المجلد الاول من تفسير القرآن

تفسير تركي

١٤٧

ف

٢٩٢

قد وقف هذه النسخة الجليلة سلطاننا الأعظم والخاقان المعظم مالك البرين والبحرين
خادم الحرمين الشريفين السلطان ابن السلطان السلطان الغازي محمود خان
وفقه الله بحسن خاتمتها وتقبله كرمه الله تعالى بالدرجات والحسنى
حرره الفقير أحمد شيخ زاده المفتش بأوقاف
الحرمين الشريفين غفر لهما

سورة الانفال مكية ست وسبعون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

يَسْئَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ قُلِ الْأَنْفَالُ لِلّٰهِ وَالرَّسُولِ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَأَصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ وَأَطِيعُوا اللّٰهَ
وَرَسُولَهُ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ بو آيتك انمكنه سبب بو ايديكه بدر غزاسنده مال غنيمتده اختلاف
قلدلر بكيتلر ديدلركه مال غنيمت بزمدر زيرا محاربه بز قلدق و پيرلر دخي ديدلركه بز سزه معاونت
كه رسوله صفطوتوب طورمشدق بزه قوتلنوب سز دخي محاربه قلوردكز اكر منهزم اولورسكز
بزدن يكا جمع اولوردكز پس سزه يوقدركه مال غنايم الا سز پس بونلر اختلاف قلوب رسوله صوردلر
كه بو مال غنايم كمه ويرمك كرك ديوب حق تعالى بو آيتى اندروب خبر ويرديكه يا محمد سندن صوررلركه بو مال
غنايم كمه در سن ايتكم غنايم الله ايچوندر دخي رسول ايچوندر قورقك الله دن الله حكمنه مطيع اولك
بو مال غنيمتده واركرده خلاف فكري ايصلاح ايدك قسمت غنيمتده اكر مؤمنلرسكز يعني مجادله قلمغي ترك
ايدك بو قسمت غنيمتده كه اول الله ايله رسول ايچوندر آنك حكمي انلرك قسمتده ديجكه انلر ديلر ايسه اولر اما بو كلى
غنايم الله ايچون و رسول ايچون ولمقلق منسوخ اولدى آيت خمسله اوش بو سوره ده كلسر پس رسول اول
مالى قسمت قلدى كلسنه برابر برابر بوندن صكره حقيقتا مؤمنلر كملردر بيان ايدوب خبر ويرديكه اِنَّمَا
الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ الَّذِينَ
يُقِيمُونَ الصَّلَوٰةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ يعني كرچك مؤمنلر و مصدقلر انلردركه ايچن انلره امر غنيمتدن
يا بر غيريندن امر اولنسه الله تعالى قبلندن دخي اول امرلر ذكر اولنسه انلرك كوكلنه الله عقوبتندن
قورقو دوشوب ول حكم قبول ايده لر و دخي قچان اولرك اوزرنه امر نهي آيتلري اوقنسه صلح حكمنده
يا غيرنده انلرك تصديقلري زياده اوله كرك آيت ناسخ اولسون كرك منسوخ اكيسنه دخي تصديق
ايده لر في الجمله الله تعالى قتندن بولرك اوزرنه نه حكم اوقنورسه انلر آني تصديق ايدوب انلري زياده
قللر و ايشلريني الله ه تفويض ايده لر اعتمادلري الله ه اوله اول الله ه كي مال غنايمه اولميه يقين بيلركه
رزاق الله تعالى در ديندن ديلرسه انلره رزق ويرر و دخي حق مصدقلر اولردركه قلرله فرض
نمازلرن اداقللر جميع شرايطلرن و ركانلرن و اجبارله سنتلريله رعايت قللر منهيات اندن و مكروهات اندن
و مفسدات اندن احتراز ايده لر و انلره رزق اتدكمز مال لردن الله يولنه تصدق قللر يلكنز زكوت ويرن
قومللر و دخي بيورديكه أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ يعني
بو وصف ايتدوكمز كسلردركه الله قتنده خالص مؤمنلردر بولره حاصلدر اولو مرتبه لر و يوجه

منزللر

منزللر آخرتده اول دبلري و مالكلري قتنده دخي عملري مقداري دخي كناهلري مغفور اولوب كوركلو نوالر
و عوضلر جنتلر جنتده بركركدر و دخي بيورديكه كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ فَرِيقًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ
لَكَارِهُونَ يُجَادِلُونَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَمَا تَبَيَّنَ كَأَنَّمَا يُسَاقُونَ إِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنْظُرُونَ يعني يا محمد ايضا قل
ربكك حكمي مال غنيمتده كمه دلرسك ويراكرچه مؤمنلردن بعضسي آني خوش كورمزسه دخي نتكم اولا
جبرائيل سكا وار وب اول قريش كاربانندن خبر ويردكي وقت كه انلرك محاربه سيچون سني اوكدن اول
ديكك حكم چقردي اول وقت دخي بعضسي مؤمنلر آني كورمدلر دي زيرا بلورلرديكه البته انده متقالله
اولسه كركدي سنكله يا محمد مجادله قلورلر حق امرنده اولره امر قتال بيان اولدقدن صكره ايله وقت
كره كوررلر اول قتالي كانه شويله عيان سورب اولومه التوركبي بو مجادله قلدقلري و بدردن يكا
چقدقلرندن صكره يدى بدر غزاسي رسول عليه الصلوة والسلام مدينه يه كلدكنك ايكنجي يلنده ايدى
اول يل ايچنده ايديكه قبله دخي بيت مقدسدن مسجد حرامه دوندلري اول بدر غزاسي واقع اولدغي رمضان
ايچنده ايدى بونك قضيتسي بو ايديكه رسوله خبر ايرشديكه قريش قبيله سنك كارباني شامدن چقديلر مكه دن يكا
انلر كله بيله ابو سفيان بن حرب و مخرمه بن نوفل اولورلر ايدى انلردن غيري تجاردن انلر كله قرق كشي وار ايدى
دخي زياده رق رسول عليه الصلوة والسلام آني ايشدوب ديديكه يا اصحاب قوش ابا سفيانك كارباني
اقبال ايدب كليوردلر انلردن يكا چقك اولاكه حق تعالى سزي غنيمتله دوندره نتيجه اوزره ظفر
بوليب جهاد ايده سز جبرائيل عم كلوب رسوله بو خبري دكردي ديديكه البته سكا لازمدركه ايكي
طايفه دن برنه چقسك كرك يا كاربانه يا اول كافرلرك جمع اولمش لشكرنه چونكه كاربان بدره
يقين كلدلر مكه دن اول الجيلر صا تجيلر و تجارلر چقوب بدره كلدلر منتظر اولب بازار قوردلر الملق
صتمق ايتدلر رسول عليه الصلوة والسلام طلحه يله جعفر طيارى كندردي كه وره لر اول كاربانندن
خبر صوره لر اول بدرك قيوسندن صو ايچدلر انلره خبر ويردلر كاربان هنوز كلمدي اما كلمكي يقين
اولدي ديدلر طلحه يله جعفر دونوب كرو مدينه يه كلدلر رسوله خبر ويردلر اول كاربان قومي دخي رسول
و اصحابندن قتي قورقرلردي ابو سفيان كاربان ورمزدن اوك بدر قيوسنه كيشي كندردي تا اول بدر
اهلندن صوره كه هيچ بر كمسه كلوب انلردن كاربان خبرن صوررلرمي چونكه اول كيشي ارشوب
صوردي خبر ويردلركه اشبونده ايكي كيشي كوركلودوه لرله قيودن صو دخي چدلر كارباندن خبر صوردلر كرو
دوندلر اول خبري كلدي ابو سفيانه دكردي ابو سفيان طلحه يله جعفرك ايزن ازليوب آدم كندردي كتدلر
تاكه يولده انلرك دوه لري قتلرن بولدلر اول قفي الوب ودلر كوردلر ايچنده خرمه چكرده كي وار اندن

بلدیلرکه اول کلنلر مدینه‌دندر زیرا اوه‌یه دکولمش خرمه چکردکی علف ویرمك مدینه قومنك
عادتیدر کلوب آنی ابو سفیانه خبر ویردلر ابو سفیانك کاروانی بدر یولندن دوندردی جده یولندن
مکه‌یه کیتدیلر مکه‌یه خبر کوندرمشلردی که بو قافله کمسه‌سی اولکاروانك قرشولیو چقلر یراغله واردی
خبر مکه‌یه ایردیکه محمد اصحابیله کاروانه قصد ایتدیلر یولی طوتدیلر اول که کاروانه ارشلر آنی ایشدوب
ابو جهل لعین اصحابنی جمع ایلدی دخی حنظله بن ابی سفیان جمع اولدیلر تا بیك کشیدن ارتوجق اولدیلر
عربك اعیانلرندن واولولرندن چقوب توجه ایتدیلر بدر قیوسندن یکا ابو سفیانك کاروانله
جده یولندن مکه‌یه ارشدیلر کوردیلرکه اعیان عرب وعلی خنطیله انلره استقباله کیتمشلر پس
اندن آدم صالدیلرکه بز اوش سلامتله مکه‌یه ایرشدك سز دخی کرو دونسز ابو سفیانك کشیسی انلره
ارشدی انلر دخی بدر قیوسنه یقین وارمشلردی چون ابو سفیانك خبر انلره ارشدیکه دوندیلر
ابو جهل وعتبه وشیبه وولید وحنظله دخی بولرك غیری طانشوب دیدیلرکه اکر بز اشبو یردن
کرو دونسه اولورسوز محمد اصحابیله ایله ظن ایدرلرکه بزدن قچوب دوندلر وبزدن قورقدیلر کلوك
وار اولوم بدر قیوسنده قونالم اندن خمر اچوب ویون تماشا ایدلم مغنیلر چلسون ایشیدلم اندن کرو
دونلم اول حکیم بن حزام انلره دیدیکه بو ایشی ایشلمك کرو دونك اوله که اول ایشکوزه پشیمان اولسز
انکا قناعت ایدك که کاروانکوز سلامتله وطنلرنه اردلر ابو جهل لعین اکا دیدیکه سنك اویکنك
یللندی مکر بو سوزانك عادتیجه‌در یعنی چوق قورقدی دیمك اولور اول حکیم بن حزام دیدیکه یالان
سکالمك اویکنی یللندوکی معلوم اولا اول بوکلامی فرستله خبر ویردی چون اول ارادن دونمکه
قصد ایلدیلر شیطان لعین سراقه بن جعشم صورتنه کروب بولرك اوزرینه چقه کلدی اولده دیدیکه
نره‌یه دونرسز اوش بن سزه کلدم که یاردم ایلیم محمده که اصحابی اوزره بنی زهره‌نك صباحنغی دخی بنمله
بیله‌در یعنی اول قبیله‌دن چوغرق وشوکتلورك عرب چند قبیله یوغدی پس ابلیس لعین دیدیکه
بن اول قومله بیعت قلدم که محمدله واصحابیله محاربه قلالر اوش بنم ازومجه کلیورلرکه سزه معاونت
ایده‌لر ابلیس لعینك ابتداء اسلامده قدرتی واردیکه کندی آدم صورتنه کرماك دلسه کروردی هرنه
نسکله دلسه الله تعالی آنی اکا دوندروردی ابتلاء خلقچون که اول نوکله کلوب اغوا ایدی هر آدمك
جوهرنده نه وارسه متابعتدن ومخالفتدن ظهوره کلیدی شویلکه الله تعالی علمنده وار ایدی صکره
حق تعالی آنی اول صورته دونمکوزمکی منع ایلدی قوللرنه احسان ایدوب بو امت محمددن تا که آنك
آشکاره اولوجهله کلوب تلبیس قلدیغی شرندن سلامت اوله پس اول لعین سراقه صورتنه

کروب

کروب انلره کلدوکنه سبب بویدیکه اول سراقه عرب اچنده قتی مبارز وبهادر کشیدی قریش آنی
بیك کشیه اتلو یرنه صیارلردی شول وقتکه رسول عم مدینه‌دن یکا هجرت ایتدی مکه اهلی
اول سراقه‌یه چوق مال ویروب اجرته طوتدیلر رسولك ردنجه کیتدیلر وارا باشن کتوره چون
سراقه کلوب رسوله یتشدیکه ابو بکرله کیدرلردی ابو بکر دیدیکه بزه ارشدیلر یا رسول الله رسول
دیدیکه ارشمزلر قورقمه یا ابا بکر چون سراقه شول قدر یقین ارشدیکه سکوسی دشمکه آز قلدی
رسول اندن یکا الکی برمغیله اشارت قلدی آتنوك ایاغی یره کچدی سراقه آنی کوروب رسولدن
امان دلدی رسول یره اشارت قلدی کرو آتنك ایاقلری یره کچدی سراقه کرو امان دلدی
رسول یره اشارت قلدی کرو قیو ویردی سراقه بلدیکه بو درستی محمدك امری بو حالت شانی
عظیم اولسر دوردی رسول الله دن بر خط نشان طلب قلدی که اکر سز مکه اهلنه ظفر بولب
فتح ایده‌سی اولورسك اولکونده بنی واهلمی واتباعمی انجتمیاسز رسول ابا بکره بیوردیکه اکا
بر خط نشان ویردلر کیتدلر اول سراقه اول وقتدن بر وارمش وغندن دونمش مکه اهلنه
ورمشیدی انلرك قچوب پس ابلیس لعین کندوی اکا تشبیه ایدوب بو مکر قلدی که دیدی یا قوم
بن بو نجدن بر واچوکره وارمدوغم ایدن اوتردد که بونك کبی واقعیه منتظر اولمشدم تا نفسمی
سزك یولکزده فدا قلم اول وقت کلی نجا التم عذری یرنه کتوردم اول اهل مکه دخی دیدیلرکه یا سراقه
بز دخی سندن بونی اومردوق کورکلو واردك ایو واردك ابلیس لعین بو حیله‌یله انلری محاربه‌یه
قندردی تا کرو دونمیوب قیو اوزرنه جمع اولدیلر سخیتیا ایدن الجوتلر قوروب اوتردیلر رسول دخی
مدینه‌دن چقدی مؤمنلردن اوچیوز اون اوچ یوز اون اوچ کشی واردی بلسنکه اما خالص
مؤمنلردن اوچیوز اون اوچ کشی نفاق اهلندن بله کمسه یوغدی کلوب اولر دخی دوخایه
قوندیلر هیچ اولر وکله سلاحدن یا آتدن نسنه یوغدی ایکی اوچ کشیدن ارتوق همان اللرنده
عصالری واول الغجلری واردی که کتورلردی زیرا اولکاروانك نیتنه چقمشلردی نه بلسونلر
که محاربه اوله‌یدی پس جبرائیل کلوب خبر ویردیکه یا محمد کاروان فوت اولدی اولر منزلنه
اردی اما آنك یرینه سزه حرب عارض اولدیکه لشکرله محاربه قلسن رسول آنی اصحابه
خبر ویردیکه البتده بزه حرب لازم اولدی طورك اکا واره لم بعض اصحاب که کیدرلردی ایرقلری
اولمدوغنه کراهتله طارلغب کیدرلردی بودکلکه محاربه‌یه خوش کورمیلردی منافقلر کبی حق تعالی
اول آیتده بیوردوغی بوکه مؤمنلرك بعضسی اول حربه چقدغك وقت دخی کراهتله کیدرلر

دده وكي ابو سعيد ديدكه رسوله وارلردي يا رسول الله نيچون بزه بو حربدن خبر ويرمدك كه بز غيرله بيله
اوليدق رسول ددي كه الله تعالى بكا وعده قلدي اشبو كيدن برنه كم يا كاريا تله بولشمق وله يا
لشكر يله طورشمق اوله چون كافرلر قوت ولدي آلتم حرب لازم ولدي كتديلر رسول اصحابيله
كافرلر بيدره اوشندلر كوردلر كه دشمن غلبه بولر دن اللرك شوكلري دتق قيوتك وذورتيو ريلمشلر
رسول عم اصحابيله قوم اوزرنه قونديلرنه صو وارتنه سلاح شيطان كلوب اولره دخي وسوسه قلديكه
اگر سز حقيقت حق اوزرده اوليدكز سزلر دخي صويكز وشوككز وسلاحكز ويرولك فتنسي سزه اوليدي
بوكيلي اولره اولدي سز قوم اوزره صوسز بوقسز قالدكز اول كيجه ايتديلر ضعف وزره بعضلرنه
احتلام دخي واقع اولمشيدي چون صباح ولدي طوردلر هر برسي قوتدن اصلان كبي كوركالرتم دشمن
قورقسي يوق خوش فرح چيهان حق تعالى يغمور دخي كندردي بري طوبريه الا استحاصل ولدي اتق
يتمزدي اول احتلام واقع والنلر غسل ايلدلر قربلرن وصوقيلرن طولددلر شيطان وسوسه سي
اولردن زايل ولدي الله تعالى اولردن دشمنان اوزره نصرت ويلدي حق تعالى اتلره نصرتيله وعده قلديكه
كه فرشتلرايله اتلره مدد دكوره بيس اول ايكي لشكر بربرنه قرشو قالجق طوردلر رسول عم بيوردديكه
هركيسه مؤمنلرك بيري بر كافر ديبلينه اتلك اوزرنه كي سازو سلبي انك ولسون اوچ كشي كافرلردن
چقوب قتال ديرتنه كلديلركه مقاتله قالديلر عتبه و شيبه ويردد دخي وليد اوچ كشي انصاردن
چقندي مؤمنلردن كه اتلركايه قتال ادر عتبه اوتالر ددكه تسيسكر ايدك كسنز والنسارن
ذوكلوادوب خيبر ويردد اعتبه وشيبه وددلر كه بز قوملك كرلرتدن ترلسكن قريشدان دخي بز مسكله
تشلمز استرز ديبوب اول اوچ كشي كردلر وتدلر مؤمنك بريته حمزه و علي و جعفر اوچي چقدلر هر بري
كافرلرك اوزرنه حمله ايتوب كتديلر وليدي صلاح اتديلر حمزه ددكه بن بو بتدن اسد الله ورسوله علي دديكه
انم بكا ابيته الصلاحي ديو آدو ويرمشلر ايكي طائفه بربرنه قرشو والدلر ويلوكي الله رضا سندن
سعي ولدب الذك وحصن انيستن اثبات مالدر ولر بس حق تعالى معاونتله اول اوچ مؤمن اوچ كافري
دوپله دوتي الحال اولكدن بيلك فرشته كلدي هر برينك علامتي وار يدي چونك ابليس لعين انده حيلا
كوردي كه فرشتلر الله تعالى حق تعالى حجيبه مستشاري ليتيه آني طوتدي دديكه اي سر ابدان صبحي قتله دورت
بزي كلك قتالدن مقوي قالورت دودك كه بن سزلرك كه اكلارم تمهيدي دوننه التحريص ابليس دورر ديكه
سنواقيه صوون سنن بيدي بن كوردم سز كورميسه كه سرا آني كوردنز سن أشيه دوديكه يخوب اولنملردن الله
الرتق ونسنه كه كوردم سز الا كوردكز انلر دور بيو لرينو سزود اكلي في الحال جبريل ارشتدي ابليس لعين

قريلدر

فريادوب النكو كسنه اوردي اميه دن يوز دوندربانلري برندن قودي كند وتخيدي فرشتلر
قاموال قليجه اوردلر كافرلشكرينك اچنه كيردلركه طقوز يوز اللي قلمشلاردي اخنس بن شريق كند و
آتيله قچدي جنكه طورمدي طلحه ايدر بن ظاهرا بلدمكه بزه فرشتلر يردمه كلدلر شونكله كم بن
قصد ايلدم بر كافرك بوينن اورمغه بن قتنه وربنجه كوردمكه اول كافرك باشي كوده سندن
قسندم
ايرلوب اخترلدي بلدمكه آني فرشته چلدي وجبر بن عم ابو جهلك كوكسنه دم بر سكو اوردي ار
چقدي اخترلدي ابن مسعود اتوب باشني كسدي واول كيجه كه يارنده سي حرب اولسر رسول عم
ددي كم اولاكه وره خبر كتوره دشمن لشكرندن كه نقدرر وكملر دربلوز طلحه ددكه بن
وارايم يا رسول الله قليجن حمايل ادوب بر مشكي اموزنه برغوب كتدي ورباول كافر لشكرنك
چوره سني طولندي كورديكه هر بري ايرو ايرو ودياقمشلر ياكه كورنلر ايله ضانلركه هر اوده
برجماعت وار اونلري هب نشانلدي بد قيوسندن مشكني طولدرب كرو لشكردن چقركن بر
غلامه اوغردي اول غلامك الن الوب رسوله بيله كلدي تا اندن وارب نيجه قالدغين بربر راست خبر
ويردي اول عربك اغيانلرندن طلحه يتمش كشيدك صيو بخبر ويردي آدلو آديله رسول دديكه
عرب جكرلرني هب بزم اوزرمزه برقدي يعني عربك وار اعيانلري دخي بو يتمش كشيد ربشارت اولسون
سزه دديكه اول يتمش كشي دخي دبله نسرو بو يتمش كشي اولردركه چون رسول مكه دن چقوب مدينيه
كتدي اولر آني ازليوآردنه دوشدلركه طوتب كرو دوندره لر چون كلوب رسوله يقلشدلر رسول
براوچ طپراق الوب اولردن يكا صچدي اول طپرغي حق تعالى كلنك كوزنه ارشدردي انلر كوزلرنه
مشغول ولنجه رسول يوديو ويردي نتكم اوش بيان كلسر بس بو يتمش كشيدكه اوكوندم كلسي وبلندي
باشلرن كسوب اندن بووين قيوواردي كا بر قدلر رسول طوروب اصحابيله اول قيوغزنه كلدلر رسول
اول قيودغله ندا قلوب دديكه يا فلان ويا فلان بزه دشمنلكه وعده قلدي حق بولدق سزه دنكز
عذابدن وعده قلدي قلدن حق بولدكزمي اصحابدن بعضسي ديديلركه يا رسول الله بولرسنك خطابكي نه
بلورلركه جان بولردن ايرلمشدر رسول دديكه اول الله حقيچون كه بني خلقه حق بيغامبر كندردي
بولر كلسيني دوكمي بلورلر الا انجق جواب ويرمكدن عاجزلردر چون حق تعالى نصرت قلدي اول
كافرلر منهزم اولدلر رسول دمشيدكه هركيم بر كافر اولدرسه سازو سلبي انك اولسون وهركيم بر كافر باشني
كتوره اكابر اودكلونسنه ويروز دمشدي سعد كلدي النده بر كوركلو قليچ والحرب اصحابدن
يدي كشي اولمشدي بري سعدك قرنداشي يدي سعد دديكه يا رسول الله اشبو قليجك صاحبني

بن اولدردم بونی بکا ویر دسول عم دیدیکه یا سعد بو غنیمتك حکمی موقوفدر اکادك که کوره وز حق
تعالیدن حکم نه اولور سعد آنی اشندب ملول اولدی تقی آتسی ولدی و بر اولکه قلیچ اله کرمدی
اول وقت بو سورەنك اول آیتی نازل اولدی بیان ایلدك رسول عم سعدی قغرب کرو قلیجی اکا ویردی
بز بو قصدن بعضسنی بیان قلدق شونلقدر که آیت تفسیری معلوم اولا پس حق تعالی آیتنده بیان
قلوب بویوردیغی بودر که وإذ يعدكم الله إحدى الطائفتين أنها لكم وتودون أن غير ذات الشوكة تكون
لكم ويريد الله أن يحق الحق بكلماته ويقطع دابر الكافرين ليحق الحق ويبطل الباطل ولو كره المجرمون
یعنی حق تعالی ایدر یا محمد ایت بولره که سزك بو حربی خوش کورمیوب کره کوردکز نیچون دیرسز
وعده قلدم دیمکه اشبو ایکی طایفهدن برینه سزه نصرت وارکیا کاربان اوله یا لشکر
اوله سز آنی سورسنز که سزه اول طائفه اولا که انده شوکت حرب اولمیا اما حق تعالی دلرکه وعده‌سیله
حقك حقیقتین معلوم قله زیرا کافرلر دخی دعوی قلورلر که بز حق اوزره یوز پس حق تعالی
دلرکه حقی قنغسید نظاهر قله و کافرلری اصل کوکیله هلاك قله اول حربله حقی آشکاره ادب
باطلی محو ایلیه اکرچه اول کافرلره خوش دخی کلمزسه و دخی بویوردیکه إذ تستغيثون ربكم
فاستجاب لكم أني ممدكم بألف من الملائكة مردفين وما جعله الله إلا بشرى ولتطمئن به
قلوبكم وما النصر إلا من عند الله إن الله عزيز حكيم یعنی اکر شول وقتیکه دعا قلورلر بزدن
مدد و نصرت دلدوکز سزك دعالرکوزی رنکز سزدن اجابت قلدی بنوکله کم بیك فرشته‌لیه
سزه بر بری اردنجه مدد ادکورب نصرت ویردی پس الله تعالی دعالرکز قبول ادب فرشته‌لرله
سزه مدد ادکورب نصرت ویرب کافرلری منهزم قلدیغی کلدی الا سزه بشارت اچون اندی
وهم الله تعالینك وعده‌لرنه کوکلکز مطمئن اولوب دولنمکیچون و دخی بلسنزکه دکلدر
دولت ظفر و نصرت هیچ برکسدن دکل الا الله تعالیدندر که تحقیق الله تعالی عزیزدر
غالبدر کمسه انك اوزرنه غالب اولمز و حکیمدر دوستلرنه حکم ادر نصرتله و دشمانلرنه
قهرله و دخی بیوردیکه إذ يغشيكم النعاس أمنة منه وينزل عليكم من السماء ماء ليطهركم
به ويذهب عنكم رجز الشيطان وليربط على قلوبكم ويثبت به الأقدام إذ يوحي ربك
إلى الملائكة أني معكم فثبتوا الذين آمنوا سألقي في قلوب الذين كفروا الرعب فاضربوا فوق
الأعناق واضربوا منهم كل بنان ذلك بأنهم شاقوا الله ورسوله ومن يشاقق الله ورسوله
فإن الله شديد العقاب ذلكم فذوقوه وأن للكافرين عذاب النار یعنی یا محمد ذکر ادك

آنی که اول بدره کلدوکوکز کیجه یورلوب ضعفله و قورقو بله وکرامتله کلدکوز یتدکوز
صویکز و سلاحکز یوق ایدی بز سزه اویقو ورب اویتدقکه بعضکزه شیطان وسوسه
قلوب احتلام دخی واقع اولدی اما بز اول اویقوی سزه راحت قلدق و کوکدن سزه یغمور
ویردك تا که آنکله صولنه سز و یروکز دخی صلب اوله اوزرنده ایاغکوز دیره بتمیه
و آبدست اولمیني آبدست آله وجنابت اولن غسل ایلیه و اول شیطان وسوسلرن سزك
اوزرکزدن کدره وکوکلکزده ایمان محکم قلوب یقینکز زیاده قله و اول قومی ایاغکز
اشتدن قتی قله یورمکه قولای اوله بو کلی الله تعالینك نعمتلریدر که سزه عطا قلدی
تا که آنی بلوب شکرن یرنه کتوره سز و دخی اکوك حق تعالینك عطاسنکه چون حرب کون
اولدی یا محمد سنك ربك فرشته‌لره وحی قلدی که یا فرشته‌لر بن سزه معینم و ناصرم وارك
مؤمنلره نصرتله بشارت قلوك که ثابت اوله‌لر چون کلدلر بر فرشته صفتنده یانجه یوریب
دردیکه بشارت سزه که سزك ساغشکز دشمندن ارتقدر دشمن ازدر الله تعالی سزه
یاردمجیدر حق تعالی ایدر بن تیز اولکه اول کافرلرك کوکلنه رسولدن و مؤمنلردن قورقو
بر غم و لقورقو بله انلری دبون قلم سز انلره غالب کله سز پس سز اورك قلیجلروکزی انلرك
بوینلری اوزرنه و دخی هر اعضالرینه سزه قولای کله قلجلك کرك یرمقلری اولسون کرك
غیری هیچ بروجهله انلره ترحم قلمك و اشبو ترحم ترك ادوب اورمق دیلمك اندن اوترودر که انلر
الله و آنك رسولنه مخالفت قلسه الله تعالینك کا عقاب قلمغی قتی اولور پس قتل عذاب
سزه دنیده اولندکی طدوك کورك که بونکله قورتلسی دکلسز چونکه کفر اوزره کتدکوز
عاقبت و رجوع یرلری اودغدر جهنم چندن بوندن صکره دخی بیوردیکه یا ایها
الذين آمنوا إذا لقيتم الذين كفروا زحفا فلا تولوهم الأدبار ومن يولهم يومئذ دبره
إلا متحرفا لقتال أو متحيزا إلى فئة فقد باء بغضب من الله ومأواه جهنم وبئس المصير
یعنی اولرکه ایمان کتوردکز تچان اول کافرلریله مقاتلیه قرشو اولسکز انلرکله مقاتله قلمقدن
اعراض ادب قچمك یروکرده ثابت اولك هر کسکم بدکوننده یا غیر وقتده حربدن یوز دندرب
قچسه الا مکر آنی جولان ادرب بر طرفدن دخی قتاله حمله اتمکه قصد ایلیه صول طرفدن
دونب صاغ طرفه یاردمه واره یا صاغدن صوله دونه یردم قلمغیچون یا بر جماعته دخی
وارب خبر اتمکیچون که کلوب اولره یاردم قلالر و الا بوبیله اولمیاسی اولرسه که تجوب

دوتمش اوله تحقیق اول الله تعالی انلرک عقبیله و تخطئه‌سیله دوتر بعضلر دیدیلر کم بو آیت کا اشارت
قالور دیکه بر کیشی بر کشیدن بو کیشی بو تر کشیدن قچموق جایزدر کال اما بر کیشی بر جماعتدن قچموق و سلاحسز
کیشی سلاحلودن قچموق کناه اولمز قچانکه مسلمانلر لشکری کافرلر لشکرینک نصفی ایسه اولسه
وسلاحلری دخی اولسه انلر رواد که الدر کافرلردن قچموق بو کیبی بر کناهدر ودخی بعضلر دیدیلر
که قچان مسلمانلر اون ایکی بیک اولسه سلاحلری بیله اولسه جایزدر که الدر انلر کافرلردن قچموق اکر بوند
بیک دخی اولورسه زیرا رسولدن روایتدر که بیوردی اصحابک افضلی دورتدر لشکرک افضلی
دورت یوزدر ... دورت بیکدر و اون ایکی بیک عسکر مغلوب اولمز قلتدن
آتقاتلری ... حق تعالی انلره نصرت ویره ودخی
بیوردیکه فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَى وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ
مِنْهُ بَلَاءً حَسَنًا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ بو آیت نزول اولدیغی بودرکه کافرلر لشکری چون بدره
کلوب هلاک اولدیلر مسلمانلر ...
حق تعالی انلری عجب ... بو آیت اندی بیوردیکه
انلری سن اولدرمدک لکن الله تعالی اولدردی که سزه نصرت ویروب
غالب اولدیکز ودخی بو کز رسولنه خطاب ایدوب بیوردیکه یا محمد سن آتدک اول بر آوج طپراغی
که آتدک لیکن حقیقتده الله تعالی آتدی که جمیع کفارک کوزلرینه ارشدردی
جهتیله ...
بوندن خطاب دخی ...
صقلیوب ... حق تعالی بو نصرت ظفری ...
...
ظاهر ... تحقیق الله تعالی سمیعدر دعاسنی اشدر اجابت قلور علیمدر
... دخی بیوردیکه ذَلِكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ مُوهِنُ كَيْدِ الْكَافِرِينَ إِنْ تَسْتَفْتِحُوا فَقَدْ جَاءَكُمُ
الْفَتْحُ وَإِنْ تَنْتَهُوا فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَإِنْ تَعُودُوا نَعُدْ وَلَنْ تُغْنِيَ عَنْكُمْ فِئَتُكُمْ شَيْئًا وَلَوْ كَثُرَتْ وَأَنَّ اللَّهَ
مَعَ الْمُؤْمِنِينَ یعنی حق تعالی ... نصرت ...
... الله تعالی کافرلرک کیدینی و ... ضعیف قلدی اکر
فتح و نصرت طلب ایدرسکز حق تعالی سزه نصرت ... بو کلامی ابو جهله ... که اول دعا

قلوب

قلوب دیکه ای حلیم اکر بو ایکی چریدن قنغسی سنک قتکده عزیز و سوکلو ایسه سن انکا نصرت
ور دعاسی قبول اولدی چون اولر بو دسمه دعا قلدیلر حق تعالی بو آیت اندروب بیوردیکه اکر
سز فتح طلب ایدوکز دعاکوز قبول اولوب فتح ورداك وکر محمد ایله یغلیجی اولورسکز سزه اول
خیرلودر قتاله ایتمکدن وکر ینه دونوب بنکر وقتاله سی اولورسکز بز دخی کرو سزه هزیمتله دونرز
شویله هلاك ادروز سزی که اول لشکرچوقلغی سزه هیچ فائده ادجك دکل زیرا الله
تعالینک معاونت و نصرت مؤمنلرله در ودخی بیوردیکه يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ
وَرَسُولَهُ وَلَا تَوَلَّوْا عَنْهُ وَأَنْتُمْ تَسْمَعُونَ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ
یعنی ای تصدیق ادن مؤمنلر الله تعالی‌یه و آنک رسولنه مطیع اولك اول مال غنیمت امرنده
ودخی کفارله مصالحه قلمقده اول نه حکم ادرسه مطیع اولك مخالفت قلمك بو حالده که
سز قرآن ایچنده مواعظ نصایح اشدوطوردسز زنهار سز شول جلین اولمك که اشتدك
دیدیلر اما حقیقتنی فهم ایتمدیلر و اکلمدیچون فکر صایب قلمدیلر کلبی ایدر بولر بنی عبد الدار قبیلسی
در که اولردن ایکی کشی مسلمان اولدی بر مصعب بن عمیر بر دخی سوید بن حولك باقی
عاصی اولوب کفر اوزره ثابت اولدی ودخی بیوردیکه إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِينَ
لَا يَعْقِلُونَ وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَأَسْمَعَهُمْ وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ یعنی یر یوزنده یورین
دابلرك یکی شول سی الله تعالی قتنده شول آدم اوغلنیدرکم کلام هدایت اشتمکدن قولغی صاغر
اوله و کلام حق سویلمکدن دلسوز اوله و ایمانله کفر اراسنده تعقل ادوب فکر اتمدیلر یعنی
اول بنی عبد الدار قبیلسی مسلمان اولمدیلر واکر حق تعالی انلرك ضمیرنده صدق و یقین قومش
اولسه انلره ایمان عطا قلوب ول ایمانله انلره اکرام ادردی واکر اسلام ایله اولره اکرام قلیدی
اولر اول ایماندن کره اعراض ادرلردی چون علم ازلده اولره سبقت اتمدی واکر اولرده خیر وارمش
اولیدی صورتلری نسنلرك جوابلرنی انلره اشتدوردیدی واکر اول کوکللرنده حرکت قلن شبهلرنی
حق تعالی انلره بیان قلوب اشدرسه کرو اول عناد لوندن تر واعراض ادرلردی چون علم ازلده اولره
سبقت اتمدی پس بوندن ارتودرکه اشدوب ایمان کتورمین قبول اتمزلر ودخی بیوردیکه يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ
إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ یعنی ای انلرکه ایمان حق تصدیق قلدیلر اجابت ادوب مطیع اولك الله تعالی
حکمنه قتال امرنده دخی غیرنده و رسولنه دخی اجابت مطیع اولك قچنکم سزی اول رسول

دعوت قلسه اول قرآنله عمل قلمغه كه اولمش كوكللري اوله دلتحيد دو دخي اول امر
حربدن ايكه كه سزه حيات ابدي بريله عزت وكرامت حاصل اوله و ايشكزي اصلاح ايدر ضعفكزي
كدرب قوي قلور وهدايت اوزره ثابت قلوب سومدي قلورلر اخرت نعمتلري اچنده ودخي
بلوك حقيقت كه الله تعالى مانع اولور هر شخصله كوكلي اراسنده ابن عباس ايدر بو آيت
معنسنده بيو دمشكه الله تعالى مؤمنله كوكلي اراسنده مانع اولور اول عاصيلردن كه
آني چكوب سورب جهنم عذابنه التور وكافرله كوكلي اراسنده مانع اولور طاعتدن
وعبادتدن كه آني چكوب جنته التور بعضلر ددلركه الله تعالى حايل مانع اولور قولله
ارادتي اراسنده انكچوندركه قولك ارادتي واقع اولمز البته حق تعالى ارادتي اولور دخي
ددلركه مانع اولور قولله املي وصاغنجي اراسنده اجل كلور ارشد دمز وبوني دخي بلوك
كه حقيقت كه جملكوز انك حضرتنه جمع اولسرسز عملكزله جزا اولنسرسز ودخي بيوردي كه
وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ روايدر
ابوذردن عمر بر كون انك الن طوتدي قصدي ابوذر اكا ديكه الوميصلي ويريا فتنه
كليدي عمر رضي الله عنه اكا ديكه بو فتنه كليجك دكلنه معنده ابوذر ديكه بر
كون سن كلدك رسول فتنه قومك ردندن اوترك رسول عليه الصلوة والسلام ديكه
مادامكه اشبو عمر سزك اچكوزده در سزه فتنه ارشميه پس ايله اولجق سن فتنه كليدي بس
كه فتنلر قپوسي سنك حياتكله كليد لنمشدر اچلمز الا سندن صكره پس آيتك معنسي
بودركم سزه فتنلر واقع اولمقدن صقنك كه تجى اول فتنه واقع اوله مخصوص اولظالملره
دكل بلكه كلي ظالمه مظلومه وعاصيه مطيعه بيله عام اولور ظالملره عاصيلره ظلملرندن
ومعصيتلرندن اوترو ومطيعلره انلره قدرتلري يتوب ظلملرندن معاصيدن منع ايتمدكلري اچون دندر
بلوك كه الله تعاليك عقابلري قتيدر كسنك اكا طاقتي يتشمز اول سبب عقوبتكه مقاصيدندر
اندن حذرادك كه فتنلره واقع اولميا سز ودخي انعامني ذكر ادوب بيوردي كه وَاذْكُرُوا
إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ تَخَافُونَ أَنْ يَتَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ فَآوَاكُمْ وَأَيَّدَكُمْ بِنَصْرِهِ وَرَزَقَكُمْ
مِنَ الطَّيِّبَاتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ يعني اكوك صقلك حق تعالينك اول نعمتلريني وشكريني كه سز
عدد ده آزدكوز مكده مشركلر اراسنده ضعيف اولمشدكوز قورقردكوز اول مكه كافرلري اكسنن
اهل بيتكزله قپوب هلاك ادهلر سزي حق تعالى مدينه قومنه اولشدردي وسزه قوت

ويرب

ويرب معاونت قلدي بدر كوننده كند وبضرتيله سزه اول مال غنيمتدن حلال رزق
ويردي تا سز دخي اكا شكر ادوب امرينه مطيع اولسز اول نعمت اندن بله سزنا كه دخي
زياده اندن سزه عطالر ارشه ودخي بيوردي كه يا ايها الذين آمنوا لا تخونوا الله
والرسول وتخونوا اماناتكم وانتم تعلمون سبب نزول آيت بوايديكه كلوب
رسولدن اوترب كلام اشندرلردي چقوب آني سويلشب فاش قلورلردي اول خبر
ويرب مشركلره ارشدي حق تعالى اندن نهي ادوب بيوردي كه اي ايمان اهلي مؤمنلر
سز الله تعاليه ورسوله خاين اولمك هر مؤمن الله تعالى فرض قلدغي نسنلر اوزره امين
دكلمشدر لرسه آني كوركلو ادا ادوب عهد سندن قورتلسون دلرسه اكا خاين اولسون
جزاسني بولسون خيانت اكا دلركه بر كمسنه امين دكار بر نسنه صقلمغون اول قصدله
آني ضايع قله قدرت يتركن پس مؤمنكه عاصي وله اكا دخي خاين دلر اندن اوتروكه آني
دين امري اوزره امين دكدلركه طاعتله عبادت قلعسي اچنده صقليه اول معصيتله شلويله
قلعي يقوب خراب ايلدي اول دين امرن كلي فنايه ويرب ضايع قلدي وبعضلر ددلركه الله
ورسوله خاين اولمق اولدركه ظاهرلرنده بر حال كوسترهلركه انده الله رسول رضي الحق
نسنه اوله اما باطنلري اكا مخالف اوله منافقلر كبي كه ايمان وطاعت كوسترهلر باطنلرنده
كفر ضلالت پس حق تعالى بوندن نهي ايتدي ديكه اول خيانت ترك ادوب اولتحقيق هلاك
ادجيدركه سز بونكله كند واماناتكزه خيانت ادرسز حال بودركه خيانت ايدوغني دخي
بلورسز ودخي بيوردي كه وَاعْلَمُوا أَنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ
بو آيته دخي سبب نزول اولديكه رسول خندق غزاسندن صكره وارب بني قريضه قومني
خيبرده حصر ايلدي قلعه قپوسنه وارب ندا قلدي كه اي خنزيرلر ميمونلر قرداشلري كلوك
انزلوا الله رسول حكم اوزره اول قلعه اچنده التيوز يهودي واردي قرشدن دخي كندولره
بر دخي طوتمشلر چون رسول اول ندا ايله چغردي انلر ددلركه يا محمد سن فحش سويليجي دكلدك
نته بونك كبي كلام ايلدك كوردي رسول اولريكه تحته بشلدلر ابا لبابه ي رسول انلره ايلچي
كندردي كلدي يهودلر اوزره كردي اما كوكلي اولره ميل ايلدي زيرا انك دخي مال واوغلنجقلري
اول بني قريضه اچنده يدي دلر اكا كه يا ابا لبابه بزه بيور مسنكه وارب اول محمدك اسنوز ابا لبابه
اليله بغازنه اشارت قلدي كه اكر محمدك انرسكوز كلكوز بغزلنورسز ابا لبابه ايدر چون بو كلام

بن اتلوره قلدم اول تکری حقیچون که بنم جانم آنك قدرت النده در هنوز ایقلوم یرندن ایرمدن
بلدم که بن الله ورسوله خیانت قلدم بس چقب اولندلسله کلدی کندوی اتك عقوبت ایچون
مسجد درکنه محکم بغلیوب دیدیکه والله بن نفسمی بوندن خلاص قلمزم تا توبه آیتی کلمینجه حق
تعالی بوکچن اکی آیتی اندردی برنك معنسی بیان قلدق اما برنك معنسی بودرکه بلوك ای مؤمنلر
تحقیق سزك مالکز و اوغلکز و قزلکز سزك اوزرکزه فتنه و بلادر کیم انلرك اوجندن الله و رسوله خیانت
اولب دیسکزی فساده وردیسز بدرستی الله قتنده در اولو عوضلر که اولاجنده رقونغیله ایشلوکن
دراکه صبر ایلدی دینده خیانت قلمدی یس ابا لبابه اول اشدن رجوع ادبکرو توبیه کلدی دخی بودر
كه يا ايها الذين امنوا ان تتقوا الله يجعل لكم فرقانا ويكفر عنكم سيئاتكم ويغفر لكم والله ذو الفضل العظيم
یعنی ای ایمان اهل مؤمنلر اکر الله مطیع اولب معصیتلردن صاقنسی اولرسکز که آنك عقابندن قورتلسز
حق تعالی سزه دکلی طارلقدن و شبهه لو نسنلردن مخرج قلیوبن نجات بولب قورتلسزدین امرینده
اسرنن و دنیا آخرت بلالرندن قورتره دخی کناهلرکزی سزدن عفو ایلیه و عیبلرکوزی ستر ایلیه که
اول الله الوفضل السید دقوالدندن تجاوز قلیغه رحمتکرهم بولدر و دخی بودیکه واذ یمکر بك
الذين كفروا ليثبتوك او يقتلوك او يخرجوك ويمكرون ويمكر الله والله خير الماكرين بو آیتك سبب
نزولی بودیکیم قریش کافرلری بر مقامده بایسنلردی خلوت یرده اکا دار ندوه آدقونسلردی تجینکه سزاله
بر طانشقلری اولسه اکا کروب طانشرلردی دلدلرکه رسوله بر مکر حیله ادهلر و اوردلر بر قاچ
کافرلر انده جمع اولدلر بری عتبه بن هشام و بری ابو البختری و بری دخی ابو جهل لعین دخی بولردن
غیری بر قاچ اندن کرهلر قپویی بکتدلر و دلدلر که رسول امرنده نشکایت ادوب بر مشاورت ادهلر
آنك عقبدن کیچین ابلیس لعین بر پیر صورتنده اوزرنده بر اسکی طون کیمش کلدی ولرکاه بیله اوتردی
اولر دلدلرکه یا شیخ دستور دستوسنی بزم خلوتمزه کیم کوردی ابلیس دیدیکه بن اهل نجددن بر کشیم
دکوش کوردستیم سزك کورنکلو صورتکزو کولکك قوتکز کوروم دیلدم که اول طاتلو کلامکز دخی ایشدم
سزدن بکا فائده اوله دیو بونی کرم کلدن سوالکویز دیلدم اکر بیله اوتردوغم سعره خوش کلمزسه کیتین
کیدیق اولر بونده بر سرنده دلدکه بو پیر اهل نجددن ایمش یوارض تهامه دن دکلمش سزده اندن زیان یوق او قرشوك
آتی قودلر کشده و لر مشورته شروع اتدلر تدوجهله رسوله بر ضرر لکوریب هلاك ادهلر القلا اهتمام
دویدیکه بن ایراولر صواب کوردمسکه اول محمدی طوتب بر او اتمیوار قپوسنی صوبهیلروقوتها یر طعام صو
ورمیکیچون بیردولوك الحوق یالور ترك ادهلر آتی اولدم لرتبا اولدن اجدن اوتنجیدکین ابلیس آنی اشدوب دیدیکه

تدبیر

نه یوز تدبیر قلدك که اصلا هیچ بونده صواب یوق سز قصد ایتدکوز بر کشنی طوتمغه کم آنك
اهل بیت و قوم قبیلسی اچوکرطالو و چوردکزی قبلمش انلرچون آنی اشتدلرکه طوتب حبس دهسز آنك
اهل بیت اوزرکزه هجوم ادهلرسزکله مقاتله ادب هب جماعتکزی فساده ور بطاعذه لرانلر ددلرکه
والله شیخ نجدی کرچك سویلدی اول فکری قودلر بوکز ابو البختری سویلدیکه ددیکه بن شویله صواب
کوردم که آنی طوتلر بر دوهنك اوزرنه محکم بغلیلر بو سزك ایلکزدن چقرهلر بر غریبلق استوزیره التلر
قیوویرهلر آج و صوسز اوله هلاك اوله ابلیس لعین ددیکه سنك رایك دخی صواب دکلدر آنی التسز
بریره قیوویرهسز که آنك حسنن و فصاحتن کورن قوم انی قیوویرمیلر درت یکادن طتلو دلله
اکا الدنوبا و یارکره و فتنه بر جماعت جمع اولب کلالرکره و هب جماعتکزی فساده وره لرددلرکه والله
شیخ نجدی کرچك سویلدی بوکز ابو جهل لعین ددیکه بنم تدبیرم بودرکه هر قبیله دن بر کشی
چقروز هر برینك النه بر قلیج ویروز هجوم ادهلر محمدك اوزرنه قلیج و شورلر اولدورهلر کم اولدردکی
بلنمیه قریش قومنه دیتن ورورز ابلیس لعین بونی اشدجك ددیکه والله بو تدبیر صوابلو تدبیردر
بو یکتك عقلی بکلمزدن خوش فکرلرنی بونك اوزرنه محکم قلوب طاغلدلر پس حق تعالی رسوله
هجرت بیوردی تا مکهدن مدینیهکه بو آیت اندرب مشرکلرك مکرندن خبر وردیکه یا محمد
اول مشرکلر سکا مکر ایتدلر ددلرکه سنی بر اوده حبس ادهلر یا خود مکهدن چقرهلر بیابانه سوردهلر
یا خود قلیجله سنی اولدورهلر سکا مکر ادوب شتر ارشد دمك استرلرکه هلاك ادهلر الله تعالی
دخی دلرکه اول مکرلری جزاسنی برنه کتوربانلری هلاك ادهکه شویله طوتب عذاب ارشد دحلرك
کی قوسی الله تعالی دچون رسوله امر اولدی هجرت قلهامر ایتدی علیه کلوب اولکجه آنك مکاننده یته
کندو چقدی ابابکرله مدینیه توجه قلدی علی کلوب برنده یتدی اهل مکه کلوب اوی درت یکا قیلیوب
بکلولردی محمد چقب تجمیه ایله صنورلر دیکه اوچندهدر چقد و غنلین اوزرنه هجوم ادهلر کوردلر صباح
اولدی چقمز اوده قویلدلر کوردلر یرنده علی یتوردلر که یا محمد علی قنی ددیکه بلمزم چقوب درت یکا استدلر
بولمدلر فارغ اولدلر و دخی بیوردیکه واذا تتلى عليهم اياتنا قالوا قد سمعنا لو نشاء لقلنا مثل هذا ان هذا
الا اساطير الاولين بو آیت نضر بن حارث شاننده نازل اولدیکه اول دایم بلرو چنلرك قصیلرندن
خبر وردی رستم اسفندیار حکایتلرندن دخی ددیکه اول محمد سزه خبر ویردوکی اشبو بن خبر وردکلمن
اولکیلرك یلانلرندندر عثمان بن مظعون اکا ددیکه قورق تکریدن یا نضر بدرستی اول محمد سویلمز
الا حق سویلر پس بو آیت کلوب بیور ددیکه تجان و قنسه بولرك اوزرنه بزم آیتلرمزدن که قرایدردکرکه

براشتدك سنك سوزكبي اكر بز دخي سويلمك دلسوز بو سنك سوزلرك كبي سويلرز زيرا بو سويلدككك
سوزلر دكلدر الا اول كچنلرك حكايتلريدر كه يزلمشدر او كريه خبر ويردي سن و دخي بيوردي كه واذ قالوا
اللهم ان كان هذا هو الحق من عندك فامطر علينا حجارة من السماء او ائتنا بعذاب اليم يعني اول وقت
كه نضر بن حارث قرآن حقنده كذب ادب انكار قلدي عثمان بن مظعون آني منع ادب ددي كه قورق الله تعالیدن
كه رسول الله نه سويلرسه حقدر كذب دكل اول وقت نضر اصحابيله ددلر كه اي چلبم اكر اشبو محمد
ددوكي سوزلر حقسه سنك قتكدن نكلمش كلامسه بزم اوزرمزه كوكدن طاش يغدريا خود بزه بر درتلوك
عذاب وير دخي حق تعالی بيوردي كه وما كان الله ليعذبهم وانت فيهم وما كان الله معذبهم وهم يستغفرون
چون اول نضر عذاب دلدي حق تعالی سورة سأل سائل اول آيتني انزل ادب بيوردي كه سأل سائل بعذاب واقع
يعني اول نضر دلدي بزدن بر عذابي كه اول عذاب البته واقع اولجقدر اول كافرلره كه هيچ بر كمسنه الله تعالینك
عذابندن انلري قورتارجي اولمياجق پس اول نضرك دعاسي قبول اولدي كه بدر كوننده كافرلري بغلنديلر سعد بن
جبير ايدر بدر كوننده رسول اوچ كسيي اسير ادب اولدردي بري اول نضر دي بري طعيمة بن عدي ايدي وبري
عقبة ايدي اما اول نضر مقداد بن اسود اسيري ايدي كلوب بدسوله ددي كم يا رسول الله اسيري بكا وير رسول
اكا ددي كه يا مقداد اول اسيرك در الله ايچون و رسول رضاسيچون بني صالي ويرك سن ندرسن مقداد
ددي كه يا رسول الله اسيرم بكا وير انكله ديجك رسول دعا قلدي ددي كه اي چلبم بو مقدادي فضلوكله غني
سن غني قيل مقداد ددي كه يا رسول الله بنم دخي مرادم اشبو دعا ايدي كه قلدك پس اول وقت بو آيتي انزل ادب
ددي كه حق تعالی بيوردي كه يا محمد الله تعالی بونلره عذاب ادر دكلدر مادام كه سن بونلرك ارالرنده سن اول نضر
والدوكي وقت مكه ده ايدي ورسول دخي انلرك ايچنده ايدي حق تعالی خبر ويردي كه اونلره عذاب قلمز تا كه سن ايچلرينده سن
تاسني بونلرك ارالرندن چقروب كدرسن بجه نتكم سندن الروكي پيغامبرلري قوم ايچندن چقردي بجه انلره
عذاب قلمدي ودخي ديدي كه الله تعالی بونلره عذاب ادجي دكل مادام كه بونلر استغفار ادب نماز قلجلر وشمنلر
اولالر ابو موسی اشعري ايدر بر يوزينده ايكي امان واردي كه خلق انونكله عذابدن صقلنورلردي انك
بريسي كتوردي كه رسول ايچلرنده اولمغدي و بري قلدي كه استغفاردر اول كوترلسي ولو دسه يالاخام
اولور ودخي حق تعالی بيوردي كه وما لهم الا يعذبهم الله وهم يصدون عن المسجد الحرام وما كانوا اولياءه
ان اولياؤه الا المتقون ولكن اكثرهم لا يعلمون يعني بيورديكه اولره حق تعالی عذاب قلميه چون رسول
اصحابيله ايچلرندن چيقدي كندي حال بيوردكه اول مؤمنلري مسجد حرامدن منع ادرلر قومنلركه وريب
طواف قلالر بونلر تكبرسك يا انكري اونلر دوستلري دكل كه عذاب اولوردن منع اولنه دكلدر حق تعالینك

دوستلری

دوستلری الا اول متقيلردر كه شركدن معاصيدن صاقنرلر ليكن بونلرك چوقلري بلمزكه الله
دوستي اولمز مؤمن موحددر ايرو غيري دكل ودخي بيوردي كه وما كان صلاتهم عند البيت الا مكاء
وتصدية فذوقوا العذاب بما كنتم تكفرون يعني نيچون حق تعالی اولره عذاب قلميه كه دكلدر اولرك
صلوتي عبادتي بيت اللهك چوره سنده الا صفقلق ويا قرصمقدر اللريله نيجه كه رسول انده نماز قلا
بس حق تعالی ايدر اول بدر كوننده بز اولره ددك كه طوتك قلمدي اول دلدوكنز عذابك ولي بونده
جلبح لشنده هلاك اولمقدر آخرتده عذابكز ابدي در نهايت يوق ودخي بيوردي كه ان الذين كفروا ينفقون
اموالهم ليصدوا عن سبيل الله فسينفقونها ثم تكون عليهم حسرة ثم يغلبون ابن عباس رضي الله عنه
بو آيت اول بدر كوننده بدره حاضر اولنلره نفقه ويروب رسولك عداوتنه وديره وقتل وديره ديندي
ورنلر حقنده نازل اولدي كه اولر اون اوچ كسيدر كافرلرك رئيسلرندن كه هر بري بر كون نوبت
قلمشلردي طعام ملندرمغيچون اولرك بري ابو جهل لعين ايدي قردشي حارث ايله ودخي عتبه وشيبه
ومنبه ونبيه دخي بونلر غيري پس حق تعالی ايدر شولركه قرآنه ومحمده تكذيب ادوب ماللرين
خرج ادرلر الله يولنه كلنلري منع اتمكيچون تيز اولا كه آني اووه فوت ادب انونكله ارقالرين ويا انلر نطاغليالر
دينده انلر دخي مغلوب اولوب منهزم اولالر ودخي بيوردي كه والذين كفروا الى جهنم يحشرون ليميز الله
الخبيث من الطيب ويجعل الخبيث بعضه على بعض فيركمه جميعا فيجعله في جهنم اولئك هم الخاسرون
يعني شول بلركم كافرلر دو انلرك دينده ديلندكلري ومنهزم اولوب بلالره اوغردقلري
وما للري كدوب الجهل اولادلري اسير اولدقلري اول شركلرينه كفارت اولمزكه انكله
قورتله نتكم مؤمنلر كناهنه كفارت اولور بلكه اولركي يارن جهنمده خلد اولسرتا كه
حق تعالی انكله تميز قله اول كافرلرك خبيث نفسلري وعملريني ودخي مؤمنلرك طاهر
نفسلريني وعملريني بر برندن ايرده خبيث كافرلري وخبيث عملريله بر بري اوزره جمع
ادوب جهنمه اتلركه اولر اشلرنده ايكي جهانده دخي زيانكارلردر ودخي بيوردي كه
قل للذين كفروا ان ينتهوا يغفر لهم ما قد سلف وان يعودوا فقد مضت سنة الاولين
يعني ايت يا محمد اول ابا سفيانه اصحابيله ودخي اولره كم انلر حليف كافر اولدلرتا قيامتدكن
اكر اول شركلرندن يغلنوب وجميع مؤمنلرله قتال اتمكي ترك ادرلرسه يلغنه كليكن تركلري
وكناهلري نجات بولب سعادته ارهلور اوكر كرودونبا ولحم تزله ومؤمنلرله قتال ادرلرسه
بد دستي اولدن سنت قاعدده دركه حق تعالی انبيا لرنه واوليا لرنه نصرت قلوب

اعدالرنکه کافرلردر منهزم قلوب کمی قتل اتدروب کمی اسیر اده وماللرن مؤمنلره
غنیمت قله واولادلرن خدمتکار داده اول کفرلری جزاسی بوندن صکره مؤمنلری قتاله
تحریص ایدوب بیوردیکه وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ فَإِنِ انْتَهَوْا
فَإِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ وَإِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَوْلَاكُمْ نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ
یعنی یا محمد سن اصحابکله بو مکه کافرلرنه ودخی غیرنه تا قیامتدکن اولروکله مقاتله ادك
تا یر یوزنده شرك اولمیه والله شریك طوتجیلر اولمیا دین اسلام ظاهر اولوب کلی آنجق دین
طوتنلر دین مرضی ومقبول اولدا اندن اثروهپ لغو باطل دکر شرکدن ومحمد له قتال
اتمکدن یغلنجق اولورلر سه الله تعالی نه اشلدکلرن بلودر اول عمللرنك ثوابن وردوکن
مطیع ومطیوب یمانندن امتناع ادرلرسه ای مؤمنلر بلوك که تحقیق الله تعالی عز اسمه
سزك مولاکزدر وحافظکوزدر ومعاونکزدرکه کودکلو حافظ وناصر اولدر وکودکلو
مانع ودافع اولدر ودخی بیوردیکه وَاعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَأَنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ
وَلِذِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ إِنْ كُنْتُمْ آمَنْتُمْ بِاللَّهِ وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ
يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ یعنی حق تعالی بو آیتله غنیمت قسمت بلدردی دیکه
یا محمد بلوك تحقیق شول نسنه که سز آنی که غنیمت آلودسز انك خمسی الله ایچوندر درت
خمسی انده غزاده حاضر اولنلر ایچوندر پس مرایدیکه بش قسمت اوزره نصیب اولنه ابو
العالیه ایدر رسول مال غنیمت بش نصیب قلوردی درت نصیبن حاضر اولنلره اول
بر نصیبی دخی دوتب الت بخش ادردی الله ایچون نصیبی کعبه خزینه قوردی بربخش
کندی آلوردی اهل عیاله نفقه ایچون وبر نصیبن کندو قرابتیچون الوردی وبر نصیبی
یتیملر ایچون وبر دخی مسکینلر ایچون وبر دخی ابن سبیل ایچون کلجلر کدجیلر ایچون غریبلر مسافرلردر
اما رسول وفاتندن صکره رسول نصیب ایله ذوی القربی نصیبنده اختلاف قلدلر بعضلر
دیدلرکم خلیفه قرابتنا له اما اجماع امت انك اوزره اولدلر اول ایکی نصیب آنه جوی التنه
ورهلر طوره ترشو آلت اولمینه ویرهلر انوکله الله یولنده غزا قله ابو بکر له عمر رضی الله عنهما
خلافتنده دخی بو قاعده اوزره ایدی ودخی سولدن صکره ابو بکر وعمر وعثمان وعلی اوچ
سهم اوزره قسمت قلدلر بر سهم یتیملر ایچون وبر سهم مسکینلر ایچون وبر سهم ابن سبیل ایچون امام
ابو حنیفه اصحابیله بو قول طوتمشلردر که مال غنیمت اوچ سهم اوزره قسمت اولنه وذوی

القربی نك غنیلرنه نسنه ویریلمز وفقیرلرنه ویره لوکر وقلی یتیملر کبی دخی ابن السبیل
دخی بولوردن بو یلدر پس حق تعالی ایدر اگر کرچك مصدق قلرسکز الله تعالی اینك برلکنی وقرآنی
ومحمدی بو امر قسمتده بیوردغمی طوتب قبول ادوك مال غنیمتده ودخی اول نسنکه قولمز محمد
اوزره انذردك بدر کوننده که انوکله حق باطل فرق ایلدك ایکی لشکر بربرنه مقابل اولدغی
کون که اهل اسلامه نصرت ووردك واهل کفره هزیمت ووردك اکر اکا کرچك مصدق قلکز
وارسه الله حکمنده امر قسمتده طاعت قلوك بلوك که الله تعالی قدیردر قدرتی یتر
مؤمنلره نصرت ویرب کافرلری منهزم قلمغه بوندن صکره بیوردیکه إِذْ أَنْتُمْ بِالْعُدْوَةِ الدُّنْيَا
وَهُمْ بِالْعُدْوَةِ الْقُصْوَى وَالرَّكْبُ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَلَوْ تَوَاعَدْتُمْ لَاخْتَلَفْتُمْ فِي الْمِيعَادِ وَلَكِنْ لِيَقْضِيَ اللَّهُ
أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا لِيَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ عَنْ بَيِّنَةٍ وَيَحْيَى مَنْ حَيَّ عَنْ بَيِّنَةٍ وَإِنَّ اللَّهَ لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ
یعنی ذکر ادوك ونعمتك شول نعمتی که سز بر درنك کنارنده یدکز مدینه طرفندن یکا اولر
دخی اولدرنك بر طرفنده ادی مکه دن یکا واول کاربان سزدن اوزن میل قدر اشاغرقدی
دکز کنارنده شول وقت که شامه اقبال اتدوکز اکر سز واول مشرکلر اول اجتماعه وعده
قلش سیدوکز دخی اورته مخالفت اولیدی انده جمع اولنمیدکز لیکن هیچ وعده سز حق تعالی
سزی جمع ایلدیکه تا حق تعالی اول حکمنی برینه کتوره علم سابقده مقدر اولمشدی اول وقتده
واول کونده که مؤمنلره نصرت وکافرلره هزیمت اوله ودخی هلاك اولمغیچون شولرکم هلاك
اولدلر کفر اوزره الله دن اولره بیان کلدکدن صکره وباقی قلمیه اولمیه اولکونده ایمان اهل
ایمان اوزره ثابت اوله الله دن انلره دخی بیان کلدکدن صکره بعضلر دیدلرکه بو وعیددر حق
تعالی دن اول مکه اهلنه دمك اولورکم کفر اوزره قایم اولسون شول کسه دلر قایم اولسون
شول کسه دلرکه قایم اوله حق اکا بدر کوننده بیان اولندقدن صکره بزانده حق باطلدن
تمیز ادب فرق ایلدك ودخی قایم اولسون ایمان اوزره شول کسه که دلر ایمان اوزره قایم اوله
بزاکا رسول کوندردبانك اوزرنه حجت طورغوزدغمزدن صکره که هیچ بر عذر وبر شبهه سی
قلمیه انده که حق ایمان اهلنده دادر کفر دیرهپ باطلدر پس تحقیق الله تعالی سمیعدر
قوللرك کلامن اشدر وعلیمدر نه اشلدکلرن بلودر اکا کوره مکافات قلور ودخی بیوردیکه
إِذْ يُرِيكَهُمُ اللَّهُ فِي مَنَامِكَ قَلِيلًا وَلَوْ أَرَاكَهُمْ كَثِيرًا لَفَشِلْتُمْ وَلَتَنَازَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَلَكِنَّ اللَّهَ سَلَّمَ
إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ سبب نزول آیت بودر کم رسوله حق تعالی دشمانله ملاقی اولمزدن

اولك انلري كا كوستردي رسول طورب اصحابه خبر ويردي كه دشمان جماعتي آز در انلر دخي
ددلر كم رسولك دوشي حقدر اني تصديق ايتديلر حق تعالى ايدر اكر دشمن لشكرن سكا چوق
كوسترسم سنز انلردن قورقردكز صف قتالي ترك ايدردكز رسولك امرنده اختلافه دوشردكز
ليكن الله تعالى مسلمانلرك امرن تمام قلديغچون دشمنلري اوزره كافرلره هزيمتيله حكم ايلدي الله تعالى
عليمدر بلور هر كشي كوكلنده نه كزلمشدر بلور ودخي بيوردي كه وَاِذِ الْتَقَيْتُمْ فِي اَعْيُنِكُمْ قَلِيلًا
وَيُقَلِّلُكُمْ فِي اَعْيُنِهِمْ لِيَقْضِيَ اللّٰهُ اَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُورُ يعني حق تعالى ايدر
اكوك اول نعمتوكي كه اول بدر كوننده كافرلرله ملاقات اولدغكز انلري سزلرك كوزكزه آز كوستردك
تا كه انلردن قورقوب اعراض ايتميه سز وسزي دخي انلرك كوزنه آز كوستردك تا كه انلر دخي سزكله
مقاتله ايتمكه جرئتلري اوله بو كلسي ايدن اوترو ايدي كم بزم حكمتمز بر نه كه مؤمنلره نصرت وكافرلره
هزيمت اوله حق باطلدن بونكله ظهوره كله كه جميع ايشلرك عاقبت الله تعالى يه راجعدر خير وشر
كلي انده معلوم اولور هر كشي فعلنك جزاسن انده بولور بوندن نصكره مؤمنلري قتاله تحريص
ادوب بيوردي كه يَا اَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً فَاثْبُتُوا وَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ
وَاَطِيعُوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ وَاصْبِرُوا اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الصَّابِرِينَ
يعني حق تعالى بيوردي كه اي مؤمنلر كه ايمانلرنده تصديق ايتدلر قچان كافرلردن بر جماعتله
ملاقي اولسكز قتال ايچون قدمكوزي انلره ثابت قلوك كوكلكزده يقينكزي محكم قلوك
رسولكزه اقتدا قلوب مقاتله ايلك اول قتال قصدنده الله چوق ذكر ايدوك تا كه انلره ظفر
بولب امين ولاسن ودخي الله تعالى يه ورسولنه مطيع اولك شول نسنده كه بيوردلر قتال
امرنده وغيرنده اختلاف دشمن بربوكزه راسنده اول قتال امرنده تا كه اول دشمنكزدن اتو كله
اجوكزه قورقو دوشه اولجريده دولتكز فوت اوله اول نزاعكز سببيله پس صبر ايدوك اول
عدويله مقاتله قلمقده كه تحقيق الله تعالى معيندر ناصر حافظدر انلره كه صبر ايدرلر بوندن
بيوردي كه وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطَرًا وَرِئَاءَ النَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ
وَاللّٰهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ يعني حق تعالى بيوردركه يا رسولك اصحابي مقاتله كه ادرسز الله رضاسيچون
ادوك خلق رضاسيچون ايتمك اول مكه اهلي كبي اولمك كه ديارلرندن چقوب اول الارنده كي
نعمتلريله سيلوب بطاغي اولوب خلق اچنده انلرك آدلري چقوب سير ايتدكلري سويلنمكيچون
محمد بن اسحق ايدر بو آيت حق تعالى انددوكي سبب بو ايدي كه قريشدن طقوز يوز اللي كشي

قتاله

قتاله چقديلر اكي يوز آت بيلرنده ايدكلري وار ايدي ودخي مغنيه جاريلر بيلرنده دفلر چلوب
تغني ادرلردي مسلمانلر حقنده هجو ادوب هر نه لر سويلرلردي ودين اسلامه كرمكدن منع
ادرلردي حق تعالى اولرك حالني مؤمنلره ذكر ادوب اول ايشدن منع ايلدي كه انجلاين ايتميلر
ودخي تهديد ادوب ديدي كه الله تعالى انلرك نه ايشلدكلرن علميله احاطه قلمشدر بلور
جزا كوننده انلره مجازات ادر ودخي بيوردي كه وَاِذْ زَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ اَعْمَالَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ
لَكُمُ الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَاِنِّي جَارٌ لَكُمْ فَلَمَّا تَرَاءَتِ الْفِئَتَانِ نَكَصَ عَلَى عَقِبَيْهِ وَقَالَ اِنِّي بَرِيءٌ مِنْكُمْ
اِنِّي اَرَى مَا لَا تَرَوْنَ اِنِّي اَخَافُ اللّٰهَ وَاللّٰهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ يعني حق تعالى خبر ويرر كه چونكه
شيطان اول مكه اهلنه سيرلرنده عمللرني تزيين ادوب اول مكه اهلي اول سرورله چون
قتاله چقديلر مؤمنلر حربسن كوروب قورقدلر دلدلركه كرو رجوع ادهلر مكدن تيكا ابليس
لعين كندوي سراقه صورتنده اونلره كوستردي ديدو نمك مقاتله قلوك كه سز انلري
اصليله هلاك ادرسز زيرا سز چوقسز اول دشمنكوز آزدر دبكون سزلك اوزركوزه هيچ
كمسه غالب كلجك دكلدر چوقلغكزدن واوش بن دخي سزه معاونز وبنو كنانه قبيلسنك
لشكريني دخي اوش آدمجه كليورر پس ابليس لعين بو سوزيله اولري مغرور قلدي كه انلر
قتاله عزم ادهلر اكا اعتماد ادوب چون مؤمنلر جنديله كافرلر چريسي بربرنه قرشو اولدلر
ابليس لعين قچنه دوندي كه قچه حارث بن هشام اكا ديدي كه قني بزوملة قلدغك عهد كه
كدرسن شيطان ديدي كه بن سزدن بيزاردن بن شول نسنه كورورن كه سز آني كورمزسز
حارث ايدر كورمزسن الا بر بولك مدينه مفلسلري شيطان خود جبرائيل كورمشدي
وفرشتلر كلدوكن كورمشيدي ديدي كه بن الله تعالى دن قورقرن كه الله تعالينك عقاب
قتيدر ابن عباس ايدر ابليس قورقدغي اولمدن وديلنمكدن اتر ودكلدي زيرا بلوردي
كه قيامته دكن اكا اولمدن امان وريلمشدر ليكن قورقدغي بو ايدي كه ناكاه جبرائيل آني اسير ادة
خلقه بلدره كافرلر آني كوروب بللرصكره اكا مطيع اولميلر وسوزيني اعتباره الميلر چون ابليس
لعين رجوع ايتدي كافرلر ددلركه سراقه لشكري صدي مسلمانلر غالب كلوب كافرلر قرلما اللرن
الدلر بعضلر محجوب قورتلدلر سلامت مكيه ارشدلر اول سراقه بن مالك اني مكيه كلدي ددلر كا
كه يا سراقه بو نه ايشديكه سن بزه قلدك بزي مغرور ادوب قچدك سراقه ديدي كه والله بن سزلك
حالكزدن خبردار دكلم تا كه شمدي بكا صندوغكز خبري ايرشدي كلدم ددلركه شول فلان

كون فلان وقتده بزه كلن سن ديمك اندن اچديكه هركز بن انده حاضر اولمدم پس اول وقت
يقين بلديلركه اول ابليس لعين ايدي بو آيتده عقل اولنلره نكته واشارت واركه حق تعالى ديديكه
ايچ قوللرم شول كافرلركه اتباع شياطينده بالكليه اكا اطاعت ادوب منقاد اولمشلردر اول كندو
دوستي اولوب متابعت قلنلري كورك دينده اغواسيله نيجه هلاك ادرسن اكا مخالفت قلوب
هواسنه متابعت قلمدك مؤمن موحد اولدك الوعدوسي اولدك نته انك مكرندن ايمين اولوب
فارغ سنين قوري قمز مسنكه سني دخي غروره برغوب اغواسيله هلاك ادهيس سن اندن غافل اولمه
حذر اوزره اول كه نجات بولسن ودخي بيورديكه اذ يقول المنافقون والذين في قلوبهم مرض غر
هؤلاء دينهم ومن يتوكل على الله فان الله عزيز حكيم ابن عباس ايدر بو آيت انلر حقنده در
كه مكه ده اسلامه كلدلر هجرتده رسوله مخالفت قلدلر بله كيتمدلر چون بدر كون اولدي مكه مشركلري
انلري دخي دلودلمز بله سوردلر چون كلوب بدر ده مؤمنلرك ازلغن كوردلر ايمانلرنده شكه دوشب
منافق اولدلر حق تعالى اولردن خبر ويروب بيوردركه شولركم منافقلر در كوكلرنده شك وكمانلر
وارددر اول مؤمنلري كوروب درلركه دينلري بونلري مغرور ايلديكه بو دكلو آزلغله بو چوق لشكره
مقاتله اتمكه كلمشلردر دلركه هب هلاك اولدلر انلر بو كزچه اولمشركلرله مقاتله اتدلر
كلسي مؤمنلر قلبي التنده هلاك اولدلر انكيچون ديري حق تعالى كه هر كمسكم اول اعتمادي الله تعالى
قله غيريدن اميدني قطع اده بد دستي الله تعالى عزيزدر انتقام ادر دشمن اولنلره وحكيمدر حكم
ادر مؤمنلره نصرتله وكافرلره هزيمتله ودخي بيورديكه ولو ترى اذ يتوفى الذين كفروا الملائكة
يضربون وجوههم وادبارهم وذوقوا عذاب الحريق ذلك بما قدمت ايديكم وان الله ليس بظلام للعبيد
يعني اكر سن كورديدك يا محمد شول كافرلركه جانلري قبض اولنور فرشتلر انلري نيجسي دوكرلر
اوكلرندن آردلرندن انلرك حاللرندن تعجب قليدك وقيامت كوننده دخي عذاب فرشتلري انلره
ديلركه طدوك اول كويندرجي عذابدن كه ابرق ابدا اندن سزه خلاص يوق ودخي بلوك كه اشبو
عذابلر سزه اول كسب اتدوكلر كفردن وتكذيبدندركه ايمان ترك اتدوكز الا الله تعالى انك هيچ
بر ذره قدر حيف كناه سز كسيه عذاب اتمز وكناهندن زياده دخي قلمز ودخي بيورديكه كداب
آل فرعون والذين من قبلهم كفروا بايات الله فاخذهم الله بذنوبهم ان الله قوي شديد العقاب ذلك
بان الله لم يك مغيرا نعمة انعمها على قوم حتى يغيروا ما بانفسهم وان الله سميع عليم يعني حق تعالى
ايدر بولوك دخي فعللري انكارده وتكذيبده اول فرعون قومي كبيدر ودخي انلردن الروكچن اتلر كبيدر

كه دينده

كه دينده الله تعاليننك عذاب اندوكنه انكار ادرلردي خيرورن رسول تكذيب ادرلردي الله تعالى
اول كناهلري شوملغندن انلره عقاب ادوب عذاب كندردي هلاك ايلديكه تحقيق الله تعالى
شديد العقابدر كيمكه عذابله طوته قتي طوتر كمسنه اكا مانع اولمز پس اول عذابلركه انلره اندلدي
حيف يره دكلديكه ظلم اولا زيرا حق تعالى بر قومه وبرده عطا قلدغي نعمت محنته تبديل اتمزتا اول
قوم حاللريني خيردن شره تبديل اتمينجه كورمزمسنكه حق تعالى مكه اهلنه اوزره رسولني الوب
نعمت واحسان اسني قلدي اول قوم اول نعمتك قدرن بلميوب كافر اولدلر حق تعالى انلرك الندن
الوب مدينيه نقل اتدردي اول انصاره انعام قلديكه قدرن بلوب شكر ايلديلر پس حق تعالى
هيچ بر نعمت قولدن سلب اتمزتا اول قول اول نعمتك شكرن ضايع ادوب اكا كافر اولمينجه الله
تعالى سميعدر بولرك مقالتلرن اشدر وعليمدر افعاللرني بلور اكا كوره مجازات قلور
ودخي بيورديكه كداب آل فرعون والذين من قبلهم كذبوا بايات ربهم فاهلكناهم بذنوبهم واغرقنا
آل فرعون وكل كانوا ظالمين يعني حق تعالى بيورديكه يا محمد چون سنك قومك عادتلري انكار
آل فرعون كبي ودخي اندن الروكچنلر عادتنه دونديبزم دخي عادتمز هلاك اتمكدر سنك قومكله
فرعون آل كبي هلاك اولدغي كبي اولرده نتكم رسوللرنه اكا اندرلن كتابه تكذيب اتدلر بز اول
كناهلري شومندن انلرك هر برن بر درلو عذابله هلاك اتدك اما فرعون آليله صويه غرق
ايلدك ربوبيت والوهيت دعوسن قلدغيچون وآل دخي الله قويب غيريه طپدقلريچون اولر
كلي ظالملر اولدلر بر مخلوقي خالقه شريك قلدلر پس بو آيت معنسي دخي كچن آيت معنسنه اشارتدر
بونكله كه حق تعالى اول فرعونه دنيده عزت ومملكت ويردي اول نعمت اندن تغيير ايدوب كيدرمدي
تا حق تعاليننك آيتلريني تكذيب اتمينجه چون انكار ادوب موسى يه تكذيب قلدي الله تعالى اول
نعمت محنته تبديل ادوب قوميله كندوي صويه غرق ايلدي هلاك ايلدي ودخي بيورديكه ان شر
الدواب عند الله الذين كفروا فهم لا يؤمنون الذين عاهدت منهم ثم ينقضون عهدهم في كل مرة وهم
لا يتقون يعني يريوزنده حركت ادن مخلوقده هيچ الله قتنده كافردن شرلو يوقدركه بولر ايمانه
كلمزلر اما بولردن غيري نقدر مخلوق كه قروده دكرده وار هر جنسدن مجموع الله تعاليننك وحدانيتنه
اقرار ادوب اكا مسبحدر عاصيدر كل اوجماعته كرمزسه طامويه دخي كرمز پس كلب خنزير بيكركه دشو
آدمدن كه مولاسنه عاصي اوله جهنمه كيره ابن عباس ايدر بو آيت بني قريضه حقنده نازل اولدي
كه كعب بن اشرف ده اصحابيله زبرا اولر رسول الله چوق عهد ادوب كروصدلر مكه اهلنه معاونت

ادب سلاح بغلنوب قتال اتمکه کلدیلر اندن دیدیلر که عهد اونتمشوز تا اینه بر عهد دخی ایتدیلر
اول عهدی دخی صیدیلر بوندن اوترو دیدی حق تعالی که خلقک کی شرلوسی الله قتنده شونلردر که سن انلرکله
عهد ایتدک اولر هر عهد ایتدکجه عهدلرن صیدیلر اول عهدلرن صیمقدن تنکریدن قورقمدیلر ودخی بیوردی
که فاما تثقفنهم في الحرب فشرد بهم من خلفهم لعلهم يذكرون واما تخافن من قوم خيانة فانبذ اليهم
على سواء ان الله لا يحب الخائنين یعنی اکر قتالده ظفر بولب ایرشجک اولرسک شول کسلره سن و کله
انک اراسنده عهد وارسن انلره عقوبتله براش ایشلکه آنی کوربال اردنده غی عدولر متفرق اولوب
طاغلسونلر اوله که انلر دخی اکوت الوب اکوتلنلر و کر بر قومدن خیانتلق بلورسک که سنی عهدله امین
قللر اول عهده وفا قلمیوب کرو عهدلرن صیسرسن دخی اولره بلدرکل حربله و نقض عهدله دکل که بر دخی
نقض عهد ایتدک حربه حاضر اولک تا که اولرده سزده بلمکده برابر اولسز اکی طرفدن غافلق اولمیه
زیر بر طرفدن نقض عهد اولوب انلره بلدرمدن اوزرلرینه قتال ایدرمک خیانتدر دیدی دستی الله تعالی
خاینلری سومز که اوغرلین عهد نقض ایدرلر ودخی بیوردیکه ولا يحسبن الذين كفروا انهم لا يعجزون
واعدوا لهم ما استطعتم من قوة ومن رباط الخيل ترهبون به عدو الله وعدوكم وآخرين من دونهم
لا تعلمونهم الله يعلمهم وما تنفقوا من شيء في سبيل الله يوف اليكم وانتم لا تظلمون یعنی حق تعالی
ایدر ظن ایتمسون شول کیمسه لر کم بدردن یلغیردن کافرلر اولوب حق تعالینک وحدانیتنه انکار قلدیلر اول خبیث
عمللری فوت اوله کدن انک عقوبتی اولره ارشمیه تحقیق اولر حق تعالی ی عاجز قلمزلر انلر عقوبت
ایتمکدن بلکه اول عقوبت انلره ارشور ودخی حق تعالی بیوردیکه کوجکوز ییتدوکی قدر اول کافرلر ایچون
یرق دوزک و قدر یایدن و سلاحدن و قلعه یاپمقدن و آتلر بغلیوب بسلمکدن تا که اول سلاحله
قورقدرم سز الله تعالینک دشمنلرنی ودخی سزک دشمانلریکوزی که کفار عربدر دخی بر غیر قوم بولردن
ارتوق که اجوکوزده واردر کافرلردن و منافقلردن سز انلری بلمز سز الله تعالی بلور انلری نسنکه الله تعالی یولنده
خرج ایده سز آت سلاح الوب یراق دوزه سز انک ثوابی سزه کامل ایرشور ضایع اولمز و عملکزک ثوابندن
ذره قدر نقص اولمز ودخی دشمنلر که هر اورده اوقله یای اولسه اول اوجنلر کرمز ودخی بیوردیکه
وان جنحوا للسلم فاجنح لها وتوكل على الله وهو السميع العليم یعنی حق تعالی بیوردیکه یا محمد اکر انلر صلح
ایتمک دلسلر و اکا رغبتلو اولوب میل ایتسلر سن دخی اولرکله صلح ایتمکه میل ایلکل اعتمادکی الله
ایلکل یقینکی محکم ایلکل و اکر اولر کرو عهدلرن صیاسی اولورلرسه بن سکا نصرت قلورن سنی مخذول
قلمزن که اول سنک الهک سمیع دانلرک مقالتن اشدرکه نیجه عهد ادرلر ودخی علیم در اولورک

نقض

نقض عهد ایتدکارن بلور آنک جزاسن قلور امام ابو اللیث بیوردکه صلح جایز اولدغی شول وقتدرکه
مسلمانلرده قوت اولمیه آز اولالر و کافرلر غالب اوللر اما آچیکنکه قوت قتال وله صلح ایتمک روادکل
کرکدرکه مقاتله ادهلر تا اکاد که مسلمان اوللر اکر عرب کافرلری ایسه زیرا عرب کافرلرنه جزیه
وضع اولنمز غیری کافرلره وضع اولنور اندن اترو که رسولک نسبندر کفر باقی قلمیا زیرا قبایل عرب کلی
انک نسبندر انلر کله مقاتله کرکتا اکادک که مسلمان اوللر یا خود اصیلیله قرولرکه نسبلرندن کافر
اوریب کفر اچره باقی قلمیلر ودخی بیوردیکه وان يريدوا ان يخدعوك فان حسبك الله ومن
اتبعك هو الذي ايدك بنصره وبالمؤمنين والف بين قلوبهم لو انفقت ما في الارض جميعا
ما الفت بين قلوبهم ولكن الله الف بينهم انه عزيز حكيم یعنی حق تعالی ایدر یا محمد صلح ایتمکدم
سنکله الدشمق دیلرلرسه الله تعالی سکا کافیدر نصرت ویرمکده اول الله در اولکه سکا نصرت
ودب معاونت قلوب قوی قلدی کندو نصرتیله دخی مؤمنلرله دخی نصرت قلدی که انصارلردر اولر
ایکی قبیله در بری اوس و بری خزرج در اولرک اراسنده جاهلیت وقتنده هیچ عداوت کتمزدی
الله تعالی اولرک اراسندن عداوتی کتوروب بربرنک کوکلنه الفت طوتدردی حق تعالی ایدر یا محمد
اکر یر یوزینک مالنی و متاعنی کلی خرج ایتسک انک اوزره که اول ایکی قبیله نک کوکلارن بربرنه الفت
طوتدوره سن طاقتک یتمیدی که الفت طوتدوره ایدک لیکن الله تعالی الفت طوتدردی اسلامله که
اول عزیز حکیم در حکم ادر الفتله انصار اراسنده و حکم ادر نصرتله انلرک اعدالری اوزرنه بو آیتده
اشارت وار الله رضا ایچون بربرن دوست طوتنلر بربرنه الفت طوته مؤمن اولدرکه الفت طوتیجی
اوله اسلام حقنی رعایت ادجی اوله خیر یوقدر انده که نه کندو کمسیله الفت طوته نه کمسه آنکله
الفت طوته ودخی بیوردیکه يا ايها النبي حسبك الله ومن اتبعك من المؤمنين يا ايها النبي حرض
المؤمنين على القتال ان يكن منكم عشرون صابرون يغلبوا مائتين وان يكن منكم مائة يغلبوا الفا من الذين
كفروا بانهم قوم لا يفقهون یعنی حق تعالی ایدر یا محمد الله تعالی سکا یتر معاونت و نصرت ویرمکه
دخی اول مؤمنلر که سکا متابعت قلدیلر انصاردن بو آیت انمکی بو سوره ده مخصوصدرکه مکده
ایدی شول وقتکه عمر رضی الله عنه اسلامه کلدی انوکله اسلامه قرق کشی کلدی تمام آنک اسلامی
سبب اولدی اسلام ظهوره کلمکه انک هیبتیله و جرأتله ودخی بیوردیکه یا محمد تحریض ادوب
بلیتوب رکل مؤمنلری کافرله مقاتله قلمغه بلدرکل انلره که اکر سزدن یکرمی کشی اولرسه کافرلردن
ایکی یوز کشنک اوزرنه غالب اوللر و اکر یوز صبرلو کشی اولورسه بیک کشی اوزره غالب کله لر

اول کافرلردن زیرا بر قومدرکه الله تعالی امرن ادراك ادمزلر مجاهد ایدر بو مخصوص صدري بدر کوننده
که اون کافره بر مؤمن اوله بوني مؤمنلر اشدب چاغرشدلر تضرعله دعا قلدلر بو وم بر وش اون کشیه
نته مقاومت قله حق تعالی بو آیت اندردبا ولردن تخفیف قلوب بیوردیکه الآن خفف الله
عنكم وعلم ان فيكم ضعفا فان يكن منكم مائة صابرة يغلبوا مائتين وان يكن منكم الف يغلبوا الفين
باذن الله والله مع الصابرين یعنی حق تعالی ایدر شمدي الله تعالی سزك اوزرکزه قتال امرن تخفیف
تسهیل قلیوردي اندن که بدر کوننده سزه فرض قلدي یدي قتالدن عجز وادبر کوزه. اکی کشنی قلدي
اکر سزدن یوز صبرلو ثابت قدم کشی ولرسه که الله دن ثواب ومحی اولب جهاد اده لر مشرکلردن ایکی
یوزینه غالب کله لر الله تعالی امریله وانك نصرت بر له که الله تعالینك عون نصرت صابرلرله لازم
اولدیکه اکی مؤمن اکی کافردن قچمیه دخي بر قوم کند وقدر قومدن قچمیه که اولرك صاغشندن
نقدر که اکسله اولقدر حق تعالی ذ نصرتلری اکسلور ودخي بیوردیکه ما كان لنبي ان يكون له
اسرى حتى يثخن في الارض تريدون عرض الدنيا والله يريد الآخرة والله عزيز حكيم یعنی جایز دکلدر
پیغمبره که اسیرلري فدیه الوب قویویره لیکن سیفله قتل ایلیه تا اکادك که یریوزنده دشمان
اوزره غالب اولسز فدیه الوب دنیا غرضنی دلرسز دین قوی اولمدن ابن عباسدن روایتدر که شول
وقتکه اسیرلر کلدي رسول عم ابو بکر وعمره طانشدیکه بو اسیرلری نتمك کرك صواب ندر ابو بکر دیدیکه
بولر کلی قوم قبیلدر بز بولره ایله صواب کوردم که بولردن فدیه السز آنی کافرلر اوزرنه کروسلاح
آلتنه خرج اده وز اولکه حق تعالی بولره هدایت وره اما عمر دیدیکه بن ایله صواب کوردم که بزی
حواله قلسن کلسنك بوینن اوروز رسول قصد ایلدیکه ابو بکرك دوکن اشلیه عمر ایدر اول کون
کچدي یرندسی کلدم کوردم رسول الله ابو بکر ایکسی اتورب اغلرلر دم که یا رسول الله نیچون اغلرسز رسول
دیدیکه انوکچون اغلرم سنك صاحبك بکا ایله عرض ایلدیکه بو اسیرلردن فدیه الم اما حق تعالی
آیت اندردب بیوردیکه بوقدر پیغمبره که بو اسیرلردن فدیه اله قیووره تا یریوزنده اسلام غالب
اولنجه دلرمشوکه دنیا غرضن السز بو حالده که الله تعالی دلر دین عزیز اوله کافرلر قتل اولنوب ذلیل حقیر
اوله الله تعالی عزیزدر ملکنده حکیمدر امرنده بخه دلرسه حکم اده ودخي بیوردیکه لولا كتاب من الله سبق
لمسكم فيما اخذتم عذاب عظيم فكلوا مما غنمتم حلالا طيبا واتقوا الله ان الله غفور رحيم یعنی حق تعالی
ایدر اکر الله تعالینك علم سابقنده امت محمدن غنیمت ماللری حلال دکولمش سه اول فدیه الدغکوزچون
سزه الو عذاب ارشیدي پس حق تعالی آنی حلال قلوب بیوردیکه بیك شول مالدن که سزه غنیمت

اولدي

اولدي کافرلردن قهرله الدکوز اول سزه حلالدر شبهه سوزتا اول وقتدکن هنوز مال غنیمت
حلال دکلدي بلك اودانوب کوکدن آنی یقردي بوندن اترو ددي رسول که بکا بش نسنه وبرلدي
که بندن الروکلن پیغمبرلره وبرلمدي بر بوکه بن جمیع جنه انسه رسول کندرلدم بردخي بوندن
بر آیلق یولدك قورقو بله نصرت وبرلدم که بن وارمدن کافرلر کوکلنه بر ایلق یرده قورقو دوشر
انوکله منهزم اولورلر وبردخي مال غنایم بکا حلال اولندي وبردخي جمیع یریوزي بکا مسجد قلندي
هر نه یرده دلرسم نماز قلم وبری دخي امتمچون بکا شفاعت وبرلدي قیامت کوننده پس حق
تعالی بیوردر که اول مال غنایمدن یك قورقك الله تعالیدن سزه بیوردغی یرنه کتورك اکا مخالفت
قلوب عاصی اولمك بدر رستی الله تعالی غفوردر قوللردن صوچنی عفو ادر اول مال غنایمدر حلال
اولمزدن اولك الدقلر یچون عقوبت اتمز رحیمدر اسرکر اول الدقلرن دخي حلال قلور ودخي بیوردي
که يا ايها النبي قل لمن في ايديكم من الاسرى ان يعلم الله في قلوبكم خيرا يؤتكم خيرا مما اخذ منكم
ويغفر لكم والله غفور رحيم بو آیتك سبب نزولي بویدیکه رسول عم چون اول اسیرلره فدیه
وضع ایلدیکه هر بري قرق وقیه التون ویره رسولك عمسی عباس وانك قرداشی اوغلی بله اسیر
اولمشلردي اول عباس اوزرنه اولنن فدیه نك یکرم وقیه سن وردي یکرمسن ورمدي آنی
انی الدلر فدیه سنه صیمدلر اول التونکه الوب بلسنه چقمشدي دلر دیکه انوکله خلق طعاملندرده
بو عباس دخي اول اون کشیدن بر یدیکه اتفاق قلمشلردي کوننده بري اول بدراهلن طعاملندرلردي
مؤمنلر بله قتال اتمکچون اولکه نوبت عباسه دکدي طعاملندریدي مقاتله اولدي اولري طعاملندردي
تا که النده نه وارسه الدیلر کلدي عباس رسوله سویلدیکه اول فدیسندن یکرم وقیسن بغشلیه
المیه رسول راضی ولمدي ددیکه برمالکه الوب کلسن آنی کافرلر نفقه اده سن بزوملله مقاتله
اتمکیچون بن آنی سکا قومزن قرق وقیه سنکیچون ویر قرق وقیه دخي قرداشك اوغلی عقیلیچون
ویره وندي عباس رسوله ایدردیا محمد دلرمسنکه عمکی شویله مفلس قویسن الر آچوب خلقدن
دلنه رسول عم اکا دیدیکه یا عمی قنی اول التون که ام الفضله ویردك دخي اکا اشبو نك کبی کلتم سوزلدك
عباس دیدیکه بونی سکا کم خبر ویردي رسول دیدیکه حق تعالی خبر وردي عباس آنی اشدب في الحال
اسلامه کلدي قرداشی اوغلی عقیله ددیکه سن دخي مسلمان اول اولدخي مسلمان اولدي اسلامه کلدي
بو آیت اول وقت نازل اولدي بیوردیکه ایت یا محمد اول عباسه وقرداشی اوغلنه که اسیرلردندر
اکر الله تعالی سزك کوکلکوزده اول معرفتدن صدق ویقین بولجق اولورسه که تردد کوزاولمیه

سنه كرودنياده الكوزدن الني دنيادن بكرك دنياوره دخي كناه لروكري يرلغينه كه اول الله تعالى
غفوردر شرك اچنده اولن سنلري اعيانله عفوادر رحيمدر اسلامم اچنده اولن كناهي دخي يرلغر
تحنكه توبه قله ابي صالح ايدر كوردم عباس ابندن صكره يكرمي قول واردي تجارت ادرلردي
هر برينك النده اون بيك درهم سرمايسي واردي عباس ايدر ديكه حق تعالى بكا قلدغي اكي وعده نك
برسي كه دنياده قلدجغدي يرنه كوردي لعيذم واركه آخرتده غي وعده يي دخي يرنه كوره وبوندن
صكره بيورديكه وَإِنْ يُرِيدُوا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا اللّٰهَ مِنْ قَبْلُ فَأَمْكَنَ مِنْهُمْ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ يعني
اولردن قنغسي كه سكا مخالفت قله اسلامدن صكره كرو كفره ميل ايليه تحقيق اولر بونلردن دخي اوّل
الله عاصي ولوب كافر اولمشلردر الله تعالى سكا قدرت ويروب انلرك اوزرنه غالب قلدي بدركوننده
تا كه سن انلري قهر ادوب اسير ايلدك الله تعالى عليمدر بو خلقك افعالن بلور حكيمدر سكا انلرك
اوزرنه مكشله حكم ادر اكر سكا خاين اولوب كرو مخالفت قللر اول بدر ده نه قلدكسه بولره دخي آني
اشلكل بوندن صكره بيورديكه إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ
وَالَّذِينَ آوَوْا وَنَصَرُوا أُولٰئِكَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يُهَاجِرُوا مَا لَكُمْ مِنْ وَلَايَتِهِمْ مِنْ شَيْءٍ
حَتّٰى يُهَاجِرُوا وَإِنِ اسْتَنْصَرُوكُمْ فَعَلَيْكُمُ النَّصْرُ إِلَّا عَلٰى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ
يعني حق تعالى ايدر بدرستي شول كمسلركه ايمان كتوردلر قرآنه ورسوله تصديق قلدلر ومكدن مدينيه
رسول قتنه كوجب وردلر دشمانله مجاهده قلدلر مالله ونفسلريله الله تعالينك رضاسي اولدغي
يولرده سعي ايدلر ودخي شولركم رسوللله اول هجرت ادوب ورنلري قبول ادبكند ولره ضم ايدلر اولرنده
ساكنلند ب يرلرنده يورتلرنده انلره دخي نصيب قلدلر ورسوله يردم قلدلر زيرا ابتدء اسلامده
حكم ميراث ايليديكه هجرت ادنلرله قوم قبيله اولرلر بري اولسه ورثه اندن ميراث يردي
شولكه هجرت امتدي ورسوله نصرت امتدي مسلمان اولورلرسه ميراث يرلردي حق تعالى بو حكم
قلديتا اول مسلمانلري هجرته رغبت ادديكچون زيرا اول وقت هجرت فرضدي بوندن
صكره دري شولركم ايمان كتوردلر اما مكدن مدينيه كتمدلر بو قدر سزه هيچ برنسنده انلر دن
ولايت ميراث يدن تا مدينيه هجرت اتمينجه دولركه يا رسول الله اكر انلر بزدن معاونت طلب
استلر بز انلره معاونت قلالوميمي حق تعالى دن بو حكم انديكه اكر اول ايمانه كلوب هجرت
قلميلر سزدن شكلر اوزره يردم دلرلرسه انلره معاونت قلوك كه سزه البته نصرت
قلمق اول وقتده شركلر اوزرنه واجبدر چون اول مؤمنلر يله قتال ادلرا لا مكر شول

قوله

قوله مقاتله امتيلركه انلركله سزك اراكزده صلح اوزره عهد ميثاق واردر انلرك
اوزرنه وروب معاونت قلمك اما اوزرلرنده صلح ايلك كه الله تعالى نصرتدن ومعاونتدن
جميعني كوردر يادن سزه انك خواسن جنتده حور قصور ودر بوندن صكره بيورديكه
وَالَّذِينَ كَفَرُوا بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ إِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ يعني اولر
كه كافر اولوب قرآنه ورسوله انكار قلدلر اولر دخي بعضنسي بعضسنك وليسيدرمير ايدلر
سزكله اولولك اراسنده توارث يوقدر ولايت دخي يوقدر كافرك كافر وليسيدر مؤمن
مؤمنك وليسيدر نه كافر مؤمندن ميراث الور نه مؤمن كافردن اكر آنه اوغل دخي اولرسه
اكر سز ولايت مؤمن مؤمنه وولايت كافر كافره قلميجق اولرسكز يريوزنده فتنه
اولوروا اولو فسادلر اولولوركه قانلر دوكلمكه سبب اولوريس سزه امر اولنني اشلك كه
ولايت دينله دريعني دينده برابر اولمغله كه مؤمن مؤمنله كافر كافرله بوندن صكره
دخي بيورديكه وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَالَّذِينَ آوَوْا وَنَصَرُوا
أُولٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ يعني اولركم ايمان كتوردلر مكدن مدينيه
هجرت قلدلر والله يولنده جهاد ادوب قليچ وردلر دخي اولركم اول مهاجرلري يورتلرنده
ساكنلندردلركند ولره ضم ايدلر ورسوله نصرت ادوب قليچ وردلر حقيقتا اولردركه
ايمانلرنده صادقلردر مغفرت رحمت دخي درزق واسع جنت اچنده اولره كيجوندر
وبوندن صكره كرو بيورديكه وَالَّذِينَ آمَنُوا مِنْ بَعْدُ وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا مَعَكُمْ
فَأُولٰئِكَ مِنْكُمْ وَأُولُو الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلٰى بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللّٰهِ إِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ
يعني اولركه بو هجرتدن صكره ايمان كتوردلر ودخي هجرت ايدلر ودخي سزكله جهاد ايدلر
اولر دخي دين اچنده سزوندر هجرت ثوابنده سزكله برابردر ودخي اولركم بربرنه رحمله
قرابت واردر انلرك بعضسي اوليدر بعضسندن ميراث يمكده مهاجردن انصاردن
بو كلام ناسخدر شول كلامه كه كچدي يعني ايمان كتوروب هجرت اتميلركه قوم قرابات دخي
ميراث يمزلردي ميراث انده هجرتله ونصرتله اولوردي نتكه بيان كچدي اول حكم بو كلله
منسوخ اولديكه قرابت اولن هجرتدن صكره بر برندن ميراث ييلمر نسبلري اوزره نتكم الله
تعالى بيوردكتابنده حكم ميراث ثابت اولدي الله تعالى حكميله بدرستي الله تعالى كلي
نسنيه عليمدر بلور قسمت ميراث وحق وارث سزه اول امر اوزره ثابتا ولوب

حق موارثت رعايت قلوك كه حيف ادوب عقابه مستحق اولمياسن

سورة التوبة مائة وثلثون آيات

امير المؤمنين عليه رضي الله عنه صوردلركه بو سورەنك اولنده بسم الله نيچون يازلمدي
علي ديدكه بو سوره قتال ايچون نازل اولدي ومشركلردن براءت اوزره اندي لبسم الله خود
رحمتيچون ولمايچون اندرلمشدر آيت رحمت آيت ختله جمع اولمز اما اصح ترق قول بوندر بودر
عثمانه رضي الله عنه صوردلر اول جواب ورديكه رسولك عادتي بويديكه سورەلر آنك
اوزرنه نازل اولوردي صاغمشله تحنكه برآيت اينيدي يازجلرك بعضسن قغروب ديردكه
بو آيتي شول سورەده قوكه انده فلان آيت ذكر اولنور اول وقتكه مدينيه واردي اول
انده اينن سوره انفال سورەسي اولدي وبرات سورەسي قرايندن آخرانن سورەها ولدي
بواكسنك قصتسي بر برنه مشابه اولدي شويله ظن ايلدم كه بو دخي اندن اوله زيرا سورۂ
انفال رسولك فتحي بياننده قلور وغزالردن ذكرادر دخي مؤمنلره نصرت وكافرلره هزيمت
وهلاكلك بياننادر وبو سورۂ توبه مشركلرك عهدلرن باطل قلوب قتال اتمك
ومنافقلرك فضاحتن وپردەلرن كشف اتمك ومؤمنلري كافرلرله محاربه قلمغه قندرمق
بياننادر ورسول عم وفات قلدي بزه بيان قلمدي كه بواكسي بر سورەمدر ديو قسه آيردمدر
بو شبهەدن اوتروا اكسي ولشدر وبزدم لبسم الله يزمدم عايشه ايدر كاتب وحي اونتدكه
انك اولنده بسم الله يازه اول حال اوزره قونلدي يازلمدي پس حق تعالى بيوردكه بَرَاۤءَةٌ
مِنَ اللّٰهِ وَرَسُولِهِ اِلَى الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ فَسِيحُوا فِي الْاَرْضِ اَرْبَعَةَ اَشْهُرٍ وَاعْلَمُوا اَنَّكُمْ
غَيْرُ مُعْجِزِي اللّٰهِ وَاَنَّ اللّٰهَ مُخْزِي الْكَافِرِينَ سبب نزول آيت بويديكم مشركلرله رسول اراسنده
عهد واردي اول مشركلر وعدە تمام اولمدن رسول الله عهدلرن صدلر حق تعالى دخي
رسولنه بيوردكه شول كسلره عهدلري ددت آيدك اوزرنه قرار ايدلوتا اولددت
آي كچنجه انك عهدي ددت آيدن ارتقدر اني ددت آيه اندرەلر پس چون اول مشركلر نقض
عهد اتدلر حق تعالى بو آيت اندروب بيورديكه اشبو آيت حق تعالىدن ودخي رسولدن براندر
يعني عهد نقض اتمكدر شول كسلره كم مشركلردن انلر كله عهد اتدكز دونب مشركلره خطاب
ادوب بيورديكه شول ددت آي كه اشهر حرمدر دسن يريوزنده سير ادوب قورقسز اميلكله
يوركه اندن صكره سزه امان يوقدر بلوك كه اگرچه اول ددت آي اجل ولسه انده

سنكله مقاتله اولمنيه اولوعده اولمنق الله تعالينك عقابني سزدن فوت اتدرمز
ودخي بلوك كه تحقيق الله تعالى كافرلري دنياده قتل عذابيله خوار ادر وآخرتده اود
عذابيله خوار ادر ودخي بيورديكه وَاَذَانٌ مِنَ اللّٰهِ وَرَسُولِهِ اِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْاَكْبَرِ اَنَّ اللّٰهَ
بَرِيۤءٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ وَرَسُولُهُ فَاِنْ تُبْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوا اَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللّٰهِ
وَبَشِّرِ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَذَابٍ اَلِيمٍ يعني الله تعالىدن اعلامدر ودخي رسولندن مكه اهلنه
حج اكبر كوننده روايتدر ابا هريرەدن اول ايدر بن عليله بليدم شول وقتكه رسول مكيه
نقض عهد اتمكه كندردي چون واردق اول قوم دلركه نه نسنه قغردسن علي ديدكه
بونن قغردرن كه جنته كرمزا الا مؤمن كرور ودخي بيت الله عريان كشي طواف اتمزا الا احرامله
ودخي كموكه رسول الله انك اراسنده عهد واراننك مدتي درت آيه دكندر دخي اولددت
آي كچسه بلسونكه الله تعالى مشركلردن بريدر ورسولي دخي بريدركه عهد اودتدن
كتورلور محاربيه دستور اولور ودخي بو يلدن ارتق مشركلر حج اتمزلر ودخي امر اتدي عليه
كم بو آيتلري انلرك اوزرنه اوقيا شويلكه جميع اشيدەلر اول حج اكبر كوننده كه بيرام كوندر
زيرا انده طواف زيارت وادقربان بغزلمق وصاچ يولتمك وار بو آيتي دخي اوقياكه تحقيق
الله تعالى ودخي رسول مشركلردن بريدر وكر بو مشركلر دن رجوع ادوب دونسكز سزه
اول خيرلودر اول كفر اوزره طورمقدن وكر اسلامه كلمكدن امتناع ايدوب اعراض ادرسكز
اول كفر اوزره قايم اولوب صنملره عبادت ادرسكز بلوك كه سز الله تعالينك عذابني
سزدن فوت اتدرمزيا خود كلوردسه منع ادمزسز مشتله يا محمد اول وقت انجدجي غذابيله
شولره كم حقه انكار ادوب كافر اولدلر اول عذابا ولره دنيده قليچ لتنن دبلنمكدر
آخرتده ابدي اود عذابيدر بولردن استثنا قلور بيورديكه اِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ
ثُمَّ لَمْ يَنْقُصُوكُمْ شَيْئًا وَلَمْ يُظَاهِرُوا عَلَيْكُمْ اَحَدًا فَاَتِمُّوا اِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ اِلَى مُدَّتِهِمْ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ
الْمُتَّقِينَ يعني الا شول كمسلركم مشركلردن انلركله عهد كزي ايلدكوز اول بني كنانه وبني ضميره
قبيلسددرانلر اولر عهدلرن نقض اتمدلر يا بركسيه موافقت ادوب انلره ياردم چون سزك
اوزركوزه كلمدلر سز دخي انلركله عهدكزي تمام ايلكوز تا مدتي تنجه كه الله تعالى عهدن
صقلينلري سورودخي بيورديكه فَاِذَا انْسَلَخَ الْاَشْهُرُ الْحُرُمُ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ
وَخُذُوهُمْ وَاحْصُرُوهُمْ وَاقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ فَاِنْ تَابُوا وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ فَخَلُّوا

سبيله‌هم ان الله غفور رحيم يعنى حق تعالى ايدر اگر اول حرم ايليرى چقسه كه انلره وعد
قلوب طورورسن دبلك اول مشركلرى هر قنده كه بولورسن حلده اولسون حرمده اولسون شوال مشركلرى
كه اولره بوندن صكره عهد يوقدر دخى انلرى طوتب اسير ادوك محكم بندله بغلاك اگر انلره ظفر
بولمزسكز قلعه‌لرچنده محاصره قلك ودخى هر يولكه انلر كاوغرايجق يوللرى ايدر كوزجيلر قوك
كوزدك كه طوتب الله كتوره سز طوتدغكزدن صكره مشركلرندن توبه قلورلرسه دخى نمازك
وزكوتك فريضه لغنه تصديق ادوب اشمكه طاعت ادرلرسه قيوبرك يوللرنه انلرى اولدر علم
كه الله تعالى غفوردر شرك ايچنده اولن گناه‌لرى يارلغر رحيمدر اسلامه كلنلرى رحمت ايله اسكر
چون على بو سوزلرى اوقادى مشركلردن بريدى ديكه يا على اگر مدت گچدكدن صكره بزدن بريمز
اول محمدك كلامن اشتمكه يا بر حاجتى اولب انه وارسه اول محمد انى اولدرمى على ديدى يوق
اولدرمز حق تعالى بويوردى كه وان احد من المشركين استجارك فاجره حتى يسمع كلام الله ثم ابلغه
مامنه ذلك بانهم قوم لا يعلمون يعنى يا محمد اگر مشركلردن بركسه سندن امان طلب اتسه
سن اكا امان ويرب امين قلغل تا كه سن قرآن اتك و زرنده اوقيوب عرض ايليسك تا سندن اول كلام الله
اشده اوله كه تصديق ادوب ايمانه كله والا اسلامدن امتناع ايدرسه دخى اولرسه انى دخى
اولدرمكل قوغل ايتكه نه يردن كلديسه كروا ولمامننه ارشه بونسنه يه سكا امرالدوكومز
اندن اوتوردركه بولر حكمنده جاهللردر بو آيت دلالت ادركم بر حربى امانله دار حربدن
دار اسلامه چقسه اول امين اولور تا كروا ولمامننه ارنجه بوندن تعجب وجه اوزره بويوردى
كه كيف يكون للمشركين عهد عند الله وعند رسوله الا الذين عاهدتم عند المسجد الحرام
فما استقاموا لكم فاستقيموا لهم ان الله يحب المتقين يعنى حق تعالى توبيخ ادوب بويوردركه
نته عهد امان اوله اول مشركلر ايچون الله تعالى قتنده كه انلر الله تعالى نك وحدانيتنه وقرآنه
ورسولنه انكار ادرلر هيچ انلره الله ورسول قتنده عهد امان يوقدر الا شونلركم سز انلرله
عهد قلدكز مسجد حرام قاتنده اولر بنى كنانه وبنى ضميره قبيلسيدر عهدلرن صقلدلر الله تعالى
امر ايليدى كه انلرك عهدلرى وقتى تمام اده‌لر مادام كه اولر عهدلرنه وفا قلوب قايم اولالر سز دخى
اولر ايچون عهدلرن صقلمغه قايم اولك مدت تمام اولنجه بو درستى الله تعالى سكر ودت
قوتب عهدلرن صقلانلرى سور بوندن صكره كرو بويوردى كه كيف وان يظهروا عليكم لا يرقبوا
فيكم الا ولا ذمة يرضونكم بافواههم وتابى قلوبهم واكثرهم فاسقون يعنى نته عهد

اوله اول مشركلرك كه اولرسزك اوزركزه معاون انلر طوترلركم ظفر بولب سزه غالب اولالر
هيچ برى سزك حقكزده قرابت وعهد صقلمزلردلريله مناوقلر كبى سزه طتلوكلام
ادرلر كرچه صانورسز اما كوكللريله انكار ادوب عداوت قلورلر اصلا سوزلرينك
حقيقت يوقدر اولرك چوقلرى فاسقلردركه عهدلرنه طورمزلر ودخى بويوردى كه
اشتروا بآيات الله ثمنا قليلا فصدوا عن سبيله انهم ساء ما كانوا يعملون
يعنى بولر ايمانلرن وآخرتلرن براز بهايه صتدلركه اول يول دخى دونسرب يوقلدى
اكيسندن بيله زيانكار اولدلر آخرت دنيايه صاتن حال بودر عقل اولنلر اكلر
بو آيت ابو سفيان حقنده نازل اولديكه دايم عادت اتمشدى دوه وردرديكه طعام
ورديديديسوله متابعت قلمقدن خلقى منع ادر ديدى اندن اوتوردركه حق تعالى
ايمانلرن دنيايه صتدلر الله تعالى يولنه كرمكدن خلقى منع اتدلر بد دستى بولرنه يوز
اشى اشلدلركه ايكى جهان سعادتندن بله زيانكار اولدلر ودخى بويوردى كه لا يرقبون
فى مؤمن الا ولا ذمة واولئك هم المعتدون فان تابوا واقاموا الصلوة وآتوا
الزكوة فاخوانكم فى الدين ونفصل الآيات لقوم يعلمون يعنى بولر هر كز مؤمنلر
حقنده نه قرابت صقلرلرنه عهد صقلرلر بولر حددن تجاوز قلمشلردر عهدلرن
صمقده والله امرن ترك اتمكده سنى بولره امان وردك طوتك هر قنده بولسكز اولدرك
اما توبه ادوب شركلرندن دونرلرسه نمازك زكوتك فرضيتنه اقرار ادرلرسه
قيوبرك اولردين اچنده سزك قرنداشلركزدر سز چلبن اولر دخى مؤمنلردر بز
حق شويله بيان قلورز هر قومه كه اولر بلورلر بو كلام الله تعالى دندر اكا اطاعت
كتوروب حكمنه منقاد اولورلر ودخى بويوردى كه وان نكثوا ايمانهم من بعد عهدهم
وطعنوا فى دينكم فقاتلوا ائمة الكفر انهم لا ايمان لهم لعلهم ينتهون يعنى اولر
عهدلرن صيجق اولورلرسه عهد اتدكلرندن صكره مدتلرى تمام اولمدن وبو دين
اسلامه سزه طعن ادوب عيب ادرلرسه سز انلرك اول اولولرن رئيسلرن دپلك
كه انلرك عهدلرى يوقدر اولا كه قورقلر اول عهدلرن صمقدن يغلنلر بوندن صكره
كرو مؤمنلرى تحريض ادوب اول كافرلرى قرمغه مكه فتح اولمدن بو آيتيله بويوردى
الا تقاتلون قوما نكثوا ايمانهم وهموا باخراج الرسول وهم بدؤكم اول مرة

أَتَخْشَوْنَهُمْ فَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَوْهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ يعني حق تعالى ايدر سز مقاتله
اتمزمستز بر قوم ایله كه انلر عهدلرن صدلر هنوز مدت تمام اولمدن و دخی قصد ایدرلركه
رسول الله قاتندن كتورلر اول خود سز دن اول عهدی بوزدلركه بنی بكر قبیله سن
كندولره معاون ادوب بنی خزاعه قبیلسی اوزرنه كلدلر بولردن قورقرمسز كه بولركله
مقاتله قلمزسز الله تعالی حقلودر كه اندن قورقسز امرنی ترك ایتمسز اكر الله تعالینك
وعده سی و نصرتی تحقیق كرچك لدكز سه بوندن صكره نصرتیله وعده قلوب سویردیكه
قَاتِلُوهُمْ يُعَذِّبْهُمُ اللَّهُ بِأَيْدِيكُمْ وَيُخْزِهِمْ وَيَنْصُرْكُمْ عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ وَيُذْهِبْ
غَيْظَ قُلُوبِهِمْ وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ يعني تعالی ایدر ای مؤمنلر سز
الوك مشركلرله مقاتله ادك تا كه الله تعالی سزلك قلیجكز التنده الدرمكله و طاغتمغله
انلره عذاب ادوب رسوای اده و منهزم قلوب حور حقیر قله سزه ولادك اوزره نصرت
ورە و فرح قله اول بنی خزاعه قومنك كوكللرینكه مؤمنلر و بو آیتده دلیل ظاهر وار رسولك
نبوتنه بونكله كه مؤمنلره وعده قلدی رسولك دلندنكه كافرلره انلرك قلیجیله عذاب
قله انلری هزیمتله ذلیل قله انلرك اوزره نصرت وره اول وعده لرك برنه كتوردی وعده
قلدوغنك خلافن قلمدی عكرمه دن روایتدركه چون رسول مكه اهلیله مواعده قلدلر
اول بنی خزاعه رسول الله اندلشمشدی بنی خزاعیله بنی بكر اراسنده قتال واقع اولدی قریش
اول بنی بكره مدد یردم قلدی سلاحله و طعامله اولرك اوزرنه معاونت قلدلر اندن
قریش قورقدیلر بواشلرله وعده سی بوزلمشی اوله عذر طلب ادوب ابو سفیانه ددلركه
یا ابا سفیان یور تجدید وار كرو عهدمزی یكله هیچ یوقدركه بر قوم بر قوم طعاملندردغی
نقض عهد اوله طوروب ابو سفیان كتدی بو خبرله چون مدینه دن یكا قصد ایلدی رسول
اصحابه خبر وردیكه سزه ابو سفیان كلور اما حاجت برنه كلمدن كیرو تیز دونر پس
ابا سفیان كلوب مدینیه ارشدی اول ابا بكر قتنه كلدی دیكه یا ابا بكر عهدمزی یكله
خلق اراسنده اصلاح ات ابا بكر اكا ددیكیم حكم الله تعالی لنكدر اندن رسولكدر طوروب
اندن عمره كلدی ابو بكره ددكنلین اكا دخی ددی عمره دیكه اكر نقض عهد اتدكوزاسكی اولدی
شول نسنكه اشمدی اول عهددن یكی اوله اولدخی كرو آخر اروب اسكرو نقدركه محكم
عهد ادرسكز الله تعالی كرو آنی قطع ادرسزه بو عهددن فائده یوق شوندن غیری یكله مسلمان

اولسن

اولسن ابو سفیان اكا ددیكه بن بكون سنك كبی هیچ قومنك هلاك لكنه طانقلق وركیسی
كورمدم اندن طوروب فاطمیه واردی ددیكه یا فاطمه هیچ بر اش اشلیه مسنكه بوكون
انوكله قریش عورتلری اوزرنه سیادت حاصل اده سن پس اول سوزنی فاطمیه دخی خبر
وردی فاطمه دخی ددیكه حكم الله كدر و رسولنكدر اندن طوروب علی قتنه كلدی اول
كلامی اكا دخی عرض ایلدی علی اكا ددیكه بو كون بن بركشی كورمدم كه اول سندن اصل اوله
سن خلقك سیدسن پس سن عهد كی یكله خلق اراسنده اصلاح قل پس ابو سفیان
صاغ النبی صول النك اوزرنه قوردی ددیكه بن بو خلقی حیدن امین قلدم كه بعضسی
بعضسنی هلاك قلمیا اندن دونب كرو قومنه كلدی نه قلدوغنی انلره خبر وردی
اولر ددلركه بز بو كون هیچ سنك كبی ایلچی كورمدك والله سن بزه بر تحقیق خبر صلحله
كلمدك كه امین اولوز یا بللو حرب خبریله كلمدك كه حذر ادە وز بز دونب كرو عكرمه
سوزنه كلالوم كه ددی اول خزاعه قومنك رسوله ایلچیلری كلوب شكایت قلدلر رسولدن
نصرت طلب اتدلر رسول آنی اشدوب مكدن یكا كوچمكه امر ایلدی قسم قلدیكه والله
البته بن قریشه غزا قلم والله بن نصرت اولنمیاین اكر بنی خزاعه نصرت اتمزسم پس رسول عم مكدن
یكا یونلدی اون بیك كشیله تا كه كلوب رما لده قوندلر ابو سفیان مكدن طشره چقدی
كوردیكه اودلر یرلشكر قونب اتور ابو سفیان ددیكه بونه لشكر اوله ددلركم بنی تمیم
اوله ابو سفیان ددیكه والله بو لشكر منه قومندن دخی چوقدر چون بلدیكه بو كلن رسول الله در
كندوی كزلیوب اوغرلین لشكره كلدی بركشیه ددیكه عباس قنده یكا كوستردی الوب
عباسه كلدی او دخی آنی الوب رسول قاتنه كوردی رسول اكا ددیكه یا ابا سفیان مسلمان
اولكه سلامت اولسن ابو سفیان ایدر لات عزی حقیچون بن بون اشلمزم سعید بن جبیر
ایدر بدرستی عمر رسولك اول وقت قلیجن حمایل قلوب قپوسنك الیننده طوردی
طشردن ابو سفیانه جواب ورب ددیكه وار نجسله اول لات عزی اوزرنه والله اكر
شمدی طشره اولیدك بن سكا اول كسن ایدالدردم ابو سفیان ددیكه بو سویلین كمدر
ددلركه عمردر فی الحال اول عمر سوزیله اسلامه كلدی عباس آنی الوب منزلنه كلدی اول كیجه
عباسله اولدی چون صباح اولدی كوردیكه اول خلق كلی آبدست المغه مشغول اولدیلر ابو
سفیان دخی انلره بقوب آبدست الدی دوندی عباسه ددیكه یا ابا الفضل بو خلقه نسنی

بويلدي عباس ديدكه يوق ليكن بونلر صباح نمازن قلورلر الدي عباس آني كوروب رسول
قتنه كلدي رسول چون نمازه طوردي كلي بله طوردلر رسول تكبير ايتدي انلر دخي ايتدلر ركوع
ايتدي بله ايتديلر سجده ايتدي بيله ايتديلر چون نمازدن فارغ اولدلر ابوسفيان ديدكه يا ابا
الفضل هيچ بن بوكوننكي كوردكم كون كبي بو طاعت بر قومده كورمدم نه فارسده نه رومده كه
بونجه قرنلر كچمشدر حماد بن زيد ايدر عكرمه دن بويله روايتدر كه سفيان عباسه ديدي يا ابا
الفضل بو قرداشك اوغلي اولو پادشاه اولدي عباس اكا ديدكه بو ملك ديكلدر بلكه مرتبهٔ
نبوتدر كه رسالتله جميع عالمه كوندرلمشدر ابوسفيان ديدكه ايلسه واي قريشك
هلاكي لكنه اندن عباس ديدكه يا رسول الله اكر بكا دستور ورر ايسك وراريم اول قريشي
دعوت قليدم انلري اسلامه كه يلتيريم ودخي ابوسفيان ايچون بر منزلت ذكر ايديم كه اول انكله
اكلينه رسول ديدكه وار يا عمي طوردي عباس رسولك قتندن بنيدي واردي مكيه كردي
ندا قلوب چاغردي كه يا اهل مكه اسلامه كلوك سلامت اولك بو دستي كلدي سن زبير
مكتنك اعلا سندن اوشخالدكلدي اسفلندن زبير دكومدن كي بلوك كه هركه مسلمان
اولدي امينددر هركه سلاحني برقدي امينددر هركه حرب ترك ايلدي اولدخي امينددر وهركم ابو
سفيان اونه كردي اولدخي امينددر هركم قپوسني بايدي اول امينددر اندن صكره رسول انلرك
اوزرنه غالب اولدي جميع خلقي امين قلدي الا بني بكر قومن خزاعه قبيله سندن اتراميين
قلمدي خزاعه انلركله نصف نهاره دكن مقاتله قلدلر حق تعالى اول كچن آيتي اندروب بيوردكه
سز بونلر كله مقاتله قلوك كه الله تعالى بونلره سزلك الكزده عذاب ايليه حور حقير قله وسزه
اونلرك اوزرنه نصرت وره اول مؤمنلرك كوكلنه فرح اكوره اول حقد كينه كه وار جميعني كيدره
مصعب بن سعد ايدر اول كونكه مكه فتح اولدي كلي خلق ايمانه كلوب امين اولدي الا التي كشي
بري ابوجهل اوغلي عكرمه بري عبدالله بن اخطل وبري مقيس بن صبابه وبري عبدالله بن سعد
اكي عورت دخي اما عبدالله بصريه اميردي عثمان رضي الله عنه عصرنده عثمانك رضيعيدي دخي
كاتب وحي ايدي كفر وكفره دونمشدي فتح مكه ده عثمان دلديكه اكا رضيع اولدي ايچون شفاعت
قله تا كه دپلمنيه رسول ديدكه دپلك اول ايمانه كلميلر اكر كعبه ارتوسنه يا پشوب دخي
طوررسه اندن اول قريشك اعيانلري نشر كلوردن درلوب كعبه حرمنه كردلر شويله اعتقاد قلمشلردي
كه بولردن هيچ قليچ كتورلميه دكلني قره لر بيس رسول الله طواف بيت الله قلدي اندن اكي ركعت

نماز

نماز قلدي اندن كلوب قاپوسنك اكي سوه سنه يا پشدي دخي ديدكه يا قوم نه درسز ظن كز
ندر اول قوم ديدلركه بز ايدرزكه سن كريم قرداشي سن وعمم اوغلي سن حليمسن رحيمسن رسول
ديدكه بن دخي سزه بوكون اول يوسف قرداشلرنه ديدكي كبي ديدم كه بوكون سزه تعيير توبيخ
يوقدر الله تعالى سزك كناهلركوزي عفو ايليه اول قوم چون رسولدن لطفله اول بشارت
خبرن اشتدلر صنكه اولمشلردي دريلدلر كلي اسلامه كلدلر رسول دخي رحمك صفادن
يكا قبوسندن چقدي صفا اوزرنه طوروب الله تعالينك انعاملرني واحسانلريني ذكر ايلدي
اول انصاركه مدينه قومندر رسولدن اشاغرقده وار ايدي بربرنه ديدلركه كوردكزمي
بو كشي قومنه نجه ترحم رافت قلدي اول قرابتنه رغبت روشدي رسول انلره ديدكه بونك
كبي سوزمي ديرسز والله بن الله تعالينك حقي رسوليم بنم ديرلكوم سزكله بله اچكوزده دد
واولوم دخي سزكله بله اچكوزده در اول قوم ديدلركه يا رسول الله بز اول كلامه يا پيوب
سويلدك شوقوردن كه بزدن آيرلميه سن بو قوم قرابتكي اختيار ادرسن رسول عم ديدكه
سز الله ورسول قتنده دخي صادقلرسز پس حق تعالى بو آيت اندروب بيوردي وَيَتُوبُ اللّٰهُ
عَلٰى مَنْ يَشَاءُ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ يعني الله تعالى مكه اهلندن كمه ديلرسه دين اسلامه هدايت
ورر الله تعالى عليمدر خلقدن كم ايمان كتوردكن بلور عوض ورر ودخي حكيمدر قوللري
اراسنده كمنه نصرتله حكم ادر وكمنه هزيمتله حكم ادر وبوندن صكره بيوردي كه اَمْ حَسِبْتُمْ
اَنْ تُتْرَكُوا وَلَمَّا يَعْلَمِ اللّٰهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَلَمْ يَتَّخِذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَلَا رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ
وَلِيجَةً وَاللّٰهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ سبب نزول آيت بويديكم چون حق تعالى مؤمنلره قتال
بيوردي كافرلرله مؤمنلرك بعضسنه مشقت كلدي حق تعالى بو آيت اندروب بيوردي كه اي
مؤمنلر ايليمي ظن ادرركزكه همان شول ايمان اوزره قونلسز قتال الله ابتلا قلنميا سز اول
قتال سزه بيورلميه جهاد اتمكدن نفسكوز الله تعالى يولنده بر زحمت چكمدن ورسز
اوجماغه كره سز يا حق تعالى سزدن نجاهد ادن كمدر ايتمزكمدر تمييز قلميه معلوم قلميه يا خود
سزدن قنغكز اللهدن ورسولدن ومؤمنلردن ارتق كمسني كافرلردن دوست طوتر قنغكز
طوتمزاني تمييز قلميه اكرچه الله تعالى سزك نه قلدغكز ونه قلجغكز دخي بلوردكم قنغكز خير
كلسه وقنغكز ذن شر كلسه جهاده كم مطيع اولبكم مخالفت قلسه واول اهل كفردن كم دوست طوتسه
وكمطوتميسه هنوز ير يمدن دخي بلوردي اما كندو علم غيبنده بلمكله بولر اوجماغه مستحق

اولمزلردی تا اول جهاد و باقی افعال خیر بولردن ظهور ده کلمینجه پس بو احکام دین قول اوزره
بوندن اوتروبیورلدیکه اول اسباب دخول جنت واسباب دخول نار هر بری اهلندن ظهور ده
کله انوکله جنت اهلی ونار اهلی تمیز اوله ودخی بیوردیکه ما کان للمشرکین ان یعمروا مساجد الله
شاهدین علی انفسهم بالکفر اولئك حبطت اعمالهم وفی النار هم خالدون یعنی یوقدرکه کافرلره
که اول مسجد حرامی عمارت اده شول حالده کم کند وکفرلری اوزره اقرار ادراولر چونکه ایمانلری
اولمیه اول عمللرندن انلره آخرتده فائده اولمز اول عمللرنك ثواب باطل اولور کند ولر طاموده
مخلد اولورلردر دیلرکه بو آیت عباس حقنده نازل اولدی اول بدر کوننده که اسیر اولدی مهاجرلردن
برجماعت قریش وار باکا توبیخ ادوب تعییر قلدیلر دیلرکه سن رسولك عمسی اولسن لا یقمیدیکه
صلهٔ رحم قطع ادباکا قتال ایده کلدك عباس اولره دیدی نولدیکی سز کم بزم مساومزی ذکر ادرسز
ایو فعلومزی کزلرسز علی دیدیکه سزك ایو فعلکز دخی دیمدی عباس دیدیکه بلی وار در بز مسجد حرامی
عمارت قلورز وآن حاجدن تجه کلنلری صووه رورز واسیر اولنی ازاد قلورز وفدیه ورب
اسیرلری صاتون آلورز قیو ورورز قورتلوکشیلره قورتقسندن قورتروروز وقونوقلری طعام ایلدرز
اول وقت بو آیت انوب بو حکم بیان ایلدیکه اولره اندن ثواب یوقچون بناسی ایمان اوزره اولمیه
بوندن صکره بیوردیکه انما یعمر مساجد الله من آمن بالله والیوم الآخر واقام الصلوة وآتی الزکوة
ولم یخش الا الله فعسی اولئك ان یکونوا من المهتدین یعنی بدرستی مسجدی اول کمسه عمارت
ادرکه اول الله تعالینك وحدانیتن تصدیق ادوب یوم بعثه اقرار اتمش اوله زیرا مسجدی عمارت
قلمق انده جمع اولوب عبادت اوزره قایم اولمقدر اولر خود انده جماعت اولوب نماز اقامت اتمزلر
پس آن عمارت اتمش دخی اولمزلر اندن ایتدی حق تعالی اول کمسلر مسجدی عمارت ادرکه نماز
قلهلر و بش وقتده آنك اوزره دایم اولوب ارکانلریله شرطلرن رعایت ادوب وقتنده ادا قللر
وماللرندن فرض اولمش زکوتی فوت اتمیوب وده لر الله دن غیری کسدن قورقمیلر وانی برلیوب
انکا عبادت قللر بولردرکه دینلرنده هدایت بولدیلر اول قلدقلری عمله دخی ثواب بولورلرکه اصل
بنیادی ایمان اوزره ودخی بیوردیکه اجعلتم سقایة الحاج وعمارة المسجد الحرام کمن آمن بالله والیوم
الآخر وجاهد فی سبیل الله لا یستوون عند الله والله لا یهدی القوم الظالمین یعنی سز اول سقا
اهلنکه حاجلر صورلر اول الله ایمان کتورنله برابرمی کوردسز یا اول آخرته ایمان کتوروب الله
یولنده جهاد قلنلر اول مسجد حرامی عبادتله عمارت قلنلری سز کدوکن یقوغن یا یوب

عمارت

عمارت قلدغکزله وسزك جهادکوزله برابرمی کوردسز انلر کله بولرنه عملرنه ثواب ده الله
تعالی قتنده برابر دکللر الله تعالی مشرکلره هدایت و رمز حجت حقه وانلره معرفت کرامتله اکرام
اتمز مادامکه کفر اوزره اولهلر الا اولرکه کفری ترك ایدهلر ودخی بیوردیکه الذین آمنوا وهاجروا
وجاهدوا فی سبیل الله باموالهم وانفسهم اعظم درجة عند الله واولئك هم الفائزون یبشرهم
ربهم برحمة منه ورضوان وجنات لهم فیها نعیم مقیم خالدین فیها ابدا ان الله عنده اجر عظیم
یعنی اولر کم الله تعالینك وحدانیتنی تصدیق اتدلر مکه دن مدینیه هجرت قلدلر والله رضا سیچون
کافرلریله جهاد قلدلر بولر اعظمدر ثواب یوننده واعلی در درجه یوننده الله قتنده
جنت ایچنده شول ورنکه ایمان کتورولر مسجدی عبادتله عمارت قلدلر اودن تقوی الوب
ابدی سعادته ایرن دخی بولردور دخی الله تعالی اولره اولم وقتنده دنیاده وآخرتده کوو
قبدوقلری وقتده کندونك رضا سیله ورحمتله بشارت قلور دخی اول جنتلرله کم آنك
ایچنده اولره حاصلدر ابدی نعمتلری دایمکه هیچ انقطاع یوق بو حالده که انده اولر مخلد
اوللر چقمق وعزل اولمق واولمك یوق بدرستی تحقیق الله تعالی قتنده درلو ثوابلر اولره
که جد له الله رضا سنده سعی اتدلر و بوندن صکره بیوردیکه یا ایها الذین آمنوا لا تتخذوا
آباءکم واخوانکم اولیاء ان استحبوا الکفر علی الایمان ومن یتولهم منکم فاولئك هم
الظالمون بو آیتك سبب نزولی بو ایدیکه چون رسول عم مکه دن مدینیه اصحابیله هجرت
بیورلدی کمسند مکه ده کافره عورت وکافر قرداشی وکافر اوغلی یا اتاسی یا قوم قبیلسی واردی
ولد بانلره خبرویردیلردیکه بزه امر اولندیکه مدینیه کدوزاول قوم قبیله واتا اوغلی
وقرداش عورتانك اوزرنه دوشب دردت یکادن اوشب دردیلردیکه بزی بونده قویب
کدرمسزکه بز بونده ضایع اولورزانلرك اول حالنه بقوب کوکلندن رقت قویب شفقت
ادردی کیتمکی ترك ادوب الله امرینه مخالفت قلورلردی پس حق تعالی اندن نهی ادوب بو آیت
اندردب بیوردیکه ای انلرکه ایمان کتوردلر سز اتا کوزی وقرداشکوزی دوست طوتمکز چونکه
اولر ایمان اوزره کفر اختیار قلدلر وکافرلرله اتودمنی اختیار ادوب مؤمنلری ترك اتدلر هر کمسه
که انلری دوست طوتسه بزوم حکمومز اشتدکدن صکره اول حکم ترك ایلسه انلر ظالملردن
اولدلرکه کندو نفسلرنه ضرر ادجی اولدلر دنیا وآخرت بلاسنه اوغرتغله دخی حق تعالی بیوردیکه
قل ان کان آباؤکم وابناؤکم واخوانکم وازواجکم وعشیرتکم واموال اقترفتموها وتجارة تخشون

كسادها ومساكن ترضونها احب اليكم من الله ورسوله وجهاد في سبيله فتربصوا حتى يأتي الله
بامره والله لا يهدي القوم الفاسقين يعني ايت يا محمد اول هجرت ترك ادنلره اكر سزه اول اتالركز
واوغلنلركز وقرنداشلركز وعورتلركز وقوم قبيله كز واول مالكزكه مكده كسب ايتدكز ودخى اول
متاعكز كه كساد اولمه مدينه يه كچميه ديو قورقرسز ودخى اول اولركز كه مكه ده ايچنده اتريا قامت
ايتمك سزه خوش كلور بولر كلى سزه الله دن ورسولدن والله يولنه جهاد قلمقدن سوكلورك
اولديسه منتظر اولسه طورك اكا دك كه اول سودكوكز قوم الوكز له ديلمك لكه حكم كله وسكه
فتح اولنه يا خود اولم كله اولسنز كوزكز اندن اچله كوره سزكه الله مخالفت قلمق خراسی نه درپس
چون سز الله حكمنى ترك ايتمكيله فاسق اولدكوز الله تعالى اخود فاسقلره طريق رشد هدايت
ويرمز مادامكه اول فسق اوزره ثابت اوله الا مكركه توبه ادب اول فسقندن رجوع ادهلر بو آيت
ظاهره مجتهد رهه مؤمنكه فاسق كافرى ترك ادهلر صلهٔ رحم دخى قلميلر الله رضا سيچون انلردن
فرقت ادهلر نقدر كندويه يقين قرابت دخى وارسه ودخى بر شهرده كه فساد ضلالت غالب اوله
اولولري اكا راضي اولبقو بطوره لر كوچلرى يترك منع ايتميلر كيشى اول شهردن دين مصلحتى ايچون
قوب بر يره دخى كيتمك كرك اندن نقدر باغ باغچه سى وكوركلو مسكنلرى دخى وارسه انلرك محبت
اوزره الله تعالى ورسول محبتنى اختيار ادهلر ظالملق كندويه روا كورميه ودخى بيوردى كه لقد نصركم الله
في مواطن كثيرة ويوم حنين اذ اعجبتكم كثرتكم فلم تغن عنكم شيئا وضاقت عليكم الارض بما رحبت
ثم وليتم مدبرين يعنى حق تعالى ايدر تحقيق بز سزه چوق يرلرده نصرت قلدق يوم بدرده وبنى
قريظه غزاسنده وخيبر كوننده ومكه فتح اولدغى كونده خصوصا كه حنين كوننده چوقلغكوز
سزى عجبه كتوردى دشمانى حقير كوردكز بزم نصرتمزى اونتدكز اول چوقلغكز سزى الله تعالينك
حكمنى وقضاسنى منع ادمديكه دشمان سزه غالب اولدى يريوزينك كيكلكيله سزه طار اولدى
طورميوب قچوزه كروندوكز بو آيتك سبب نزول قضيتسى بو يديكه رسول اون ايكى بيك كشيله
حنين غزاسنه چقدى هيشه مدينه دن اون بيك كشيله كلدى چونكه مكه فتح اولندى ايكى بيك
دخى اندن جمع اولدى مسلمانلردن برى اول چرى چوقلغنه بقوب ديدكه بز شمدن كرو ازلقدن اتوق
مغلوب اولمز چرى چوقلغى اندن كرو بز غالب اولورز تريه كه واروب چون اول بركشى اوردته الله
نصرتن اونده چرى چوقلغنه عجب ادوب اكا اعتماد قلدى حق تعالى حكم ايله اولديكه كافرلر غالب
كلوب رسول لشكرى مغلوب اولدى بو قضيه دن تنبيه اشارت واركه بر كشنك نترنك

شومی

شومی بونجه آرمه ضرر ادرمش پس كرك كه كشى شرلو لشكرله مصاحب اولمقدن حذر ادهسز
كه شرلردن خلاص بوله سز پس فتح مكه اولدغى يل كه رمضان كلدى رمضانك يكرم كون كچوب
اون كون قلمشيدى كه حنينه يراق اتدلر رسول صبر ايلديكه شوال آيى كردى بنى سليمدن بر
كشى كلمشيدكه اكا عبد الله بن ابي حدرد درلردى واردى حنينه كردى انلرك اراسنده يوردكه
انلردن بر خبر آله اشتدى اول ملك بن عوفدن كه اول قومك ملكيدى اصحابنه خبر ويرب
درديكه سز بكون جملكز بريردن حمله ايلكز دردت بيك كشى سز قچنكه دشمانه ملاقى اولسز
قلچلركوزك قنلرنى اوادك قليجى قننه قويمك والله دردت بيك قليج يالنز ادهسز هيچ
برنسنيه اورميسز الا كركك اندن سزه برفرح اوله مالك بن عوف هوازن اوزره بك اولوردى
اول خبرى اشدب ابن ابي حدرد دوندى رسوله خبر ويردى اول مؤمنلردن برى ديدكه
فوالله يا رسول الله بز چوقلغمزله بكون كروز غالبوز رسول آنى اشدب ملول اولدى
انك اول سوزينى خوش كورمدى انس ايدر چون رسول ورب حنين دره سنه ارشدى
كه اول تهامه دره لرندن بر دره در بايرلرى وطرحق يرلرى چوقدر اول هوازندن
برنسنه استقبال الذي والله بن كوردم اول زماندن هرگز انجيلين سواد وچوقلق
جميع مالارنى عورتلرنى واوغلنلرنى هب سوره كلمشلر صف صف اولمشلر ارنلر
صفلرنك اردنده عورتلر صف دوه لر اوزرنده كادلر جميع دوهلرى وقيونلرى
اردلرنجه بلنه تاكه دونب قچميلر چون بز اول سوادى كوردك ايله صندق كه كلى ارنلر
درچون اول دره يه انوب قوندق كه اول بر قونوق يرى بز اول حال ايچنده
كه قونمقده يدق اكسزن لشكر اوزن اشتدك اول دره اغزندن اوزرمزه
چقه كلدلر بريردن كلى بزه حمله قلدلر اول قريش قوم مكه رسولدن طلب
قلدلركه حنينه بله كلالر رسول انلره سكوت قلوب جواب ويرمدى كلورك يا كلمك
دمدي انلر كندولكلريله چقوب بله كلمشلردي اول چرى كلدكن كو رجا قول
دونب قچن انلر اولدلر انلرى كوروب كرو قلن قوم دخى هيچ بركسيه التجا قلميوب
منهزم قلدلر انس ايدر داشتدم رسول الله دن صاغنه وصولنه التفات ادوب
نداقلوب ديدكه يا الله ورسوله ياد مجلربن الله تعالينك قوليم ورسوليم جميع قومه
اندن حربسز لوب اول قومك اليه كلدى بقدرى انس ايدر اول تنكرى حقيچون كه

آن حق رسول كندردي برقليج وبرسكو وبر مدق تاكه حق تعالى اول لشكري منهزم
قلدي اندن دونب رسول عم لشكره كلدي امر ايلديكه اول اصنان جرينك آردنجه
قوه لر اردكلري يرده كوجلو كوجي يتدكن اولدوره لر پس هوازن قوم يوزن دونب
تجمعه بشلرلر اول مسلمانلردن قچان دنوب كرو رسوله كلوب توبه قلدلر ام سليم
اول كون قرن اوزرنه طونن بغليوب مقاتله ادردي كلوب ديدي كه يا رسول الله كوردن مسن
بو قومكه مسلمان اولدلر سني قويب قچدلر سن بولرك صوچلرن عفو ايلمكل اكر حق تعالى
سكا بولرك اوزرنه مكنت ويردسه شول مشركلري قردقلري كبي بولري دخي قرغل رسول
ديديكه يا ام سليم الله تعالى لينك عفو بولدر پس الله تعالى الله اول كوننده مدد كوندردي
بش بيك فرشته ايله منهزم اولدلر مسلمانلر اول مشركلرك ماللرن غنيمت قلدلر اول كونه يوم
اوطاس ديو تسميه قلدلر حق تعالى اول كچن نصرتن اول وقت انذردي تاقوللري متنبه اوللر
بللركه غالب اولمق الله نصرتيله در چوقلغله ازلغله دكلدر تاكه عجب ادب الله تعالى اعتماد
قللر اول مدد اركوندردكي نعمتي اولره ذكر ادب بيوردكه ثُمَّ أَنزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ
وَأَنزَلَ جُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا وَعَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَذَٰلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ثُمَّ يَتُوبُ اللَّهُ مِن بَعْدِ ذَٰلِكَ
عَلَىٰ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ يعني اول مؤمنلر منهزم اولدقدنصكره حق تعالى رسول اوزرنه
دخي اول مؤمنلر اوزره فضل ادب نصرتن اندردي بش بيك فرشته لشكرن اندردي كه انلر آني
كورمزلردي قتل اتمكله وهزيمتله اول كافرلره عذاب ايلديكه اول قتل هزيمت كافرلرك دينده
جزاسدر آخرتده خود عذاب باقيدر بو آيتده دليل حجت واركه كشي كبيره كناه اشلمكله
ايماندن چقمز زيرا اول مسلمانلركه صف قتالدن قچدلر اول كبايرنده حال بودركه صاحب
كافرلردن چوغيدي بويله اكن حق تعالى اولري كرو مؤمنلر ديو ذكر ايلدي اكر ايماندن چقسه
كركيديكه كفرله ذكر اديدي اندنصكره حق تعالى كمه دلرسه هدايت ويرب اسلامه كتوردي اول مالك
بن عوف اصحابندن شولر ايكه اول اسلامه اهلي اوله محمد بن كعب قرظي ايدر چونكه مالك بن عوف
منهزم اولدي اوج بيك كشيله دوندي كلدرك اول اصحابنه ديديكه دلرمسزكه محمدك مالنه
ارشه سز ديدلر بلي دلرز مالك بن عوف رسوله كشي كوندرب ديديكه بن دلرزكه وارم مسلمان
اولم بكا نه ويردسن رسول كا خبر كوندردي كه سكا يوز دوه ويرين كوجيلري بله پس مالك بن عوف
كلدي مسلمان اولدي اكي اوج كون انده طوردي اول مسلمانلرك ترقيلرن وزهدلرن وطاعتن

اجتهادلرن

اجتهادلرن كوروب انك دخي كوكلنه رقت وشوق زياده اولدي رسول عم ايتدي كه يا مالك
اولدنكله قلدغمز شرطه وفا قلسوز اولا ميم مالك ايدر يا رسول الله بنجلين بركمسه ندر مدك
اسلام اوزره نسنه اجرت اله بنن دينل اوزره اجرت المزن پس اول مالك اندنصكره شولر دنديكه
جميع شام ولايتني بيله فتح ايلدي مغفرت رحمت بولدي الله تعالى غفوردر مشركلر اسلامه كلدكدن
صكره جميع شركله اشلدكلري كناهلرن برلغز رحيمدر اسلام اچنده كنهلري دخي عفو ادر قچن
كه توبه كلدر بوندن صكره دخي بيوردي يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا
الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَٰذَا وَإِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً فَسَوْفَ يُغْنِيكُمُ اللَّهُ مِن فَضْلِهِ إِن شَاءَ إِنَّ اللَّهَ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ بو آيت دخي اول آيتلردندركه علي مكه اوقدي نتكه بيان ايلديكي يعني اي انلركه
ايمان كتوردلر تحقيق بلوك كه مشركلر نجسلردر اشبو يللرندنصكره مكه حرمنه كرمسونلر
مالك بن انس ديديكه جايزدكلدر كافرلره كه مسجدلره كره لر چونكه نجسلردر نتكم جنبا ولن كرمك
جايز دكلدر اما زهريله شافعي ديديكه مسجد حرامدن غيرنه كررسه روادر زيرا نهي مخصوص در
كافرلردن ايلچي كلسه مدينيه انز مسجده كررلردي چون حق تعالى مشركلري مسجد حرامه كرمكدن
منع ايلدي اول كافرلرك تاجرلري مكه اهلنه دلركه بز انده ودميجق پس سزه يمك آلتن
كتوردمندن يرسز حق تعالى بو آيتده بيوردي كه اكر فقردن واحتياجدن قورقرسكز تيز زماندن
حق تعالى سزي رزقله غني قلسه كرك وفضلندن واني كندو دلكيله سزه دايم قلي ويره بون اشدوب
اهل مكه كلي فرح اولدلر پس اول جده اهلي اسلامه كلدي دخي يمن اهلندن بر طائفه دايم دكردن
قرودن مكيه طعام طشدلر حق تعالى اول مكه اهلن كافرلر تجارلرندن مستغني قلديكه هيچ انلره
محتاج اولمدلر بدرستي الله تعالى عليمدر خلقك نيه احتياجلري ورن بلور حكيمدر حكمتيله
مقصودلرين ويرنه كتوردر دخي بيوردي قَاتِلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ
مَا حَرَّمَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَتَّىٰ يُعْطُوا الْجِزْيَةَ عَن يَدٍ وَهُمْ
صَاغِرُونَ يعني حق تعالى ايدر سز مقاتله ادوك شولر وكله كه انلر الله تعالى لينك واحدلغنه
تصديق اتمزلر دخي انكار ادرلر الله تعالى لينك نندركي كتابلري اچلرنده حرام قلدغن بولر حرام قلمزلر
حق دينه يونن ورمزلر منقاد اولمزلر شولر نكه اهل كتابدر كلمة شهادته اقرار اتمزلر يعني
بولر موحدلر كبي ايمان كتورمزلر زيرا اهل كتاب بالله اقرار ادرلر ليكن ديرلركه آنك ولدي واركرو
قويمغه دخي اقرار ادرلر ليكن جنتك نعمتنه انكار ادرلر زيرا اولر جنتده يمكه واچمكه وجماع قلمغه

اقرارلری یوق تصدیقلری یوغیکن نتکم حق تعالی بیلدردی خبر وردی اولر حکم اسلامه ییلمزلر پس
حق تعالی امر ایلدیکه اولرکله قتال ایده لر تا اکا دک که مقهور اولوب جزیه ورمکه راضی اوله لر
حورلغله حقارتله امام فقیه ایدر که کفارله مقاتله اوچ نوع اوزره در بری اولدر که قتال
اده لر تا اکا دک که مسلمان اوله لر جزیه قبول اولنمیه اول عرب مشرکلریدر و عربدن مرتد اولنلر
یا غیریدن ایکنجی وجه اولدر که قتال ایده لر تا اکا دک که مسلمان اوله لر یا جزیه ویره لر بولر یهودلر
ونصارالر ومجوسیلردر که یهود نصاری حکمی بو آیتله ثابت اولدی مجوسیلر حکمی خبر رسول الله
نتکم بیوردی سنوا بهم سنة اهل الکتاب یعنی بولره دخی اهل کتاب طریقنی وضع ادوك یا
اسلام دیا جزیه واوچنجی وجه اختلاف اوزره در که اولر عربدن غیری مشرکلردر دخی اهل
کتابدن غیرینك وهند کبی شافعی دیر که بولردن جزیه المق جایز دکل اما ابو حنیفه قولنده اصحابیله
بولردن جزیه المق جایزدر نتکم مجوسیدن جایزدر زیرا بولر دخی عربدن دکل ودخی بیوردی که
وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ وَقَالَتِ النَّصَارَى الْمَسِيحُ ابْنُ اللَّهِ ذَٰلِكَ قَوْلُهُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ يُضَاهِئُونَ
قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ قَاتَلَهُمُ اللَّهُ أَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ یعنی یهودلر دیدیلر عزیر ابن الله در ونصاری
دخی دیدیلر که عیسی ابن الله در اما یهودلر بو جهله دیدیلر که شول وقت که بخت النصر بیت المقدس
خراب قلدی تفقد توریت واردوشردی اوده یقدی اول قوم یهود اندن اوتری غایت محزون اولدیلر
عزیر اول وقتده دخی اوغلانیدی چقوب یریوزنده سیاحت ادردی جبرائیل کلوب اکا دیدی که یا عزیر
نره یه کیدرسن عزیر ایدر دیدیکه علم استیو کیدرم جبرائیل دیدیکه دون اول اراده اکا توریت ازبرلتدی
عزیر دونوب یهودلره کلدی ازبرندن توریتی اولره یزدی اوکرتدی اما اول یهودلرك کوکلنده بر
قورقو واردی اول اندن اکسمش اوله یا زیاده قلمش اوله بو حال اوزره قلمشکن ناکاه برکون
برکومولو کوپ بولدیلر دفن اولنمش الدیلر اول عزیردن یازلن توریته مقابله اتدیلر نه بر حرف ارتق
کلدی نه اکسك اول وقت دیدیلر که بونی عزیر اوکرتدی الا الله دن بکترکه انك ولدیدر داما نصرانیلر
دخی عیسی حقنده نتکم انك ولدیدر دیدکلری اندن اوتری دیدیکه اولو دیرلدی قلوردی ابرصلری وکوز
سزلری وطلسوزلری صاغ ایلردی آنی کوروب دیدیلر که بو اشی اشلمز الا اول که الله در پس انك
ولدیدر دیدیلر بوندن اوتری مشلردر که هر نسنه افراط ادب حددن کچمك مذموم در زیرا نصاری
عیسای سومکده افراط اتدیلر انك حقنده هرزه سویلیوب کافر اولدیلر یهودلر دخی عزیر حقنده افراط
قلدیلر اولر دخی هرزه سویلیوب کافر اولدیلر وقوم روافض علی محبتنده افراط اتدیلر اولر دخی تا که

اندن غیری دشمان دوتب کره کوردیلر بو سوز انلرك اغزندن بر کلامدر که دلیل برهان یوق
وبر صاغ دیجك معنسی یوق نه دنیاده نه آخرتده ضررندن ارتق غایده سی یوق بولرك بو سوزلری
اول کافرلر سوزنه بکزر بولردن اوك دیدیلر فرشتلر بنات الله در اول الله تعالی بولری لعنت
ادوب هلاك اتسونکه بولر بو سوزی نردن چقروب یالان سویلرلر که الله حقنده افترا ادرلر
بوندن صکره بیوردیکه اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ
وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَٰهًا وَاحِدًا لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ یعنی بولر عالملرینی وزاهدلرینی
عابدلرینی کندولره رب طوتندلر که انلر دخی مطیع اولوب الله تعالی یه عاصی اولدیلر عدی بن
حاتم ایدر داشتم رسول الله که برات سورسنده بو آیتی اوقردی دخی دیدکه اکاه اولبلوك
که والله اولر آن معبود طوتب طپمزلردی لیکن نچن بر نسنه اولر انلره حلال دیسلر انلر حلال
طوتب آنی اقرار ادیدیلر فعله کتوردیلردی یا بر نسنه حرامدر دسلر آنی حرام کوروب امتناع ادیدیلر
الله تعالی حکمنه مخالفتده کانه اولری الله دن غیری حکمده کندولره رب طوتمشلردی نه دکسه
مطیع اولوردیلر ودخی مریم اوغلی عیسای الله دن غیری رب طوتندلر حال بو در عیسی بیوریلدی
اولره الا انکه طپوب عبادت اده لر اول معبود واحده که اندن غیر معبود حق یوقدر الا اولدر
یعنی دیدیکه برلك وعبادت قلوك اول الله که بیمده سزکده رتکز اولدر پس حق تعالی کندوزی
تنزیه ادوب بیوردیکه اول الله تعالی پاکدر منزهدر مستغنیدر شوندن که برکسه عبادت ده
اکا غیریك قللر ودخی بیوردیکه يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللَّهُ إِلَّا أَنْ يُتِمَّ نُورَهُ
وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ
یعنی بو یهودله نصاری دیلرلر که اول کلام توحید نورینی اغزلرنده کلمهٔ شرکله بلوردسی قللر
دین اسلام تغییر قلوب قرآن تکذیب اده لر الله تعالی رضا ورمز منع ادر البته کند دینینی اظهار
ادر اول اسلام نورین جهانه نشر ادر اکرچه کافرلر انك ظهوره کلدوکن وتمامنه اردکن دلمزلرسه
دخی اول الله در اول که کوندردی رسول محمدی قرآنله که حقدر اول ضلالتدن یولدن یوینلره
هدایتدر ودین حقله کوندردی که اول دین اسلام در تا کلی دینلر اوزره حجتله وقهرله ترکا فرلرك کوکلنه
قورقو برغوب اهل اسلام غالب قلمغله اکرچه مشرکلر آنی دخی خوش کورمزلرسه ودخی بیوردیکه
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ كَثِيرًا مِنَ الْأَحْبَارِ وَالرُّهْبَانِ لَيَأْكُلُونَ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَيَصُدُّونَ
عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يُنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ

اليم يعني اي ايمان اهل مؤمنلر حقيقت بلوك كه بو يهودلر و نصارانك عالملري
وعابدلرينك چوق بو خلقك ماللرينى حقسز يره ظلمله يرلر الله بيورمدغى حكملري بيوردغنى
تغيير ادوب بو خلقى دين اسلامدن باطله دوندررلر و دخي اولر شولردندركه التوني
وكومشي جمع ادرلر الله تعالى اول ماله واجب قلدغنى منع ادوب اهلنه ويرمزلر
اني كنز ادرلر ابن عباس رضي الله عنهما ايدر كنز ديو اول ماله درلركه انك زكوتي ويرلميه
اكر يبوزنده ظاهر دخي اولورسه زكوتي ويرلن ماله كنز ديمزلر اكر يرالتنده كزلو دخي
اولورسه پس حق تعالى رسولنه امر ايدر اول مالي كنز ادوب زكوة منع ايدنلره بشارت قيل
يا محمد بر عذاب اليم كه اول عذاب غايتده وجيع و مولمدر بو آيتك حكمي عامدر جميع مؤمنلر اوزرنه
كه مالي اوله زكوتن ويرميه اولر دخي معذب اولورلر نتكم حق تعالى خبر ويروب بيوردي يوم
يحمى عليها في نار جهنم فتكوى بها جباههم وجنوبهم وظهورهم هذا ما كنزتم لانفسكم
فذوقوا ما كنتم تكنزون يعني عذاب اولنورلر اول كنز اهلنه شول كونده كه اول مال تحته
تحته ادوب جهنم اودي اچنده قزدره لر شويله كه اوده دونه اندن انوكله طاغلنه آلنلري
درو يينلري كورجك يوزلرن دندرديكچون اندن يانلري طاغلنه محتاجلري كورجك
يانن دندورديكچون اندن ارقلري طاغلنه فقيرلر كلوب بننه دليجك ارقاسن دندروب
كتدوكيچون اول عذاب فرشتلري ديلركم اول نفسكز ايچون جمع ايتدكوكز مالك ديك امدي
بر طادوك لذتني كورك كه اول لذتندن ارتق قيامزدكوزكسيه بر آقچه ورديكز ابن مسعوددن
روايتدركه ايدر والله اول تكري حقيچون كه اندن غيري معبود يوقدر اول كشيكه ماله عذاب
اولنه شويله اولمق دكلكه بر آقچه اوزدنه اوله بلكه اول التون واقچه سي صيغجق قدر بويبه
تا كه دكلنك اقچسي والتون شويله بر بري يانته قويلركه كلي كوده سي اوزره اوله تا كه دكلنك
آجيسن بله طرده نتكم دنيده آكا كلسن بله لذت وردي پس عقلي اولن الله تعالى حكمنه
مطيع اولوب هواسنه مخالفت قله اوزدنده مال حقي قوميه الله بيوردغي يرلره ويره
كندوي او عذابندن خلاص ادوب دوكتمز ابدي كنجلر حاصل قله دار بقاده و دخي بيوردكه
ان عدة الشهور عند الله اثنى عشر شهرا في كتاب الله يوم خلق السموات والارض منها اربعة
حرم ذلك الدين القيم فلا تظلموا فيهن انفسكم وقاتلوا المشركين كافة كما يقاتلونكم كافة
واعلموا ان الله مع المتقين يعني حق تعالى ايدر شول آيلركه مسلمانلر حجلرن و بيراملرن

واورجلرن

واورجلرن وزكوتلري وقتن انوكله حساب ادرلر اول اون ايكي آيدر الله قتنده فلكنده دود
ادر آي منزللريني اوزره وقت اولور اول حجلري وصوملري وعيدلري تيش وقتنه كلور وقت
اولور صيف وقتنه كلور دور قمرله اما اهل كتابك بيراملري اول قلدقلري عبادت يرده
يللري اچنده كونش دوري حساب اوزره درهر يللي اوچ يوز التمش بش كوندر مؤمنلرك
آيلري حسابي هلال قمرله قلديكه اوتلي دخي هلالدر نصفنه دك كمال حاصل ادر اندن
كرو نقصه رجوع ادر آخري كرو اوتلي كبي هلال اولور اول هلال اوزره كرو طلوع ادر تمام اولن
ايكي ايدر بر يلي بو حساب اوزره الله تعالى كتابنده لوح المحفوظده شول كوندن بروكه حق
تعالى يرلري وكوكلري يرتدي اول اون ايكيدن دردني حرمدن قلدي كه حج آيلردر و دخي
جاهليتده و ابتداء اسلامده مقاتله قلمق حرامدي اول درت آيدن بري رجبدر دورري
ذوالقعده وذي الحجه دردونجي محرمدر حساب مستقيم وراست اولدركه زياده نقصان اولمز
وظاهر حكم دخي بودر وحق تعالى دخي بيوردي كه سز بو آيلر اچنده كناه اشليوب كمسيه
ظلم اتمك كه اول ظلمك عقوبت كندو نفسكزه راجعدر و دخي حق تعالى بوردت آي اچنده ظلم
اتمكدن دكندن مراد بو دكلكه ايرق آيلر اچنده حلال اوله دكلي وقتده ظلم ومعاصي حرامدر
اما بو آيلر اچنده اولمق عقوبت ايرق آيلرده اولمقدن زياده اولور شرفندن نتكم خرم حرمتك
وزنا قلمق هر يرده هر وقتده حرامدر اما مسجدده اشلسه اول اشي يابنده اشلمك عقوبتندن
انك عقوبت دخي قات زياده اولور اول مسجد حرمتن ترك اتدكيچون عقلي اولنلر بوندن حق
معنيلري فهم ادر و دخي بيورديكه مشركلرله جميع وقتده قتال ادرلر بلوك كه الله تعالينك عونه
ونصرتي شركدن وكناهدن صقنوب تكريدن قورقنلرله در بو آيتده بيان ايلمشدر اول اشهر
حرمده قتال اتمك حكمني كه كچدي و بوندن صكره بيوردي انما النسيء زيادة في الكفر يضل به
الذين كفروا يحلونه عاما ويحرمونه عاما ليواطئوا عدة ما حرم الله فيحلوا ما حرم الله زين
لهم سوء اعمالهم والله لا يهدي القوم الكافرين يعني بر دستي حق تعالى معين قلدغي حرم
آيني حج اتمكيچون تاخير ادوب دخي بر ايدن قلمق اول كفرلري اچنده دخي زياده اثم معصيتدر مجاهد
ايدر يعني اول كافرلر كندولره عادت قلدلركه ايكي يل حجي ذي الحجه آينده قلورلردي اندن صكره
ايكي يل محرمده قلورلردي اندن ايكي يل صفرده قلورلردي بو رسمه هر يلين هر آيده ايكي كز حج
قلورلردي تا كه اول ابو بكر حج اتدوكي اول ايكي يلك آخرينه واقع اولدي كه ذي القعده آينده كه

رسول ایچ ایدی ذی الحجه آینده اندن خطبه اوقیوب خطبه سنده بیوردیکه الا ان الزمان
قد استدار کهیئة یوم خلق السموات والارض الحدیث یعنی زمان دوندی کرو وقت حج اول
هیئت اوزره کلدیکه حق تعالی امر ایلدی یرلری کوکلری یراتدوغی یره وشمدیدکن کروحرامدر که آنی کرو
بو وقتدن تاخیر ادوب بر غیری وقته قلسز بورسمه وعظ ونصیحت ادوب بو احکامی بلدردوسی
روایت دخی بودرکه مالک دخی کنانه قبیلسندن برکشی واردی ادی ثمامه ادی بو آیلری اول ادب
اوردی بو عرب قومی دخی اول اوچ آیکه اشهر حرمدر ذی الحجه ومحرم اول اوچ آیده صبر اتمزلردی
قتلنلر وادب بر برنی غارت ادوب یغما قلرلر اول ثمامة کنانی منی کوننده خلقه خطبه اوقیوب بیوردیکه
بن سزه محرم آیینک قتالی تمکی حلال قلدم ولیکن انک یرینه صفری سزه حرام قلدم اندن قتال اتمیاسز
انک سوزینه اطاعت ادوب محرمده قتال ادرلردی صفر آیی کلجک قلجلرین قنینه قوب سکولری دمشنه
چقاردلردی قتالدن فارغ اولورلردی دخی بر یلدن طور بکره خطبه اوقیوب دیردیکه بن محرمی
حرام قلدم صفری حلال قلدم بوندن اتروبیوردی حق تعالی که بر ییل اول محرمده قتال اتمکی
حلال قلورلر وبر ییلده قلمزلر بونکله اول کافرلر ضلالتلرین دخی زیاده قلورلر بو برآیی حرام
قلوب برآیی حلال قلدقلری انک یرینه اندن اترودرکه تا که اول الله تعالی حرام قلدغنی عدده موافق
اوله که درت آید واندن زیاده ونقص اولمزدیسی اولر حلال قلورلر شونیکه حق تعالی حرام قلدی
اول قبیح عملاری انلره کورکلو کلدیکه اشلدلر الله تعالی طریق هدایته ارشاد اتمز اول کافرلریکه
کفرلری اوزره مصر اوللر اول کفرلری جزاسی چون بوندن بیوردیکه یا ایها الذین آمنوا ما لکم اذا قیل
لکم انفروا فی سبیل الله اثاقلتم الی الارض ارضیتم بالحیوة الدنیا من الاخرة فما متاع الحیوة الدنیا
فی الاخرة الا قلیل بو آیته سبب نزول بو ایدیکه رسول خلقه بیوردیکه تبوک غزاسنه چقلر اول
وقت صیف کونلری ایدی اسیلر قتیدی یمشلر ارشمشدی خلقه کولکلرده اوتورمقلق غایتده خوش
کلوردی اول اسیده چقوب سفر قلمق انلره ثقیل کلدی حق تعالی انلره عتاب ادوب بو آیتی کندردی
ای انلر که ایمان کتوردلر نه اولدی سزه کم قچن دسلر کوچک الله یولنده که جهاد قلمغیچون سزه اول
ثقیل ادوب یره وکرده اوتورسز چقمزسز اول دنیا عملنی سز اختیار می قلورسز آخرت عملی اوزرنه
دکلدر اول دنیا منفعتی آخرت منفعت قتنده الا ابر آز نسندر اول آز لغیله دخی فانیدر باقی
دکلدر آخرت منفعت چوقدر باقیدر پس عقل اولان شونیکه چوق اوله باقی اوله آنه سبب قله
شو نسنه اوزره که فانی اوله آز اوله بوندن صکره تهدید ادوب بیوردیکه الا تنفروا یعذبکم

عذابا الیما ویستبدل قوما غیرکم ولا تضروه شیئا والله علی کل شیء قدیر یعنی اکر رسولکزله بله غزایه
چقلی اولورسکز حق تعالی اول دشمانکزی سزک اوزرکزه مسلط قلوب سزه انک ایله عذاب الیم قله
یعنی سزی هلاک ادوب یرکوزه برقوم کتوره که اول سزدن خیرلورق اوله الله ورسوله مطیع اولمقده
ودخی هلاک اولمغله یاخود یرکوزده اتروب جهاد قلمغله انک ملکنه نقص ارشدرمز سز الله تعالی
کلی نسنه اوزره قادردر قدرتی یترکه سز دخی اول رسولنه نصرت ویره دشمن اوزره غالب قله وسزی
دخی برقومه استبدال ده مکانکزه انلری وطنلندره ودخی بیوردیکه الا تنصروه فقد نصره الله
اذ اخرجه الذین کفروا ثانی اثنین اذ هما فی الغار اذ یقول لصاحبه لا تحزن ان الله معنا فانزل الله سکینته
علی رسوله وایده بجنود لم تروها وجعل کلمة الذین کفروا السفلی وکلمة الله هی العلیا والله عزیز
حکیم یعنی اکر سز اول رسولکزه نصرت قلمزسکز وآنکله جهاده تبوکه بله چقمزسکز الله تعالی اکا نصرت
ادر نتکم نصرت قلدی شول وقت کم مکه کافرلری آنی مکه دن چقردیلر اول وقت رسول ایکی کشینک بریدی
بری ابوبکر رضی الله عنه بری دخی اولدی اول ایکیدن غیری برکمسه بیلمزلرده بوغری حق تعالی اول
ایکسنه نصرت قلدیکه اولر مغاره ایچنده ایدی سبب قضیه بودرکه اول مکه کافرلری چون دار ندوه ده
مشاورت قلدیلرکه رسول الله اولدوره لردی رسول هجرت قلدی مکه دن مدینیه اول طوربا ابوبکر
اونه کلدیی اوده بولمدی اوتردی تا کلنجه چون ابوبکر کلوب رسولی اونده کوردی اول مبارک
باشندن اوپدی دیدیکه نته اولدیکه آتم آنم سکا فدا اولسون رسول عم دیدیکه یا ابابکر بن قریشی
کوردم الا شویله که بنی اولدرمکه قصد اتمشلردر ابوبکر دیدیکه سنک قانک یرنه بنم قانم دوکلسون
سنک بدنک یرنه بنم بدنم هلاک اولسون تا بن الیکدن اولمینجه سکا نسنه ارشمسون رسول دیدیکه
یا ابابکر بنمله خلوت اول ابوبکر یا رسول الله بونده جاسوس یوق همان ایکی قزلرم وارکه اسما ایله
عایشه در رسول دیدیکه بکا مکه دن چقمغه امر اولندی سن نه درسن ابوبکر دیدیکه یا رسول الله
بنم قتمده ایکی دوه وارکه آنی قوشم چقمغیچون برنی سن آل وبرنه بن بنین رسول دیدکه بهمزن تا که بندن
ثمنن المیه سن رسول اولدوه نک بهاسن وربصتون الدی اول دوه ناقه قصوری در بس رسول
علیه بیوردیکه اول کیجه رسول یرنده کندو یته رسول چقدی مکه دن مدینیه ابوبکرله تا مکنک
التنده جبل ثوره کلدلر روایتده عمردن که بیوردی والله ابوبکرک بر کیجسی واردر عمردن
وعمر الندن دخی یکرکدردلر که اول نه کیجه در دیدیکه رسول مکه دن چقوب چقدی ابوبکر اکا
متابعت قلدی کاه رسولک اوکنجه یوردردی کاه اردنجه یوردردی کاه صاغنده وکاه صولنده

یوردی رسول انکا دیدیکه یا ابابکر بوندرکه بو یله یوریرسن ابوبکر دیدیکه یا رسول الله کوکلومه
دوشرکه اکومزده کوزجی اوله یولی کوزدره اوله اندن اوتوالیو کیجه یوردم وکرواکرم که اردمزجه
طالب اوله اندن اوتوار دوکیجه یوردم کاه صاغکه کاه صولکه یوردم سندن امین اولیمزم که بو طرفدن
طالب اوله رسول اول کیجه مبارک قدملرتک برمقلری اوزرنه یوردی تا که قدمنک اثری بلورمیه
چون یالن ایاق یوریب یورلدی ابوبکر چکنه کتوردی تا مغاره نک اغزنه کلدی رسول اندردی که یا
رسول الله اول تکری حقیچون که سنی حق رسول کندردی بو مغاره یه اول بن کرمیجه سن کرمکل اکر انک
اچنده حیه دن وعقاربدن یا خود برغیری موذیاتدن نسنه وارسه اول بکا واقع اولسون ابوبکر کردی
اچرو نظر قلدی نسنه کورمدی رسول کتوردی اچرو کوردی بعضلر دیدلر که اول مغاره مشهور یدی که
انک اچنده هوامدن موذیاتدن واردی ابوبکر بشلدی اول مغاره اچنده نقدر دیر قوغی وارسه اغزنی
برکندی اکی قوق قلدی اکا برکرجک نسنه قلمدی اول قوق اغزنه اکی اوکجلرن طوته قودی تا صبح
اولنجه چون اوکجسن اکا اوردی انده برحیه واردی کلوب اکی اوکجسنده اوردی براوردی قوودی
اغزنه الوب اغولدی طوردی انک غایتده شدتلمندن ابوبکرک کوزلری یاشی یکقلری اوزره
آقردی رسول دردیکه غصلنمه یا ابابکر الله تعالی لینک نصرعونی بزومله در پس الله تعالی طمأنینه
اندردی ابابکره که کوکلی مطمئن اولوب ساکن اولدی انس بن مالکدن روایتدر که بیوردی اول
کیجه که رسول الله مغاره ده یدی حق تعالی امر یله اول مغاره اغزنده براغاج بتدی رسول یبردلدی
بر زیرار الق قلدی حق تعالی براورمجک کوندردی کلوب اول ارالغه فی الحال آغ کردی ودخی حق تعالی امریله
اکی وحشی کوکرجن کلوب اول اغاجه اورمجک اوینک اراسنده یووه یاپوب یمرطلدیلر اول قریشک یکتلری
حربلر ایله اوقلر ایله وچوماقلر ایله سراقه اوکلرنجه دلیل اولوب صباحدنک کندلر شو لقدر کلدیلر که
رسول الله انلرک اراسی یوز ارش برقدر قلمشدی چون صباح اولدی سراقه انلره ددی شو لدکدم
کورک کرو ددیکه بلمزم ایا غی ایزن نره یه بصدیغی اول بکتلر ددیلر که کیجه ایزلرک خطا ایمدرک شمدی
صباح اولدیسه یورمی قلدق ینه سراقه دیدیکه مغارده کورک اول قوم الروورلر شو لقدر که مغاره یه
الی ارش قدر یر قلدی نظر قلدیلر کوردیلر که اورمجک آغی مغاره اغزین قپلمش اکی وحشی کوکرجن انده یووه
قلمش یاتلر که انده کمسه یوقدر رسول انلرک کلامنی اشتدی بلدی که الله تعالی اول اورمجکله وکوکرجن
دشمن شرینی اندن منع ایلدی رسول اول کوکرجنلره دعا قلدی برکتله الله تعالی اولری مکه حرمنده
جمع ایلدی انده یورلدلر هنوز دخی انک نسلی منقطع اولمدی حرمدن شمدی دخی واردر ودخی ابوبکرک

چوبانی

چوبانی واردی عامر آدلو اکا اصمرلمشدی قوینی کیجلرده جبل ثوره کتوره یعنی مغاره یه اول عامر دخی
کوندنده اداق برده کودردی کیجه قرکوسنده انلره کلوردی وابابکرک اوغلی عبدالله دخی اتاسنه
ورسوله کیجه کلوب مکه اهلندن خبر کتوردی اوچ کیجه انک اچنده اولدیلر هر کیجه اول قوینده
دلدکلری قدر صاغرلردی اچرلردی چون اولری طلب ایدجیلر ساکن اولدیلر عبدالله بولره اول خبری
وردیکه اسمکدن فارغ اولدیلر رسول چقدی ابوبکر ایله وعامر دخی بیله بنی هذیلدن برکشی بولدیلر
اجرته طوتدیلر که مدینه یه یول بولری دلالت قله اکا عبدالله بن اریقط دیرلردی الدی بولری مکنک
التی یاننده نکتدی تا که کلوب جده یه یقین چقدیلر یول ارقرو عسفانه یقین کلدیلر سراقه انک
ایزن بولوب فی الحال سلاحن کیدی اتنه بندی ازلرنه دوشوب رسولک اردندن ارشدی رسول یره
امر قلدی آتنک ایاقلری یره کچدی کوردی سراقه که طوتلدی دیدیکه یا محمد دعا قل یره آتومی صلیویرسون بدرستی
بن ایله ظن ایدرن که قبیله بنم اردمجه طلبه درلر بن سنکیچون اولوخیر آنی کوردم که دونم اردمجه کان خلقی
سندن کرودوندرم رسول دعا قلوب دیدیکه ای چلیم بو سوزنی کرچکسه بونک آتن صلیویرسین آتن قیو
ویردی دیدیکه یا محمد مه ترکشمدن براوق ویره یم وارنیم دوه لرمه اوغره نشان کوستر سکا بردوه
ورسونلر کرک بنو کرک سودلو دوه آل سراقه کرودوندی اول خلقه صنشدی که رسول طلب ادرلر
سراقه اولره ددیکه دونک رحمت چکمک بوطرفه بن چوق ازلدم استدم بوطرفدن کلدر سنده بلورسنی
که بن نجسی احسا سرادم آدم ایزن فرق ادوب مطلع اولرم اکر بو طرفدن اولسه بن بولوردم اول قوم
دخی انک سوزنه اعتماد قلوب کرودوندلر رسول ابوبکر ایله مدینه یه کلدیلر پس حق تعالی بو آیتده سوزدیکر
ثانی اثنین اذ هما فی الغار اذ یقول لصاحبه لا تحزن ان الله معنا دوکی بوذکر اولنن قضیه یه اشا
وابوبکرک دخی کندو قورقوسی دکلدی بلکه رسول نفسیچون ودین اسلام ایچون قورقوب کلمهٔ توحید
کوتله دیو قورقردی رسول اکا دیدیکه یا ابابکر قورقمه غصلنمه که الله تعالی بزومله در انلری
دفع اتمکده پس حق تعالی دولتلک اندردی ابوبکر اوزره که کوکل ساکن اولدی واکا بدرکوننده
وحنینده واحزاب جمعنده نصرت قلدی برلشکر ایله که اولر آنی کورمزلردی واولکافرلرک شرک کلمسن
اشغه برغوب حور حقیر قلدی ولکن الله تعالی نک وحدانیتن اثبات قلور کلمهٔ توحید دد آنی
عالی قلوب رفع ایلدی الله تعالی عزیزدرکند وکلمسن انک قوللری عزیز قلور وحکیمدر حکم ادر
کلمهٔ توحیدی ظاهر قلمغله وکلمهٔ شرک باطل اولمغله ودخی بیوردکه انفروا خفافا وثقالا
وجاهدوا باموالکم وانفسکم فی سبیل الله ذلکم خیر لکم ان کنتم تعلمون یعنی حق تعالی ایدر چقک

غزایه رسولکزله بیکلرکز و بیرلرکوز و بایارکوز و یحنسوالرکوز دلرسکوز نشاطله شوقله
دلوسکوز کرهله تقالتله البته بزوم دلکومز اولسه کرك سزك ارادتکوز اولمز چقوك مجاهده
قلوك که اول جهاد قلمق سزه خیرلودر بونده اوترمقدن اکر بلورسکز که اول اوترمقدن جهاده
یکدر و اکا تصدیق ادرسکوز یکدکوز بیرکوز شغل ولنکوز اولمیانکز کلکز هب چقات بو آیت
حکم اکا اشارت قلورکم بو نفیر عامدر اذن اتروکلسنه چقمغی لازم اولدی و دخی بیوردی که
لو كان عرضا قريبا وسفرا قاصدا لاتبعوك ولكن بعدت عليهم الشقة وسيحلفون بالله لو استطعنا
لخرجنا معكم يهلكون انفسهم والله يعلم انهم لكاذبون بو آیت منافقلر حقنده نازل اولدی که
حق تعالی انلرك کذبن اظهار قلدی حق تعالی ایدر یا محمد بر یقنجق یرده مال غنیمت اولسه یاخود بر
سهلجه اسان سفر اولسه بولر سکا متابعت ادرلردی لیکن سفر بونلره ثقیل و مشقتلو اولدی چقمق
استمزلر اندن ایچرکه اکر بزوم مالده و نفقده وسعتمز اولسه والله سزکله بیله چقردق دلرکند و
نفسلرن اول یالان اندیله هلاك ادرلر الله تعالی خود عالمدر بلورکه انلر قدرتمزو استعدادمز
یوق دیو اندیکلری یالاندر مالری زوادهلری دخی وار لکن مرادلری اولدر که مخالفت قلوب چقمیلر
وکرو بیوردیکه عفا الله عنك لم اذنت لهم حتى يتبين لك الذين صدقوا وتعلم الكاذبين قضیه
آیت بوکم منافقلرك بعضیسی انداجوب قدرتمز یتمز دیو دستور دلدکلرکم اتوره لر غزایه چقمیلر
حال بودر هیچ عذرلری یوغیدی رسول انلری کرچك صانوب اندله مغرور اولوب اتورمغه دستور
وردی حق تعالی رسوله دیدیکه یا محمد حق تعالی سندن صوچکی عفو ایلدی عتاب اتمزسن نیچون
دستور وردك اولره که اتوره لر سنوکله بیله چقمیلر تا کرچکلری یالانلری بلمینجه که بو اندلری عذرلری
حقمدر یوقسه باطلمدر منلرکه رسولدن دستورسزکی ایش اشلدی حق تعالی اذندن اوترو عتاب
قلدی اما عفوی عتابندن مقدم قلدی رسولك خاطرن رعایت قلوب زیرا حق تعالی قولنه اول عتابیله
بشلسه نیچون بونی بویله اتدك دیو اول عتاب هیبتنه انك یورکی دوزمیه وقت اولیدی هلاك
اولیدی پس عفوی انکچون مقدم قلدی تاکه کوکلی ساکن اوله دهشته واقع اولمیه و اول کی اشوکه
دستورسز اشلدیدرلر بری بدرده اسیرلردن فدیه الدغی و بری اوش تبوکه منافقلره اتورمغه
دستور وردکی اما بو اکسی دخی عفو اولنمشدر بوندن صکره حق تعالی مؤمنلرو منافقلر علامتن بیان
ادب بیوردیکه لا يستاذنك الذين يؤمنون بالله واليوم الاخر ان يجاهدوا باموالهم وانفسهم
والله عليم بالمتقين انما يستاذنك الذين لا يؤمنون بالله واليوم الاخر وارتابت قلوبهم فهم

في ريبهم

في ريبهم يترددون یعنی یا محمد عذرا ولمدن سندن دستور دلمزلر شولرکم الله تعالیه تصدیق
اتمشلردر و آخرته ایمان کتورمشلردر ظاهرلرنده و باطنلرنده ایمانلری اوزره ثابتلودر یقینلرنده
تردد یوقدر اندن اتروکه مالریله و نفسلریله جهاد قله لر کرهلقله قلمیلر الله تعالی بلورکه مخلص
متقیلردر کیمدر بد دستی سندن دستور دلرکه اتروب تخلف قلالر جهاده سنکله چقمیلر
انلرکه الله تعالیه ایمانلری یوقدر و آخرته دخی تصدیق اتمزلر کوکللرنده و سرلرنده همان ایمانلری
ظاهرده اما قلبلری شکله نفاقله طولمشدر اول شرك نفاق اچنده حیرتده قلمشلردر و بتوبه ادب
اولحال الخلاصه دکشمزلرکه فوز نجات بولالر بوندن صکره بیوردیکه ولو ارادوا الخروج لاعدوا له
عدة ولكن كره الله انبعاثهم فثبطهم وقيل اقعدوا مع القاعدين یعنی اکر یا محمد بولر سنکله چقمق
دلرلرمشسه اولکند و نفسلریچون بر سلاح و بر آلت حرب یراغن یارردیلر اول یراغی ترك ادب مقید
اولمدقلری دلالت قلورکه چقمق دلمزلر ایدی انلر اچلر یعنی چقمق بلمك قصدیچون بولرده
محکم و مصمم قلدی بلوکز مانع اولمدی بلکه الله تعالی دخی دلمدیکه انلر سنکله چقلر اول خیانتلرندن
اترو و قبیح نیتلرندن اترو پس مانع اوتروب خروجدن منع ایلدی اول اتورمقلقدن کوکللرنه رغبت
آنی خوش کوستردیکه اتورهلر اول فعللری انلره تزیین اولندیکه انده اولنلر ایله خیال اولندیکه دلر
اتورك اول مخالفت ادوب اوترنلرله بوندن صکره حق تعالی خبر وردیکه انلرك چقمقلغندن
مسلمانلره منفعت یوق بلکه مضرت واردر نتکم حق تعالی بیوردی لو خرجوا فيكم
ما زادوكم الا خبالا ولاوضعوا خلالكم يبغونكم الفتنة وفيكم سماعون لهم والله عليم
بالظالمين یعنی اکر اول منافقلر سزکله بیله چقسلر اولوار ترسزلردی الا شر فساد
ارترلردی و دوهلرن یلدربارکزه کرهلردی سزه طوقنباز اوریکچون و دخی سزه شر
هزیمت طلب ادلردی ایم عیبلرکوزی دلرلرکه فاش اده لو سزك اچکزده اول منافقلرك
کوزجیلری واردر وجاسوسلری واردرکه سزدن نه حال اولورسه اولر اشیدهلر
اولر دخی اوتنه مشرکاره خبر اولشدرهلر الله تعالی بلورکه منافقلر کمار دریار زانلره
خراسن قلورر و دخی بیوردیکه لقد ابتغوا الفتنة من قبل وقلبوا لك الامور حتى جاء الحق
وظهر امر الله وهم كارهون یعنی اولرکه تحقیق سزه فتنه طلب اتدلر بو تبوکدن الرو
دخی ذیرا اولر قصد اتدوا اتدیلر رسولك قتلنه مؤمنلر جوغلمزدن اوکدن دیرلوا اشار
و تدبیرلر دوندرب سنك هلاکوکه حیلهلر قلدلر تا اکادك که مسلمانلر جوغلب اسلام

قوت طوتدی الله تعالینک دینی غالب اولدی بو حالده که اولر آنی خوش گورمزلردی
ودخی بیوردی ومنهم من یقول ائذن لی ولا تفتنی الا فی الفتنة سقطوا وان جهنم
لمحیطة بالکافرین سبب نزول آیت بو ایدیکه جد بن قیس منافقلردندی رسول آنی غزایه
چقمغه قندرردی اول دخی دیدیکه یا رسول الله بنم قومم بیلورلرکه بن عورتلرله جمع اولمغه
قتی حریصم قورقرن که اگر چیقوب اولرسم صبر ایدمیم زنا گناهنه واقع اولم بنی شهوت فتنه سنه
بو قمغل اول بنی اصفر قزلرله اصفر برکشیدر حبشدن روم ناحیتنه ملک اولدی رومیلردن
بر عورت چفتلندی چوق قزلری اولدی اول قزلرده آنا الزنک قرالغی و آنا الرنک آقلغی جمع
اولدی اولره حق تعالی اول کیلون جمع ایدوب برحسن ویردیکه گوزیلر فتنه یه دوشرلردی
انلرک محبتیله پس اول جد بن قیس رسوله دیدکه بنی اول بنی اصفر قزلرله فتنه لندرمه
بن قورقرم که صبر ایدمیم اول گونده چرلمه صونم بکا دستور ویرکه اتورم اول وقت بو آیت
اندوب بیوردیکه یا محمد منافقلردن کمسنه لر وارکه ایدر بنم حالم انشیور داننه دخی انلرچی
یلان یره ویرکه بنی فتنه یه برقمه دستور ویر اتورین گاه اولغل بلکه اولر کفر نفاق
فتنه سنه دوشمشلردر دکه بدرستی جهنم عذابیله اولری قیلیجی در اولرکه کافرلردر
ودخی بیوردیکه ان تصبک حسنة تسؤهم وان تصبک مصیبة یقولوا قد اخذنا امرنا
من قبل ویتولوا وهم فرحون یعنی یا محمد قچنکه سکا نصرت غنیمت ارشه اول نسنه اولری
ملامته بر غور کرسکا بر شدت وزحمت هزیمت واقع اولسه دیرلرکه بز چقمغه حذر ایدب
اتورمنی استدکومز اشبو مصیبتدن اوترویدی دیوب فرح وسرور بر له دونرلرکه سکا
مصیبت ارشدوکنه حق تعالی بیوردکه قل لن یصیبنا الا ما کتب الله لنا هو مولینا وعلی الله
فلیتوکل المؤمنون یعنی یا محمد ایت که بزه ارشمز خیردن شردن الا شول نسنه دن الله تعالی
تقدیر قلمشدر بیدوم ولیمز وحافظمز وناصرمز اولدر مؤمنلر اوزره البته لازمدرکه
اعتمادنی اکا قلوب اشلرن اکا تفویض ایده لر کافی اولدر ودخی بیوردیکه قل هل تربصون
بنا الا احدی الحسنیین ونحن نتربص بکم ان یصیبکم الله بعذاب الیم من عنده او بایدینا
فتربصوا انا معکم متربصون یعنی ایت یا محمد بزه گوز طوتب منتظر اولمزسز الا که ایکی خیردن
برنه زیرا سزکیچون قتال ایتدوکمزدن بزه ایکی وجهله دخی خیر واردر اول سوز شهادت
مرتبه سن بولرز واگر غالب اولب قهر ایدرسوز غنیمتدر بو ایکیسی دخی بزه خیردر اما بن سزه

منتظر

منتظر اولدغمز دگلدر الا ایکی شردن بیریدر یا بودرکه کندو قتندن الله تعالی عذاب
گوندره اولسز ابدی بلاسیه اوغرسیز یا اول عذاب سزه بزدن ارشدره که سزی قلیچ التنده
هلاک ایده وزیرم انتظار منزله سزک انتظارکزدن اراسنده فرق عظیم واردر امدی سز بزم
هلاکمزه منتظر اولک بز دخی سزک هلاککوزه منتظر اولالم گورلم فوز نجات کمه
اولور ودخی بیوردیکه قل انفقوا طوعا او کرها لن یتقبل منکم انکم کنتم قوما فاسقین
یعنی ایت یا محمد اول انفاق که خیر دیو ایدرسز گرک سز آنی طوعله ایدوک گرک کرهله ایدک
سزدن قبول اولنمز زیرا سز بر قومسز که الله امرنه مطیع دگلسز ودخی بیان قلدیکه
انلرک نفقه لری منع اولدغنه سبب ندر بیوردیکه وما منعهم ان تقبل منهم نفقاتهم
الا انهم کفروا بالله وبرسوله ولا یأتون الصلوة الا وهم کسالی ولا ینفقون الا وهم
کارهون یعنی منع ایتمدی الله قتنده انلرک نفقه لری قبول اولنمقدن الا اول کفرلریکه
الله ورسوله تصدیق ایتمدلر قرآنه انکار ایتدلر گوکللریله اگرچه ظاهرده اقرار خلاص
نفسیچون ایتکندولری قلجدن قورترمغه ودخی گلمزلر نمازه وجماعته الا کاهللغله
شویله که اول نمازی کره گوردلر واجب گورمز ودخی جهاده انفاق ایتمزلر ثواب ومجی اولنی
الا گوجله کره سنوب انفاق ایدرلر ودخی بیوردیکه فلا تعجبک اموالهم ولا اولادهم
انما یرید الله لیعذبهم بها فی الحیوة الدنیا وتزهق انفسهم وهم کافرون یعنی یا محمد
سنی گوزکه خوش گورنمسون اولرک ماللری اوغوللری قزلری چوق اولمقلغی بدرستی
حق تعالی دلرکه اولری دنیاده مال چوق اولمق سببیله آخرتده عذاب ایلیه وبلالرنک ومحنتلرک
چوغنه وقتسنه اوغرده وجانلرنی قبض ایدوب هلاک ایلیه واول کفرلری اوزره ودخی
انلرک یلانلرن بیان ایدوب بیوردیکه ویحلفون بالله انهم لمنکم وما هم منکم ولکنهم
قوم یفرقون یعنی یا محمد اول منافقلر انداچرلرکه اولر دخی مؤمنلردندر خلوتلرنده
دخی اولر اول سوزلرنده کاذبلرندن در انلر باطنده سزک دینی اوزره دگللر ولیکن اولر
بر قومدرکه قورقرلر ظاهرده ایمان گوسترلر باطنده کفر نفاق گزلرلر لو یجدون ملجأ
او مغارات او مدخلا لولوا الیه وهم یجمحون اگر بر صغنجق یر بوللردی کلسی سندن اعراض
ایدب سرعتله اکا گیرلردی هیچ بری قتکده قرار طوتمیلردی ودخی بیوردیکه ومنهم
من یلمزک فی الصدقات فان اعطوا منها رضوا وان لم یعطوا منها اذا هم یسخطون

سبب نزول آيت بودركه وقتاده بركز رسول نسنه قسمت ادردي ابن ذي خويصره كلدي
ديدكيم عدل ايليه يا رسول الله رسول ديدكه واي سكا يا ابن ذي خويصره بن عدل اتميجك
يا كيم ادر عدل عمر ديدكه يا رسول الله بكا دستور ويركه بو منافقك بوينين اورم رسول
ديدكه قو آني بيدستي آنك اصحاب واركه سزدن بيوكرك انك صلاتني كيدز وصلاتي قتنده
حقير كوره واوروجني اوروجي قتنده حقير كوره انلر دينلرندن چقه لر نتكم اوق يايدن چقر
انلرك اچنده بركشي وار اسود انك كوكسنك برسي عورت كوكسي كبي در انلر شول وقت كه
خلق اراسنده فترت اوله بو آيت انلرك حقنده نازل اولدي ابو سعد ايدر بن حاضر دم كه بو
سوزي رسولدن اشتدم ودخي عليله بله حاضر دم كه علي انلري بلدي رسولك وصف
ايدكي نين بركشي كتوردلر پس بو آيت معنسي بو دركه يا محمد بولردن كمسلر واركه سني بو قسمت
صدقه ده عيب ادب طعن ادرلر اكر اول صدقه دن انلره دخي ويرلسه اول قسمته راضي اولورلر
واكر اولره اول صدقه دن ويرلمديكور سن اولريكه اول قسمته سخط ادوب راضي اولمزلر
ودخي بيوردي كه وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا مَا آتَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ سَيُؤْتِينَا اللَّهُ
مِنْ فَضْلِهِ وَرَسُولُهُ إِنَّا إِلَى اللَّهِ رَاغِبُونَ يعني اكر اولر حق تعالى رزق ايتدوكنه ورسول
غنيمتدن ويردوكنه راضي اولسلر ديسلر كه بزه الله تعالى كافيدر بزي غني قله ورسول
دخي مال غنايمدن بيز اولكه بزه نصيب ويره قچن وسعت اوله بز الله دن اومرز رجامز
انك قتنده در دسلر انلره خير اوليدي بوندن صكره محل صدقه كيمدر اني بيان قلوب
بيوردي إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسَاكِينِ وَالْعَامِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَالْغَارِمِينَ
وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَابْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ يعني يا محمد انلر ايچون
دكلكه سني لمز ادوب عيب ادرلر بدرستي بو صدقه لر فقرانك ومسكينلرك در فقير اولدركه
انك النده نسنه سي اولميه يوريي خلقدن الحاح ادب نسنه دخي ديلميه مسكين اولدركه
انك النده بر نسنه جوكي اوله متعفف اوله خلقدن ديلميه ودخي صدقه اوله عامللر كه دركه
سعي ادب جمع ادرلر حاجتلري قدر اولره دخي ويرله ودخي مؤلفة قلوبكه در اولر دخي بر قومدر
كه رسول انلره ويردي كوكللري اسلامه الفت طوتدرمق ايچون ويردي هر قبيلەنك
رئيسلرندن كه ابي سفيان بن حرب ودخي اقرع بن حابس وعيينه بن حصين وعياش
بن مرداس وصفوان بن امية دخي غير بولرك كبي چون رسول الله واصل اولدي

كلدلر

كلدلر ابو بكردن دخي اول نصيب طلب قلدلر ابو بكر اولره كيچون برات يزوب الترته
ويرديكه ويرب عمره حاضر اولالر عمر تدركوره الم عمره كلوب بني صوندلر عمر ديدكه
بو نه نسنه در دلر كه صدقه دن نصيبمز در لر وز عمر بني ير تيري يبا نه اتدي ديدكه رسول
سزه انكيچون ويردكه اسلامه الفت طوتدره بو كون دخي اسلام عزيز غالبدر اكر اسلام
اوزره ثابت اولرسكز خوش والا اولمزسكز سزكله بزوم ارامزده قلجدر بو نيكو زاوز
دونب كروا ابو بكره كلدلر دلر كه خليفه سمسن يوقسه اولمدر ابو بكر ديدكه اولدر نه
دلرسه اولدر پس اولرك سهم باطل اولدي ويرده خي اول اهل صدقه دن مكاتبلر در
كه انلرك رقبسني رقيتدن خلاص ايتمك ايچون ويرلر ودخي بورجلولر دركه اول بورجي
فساد يره واسرافيره ايتمش اوللر مجاهد ايدر بورجلولردن مراد اوچ كشيدر بري
اولدركه مالني سيل الشاوله وبري اولدركه اونه اود دوشه مالني هلاك ايلدي
وبري اولدركه عيالي بندر النده مالي يوق بو سببلردن اوتر و بورجلو اولدلر كه نفقه
ادنلر وبري دخي اولدركه غزايه چقسلركه اللرنده نفقه اولميه وبري دخي مسافرلر در
كه مالرندن آيرو دوشمشلر در پس بعضلر ديدلر كه صدقه كركدركه بو سكز طايفه نك
كلسنه بله قسمت اولنه كه حق تعالى ذكر ايلديلمز بزوم صحابمز ديدلر كه صدقه بو سكز
طايفه دن برجنسنه دخي ويرسه جايزدر پس بو صدقه يه اهل اولدقلري الله
تعالى بلور عليمدر ودخي انلره قسمت ايتمكي بيان ادب حكم ادر حكيمدر وبوندن صكره
بيوردي كه وَمِنْهُمُ الَّذِينَ يُؤْذُونَ النَّبِيَّ وَيَقُولُونَ هُوَ أُذُنٌ قُلْ أُذُنُ خَيْرٍ لَكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ
وَيُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةٌ لِلَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ
ابن عباس ايدر بو آيت منافقلردن بر جماعت حقنده نازل اولدي كه بري جلاس بن سويد ادر
دخي مخشي بن خويلد در وابو ياسر بن قيس در بولر او ترب بريده رسول غيبت ادرلردي اولردن
برسي ديدكه قورقوسوزي سيلمك بز قورقرز كه بو خبر اكا ارشه اول جلاس ديدكه بزنه
دلرسوز سويلرز اول بر اشتدكن قبول ادجي كشيدر كه وقاتنه وراوز ندر رسوز بزه انانور
آيت يا محمد اكر اول محمد در كوكزلين دسزه صلاح واركه عقوبت ايتمزلكن اول الله در دوكنه
انانز وكرچك مؤمنلره انانز اول بر نعمت رحمتدر شولره كم كرچك ايمانه كلمشلر در ظاهرلرنده
باطنلرنده دخي اما شولركم اول رسول غيبت ايله انجد دلر اولره يارزلي انجيجي عذاب وار

بوندن صکره کلوب رسولک قتنده اندلرکه بز نسنه دمدک حق تعالی خبر وردیکه

بولر یلان یره انجه بیردی یَحْلِفُونَ بِاللّٰهِ لَكُمْ لِيُرْضُوكُمْ وَاللّٰهُ وَرَسُولُهُ أَحَقُّ أَنْ يُرْضُوهُ

إِنْ كَانُوا مُؤْمِنِينَ یعنی بو منافقلر الله اند ایچرلر کم اولسنه بزدن طعن عیب خبرلری برده مدک

مقصودلری بودرکم اولیلان اندله سزی کندولره خشنود اده لر ایمانه کلوب سوزلرنه

دخی اخلاص اوزرنه اولالر نفاق ترک اده لر اکر مؤمنسوز دکلرنه حقیقت مصدق قلرسه ودخی

بیوردیکه أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُ مَنْ يُحَادِدِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ فَأَنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا ذٰلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيمُ

یعنی بلمزلرمی اول منافقلرکه تحقیق شولرکه الله تعالی امرنه ورسول حکمنه مخالفت قلر فرض

وسنتله عمل قلمغی دشمان طوتلر بد دستی اولرک مأویسی جهنمده بو حالده که انده مخلد اولر

چقمغه رجا اولمیه بس اول وقت عذاب وراجنده اولره الو فضاحت اوله اول فعللری مقابله سنده

ودخی بیوردیکه يَحْذَرُ الْمُنَافِقُونَ أَنْ تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ قُلِ اسْتَهْزِئُوا إِنَّ اللّٰهَ

مُخْرِجٌ مَا تَحْذَرُونَ اول منافقلردن بعضسی استهزا وجهیله درد که اکر بکا یوزلغ حداورلری

اول سوکلو یدی اندن که بر نسنه انده سترمزی کشف ادب فضیحت حاصل اوله حق تعالی بو آیت

اندرب بیوردیکه اول منافقلر قورقرلرکه انلرک اوزرنه بر آیت انه کو کللرنده کی نفاقلرن خبر وره

ایت یا محمدکه دیک سز استهزا قلوک قیر من الله تعالی اول قورقدغکز نفاقکوزی ظهوره کتورجیدر

سوره براتله ودخی بیوردیکه وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللّٰهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ

كُنْتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِنْ نَعْفُ عَنْ طَائِفَةٍ مِنْكُمْ نُعَذِّبْ طَائِفَةً بِأَنَّهُمْ

كَانُوا مُجْرِمِينَ سبب نزول آیت بویدیکه رسول اول وقت که تبوک غزاسندن دوندی اولدت

منافق اوکنجه سیر ادب یورلر ایدی درلردیکه بدرستی بو محمد دکه بزوم اولقرشلر من حقنده

که مدینه ده تخلف ادب قلدلر کامدلر انلری کیچون نسنه اندی دیراشبویله خبر ورد یوسویلیشوب

قرآن استهزایه آلورلردی جبرائیل ع م کلدی رسوله خبر وردیکه رسول عمار بن یاسری انلره کندردی

دیکه وارانلره صور سویلشوب کلسند کوکز ندر دکل رسول عماره خبر دخی وردیکه انلر قرآن

استهزایه الوب کلشلر عمار چونکم اولره کلدی دکه سوزکز کلجکز ندر دنیه کولشورسز اولردلرکه

بو سفرده اتلولرک عادتدر کم سیر ادکن سوزه طالوب لطیفه ادب کلشولر خاطر اکلمکچون

بز دخی اول کلامده یدک بر بر منله عمار ردکه سزدن الله سوزی ورسول الله سوزی کرچکدر

که حق تعالی خبر وردیکه ورسوله کا خبر وردیکه سز اشبونیکه سویلشدکوز الله تعالی سزک

اوزرکن

اوزرکن غضب قلدی سز هلاک اولدکوز بونی اشدب کلدلر رسولدن عذر دلیلر حق تعالی

بو آیتکوندرب بیوردیکه یا محمد اکر سن انلره صوره سن نه سویلیدلر انلر درلرکه بز کلامده طلب

لطیفه قلوردق بر بره منله سن ایت اولره کم الله ایله وانک کلامله ورسولیله می استهزا قلورسز

عذر دلمککه عذرکز مقبول دکل زیرا تحقیق سز ظاهرده ایمان کتوردکدن صکره سز کوزده

ینه کافر اولدکز اول وقتکی کفرکوز اوزره قایم طوردکز همان آشکاره دلوکزده بر اقرار دن تحق

که انده فائده اولمز انلرک ایچنده بر مخلص مؤمن واردی اول نسنه سویلمدی همان اول

کلدکلرنه کولردی حق تعالی ددیکه سزدن بر طائفه یی عفو ادسوز اخلاصندن اترو بر طائفه یه

عذاب ادر زنفاقندن اتروکه اولر مجرملردر کافرلردر سرلرنده ایمانلرنده اخلاص یوقدر

بوکز اول منافقلرک علامتلرندن خبر ویرب بیوردیکه الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ بَعْضُهُمْ

مِنْ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمُنْكَرِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ أَيْدِيَهُمْ نَسُوا اللّٰهَ فَنَسِيَهُمْ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ

هُمُ الْفَاسِقُونَ یعنی اول منافقلر ارنلر و منافقه عورتلر کلی سرلرنده بر دین اوزره در که

الله تعالی حکمنه مخالفدر ورسول امرنه مخالفدر بر برنه آنی بیوردلرکه اشلیلر اول اشر واول

سوزکه الله تعالی ورسول بیورمشدر آنی اشلمکدن و سویلمکدن منع ادرلر و الله یولنه انفاق

اتمکدن امساک ادرلر الله تعالی طاعتن ترک ادرلر الله تعالی دخی اولری طاموده ترک ادسرکه آنی

انده قللر انکیچونکه اول منافقلر حق تعالی امرندن طشره در کلی فاسقلردر پس حق تعالی نه وعد

قلدیسه بیان ادب بیوردیکه وَعَدَ اللّٰهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ

فِيهَا هِيَ حَسْبُهُمْ وَلَعَنَهُمُ اللّٰهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُقِيمٌ یعنی الله تعالی وعده قلدی اول منافقلره که

مدینه ده واردر و عورتدن دخی اولره که انلرک مذهبلرن طوترلر تا قیامته دکن و اول

مکه کافرلرنه دخی و اولکسکم انلرک حال اوزره اوله جهنم ودرجنده عذاب قلمغی ابدا که اول

جهنم عذاب اولره کفایت قلور کفرلری جزاسی ودخی اولره لعنت قلوب رحمتندن اراق قلدی

واولره عذاب مقیم واردیکه هیچ زایل اولمق دکل ودخی بیوردیکه كَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ

كَانُوا أَشَدَّ مِنْكُمْ قُوَّةً وَأَكْثَرَ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا فَاسْتَمْتَعُوا بِخَلَاقِهِمْ فَاسْتَمْتَعْتُمْ بِخَلَاقِكُمْ

كَمَا اسْتَمْتَعَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ بِخَلَاقِهِمْ وَخُضْتُمْ كَالَّذِي خَاضُوا أُولٰئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا

وَالْآخِرَةِ وَأُولٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ یعنی حق تعالی ایدر سز کدخی فعلوکز رسولکز له اول سزدن

الرو کچنلر فعلی کبی اولدی رسوللریله والله تعالی دخی اول منافقلره لعنت ادب هلاک

ایلدی و بونلره دخی ابدی عذاب اولسر سنکم ولر الر وکچنلره اولندی که اولر سزدن ارتوغدی
قوت بوندن ودخی مال واولادیتندن هیچ انلره اول قوتلری ومالری واولادلری بر منفعت
قلمدیکه حق تعالی عذابنی انلردن منع ادیدی سزک دخی انجلین منفعت ادجک دکل انلر آخرتده استمتاع
ادجک نصیبلرله دنیده تمتع قلدلر سز دخی آخرتده تمتع قلجق نصیبلر کوزیده دنیده اتدوکز اول سندن
الروکلر تمتع قلدغی کبی دنیده آخرت نصیبله ودخی کلدوکز اول باطل اشلره رسولکزی یلانلمغله
تتکم سزدن الروکلر رسوللرین تکذیب ایتدلر اولرکه بو صفت اوزره اولدلر انلرک عمللرنک
ثواب دنیده آخرتده هب باطل اولدی زیرا بناسی ایمان اوزده دکل ایدی دخی اولر اولوزیان
اچنده در ودخی بیوردیکه أَلَمْ يَأْتِهِمْ نَبَأُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَقَوْمِ إِبْرَاهِيمَ
وَأَصْحَابِ مَدْيَنَ وَالْمُؤْتَفِكَاتِ أَتَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ
يَظْلِمُونَ یعنی بونلره کلمدمی قرآنده شول کمسلرک خبری که رسوللرین تکذیب ایتدلر ونیه دخی انلرکه
نه اشلدلر اول نوح قومنی طوفانله غرق ایلدک وعاد قومنی ریح عقیمله هلاک ایلدک وثمود
قومنی صیحیله هلاک ایلدک وابرهیم قومنی که نمرود لشکریدی بر ضعیف بچلو قله هلاک ایلدک
که سوری سکندر وشعیب قومنی که مدینده در دمدمه یله هلاک ایلدک ولوط قومنی یره کچوردک
طاش یغدرمغله هلاک ایلدک اندن اترو که رسوللری انلره ظاهر حجتلر یله کلدلر باطلدن منکردن
نهی ادب الله قتنده خشنود لواشه دعوت قلدلر انلر اولره اطاعت قلمیوب انکار قلدلر بز دخی
اولری هر برن بر نوع عذابله هلاک ایلدک اما الله تعالی اولره حیف ایتمدیکه کناه سز عذاب
ایلیه لیکن کندو نفسلرنه ظلم ایتدلرکه بزوم امرمزه مطیع اولمدلر رسوللرمزی تکذیب ایتدلر
اول فعللرنک جزاسی اولدیکه دنیده قلدق اما آخرتده غی باقی عذابلری دخی واقع اولسی بوندن
صکره مؤمنلری بیان بیوردیکه وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ
وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ
إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ یعنی مؤمن ارلر ومؤمنه عورتلر دخی بعضلری بعضسنک دوستلریدر که کلمسی
اسلام اوزره در بر برنه طاعته معاونت قلورلر الله بیرلکه ورسوله متابعت قلمغه وخیرلو
اشلره یلترلر وانکاردن وتکذیبدن وباقی یرمز اشلردن منع ادرلر ونمازک فرضیتنه اقرار ادوب
وقتیله ادا ادرلر وزکوتلرن دخی وررلر الله تعالی یه مطیع اولوب فرایضنی یرنه کتوررلر ورسوله
مطیع اولوب سنتلریله عمل ادرلرکه حق تعالی بو صفتلو مؤمنلره یتز اولکه رحمت ایدب عذاب

الیمدن بخات وره الله تعالی عزیزدر انتقام اتمکله شول ردنکه اکا مطیع اولمدلر حکیمدر امرنده
مؤمنلره جنتله حکم ادر کافرلره اودله عذابله حکم ادر ذکر اولندی ابا سعید فاریابیدن که
ایدر الله تعالی بو صفتلو مؤمنلره بش موضعده رحمت ادر بر اولوم سکراتی وقتنده وبر قبر
ظلماتنده وبر براتن اوقیوب حسنتلو یدوکی وقتده وبر ترازوده ثوابلر طرتلوب پشیمان یدوکی
وقتده وبر دخی الله تعالی حضرتنده طورب سوال اولندغی وقتده ودخی بیوردیکه وَعَدَ اللَّهُ
الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ
وَرِضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ أَكْبَرُ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ یعنی الله تعالی کندویی ورسولنی تصدیق
ادن ارلره وعورتلره وعده قلدی شول بستانلرکه اغجلرنک وکوشکلرنک التندن ویانلرندن
ارمقلر اقر بو حالده که اولرانده مقیم مخلد اوللر دخی اولره کورکلو منزللر عطا قلدی جنات
عدن اچنده که نفس کورجک آنی ستا داولور قصو دلر دکه دردن ویاقوتدن یرادلمشدر
امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه منبر اوزره بو آیتی اوقری صوردلرکه جنات عدن ندر بلورمسنز
اول بر شهردر التوندن جنتا چنده انک بش یوز بیک قپوسی وار هر قپوسنده یکرمه بش بیک
حوریلر واردر کیمزکا الا پیغمبرلر کیره مبارک اولسون قبر اهلنه دیو اشارت قلدی رسول الله
روضسنه ودخی اکا صدیقلر کیرور دیدی یاخود شهیدلر کیرور قنده بولورعمر اول شهادت
مرتبسن ودخی حق تعالینک رضاسی که اولره حاصل اولور اول مقامده اول جنتک نعمتلرندن
الودر وفوز کامل دور عز وافزدر بوندن صکره بیوردیکه يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ
وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ یعنی یا محمد جهاد قیل کافرلره سیفله ومنافقلره
اقامت حدود له که انلرک اوزرنه حد اقامت ادهسن که سوزکی ایلکلدوب انکی ترش اتمکله
دبرنکل اول کافرلره دخی منافقلره که انلرک منزللری جهنمدر اول جهنم اولرک دونب
ورجق یرلرنک کی شر لو سدر بلاسی محنتی سرمدیدر فلاحه وخلاصه امکان یوق
ودخی بیوردیکه يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ وَهَمُّوا
بِمَا لَمْ يَنَالُوا وَمَا نَقَمُوا إِلَّا أَنْ أَغْنَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ مِنْ فَضْلِهِ فَإِنْ يَتُوبُوا يَكُ خَيْرًا لَهُمْ وَإِنْ يَتَوَلَّوْا
يُعَذِّبْهُمُ اللَّهُ عَذَابًا أَلِيمًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ فِي الْأَرْضِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ سبب نزول آیت
بودیکه برکون رسول علیه السلام تبوکده خطبه اوقیوب وعظ قلدی منافقلری ذکر ایلدی اولری رجس دردیو
دیو تسمیه قلدی جلاس بن سوید ددیکه اکر بو محمدک حکی سه تحقیق بز اشکدن دخی شرلویز

عامر بن قیس اشتدی دیکه والله محمد نکه دیدی حقدر کرچکدر سز اول حماردن شرلوسز
چون دوندلر رسول قاتنه کلدلر عامر بن قیس انی رسوله خبر وردی جلاس اول دکنه انکار
ایدوب دیدکه عامر بن قیس بنم اوزرمه افترا قلدی بن بو کلامی دیمدم رسول امر ایلدی انلر اکسنکه منبر
قتنده اند ایچلر جلاس طوروب کلدی اند ایچدی دیمدم دیو عامر دخی اند ایچدی سوزمی یلاندر کلم
بن انک اوزرنه کذب ایتمدم اندن عامر الن کوتروب دیدیکه یا رب اندر رسولکه بر نسنکم بزوم
قنغمز صادق ایسه بیان اولنه رسول جمیع مؤمنلر آمین دیدلر هنوز طاغلمدن جبرائیل کلوب
بو آیتی بیوردیکه یعنی بولر الله اند ایچرلر که دیمدلر تحقیق اولر آن دیدلر اسلامه اقرار قلدقدن
صکره ظاهرلرنده کرو باطنلرنده کافر اولدلر و قصد ایتدلر بر نسنیه که انلر اکا ارشمدلر یعنی عامر بن قیس
اولدرمکه قصد ایتدلر و دخی بولر محمده طعن ایدوب عیب ایتمزلر الا اندن اوترو که بولر طاردلکده ایدی
آته بنمزلردی مال غنیمت جمع ایتمزلردی چون رسول بولرک ایچنه کلدی بولر غنا حاصل ایتدلر معیشتلری
بول اولدی بو کز محمده طعن ایدرلر بلمزلر که اول حال اولره حق تعالینک فضلندن محمد کرلکنده میسر
قلمشدر اکر اول شرکدن و نفاقدن توبه قلوب دونرلرسه اولره اول خیرلودر نفاق اوزره اولمقدن
و اکر توبه دن امتناع قلوب عناد ایدرلرسه که اول نفاقلری اوزره ثابت اولورلر الله تعالی اولره دنیده
آخرتده عذاب ایلر دنیده حاللرین آشکاره قلوب فضیحت حاصل و لمغله آخرتده اورله
انلرک ایچون یر یوزنده بر معاون یوقدرکه عذابدن انلری منع ایلیه چون بو آیت کلدی
جلاس بن سوید توبه قلوب اخلاصنی کورکلو قلدی و بوندن صکره بیوردیکه وَمِنْهُمْ مَنْ عَاهَدَ
اللهَ لَئِنْ آتَانَا مِنْ فَضْلِهِ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُونَنَّ مِنَ الصَّالِحِينَ فَلَمَّا آتَاهُمْ مِنْ فَضْلِهِ بَخِلُوا بِهِ وَتَوَلَّوْا
وَهُمْ مُعْرِضُونَ بو آیت ثعلبة بن حاطب حقنده نازل اولدی که انصاردندی یولق فقیر
محتاجدی کلدی رسوله کلدی دیدیکه یا رسول الله دعا قلکه حق تعالی بکا مال رزق عطا ایلیه رسول
دیدیکه وای سکا یا ثعلبه شول آزکه شکرین یرینه کتوره سن یکرکدر اندنکه چوق اوله یرینه
کلمیه دندی کرو دیدیکه یا رسول الله دعا قل حق تعالی بکا مال رزق ویره رسول دیدکه وای سکا
یا ثعلبه راضی دکلمسن که اللهک رسولنه بکزمسن اولسن والله اکر دلسم حق تعالی بر طاغ کومش
ایدوب بکا آقدیریدی امدلمزم کرو ثعلبه دیدیکه یا رسول الله دعا قل بکا مال رزق ایلسون والله اکر
حق تعالی بکا رزق ویره سی اولورسه اول مالدن اوزرمده هیچ بر حق قومیم مجموعنی یرینه کتوررم
رسول کوردکه چاره یوق دعا قلدی دیدیکه ای چلبم بو ثعلبه سنه مال روزی قلغل حق تعالی

اکا قیون رزق ایلدی شویله آرتدی اول قیون صنیدک شول جیفه یه قرد دوشمش کبی که مدینه نک
سوقاقلرینه صغشمزدی کوجبا اندن آرتدرغ کتدی تاکه رسول الله جماعته کوجله ارشوردکی نماز قلیدی
درویشکن مسجددن چقمزدی دایم معتکفدی وارقچه قیون دخی شول قدر زیاده اولدیکه مدینه
اوتلقلرینه صغمدی کوچیدی دخی ایراق کتدی تاکه رسول الله بش وقته حاضر اولمغه باشرمدی هفتده
بر جمعیه کلوردیکه رسولیله جمعه قلیدی چونکه دخی زیاده اولدی جمعه جماعت ترک ایتدی
حال کاد ارشدیکه رسول خبرن و اصحاب ارقرو انوب یولدن کچنلره صورردی چون حق تعالی
رسوله زکوت آیتن ایندردیکه سن یا محمد بو بایلرک ماللرندن آل فقرایه تقسیم ایتکل رسول صدقه
جمع ایتمک اوزره بر کشی انصاردن و بر کشی بنی سلیمدن عامل ایلدی بولره برات یازوب حکم زکوة بلدردی
اللرینه وردی بیوردی اولره که یوریب خلقدن مال زکوة دوشرهلر هر جنسدن قیون دوه صغر
التون کومش جمع ایدهلر و اول ثعلبیه دخی اوغرایلر و اول قیوندن و غیری مالدن زکوتن آلالر اول
ایکی عامل ثعلبیه کلدلر ثعلبه دیدکه وارک خلق زکوتلک ایچن اولرندن فارغ اولسنز کرو بکا اوغرک وردلر
اول اشی تمام ایدوب کرو کلدلر ثعلبه ایدر کتورک برانکوزی کورین النه وردلر بقدی کوردی دیدیکه
بو دکلدر الا امثال جزیه در جزیه حوردکافرلره وضع اولنمشدر بن خود مؤمنم نسنی جزیه وردم قبول
ایتمدی اول ایکی عامل دونب کرو رسوله کلدلر خبر وردلر اول ساعت انک حقنده بو برقاچ آیت ایندرب
بیوردیکه یا محمد بو قومکدن کمسلر وارکه الله تعالی یه عهد ایدرلرکه اکر الله تعالی بزه فضلندن مال
ویرسی اولورسه والله صدقه قلرادرز انوکله صالحلردن اولورز حق تعالی چون اولره اول دکلری
فضلندن روزی قلدی انلر اندنه بخل ایدوب امساک ایتدلر اول عهدی ترک ایدوب اعراض قلدلر و دخی
بیوردیکه فَأَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَى يَوْمِ يَلْقَوْنَهُ بِمَا أَخْلَفُوا اللهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُوا
يَكْذِبُونَ أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ وَأَنَّ اللهَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ یعنی حق تعالی انلرک
کوکلنه ایمان یرینه عاقبت نفاق قودی اول وعدلرینه خلاف ایدوب عهده وفا قلمدقلرندن اوترو
الله سوزلرنده یلان اولدقلرندن اوتروکه دیدلر اکر الله تعالی فضلندن بزه مال ویرسه
صدقه قلرادرز دیدلر ایتمدلر بوندن اوترو دیدی رسول علیه السلام ثلاثة من كن فيه فهو منافق الحديث یعنی اوچ
خصلت وارد رکیمده که اوچی اوله منافقدر بر اولکه ایچن خبر ورسه یلان سویلیه و ایچن وعده قلسه
مخالفت قله و ایچن عهد ایتسه وفا قلمیه و دخی حق تعالی بیوردیکه بلمزلرمی بولرکه تحقیق الله
تعالی سرلرین و چولدویله قلدقلری اشلرین بلور اول غیبلری بلجیدر اکا هیچ خفی نسنه

یوقدر ودخی بیوردیکه الذین یلمزون المطوعین من المؤمنین فی الصدقات والذین لا یجدون الا جهدهم
فیسخرون منهم سخر الله منهم ولهم عذاب الیم بو آیتک سبب نزولی اولدیکه رسول اول وقتکه دلیدی
غزای تبوکه کده خلق صدقه اوزره تحریص ایتدی دردی عبد الرحمن بن عوف درت بیک درهم کتوردی
هر درهمک وزنی بر مثقالدی رسول الله آکا دیدیکه نه چوق کتوردک هیچ اهلکیچون دخی بسنه
قودکمی عبد الرحمن دیدیکه شمدی الومزده واری سکز بیک درهمدی درت بیکن حق تعالی‌یه اودنج
وردم درت بیکن کندو نفسیچون آلی قودم رسول آکا دعا قلدی دکه الله تعالی سکا برکتنی چوق
ایتسون اولوردکه دخی الی قودوغکه دخی رسول دعاسیله حق تعالی آکا اولقدر مال وردیکه وقت
مرض موتده اوچ عورتندن برنه طلاق وردی ثمنوک ثلثنی ایکی یوز بیک درهمه بر ز زیاده یه
مصالحه قلدیلر ودخی عاصم بن عدی یتمش وسق خرما کتوردی وکرو قلنلری دخی هر بری طاقتلری
یتدکجه کتوردیلر ابو عقیل بن قیس بر صاع خرما کتوردی دیدیکه بن کندو نفسمی اجرته وردم ایکی صاع
خرمایه برن ربمه اودنج وردم برنی اهلیچون قودم پس ایراغیلدیکه رسول صحیحه اول خرماسنی
اول صدقه اراسنه اتدی منافقلردن بر جماعت تروب استهزا ایله طعن ایدرلر دیدیکه عبد الرحمن
وعاصم تنکری نه صدقه ایدرلر اللهک نه احتیاجی واردی شول عقیلک بر صاع خرماسنه که کتوردی
چون منافقلر بو سوزی سویلدیلر حق تعالی بو آیتی اندردی بیوردی شولرکه مؤمنلره صدقلریچون
طعن ایدب تعییب ایدرلر دخی اولرکه حق تعالی طاقتلری یتدکجه بولدقلرندن کتوردیلر اولری انلری
استهزا قلوردلر یعنی اولکه الله تعالی انلره اول استهزالرنک مجازاتن یرینه کتوره که اولره عذاب الیم
اوله اندن خلاص بولمیه‌لر چون بو آیت کلدی اول منافقلر طوروب رسوله کلدیلر دیدیلرکه یا رسول الله
بزوم ایچون مغفرت طلب ایله اول وقت دخی بو آیت اندیکه استغفر لهم او لا تستغفر لهم ان تستغفر لهم
سبعین مرة فلن یغفر الله لهم ذلک بانهم کفروا بالله ورسوله والله لا یهدی القوم الفاسقین
یعنی یا محمد سن بو منافقلریچون کرک استغفار ایله کرک ایلمه اگر اولر ایچون یتمش کز استغفار
ایدرسی اولرسک الله تعالی اولری یارلغمز انوکچونکه انلر باطنده الله ورسوله کافرلردر ایمانلرینی
هما نظاهرده بردلله اقرار ایدر کوکلرنده اخلاصلری یوقدر الله تعالی بر لغیب هدایت ویرمز اولره
که الله ورسوله کافرلردر ما دامکه اول نفاق اوزره ثابت اولالر وبوندن صکره کرو بیوردیکه فرح
المخلفون بمقعدهم خلاف رسول الله وکرهوا ان یجاهدوا باموالهم وانفسهم فی سبیل الله وقالوا
لا تنفروا فی الحر قل نار جهنم اشد حرا لو کانوا یفقهون فلیضحکوا قلیلا ولیبکوا کثیرا جزاء بما کانوا

یکسبون

یکسبون یعنی خوش کلوب فرح بولدیلر اول منافقلرکه غزایه وارمیوب توردیلر رسوله مخالفت
قلدیلر کره کوردیلر آنیکه الله تعالی یولنده ماللریله ونفسلریله جهاد قلالر بر برنه تلقین ایدب
دیرلرکه محمد ایله سفره چیقمک که قتی اسی وقتدر سزه مشقت اولور حق تعالی بیوردیکه ایت اولره
یا محمد جهنم اسی سنک حرارتکون حرارتندن دخی قتیدر اگر عقللری وارسه آنی ادراک ایده‌لر قوبولری
بو مدت قلیل دینده دلرلرسه کلسونلر تچانکه طامویه واره‌لر انلرک ایچندن اولقدر
اغلیه‌لرکه انک انقطاعی اولمیه اول کسب ایتدکلری کفرک ونفاقک عقوبتی وجزاسی اوله
روایت اولندیکه عمر بن شرحبیلدن که دردی رسول کلوب بر جماعته اوغردیکه ابو
جهلله عتبه انلرک ایچنده بلیدی ابو جهل لعین دیدیکه اشبو پیغمبر کوزمدیا بنی
عبد مناف اول عتبه ملعون دیدیکه یا ابو جهل سن بندن انکار ایدرسن که بزوم ایچومزدن
نبی اوله یا مالک اوله رسول آن اشدب قتلرنه کلدی دیدیکه یا عتبه شول سوزکه
سویلدک الله ورسول رضا سیچون سویلمدک یا ایشوکه ندامت ایدب توبه قلوب
سویلمدک بلکه نسب اوزره غیرت ایدب سویلدک ودخی یا ابا جهل سن دخی بلکل
والله سنک اوزرکه کلمزلا الا چوق عبرت اولجوق حالر کلسر بو دوزکاردنکه چوق
اغلیه سن بواز جوق کلدوکک ایچون ودونبال قلن جماعته دخی دیدیکه یا قریش جماعت
فوالله کلمزسنزه دخی بو روزکاردن الا چوق عبرت ایدجک واقعه‌لر تاکه اشبو انکار
قلدوغکزا یشه کرسرسنز دلرسکوز دخی دلمزسکوز دخی اول جماعت آن اشدب سکوت
ایتدیلر هیچ بر جواب ویرمدیلر صانکه اغزلرن طیر اغله او ردیلر ودخی بیوردیکه فان رجعک
الله الی طائفة منهم فاستأذنوک للخروج فقل لن تخرجوا معی ابدا ولن تقاتلوا معی
عدوا انکم رضیتم بالقعود اول مرة فاقعدوا مع الخالفین یعنی یا محمد اگر الله تعالی
سنی بو تبوکدن کرو دوندردسه اول منافقلر جماعتنک جوقلری سندن کلوب
دلیسرلرکه دخی بر غزایه سنکله بله چقلر سن اولره ایتکم سز بنمله چقمزسنز زیرا سز
راضی اولب بوندن تخلف ایتدوکز تبوک غزاسنه کلمدوکز اوتردکوز اتوک کرو تخلف ایدرلرله
که هیچ عذرلری یوغکن تخلف ایتدیلر ودخی بیوردیکه ولا تصل علی احد منهم مات ابدا
ولا تقم علی قبره انهم کفروا بالله ورسوله وماتوا وهم فاسقون یعنی یا محمد سن اول
منافقلردن هیچ برنک اولنی اوزره نماز قلمغل هم دخی قبرلری اوزره دفنیچون وروب

طورمغل زیرا اولر باطنلرنده الله ورسوله کافرلرد اولودلرکرو همان اول کفرلری
ونفاقلری اوزره اندن رجوع ایتمزلر مقاتل ایدر سبب قضیه بو ایدیکیم اول عبدالله
بن ابی که منافقلرك اولوسیدی وفات قلدی اوغلی رسوله کلوب ددکه یا رسول الله
سکا اندورمکه دشمانلری بکا سوندرمیاسن کلوب آتمم اوزره نماز قلسن رسول دلدیکه
وردیدی بو آیت اندی رسولکرو دوندی ورب نماز قلمدی ودخی بیوردیکه ولا تعجبك
اموالهم واولادهم انما یرید الله ان یعذبهم بها فی الدنیا وتزهق انفسهم وهم کافرون
یعنی یا محمد سکا خوش کلمسون انلرك مالّلری واولادلری چوقلغیله بدرستی حق تعالی
دلرکه اولری اول ماللری واولادلری چوقلغی سببیله دنیاده وردی آخرتده عذاب
ایلیه دنیادن آخرته انتقال اده لر شول حالده که کافرلرد رومنافقلردر ودخی بیوردیکه
واذا انزلت سورة ان آمنوا بالله ورسوله وجاهدوا مع رسوله استاذنك اولوا الطول
منهم وقالوا ذرنا نکن مع القاعدین رضوا بان یکونوا مع الخوالف وطبع علی قلوبهم
فهم لا یفقهون یعنی قچنکه بو سورهٔ برات اندرلدی بونك اچنده امر اولندیکه
الله تعالینك وحدانیتنی تصدیق ادك کوکلوکزله نتکم دلوکزله اقرار ادرو کوز
ودخی رسولله جهاد ادك انلرك غنیلری سندن دستور دلرلرکه بزه دستور ویرقو که
بوغزایه کتمیوب اوتورنلرله بله اوتوره لم راضی اولودلرکه شول عورتلرله وکندولرن
خسیسلرله مصاحب اولبا اوتوره لرسنکله بله غزایه کلمیلر مؤمنلرله مصاحب
اولمیه لر دکلردبو الا اندن اتوکه انلرك کوکلنه مهر اورلشدر کفرله نفاقله تا توحید
ندا کلمزلر وسنکله چقوب جهاد قلموق ثواب ندر بلمزلر ودخی بیوردیکه لکن الرسول
والذین آمنوا معه وجاهدوا باموالهم وانفسهم واولئك لهم الخیرات واولئك هم
المفلحون یعنی اکرمنافقلر جهاد قلمزلرسه الله تعالی غنیدر انلردن انك رسول جهاد
ادرودخی اولرکیم انوکله ایمان بله کتوردیلر ماللریله جهاد ادرلر اکرسز چقمزسکز دخی
پس کورکلو ثوابلر واوچماغ اچنده کی کورکلو قزلر انلرکدر وفلاح بولب قورتلن دخی
کلبی ایدر هر مؤمنك بر خیرت وار یعنی حورلرنك سیدیسیکه کلی اکا خنسکاردر هر
خیرتك برخیمه سی وار خیمنك درت قپوسی وار اول درت قپودن اکا هر کون الله تعالی جهتندن
تحفلر وهدیه لر وکرامتلر کلورکه هیچ بری اندن اوکدن کلنه بکزمز اول خیرتلر باشلرن

اشفه

اشفه ادجیلو دد کمه کرکسه چرددکالرد باشلری بنجك دکل اغزلری قولتقلری
بیردکلی دینا عورتلری کبی انلر آق انجو به بکزر صدف اچنده کزلنمشدر دکسنك
الی طوقنمامشدر ودخی بیوردیکه اعد الله لهم جنات تجری من تحتها الانهار
خالدین فیها ذلك الفوز العظیم یعنی حق تعالی برقلمشدر مؤمنلر ایچون شول
جنتلر یکه انلرك اغاجلرینك وکوشکلرینك التندن ارمقلر اقر بو حالده که مؤمنلر انده
مخلدلر اولالر یسی اول مرتبه لر جنتده اولره حق تعالیدن فضل عظیمدر نهایتی یوق ودخی
بیوردیکه وجاء المعذرون من الاعراب لیؤذن لهم وقعد الذین کذبوا الله ورسوله
سیصیب الذین کفروا منهم عذاب الیم یعنی کلدلر رسوله اول تخلف ادب عذرلری
یوغکن علت ادب ورمیسلری اول قریش عربلرندن تاکه اولره دستور ویره تخلف
ایتمکیچون وانلر دخی کلدلرکه عذرلری اولب عرمدلر بولر دخی عذرلیو کلدلر اول
الله ورسولی تکذیب ادنلر دخی اوتوردلر حق تعالی بو آیت اندرب اول کلان عاللرندن
بیان قلوب اول اول علت ادب ورمینلر حقنده بیوردیکه تیز اولکه ارشه اولرده دلودك
قتی عذاب شونلره که باطنلرنده کافر اولب ظاهرلرنده ایمان کوستردلر علت ادب عذرسز
رسولدن تخلف قلدلر ودخی اول معذورلر حقنده بیوردیکه لیس علی الضعفاء ولا علی
المرضی ولا علی الذین لا یجدون ما ینفقون حرج اذا نصحوا لله ورسوله ما علی المحسنین
من سبیل والله غفور رحیم یعنی کناه یوقدر ودمد قاریچون شونلره کم کتورملری ویبرلر
ودخی شولرکم خستلردرو شولکشیلرکم نفقه ادجك نسنه بولمدلر قلدلر قچنکه
سرلرنده وظاهرلرنده الله ورسولی تصدیق اتمکده مخلصلر اولرسی اول موحدلر اوزره
کناه ضرر یوق چون تخلفلری عذرله اولدیکه الله تعالی غفوردر انلرك تخلفلرنی
یرلغر ورحیمدر اولره رحمت ادرلر ودخی بیوردیکه ولا علی الذین لا یجدون ما ینفقون
اذا ما اتوك لتحملهم قلت لا اجد ما احملکم علیه تولوا واعینهم تفیض من الدمع حزنا
الا یجدوا ما ینفقون یعنی دخی کناه یوقدر شولرك اوزرنه کم سکا کلدی بنوت استیدیلر
که سن انلره وریدك بنوب غزایه کدلردیکه انصاردن ایکی کشیدی بری عبدالله بن ازرق
وبری ابولیلی سن اولره دیدك که سزه ویرجك بنوت بولنمز یوقدر اولره نفقه وبنوت
بولمیوب ضرورتله سندن کرو قالدقلرنه غصه لنوب اغلیودوندلر اولره دخی بأس ضرر

يوق محمد بن كعب دركه بو كلوب بنوت بوليوب دونلر اصحابدن يدي كشيدي بوندن
بوندن صكره حج كمك اوزره دركه آن بيان ادب بيورد انما السبيل على الذين يستأذنوك
وهم اغنياء رضوا بان يكونوا مع الخوالف وطبع الله على قلوبهم فهم لا يعلمون يعني حرج
وكناه شولرك اوزرنه دركه سندن تخلف اتمكه دستور دلرلر حال بو دركه بايلردر بنوته
ونفقه قدرتلري وار راضي اولدلر كه سنكله كتميوب عورتلريله وضعيفلر ايله اوتوره لر الله
تعالى اولرك كوكللرنه مهر اورلبدر انلر بلمزلر كه توحيد ندر بر جوهردر كه انوكله سعادته
ايرشورلر ودخي بيورر كه يعتذرون اليكم اذا رجعتم اليهم قل لا تعتذروا لن نؤمن لكم
قد نبأنا الله من اخباركم وسيرى الله عملكم ورسوله ثم تردون الى عالم الغيب والشهادة
فينبئكم بما كنتم تعملون يعني يا محمد سندن عذرلري يوغكن علت ادب عذر دلرلر
قچنكه سن غزادن دونب اولردين يكا كلسز ايت اولركه عذر طلب اتمك بز سزه اينانمزوز كه
عذركوز معذور داوله تحقيق بزه الله تعالى خبر وردي سزك نفاقكردن كه كلمدوكز
عذردن دكل بلكه سز كوز عملكوزي ظاهر ايده كوزه آني رسول دخي كوره ومؤمنلر دخي كوره
كه نه نسنه دن عار ادب تخلف قلدوكز ودونب واجق يروكز قنغنسد راندن دونلرلسز
الويدن صكره اول قوللرك سرين وظاهرين بلن پادشاه قاتنه تا كه سزه خبر وره بر بر
دنيده نه قلدكز سه اكر خير اكر شر اندن اول فعلكزك كه ير بر مجازاتن بولسز ودخي بيورديكه
سيحلفون بالله لكم اذا انقلبتم اليهم لتعرضوا عنهم فاعرضوا عنهم انهم رجس ومأويهم
جهنم جزاء بما كانوا يكسبون يعني تيز اولكه منافقلر كلوب سزه اندجيلر قچنكه غزادن
دونب انلردن يكا واره سز تا كه انلردن عفو ادب دنيده تجاوز ادك كه اولر قدر رجسدر
آخرتده دونب وارجق يرلري جهنمدر اول كفرلرينك جزاسيدر كه دنيده كسب اتدلر ودخي
بيورديكه يحلفون لكم لترضوا عنهم فان ترضوا عنهم فان الله لا يرضى عن القوم الفاسقين
يعني اول منافقلر اندجلر كه سز انلردن راضي اولسز يا محمد اكر سن ومؤمنلر انلره تبوب
راضي اولرسكز بدرستي الله تعالى راضي اولمز اولردن عفو ادب تجاوز اتمز بس بو آيت
دلالت قلور كم كشي ظاهرين دوزب زدقله ريا ايله خلق خشنود قلدغنك فائده سي
اولمز چون باطن معامله سي الله ايله راست اولميه ودخي بيوردكه الاعراب اشد كفرا ونفاقا
واجدر ان لا يعلموا حدود ما انزل الله على رسوله والله عليم حكيم يعني شول عربلر كه مدينه

حاضردر

حاضردر دايم قرآن انديكن ورسولدن معجزه لر ظاهر اولدغن كوردلر ودخي وينمزلر انلر اشددر
كفر ونفاقده بونلردن اول باقي عربلردنكه انلر مدينه دن ايراقدرلر لا يقرق وحقلودر كه الله
تعالى رسولنه اندردكي حدودلردن وفرائضلردن انلر بلميلر زيرا انلر جاهللردن اولدلر كه
متبع علمدن طوروب علم المدلر شول چراغ يبكن كوزن يموب قراكوده اوتورن كبي پس الله تعالى
عليمدر اولرك فعلنه كوره جزاسن بيورر ودخي بيورديكه ومن الاعراب من يتخذ ما ينفق مغرما
ويتربص بكم الدوائر عليهم دائرة السوء والله سميع عليم يعني عربلردن كمسلر واردركه
اولجهاد يولنده نفقه قلدغن كنديه ديت وبر صلغون كبي كوردر تكلف ايله ادر هيچ
اندن ثواب ويمز محمدك الومنه منتظر اولمشدر كه واقعه زماندن اكا بر نكبت ادشه قورتلوز
دير حق تعالى ايدر انلرك ادرزنه اوغردعاقبت شرور زمان وهلاك لك الله تعالى سميع
انلرك محمدا حقنده نه دكلرن اشدر ودخي عليمدر بلوركه عاقبت هلاك لك انلره اولسر
بوندن صكره اول عربلردن اول اسلامه كلنلري ذكر ادر جهينه قبيله سندن بيورديكه
ومن الاعراب من يؤمن بالله واليوم الآخر ويتخذ ما ينفق قربات عند الله وصلوات
الرسول الا انها قربة لهم سيدخلهم الله في رحمته ان الله غفور رحيم يعني عربلردن
كمسلر واركه الله تعالى تصديق ادب قرآنه ورسوله ايمان كتورمشدر اولره واولمدن صكره
بعثه وآخرته واولجق احكاملره انانمشلردر وجهاد يولنه خرج اتدكلرن الله قتنده
قربتدر طوترلر ودخي رسولدن دعا واستغفار طلب ادرلر حق تعالى ايدر بلكل يا محمد كه انلر
اول نفقلري الله قتنده انلر ايچون مقام قربتدر فضيلتدر واولره سبب نجاتدر تيز
اولكه الله تعالى انلري رحمتله جنته كوره بدرستي الله تعالى غفوردر اولرك كناهن
يرلغر رحيمدر اسركر رحمت ايلر ودخي بيورديكه والسابقون الاولون من المهاجرين
والانصار والذين اتبعوهم باحسان رضي الله عنهم ورضوا عنه واعد لهم جنات
تجري تحتها الانهار خالدين فيها ابدا ذلك الفوز العظيم يعني شولركه دينلرنده اوكرتدلر
ايكي قبليه بله نماز قلدلر مهاجردن ودخي انصاردن وبدره حاضر اولدلر سدي ايدر هجرت
مكه فتح اولمزدن اوكدي مكه فتح اولدي اندن صكره هركم اسلامه كلدي پيغمبره اولاشدي
اولرتابعلردندر بوندن ايتوردي رسول شول وقتكه نجاشي بن مسعود قرندشي اوغلني
الوب رسوله كلدي ددي كه يا رسول الله سنكله بيعت قلمغه كلدلر هجرت اوزره رسول عم

دديكه يوق بلكه بيعت قبل اسلام اوزره زيرا فتح مكه‌دن صكره هجرت يوقدر شمدن
كروكلن اول مهاجرلرده تابع اولورلر احسان ايله بوكه اشارت اولوب دردي بو آيتده دخي
شول كمسه‌لركه اول سبقت ايدنلره متابعت قلدلر احسان ايله طيب قلب ايله و كوكلو يقينيله الله تعالى
انلرك اعمالندن راضي اولدي جنت ايچره و دخي يرقلدي اولركيچون جنتلركه اغاجلرنك
و كوشكلرنك التندن ايرمقلر اقار اولرانك ايچنده مخلددر ابدا هيچ بر وجهله كروچيقمق يوقدر
بوكلي قوله حق تعالى ليدن اولو سعادتدر فضيله و دخي بيوردي كه وممن حولكم من الاعراب منافقون
ومن اهل المدينة مردوا على النفاق لا تعلمهم نحن نعلمهم سنعذبهم مرتين ثم يردون الى عذاب
عظيم يعني مدينه‌نك حولنده عربلردن دخي كمسه‌لر واركه منافقلردر و دخي مدينه اهلندنكه
ابي بن عبد الله در اصحابيله بولر عادتطوبتا ول نفاق اوزره ثابت اولدلر اندن دونمزلر
و اكا ندامت قلمزلر سن انلري يا محمد بلمزسين شول سببدنكه آشكاره ايمان كتورمكله كوكللرنده
كفرلرن ستر ايدرلر ليكن اولري بز بلورزكه محمد كزلوي آشكاره بلن بزو زوال كفرلرن نفاقلرن
دخي بز بلورز انلرك حالن سكا دخي بلدررز بيز اولكه بز اولره اكي دفعه عذاب قلورز بر اولم وقتنده
فرشته‌لر يوزلريني اردلريني قمچيلرله دوكالر و اكنجي قبرده منكر و نكير دوكالر اوددن عمودلريله
كه بركز طاغه اورسلر اريدي ابن عباس ايدر رسول عم بر جمعه خطبه اوقردي ديديكه يا فلان
سن منافقسن چيق مسجددن بر بر آدلريله هب مسجددن چيقردي عمر بر حاجتدن اترو اكلنمشدي
هنوز مسجده كليوردي صنانشدي اولره كه مسجددن چيقرلر عمر اولردن اوتانوب كندوي كيزلدي
ايله ظن ايتدلركه عمر بولرك حالني بلدي عمر كلدي مسجده هنوز دخي نماز قلمامشلردي اول قوم
عمره ديدلركه يا عمر بشارت اولسون سكا كه حق تعالى منافقلري بوكون رسواي قلدي مسجددن
سوردلر اولرك اول عذابي دنيده اولديدي اكنجي عذابلري قبرده اولسر اندن صكره عذابك
اولوسنه رد اولنسرلر جهنم ايچنده كه آخر نهايت يوق و دخي بيوردي كه وآخرون اعترفوا
بذنوبهم خلطوا عملا صالحا وآخر سيئا عسى الله ان يتوب عليهم ان الله غفور رحيم يعني بطالفه
اولردن كناهلرنه اقرار ايتدلركه غزادن تخلف ايتدلر لبابه كبي و اوس بن ثعلبه كبي و وديعة بن خزام
كبي اول كناهلرنه عمل صالح قريشدردلركه اول توبه در اندن صكره بر كناه قريشدردلركه تبوك
غزاسنه وروب تخلف قلدلر بلور زهريدن روايتدركه ابو لبابه تبوك غزاسنه معصيت قلدي
كروپشمان اولوب كندوي بر دركه صره قودي ديديكه والله بن كندومي بو دركدن شيشمزم

وطعام

وطعام شراب دخي طتمزم تا الكاه دكن اولم يا خود الله تعالى بنم اوزرمه توبه ايدنده بيدي كون
اول حال اوزره طوردي نه طعام طتدي نه صو ايچدي تا كه ضعيفلقدن دوشوب عقلي
كدردي تا كه كدردي تا كه حق تعالى اكا توبه ايدردي كلوب اكا ديدلركه الله تعالى
سكا توبه روزي قلدي كه رسولنه بلدردي ابو لبابه ديديكه والله بن كندومي شيشمزم
دكولم تا رسول الله كندو كلوب شيشمينجه پس رسول كلوب كندو اليله شيشدي اندن
ابو لبابه ديديكه يا رسول الله بدر دستي بنم توبه‌مك حقيقتي بر اولكه اول بكا معصيت
ايدن قومدن چندن چقوب هجرت ايدم دخي كلي ماليمي الله رضاسيچون و انك رسول رضاسيچون
تصدق قلم رسول ديديكه يا ابا لبابه مالكك ثلثن صدقه قلدغك سندن كفايت
ايدر پس حق تعالى خبر ويردي كه الله تعالى صوچن بلوب استغفار ايدنلره مغفرتني واجب
قلديكه اده زيرا تحقيق الله تعالى عفوردر صوچن بلنه رحيمدر اسوكر اكا بلور نه اسوكر
فضيله رحمت ايدر و دخي بيوردي كه من خذ من اموالهم صدقة تطهرهم وتزكيهم بها وصل
عليهم ان صلوتك سكن لهم والله سميع عليم يعني يا محمد شولرك توبلري قبول اولسه اللريله
سكا كلدلركه اوشبو اللرموزي الغل آني بزدن كفارتنا ولمغيچون صدقه ايلكل سن آني كره
كورمكل انلرك مالرلرن الغل صدقه ايتكل تا سن اول صدقيله انلري كناهلرندن پاك ايده وب
آرده سن بعضلر ديدلركه بو آيت زكوة حقنده اينمشدر حكمي عامدر يعني حق تعالى حكم ايدوب
بيوردي كه يا محمد آل بو مسلمانلرك مالرندن اول فرضي اولنن صدقلري تا انلرك مالرني
طاهر قلسن انوكله و دخي عملرن اصلاح ايده سن اول زكوتلريله دخي انلر ايچون استغفار
قلوب دعا ايلكل كه سنك دعاك و استغفارك انلره دولتلكدر و رحمتدر والله سميعدر
انلرك مقالتن اشيدر و عليمدر قمو افعاللرن بلور اكر خير و اكر شر انك جزاسن قلور و دخي توبه
تحريص ايدوب بيوردي كه وقل اعملوا فسيرى الله عملكم ويقبل التوبة عن عباده ويأخذ
الصدقات وان الله هو التواب الرحيم يعني حق تعالى بيوردكه نولدي بولره كه توبه قلمزلر
و تصدق قلمزلر بلمزلرمي بولركه الله تعالى قوللرندن صدقه له كلن توبه قبول ايدر و الخالص اله
اولنن صدقلري حلال لذكه طيب نفسله اوله اندن آني تربيت ايدوب زياده قلور نتكه سزدن
بركوزكو شكن يا قولتن بسلرتا كه بر لقمه صدقه بر احد طاغنجه اولور بدر دستي الله تعالى
توبلري قبول ايدوب عفو ايدجيدر اولرنكه توبه قلدلر و دخي رحيمدر مؤمنلري اسوكر رحمت ايدر

ودخی بیوردیکه وقل اعملوا فسیری الله عملکم ورسوله والمؤمنون وستردون الی عالم
الغیب والشهادة فینبئکم بما کنتم تعملون یعنی یا محمد سن کورکلو عملر اشلك که عملکوز
الله خفی دکلدر کورر آن ضایع قلمز یارن نه قلدوکزسه هب ظهوره کتورر دخی اول عملکز کوز
رسوله دخی عرض اولنور اولدخی آن کورب آنك شاهدی اولور دخی مؤمنلر کورب بلورلر
یارن اکا طانقلق ویررلر ابن مسعود ایدر هر کشی دلدن سوزن کوزکلو سویلر لیکن هر کمك
که قول فعلنه موافق اولسه اولدر که الله تعالی قتنده تمام نصیبه ارشور انك که قول
فعلنه مخالف اوله بدرستی آنك سوزی کرو تو ینجه دسر زنشده حاصل یوق صدای عدن
ارتق بس سز قولکزه موافق عمل قلوك تیز زمانده رد اولنسز اولکن لو بی آشکاره لری
بلچی پادشاه حضرتنده قیامت کوننده که اول پادشاه سزه خبر ویره دینده نه عمل قلدکزسه وانك
جزاسن یرنه کتوره ودخی بیوردیکه وآخرون مرجون لامر الله اما یعذبهم واما یتوب علیهم والله
علیم حکیم بو آیت اول اوچ کشی حقنده نازل اولدیکه تخلف ایتدیلر بری کعب بن مالك وبری
هلال بن امیه وبری مرارة بن ربیع بونلرك توبه لری آیت دخی بوندن صکره کلسر یعنی حق
تعالی خبر ویردیکه بولردن بر قوم دخی توقف ایدر با الله تعالی امرن تأخیر ایدب ترك ایتدیلر اولرك
اشی خطر مشیتده قلور دلرسه حق تعالی انلره عذاب ایلیه دلرسه انلره توبه روزی قلوب
عذابدن خلاص قله عفو ایلیه الله تعالی علیمدر انلرك نه قلدوغن بلور حکیمدر اولرك امرنده
نجه دلرسه حکم ایدر ودخی بیوردیکه والذین اتخذوا مسجدا ضرارا وکفرا وتفریقا بین المؤمنین
وارصادا لمن حارب الله ورسوله من قبل ولیحلفن ان اردنا الا الحسنی والله یشهد انهم لکاذبون
بو آیت منافقلردن اون ایکی کشی اوزره نازل اولدی بنی عمرو بن عوف قبیله سندن که اولور دلب
جمع اولدیلر دیلر که کلك بر مسجد بنیاد ایده لم تا که اول اوتر ب کلیجی دجال یرمزو مجمعمز اوله تدبیر
رای ایتمکیچون دیلر رسول قتنه وار دیلر که ایدن دستور الر مسجد یپمغه دیدیلر که یا رسول الله سنوکله
کلوب نماز قلمغه مسافهمز اراقدر کلنجه نماز زیندن فوت اولور بزه دستور ویرکه بر مسجد بنیاد قلهلم
علت وضعفا اولنلر انده قلالر و یغمور دوقاد اولسه کلمك متعذر اولسه انده قلوز رسول اولره
دستور ویردی که اولر منتظر اولدیلر اول عامری راهبه که شامدن کله رسول اکا فاسق دیو آد ویرمشدی
دردیکه سز اکا راهب دمك فاسق دیك زیرا اول رسوله اکی کز ایمان کتوردی کرو دوندی رسول
اکا بوزدعا قلدی یکرو او کفر اوزره اولدی چون اول منافقلر نفاق قلدی وکفرلری ظاهر اولدی

کلوب

کلوب رسول قتنه ایتدیلر که بزوم مرادمز اول مسجد بنا قلمقدن دکلدر الا الخیر دیس حق
تعالی بو آیت ایندر ب انلرك کذبن اظهار ایتمکیچون ظهوره کتوردی بیوردیکه شولر کم مسجد
بنا قلدلر مؤمنلره ضرر ادشده رلر وکفرلرن اظهار ایتمکیچون ومؤمنلر ارسنه تفرقه برقمقیچون
که بعضلر مسجد قباده قلالر وبعضلر اولرك مسجدنده قلالر خلق انلرك مسجدنده جمع اولالر اصحاب
رسول قتندن متفرق اولالر ودخی کوزطوتیجی اولالر مسجد بنا قلمزدن اول شول کسیه که الله
ورسوله کافر اولمشلردر شامدن کلوب بولره املق اده یعنی اول عامر راهب کلوب انده اجر کره
بزآن بنا قلدغمز زمرادمز خیردر دکه بزدن جماعت فوت اولنمیه هم اول ابو عامر کلوب کره
اسلامه کله الله تعالی اکا طانقلق ویردکه اولر اندا چد کلرندن کذابلردر بلکه مرادلری انده جمع اولب
کفرلرن نفاقلرن اظهار ایتمکیچون ددو ودخی بیوردیکه لا تقم فیه ابدا لمسجد اسس علی
التقوی من اول یوم احق ان تقوم فیه فیه رجال یحبون ان یتطهروا والله یحب المطهرین
یعنی اول منافقلر رسولدن طلب قلدلرکه کله اول رسول انده نماز قلبویره مبارك ایلکیچون حق
نهی قلدی بیوردیکه سن انك ایچنده یا محمد هرکز نماز قلمغل شول مسجد که اول ابتدادن توحید
اوزره الله رضاسیچون ذکر له تکبیر تهلیل اله بنیاد اولنمشدر واسلام اظهار ایدب کفره قهر ایتمکیچون
بنا اولنمشدر اول لایقرقدر واحقلورقدر که انك ایچنده طورب نماز قلسن انك ایچنده ارنلر واردر که
کندولری کناهدن پاك ایتمکی سورلر وصو ایله استنجا ایتمکی خوش کورلر الله تعالی دخی کندولره پاك لك
طلب ایدنی سور اول مسجدده اهل قبادن بر جماعت واردکه قچان خلایه کلسلر صو ایله استنجا قلورلردی
اول آنی اولر اشلدلر کر و قلنلری اکا متابعت قلدلر روایتدر که بو آیت ایندکدن صکره رسول ع م کلوب
مسجد قبا یوسنه طوردی ندا قلدی که ای مسجد ایچنده کیلر تحقیق الله تعالی سزه طهارتکزدن اوترو
کورکلو ثنا قلدی خبر ویرك که نیله طهارت ایدرسز دیدلرکه یا رسول الله صو ایله استنجا ایدرز پس
رسول اول آیت انلرك اوقدی اوزرنه اوقدی اندن صو ایله استنجا قلمغی سنت قلدی اول مسجد
تقوی اوزره بنا اولنمشدر انده اختلاف قلدلرکه مدینه ده رسول مسجد مدر یوقسه مسجد قبامدر
ابن عباسدن روایت اولدر اول مسجد قبادر بوندن صکره کرو بیوردیکه افمن اسس بنیانه علی
تقوی من الله ورضوان خیر ام من اسس بنیانه علی شفا جرف هار فانهار به فی جهنم والله لا یهدی
القوم الظالمین یعنی اول مسجد قبا که رسول مسجد در اول توحید اوزره بنا اولنمشدر دخی
الله رضاسی اوزره بنا اولنمشدر اولمی خیرلودر یا شول مسجد که ضرر اوزره و طامونك کناری

اوزره بنا اولنمشدر که یقلمق طورر بنیادی یوق ایکن انکله یقلدی اهلیله بله جهنم اوداجنده یقلودر
اولمیجغی بیلوردی انلر قاموظالملردر که ظاهرده اسلام باطنده کفر طوتدیلر الله تعالی ظالملره ارشاد ادوب
هدایت ویرمز مادامکه اول حاللری اوزره طوروب توبه قلمیلر ودخی بیوردیکه لا یزال بنیانهم الذی
بنوا ریبة فی قلوبهم الا ان تقطع قلوبهم والله علیم حکیم یعنی اول مسجد ضرار بنیاد ایدنلرک
که انکاه الخروج اده لر حسرتلری وندامتلری اولنجه کوکللرندن زایل اولسی دکلدر چون اولرک
نفاقلری ظاهر اولدی الا مکر اول شبهه‌یله کوکللری واعضالری طغرنه کیده اول وقت زایل اوله
الله تعالی علیمدر اولرک حاللرین بلور وحکیمدر انلرک مسجدلرین یقوب خراب ایتمکه حکم ایدر اندن ترو
رسول غزای تبوکدن کلجک اکی کیشی کوندردی وردیلر یقدیلر اوده یقدیلر ودخی بیوردیکه ان الله
اشتری من المؤمنین انفسهم واموالهم بان لهم الجنة یقاتلون فی سبیل الله فیقتلون ویقتلون
وعدا علیه حقا فی التوریة والانجیل والقرآن ومن اوفی بعهده من الله فاستبشروا ببیعکم الذی
بایعتم به وذلک هو الفوز العظیم یعنی حق تعالی طلب ایلدی مؤمنلردن نفسلرینی وماللرینی
الله یولنده فدا قلوب دین اسلام یوجلدب کفره شرک ابطال ایتمکیچون غزایه واره لرتا که انک
عوض حق تعالی اولره جنت مکان وقرارکاه قله اول صاتون الوی لفظیله ذکر ایدوکی بیع ایتمکیچوندر
زیرا بو قوللرک ماللری کلی الله تعالینک ملکیدر بولرک قتنده عاریتدر بولر شول عبد ماذون کبیدر
که مولالری بر قاچ کون تصرفنه دستور ویرمشدر اکا دک که الوم کلیجه ایلیه تصرفدن انی منع ایدوب
مالنی بر کیشیه دخی اصمرلیه کندینک الندہ نه ملکی وار که مولاسیله بیع شرا قله لکن بوندن مراد
غزایه قیدرمقدر انکله حاصل اولن جنته رغبت ایتدرمکدر تا که ورب الله یولنده امره مطیع
اولب دشمانلرله مقاتله قلالر اولدوره لر دشمنلری غازی اولالر وانلری دشمنلر اولدوره لر کافر
الندہ شهید اولالر که حق تعالی انلره ایله واجب قلمشدر وبو وعدی سنی توریتده وانجیلده وقرآنده
بویله بیان قلمشدر که ورب مالنی نفسنی فدا قلانلره جنت لقا عوض ویره پس الله تعالیدن وفا
قلیجی شرطن برنه کتورجی دخی کیم اوله بشارت اولسون سزه بو بیعکزدن که مال فانی خرج ادب مال
باقی الورسز ونفس فانی ولدرب ورویرن نفس باقی آلورسز که انک دوکنمسی وزوال یوق بو نجلین
اصی کملن النه کرودکه ثواب کامل ونجات مطلق بودر بوندن صکره بیوردیکه التائبون العابدون
الحامدون السائحون الراکعون الساجدون الآمرون بالمعروف والناهون عن المنکر والحافظون
لحدود الله وبشر المؤمنین یعنی حق تعالی اول نفسلرن وماللرن صتون الوب بهاسی اوجمق ویردکی

مؤمنلردن

مؤمنلردن اون طائفه در اول غازیلردن ذکر ایلدکی اکنجی اولرکیم شرکدن کفردن وجمیع معاصیدن
توبه قلوب قاپوسنه دونلر اوچنجی اولرکیم عبادتلرن الله اخلاصله قلالر هر امرینه اکا مطیع اولالر
دردنجی اولرکیم هر حاللرنده الله شکر ایدجی اولالر بشنجی اولرکیم اوروج طوتیجی اولالر نفسلرنی هواسندن
منع ادهلر آلتنجی اولرکیم قتلریله نماز صقلیجی اولوب چوق رکوع سجود ادجی اولالر یدنجی اولرکیم
خلقی توحیده وخیر عمللره بلشیه سکزنجی اولرکیم مؤمنلری حق تعالی سومدوکی ایشلردن
منع ادهلر ودخی شول نسنلردنکه سببدر انوکله ظاهریه کرمکه طقوزنجی اولرکیم الله تعالی
اوزرلرنه فرض قلدیغی نسنلری وحدودلرینی صقلیالر بو یرلندن اوته کچمیلر نتکیم خلف بن
ایوبدن ذکر اولندی اول برکز عورتنه بیوردیکه اوغلوکی امزرمه اکی ییل تمام اولدی دیکه
بو کیجه دخی امزرسم خلف دیدیکه الله تعالی قودوغی حدودن اوته کچرسین که الله تعالی
امرندن خلاف ادهسن اونجی اولردرکه بو ذکر اولنن شرطلری صقلیوا اعتقادلرن بوکه محکم
قلوب بونکله عمل ادهلر بو بشارت انجندر اولر دخی بله اولالرکه الله تعالی بله بیع وشرا قلوب
ماللرن ونفسلرن ویرهلر بهاسنه جنت آلالر ودخی بیوردیکه ما کان للنبی والذین آمنوا
ان یستغفروا للمشرکین ولو کانوا اولی قربی من بعد ما تبین لهم انهم اصحاب الجحیم بو آیتک سبب نزول
اولدیکه امیر المؤمنین علی ایدر اشتدم بر کشی آتسی وآنسی ایچون مغفرت طلب ایدردی حالبودرکه
آتسی آنسی مشرکلر ایدی بن اکا دیدم که آتک وآنک مشرکلر ایدی انلر ایچون نته مغفرت طلب ادرسن
اولدیکه ابرهیم عم آتسی ایچون مغفرت طلب ایتمدیمی اول دخی مشرک ایدی کلدم رسوله
خبر ویردم اول ساعت بو آیت نازل اولدی بیوردیکه روا دکلدر پیغامبره ودخی اول کمسلره که
ایمان کتوردیلر مشرکلر ایچون استغفار ایتمک اکر یقین رحم قرابت دخی اولورسه چون انلره بیان
اولندیکه انلر اصحاب جحیمدن اولدیلر کفر اوزرنه اولدیلر نعوذ بالله عبد الله بن مسعود ایدر
رسول چقدی مدینه‌دن بز ده بله چقدق تا که کلوب آنسی قبرنه کلوب ارشدی رسول انده
اوتوردی بز دخی بله اوتردق بر زوقت مناجات قلدی دخی اغلدی انک اغلمغله بز ده بله
اغلدق اندن رسول بزدن یکا اقبال ادب بقدی عمر قرشو وارب دیدیکه یا رسول سنی نه
نسنه اغلتدی رسول عمرک الن طوتب بزدن یکا یوندلدی بز دخی الرو ووردق بزه دیدیکه
بنم اغلمغم سزه قورقمی برقدی بزدک که بلی یا رسول الله دیدیکه شول قبر که کوردکز بنم اکا قرشو
ستله کلرم ادردم اول بنم آنم آمنه قبریدر وهب قزی زیارتندن دستور دلدم که انکیچون مغفرت

طلب ادم بكا بو آيت اوقدي دستور ويرمدي حق تعالى بني منع ايلدي بنم كوكلومي دوقت
طوتدي انلرك اوزرنه اغلدم ننكم اغوله قرنه رقت حاصل اولور انا انا اوزره انلره بر واقعه
اولجق كه انلردن آيرله بوندن اولو فراقنه اوله انلر بندن ابراللر ابدي جهنمه كدوبن بوكلام اكا
دلالت ادركه بركوننك صلاحي وتقواسي نقدر چوق اولسه الله قتنده بر كرامته وولايته ايرشيسه
دخي كندو قرابتنه يوق چون اولر عمري فساده ويرب طغيان اوزرنه كچوره لر توبه ايتمدن
اوللر عقل اولنلر بوندن عبرت الوب كندوي صلاحه دوندرر غافل قومز ودخي بيوردكه وَمَا
كَانَ اسْتِغْفَارُ اِبْرٰهِيمَ لِاَبِيهِ اِلَّا عَنْ مَوْعِدَةٍ وَعَدَهَا اِيَّاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ اَنَّهُ عَدُوٌّ لِلّٰهِ تَبَرَّاَ مِنْهُ
اِنَّ اِبْرٰهِيمَ لَاَوَّاهٌ حَلِيمٌ يعني دكلدي ابرهيمك استغفاري ابودعدن وتر ويدي ابرهيمكه انوكله
قلديدي يعني ابرهيم آتسي آزره وعده قلمشديكه مسلمان اوله اول ايمانه انكيچون مغفرت دلردي
تا اولنجيدكين چون اولمي كفر اوزره اولدي ابرهيمه ظاهر اولديكه اول ابد تنكرينك دشمني اولدي
اهل ناردن اولدي ابرهيم اندن بيزار اولدي دعاء ترك ادب انكيچون مغفرت دلمدي سعيد
بن المسيب ايدر چون علي آتسي ابوطالبه الوم وقت ارشدي رسول طوروب اكا واردي
ابوجهل لعنه الله وعبدالله بن امية بي انك قتنده بولدي رسول ابوطالبه ديديكي يا عمي ايت
اشهد ان لا اله الا الله كلمسينكه كلمه نجات درسني آخرت بلاسندن قورترمين الله
قتنده طانقلق ويرم سن اول كلمه ايتدك ابوجهل لعين اكا ديديكه عبدالمطلب دينندن
اعراض ايدرمسن رسول طوريوب تلقين ادردي ابوجهل لعين سوزيله اكا اغوا ايدردي
آخر كلامي اول اولديكه ديدي بن عبدالمطلب ملتي اوزره يم كلمه توحيدي ديمكدن
امتناع قلدي كفر اوزره وفات قلدي ودخي حق تعالى ابرهيم اوزره ديدكه اول
ابرهيم اواه حليمدر اواه اكا ديرلركه وحشت ويرندن الله چوق ذكر ايده وضعيفلري
اسيركيجي اوله دعا قلجق الله اوزره دعاسنده الحاح ادجي اوله وانك طاعتنه اقبال
ادجي اوله دخي مسلمانلره خيري اوكره دجي اوله وطامو صفتلرندن اشد جك قورقودن
آه ادجي اوله وحليم اولدركه جاهللر فعلين ترك ايدوكم آن انجدسه اول اندن
انتقام قصدن ايتميه الله تفويض ادر ودخي بيورديكه وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُضِلَّ
قَوْمًا بَعْدَ اِذْ هَدٰيهُمْ حَتّٰى يُبَيِّنَ لَهُمْ مَا يَتَّقُونَ اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ سبب نزول
بودركم حق تعالى فريضلري امر ادب لازم قلدي مؤمنلر انوكله عمل ايلدلر اندن

صكره حق تعالى اول بيوردغي حكملردن بعضسن كرو نسخ ايلدي قبله دوندرمك
كبي وخمر حرام اولدغي كبي اول وقت اصحابدن بعضسي غايبدي سفره كتمشلردي
اني اشتمدلركه و اولكي قبليه قلورلردي و اول خمردن اچرلردي كلدكدن صكره
اشتدلر اول اشتمدكلرنه ملول اولوب كلدلر رسوله خبر ويردلر الله تعالى بو آيت
اندروب بيوردكه الله تعالى بر قومه هدايت ويردكدن صكره ايمانله انلردن كري
الويجك لنه بر قمزيا انلره بر حدود وفرايض بيان قلمينجه كه انلر آني ترك ادهلر
آني كندولره واجب حق كوريلر الله تعالى اول وقت اولردن معرفت نزع ادوب
عذاب ايليلر پس چون اول قوم اول حكم منسوخ اولدغن بلمدلر وانكله عمل قلدقن
الله تعالى اولردن قبول ايلدي انوكله مؤاخذه قلمز چون اول اصحابه قنجق سنه اولنر
بيان اولنمدي بدرستي الله تعالى بو قوللره نه سنه صالحدغن كلي بلور اكا
كوره حكم ادر ودخي بيورديكه اِنَّ اللّٰهَ لَهُ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ يُحْيِي وَيُمِيتُ
وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ يعني تحقيق الله تعالى نك ملكدرير لر وكوكلر
يروك كوكك اهلي دخي كلي انك قوللريدر نجه دلرسه انلرك اچنده حكم ادرير
بويرقدن صكره بر دخي بيورر بر نسنه امر ادراول اندن صكره آني تغيير ادوب
بر حكم دخي بيوردكه اوكليدن خيرلودر ثوابي بونندن واساندر عمل بوندن نيجوكه
عملده اسان اوله وثوابده برابر اوله وقوللره اول اصلح اوله وبعض احكامني مقرر
قلوردكه محكمدر منسوخ اولمز وانك صفت بودركه الويجدلدر ودرلري اولدردر
سزايله ظن ايمتيوب كم غزايه كيميوب اوده اولجقدري ولسنز جهاده چقجق
دري اوليا سنز سزه الله تعالى دن غيري بر كمسنه يوقدر كه معاون اولب سزي
انك عذابندن خلاص ايليه ودخي بيورديكه لَقَدْ تَابَ اللّٰهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ
وَالْاَنْصَارِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ مِنْ بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ فَرِيقٍ مِنْهُمْ ثُمَّ
تَابَ عَلَيْهِمْ اِنَّهُ بِهِمْ رَؤُفٌ رَحِيمٌ وَعَلَى الثَّلٰثَةِ الَّذِينَ خُلِّفُوا يعني الله تعالى رسولندن
عفو ايلدي منافقلره تخلف اتمكيچون دستور ويردكن ننكم بيان ايلدك ودخي اول
مهاجرلردن وانصارلردن كناهلرين عفو ادوب برلعذي اول جهاد يولنده چكدكلري
مشقتدن اتردو يعني اولردن عفو ايلديكه اول وقت شدتده اكا متابعت ادوب

تبوك غزاسنه واردلر اول وقت انلره ددت نسنده عسرت واردي بر نفقلري
قتدي بر دخي سونلري آزدي و بر دخي قورقوغالبدي و بر دخي هوا اسيدي شوندن
صكره كه يقين اولديدي كوكللري اول غزايه چقمدن كرو رجوع اولردي اول زحمتلري
قلغندن بس الله تعالى اولردن عفو اديب لغنه يحق تعالى مؤمنلره رؤف رحيمدر
اسركر رحمت ادر وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِينَ خُلِّفُوا حَتَّى إِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ
وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ أَنْفُسُهُمْ وَظَنُّوا أَنْ لَا مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا إِنَّ اللَّهَ
هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ روايتدر كعب بن مالكدن ايدر هيچ بر غزاده بن رسولدن تخلف
قلمدم هر نه غزا كه قلدي بليدم تا اكا دك كه تبوك غزاسي اولدي اول رسولك آخر غزاسيدي
خلقه دستور ويردي كه كوچمك بر اغزاده لر اول غزا آلتن دوزه لر اول وقتن كوكلر
ويمشلر وقت ارشدي آز كشي واردي كه اول وقت غزايه كتمكي دليدي الا استرلر ديكه
ايرق وقتده اولسيدي انلرك اچندن نعمتي بولورق و يوكي سيزك اهل عيال آز بندم اكى
بنوت جمع ايلمشدم وقوتم دخي واردي كه چقيدم بويله يكن بنم دخي ميلم اول كوكلره
ويمشلره ايدي تا كه رسول پنجشنبه كون صباح وقت غازلرله قلقدلر كه كده لر زيرا
اول وقت سفره چقمغي سوردي بن ايتدم يارك صباح بن دخي بازاره چقين ياراجغمي
دوزين ردلرنجه ارشين يارنداسي طورب بازاره واردم اشمك بعضسي بكا دشوار اولدي
راستكلمدي تا كه بو حال اوزره بكون يارن ديو كتمكدن قلدم رسولدن تخلف قلدم
مدينه سوقاقلرنده دونسوب يوردم غصه بني قيلمشدي زيرا بن ايله كوردم كه رسولدن
هيچ بركسنه تخلف ايتمزا الا شول كسكه نفاق آني قيلمش وغالب اولمش اوله اول وقت
تخلف قلنلردن سكسن دخي زياده بر قچ كشيلردي رسول هيچ بني اكمامش تا تبوكه
ارشنجه چون انده ارشوب قونمش دمشكه كعب بن مالك نيلدي بنم قومدن بركشي دمشكه
يارسول الله آني اول اكي كوركلوجه يورتلري وصلنوب اكي جكتنه بقندغي سندن كرو قودي
معاذ بن جبل دمشكه نه يوز سوز سويلدك انك حقنده و دمشكه يارسول الله بز اول كعبدن
بلمزز الا اول خير بلورز كه انك تخلفي نه چون دكل چون رسول تبوك غزاسندن فارغ
اولدي كوچدي كرو دونب مدينيه يقين قلدي بشلدم فكر اددم كه رسولك غضبندن
نه وجهله قورتلم كندو تعلقاتمدن نقدر راي تدبير اهل واردي انلري كندومه معاون

ادندم

ادندم تا چون رسول كلدي باطل نسنه بندن زائل اولدي بلدم كه بن نجات بولمزم
الا كرچكلكله بس قوشلق وقتنده رسول مدينيه كردي كلوب مسجدده اكى ركعت نماز
قلدي زيرا سفردن كلجك دايم عادت اولدي چون نماز قلدي اوتوردي اول تخلف ادنلر بولك
بولك كلوب اندا جوب عذرلر دلرلردي رسول عم ظاهرلرنه بقوب سوزلرن قبول ادب
انلر ايچون استغفار ادردي سرلرن الله اصمرلردي بن دخي ورب مسجده كردم رسول
اوتورردي چون بني كوردي قققمق لغله تبسم ايلدي ورب اليه اوتوردم بكا ددكه سن
بنوتصنا اتوك المدو كمي بن ددم بلي الدم يارسول الله بس نه نسنه سني بزدن تخلف
اتدردي بن ددم كه يارسول الله والله اكر بن سندن غيري كمسنك الينه اوتورسم اول
قدر مجادله كه بكا ورلمشدر بر عذرله انك سخطندن قورتلوردم ليكن بلورم يارسول الله
كه بوكون برسوز سويلرسم غضب ادرسن بنم اوزرمه حال بوردر اول سوز حقدر بن انوكله
الله تعالى دن عفو اومرم وكر سكا برسوز سويلرسم كه سن انوكله بندن راضي اولسن حال
بودركه اول سوز يالان اوله يقين اولر كه حق تعالى بنم سرم اوزره سني مطلع قله بن فضيحت
بولم والله يارسول الله هر كز بندن نفقسي بولرق و اهل عيال آزرق كمسه يوغدي اول
وقت كه تخلف قلدم رسول ددكه ها اشبو سوزده كرچكسن طور امدي كيت تمدن دخي
بكا كلمكل شول وقتدك كه الله تعالى سنك حقكده حكم ايليه طروب كلوب كتدم بنم قومدن
بر جماعت اردنجه كلوب تعيير ، سرزنش قلودلردي ددلر كه بز بلمزز كه بوندن الروسن
بر صوچ اشلمش اولسن هركز نولدي سكا كه رسولدن بر عذر طلب ادب دمدك كه سندن
راضي اوليدي طوتمغل نفسكي بر يرده كه بلمزسن انده سكا نه حكم اولنه شولقدر بني
ملامت قلدلر تا قصد اتدم كه دونم وارم كندومي يالانليم ددم اولره كه هيچ اشبو سوزي
بندن غيري كمسيه سويلمش وارمي ددلر كه بلي وار ددر بن ددمكه اول كمدر ددلر كه بري هلال
بن اميه بر دخي مرارة الربيع كوردم اكي صالح كشيدن خبر وردلر كه اكسي دخي بدرده حاضر
ادي بس بكا واجب اولديكه اول اكسنه اقتدا ادم بس ايتدم كه والله اشبو سوزدن دونب
كه رسوله ورمزم نفسمي هركز يالانليمزم بس رسول امر ايلديكه بركمسه بزوم اچومزه
قرشبكلام اتميلر چقوب بازارده و سوقتده يوردم هيچ بركمسه بكا سويلمز خلق بزه ياد
بقرياصنا سنكه بركمسه بولردن بزي بلوديوق وار دغمز يرلر بزه يادكورنشويله كه

هیچ بلدوکمز یوق اول ایکی اصحابمدن که هلال الله مراره در بن قو یرغدم چقریسو قاوری
چکزردم مسجده کلوردم ورب رسوله سلام وردردم در دم که بر کوره ین سلامه المغه
طودقلرین دیردمی اچا انکلو باول درك دبنده نمازه طورسم که کوزاوجیله بکا نظر ادردی
اول ایکی صاحبم کیجه کوندز طورمز اغلرلردی باشلرن اودن طشره چقرمزلردی اول وقت
اچنده بن بازارده کزدکن ناکاه برنصرانی کلدی طعام صترایدرکه کمدر که بنی کعب بن مالکه دلالت
ایدویره خلق بنی اکا اشارت ادب کوستردلر کلدی بکا بر صحیفه کتردی غسان ملکندن
اچدم نظر قلدم کوردم یزمشکه سلام تحیتدن صکره بلسن بکا خبر ایلیه ارشدیکه سنك
صاحبك محمد سکا جفا ایلمش سن طرلغه اوکرمش کشی دکلسن و حقارتا اهلی دکلسن کل
بزه اولشغلکه بز سنی عزتدم وکرامتده طوتب احسانلر ادوزبن ددمکه بکا بودخی قتی بلادر
وجفادرکه بنی اسلامدن کفره دعوت ادلر وردم اول صحیفه تنوره برغوباوده یقدم
چونکه بو حال اوزده قرق کون کچدی کوردم رسولدن بکا برکشی کلدی ددیکه رسول
سکا ایله امر ادرکه عورتکدن ایرلسن بن ددم که طلاق میودیرن اولد دکه یوق ولیکن انوکله
جمع اولمه انی اشدب اولهلال بن امیه عورتی رسوله واردی ددیکه یا رسول الله هلال بیر دد
ضعیفدر بکا دستور ورمسن که وربا اکا خدمت قلم رسول ادکه ورب خدمت ایت لیکن
سنوکله جمع اولمسون اول عورت ددیکه یا نبی الله انده هیچ برنسنه حرکت قلما مشدر دایم
اشی کیجه کندز اغلمقدر بو ایش اکا واقع اوللدن بروکه اولدی کعب ایدر چون زحمت بلاء
بنم اوزرمه طویل اولدی طوردم جرتادوب ابی قتاده قتنه واردم که حولسنده انوردی مشدی
بنم عمم اوغلیدی سلام وردم سلامم المدی یا قتاده بالله ایتکه سن بلورسنکه بن الله
ورسولن سورن اخر جواب ورمدی تا اوچ کزه دك اندو ربصوردم آخر جواب بو اولدیکه
ددی الله ورسول بلور دکندومی بکمدم اندن اغلدم چقوب انك قتندن کتدم تاکه رسول
خلق بزه سویلمکدن نهی اتدیکی وقتدن اللی کون اوزرمه کچدی صباح وقتیدی اوم انوزدنده
ادته نماز قلدم اوتردم ناکاه براغج یوجسندن بکا برندا ارشدیکه یا کعب بن مالك
سکا بشارت اولسون فی الحال سجدیه واردم بلدم که الله تعالی طرفندن فرح سرور
ارشدی اتن یلدوبچقه کلدی آنبکا اول ساعت قرشودن برکشی کلوب ادشمدن کندنك
اوازی یرشدی بکا بشارت قلدی کیدوکم طونی چقروب اول بشارتجون اکا وردم برایرق

اکی طون

اکی طون کیدم طوردم رسوله کتدم اول قوم انصار بنی کوروب بولك بولك قرشو کلدلر
بکا بشارت قلوب مبارك لدلر اما مهاجرلردن برکسه طروکلمدی طلحه دن ارتق طوری
کلوب بکا قرشولدی و مبارك لدی بنم اول نسنه کوکلمدن ایرق چقمدی که اول عزت
قلدی بن آنی اونتمدم چون رسول قتنه ارشدم کوردم مسجد اچنده انوردی رضا یدك
که آی نور کبی چوره سنه نور صچار مسلمانلر هپ چوره سنده انورلردی رسولك عادتی
بویدیکه قچان اکا بر بشارت کلسه مبارك یوزی یترلنوردی کلدم بن دخی الینده
انوردم دیدی که یا کعب بشارت ادرن سکا که بوکون انك طوغرلدن بروسنی هرکز
سکا بونك کبی بشارت کلمدی بن ددمکه یا نبی الله بو بشارت حق تعالی قتندنمیدر
یوقسه سنك قتکدنمیدر رسول ع م ددکه یوق بلکه الله قتندندر اندن بو آیت
اوقدی که کچدی آیت معنسی بودرکه الله تعالی رسولندن دخی مهاجرلردن وانصاردن یزدن
دخی که عسرت وقتنده تبوك غزاسنده رسوله متابعت قلدلر جمله سنك کناهلرن
عفو ادب یرلغدی و دخی عفو ایلدی اول اوچ کشیدن که تخلف اتدلر یعنی کعب
بن مالك وهلال بن امیه ومرارة بن الربیع تاکه بو یر یوزی کیکلکیله انلرك اوزرنه
طار کلدی و کوکللری غصلندی یقین بلدلرکه الله تعالینك عذابندن قچوب صغنجق یر
یوق الا توبیله اندن یکا دوندلر پس الله تعالی ولره اکرام ادب توفیق وردی تاکه توبه
ادب نجات بوللر بدرستی الله تعالی توبسن قبول ادب عفو ادجیدر اولرکم توبه قلدلر
ورحیمدر توبدن صکره اولری اسرکرو بوندن صکره بیوردیکه یا ایها الذین آمنوا
اتقوا الله وکونوا مع الصادقین یعنی ای ایمان کتوردن مؤمنلر قورقك الله دن اکا
عاصی اولمك شول کمسلرله اولك که نیتلری صادقدر و کوکللری حق اوزره صادقدر
طغرودر و عملری ریادن خالصدر و اخلاصله صدقله رسوله متابعت قلوب غزایه
چقرلر بولر مهاجر و انصاردر که اکی قبلیه بله رسول الله نماز قلدلر و دخی اولدرت خلیفه درکه
ابوبکر و عمر و عثمان و علیدر کانه امر اولندیلرکه بولره متابعت قلالر انلرك سیرتن طوتلر
و دخی بیوردکه ما کان لأهل المدینة ومن حولهم من الأعراب أن یتخلفوا عن رسول الله
ولا یرغبوا بأنفسهم عن نفسه ذلك بأنهم لا یصیبهم ظمأ ولا نصب ولا مخمصة ولا
فی سبیل الله ولا یطؤون موطئا یغیظ الکفار ولا ینالون من عدو نیلا إلا کتب لهم به عمل

صالح ان الله لا يضيع اجر المحسنين يعني بو قدر اول منافقلر كه مدينه اچنده در دخي نيجه
چوره سنده در انلر رسولدن تخلف ادهلر بله غزايه وارميلر ودخي ايله كركمز كه كندو نفسلرينه
محمد نفسندن دخي مشفق ومترحم اوللر انك محبتني ترك ادهلر كندو نفسلرينك بقاسنه رغبت
ادهلر انك نفسنه اتميلر پس حق تعالى بو تخلفدن نهي ادوب متابعت رسوله قندردغي اذرك
اوترور دركه هيچ اول الله يولنه غزا قلدقلرنده انلره بر صوسزلق وبر زحمت ومشقت وبر آجلق
ارشميه وهيچ بر يره وبر مكانه طاغدن اووادن قدم اوروب كافرلر غضبلنلر ياخود هيچ كافر
وغارتلمغله ياصيوب طفتمغله بر فرجه ارشميلر الا كلسندن انلره عمل صالح ثوابلري يازلمه
اولرك حسناتلري تضعيف اولنه اول اتوب ورميلرك حسناتلري اوزره كه الله تعالى مجاهدلرك
ثوابن باطل قلمز بو آيتده دلالت قلور كم كشيه دنياده هر نه زحمت واقع اولسه آز اكر چوق
اندن مقابلسنده اكا ثواب اولور اكر صبر ادوب شكايت اتمزسه وردلني خطالردن صقلرسه
ودخي بيوردي كه ولا ينفقون نفقة صغيرة ولا كبيرة ولا يقطعون واديا الا كتب لهم ليجزيهم الله
احسن ما كانوا يعملون يعني انفاق اتميلر اول جهاد يولنده آزدن چوقدن الله رضا سيچون
يا بر دره يولندن دشمنه قرشو يا دشمن اردنجه كتميلر الا اوللره هر نفقاليچون وهر آدملريچون
ثوابلر يازلور تا كه حق تعالى اوللره عوض ويره اول عمللرندن دخي كوركلو بر حسنلرينه اون ثواب
دخي زياده قلور يدي يوزه دكين ودخي اكادكين كه حسابي اولميه بوكلي هب كندونك فضليدر
قوللر استحقاقيله دكل ودخي بيوردي كه وما كان المؤمنون لينفروا كافة فلولا نفر من كل
فرقة منهم طائفة ليتفقهوا في الدين ولينذروا قومهم اذا رجعوا اليهم لعلهم يحذرون
يعني جايز دكل مؤمنلره كم كلي بر اوغردن طاغلر كده لر رسول يالكوز قويلر هر جماعتدن بر
قچي كدوب بر قچي رسول قتنده قلمزلر كه علم دين واحكام شرايعي اندن اوكرنلر اول قوم كتدكدن صكره
قوران كه انلر حكمتني اوكرنلر بللر اول لشكر كه وروب كلجك انذار وبشارت قلالر وعد وعيد
آيتلريله كه انذير تا كه انلر اني عمل صالح قلمغه رغبتلري ارته ومعاصيدن اجتناب قلمغه
قورقولري ارته سدي روايت قلوركم هذيل عربلرنه قحط واقع اولوب اوغردي درلوب
مدينيه رسول قتنه كلدلر كه مدينه خرماسيله مددلنلر كندولردن اسلام اظهار اتدلر باطنلرنده
كفر اول مؤمنلر اوزره فخر ادوب دردلرديكه بز سزدن خيرلويز زيرا طاعتله اسلامه كلدك قتال سز
سز مقاتليله كلدوكز بو سوزلرله مؤمنلري انجددلردي حق تعالى بو آيت اندروب انلرك حاللرندن

خبر

٤٢

خبر ويرور ديكه اولر مؤمنلر دكللر رسولاني كرهوردتا ايلدي تعبيله لرنه انلرك قومنه تحذير
وتهديد قلدي كم انلر جلين اشلميلر بو آيت دلالت ادركم بر كشينك خبر قبول اولنور
وانوكله عمل قلمق جايز اولرز زيرا حق تعالى خبر ويردي كه هر طايفه دن بر جماعت قچان
دينده عالم اولسلر قوملرن انذار ادوب قورقتسلر صحيحدر ودخي بيوردي كه يا ايها الذين
آمنوا قاتلوا الذين يلونكم من الكفار وليجدوا فيكم غلظة واعلموا ان الله مع المتقين يعني
اي انلر كه ايمان كتوردلر مقاتله ادك شول كافرلرله كه سزك يوره كرذه ويقينكزده در انلرك
اوزرنه اجوكزده غايت شدت تعصب ادك بلوك حقيقت كه الله تعالينك نصرت دشمنلر
اوزره دكلدر متقيلر يلهدر ودخي اكا مطيع اولنن قوللريلهدر ابو جعفر طحاوي ايدر حق تعالى
اول رسولني كافرلرله قتال اتمكدن منع ايلدي صكره چوره يقيننده كي كافرلرله مقاتليه
امر ايلدي اندن صكره تمام بيوردي كه ادا قدم ويقيننده نرده بولرسه كافرلري ديليلر بوندن
صكره بيوردي كه واذا ما انزلت سورة فمنهم من يقول ايكم زادته هذه ايمانا فاما الذين
آمنوا فزادتهم ايمانا وهم يستبشرون واما الذين في قلوبهم مرض فزادتهم رجسا الى رجسهم وماتوا
وهم كافرون يعني قچانكه قراندن بر سوره اندورلسه رسول اوزره اول منافقلر ز بعضلر
استهزا ايوندن درلرديكه اشبو سوره قنغكزك صدقن واعتقادن زياده قلور وايمان اوزره
ثباتلرن محكم قلور بو حالتده كه كوكللري فرحده وسروردره اولر اما اولرك كم كوكللرنده شك
نفاق وار اول سوره انلره نفاق اوزره اولر زيرا حقيقت مؤمنلر دكللردي باطنلرنده كافرلردي
ودخي بيوردي كه اولا يرون انهم يفتنون في كل عام مرة او مرتين ثم لا يتوبون ولا هم يذكرون
يعني كورمزمي بو منافقلر كه عبرت المزلر هر ييل بولر بر دفعه ابتلا اولنرلر اول باطنلرنده كه
آشكاره اولمغله ودخي انواع اسقام امراضله تا كه الله تعاليله عهد ادرلركه اكر بو دفعه عافيت
بولوز دينمزي اخلاص ادهوز رسوله كوركلو متابعت قلوز وعده لرنه وفا قلمزلر اول نفاقلرندن
توبه قلمزلر انكله بر اكوتلنمزلر مقاتل ايدر سبب نزول آيت بويديكه بو منافقلر خلوتلرنده
رسول ومؤمنلري طعن ادوب انكار وجهيله سويلرلردي طوروب رسول قتنه كلجك رسول
اول خلوتلرنده نكه سويلرلرسه اولره خبر ويرردي بولر آن اشدوب تصديق ادرلردي لكنه اتك رسول
قچان ذكر وخلوتلرنه كلسلر شيطان انلره اغوا ادوب درردكه اول سزه خبر ويردكي اشتدكي نسنلردر
كرو بو لغو ايله شكه برغوردي پس حق تعالى بلده بر اكي كز فتنه لنزيده دكي بودركه اكا تصديق

ادرلرکاه کروانکار ادرلر اولحاللرندن دونب توبه قلمزلر اول وزرلرنه اینن آیتلرله ورسول
انلره کزلو حاللرندن خبر ویردیکله برمتعظ اولب انصاف ایتمزلر ودخی بیوردکه وَاِذَا مَا اُنْزِلَتْ
سُورَةٌ نَظَرَ بَعْضُهُمْ اِلٰى بَعْضٍ هَلْ يَرٰيكُمْ مِنْ اَحَدٍ ثُمَّ انْصَرَفُوا صَرَفَ اللّٰهُ قُلُوبَهُمْ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ
یعنی قچانکه قرآندن برسوره اندرلسه سورهٔ برات کبی که انلرک عیبن اظهار ادیر برینه باقشوب
اشارت قلورلر دیکه اصحاب رسولدن بولری کمسه کوردمی یوقسه کورمدمی اکر کورمش اولسلر
طوررلر انلروکله نماز قلورلر وکر کورمش اولمسلر مسجددن چقوب دونرلر کدرلردی الله تعالی
انلرک کوکلنی مخذول قلوب ایماندن دونددردی زیرا اولر برقومدرکه حق تعالینک اوامرلرندن
فهم وادراک ایتمزلر ودخی بیوردیکه لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ اَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ
حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُفٌ رَحِيمٌ یعنی حق تعالی جمیع عربه خطاب ادوب دردکه یا قوم عرب
تحقیق سزه اول محمد رسول کلدی کندو نفسکزدن ونسبکزدن که سز آنی بلورسز بلمدوکلز کمسه
دکلدر وکندو مثلکوز آدم ملکدن جنددن دکل که نفرت ادوب انکله انس طوتمیه سز ودخی نسب
یوندن سزک اشرفکز واعزکزدر سزک الله عاصی اولب مخالفت قلدیغکز اکا غایت مشقت
کلور وسزه حریص اولوب سعی ایدوکی اولدرکه الله ایمانه کلوب ضلالت یولندن چقسز طریق
هدایتی طوتسز زیرا اول محمد جمیع مؤمنلره رفیقدر اسرکر رحیمدر شفقت ادرتا اولکه عذابدن
نجات بوللر بوندن صکره بیوردکه فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ
وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ یعنی حق تعالی رسولنه خطاب ادوب دردکه یا محمد اکر بولر سندن اعراض
ادوب ایمانه کلمزلرسه سن ملول اولمه دکلکه الله تعالی کافیدر بنم جمیع مهملرمه آکا تفویض قلدم وآکا
اعتماد قلدم که اندن غیری معین وناصر ورازق یوقدر الا اولدر بن آکا التجا قلدم که اول اولو
عرشک مالکیدر انک کبی عرش که کوکلردن اولودر

سورة یونس مائة وتسع آیات مکیة

بسم الله الرحمن الرحيم

الٓرٰ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ابن عباس ایدر حق تعالی ایدر بن اول اللهم که جمیع اشلری
کورن بکا خفی نسنه یوقدر اشبو آیاتلر دخی یا محمد اول آیاتلردر که میثاق کوننده سکا وعده
قلدیغمکه بوسوره دخی سکا وحی ایدیدک بوبر کتابدر که حکیمدر یعنی محکمدر باطلدن
بریدر بونده کذب خلاف یوقدر حلال حرام محکم قلنبودر بوندن غیری کتابلرک کلی
حاکمیدر حجت براهین توحید حق اوزره وصدق رسول اوزره بونوکله ثابت اولمشدر

ودخی بیوردی

ودخی بیوردیکه اَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا اَنْ اَوْحَيْنَا اِلٰى رَجُلٍ مِنْهُمْ اَنْ اَنْذِرِ النَّاسَ وَبَشِّرِ الَّذِينَ
آمَنُوا اَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَ رَبِّهِمْ قَالَ الْكَافِرُونَ اِنَّ هٰذَا لَسَاحِرٌ مُبِينٌ یعنی اهل مکه
عجبلردکه آدم اوغلانندن رسول کوندردی حق تعالی بوآیتی اندرب خبر ویردکه بومکه اهلی
عجبمی کوررلرکه بز جنسلرندن ونسبلرندن که بلدکلریدر یاد دکلدر انوکله انس طوتب
آکا نظر ادوب بللر وآکا سویلمکه مجال بوللر بس وحی ایتدک اول محمده دیدک که تخوف قورقت بومکه
اهلنی اول قرآنده کی وعید آیتلرله وبشارت قل اولره کم ایمان کتوردلر اول ثوابلرکه جنت
اچنده وعده قلدق بدرستی اول عمللریکه کندولردن اولا اولره سعادت ابدی اولدی
حقک رضاسی اچنده اما اول کافرلردلرکه تحقیق بو محمد آشکاره ساحردر دکرصورسلرکه
چون بوکافرلر بونک کبی بر سوز دلرکه بولرک کلامن قرآن اچنده حکایت قلدغنه حکمت
نیدی جواب برایدرزکه بونده برفتح وجهله حکمت واردر بودرکه بولر بربری ایراسنده کی
سویلدکلری خبری حق تعالی رسوله خبر ویردی رسول انلره اظهار ادردی تا یقین اولنلره
اول پیغمبرلغنک علامتی اوله وبر دخی بونده رسولنه تسلی خاطر واردرتاکه انلرک ازالرنه
صبر ایلیه وبر دخی بونده تنبیه واراندن صکره کلنه تاکه اولدخی رسول کبی خلقدن نه اشدرسه
صبر اده امر معروف ونهی منکر ترک ایتمیه ودخی بیوردیکه اِنَّ رَبَّكُمُ اللّٰهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضَ فِي سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ يُدَبِّرُ الْاَمْرَ مَا مِنْ شَفِيعٍ اِلَّا مِنْ بَعْدِ اِذْنِهِ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ
رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ اَفَلَا تَذَكَّرُونَ یعنی تحقیق سزک ربکز ومالککز اول الله دکه کوکلری ویرلری
التی کونده یرتدی اندن حکمنی غالب قلدی عرش اوزره مجموع امور خلایقی تدبیر ادوب
حکم ایلر ملکدن وعالم ملکوتده ودرت ملک مقرب آکا سبب قلمشدر بری جبرائیل وبری میکائیل
وبری اسرافیل وبری ملک الموتدر اما جبرائیل ییلی اوزره ولشکر اندرمکله ووحی اندرمکه
قومشدر ومیکائیل یغمور یغدرمغه قومشدر ودخی اوتلر واغاجلر بتورمکه سبب قلمشدر
اما ملک الموت خلایقک روحلرن قبض اتمکه قومشدر ودخی اسرافیل صاحب صوردر قلمشدر
که بعث اموات انک صور اورمکیله اولسر پس بو کلنده مدبر الله تعالیدرکه دخی برشریکی
ومعاونی یوقدر منزهدر بولردن ودخی اول کافرلرکه بعضلر صنمه وبعضلری فرشته
طپرلردی ادرلر دیکه بولر بزوم الله قتنده شفاعتچومزدر حق تعالی انلرک زعمن ابطال قلمغیچون
بوآیتده بیوردیکه هیچ برکمسه یوقدر برکمسیه قیامت کوننده شفاعت قلنه فرشتلردن

ونه مرسل پیغمبرلردن الا حق تعالی شفاعتنه دستور ویردکدن صکره پس سزك ربکوز
اول الله درکه بو کوکلری و یرلری یرتدی و بو کلی خلایقك امورلرن اول تدبیر قلدی حقیقت
مالکوز اولدر آنی بیلك وآکا مطیع اولك که نجات بولسز شفاعته محتاج اولمیاسز نولدی
سزه که بو قرآنله اوکوتلنمزسز اول مالك قادری قیوب برکمسیه طپرسز که هیچ نسنیه مالك
دکل بلکه کندو نفسندن بر مضرت دفع ایتمکه دخی قادر دکل بوندن صکره کرو تخویف ادوب
بیوردیکه إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا إِنَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ بِالْقِسْطِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ
یعنی سزك جمیعکزك دونب وارجق یری قیامت کوننده الله تعالی حضرتیدر که وعده قلمشدر
قوپمقلغکزی حق یوننده نکه اندر خالق یوقدر زیرا اول الله درکه بو خلقی یوغکن وارایلدی
دنیده یرتدی کرو اولدردیکی قادردر کرو دکوردر اولدن صکره تاکه ثوابلرو کورکلو تیلر عوض وره
شویله که ایمان کتوردیلر کورکلو عمللر قلدیلر عدلله نه کندولره ظلم ایتدیلر نه الفتله نه بر غیریه توحید
اوزره محکم طوردیلر الله تعالی جنتده اولره اولقدر روضه‌لر ورکه انلر دخی راضی اولالر ودخی
خراسن قله شولره که کافر اولدیلر انلرك کفر عوضنه انلره قتی قینمش صو اوله که ایچجك اچلری
طوغرنه ودخی غایت انجدجی عذاب اوله اول رسوله وقرآنه انکار قلدقلرینك عوضی بوندن صکره
نعمتلرن بیان ادوب بیوردیکه هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَّرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا
عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ یعنی سزك
معبودکز اول الله درکه کونشی یرتدی کا ضیا واسلك ویردی کندوزی انوکله روشن قلدی وآیی
یرتدی اکا نور وردی حرارتسز کیجه انکله منور قلدی ودخی اول آیه کیجده و کوندزده منزللر
قلدی هر کیجه یلدزلردن بر منزل سیر ادر که اول هر آیده یکرمی سکز منزلدر اول سیر چند کاه
ارتر کاه اکسلور اندن اتروردکه یللروك آیلرك حسابن بلسز وقتیله هر مصالحکز تیوره سز
پس الله تعالی یرتمدی بولری الا اندن اتروکه هر حسابکز بله سز هم اندن عبرت الوب اکلیه سز
بله سز اسنده آنك بر خالقی وار ومدبری وارکه قادردر دنیه کرکسه قدرت یترنتکم بولری سیچ
اندوب التمکه کتورمکه قادردر پس حق تعالی وحدانیت صفتن بونك کبی علامتلرله بیان قلور
شول قومه که انلرك عقل وذهنی وارتاکه اشد نظر ادوب بونکله باطلدن حقی تمیز ادهلر
ودخی بیوردیکه إِنَّ فِي اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَّقُونَ

یعنی

یعنی مکه اهلی کلوب رسوله دیدلر که بزه بر علامت کتور نتکم سندن اول کلنلر کتوردیلر قوملرینه
حق تعالی بو آیتی اندردی خبر ویردی که تحقیق بو کندز کلوب کیجه کیدکنده کیجه کلوب کوندز
کیدکنده و بولرکاه اوزن کاه قصه اولدغنده ودخی شول عجایبلرکه الله تعالی کوکلرده یرلرده یرتدی
بو کلی نشانلرو علامتلردر انك وحدانیتن بیلدرمکه شول قومیچون که انك عقوبتندن قورقوب
شرکدن صاقنزلر ودخی بیوردیکه إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا وَرَضُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاطْمَأَنُّوا
بِهَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آيَاتِنَا غَافِلُونَ أُولَئِكَ مَأْوَاهُمُ النَّارُ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ یعنی شولر کم اولمدن
صکره بزوم عذابمزدن قورقمزلر و بزدم ثوابلرمزدن امید طوتمزلر اول دنیانك فانی و خسیس
برفج کونلکدر لکنه راضی اولدیلر اول باقی آخرت حیوتن ترك ایتمکله کوکللرنی اوکا دیجه درلکه
دولندردیلر آن اختیار ادب انوکله فرح قلدیلر ودخی اولرکم قرآندن ومحمددن غافل اولدیلر اعراض
اتدیلر اکا ایمان کتورمدیلر پس اولر درکلتنك دونب وارجق ساکن‌لنجق یرلری جهنمدر اول کفرلرنك
عوضلریدر بوندن صکره اول مؤمنلره وعده قلدغن بیان ادب بیوردیکه إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ يَهْدِيهِمْ رَبُّهُمْ بِإِيمَانِهِمْ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ یعنی بد دستی اولرکم
ایمان کتوردیلر کورکلو الله لایق عمللر اشلدیلر الله تعالی دکه اولره هدایت وردی دنیده ایمانه
کلدیلر اول ایمانلری اوزره ثابت قلدی که کورکلو عمل قلدیلر یارن صراط اوزره دخی اول ایمانلرو طاعتلری
نوریله هدایت قلوب صراط اوزره قدملرن ثابت قلیویره اول ایمانلریله التوب جنته کوره شونك
کبی کوشکلرینك واغاجلرینك التندن ایرمقلر اقرکه اول جنت نعیمدر اندن ابدی تنعم قللر اول
ایمانلری عوضی دَعْوَاهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ وَآخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ یعنی اوجماق اهلینك کلاملری اول جنتلرجنده کندولریله بله خذمتکارلری ادا استدکلری
یمك اچمك دیلجك بو اولکه سبحانك اللهم دیلر اول خذمتکارلری آن اشدجك فی الحال اول مائده‌لر حاضر
ادهلر او کلرینه قویلر کداشتهالری بنیسه کتوروب ییجکدن فارغ اولسلر آخر سوزی بو اولکه الحمد لله
رب العالمین دیلر تحیتلری بر برینه اندن سلام اوله اما ضحاك ایدر یعنی جنت اهل محشر قیامتده دونب
جنته کرسلر اول وعده اولنن کرامتلره ارشسلر اولا سوزلری بو اولکه سبحانك یعنی تنزیه ادوب
سکا ای تنقلوزای چلبم شول عطالرك اوزره که بزه قلدك واول اوجماق اهلینك تحیت سلام
اوله اولکه فرشتلر کلوب انلره سلام قللر حق تعالی جهتندن زیاده هدیه کتوره لر پس اول
کرامتلره ارشوب انده قرار طوتدقلرندن صکره حق تعالیه شکر ادب آخر کلاملری بو اولکه

الحمد لله رب العالمين و بوندن صکره بیوردیکه ولو یعجل الله للناس الشر استعجالهم بالخیر لقضی

الیهم فنذر الذین لا یرجون لقاءنا فی طغیانهم یعمهون یعنی بو آیت اول وقت نازل اولدیکه نضر بن

حارث عذاب تمنی قلدی حق تعالی بیوردی که اکر حق تعالی بو خلقك شر دلکلرن قبول ادب ترجیح

ورسه نتکم سودکلر شول خیر دلکلری قبول اولنوب تعجیل اولندوغتلین یا خود کندولره و اوغلنه جقلر

یا بر دوستنه قرداشنه کیو بوز دعا قلوب عقوبت دیلر الله تعالی آر باشه شول مغفرت و مغفرت

و رزق عافیت دلدکلرنده تعجیل قلدوغنلین کبی هب ترلب هلاك اولوردی اما بز هلاك ایتمیوب قودز

اولریکه اولمدن صکره کروقوبمقدن قورقمزلر تا که اول ضلالتلری اچره شویله متحیر و متردد اولب

قللر انلرك فعلنه مجازات قلمغچون و دخی بیوردکه و اذا مس الانسان الضر دعانا لجنبه او قاعدا

او قایما فلما کشفنا عنه ضره مر کان لم یدعنا الی ضر مسه کذلك زین للمسرفین ما کانوا یعملون

یعنی قچان بو کافرلره بر ضرر و بر خستلق و بر فقر و بلا واقع اولسه خوش دعالر اخلاصله و بن بزه یلورر

یتودکن طوردکن اتوردکن هیچ بر حالده بزدن تضرعن کسمزقچن اول بلالردن دفع اتسون دیمان اول دعاء

کروترك ایتمکه مستمر اولب تضرعن اوندر اول عافیت اوزره کچرصنکه بو هیچ مبتلا اولمدی و دعا لر

و تضرعلر قلمدیدی هیچ اول واقع و لنله بر اوکتلسب کندو به کلمز اول عافیت اوزره برشکر قلمز همان

امین اولب فارغ اولر هیچ اول بلا بر کز ارسه دبو قورقمز او شبو نحلین خوش کوسترلمشدر اول مشرکلره

که عملرندن بطلان ایچنده اسراف ادرلر اول قبیح فعللر یله که بلا وقتنده دعا و تضرع قللر اول عافیت

وقتنده کرو اوندرلر بو آیتده تنبیه و اشارت وار اولره کم ایماننلرنده مصدقلر دبهر حالده کرك کم

اول پادشاه اونتمیلر انك ذکرنه مشغول اوللر کندولری اول کافرلر مشابهت قلمغه روا کورمیلر

تا که توفیق الهی دخی انلردن هر حالده منقطع اولمیه و دخی بیوردیکه و لقد اهلکنا القرون من قبلکم

لما ظلموا و جاءتهم رسلهم بالبینات و ما کانوا لیؤمنوا کذلك نجزی القوم المجرمین یعنی حق تعالی

اول مکه اهلنه الروکی قومك عذابلرن اکدرب تهدید ادرکه محمدی تکذیب ایتمیلر اولرچلین

بیوردیکه تحقیق بز هلاك ایلدك یا مکه اهلی نیجه قرنلری سزدن اوکدن شوندن اوترو که ظالملردن

اولدلر رسوللرنه انکار ادب بر بر بلدلر حال بوردا اول رسوللری ظاهر حجتلر له و بنیم آیتلرمزله کلد

اولری توحیده دعوت قلوب صنم عبادتندن نهی ایدرلرانلر اول رسوللری تصدیق قلمدلر هیچ بر

ایمانه رغبت قلمدلر اول عذابا تردد کلرنه انمدلر اول میثاق کوننده تکذیبلرندن اوترو بزاول

منکرلره مجرملره اوش بونك کبی جزا ادرزکه دنیده عذابله هلاك ادرز آخرتده عذابله مبتلا

قلورز

قلورز و دخی بیوردیکه ثم جعلناکم خلائف فی الارض من بعدهم لننظر کیف تعملون یعنی حق تعالی ایدر

یا امت محمد سزی بو یر یوزنه بر خلیفه قلدق و اهلاك اتدکمز قومدن صکره انلرك یوردنه سزی

ساکن قلدردك تا کوره وزکه نه عمل ایشلرسز انلر چلین معاند و مکذبمی اولورسز که عقوبته مستحق

اولسز یا خود موحد مصدقمی اولورسزکه رحمته و مغفرته مستحق اولسز و دخی بیوردکه و اذا تتلی

علیهم آیاتنا بینات قال الذین لا یرجون لقاءنا ائت بقرآن غیر هذا او بدله قل ما یکون لی

ان ابدله من تلقاء نفسی ان اتبع الا ما یوحی الی انی اخاف ان عصیت ربی عذاب یوم عظیم

یعنی قچان که بزوم آیتلرمز انلرك اوزرنه اوقنه اول کفار قریش که اولمدن صکره بعثه

منکرلردر بزوم حضرتموزه کلمکدن قورقمزلردر دلرکه یا محمد بزه بو قرآندن غیر

بر قرآن دخی کتور یا خود بونی سن دوندر حکمنی تبدیل قل رحمت آیتی یرنه عذاب

آیتن و عذاب آیتی یرنه رحمت آیتن قوغل اول یعنی انلنسخ آیتلرن کدرو اول

بزوم معبودلرمزی عیب ذم ادن آیتلری دوندر حق تعالی رسولنه بیوردیکه

ایت یا محمد بکا جایزدکلدر که کندو دلمکله تبدیل تغییر ادم بن اشلمزم الا آیتکه

بکا بیورله تحقیق بن دتمدن قورقرم که انك بیورمدوغن اشلیم اکا عاصی اولم

بکا قیامتده اول عذابلر واقع اوله بن حقیقت بلورمکه اکا عاصی اولب مخالفت

قلنه عذاب ارشور اول اولو کونده که قیامت کونیدر و دخی بیوردیکه قل لو شاء

الله ما تلوته علیکم و لا ادریکم به فقد لبثت فیکم عمرا من قبله افلا تعقلون

یعنی ایت یا محمد اکر حق تعالی اول سزك کفر کزدن و جهلکزدن راضی اولب

آنی دلسه بنی سزك اوزرکزه رسول کندرمیدی بن سزك اوزرکوزه کلوب اول

آیتلری اوقیمایدم و آنی سزه بلدرمیدیم تحقیق بن سزك اچوکزده قرق یل بر بله

اولدم بو قرآن انمزدن اوکدن هیچ اشتدکزمی دیی بندنکه بو قرآندن نسنه و اقدم

عقلوکز بو قدر فهم تمیه سز یس بلوك حقیقتکه بو قرآن بن کندمدن دزمدم

بلکه الله تعالی کلامدر اندن وحی اولنمشدر اکر بنم دوزمم اولیدی بوندن الرو

بونی بندن اشیدیدوکز و دخی بیوردیکه فمن اظلم ممن افتری علی الله کذبا او کذب

بآیاته انه لا یفلح المجرمون یعنی کیم اوله شوندن ظالمرقکه افترا که الله تعالی اوزرنه

حجتسز دلیلسز یلان دوزه دیکه آنك شریکی وار یا خود انك قرآننی و رسولنی یلانه

حقیقت اولنجەلر وندرکە ابدا فلاح بولمز و بوندن صکرە دخی بویوردیکە ویعبدون
من دون الله ما لا یضرهم ولا ینفعهم ویقولون هؤلاء شفعاؤنا عند الله قل
أتنبئون الله بما لا یعلم فی السموات ولا فی الارض سبحانه وتعالی عما یشرکون یعنی
بو کافرلر اللهی قویوب اول صنملرە عبادت ادرلر حال بودرکە اگر طپرلرسە انلرە اصنی
دکرمك اللرندن کلمز و کر ترك ادب طپمزلرسە دخی انلرە زیان ایرمك اللرندن کلمز
دخی بونکلە دیدلرکە بولر اللە قتندە بزوم شفیعلرمزدر آخرندە حق تعالی ایدر یا محمد
ایت خبرمی ویردسز اللەیە برنسنەیلە کە اول آنی بلمیە اول صنملرکزدن یرلردە و کوکلردە
کە انلر برکمسەیە قیامتدە شفاعت ایلیە ابدا بو اولجق کلیجا نه تنزیهات اولسون اول اللەیە کە
شول کمسەلر کە جاهل اوللر یردە کوکدە نه وار بلمیلر اللە تعالی پاکدر بو جهدن الودد
اندن کە آنی شریکلە وصف ادرلر و دخی بویوردیکە وما کان الناس الا امة واحدة فاختلفوا
ولولا کلمة سبقت من ربك لقضی بینهم فیما فیه یختلفون یعنی دکلدی بو آدم اوغلنلری
الا برطائفە یدی کلی اسلام اوزرە آدم زمانندن تا اکا دك کە قابل هابیلی اولدردی اندن
صکرە دین مختلف اولدی متفرق اولدلر کیمی مؤمن اولدی کیمی کافر و دخی نوح طوفانندن
صکرە کرو کلی برملت اوزرە اولدلر کافرلر هلاك اولدلر کیمسە اهل قلدلرکە کلی مسلمانلردی
کرو نوح اوغلنلری حاملە سام نسلندن مختلف اولب کیمی مؤمن کیمی کافر متفرق اولدلر
زجاج ایدر بو خلق کلیسی عربدن شرك کفر اوزرە یدی محمد کلمزدن اول اندن صکرە
مختلف اولدلر متفرق اولدلر بعضلری ایمانە کلوب مؤمن اولدلر بعضلری کافر اولب قلدلر
وکر حق تعالینك تقدیری اولمش اولسە کە بو امتە تعجیل عقوبت اولنمیە بولری هلاك
اتمیە تا کە بر توبەیە کللر بولرە دخی تعجیل عذاب حکم اولنب کلی هلاك اوللوردی نتکە اولکی
امتلر اولدی اول دینده اختلاف قلدقلری ایچون و دخی بویوردیکە ویقولون لولا انزل علیه
آیة من ربه فقل انما الغیب لله فانتظروا انی معکم من المنتظرین بو آیتك سبب نزولی بو
اولدیکم عبدالله بن امیە ایتدی یا محمد بز سکا ایمان کتورمزز تا یربوزندە سن بر چشمە اقتمایجە
و قریش دخی دیدلرکە انلرە بر آیت کتورە انك رسالتنە دلیل اولە حق تعالی بویوردیکە ایت
یا محمد بو آیتلر انمك اللە تعالی قتندە در بن آنی بلمزم سز منتظر اولك اول آیتك انمکنە بن دخی
سزکلە بلە منتظر اولیم کورلوم کە حق تعالی نە حکم جاری اولور و دخی بویوردیکە واذا

اذقنا الناس

اذقنا الناس رحمة من بعد ضراء مستهم اذا لهم مکر فی آیاتنا قل الله اسرع مکرا ان رسلنا
یکتبون ما تمکرون یعنی حق تعالی ایدر قچن بز آدم اوغلنلرینە رحمت یغمورلرن ارشدرب
نعمتلر بتوردسونا اول قحط و قزلق انلرە ارشدکدن صکرە کورسنکم بزم آیتلرمزی و نعمتلرمزی
تکذیب ادرلر کە بزە بو یغموری فلان یلدز یغدردی ایت یا محمد اللە تعالی اشدرر عذاب
یوندرن و عقابلە طوتمق یوندن بد دستی بزم فرشتەلرمز واردرکە سزك اول تکذیبلرکزی
یازرلر صقلرلر انکلە سزی محاسبە قلوب مکافات قلوز و دخی بویوردیکە هو الذی یسیرکم
فی البر والبحر حتی اذا کنتم فی الفلك وجرین بهم بریح طیبة وفرحوا بها جاءتها ریح عاصف
وجاءهم الموج من کل مکان وظنوا انهم احیط بهم دعوا الله مخلصین له الدین لئن انجیتنا
من هذه لنکونن من الشاکرین یعنی اللە تعالی نعمتلرن ذکر ادب بویوردیکە اول اللەدر
سزی دابەلر اوزرە بندرب قورودە سیر اتدورر و یا کمیلر اوزرە کتورب دکزلردە سیر اتدورر
و قورودە دکزدە سزی صقلر تا قچنکە سز کمیلرە بنسز اول کمی اول اهلیلە یوریە لطیف
ساکن یمیش یلیلە انکلە شاد اولب فرح بوللرناکاه کلە اول کمیە بر قتی یلی اول دکزی ضطرابە
کتورب در ستطرفدن موجلر کلە اولری قبلیە یقین بللرکە اوش هلاك کلدی یقین
اولدی اخلاصلە اللە تضرع قلوب دعالر ادەلر دیلرکە الهی بزی اگر بو قتی یلك هولندن
و هلاکدن قرترسی اولورسك تحقیق بز سکا موحدلردن و مطیعلردن اولوز فلما
انجیهم اذا هم یبغون فی الارض بغیر الحق یا ایها الناس انما بغیکم علی انفسکم متاع الحیوة الدنیا
ثم الینا مرجعکم فینبئکم بما کنتم تعملون یعنی اللە تعالی چون اولرە ترحم ایلیوب اول مهلکدن
خلاص قلدیکە وارلر یر یوزندە اللەیە عاصی اولدلر دعالرن حقدن غیریە قلدلر عمللرنی
معاصی و فساد قلدلر حق تعالی بویوردکە ای خلایق اول معصیتلرکزك وبال و عقوبت
کرو سزە راجع در اندن بنم ملکمە ضرر یوق سزە اول دنیا اچندە تمتع ادرسز شول قدر
کە حیاتدن سزە تقدیر اولنمش اندن صکرە دونب کلجك یرکز بزدن یکا در آخرتدە
تا کم سزە اشلدکوکز کلسن سزە خبر ورەوز بلسنزکە سزك عملکزدن هیچ خفی نسنە یوقدر
بسلولرە بو دنیا حالنی ضرب مثل قلوب بویوردیکە انما مثل الحیوة الدنیا کماء انزلناه
من السماء فاختلط به نبات الارض مما یأکل الناس والانعام حتی اذا اخذت الارض زخرفها
وازینت وظن اهلها انهم قادرون علیها اتیها امرنا لیلا او نهارا فجعلناها حصیدا

كأن لم تغن بالأمس كذلك نفصل الآيات لقوم يتفكرون يعني الله تعالى بيورديكه بو
دنيا حياتنك مثلي بقاسنده و فناسنده شول يغمور صوينه بكزر كه بز اني كوكدن اندردك انوب
يره سكدي طپراغه قرشدي اندن اوتلر بتدي و اكنلر بتدي بر برينه قرشدي بعضسي انك آدم
اوغلاني يجكي اولدي و بعضسي حيوان يجكي تا كه يريوزي بزنوب انكله زينت طوتدي
انواع نباتات زهرلريله و حبوبات ثمراتيله ايله ظن ايتدي انك صاحبي كم اول حاصل ارشنه
تمام اوله انكله انبار طولدره بونجه حوايجلر انكله يرينه كله ناكاه ارشدي بزم عذابمز اكا كيجه
و يا كندزده قلدي اني شويله كم او بت دوكلمش كه صناسن بونده دونكي كون هيچ نسنه بيتمامشدي
شويله اصليله فنايه ورمشدي پس دنيا دخي بونجلیندر كه آدم اوغلني مال جمع ايدر اكنلكلر
و باغلر صتون الور و بنيادلر ياپار تجملات دنيا دوشر قوشر ايله ظن ايدر كم اولدخي تمام
مقصودنه ارشدي اكسنز اكا كيجه يا كندزده الوم ارشدي آن طپراغه قرشدرب بلورسنز
قلور كانه اول هيچ آندن طغوب دنيايه كلمدي يا خود شول كشيه بكزر كه بر اوغلنجق طغدي
انوكله اول فرح بولدي چون ارشدي يكيت اولدي ايله ظن ايتدي مقصودنه ارشدي
اندن اكا منفعتلر حاصل اوله ناكاه الوم ارشدي اولدي هيچ دنيايه كلممش كبي اولدي
بز اشبو نجلين بيان ايدرز دنيانك غروريني و زوالني تا كه انوكله مغرور اولب هلاك اولميه لر
و آخرتك بقاسني دخي ايله ذكر ايدرز كه عقل اولن قوم فكر ايده لر كليلر فناي قويب بقايه سعي
ايده لر بو قرآنك مثالريله كندو حاللرنه عبرت آلورو دخي بيورديكه والله يدعوا الى دار السلام
ويهدي من يشاء الى صراط مستقيم للذين احسنوا الحسنى وزيادة ولا يرهق وجوههم قتر
ولا ذلة اولئك اصحاب الجنة هم فيها خالدون يعني الله تعالى دعوت ايدر شول عملره كه
اني اشلمك سبب دار السلامه كرمكه و دخي دلالت قلور كيمي دلرسه اول صراط مستقيمه كه
دين اسلامدر طغرو محكم دين اولدر دخي دمشلردر كه حق تعالينك عطاسي قوللرنه ايكي وجه
اوزرنه در بري عطاي خاصدر و بري عطاي عامدر اولكه عطاي خاصدر توفيق و رحمت
و عصمت اچنده طوتمق و كماشتر يقين ورمك اولكه عطاي عامدر صحت و نعمت ورمك و فراغت
امن اوزره طوتمق پس بو آيتده دخي دعوت عامدر اما هدايت خاصدر اندن اتروكه كيمه
دلرسه هدايت ورر پس الله تعالى كندو سلامه رحمتنك دارينه دعوت ايدر سلامه قوللري
اول داره كه جنت در و جنته دخي دار السلام ديرلر اندن اتروكم اكا كرنلر افاتلردن

ومرضلردن

و مرضلردن و نقصلردن كره كورديكي نسنلردن سلامتدر و دخي بيورديكم شول كمسنلر كم
الله بيرلدر و اكا مطيع اولديلر و دينده امريني يرنه كتورديلر آخرتده اولره جنت وار و دخي
زياده مشاهده لقا وار كه ديدار جلاله نظر قلب كامل لذتلر در كه كلي جنت لذتي
اكا نسبت حقير اوله روايتدر عبد الله بن ابي ليلادن اولدر كه رسول ع م بو آيتي
اوقديكه دخي ديدي قچن اهل جنت جنته كرسهلر و اهل نار ناره كرسهلر منادي ندا
قله كه يا جنت اهلي سزكيچون الله تعالى قتنده دخي وعده قلنمش نسنه وار كه كندوسنه
واجب قلمشدر اول وعده يه دخي سزه وفا قله اهل جنت ديلركم نه نوم ترازومز اغر
قلمدي مي يوزمز آق قلمدي مي و بو وعده لركلي يرينه كلدي بزي اود عذابندن قورترب
اوش جنته قويدي اول منادي ديه كه كرچكسز اما دخي سزه ديدار وعدسي واردر
دلركه اكا دخي وفا قله پس الله تعالى كشف حجاب ايده مجموع اهل جنت اكا نظر ايده نتسوز
و نتلكسز كوره لر پس رسول ايدر و الله اول جنت اهلنك يوزلرن ملامت غصه قراكولغي
بودميه و ذلت و حقارت دخي اولميه بو حالده كه اول اهل جنت انده مخلد اولور فرح سرور
اوزره بوندن صكره حق تعالى اول نار اهلنك حاليني بيان قليبدر كه والذين كسبوا السيئات
جزاء سيئة بمثلها وترهقهم ذلة ما لهم من الله من عاصم كأنما أغشيت وجوههم قطعا
من الليل مظلما اولئك اصحاب النار هم فيها خالدون يعني شول كم دينده الله شرك
كتورديلر آن قو بصنملره و آيه و كونشه و فرشتلره و عيسايه طپديلر بو كناه معصيت
يوكلرن كتورديلر پس اول كناهلري مقداري انلره دخي جزا و عقوبت اوله اندن زياده اولميه
نتكم كناهلرده شركدن الو كناه يوقدر و عذابلرده اوددن الو عذاب يوقدر پس اول
عذابلري دخي كناهلرنه موافق اوله و اول يوز قره كوسندن بر پاره قره كولقدر روايتدر
ابا هريره دن رضي الله عنه ايدر رسول بيورديكه طاموي بيك ييل قزدرديلر اغردي و بيك
ييل دخي قزدرديلر قيزل اولدي بيك ييل دخي قزدرديلر قره دي شمدي شول كيجه قره كوسي
كبيدر پس اول طامو دخي اهل دخي انك اچنده ابد مقيم اوله كه هيچ خروج بولميه و دخي
بيورديكه ويوم نحشرهم جميعا ثم نقول للذين اشركوا مكانكم انتم وشركاؤكم فزيلنا بينهم
وقال شركاؤهم ما كنتم ايانا تعبدون فكفى بالله شهيدا بيننا وبينكم ان كنا عن عبادتكم لغافلين
يعني حق تعالى ايدر بو كلي ذكر اولنن عقوبتلر شول كونده در كم جميع كافرلري انده معبودلريله

جمع اده وز دخی اول شرکا کتورنلره ایده وز که طورک سز دخی الهکوز دخی بعضلر دکرکه
الولوکوز و کچیلر کز دخی انلره متابعت قلمشدکز بر یره جمع اولیطورک چون طوره لر اول دنیا دکی
الفتلری و موانستلرین اول کافرلرله معبودلری ارا سندن زایل اده بکوره وز اول دنیسلرله ابتا علم
ارا سنده دخی کوره وز اول مشرکلره دیلکم نه نسنیه طبهدکز انلر انکار اده ب اندلرکه بز نسنیه
طبمدق پس اغزلرینه مهر سکوت اورلدقدن صکره اعضالری طانقلق وره اقرار اده لرکه اولر
بوته طبرلردی اول شریک قلدقلری بتلری دخی انکار اده ب دیلر سز بزه طبمدکز نه دخی بز سزه
بیورمدق که بزه طبیدکز سزک عبادتکزدن هیچ بزوم خبرمز یوق زیرا بزوم اچومزده روح
یوغدی که سزک بزه عبادت قلدغکزی بزا کلیبدق اول بتلره طبنلر دخی دیلرکم بلکه بز سزه
عبادت اتدک و بزه بیوردکز بز سزه مطیع اولدق اول صنملر دیلرکه سز کله بزوم ارامزده
طانوق حق تعالی یتر که عالمدر بلورکه بز سزک عبادتکزدن غافلدق و خبرمز یوغدی پس بو صنملری
حاضر کتورمکدن فایده بو یدیکم اول معبودطوتنلر اولر بزم شفیعمز دینلر اول معبودلرینک
عاجزلغنی ضعیفلغنی بلرلر اولره دخی زیاده حسرتلر اوله و بوندن صکره دخی بیور دیکه هنالک
تَبْلُو كُلُّ نَفْسٍ مَا أَسْلَفَتْ وَرُدُّوا إِلَى اللهِ مَوْلٰيهُمُ الْحَقِّ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ يعنی اول
وقتظاهر اوله بیلار هر نفس مؤمن و هر نفس کافر نه اشلدلرسه خیردن شردن و اول آخرتده
کلسی رجوع اده لر اول الله کم مولیدر اول الهلری کند و نفسلرینه مشغول اولیب اولردن
اعراض اده لر انلرک اول افترالری باطل اوله و دخی بیور دیکه قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمَنْ يُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ
فَسَيَقُولُونَ اللهُ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ يعنی ایت یا محمد اول مشرکلره که سزه کوکدن یغمور اندرن
کمدر و بو یردن نباتلری بتودن کمدر و بو سزه کورمک واشتمک یردن کیمدر و اول جانسز
یموردهدن جانلو بوری لر چقرمغه و دری قوشلردن الو یمورده لر چقرمغه و دری آدمدن
جانسز نطفه کتورمکه و جانسز نطفه دن دری آدم یتمغه قادر اولن و موءمندن کافر و کافردن
مؤمن قلمغه قادر اولن کمدر و دخی بو خلایقک امورلرین تدبیر اده ب اره لرنده حکم تصارف
قلن کمدر تیز اولکه سکا جواب و ره ب دیلر بو کلسنی اشلین الله در صنملرکل زیرا انلرده
بلورلرکه بونلرکبی اشلره قدرت یوقدر پس سن ایتکم نیچون تورقب اول شرکدن صاقنمزسز
اول الله بو لیسبا کا مطیع اولمزسز چون بلورسزکه بو کلنی اشلمکه اللهدن غیری بر کمسه دخی

قادر دکل فَذٰلِكُمُ اللهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ فَمَاذَا بَعْدَ الْحَقِّ إِلَّا الضَّلَالُ فَأَنّٰى تُصْرَفُونَ كَذٰلِكَ حَقَّتْ
كَلِمَةُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ فَسَقُوا أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ یعنی سزک ربکز اول اللهدرکه بونسنلره
قادردر اندن غیری الهلرکلی باطلدر نسنه دکلدر سزک اللهدن غیریه عبادت قلدغکز
الا عبادت شیطاندرکه سز بو ایماندن امتناع اده سز بلدکلرزدن صکره که بو ایش کلی اندندر
اشیونکچون درکه واجب اولدی اول عذاب کلمسی سنک ربکدن که البته جهنمی طولدرم
دیو شول کمسلر اوزرنه که حق تعالی امرندن چقوب کافر اولدلر الله تعالینک علم سابقنده
اولرک حقنده اولمشدر کا تصدیق اتمزلر اول تصدیق ترک اتدکلری چون اولرک اوزرنه واجب
اولدی و دخی بیوردیکه قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ قُلِ اللهُ يَبْدَؤُا الْخَلْقَ
ثُمَّ يُعِيدُهُ فَأَنّٰى تُؤْفَكُونَ یعنی ایت یا محمد اول مشرکلره که صنملرکوزکه اولره عبادت قلورسز
انلرک قدرتی یترمکم بر نسنه یوغکن انلری یرد بوارقللر اندن انی اولدرب یوغ ایلیوب
آخرتده کرو قوبره لرنتکم الله تعالی اشلر قدرتی بر له اکر سکا جواب وره لر خوش والا جواب
ورمزلرسه سن ایتکم یوغکن وارقلوب یاردن الله در اولدرب کرو درلدن دخی اللهدر
حقیقتا اول سزک معبودکز بو دسندن عاجز پس سز اول معبود قادری ندن یلانلر سز تصدیق
اتمزسز و دخی بیوردیکه قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ قُلِ اللهُ يَهْدِي لِلْحَقِّ أَفَمَنْ يَهْدِي
إِلَى الْحَقِّ أَحَقُّ أَنْ يُتَّبَعَ أَمَّنْ لَا يَهِدِّي إِلَّا أَنْ يُهْدٰى فَمَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ یعنی ایت یا محمد اول
الهکوزدن هیچ برسی قادر مدرکه بو خلقی اسلامدن یکا دعوت قله چونکه رسولدم
دیدی اولردیکه یوق الله تعالی ایدر یا محمد سن ایتکل الله تعالیدر بو خلقی اسلامه
دعوت قلن دخی انکا اهلی اولنه توفیق وره پس اول کمسه حقلو قدر مطیع اولوب
حکمنه اویمغله خلقی حقه دعوت قلور دخی توفیق ورد یو قسه اولمی حقلو قدرکه حقدن
بی خبر یرندن دبرنمکه و یوریمکه قدرتی یوق الا بریردن بریره کتورلمنجه وارمزپس سزک
حاصلکز ندر اول بتلره عبادت قلمقدن یا نه طبرسز اولره بر حجتکز یوق حکم اده سز انلره
عبودیت اثبات اده سز بو نجه دلایل برهان الله تعالینک وحدانیتنه بیان اولدقدن صکره
اکا طبمزسز وَمَا يَتَّبِعُ أَكْثَرُهُمْ إِلَّا ظَنًّا إِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا إِنَّ اللهَ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ
یعنی بو مشرکلرک اکثری بلمزلرکه اول لات عزی الهدر الا بر ظن شیطانله انکا متابعت قلورلر
الله تعالی عبادتنی ترک اتدلرکه خالقلری اولدرکرودر و بنحق قودلر اول کمانه اویرلر تحقیق

اوله‌لر خود يو قلدقلري عمللري ايله الله تعالى عذابندن هيچ بر وجهله خلاص
قلمزلر بلكه اول متابعت قلدقلري اغواي شيطاندر كه انلرك كوكلنه برغورلق اولنسنه
اولري هيچ عذابه نقور ترجيح كل بدرستي الله تعالى عليمدر انلرك صنمه طپدقلرن
دخي بلور اول افترالردن و دروغ يلان سويلدكلرن دخي بلور و بيرانلرك مكافاتن قلور و دخي
بيوردي كه وَمَا كَانَ هَذَا الْقُرْآنُ أَنْ يُفْتَرَى مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ
وَتَفْصِيلَ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ يعني روا دكلدركه اشبو قرآن انتساف اولنه
اللهدن غيريه يا خود افترا اولنه بلكه بو الله تعالينك سوزيدر كه محمده اندردي اول كندودن
الروانز كتابلر كرچكليجيدر كه انجيل توريت زبوردر و دخي تصديق قليجيدر كندودن
الرواولن قضيلريله امتلريله رسوللري اراسنده واقع اولدي و دخي بيان ادجيدر
كلي نسنه حلال و حرامدن كه انده شك كمانه يوقدر كه تصديق ادرلر اولر كه مؤمنلردر
تحقيق بو قرآن اول عالملري پروردكار پادشاه قتندن نزول اولمشدر و دخي بيوردي كه أَمْ
يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ
يعني ايدرلرمي بو مكه كافرلري كه اول محمد اني كندودن دوزدي ايت سن يا محمد اولره كم سز
دخي وارك اول قرآن سوره‌سنه بكزر بر سوره كتورك دخي اول اللهدن غيري طپدقوكز
قفرك سزه بو نسنده بله يار دم ايلسون اكر بو كندودن دوزدي ديكوزده كرچكسكوز
چون رسول بو كلامي انلره دردي سكوت اتديلر جواب ويرمديلر پس حق تعالى بو ايتي اندردب
بيوردي كه بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِيطُوا بِعِلْمِهِ وَلَمَّا يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُ كَذَلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ يعني بو كافرلر بو قرآني تكذيب قلدقلري اندندر كه
انك اچنده نه وار بلمزلر و اني ادراك اتمزلر و اولره اول تكذيبلريندن اوترو قلدقلري
وعده‌لركه اول بارشمدي انكيچون انكار ادديلر اما اوش آز قلدي كه اول وعد سزا انلره
ارشه زيرا البته اولجقدر دنياده دخي آخرتده دخي عذاب يلوكز بولر تكذيب اتدلر
بو قوم كتابلرمزي بلكه بولردن اول كلنلر دخي رسوللرين و كتابلرين تكذيب اتديلر كندولره
ظلم ايلديلر بر نظر قيل كور يا محمد رسوللرني تكذيب ادن ظالملرك عاقبتي نته هلاك
اولدي بولرك دخي ايله اولسر بو ايتده رسولنه تسلي خاطر وار و دهم صبره قندرمق وار د
هم ظالملره عقوبتله قورقتمق وار و دخي بيوردي كه وَمِنْهُمْ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهِ

وربك

وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِالْمُفْسِدِينَ يعني بولردن كمسه واركه اول قرآني تصديق اددو دخي
بولردن كمسه واركه اول قرآني تكذيب ادر سنك ربك يا محمد بلوركه اول تكذيب
ادنلره نه عقوبت قلسر و بوندن صكره بيوردي كه وَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ لِي عَمَلِي وَلَكُمْ
عَمَلُكُمْ أَنْتُمْ بَرِيئُونَ مِمَّا أَعْمَلُ وَأَنَا بَرِيءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ يعني يا محمد اول مشركلر سني
تكذيب ادب انانمزلرسه ايت انلره كم سزك سزه و بنم دينم بكا انتكم سز بنم دينمدن
بري اوليب قبول اتمزسز بني بنده خي سزك دينكزدن بريم بو ايت قتال ايتي كلمزدن
اوكدن ايت قتال الله بو منسوخ اولدي و دخي بيوردي كه وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ
أَفَأَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ وَلَوْ كَانُوا لَا يَعْقِلُونَ وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْظُرُ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تَهْدِي الْعُمْيَ
وَلَوْ كَانُوا لَا يُبْصِرُونَ بو آيتيه يهودلر حقنده نازل اولدي مكيه كلدلر رسولك
اوقدوغني اشدرلردي اولره خوش كلوردي ميل ادرلردي كه اسلامه كلهلردي كرو اول
شقاوتلري انلره غالب كلوب امتناع ادرلردي و دخي قريش كافرلري كلوب مسجد حرامه
كردلر رسول ابراهيم مقامي قتنده طوروب نماز قلوردي طه سوره‌سن اوقردي اول
وليد بن مغيره ددي كه يا جماعت قريش بدرستي محمد بوزلو قرلركه انكله سزك كوكلكز
اله ابو جهل لعين اصحابيله ددلركه كلك اشتمك بو قرآن لغوه طوتك پس حق تعالى
بو ايتي اندردب بيوردي كه يا محمد بو يهودلردن و قريش كافرلرندن كمسه‌لر واركه سندن
يكا قولق طوتوب و قدري كي استماع ادرلر حال بودركه حق اشتمكه اصم اولمشلردر سن
اولحقدن صاغرلره سوزمي اشتدودم دسنكه بو كلسيله اولر هركز حقدن يكا
رغبتلري يوق و بولردن دخي كمسه‌لر واركه سندن يكا نظر ادرلر اما نظرلري نظر رغبت
دكل كه سنك دينكه ميل ادهلر پس اول كمسه‌لركه حقي كورمكدن كندولري كوزسز
اودمشلردر كه هركز حقي كورمكه رغبتلري يوق سن اول كوزسزلري قچن يوله
دعوت قلسن چون كوزلري حقدن كور اولمشدر و بوندن صكره بيوردي كه إِنَّ اللَّهَ
لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَكِنَّ النَّاسَ أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ يعني حق تعالى هيچ بر كمسيه بر نسنده
ظلم حيف قلمز كه ثوابلرندن نقص اده يا برايروغك كناهني انك اوزرنه يوكلده الله
تعالى منزهدر بوندن ليكن بو خلق كندو نفسلرنه ظلم ادنلر حقي ترك ادوب باطله
اويمغله و دخي بيوردي كه وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ كَأَنْ لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِنَ النَّهَارِ يَتَعَارَفُونَ

بَيْنَهُمْ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ يعنى شول كونكه الله تعالى بو
خلقى قبورلرندن كرودرلدب حشراده شويله صنالركه بولر سنله اچنده يتمادلر الا شول
كوندزدن برساعت دكلو يا آكند ودن كون طولندغى قدر شولركه مؤمنلردر دينده
بربرن نجه بلوردلرسه قوبجق كروايله ايولرن يوزلرن بلورلر دخى اما تجن محشر برنه جمع
اوللر سوال حسابچون اول وقتده هر كشيه كندوقيوسى دوشه اول معرفتا ورتدن
كتورله بربرن بلميلر تا حسابدن خلاص اولب قورتودن امين ولنجه تجزكلى اول حساب
وترازو وصراط هولندن فارغ اوللر جنتا هل طاموا هل سجلوب تميز اولنه اول تعارف
كروحاصل اوله قوم قبيله دوست قرداش كرو برنه حالن صورشمغه مجال اولميه كندو
محنتندن تحقيق زيا انكار دغبون اولدى شول كركم الومدن صكره كروقوبمغه انكار قلدلر
دينده مصدق اولمدلر ودخى بيور ديكه وَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ
فَإِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ اللَّهُ شَهِيدٌ عَلَى مَا يَفْعَلُونَ يعنى حق تعالى ايدر يا محمد اول سكا تكذيب
ادنلره وعده قلدغمز عذابلرك بعضسنى سكا يا دنياده كوسترورز يا خود سنى اول دينيدن
انتقال اتدرورز سكا آنى كوسترمدن ليكن اولرك عاقبت دونب كلمجك يرلرى بزدن
يكادر انده سكا كوسترورز كورسنكه اول مكذبلردن نجه انتقام ادرز اكرچه سن كده سن الله
تعالى حاضردر آخرتده طانقلق ورر اولرك كفرنه وتكذيبنه كه نه قلدلر وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَسُولٌ
فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ يعنى هر دين اهلنه بر رسول واردركه اولره
كلور تجن اول رسوللرى اولره كلوب بنم خبرم ارشد درسه اول قوم آنى تكذيب اتسلر اول رسوللرنه
اول قوم اراسنده حكم اولنور عدلله هيچ اولر ظالم اولنمزلر اول رسوللرى تمام تبليغ رسالت
تواپى يازلوربى نقصان كرك اول قوم ايمانه كلسون كرك كلمسون واول قومه دخى تكذيبلرينك
جزاسى اولنوربى نقصان هيچ برنه حيف اولنمز ودخى بيورديكه وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ إِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ
فَلَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ يعنى اول كافرلر كلوب درلركه يا محمد اشبو بزه عذاب
كلور ديو وعده قلدغك نه وقت اولور اكر بو سوزده كرچكسه كن بزه خبر ويرك حق تعالى
ايدر ايت اولره يا محمد ايش بنم المده دكل بن كندو نفسمه دخى مالك دكولم بر ضرر و بر شر
نفسمدن دفع ايليم يا بر منفعت وخيره اكا چكم كتورم الا مكركه الله تعالى بكا يردم قلوب

قوت

قوت وره وآنك دلكى بله اوله پس كندو نفسنه مالك اولمين سزه عذاب نوقتن
ايجكن بلمكه نته قادر اوله وليكن هر امتك بر معين وقت وار انلره عذاب انده مقدر او لمشدر
قچان اول عذابلرى وقت كلسه هيچ بر ساعت اول عذاب انلردن تأخير اولنمز و بر ساعت
دخى انلردن تقديم اولنمز بو امتك دخى انجلين وقت وار آنى بن بلمن الله بلور ودخى
بيور ديكه قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُهُ بَيَاتًا أَوْ نَهَارًا مَاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ أَثُمَّ إِذَا مَا
وَقَعَ آمَنْتُمْ بِهِ آلْآنَ وَقَدْ كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ يعنى حق تعالى ايدر ايت يا محمد اولره بكا
خبرورك كمر يا مكه اهلى اكر حق تعالى نك عذاب كيجه كلسى اولرسه نتكم شعيب قومنه
كلدى اول مشركلره و مجرملره نه منفعت قلسر اول حق تعالى نك عذابنه استعجال قلدقلرنه
نه نسنه انلرى قورترسر قچان اول عذاب سزه واقع اولسه اول وقت دنلسرسزكه اول
استعجال دوباستدوكوكز عذاب بودركه اوش واقع اولدى كر بو لفظ استفهامدر
ليكن مراد بوندن تهديد درمك اولوركه كى حقنك اول وعده اولنن عذابدن سزه
كلمزدن اول شركدن و نفاقدن توبيله تدارك اتدك والا واقع اولدقدن صكره نفعنه
چاره اولحق دكل ودخى بيورديكه ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا
كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ يعنى قچانكه اول عذاب واقع اوله جهنم خزيندارلرى انلره ديسركه طاتك
اول عذابلريكه صوكنده انقطاع يوق ونهايت يوق دكلدرسزه بو عقوبت عذاب الا
شول كفردن وتكذيبدن اوترودركه دلكزله وكوكلكزله كسب اتدكوزدر بو آيت وبونك
مثل آيتلركلى واضحدر اول مذهب جبرينك ابطالنه مؤمن عاقل اولن كندو بو اعتقاددن
صقلمق كرك كندودن قولنه اختيار بالكلية نفى اتمك كرك كه كناه ومعصيت اشليه دخى
شيطان آنى الديه ودخى بيوردكه وَيَسْتَنْبِئُونَكَ أَحَقٌّ هُوَ قُلْ إِي وَرَبِّي إِنَّهُ لَحَقٌّ وَمَا أَنْتُمْ
بِمُعْجِزِينَ مقاتل ايدر اول حيى بن اخطب شول وقتكه مكيه كلدى رسوله صوردى كه يا محمد
اول عذابكه وعده لنمشدر ديو خبر ورديسن اول كرچك حقمدر واول اولور دلب كرو
قوبمقلق حقمدر حق تعالى بيوردر رسولنه كه يا محمد بلى بنم ربم عزتى حقى اول حقدر سزه
واقع اولسر واول عذاب سزه واقع اولسر واول عذاب سزه نازل اولسر اكر اكا ايمان كتورميسى
اولرسكوز سز اول عذابكندوكزدن دفع ادجك دكلسز سزك اول اقتدار كز يوقدر الله تعالى
عذابن سزدن منع اده بلسز بوندن صكره اول عذاب اولره واقع اولحق حاللرينه واقع

اولجغن خبر ویروب بیوردیکه وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الْأَرْضِ لَافْتَدَتْ بِهِ وَأَسَرُّوا
النَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ یعنی اکر شول تکری یه شرك
کتوروب کافر اولنلرك هر برنه دنیا طولوسی مالی وخزینه سی اولسه که آنی کلی ویروب کندو نفسنی
الله تعالینك عذابندن خلاص ایده اول اندن قبول اولنمیه واول عذابدن خلاص اولمیه واول
کافرلرك اولولری ورئیسلری که کندولردن اشغه سفللرن آزدروب حقدن منع ایدرلردی چونکه
اول عذاب واقع اولدوغن کوره لر حسرت ودیله اچلری یانوب ندامتلر یایرلرکه اسلامه کلمدلر
لیکن اول ندامتلرن کزلیلر اول سفللرندن عار ایدوب پس اول کافرلر ارسنده عدل الله حکم اولنه
نتکم اولر آخرتده کفرله وشرکله واردلرکه اندن اولو کناه یوقدر پس انلره دخی اکا موافق عذابله
حکم اولنه که عذاب ناردر ومؤمنلر ارسنده فضل الله حکم اولنه ثوابلرینی زیاده قله ودرجه لرن
عالی قله ومؤمنلرك عاصیلرنه دخی بعضسنه فضل ایدوب عفو ایده وبعضسنه کناهی قدر
عذاب ایدوب کرم ایله جنته قله وهیچ برکمسنه یه انده ظلم اولنمیه ودخی بیوردیکه أَلَا إِنَّ لِلَّهِ
مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَلَا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ
یعنی حق تعالی بو قوللرندن کندونك غناسن بیان ایدوب بیوردیکه اکاه اولك وبلوك که بو کوکلر
ویرلری تمام الله تعالینك ملکیدر وبولرك اچنده یرلشمش مصنوعات کلی وجزئی واردر انلر علی
کلی دلالت ایدر انك وحدانیتنه وقدرتنه پس اولکیم بو کلی دلایل واضحیله دخی آنی تصدیق ایتمیه
انکار اوزره کیدیکه اکر اولری کلی ابدی عذاب اچنده طوته ذره قدر حق تعالینك ملکنه ضرر
اولمز وکر اول مؤمنلره جنت اچنده وعده قلدغندن دخی زیاده مرتبه لر ویرسه اولرسه
ذره قدر ملکندن نسنه اکسلمز پس حق تعالی وعده قلدغی نسنلر اولمدن صکره هب واقع
اولسر انده خلاف یوقدر لیکن بو مشرکلرك چوقلری تصدیق ایتمز حال بودرکه دکورن
واولدرن دخی الله درعاقبت دونب ورجوع ایروکز آخرتده آنك حضرتندر تاکه قلدغکوز
خیر وشر عملكرك جزاسنی انده بولسز وبوندن صکره بیوردیکه یَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَتْكُمْ مَوْعِظَةٌ
مِنْ رَبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ یعنی حق تعالی جمیع انسانه خطاب ایدوب
بیوردیکه بلك حقیقت سزه بو قرآن اول ربکزدندر نصیحتدرکه سزی شرکدن وکفردن نهی ایدوب
سزی صدقه واخلاصه دعوت قلور وکوکلکزدکی شکوکزی رنجی کیدرملکه اول شفادرکه
حلال وحرام بیان ایدر انك اچنده درد دخی ضلالت یولندن هدایت یولنه هادیدر ودخی رحمت

نعمتدر وعذابدن نجات درشولره کیم اکا ایمان کتوروب انکله عمل قلدلر ودخی بیوردی
که قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَٰلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ یعنی ایت یا محمد اول
مؤمنلره که الله تعالی فضلیله سزه اسلام ورحمتیله قرآن انعام قلدیکه بولردن الو نعمت
یوقدر سرور وفرح قلورسکز ایمان قرآن نعمتیله فرح قلوك که اول جمع ایتدکوکز مالدن
اول سزه خیرلودرکه ابدی سعادته اولشدرر اول مال الخود بر فانی نسندر بقاسی یوق
ودخی بیوردیکه قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ لَكُمْ مِنْ رِزْقٍ فَجَعَلْتُمْ مِنْهُ حَرَامًا وَحَلَالًا قُلْ
آللَّهُ أَذِنَ لَكُمْ أَمْ عَلَى اللَّهِ تَفْتَرُونَ یعنی ایت یا محمد خبر ویرك بکا کیم شول سزه الله
تعالی ویردیکی رزقلردن کندی قیوندن صغردن ودوه دن انك حلالنی سزه بیان قلدی
سز اندن بعضسنی عورتلره حرام قلوب ارلره حلال قلدکز حق تعالی می دستور ویردی سزه
بو حلال وحرام قلمغه یوقسه الله تعالی اوزرنه کندکزدن یالان دوزب افترامی قلورسز
وَمَا ظَنُّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ
لَا يَشْكُرُونَ یعنی صنولرینه در شولرك کیم الله تعالی اوزرنه افترا قلوب یالان دوزرلر
اول عذاب نزول ایلدوکی وقتده اندن نه چاره ایدوب خلاص اولسرلر تحقیق الله تعالی فضل
ایسیدرکه بو کافرلره دخی تأخیر عذابله فضل ایدر تعجیل عقوبتله طوتمز اولکه برمتنبه
اولوب انصافه کلهلر اول شرکدن توبه ایدوب موحد اوللر لکن بولر اول عذاب تأخیر اولندغی
نعمتك شکرن برنه کتورمزلر ودخی بیوردیکه وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُو مِنْهُ مِنْ قُرْآنٍ
وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ وَمَا يَعْزُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ مِثْقَالِ
ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَٰلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ یعنی یا محمد هیچ
اشلردن براش اچنده اولمیه سن ودخی الله تعالی کلامندن که قراندر برنسنه اوقیاسن
ودخی سنك امتك هیچ برعمل قلمیا سز الا بز سزك نه قلدغکزی بلورز واوزرکوزه بزم فرشتلرمز
واردر شول وقتکه اول اشی اشلمکه یا اول قرآنی اوقمغه شروع ایدرسز اول سزك دفترکزده صقلنور
سز دخی آنی اونتمق اولمزدی اوك توبه‌یله تدارك ایدك سنك ربکك علمندن غایب دکلدر ذره اغیری
قدر نسنه یرلرده وکوکلرده دخی وزنده اندن کیچی واندن اولورق هیچ برنسنه یوقدر الا اول
لوح المحفوظده مکتوبدرکه خیر اشلینی دخی شر اشلینی دخی یازن جزاسن بولور ودخی بیوردیکه
أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ یعنی تحقیق الله تعالینك

دوستلریکه اهل قرآن واهل علمدرلر انلر اول علملرله وقرآن ایله عمل قلدیلر قرآن کندولره امام ایندیلر
هر افعاللرینی اکا اویدردیلر وکرو الله مطلع دردیو ادب رعایت قلدیلر نتکم قوللر سلطان حضرتنده
طوردیلر شول عالملر وقرآن اهلیکه قرآنی دستمال ایدنمشلردر کسب دنیا ایچون وعالمکه جمع دنیایه
وجاهه حریص اولمشلردر شول جیفه یه حریص کلب کبی وضلالله خلقی آزدرمغه دجال ثانی اولمشلردر
هوای نفسی کندویه مأموم ایدوب امام قلمشلردر مقتداسی اولدر شبهات وحرام ییمکله اغولولقلردر
کندوی مسموم ایدوب نشتر منشدر حقیقتا اولرخود اعداء الله درلر زیرا اولرک افعاللرینک ضرری
لازم دکلدر که خاص کندولره اوله اول جمیع خلقه تعدی قلور که مقتدای دین ظن ایدرلر انلره متابعت
قلوب اولر دخی ضال اولورلر هم آزدرلر روایتدر که رسولدن صوردیلر اولیاء الله کمدر دیو
رسول بیوردیکه اولیاء الله اولردر که انی کورسه قیامتا کله والله تعالی ذکر ایتمکا کله
انلرک علامتلری ندر که اوزرلرنده حق تعالی قورقسندن ظاهر اولمشدر ودخی وهبدن
روایتدر که حواریون عیسایه صوردیلر که اولیاء الله کمدر عیسا بیوردیکه اولیاء الله اولدر
خلق دنیانک ظاهرنه بقجق اولر دنیانک باطننه بقدیلر وخلق دنیانک تعجیل لذتنه بقجق اول
لذتلرک صوکنه نظر قلدیلر اولم اکمغی کندولره حیات دندیلر حیات دنیایه اولدردیلر ترک ایدوب
اونتدیلر نتکم میت قبرنده اونتدیلر انلر الله تعالینک وآنی ذکر ایتمکی محبوب ایدندیلر اولردر کم اولرک
اوزرنه اهوال قیامتدن قورقو یوقدر وجهنمدن غصه یوقدر کل ایمدی ای محبت الله دعوی ایدن
عالم جاهل نظر قیل نفسکده هیچ بو صفتلردن بری حاصلمیدر وارسه خوش والا وار اولمدن
یلابجلغی صدقه بتدیل ایله محبت الله حاصل قیل ایمانکه اللهدن قورقمغی بله ضم ایله هر
حالده فعلکده قولکده اول خوف الله کندوکه دلیل قلغل اول خوف احتیاط اوزره دینک عمارتنی
بنا قلغل که اساس محکم اوله خللدن محفوظ اوله نتکم الله تعالی اول اولیا صفتندن بوکه اشارت
ادب بیوردی الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ لَا تَبْدِيلَ
لِكَلِمَاتِ اللَّهِ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ یعنی حق تعالی اول دوستلرینک اجمالا بونلردن صفتلرینه اشارت
قلوب بیوردیکه الله تعالینک دوستلری انلردر که ایمانلری اوزرنه ثابت اولوب قورقو اچنده
اولدیلر پس بو قورقو جامعدر هر احوالکسنی عبادت قلمغه ومعاصیدن اجتناب قلمغه کرک
کبایردن کرک صغایردن ودخی کوکلنی بر منه صفتلردن پاک ایدوب اوصاف حمیده ایله مزین
قلمقلغه سبب دکلدرلر الا الله تعالیدن قورقمق یالکوز اکا منحصر دکلدر که شرکدن ونفاقدن

صاقنلو

صاقنلر وکرو قلن معاصی فعلنه کسوزه لر محظوراتدن ومکروهاتدن امتناع قلمیلر ومفروضات
ترک ایده لر جمیع افعاللری الله امرنه مخالفت اوله همان موافقتلری توحیده اوله بوکا سیله
کندوی اولیاء الله دن عدایلیه حاشا که بو ظن فاسددر هیچ بر اهل دین قتنده بو مقبول
دکلدر پس بو اهل اسلام مذهبنده قنی مقبول اوله عقل وبصیرت اولنلره بو قدر تنبیه
کفایت قلور که کندو حاللرنه متنبه اوله زیاده تصدیع حاجت دکل پس ولکرکم تحسین اخلاق
قلوب اللهدن قورقمغی کندولره امام ایندیلر اول مذکور اوصاف خیری کندولر جمع ایتدیلر حق
تعالی ایدر دنیاده بشارت انلر ایچوندر اما دنیده بشارت اولدر که کوردکی دوشلری صالح
اولور یاخود برایروق کشی انکیچون ایو دوشلر کوردکا خبر ویرر ودخی روایتدر که عباده
بن صامتدن که اول رسول الله بو بشارت دیندن صوردی رسول دخی بوذکر اولنان اینه خبر
ویردی بعضیلر دخی دیدیلر کم دنیاده بشارت اولدر که اولوم وقتنده فرشتهلر کلوب اکا بشارت
قللر دیلر که ایلیو کرزه کی عقبالردن قورتلمک که خلاص اولدوکز وصوکوکرزده قلنلر بحون
عصتلنمک که حق تعالی انلره کافیدر مؤمنلرین برنه کسورد وآخرتده بشارت اولدر که باشی
طپرقدن قلدر بطوحق فرشتهلر کلوب جنتله ویدارله بشارت قلورحق تعالینک کلامی
حقدر وعده سنه خلاف یوقدر بتدیل تغییر اولمزپس اول دوستلره دنیاده وآخرتده بشارت
اولمق حق تعالیدن ثواب کامل ونجات عظیمدر بوندن صکره بیوردیکه وَلَا يَحْزُنْكَ قَوْلُهُمْ
إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ یعنی حق تعالی رسولنه تسلی قلب دیرکه یا محمد بو
کافرلر سنی تکذیب قلدقلری غضبیه بر قمسون که بد دستی یوجلک وغالبلق کلی الله تعالی
نکدر جمیع عزت وقدرت طلب ایدنلر الله ایدنلیه ایدرکه اول الله تعالی سمیعدر قوللرنک
مقالتی اشدر علیمدر حاللرن بلور موحدلره خیر عمللری عوض ویرب مشرکلره اوله عقوبت
قلور ودخی بیوردیکه أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ
اللَّهِ شُرَكَاءَ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ یعنی حق استغناسن بیان ایدوب
بیوردیکه آکاه اول بلیا محمد که بد دستی کوکلر اچنده ویرلر یوزنده کم وارسه کلی الله
تعالینک قوللری وجاریلریدر عبادت ایتمزلر شول کم الله قویب بتلره وصنملره طپرلر انلری
بزه شریک قلورلر حال بودر انلر بزه شریک دکللر کوکلر اچنده انلره طپمقدن اولره ضرردن
غیری منفعت ولجوق کل انلر اکا طپمزلر الا بر قوروظنله بزه شفیع اولادولر دخی دکلدر اولر

الا به بلتجیلر دیدکه دیرلر بولره طیمغی یزه الله بیوردی دیرلر حق تعالی آن بیورمدی وانلردن
شفاعت ولجق دخی دکل عاقبتلری عین حرماندر همین بوندن صکره کروکندونک وحدانیتنه
دلالت ادن صنعندن خبر ویروب بیوردیکه هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ
مُبْصِرًا إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ یعنی اول الله تعالی درکه سزکیچون کیجه یراتدی تاکه
انک اچنده قرار طوتوب ساکنلنه سز اول کوندزدکی اشلمکدن حاصل اولن عجز کوزی زحمتکوزی
اول یومغله دفع اده اعضالرکز استراحت اولنه ودخی کوندزیی یراتدی طلب معیشتیچون تاکه
اول اسباب معیشتی حاصل ادوب کوکلکزی انک عبادتنه فارغ قلسز پس بو کیجه وکوندز
کلوب کتمکده عقلی اولنلره وعظ نصیحت واشدنلره انک وحدانیتنه علامتلر ونشانلر وارکه کا
نظر ادوب آنی اکلیلر اما اولرکه بو مصنوعاتدن صانعی کلمیلر انلرک کوکلی کوزی کور اولوب
سمع قلب دخی کور اولمشدر نه کوررنه اشدر بوندن صکره دونب اول مکه اهلندن خبر ویروب
بیوردیکه قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ هُوَ الْغَنِيُّ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ إِنْ عِنْدَكُمْ مِنْ
سُلْطَانٍ بِهَٰذَا أَتَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ یعنی اول مکه کافرلری دیدلرکه فرشتلر الله تعالینک
قزلریدر الله تعالی منزهدر ولددن والددن اول غنیدر هیچ برنسنه یه احتیاجی یوقدر انک کوکلر
ویرلر خاص ملکیدر کمسنک انده اشتراکی یوقدر وبو ملکلر اچنده کیلر انک قوللریدر وجاریلریدر
هیچ اصلا قتکزده برحجتکز ودلیلکز یوقدر بو سوزیکه سویلرسز دلیلسز حجتسز الله تعالی
اوزرنه بلمدوککز کلامله افترامی قلورسز قُلْ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ مَتَاعٌ
فِي الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ نُذِيقُهُمُ الْعَذَابَ الشَّدِيدَ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ یعنی ایت یا محمد شول
کمسنلرکه الله اوزرنه یالان دوزوب افترا ادرلر وولد اطلاق ادرلر انلر انک عذابندن نجات
بولمسز کلرهانک منفعتلری شول برقج کوندرکه دنیاده تمتع ادرلر اندن صکره دونب کلجک
یرلری آخرتده بزدن یکادر بز اولره عذاب شدید ادرشدوروز اول کفرلرینک مکافاتی تا اول
کلاملرینک حلاوتی ندرطدلر کوره لرکه دنیاده نه سویلرلردی ودخی بیوردیکه وَاتْلُ عَلَيْهِمْ
نَبَأَ نُوحٍ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ إِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكُمْ مَقَامِي وَتَذْكِيرِي بِآيَاتِ اللَّهِ فَعَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْتُ
فَأَجْمِعُوا أَمْرَكُمْ وَشُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُنْ أَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ اقْضُوا إِلَيَّ وَلَا تُنْظِرُونِ یعنی حق تعالی
ایدر یا محمد بو کافرلره بو ذکر اولنن کلاملرله عبرت طوتمزلرسه اوقی بولرک اوزرنه اول نوح خبرنی
خبرنکه که قرآنده سکا بلدررک چونکه اول نوح قومنه کلدی دیدکه یا قوم اگر بنم عمرم اوزن

ایچکزده

ایچکزده چوق طورمغم والله تعالینک آیاتلرله سزه وعظ نصیحت قلمغوم اوزرکوزه نقیل
کلدیسیه کمزبنی قتل اتمکه قصد ادرسز بنم اعتمادم والتجام الله تعالی یه در اشویکه انتفویض
اندم ورک سز نقد ارکیدکز واشوکز وارسه جمع ادک کی جهدادک اول اشلرکوزدن اوزرکزه
تشویش اولمیه نکه بنم اوزرمه اتمک دلرسز ادک برساعت تأخیر ادک بکا مهلت ویرمک دنه
دلرسکز اشلک که بن سزی تا اولنجه دعوت قلمقدن فارغ اولجق دکلم فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَأَلْتُكُمْ
مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ یعنی اگر بو دعوتدن اعراض ادوب ایمان
قبول اتمکدن وبیوردغمی طوتمقدن امتناع ادرسکز اندن بکا ضرر یوق زیرا بو دعوتیچون
سزدن بن اجر طلب اتمزن بکا حاصل اوله دکلدر بنم اجرم الا الله تعالی قتنده در که آخرت
مرتبسدر بکا ارتمدن ایله امر اولنمشدرکه مسلمانلرله توحید اوزره ثابت اولم حقدن
باطله میل اتمیم که اهل باطلکی جهاندن زیانکاردر بوندن صکره بیوردیکه فَكَذَّبُوهُ فَنَجَّيْنَاهُ
وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ وَجَعَلْنَاهُمْ خَلَائِفَ وَأَغْرَقْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الْمُنْذَرِينَ یعنی اول کافرلر نوحی تکذیب اتدلر عذاب کلوردکنه انمدلر پس بز اولره طوفان
عذابن کوندردک نوح وانکله بله ایمان کتوردنلری اول عذابدن قورتردک غرق ادوب هلاک
ایلدک شولریکه بزوم رسولمز نوحی وانکله کندردکمز حجتلری یلان ایلدلر اول نوح ایله نجات
بولن مؤمنلری کمیدن چقروب انلرک یرلرنه خلف قلدق پس نظر ایله یا محمد که اول رسوللر
کلوب قورقتدغی قومک عاقبتی نه هلاک اولدی چون انلر ایمان کتورمدیلر حذر قلسونلر
بو مکه اهلی دخی که سکا مخالفت قلورلر انلرجلین بولرد خی عذابه مبتلا اولورلر دخی
بیوردیکه ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِ رُسُلًا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ فَجَاءُوهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا
بِمَا كَذَّبُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ كَذَٰلِكَ نَطْبَعُ عَلَىٰ قُلُوبِ الْمُعْتَدِينَ اندن بز اول نوحدن صکره دخی
کوندردک هر قومه هود کبی وصالح کبی وابرهیم واسمعیل واسحق ویعقوب کبی انلر دخی
کلی قوملرنه علامت بنوتله وبرهان توحیدله کلدلر ایمانه امر ادوب شرکدن نهی ادرلر اول
قوم انلری تصدیق اتدلر اتمدلر عناد ادوب طوردلر اندن ارتوکه اول رسوللر کلمزدن اوک تکذیب
قلدلر اول انکاردن کرو دونمدلر پس بز اول حلالدن وحرامدن حددن تجاوز ادنلرک قلبنه
شویله مهر اوردزکه اول تکذیبلری انلره ایماندن مانع اولور مطبوع القلب اولوب محروم
قلوردلر ودخی بیوردیکه ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ مُوسَىٰ وَهَارُونَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ بِآيَاتِنَا فَاسْتَكْبَرُوا

وكانوا قوما مجرمين يعني حق تعالى ايدر اول رسوللردن صكره كرو بز موسي ايله هرونی كندردك
فرعونه اول ازغون جماعتله بزوم اول طقوز آيتلرمزله كه اعرافده ذكر اولندي انلر استكبار
ادب ايمانه كلمكدن امتناع قلدیلر اول موسي ايله هرونی تكذيب ايتدیلر اول مشرك قوملردن اولدیلر
فلما جاءهم الحق من عندنا قالوا ان هذا لسحر مبين قال موسى اتقولون للحق لما جاءكم اسحر
هذا ولا يفلح الساحرون چون اول حق ظاهر اولدي الله قتندن اولر انكار ادب ددیلر كه
دكلدر بو الا آشكاره سحردر موسي اولره ددي كه يعني نچون سز حق ظاهر اولسه اكا سز سحر مي
درسز حق تعالى ايدر بونك كبي سحر مي اولور بو سحر دكل ليكن علامت نبوت ورسالتدر كه
انكله حق ظاهر اولور ساحر اولنلر اسنلرندن ظفر بولمز نچنكه حقه مقابل اولدیلر بلكه كلي اشلري
باطل اولب اثري باقي قلمز و بوندن صكره بيوردي كه قالوا اجئتنا لتلفتنا عما وجدنا عليه
آباءنا وتكون لكما الكبرياء في الارض وما نحن لكما بمؤمنين يعني اول فرعونلر قوم موسي ايله هرونه
ددیلر كه يا موسي كلدك سن بزي دندن منع ايتمك ديلرسن شول دين نكه كلدك اتالرمزي اول دين
اوزره بولدق اكا طپرلودي سز دلرسن بو حكمله سلطنت شرف بو مصر ولايتنده سزك اوله بزوم اوزرمزه
مالك اولسن بز سزك ايكوكزه دخي اينانورکولز كه سز ايكنكز رسوللري اولسن وقال فرعون ائتوني
بكل ساحر عليم فلما جاء السحرة قال لهم موسى القوا ما انتم ملقون فرعون لعين چون مجادله‌ی
موسا ايله قلدي دكه وارك بكا استاذ حاذق ساحرلر كتورك كه موسي نك بو سحرنه اوزره غالب
كللر چون ودب جمع ادوب كتوردلر ددكم برغوك اول سحر كي سني برغودسن بوقسه بزمي برغلوم
موسي اول ساحرلره ددي كيم برغوك اول سحر كوزدن الكوزده نه وارسه عصا كوزدن وايلركوزدن
فلما القوا قال موسى ما جئتم به السحر ان الله سيبطله ان الله لا يصلح عمل المفسدين ويحق الله
الحق بكلماته ولو كره المجرمون يعني چون اول ساحرلر كندولرك سحرندن بللرنده نه وارسه ايلردن
عصالردن برقدلر اوزره موسي اولره ددي كه يا قوم سحر شول نسنلر كه اشلدوكز كتورب
برقدوكز اولكي سحردر تحقيق الله تعالى آني باطل قلوب هلاك ايلر زيرا الله تعالى مفسدلرك
عملندن راضي دكل وآن اصلاحه كتورمز البته الله تعالى اسلامي ظاهر ادكند و تحقيقله
ونصرتيله كل اديان اوزره اكر فرعون آني قوسيله ظهوره كلدكن خوش كورمزلرسه دخي بوندن
صكره كرو بيوردي كه فما آمن لموسى الا ذرية من قومه على خوف من فرعون وملائهم ان يفتنهم
وان فرعون لعال في الارض وانه لمن المسرفين يعني حق تعالى خبر ويردكه موسي يه تصديق قلمدي

الابو

الا بر سهل طائفه كه آنلري بني اسرائيلدن ادي وآتلري قبطيلردندي اما ابن عباس ايدر اول
قومندن بر ذريت دديكي بني اسرائيلدي اولر آلتمش بيك كشيدي زيرا اول وقتكه يعقوب
كنعاندن كوچوب مصره واردي يتمش اكي كشيله واردي اول يتمش اكيدن اولاد ونسل اوده دي
تا آلتمش بيكه ارشدي پس اول موسايه كلمدكلري اول فرعونله قومر قورقسندن كلمزلردي
كه اولري قتل ادرلردي زيره فرعون پر يوزنده طاغي ومتكبر ايدي دخي مسرفلرندن ادیلردن
ادي زيرا درت يوز ييل دينده عمر كچوردي هيچ اكا بر زحمت مرض واقع اولمدي سكسن
ييل موسي آني دعوت قلدي ايمانه كلمدي ودخي بيوردي كه قال موسى يا قوم ان كنتم آمنتم
بالله فعليه توكلوا ان كنتم مسلمين فقالوا على الله توكلنا ربنا لا تجعلنا فتنة للقوم
الظالمين ونجنا برحمتك من القوم الكافرين يعني اول قوم ايمانه كلمشلردي اول
فرعونيلردن قتي انجنورلردي موسايه شكايت ادب ددلركه سن بزه رسول كلمزدن
اول بزي انجدرلردي اوش كلدكدن صكره دخي انجدرلر موسي اولره نصيحت ادب
ددي كه يا قوم اكر الله تعالى يه اخلاصله ايمان كتوردكرسه كرو الله تفويض
ادك واكا التجا ادك اكر حقيقت اهل اسلامدنسكز چون موسي دن اول كلامي اشتدلر
ددلركه اشتمزي اول الله اصمرلدق واكا اعتماد قلدق كه اول قادر قوي در ودخي
دعا قلوب ددلركه اي بزم ربمز اول ظالم قوملري بزم اوزرمزه مسلط قلوب بزي
انلرك عذابلرنه مبتلا قلمغل بزه انلرك اوزرنه نصرت ورب رحمتكله انلرك شرندن
خلاص قلغل ودخي بيوردي كه واوحينا الى موسى واخيه ان تبوآ لقومكما بمصر بيوتا
واجعلوا بيوتكم قبلة واقيموا الصلوة وبشر المؤمنين يعني اول فرعون لعين موسي قومنه
آشكاره نماز قلمقدن منع ادب مسجدلرن يقدلر پس الله تعالى خبر ويردكه بز موسا ايله
هرونه ايله وحي ايديب ددك كه بو قومكزه مصرده اولر قليورك اولر كوزدك
بونني جهت قبله دن يكا قلوك اولر كوزي كندوكره مساجد ادنك اچنده نماز
قلوك كه انك اچنه كروب كمسه سزي انجتميه اكر دلرسه بونده نماز بيوردي
زكوتي نچون بيورمدي بز ايدرز كه اندن اترو كه فرعون انلردن كلي مالالرن المشدي
زكوت واجب اولجق مالالري يوغدي پس حق تعالى رسولنه بيوردي كه يا محمد بشارت
قل مؤمنلره كه الله بر ليلر اول جنت ديدارله ونعمت لحتله كه انك نهايتي اولميه

يدكه خطاب موسی يه اوله اندن ايمان كتورنلره بشارت قله وبوندن صكره سوردی
كه وقال موسى ربنا انك آتيت فرعون وملأه زينة واموالا في الحيوة الدنيا ربنا ليضلوا
عن سبيلك ربنا اطمس على اموالهم واشدد على قلوبهم فلا يؤمنوا حتى يروا العذاب
الاليم بو قصه يه انديديكه چون مصر قوم طوفانله عذاب اولنديلر چكركيله وقورتغيله
وقورباغه‌يله تنكم بيانى اعرافده اولنديدی اول عذابلره مبتلا اولجق دركه اكر بو عذا
بزدن دفع اوله سی اولورسك بز سكا البته ايمان كتوره وز چون عذاب دفع اولندی
اوكركرو عهدلرن نصيوب ايمانه كلمدلر موسى غضبه كلوب انلرك اوزرنه يوزدعا
قلديده ديكه ای بزم ربمز بد دستی سن بو فرعونه دخی اول قومنك اشرفلرنه زينت دنيا
وردك وچوق ماللرور ردك يا رب انكچون نعم وردك كه طريق اسلامدن ضال وكمراه اوللر
كروقلن خلق طريق حقدن منع ايده لر ای بزم ربمز بولرك كفرلری اوزره اولدركل تا كه
كوزلريله اول عذاب كورمينجه ايمانه كلميلر كه اول عذاب غرقدر ودخی بويوردیكه قال
قد اجيبت دعوتكما فاستقيما ولا تتبعان سبيل الذين لا يعلمون پس حق تعالى بيوردیكه
يا موسى دعاكز اجابت اولندی كه سز ايكيكز طغری طورك قايم اولك اول بيورلدغكز
اشن اوزره متابعت قلمك واول جاهللر يولنه كه فرعون ودخی قوميله دمشلركم بو دعا دن
صكره قرق ييل كچدی بعضلر ددلركم قرق ييل دیدی اولدی فرعون قوميله چون موسى
بو دعاء قلدی هرون بلسنده آمين درديكسی بله دعا قلمش كبيدی انونكچون ددكه
دعاكز قبول اولندی چون بنی اسرائيل موسى انلره بو دعاء قلدغن كوردلر انلرك ايمانه
كلمكلكندن اميدلرن قطع اتدلر قتاده وسدی ايدر حق تعالى اولرك مالارن واكنلرن
كلی طاش ايلدی ودخی ديكه وجاوزنا ببنى اسرائيل البحر فاتبعهم فرعون وجنوده بغيا
وعدوا حتى اذا ادركه الغرق قال آمنت انه لا اله الا الذى آمنت به بنوا اسرائيل وانا
من المسلمين يعنى حق تعالى ايدر چون بنی دلدك فرعون قوميله هلاك اده وز موسى يه ايلدك
بنی اسرائيلى آلكيت ديو چون بنی اسرائيلى جمع دبالدی چقدی تا صباح وقت ينله دشدلر
فرعون لعين انی اشدب لشكريله موسى نك اردنه دشوب تكبرلك وعداوت يوزندن تا كه
انلری دشوب هلاك ايليه بنی اسرائيل كوردلر فرعون اردلرندن اوكلرنده دخی دكز كندولرن
ايدكسدلر دردلركه بوندن قورتلمق نته اوله بز بو دكزی قنده كچوز پس حق تعالى وحی

قلدی

قلدی موسی يه كه عصا كله دكزی اورغل موسى چون دكزی عصا ايله اوردی دكزدن اون
اكی قورويول آچلدی موسى قوميله كروب اندن كچدلر نتكم حق تعالى خبر وردی بز بنی اسرائيلی
دكزدن كچورودك فرعون لعين انلره متابعت قلوب اردلرنجه چون دكزه ارشدی كوردكم
قورويوللر اولمش اول قومنه ردكه كورك بو دكز بنم هيبتمدن قورومش اول قوم آنی تصديق
اتدلر فرعون بيشلدی اول قوميله صويه كردی چون اوكلكرن اول طرفدن چقمغه قصد ايلدی
بو طرفده دخی صوكی دكزه كردی هيچ الروده كريده صودن طشره بركمسه قلمدی حق تعالى اذنيله
صوا قوب بربرنه قرشدی انلرك جميعسنی قپليوب صويه غرق ايلدی چون فرعون لعين كوردی
كه اول وقتده ددكه بن بن انندم تصديق اتدم كه تحقيق يوقدر الا اول معبود كه بنی اسرائيل
اكا طپمشلر در انلرك دينلری اوزره مخلصلردنم الله دن ارتق الله يوقدر پس حق تعالى
بيوردیكه آلآن وقد عصيت قبل وكنت من المفسدين فاليوم ننجيك ببدنك لتكون
لمن خلفك آية وان كثيرا من الناس عن آياتنا لغافلون يعنى چون اول وقت ايمانه كلدی
جبرائيل حاضردی كه انلرك اوكنجه صويه كرمكه دليل اولدی اندن ددكه يا فرعون شمدی عذاب
كوردكسنه می ايمانه كلورسنكه بوندن اوكدن سن مفسدلردن وكافرلردن ادك بو ايمانك
بأسدركه سندن قبول اولنمز ايدر حميد بن هلال دن كه بر وقت جبرائيل رسول الله كلجك
قاوردی اول كلامنده ددكه يا محمد حق تعالى قوللرندن هيچ بر قولی غضبه كتورمدی
شول رجلين كه فرعون كتوردی شول وقت كه كوردی غرق اولوردركه بن ايمان كتوردم بنی
اسرائيل تنكرسنه قورقدم كه اكا بر ترحم اولنه اول بلجغندن بر آوج بلجغی الدم آنك اغزده
اوردم كه دخی بر كلام سويلمكه مجال قلمدی پس حق تعالى بيوردیكه بكون كرك يا فرعون
سنك حالك عبرت اوله بركمسه دخی سنجلاين ربوبيت دعويسن قلميه بد دستی بو خالقه بقك
جوغی بزم عذابلرمزدن غافللردركه برنك هلاكك كوربدخی قورقمز واندن عبرت
المزلر ودخی بيوردیكه ولقد بوأنا بنی اسرائيل مبوأ صدق ورزقناهم من الطيبات فما اختلفوا
حتى جاءهم العلم ان ربك يقضى بينهم يوم القيمة فيما كانوا فيه يختلفون يعنى حق تعالى
بنی اسرائيله وعده قلمشدی مصر ولايتنی فرعوندن آله انلره ميراث قله اندن اتروبيوردكه
بز بنی اسرائيلی يورتلندردق بر شريف كريم يورده كه اردنله فلسطين در ديار مصرده وانلره
يورت وردك حلالندكه اهل مصرك واهل شامك مالارن انلره ميراث قلدق پس اولرديلرنده

اختلاف ایتدیلر تا که موسی توراتله کلدی اما یوشعدن صکره اختلاف قلدیلر بعضلر ددیلرکه
محمدك امرنده اختلاف قلدیلر تا که محمده نبوت ویرلدی واکا قرآن کلدی اندن انکار ادوب
مخالفت قلدیلر زیرا اولده اول وقتدك کتابلرنده صفتلرن بولدقلریله ایمان کتورمشلر ایدی
صکره حسددن انکار ادوب کافر اولدیلر یارن قیامت کوننده اول دینده اختلاف قلدقلرینه
که هر ملت کندو دینینی ترجیح ادوب بو حقدر دیر زیرا حق تعالی حق قنغی باطل قنغی در بیان ایلیه
اهل حق اولنلر خیر عوضلر الابدی سعادت مقامنده واهل باطل اولنلر عذاب وعقوبت اله
ابدی شقاوت مقامنده ودخی بیوردی که فَإِنْ كُنْتَ فِي شَكٍّ مِمَّا أَنْزَلْنَا فَاسْأَلِ الَّذِينَ يَقْرَءُونَ
الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكَ لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ سبب نزول آیت بودرکه
قریش کافرلری ددیلرکه اشبو وحی کم محمده القا اولنور اول شیطاندندر پس الله تعالی بو آیتی
اندردی بیوردیکه یا محمد اکر سنك شکك وارسه شول قرآندن که بز سکا اندردك صورغیل
انك صدقنی اول اهل کتابك مؤمنلرینه که سندن اول اوقیو کلدیلر سکا اولر خبر ویره لرکه اول
حکم دخی اولرك کتابلرنده یزلمشدر رسول علیه السلام ددیکه بنم اکا اسکا شکم یوقدر وهیچ بر کمسیه
دخی صورمزن بلکه طانقلق ویررم که اول حقدر اکرچه خطاب بونده رسولهدر لکین مراد
بوندن اول رسولدن غیری کاشك ادنلرهدر زیرا بو خلایق اوچ مرتبه اوزرنه دربری حقیقتا
قرآنه کافردر وبری حقیقتا مؤمندر وبر طایفه تحیرده قلوب شك ایتمشلردر پس بو خطاب
اول شك ادنلرهدر پس حق تعالی بیوردیکه تحقیق سکا قرآن حقدر که کلدی کاشك ادنلردن
اولمغل وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَتَكُونَ مِنَ الْخَاسِرِينَ یعنی یا محمد دخی شونلردن
اولمغل که بزوم آیتلرمزی یالان طوتدیلر ورسوللرمزی تکذیب ایتدیلر سن دخی مغبون اولسن اکر
اولر جلین تکذیب ادهسن بو خطابدن دخی رسول کندو مراد دکل بلکه اول قرآنه رسوله شك
اولنلردر رسول علیه السلام تهدیدانندن که قرآنه شك اوله یا بر رسوله انکار اوله ودخی بیوردیکه
إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ وَلَوْ جَاءَتْهُمْ كُلُّ آيَةٍ حَتَّى يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ
یعنی شولرکم اولرك اوزرنه حق تعالینك سخط وغضب وکفر اوزره اولمك کلمری تقدیر اولندی
انلر ایمانه کلمزلر اکر انلره کلی علامت کوسترب ظاهر دلیللر وبرهانلر دخی اولرسه انلر انکار ترك
ایتمزلر تا دنیاده هلاك لك واخرتده عذاب الیمی کورمینجه الا مکر که یونس علیه السلام قومنه نتکم بیوردی
فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ آمَنَتْ فَنَفَعَهَا إِيمَانُهَا إِلَّا قَوْمَ يُونُسَ لَمَّا آمَنُوا كَشَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَوٰةِ

الدنیا

الدنیا وَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَى حِينٍ یعنی هیچ بر اهل قریه اولمدی کافرلر عذاب واقع اولدیغی وقت
ایمان کتوره لر دخی اول ایمانلری انلره منفعت قله قبول اولنوب عذاب اولردن کتوریله الا
یونس قومی اولدیلر بحق چونکه انلر عذاب معاینه اولدیکوریلوب کوك کنارنده قوبحق
تیز اخلاص ایله ایمان کتوردولر بز دخی اول حورقلجی عذاب اولردن دنیاده کتوردك اول مقدار
اجللری تمام اولنجه کرودینده انلره حیات ویردك که انکله تمتع ادهلر قتاده ایله روایت
قلورکم بدرستی یونس علیه السلام قومی چقدیلر بر دپه اوزرنه طوردیلر قرق کیجه الله تعالی یه تضرع ایله
دعا قلوب یالوردیلر تا که حق تعالی اولرك توبه سن قبول ایلدی ودخی بعض صحابه دن روایتدرکه
حق تعالی چون یونسی قومنه کندردی عبادت ایتدیلر الله بر لکنه واکا عبادت قلمغه دعوت قلدی
وکفر وشرکی ترك ایتمکه بلیلدی انلر امتناع ادبانك دعوتنه اجابت قلمدیلر پس یونس حق تعالی یه
دعا قلوب ددیکه یارب بن بو قومی سنك عبادتکه وسکا توحیده یلتردم بولر امتناع ادب قبول
ایتمزلر حق تعالی وحی ادب بیوردیکه بر دخی دعوت ایله اجابت قلورلرسه خوش والا اجابت قلمزلرسه
انلره بلدرکم اوچ کوندن صکره اولره عذاب کلور یونس علیه السلام کلوب اولری کرو دعوت قلدی انلر اجابت
قلمدیلر پس انلره خبر ویردیکه اوچ کوندن صکره سزه عذاب کلسر اول قوم آنی اشتدیلر ددیلر بز یونسی
بونجه زماندن تجربه ادرز انده هیچ بر یالان بولمدق اکر بو کیجه اچوکزده یتمیوب چقوب کدرسی
اولرسه کندو نفسکوزك چارهسنی ادك کم اول دکی واقع اولسر چون کیجهنك بعضسی کجدی
یونس اولرك اراسندن چقوب کتدی چونکه اول وعد ودخی وعد کونی کلدی کوردیلرکه کوك کنارنده
قزل وقره بر سنه قوپدی اوده دتوتون کبی یقین بلدیلرکه بولره عذاب کلور پس شیلدیلر دتیکا یونسی
طلب اتدیلر بولمدیلر چون لحضم وقت یقین کلدی یونس بولمقدن امیدلرن کسدیلر بشلدی اول قزل
قره دخی صاچلمغه اول قومدن برسی انلره ددیکه اکر یونسی بولمدکزسه یونسك تنکرسی حاضردر اکا
دعا قلوب تضرع ایلك پس اتفاق ادب کویلرندن صحرایه چقوب عورتلری واوغلانلری وحیوانلری بله
چقردیلر اوغلنجقلری انالرندن وحیوانلری دلندندن دوشندیلر یردلر انلرکلی الله تضرع لر ادوب
صدقله اخلاص ایله بر ادلر اول آنلردن وعورتلردن واوغلنجقلردن وحیوانلردن دللریله زارلق
اوازلری کوکه کتوزلدی بربرینه قرشدی اول قزل ادود دوتن دخی اولره یقین واردی تاکه اولرینك
سطحنی بوردی اول اوداشسی اولره ارشدی اولر دخی صدقله توبه قلدیلر اول عذاب اولیجی بوده مسکن
حق تعالی اولردن کرو کتوردی بوندن ترو خبر ویردی حق تعالی آنی کم هیچ بر قومدن عذاب وقتنده

توبه‌سی قبول اولنوب فائده قلمدی الا بو قوم یونس چون دلله کوکلیله الله‌ی تصدیق قلدیلر پس بو آیت
تهدید و تخویفدر مکه کافرلرینه و دخی جمیع کافرلره تا قیامتدکن که اگر اولر ایمان کتوردیسی اولره عذاب
اینسه اول وقتده ایمانلرنك منفعتی اولسه دکل و دخی بیوردیکه وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَآمَنَ مَنْ فِي الْأَرْضِ كُلُّهُمْ جَمِيعًا
أَفَأَنْتَ تُكْرِهُ النَّاسَ حَتَّى يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ یعنی یا محمد اول سنك ربك دلسکه یریوزنده کم وارسه کلیسی
ایمانه کللردی سن البته ماکراه ادب بولری ایمانه کتورمدرسن وکر ربك دلسه اولره بر علامت ظاهر ایدیدی
شول یونس قومنه قلدغی کبی که مضطر اولب ایمانه کللردی لیکن حق تعالی چون دلمدی اولمدلر ذیرا بو
دنیا دار ابتلادر و مقام محنتدر نیجه‌لر بونده نوز نجات بولب سعادته اردی و نیجه‌لر دخی هلاك اولب
شقاوته ارشدی وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تُؤْمِنَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَيَجْعَلُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ یعنی هیچ
بر نفس یوقدرکه اول ایمانه کلمدی الا الله تعالی ارادتیله قله اول کفرك حلاوتنی شولرکه کوکلنه کم انلرك
ایمانه رغبتلری یوقدر زیرا انکا کم ایمان ورلور دایم انوکله عبادتده اولور و انکا کم کفر ترك ورلور انکا دخی
انك حلاوتی ورلورکه دایم انکله شقاوتده اولور و دخی بیوردیکه قُلِ انْظُرُوا مَاذَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَمَا تُغْنِي الْآيَاتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ فَهَلْ يَنْتَظِرُونَ إِلَّا مِثْلَ أَيَّامِ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ قُلْ فَانْتَظِرُوا
إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ یعنی حق تعالی ایدر یا محمد ایت اول کافرلره که نظر قلوك اول کوکده‌کی آیه و کونشه
و یلدزلره و یرده‌کی دکزلره و طاغلره و اغاجلره و اوتلره که کلی بولر حق تعالی‌نك وحدانیتنه و کمال قدرتنه
دلیلدر اندن عبرت آلوب آنی بلك چون اولر اندن عبرت المدلر اندن اترو بیوردکه اول کوکلرده‌کی
یرلرده‌کی علامتلر منفعت ایلمز و اول رسوللر کلوب انذار قلدغی فایده قلمز شول قومه که انلرك کوکلی
کوزی کور اولمشدر کورمز اندن اترو ایمانه کلوب تصدیق اعتزیس اولر منتظر دکللر الا شول کندولردن
اول کچن قوم منتظر اولك بن دخی سزکله سزك هلاککوزه منتظر اولین کوره‌لم نصر فلاح کیمه حاصل
اولور و دخی بیوردکه ثُمَّ نُنَجِّي رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا كَذَلِكَ حَقًّا عَلَيْنَا نُنْجِ الْمُؤْمِنِينَ یعنی بز نجات
ورب قورترز رسوللریمزی عذابدن و هلاکدن دخی شولری کم انلرکله بیله ایمان کتوردیلر
چنکه عذاب اندرب اول کافرلری هلاك اده‌وز کندو منه بز ایله واجب ایلرز که مؤمنلره نجات ورب
قورتروز دنیا عذابندن دخی آخرت عذابندن چونکه اولرك التجاسی بزه اولمشدر و دخی بیوردکه
قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنْ كُنْتُمْ فِي شَكٍّ مِنْ دِينِي فَلَا أَعْبُدُ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ أَعْبُدُ اللَّهَ الَّذِي
يَتَوَفَّاكُمْ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ یعنی اول مکه کافرلری کلوب رسول اتالری دینلرنه دعوت قلدیلر
حق تعالی ایدر ایت یا محمد مکه اهلی اگر سزك دینی اسلامه شکوکز وارسه اومرسکوزکه بن سزك دینکزه

کرم دونیز بو دینی اسلامی ترك ادم بن بو دینی اشلیجك دکولم طپنمم بن شول نسنیه که سز طپرسز اللهدن
غیری اگر سزك بنم دینمده شکوکز وارسه حقلغنه بنم سزك دینکوزك باطللغنه هیچ کمانم یوق
یقینم بلورم که باطلدر پس بن طپنمم الا اول الله کم سزی وعدکز بتجك اولدرن و اندن صکره کرو
دیرکوزن اولدر بن ایله امر اولندم که الله مطیع اولب انکا ایمان کتورن مؤمنلر ایله بله اولم دینی
اسلامدن غیریه رغبت اتیم که سبب دخول ناردر و دخی بیوردیکه وَأَنْ أَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا
وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذًا مِنَ الظَّالِمِينَ
یعنی بنم ربم قرآنده ایله صوردیکه یا محمد عملکی اخلاص قل دینکدن توحید اوزره ثابت اول
مخلص اولون دین اسلامدن غیریه میل اتمکل مشرکلردن اولمغل مؤمنلردن و مسلمانلردن اول و لغل
الله قویب بر آیرغه طپمغل کم اگر طپرسك اندن سکا منفعت اولسر دکل و اگر طپمزسك سکا زیان
لحقونسر دکل اگر سن اول الله‌ی قویب اول یروغه طپاسی اولرسك تحقیق کندو نفسنه ظلم ادنلردن
اولورسن و دخی بیوردیکه وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ
لِفَضْلِهِ يُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ یعنی یا محمد بلکل که اگر سکا الله‌دن
بر زحمت واقع اولسه اول بلاء و شدتی سندن اول اصنام دفع اتمز الا حق تعالی دفع ادر الله تعالی
سکا بر خیر ارشدرمق دلسه رزق بولغندن و صحتی بدنندن انك اول عطاسنی کمسه سندن
منع ادجی یوقدر اول سکا ارشوران فضلدر دکمه دلرسه قوللرندن انکا مخصوص قلور چنکه اول
قومکا اهلی اوله الله تعالی غفوردر مؤمنلرك کناهلرن یرلغور رحیمدر حسناتلرن قبول
ادب چوق ثوابلر ورر تا که قوللری بونی حقیقت بلوب التجا هر حالده انکا قللر و دخی بیوردیکه
قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنِ اهْتَدَى فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ
عَلَيْهَا وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ یعنی ایت یا محمد اول مکه اهلنه که یا مکه اهلی تحقیق سزه حق کلدی
ربکزدن که قرآندر و محمددر هر کمسکم ضال اولدی انلره ایمان کتوردی هدایت بولدی انك ثوابلری
و خیرلری کندو نفسلرینه‌در و هر کمسکم ضال اولدی انلر ایمان کتورمدی ضرر و عقوبت کرو کندو
نفسنه‌در بن سزك اوزرکوزه مسلط دکولم دلرد لمز سزی ایمانه کتورم هدایت ورن دخی الله‌در
ضلالت اوزره قوین دخی الله‌در بن خبر ارشدرجیم سزه همان بو دخی قتال آیتی کلمزدن اول کدن صکره
آیت قتال کلوب مقاتلیه امر اولندی و دخی بیوردیکه وَاتَّبِعْ مَا يُوحَى إِلَيْكَ وَاصْبِرْ حَتَّى يَحْكُمَ اللَّهُ وَهُوَ
خَيْرُ الْحَاكِمِينَ یعنی یا محمد اول کافرلر سنك قولکی تصدیق قلمزلرسه سن سکا اندرلن قرآنله عمل

ایله انلرك تكذیبنه صبر ایله اكا دكن كه الله تعالى ولره عذابله حكم ایلیه یا دنیده یا آخرتده
كه عدل ایجیلرك كی عادلی ولدر و احكم الحاكمین اولدر **سورة هود مكیة مائة وثلث وعشرون**

بسم الله الرحمن الرحیم

الٓر كِتَابٌ اُحْكِمَتْ اٰیَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَدُنْ حَكِیمٍ خَبِیرٍ اَلَّا تَعْبُدُوا اِلَّا اللّٰهَ اِنَّنِی لَكُمْ مِنْهُ نَذِیرٌ وَبَشِیرٌ ابن عباس
ایدر الف لام را دمك معنسی لكا اشارتدر كه بن اول اللهوز كه كوررم و بعضلر دمشلر كه الف
اسم الله ولام اسم لطفه ورا اسم ربه اشارتدر دمك اولور كم معبود حق بنم لطفم قوللرم اوزرنه
جوقدر بن لطیفم و هر مخلوقی تربیت ایدیجی ربی منم بس اشبو كتاب كه قرآندر بونك آیاتلری محكم
اولنمشدر باطلدن محفوظدر بونده اعوجاج وتناقض یوقدر كلی صواب حقدر اندن بو كتابك
امر نهیی وعد وعید دخی ثواب عقاب تفسیر اولنب بیان اولندی جبریل امین اندردی بو قرآن
محمد امین اوزره اول اللهدن كه حكیمدر یعنی دلرسه حكم ایدر مانع یوقدر خبیردر قوللرك نه اشلدكن
بلور نقدر دقیق اولرسه بس امر اولندی بو قرآنله كه برلیه سز و مطیع اولمیه سز الا اول الله كه سزه
هم قورقدیجی و هم بشارتجیم قلیجی بنم مطیع اولمینلره عذابله قورقدرم و مطیع اولن مؤمنلره جنت
رحمتله بشارت ایدیجیم و دخی بیوردیكه وَاَنِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا اِلَیْهِ یُمَتِّعْكُمْ مَتَاعًا حَسَنًا
اِلٰٓی اَجَلٍ مُسَمًّی وَیُؤْتِ كُلَّ ذِی فَضْلٍ فَضْلَهُ وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنِّیٓ اَخَافُ عَلَیْكُمْ عَذَابَ یَوْمٍ كَبِیرٍ اِلَی اللّٰهِ
مَرْجِعُكُمْ وَهُوَ عَلٰی كُلِّ شَیْءٍ قَدِیرٌ و دخی سزه بیوررم كه اول دكلرده عبادت ایدب نماز قلسز و اندن
كندو كناهلروكزه مغفرت طلب ایدهسز شركدن وكفردن توبه ایدب آنی برلیكه دونسز تا كه اول
الله سزه دنیده عیش حسنله خیر عافیتله تمتع قلدوره تا عمر كوز آخره ارشنجه و حیاتكزی
كندونك طاعتی اچون قلهوورده كی سنلره سزی راضی قوللردن قلهدخی آخرتده ووره هر كوز كلو
عمل اشلینلره كوركلو درجهلر و یوجه مقاملر جنت اچنده انشاء الله تعالى سعید بن جبیر
ایدر هر فضل اشنه فضلندن ووره ددكی معنسی ولدركه بر ایو عمل اشلینه اون ثواب یزه
فضیلهكر و بر كناه یزه اول كناهندن زیاده یزمز و اكر دنیاده انكله عقاب اولنمزسه اول ونواب
برنی اكسرلر اول كناه مقابلسنده طقوزی یرنده قلور اول ثوابك ابن مسعود قول بودر اندن ابن
مسعود دمشدركه ویل هلاك اولكمسیه اول برنلن كناه اونلن ثوابدن ارتق كله ترازو
قتنده و كر اولكافرلر ایماندن اعراض ایدب امتناع ادرلرسه ایت سن یا محمد انلره كه بن سزك اوزركوزه
الوعذابدن قورقرم كه دنیده واقع اولسز و آخرتده عذاب نار اوغیریسز مقاتل دركه حق تعالى

اولوردن

اولوردن یغمور حبس ایلدی یدی ییل تا كه حیواندن و انساندن اولورن یدلر دخی ایت یا محمد كه سزك
عاقبتهدو بنم دجق بر كوز آخرتده الله حضرتدر كه اول الله قادردر سزی اولدردكدن صكره كرو
دركوده هر نه قلدوكزسه سزه آنك مكافاتن قله و دخی بیوردیكه اَلَا حِینَ یَسْتَغْشُونَ ثِیَابَهُمْ یَعْلَمُ
مَا یُسِرُّونَ وَمَا یُعْلِنُونَ اِنَّهُ عَلِیمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ یعنی بلكل كه بو كافرلر كتم ادوب كزلرلر شه شول
نسنیكه كوكللرنده واردر تا كه اول محمددن ستر ادرلر اول كا مطلع اولمیه دخی بلكل كه شول وقتكه
طونلرن كیوب بدنلرن و تنلرن انلرك كوكلنده نه عداوتلری وارد دخی بلور و دللریله نه سویلد
دخی بلور وقتاده ایدر كشنك كی كز لنجسی كه كمسنه طوید رمیه یا كوكلنده كی یا طونلر اچنده كی اولر
الله تعالى اولكسنه دخی بلور هر كشنك خیردن شردن كوكلنده نه وارد بون اندن اتر و بیوردی
حق تعالى كه مكه كافرلری قچن قرآن اوقندغن اشتسلر باشلرن اشاغه قلودلردی كوكسلری اوزره
اول اشتدكلری قرآن كره كرون تا اول كرا هلرن محمددن كزلیلر الله تعالى حضور انلرك نفسلرندن نه
وار هب مطلعدر ظاهرلرندن بخه مطلعسه و دخی بیوردیكه وَمَا مِنْ دَآبَّةٍ فِی الْاَرْضِ اِلَّا عَلَی اللّٰهِ رِزْقُهَا
وَیَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ فِی كِتَابٍ مُبِینٍ یعنی هیچ بر حركت ادر حیوان یوقدر یر یوزنده الا
انك رزق الله تعالى دندر كه اكا رزق ویرسكه ضمندادر مادام دنیاده حیات اوله حق تعالى دانلرك
یر یوزنده قرار طوتنلری دخی بلور و الوب یر التنده دفن اولنتلری دخی بلور كه هر برینه حالده درینه
محتاجدر عبد الله بن مسعود ایدر مستقر اولدر كه انا رحمنده قرار طوتمشدر حق تعالى آنی بلور اكا
انده رزقن ویرر و دخی هر دابتك نه یرده اولجعن و نه یرده مستودع اولجغن بلور ابن مسعود ایدر
قچن بر كشنك الوم بر یرده اولسه حق تعالى اكا اول یرده بر حاجت بر عوركه آخر عمرنده انده بولنور
انده وفات ادر اول دفن اولندغی یر انك مستودع اولركه انده امانت قونلور یارن قیامت كوننده اول یر
ایدركه یا رب آل اشده بكا ودیعت قودغن بوركی مستقر و مستودع و دخی هر دابتك رزقی بیان
لوح المحفوظده یزلمشدر كه الله تعالى اول لوح بر آق انجودن یرتمشدر بس عقللو اولنلر بلدلر كه رزاق
حقیقی الله در رزق تشویشندن فارغ اولدلر ددلركه قولك رزق مولی اوزرنه در قولك ایشی كوچی
مولایه خدمتدر بلی بغلدلر و دخی بیوردیكه وَهُوَ الَّذِی خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ فِی سِتَّةِ اَیَّامٍ وَكَانَ
عَرْشُهُ عَلَی الْمَآءِ لِیَبْلُوَكُمْ اَیُّكُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ابن عباس ایدر اول الله در اولكم یرلری كوكلری یرتدی التی
كونده اول آخرت كونلریله هر كون دنیانك بیك ییل قدردر امام حسن بصری ایدر دنیا كونلریله آلتی كونده
یرتدی آنك عرشی یر كوك یرتلمدن صو اوزره یدی ذیره اول وقت صودن ارتق دخی انك التنده

نسنه یوغدی عبد الله بن مسعود ایدر هر ایکی کوکك اراسی بش یوز ییللق یولدر و یدنجی کوك ایله
کرسی اراسی بش یوز ییللق یولدر عرش اول صو اوزرینه یوقاریدر حق تعالی عظمتیله و یوجه‌لکیله عرشدن
یقاروردر سنرك نه حال اوزره ایدوکیزی بیلور بعضلر دیدیلر که الله تعالینك عرشی صو اوزره ایدی چون
یرلری کوکلری یرتدی اول صوی ایکی قسم ایلدی نصفنی عرشك آلتنه قودی که اکا بحر مسجور دیرلر نصفنی
یدی قات یرك آلتنه قودی اکا لوح المحفوظده بحر یمّه دیرلر پس بو کلنی حق تعالی اندن اترو قلدی که سنرك
بعضکزده حق تعالی محبتی و آخرت محبتی قونلمشدر اول ظهوره کله و بعضکزده دنیا محبتی و هوای نفس
لذتی قونلمشدر اندن اول ظهوره کله قنغیکزك عملی اخلاصدر و قنغیکزك ریادر معلوم اوله و هرکسه یادن
فعلنه کوره جزاسی بوله و دخی بیوردیکه وَلَئِنْ قُلْتَ إِنَّكُمْ مَبْعُوثُونَ مِنْ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا
إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ یعنی یا محمد اکر سن دیرسك اول مکه اهلنه که تحقیق سز اولدکدن صکره کرو دیریلوب
بعث اولورسز قیامت کوننده اول مکه اهلی دیرلر که دکلدر بو الا حقیقت آشکاره سحردر و دخی بیوردیکه
وَلَئِنْ أَخَّرْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِلَى أُمَّةٍ مَعْدُودَةٍ لَيَقُولُنَّ مَا يَحْبِسُهُ أَلَا يَوْمَ يَأْتِيهِمْ لَيْسَ مَصْرُوفًا عَنْهُمْ
وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ یعنی حق تعالی ایدر اکر بز اولره عذاب اندرمکی تاخیر ایدرسوز اول وقت
اجلدکن که انلره مقدر اولمشدر انلر استهزا ایدوب دیرلر که نه نسنه حبس ایلدی اول محمدك تنکرسنی عذاب
اندرمکدن که کندو دیدی بلکل خبردار اولغل یا محمد اول کونکه اول عذاب اوله کلکه هیچ کمسنه
اولمیه که اول عذابی اولردن دندره منع ایلیه یا دنیده یا آخرده ایرشه اولشه اول نولدی انلر بو عذاب
ده بو استهزا اقلدقلری شول یلکه هیچ دفعنه چاره بولمیلر بوندن صکره بیوردیکه وَلَئِنْ أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ
مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ نَزَعْنَاهَا مِنْهُ إِنَّهُ لَيَئُوسٌ كَفُورٌ وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ نَعْمَاءَ بَعْدَ ضَرَّاءَ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ السَّيِّئَاتُ عَنِّي
إِنَّهُ لَفَرِحٌ فَخُورٌ إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ یعنی الله تعالی بیوردیکه
اکر بز بو انسانه بزم قتمزدن بر خیر عافیت و درسوز رحمت و مغفرت بندن کیرو الدی دیوب فارغ اولوب
اندن دخی شکرن ترك ایدر رضاسنکه مضرت اکا واقع اولمدی یا ایرق اولجق دکل کوره سن آنکه اولورلن
نعمتله سیلو بطاغی اولور انکله خلق اوزره فخر ایدب متکبر اولور الا اول کیمسه مؤمنلردر کیم بر زحمته مبتلا
اولسلر ثواب امون صبر ایدرلر صابرلردن اولورلر و قچن انلره نعمت اولنسه شکر ایدرلر شاکرلردن اولورلر
و کندولریله الله لری اراسنده عمللری کورکلو قلورلر که الله لایق اوله اول انلردر کیم کناهلری مغفور
اولب دنیاده آخرته جنت اجرم اولورمتبلری وار اول بلا وقتنده صبر ایدب نعمت وقتنده شکر ایدب
عمللرن اصلاح قلدقلری یچون و دخی بیوردیکه فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضَ مَا يُوحَى إِلَيْكَ وَضَائِقٌ بِهِ صَدْرُكَ

ان یقولوا

أَنْ يَقُولُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ كَنْزٌ أَوْ جَاءَ مَعَهُ مَلَكٌ إِنَّمَا أَنْتَ نَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ یعنی اول مکه
کافرلری دیرلرکه یا محمد چون سن رسول اولسن نیچون سنکله بر فرشته اولمیه یا سکا بر کنج خزینه
ویرلمیه کلن بزوم بو الهلرومزی تعییب اتمکی قوغل اتالرمزدن شول عادت کوره کلدك اولرك شتمن
ترك اتمزسن نقدرکه اول الهلرومزی عیبلیه سن بزدن سکا عیب اولنمز چون رسول آنی اشتدی
قصد ایلدی که انلرك الهلرن عیبلمکی ترك ایده شول امیده که انلرك بر کوکللری یومشیوب اکا
متابعت ایده لر حق تعالی بو آیتی اندرب بیوردیکه یا محمد اولکه سن ترك ایده سن سکا وحی اولنانك
بعضسنکه اول الهلرك نقصنده و ابطالنده نازل اولور آنی انلره تبلیغ اتمکدن کوکلك طار اولورشوندن
اترکه سکا دیرلرکه نیچون آنك اوزرینه مال ویرلمدی اکا بر فرشته کلمدیکه آنی تصدیقلیه و اکا
معاون اوله یا محمد سنك اوزرکه تبلیغ رسالت واجبدر الیندن کلدکه سکا وحی اولنن نسنلری
انلره طارلغنموب ارشدره سن که نرسنی اولره نذیر کندردك الله شهیددر کل نسنه اوزرنه و سنك
اوزرکه دخی که سن حق رسول سن بزم قتمزدن انلره که کوندرلمش سن که بزم خبرمزی انلره دکورهسن
و دخی بیوردیکه أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِعَشْرِ سُوَرٍ مِثْلِهِ مُفْتَرَيَاتٍ وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ
مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ یعنی حق تعالی بیوردیکه یا محمد اول کافرلر دیرلرکه بو قرآنی محمد
کندو اوزدن سویلر الله تعالی قتندن دکلدر ایت انلره که چون بو دوزمدکلك سز دخی
بو اون سوره بو که بکز دوزك کتورك اول الله دن غیری که معبود طوتوب سز انلری دخی بوشده
کندوکزه معاون قلونك اکر بو دعوکزده کرچکسکز اول کافرلر چون بو کلامی اشتدلر سکوت
ادب جواب ویرمدلر نته جواب ویره لرکه انك ایکی کلمسنه موافق سوز انلر عمرلری اولدقچه سعی
ادرلرسه سویلیومیلر زیرا کلام مخلوق کلام خالقه قتنده مشابه اولسی یا کلام حدیث کلام قدیمه
قتنده بکزیسی بو محالدر پس عجزلرینی بلوب سکوت ایدلر بوندن حق تعالی بو آیتی اندرب بیوردیکه
فَإِلَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكُمْ فَاعْلَمُوا أَنَّمَا أُنْزِلَ بِعِلْمِ اللَّهِ وَأَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ یعنی حق تعالی
بیوردیکه یا محمد اکر اول کافرلر سکا جواب ویرمزلرسه ایتکیم یا اهل مکه بلوك که بو قرآنی جبرائیل
اندرب الله تعالینك علمندن آنك امریله که وحی اندرب اول الله درکه اندن غیری معبود یوقدر
سز بو که اقرار اتمزمسز که الله تعالی بردر اول قرآن محمد اندرون محمد سوزی دکل امدی بو اخبار در امر
معناسنه یعنی اقرار ایتمزمسز دمك اولور و دخی بیوردیکه مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوَفِّ إِلَيْهِمْ
أَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ أُولَئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا

فيها وباطل ما كانوا يعملون يعني هر كمسنه كم عملندن مرادي دنيا اولسه الله تعالى رضاسي اولمسه
بز اول عمللرينك عوضني دنياده انلره كامل ويررز كه هيچ برذره نقصان اولنمز اما اولر انلردركه اوددن
ارتق نصيبلري قلمز مجموع اول عمللرينك كه دنياده اشلدلر ثوابلري حبط اولركدر چونكه تنكرينك
رضاسيچون دكل اول اشلدكلري هب باطلدر چون ريادر اخلاص دكلدر د وايتدر انس بن مالكدن
ايدر رسول عم ايله بيوردي كه قچن قيامت كوني اولسه بنم امتم اوچ بولك اوله بر بولكي اولردركه عبادت
قلدلر اخلاص ايله اننك رضاسيچون و بر بولكي اولردركم عبادت قلدلر خلق رضاسيچون و بر بولكي
عبادت قلدلر دنيا مرادي حاصل ايتمكيچون حق تعالى اول عبادت ايله دنيا دليتلره ديكم عبادت تكدن
مرادنيدي اولر ديلركم دنيا ايدي حق تعالى ديكم لاجرم بس اول جمع اتدكوكز دنيادن سزه منفعت
اولسون دكلكر ودونب اكا ورسين دكل سز سنك نصيبك بندن دكلدر الا اوددر اوده التوك
اندن اول ديا يله عمل قلنه دخي ديكم سنك مرادك نيدي بو عملكدن كه اشلدك اول ديكه خلق
رضاسيچون كه انلرك اچنده بكا عز وجاه اوله حق تعالى مراده اني آلوب اوده التلر بوندن صكره
اول اهل اخلاصه صوره كه سنك مرادك نيدي او عبادتكدن اشلدك اول ديه كه الهي سن
عالمسن بنم مرادم اندن سنك رضاكدن غيري نسنه دكلدي پس حق تعالى ديكه بنم قولم كرچك
سويلدي بوني جنته التوك پس اني اكرام ايله جنته التوب سعادت تختنه سلطان ادهلر اي
عقللو انلر بو اوچ حال كفايتدر كه بوندن متنبه اولوب كندو حالنده فكر ايليه عملني
اخلاصه دندرب صالح كله ودخي بيوردي كه أفمن كان على بينة من ربه ويتلوه شاهد
منه ومن قبله كتاب موسى اماما ورحمة أولئك يؤمنون به ومن يكفر به من الاحزاب فالنار
موعده فلا تك في مرية منه انه الحق من ربك ولكن اكثر الناس لا يؤمنون ابن العطا وابو العاليه
ومجاهد وقتاده ردلركم يعني شول محمدكم حق تعالى دن انك امرني وشويتني بونجه دلايل واضحيله
بيان اتمشدر قرآن جبريل انك اوزرنه اوقيوب الله تعالى دن انك امرنه شاهد در برابر مددر اول
كمسنيله كه انك مرادي حيات دنيوي اوله وانك فاني عزتلرن مقصود ادب اخرت سعادتندن محروم
قله حاشا كه بو انكله برابر اوله بو قرآندن اوكدن كه جبريل محمده اوقيه كروا اول جبريل دكه توريت
موسى اوزره اوقدي اول توريت دخي الله تعالى دن بر نعمتدي كه قوللرنه امام قلدي انك حكمنه اقتدا
ايدب انكله عمل قلمغيچون ودخي ايمان كتورنلره اني عصمت رحمت قلدي كه انلري عذابدن صقليو
نجات ايركوره پس اول توريته ايمان كتورنلردركه بو قرآن تصديق ادرلر هر كمسكم بو كافرلردن قرآنه

انكار

انكار ايليسه اودانك وعده كاهدركه آخرتده دونب وارجق يري اولدريا محمد سن شك ار د
اولمغل كه سكا قرآنه انكار ادنلرك وعده اولنمش يرلري اود دربدرستي بو وعده سنك ربكدن
حقدر ليكن بو كافرلرك چوقلري بوكه تصديق اتمزلر كه قرآن حقدر و انك منكرلرينك وعده
اولنمش نار دراما قچن اول وقت كه مشاهده قللر بللركه بيله واقع اولسر ودخي بيوردي كه ومن
اظلم ممن افترى على الله كذبا أولئك يعرضون على ربهم ويقول الاشهاد هؤلاء الذين كذبوا على ربهم
الا لعنة الله على الظالمين يعني كفر اوزره شونلردن اشد كيم ولدكه اول الله اوزره كندودن
دوزوب ديكه شريكي واردر اولركلي يارن قيامت كوننده اول خالقلري اوزره سوق اولنسلر كه
حضرته عرض اولنلر اول جميع انبيالر ورسوللر انلرك اوزدنه طانقلق ويرب ديلركه بز بونلره تبليغ
رسالت قلدق بولر تصديق ايتميوب انكار قلدلر الله لري اوزره كذب اتدلر الا كهلك غضب وعذاب
بولرك اوزرنه اولسون كه اكا انرك ادب مشركلر اولدلر بوندن صكره انلرك وصفندن خبر ويرب
بيوردي كه الذين يصدون عن سبيل الله ويبغونها عوجا وهم بالاخرة هم كافرون أولئك لم يكونوا
معجزين في الارض وما كان لهم من دون الله من اولياء يضاعف لهم العذاب ما كانوا يستطيعون
السمع وما كانوا يبصرون يعني حق تعالى نك غضب وعذاب شول ظالملر اوزره دركه خلقي
دين اسلامه كرمكدن منع ادب اول ملت اسلامدن غيريه ميل اتمكي طلب ادرلركه باطلدر ودخي
اولر بعثه كلي منكرلر ددكر قومني تصديق اتمزلر پس اولركندولردن عذاب دفع اتمزلر وقاچجق يرلري
يوق كم حق تعالى عذابندن قچوب قورتللر البتده حق تعالى انلره خراسن قلسه كرك انلرك بر
دوستلري دخي يوقدر كه الله تعالى عذابني اولردن منع ايليه كيمك قدرتي يتر الله دن غيري
كه اول عذاب دفع ايليه اول خلقي آزدرب اسلامدن منع ادرلركه رئيسلري واولري در انلرك
اكي قت اوله عذابلري بر كندو كفرلريچون وبر دخي ايرقلري ازدرديغيچون ودخي اندن اتروكه اولر
دينده محمدي كره كوردب آنك سوزنه قولق طوتمغه طاقتلري يتركن طوتمدلر وكوزلري كورركن آنك
يوزنه بقمغه خوش كورمدلر پس اول اجنده دخي انلره عذاب ايكه قت اوله كه هركز قولقلري
نسنه اشتميه وكوزلري نسنه كورميه اول عذابك ارتق بوندن صكره بيوردي كه أولئك
الذين خسروا انفسهم وضل عنهم ما كانوا يفترون لا جرم انهم في الاخرة هم الاخسرون يعني
بولر اولردركه اول قلدقلري خبيث عمليله كندولريني مغبون قلدلر اول الله دن غيري معبود طوتب
طپدقلري انلردن فوت اولوب هيچ بر نسنه منفعت قلمدي پس حق اولدركه البته اولر آخرتده اول

مغبونلردن و محروملردن اولرکه هیچ غذابدن رفاهیت بولمیلر بوندن صکره مؤمنلردن
خبر ویروب بیوردیکه اِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَخْبَتُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ یعنی شول کیمسه‌لر که الله تعالینک وحدانیتن تصدیق ایدلر عمللرنی الله ایچون
اخلاص دوب کوکلو قلدلر اللهک عظمتن کوکللرنه طولدروب اکا تواضع قلدلر عذاب الیمدن
قورقوب کناهلردن صاقندلر انلردرکه جنت ایچنده مقیم اولوب تمتع قللر بوندن صکره
مؤمنله کافری مثل ادوب بیوردیکه مَثَلُ الْفَرِيقَيْنِ كَالْأَعْمَىٰ وَالْأَصَمِّ وَالْبَصِيرِ وَالسَّمِيعِ هَلْ
يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا أَفَلَا تَذَكَّرُونَ یعنی اول مؤمنله کافرک مثلی و دخی حق کورنله کورمینک مثلی
شول ایماندن کوزسز کبی درکه ایمان کورمز دخی ایمان ندا اسن اشتمیه صاغر کبی درکه
اولکافردر اول هدایت کوروب ندای حقی اشیدن مؤمندر پس بو کسنک مثلی برابرمیدر
کوزسزله کورر و صاغرله اشیدر نتکیم حال ده برابر دکل مؤمنله کافر دخی برابر دکل نوله‌یدی
سزه ای مکه کافرلری که بونکله اکوتلنب دضافه کلمزسز بوندن صکره کرو بولره تهدید
اولنمیچون کچن امتلرک حاللرندن خبر ویروب بیوردیکه وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ
إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ أَنْ لَا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ أَلِيمٍ یعنی حق تعالی
بیوردیکه یا محمد اکر بو مکه اهلی سکا ذکر ایتدوکمز ایاتلریله متعظ اولورلرسه اوق
بولرک اوزرنه اول نوح خبرن که بزان قومنه کوندردک تاکه وارب انلره انذار
ادب دیدیکه یا قوم طیمک مطیع اولمک اولیتلره کم سزی هلاک ادجید یا لا اول الله
برلک و اکا مطیع اولمک کم کلی سعادت اکا طیمقده در اکر بو سوزه طاعت کتورمزسکوز
قورقرن بنکه اوزدکره عذاب الیم کله ابن عباس ایدر نوحک آدی شکور دی اما چوق
نوحه قلوب نفسی اوزرنه اغلادیغیچون اکا نوح دیدلر دورت یوز سکسان یاشنده
اکا پیغمبرلق ویریلوب وارلب وحی اولندی بوز یکرمی ییل قومنی دعوت قلدی
آلتی یوز یاشنده کمیه بندی طوفان حاصل اولدی قوم هلاک اولدقدن صکره اوچ
یوز اللی ییل دری اولدی بو کلی بیک اللی ییل دن صکره اکسک اولدکه حق تعالی خبر ویردی
فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمْ و دخی بیوردیکه فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا
مِنْ قَوْمِهِ مَا نَرَاكَ إِلَّا بَشَرًا مِثْلَنَا وَمَا نَرَاكَ اتَّبَعَكَ إِلَّا الَّذِينَ هُمْ أَرَاذِلُنَا بَادِيَ الرَّأْيِ
وَمَا نَرَىٰ لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ بَلْ نَظُنُّكُمْ كَاذِبِينَ یعنی دیدلر نوحه قومنک اشرفلری

وغنیلری که یا نوح بز کورمزسنی الا بز جلین بر آدم و غلینی دخی کورمزسکا ایمان
کتوروب متابعت قلنلری الا اشولرکم بزوم قوممزک حقیرلری و ضعیفلری درکه تمیزلری
یوقدر انلرک ظاهرنه باقوب تدبیرادرلر کوکللرنه نه دوشرسه آنی اشلرلر و دخی هیچ
برو جهله سنک بزم اوزرمزه فضیلتک کورمزز نه مالده ونه ملکده بزوم مالمز و ملکمز
واسباب معیشتمز چوق شویله ظن ادرزکه سن کاذبلردن سن و دخی بیوردیکه قَالَ
يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَآتَانِي رَحْمَةً مِنْ عِنْدِهِ فَعُمِّيَتْ عَلَيْكُمْ أَنُلْزِمُكُمُوهَا وَأَنْتُمْ
لَهَا كَارِهُونَ یعنی نوح اول قومنه دیدکه یا قوم خبر ویرک بکا کیم اکر بن تحقیق اول
ربمدن دین یقین و بیان اوزرنه ییسم که بنم ربم بکا کندو قتندن اکرام ادب نبوت
رسالت ویردی حقله بنی سزه کندردی سزک اوزرکزه بو نعمتلر التباس اولندیکه کوکلکز
کوزی کور اولدی بو ظاهر دلیللری کوروب فهم اتمزسز و آن اکلیومزسز بز دلر دلمزان اکلتمغه الا
اوللوم بو حالده که سز اول نبوته منکرسز بنی تکذیب ادرسز و دخی بیوردیکه یا قوم لا أَسْأَلُكُمْ
عَلَيْهِ مَالًا إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّهُمْ مُلَاقُو رَبِّهِمْ وَلَٰكِنِّي أَرَاكُمْ قَوْمًا
تَجْهَلُونَ یعنی نوح کندونک شفقتن اظهار ادوب انلرک ماللرنه طمعی اولمدغن بلدروب دیدیکه
یا قوم بن سزی اول ایمانه دعوت قلدغیچون سزدن مال رزق طلب اتمزن بنم اجرم ثوابم الله
قتنده در و دخی سز ایدرسزکه اول ضعیفلری فقیرلری سور قتکدن کدر بن ایمانه کلن قومی سوروب
کدرجی دکولم زیرا ولر اول ربلرنه ملاقی اولوب حضرتنده جمع اولسرلر بندن شکایت قلسرلر
اکر شمدی بن انلرک ایمانلرن قبول اتمیوب رد ادهسی اولسم لیکن بن سزی کوررم که غایت
جاهل قومسز بیوردغمز طوتمزسز و سزه کتوردکم حقی قبول اتمزسز و دخی بیوردیکه یا قَوْمِ
مَنْ يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ طَرَدْتُهُمْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ یعنی نوح دیدکه یا قوم بن اول قومی سوروب قتمدن
رد ادرسم که حق تعالی بکا اولردن اتری غذاب قلسه کیمدر که بندن اول عذاب منع ادوب بنی
اندن خلاص قله هیچ بر فکر اتمزمسز که ایمان کتورنلر مردود اولمز نقد دفقیر و حقیر دخی
اولرسه مردود و مطرود اولردکه ایماندن امتناع اده کفر اوزره ثابت اوله نقد دنیر بغما الدار
دخی اولرسه زیرا حقیقت غنا ایمان اهلنکدرکه ابدی سعادت تختنده سلطان اولسی و حقیقت
مفلس حقیر اولدرکه کفر شرک اهلدر اول مال اللری جاهلری فنایه وروب ابدی شقاوت ایچنده
مفلس اولوب غذابه مبتلا اولسرلر و دخی بیوردیکه وَلَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ

الغيب ولا اقول لكم اني ملك ولا اقول للذين تزدري اعينكم لن يؤتيهم الله خيرا الله اعلم بما
في انفسهم اني اذا لمن الظالمين يعني نوح ددكه يا قوم بن سزه دمزم كه حق تعالىنك رزق
خزينه‌لرينك مفتاحي بنم قتمده در دخي بن دمزم كه غيب بلورم علام الغيوب ولدر بلمزم كه
الله تعالى سزه هدايت ورمي ورميه‌جگيني بن سزه بر دعوتده‌يم الحق هدايت ورمك ورمك
انك ارادتنده در و دخي بن كوكدن انمش بر فرشته‌يم دمزم بلكه سزك جنسكزدن بر بشرم و دخي
دمزم شوللر چوك كه سزك كوزكوزه خوش كلمينه اولر حقير كورنلر انلره ايمانله حق تعالى
اكرام اتمز يا سزك كوزكزه خوش كلمينه الله هدايت ورمز ليكن انك قتنده دركمه دلرسه اكا ورد
اول هدايت اهلي اولني بلور و دخي الله تعالى عالمدر انلرك كوكلنده تصديقلري و معرفتلري بجدد
بلور بن انلرك كوكللرنده نه وار دغين بلمدوكمدن اترو ايمانلرن قبول اتميوب قتمدن سوره‌سي
اولرسم كندو نفسنه ظالم اذنلردن اولوردم چون اول قوم نوحدن بو كلامي اشتدلر جواب ودمكه
عاجز قلدلر بو كز بو كلامه بشلدلر نتكم حق تعالى بيوردي خبر ورب قالوا يا نوح قد جادلتنا
فاكثرت جدالنا فاتنا بما تعدنا ان كنت من الصادقين قال انما ياتيكم به الله ان شاء وما انتم
بمعجزين يعني اول قوم ددلر يا نوح سن بزه بو دعوتكله سوزي و مجادله‌يي قلدك بز سنك
دعوتكه اجابت اتمزز و نصيحتكي قبول قلمزز وار اول بزه وعده قلدغك عذابلري كتور اكر
كرچكسك اول عذاب كلور ديو خبر وردوككده نوح اولره ددكه سزه اول عذابي كتورن الله تعالى
در اكر دلرسه عذاب قلمه دلرسه اول عذاب سزدن منع قله ارادت حكمي انكدر اكر دلسكه اول سزه
عذاب انده سزكي منع ادب اندرمك الكزدن كلمزكه اول نيه كرسه قادر در قدرتي تيرو دخي
بيوردكه ولا ينفعكم نصحي ان اردت ان انصح لكم ان كان الله يريد ان يغويكم هو ربكم واليه
ترجعون يعني نوح ع م ددكه يا قوم بنم دعوتم و سزي تحذير ادب نصيحتلر اتدوكم سزه منفعت
قلمز اكرچه بن دلرن سزي شركدن توحيده و كفردن ايمانه دعوت قلم بو دعوتم سزه اصي قلجق دكل
چون الله تعالى ارادت اولدركه سزه هدايت ورميه اول ضلالتده قويه سزي انوكله هلاك قله
اول سزك ربكو ديكر كن اول بلور بن سزه اندن بر خبر ارشد درجين عاقبت اولدن صكره دونب
ورجقيرو كز انك حضرتنه‌در كه اعمالكزه كوره جزا اولنه سز و دخي بيوردي كه ام يقولون افتريه
قل ان افتريته فعلي اجرامي وانا بريء مما تجرمون يعني حق تعالى بيوردي كه يا نوح سنك بو قومك
دلرميكه نوح اول سوزي كندودن دوزب سويلر الله‌ه افترا ادرسن ايتكم اولره اكر بو سوزي

بن الله

بن الله‌ه افترا ادب سويلرسم بنم خطامك و جرمك ضرري بنم اوزرمه‌در بن بريم سزك جرمكزدن
سزك جرمكزله نه بن معاقب اولورم نه بنم جرمله سز معاقب اولورسز چون اول قوم عناد ادب
ايماندن امتناع قلدلر حق رسول نوحه بيوردي كه نتكم خبر وردي و اوحي الى نوح انه لن يؤمن
من قومك الا من قد آمن فلا تبتئس بما كانوا يفعلون واصنع الفلك باعيننا ووحينا ولا تخاطبني
في الذين ظلموا انهم مغرقون يعني حق تعالى نوحه وحي ادب ددكه يا نوح سنك بو قومكدن
هيچ بر كمسه دخي ايمانه كلوردكل دعا قلوب ددكه يا رب هلاك ايت بو قومدن يرليوزنده
ديار قومه چون بر دعا قلدي كر و اسركيوب پشيمان اولدي ذيرا پيغمبرلر مشفق اولورلر
پس حق تعالى بيوردكه يا نوح غصه‌لنوب ملول و ملغلل اول قوم چونكه خالقلرنه شرك
كتوردلر سكا مطيع اولمدلر بز اولره عذاب غرق اندوردز اول كفرلري اوزره ثابت اولدقلرينك
جزاسدر كمي دوز يا نوح امرمزله و تعليمزله بزم نظرمزكاه همزده دخي اول ظالم قوم حقنده بكا
اسركيوب دعا قلوب دلك قلمغل كه بزايله تقدير اتمشوز انلر طوفانله غرق اولسرلر روايت اولندي
عكرمه‌دن كه نوح دوزدوكي كمينك اوزني اوچيوز ارشون ايدي اينى التوز و يوجسي قرق ارشونيدي
ابن عباس دخي بويله دمشلر اما قتبي ايدر بن توريته ايله اوقودم كه حق تعالى نوحه وحي قلدي
كه يا نوح كمي دوز اوزني اوچ يوز ارشون اولسون و ايني اللي ارشون اولسون يوجسي اتوز ارشون اولسون
و دخي قپوسي انده اولسون و انك قپوسندن كميه سن كيره اهلك و عورتك و اوغللرك
و اوغللرك عورتلرن كوركل و دخي هر مخلوقدن اكشي بر اركك بر دشي كميه قويغل كه بدرستي
بن قرق كون يريوزنه يغمور يغدرسرم نكه واريريوزنده تمويار دلش هلاك اولسه پس الله تعالى
طوفاني اندردي نوح قومنه نوحك عمري التي يوز تمام اولجق يوز اللي كون صواچنده قلدي
غرقدن صكره دخي اوچ يوز ييل عمر سوردي اما وهب ايدر نوح اولكمي تمام يوز ييلده دوزدي
كان كچن كافرلر دن آني جهله نسبت ادب كولرلردي نتكم الله تعالى خبر ورب بيوردي و يصنع
الفلك وكلما مر عليه ملأ من قومه سخروا منه قال ان تسخروا منا فانا نسخر منكم كما تسخرون
فسوف تعلمون من ياتيه عذاب يخزيه ويحل عليه عذاب مقيم يعني دمشلر كه حق تعالى نوحه
امر ايلديكه اغاجلر دكه دكدي تا اول اغاجلر بويدي اردشدي اندن صكره انلري كسدي قوردي كه
قوردي اندن صكره آني طغريوب كمي تختلرن يوندي و دخي اجرته نجارلر طوتدي بله يونلردي
هر وقت كه اول قومنك اشرفلرندن و اعيانلرندن اكا كلوب و غريب كورلردي اولر استهزا يه

الوب درلردیكه كوردك بونی كه شمدیدك كندوی پیغمبرلردن ظن ادردی شمدی
نجار اولدی بعضلر دخی درلردیكه یا نوح بو عقل ایمی پیغمبرلق دعوسن ادرسن كه صو
قوروده كمی دوزدرسن بو دخی دلوكله دلیلدر دیب كلرلردی نوح دخی اولره دردكه
قیرمزسن بزی بكون استهزا ایله الورسكز وجهله نسبت ادرسكز اول استهزا كز جزاسی
سزه ارشوب هلاك اولدغكزدن صكره بزدخی سزی جهله نسبت ادوز اول ایماندن ترك
ادب عذابه ومحنته اوغرادغكز ایچون تیز اوله بلسزاندن صكره كه سزه عذاب كله حقار الله
هلاك ایلیه اول استهزا ایله النوب كولمكه كم حقلو دغمش اول ابدی عذاب كمك اوزره
نزول ادرشل اول وقت بلسز حَتّٰى اِذا جَاءَ اَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ قُلْنَا احْمِلْ فِيهَا مِنْ كُلٍّ زَوْجَيْنِ
اثْنَيْنِ وَاَهْلَكَ اِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ وَمَنْ آمَنَ وَمَا آمَنَ مَعَهُ اِلَّا قَلِيلٌ یعنی حق تعالی بیوردكه
نجنكه بزم اول وعده قلدغمز غرق عذابنك وقت كلدی نوحك اول اوندكی اتمك بشردكی
تنوردن صو چقدی بز نوحه امرایدك كه آل كمیوله قوی كتوره هر مخلوقدن اكشر اركلو دشیلو
دخی اهلك بله الغل الا امكر كه علم ازلده انلره غرق مقدر اولندی اول شقاوتلری سببیله انلری
بله المغل یعنی اول كافره عورتله اوغلی كنعان كه اتاسنه عاصی ولب كافر اولشیدی ودخی كتور كل
كمیه شول كم سكا ایمان كتوردلر كتوردمدلر اكا ایمان الا آز كشی كتوردلر چون نوحه امر
اولندی كه هر جنسدن چفت چفت كمیه قویه ددكه یارب ارصلانله صغری وقیونله قردی
بر یره نجه جمع ادهین وكوكرجنله كدی ننده یولداش ادهین حق تعالی بیوردكه یا نوح بولرك
اراسنه دشمانلغی كم برقدی نوح ددكه یارب سن حق تعالیدر دكه كروبزارالرنه الفت برغم
بربرندن راضی اولهلر ابن عباس دن روایتدركه اول كمی ایچنده سیچن چوغلدی قوتدلر كه كمینك
اپلرن كسلر حق تعالی وحی قلدی كه یا نوح ارصلانك النی صغیو ور كل نوح چون صغدی
ارسلان اقسردی اندن آكی كدی دوشدی اول سچنلری هب یدلر اندن صكره نجس چوغلدی
كمی ایچنده انك رایحه سندن نوحه شكایت قلدلر الله تعالی وحی قلدیكه نوح فیلك قوبرغنی
صغاغل چون صغدی اندن طكوز چقدی اول نجسلری یدی اول ایحلر كتوردلدی ابن عباس
ایدر كوكدن حق تعالی یغمور وبردی كه یولق فتی یغدی چون یغمور ارشدی نقدر وحشی حیوان
وارسه اجبا لادب نوح قتنه كلدلر اكا مطیع اولب منقاد اولدلر پس نوح قتنلرك هر جنسدن
چفتله هر جنس مخلوقدن الدی اندن صكره ددیكه یارب بو یلانله عقرب نجه ادهین حق تعالی

جبریل وربدی كلدی عقربك بعونلرن كسدی ویلانن غزیده وردی اغوسی كتورلدی نوح
اول كمیده اوچ قبو قومشدی بر برندن اشغه اول اشغه قبودن بر تجیاری قویدی واورته
قبودن بهایمله وحوش قویدی یوقاروبوجه قبودن اول ایمان كتوردن مؤمنلری قویدیكه
اولر سكسان كشیدی قرق اركك قرق عورتدی چون اولر كمیه اتوردلر حق تعالی خبر ورددیكه
وَقَالَ ارْكَبُوا فِيهَا بِسْمِ اللّٰهِ مَجْرٰيهَا وَمُرْسٰيهَا اِنَّ رَبِّي لَغَفُورٌ رَحِيمٌ وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ
وَنَادٰى نُوحٌ ابْنَهُ وَكَانَ فِي مَعْزِلٍ يَا بُنَيَّ ارْكَبْ مَعَنَا وَلَا تَكُنْ مَعَ الْكَافِرِينَ قَالَ سَآوِي اِلٰى جَبَلٍ
يَعْصِمُنِي مِنَ الْمَاءِ قَالَ لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ اِلَّا مَنْ رَحِمَ وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُغْرَقِينَ
یعنی حق تعالی نوحه بیوردیكه چون كمیه بندكوز انك ایچنده غرقدن النجا ادوبن ایدك كه
یوردمكی وطودمغی الله آدیله درنرده طوررسه ویوردرسه بد درستی بنم ربم غفوردر مؤمنلره
رحیمدر مطیعلره پس اول كمی یوردی ایچنده كیلرله موجلر ایچنده كه هر موج طاغلر كبی
نوح اوغلی كنعانه ندا ادب چغردیكه اول اتاسندن آیرلوب كمی قویب طاغه كتمشدی
ددكه یا اوغل كل بزومله كمیه كیر كه الله مطیع اول كافرلردن اولمغل اول اوغلی ددكه بن
اولكه وردم طاغه چقم بنی صودن صقلیه غرق اولمیم بزنه ایمان كتوردم نحود كمیه كردم
نوح ددكه ای اوغل بكون تنكرینك عذابندن بركسه بركمسیه مانع اولمزنه طاغ ونه ایروغ
الا امكر شول كمسكم ایمان كتوره حق تعالی آن اسركیوب عصمت ایچنده طوتر چون اتاسنه
مطیع اولمدی موج كلوب اوغلیله اتاسی اراسنه مانع حایل اولدی اول دخی اول غرق
اولنلردن اولدی روایت اولندی ابن عباسدن ایدر كوكدن تمام قرق كون یغمور یغدی
كجه وكوندز وقرق كون دخی ایچلینی یردن صو چقدی هر طاغدن اون بش ارش صو یوقارو
چقدی كمی اولری الوب سیر ایلدی بش آی كلی بریوزن طواف ادب طولندی هیچ بر یوده
قرار اتمدی تا كه حرمه كلدی یدی كزه اول حرمی طواف ادب طولندی اول اوكه آدم پیغمبر
بیدی اول اتنجی كوكه كتوردلدی اكا بیت المعمور ددلر جبرائل كلوب حجر الاسود الوب ابو قبیس
طاغنده كزلدی اندن اول كمی اول اراده كتدی سیر ادوب جودی طاغنده قرار اتدی او
موصلده دربشن ایدن صكره كلوب انده قرار طوتدی ابن عباس ایدر نوح رجب آینك
اونی یچدكده كمیه بندی عاشوره كونن كروكیدن چقدی انكله الت آی اولدی چون
جود طاغنده قرار اتدی نوح اول قوشلر طوردن طبقنك قبوسن آچدی قرغیه بیوردیكه

وره صودن بر خبر كتوره نقدر قلمشدر قرغه ورب بر جيفه بولب انك اوزرنه قوندي
كجكدي نوحه كلمدي اردنجه دولنكجي كوندردي اولدخي كلمدي كلنديكي اندن كوكرجين كندردي
ورب قونجق ير بولمدي زيتون اغاجندن بر يپرق آلوب كلدي نوح كرو كندردي وارب
براوزرنده قوندي ايقلري بالجق اچنه باتدي سوردي كرو كلدي نوحه نوح اكا نظر ايتدي
بلديكه ير آچلدي نتكم حق تعالى بيوردي وقيل يا ارض ابلعي ماءك ويا سماء اقلعي وغيض
الماء وقضي الامر واستوت على الجودي وقيل بعدا للقوم الظالمين يعني ديدي بويره كه يا ير
سندن چقان صويي كرو سكا چكوب يوتغل ويا كوك كندو صويكي كرو سن سكا آل پس ير صوين
آلدي بر قطره صو برندن برنه قرشمدي صو اكسلديكي طاغلر آچلدي حق تعالينك حكمي يرنه كلدي
هلاك اولنلر اولدي قورتلن قورتلدي كمي كلوب جودي طاغنه قرار ايتدي ودخي دنلدي هلاك اولسون
باغي اشغه اولسون شكرنك رحمتندن ايراغ اولسون شول قوملر كه ظالملردر خبرده روايت
اولنديكه الله تعالى وحي قلدي طاغلره كه بن كمي طاغ اوزره قرار طوتدرم آني اشدوب طاغلر
هر بري بوجلوب باشن كتوردلر كه بكا كله اول جودي طاغ كندوي تواضعه برقدي الله رضا ايچون
حق تعالى ايله حكم ايلديكه كمي كلوب جوديده قرار طوتدي پس الله تعالى قتنده اهل تواضعك
قدر قيمتي بو اولور اكر جماد سه دخي خصوصا كه انسان اوله ودخي بيوردي كه ونادى نوح
ربه فقال رب ان ابني من اهلي وان وعدك الحق وانت احكم الحاكمين يعني نوح نداي نياز قلوب
ديديكه يا رب بكا وعده قلدك اهلمي عذابله هلاك ايتميايسن بو دستي بنم اوغلم بنم اهلمدندر
سن وعدكده صادقسن احكم الحاكمين واعدل العادلين سنسن حق تعالى وحي ايدوب بيوردي كه قال
يا نوح انه ليس من اهلك انه عمل غير صالح فلا تسئلن ما ليس لك به علم اني اعظك ان تكون
من الجاهلين يعني حق تعالى ديديكه يا نوح اول سنك اهلكدن دكلدر كه بن قورترمغي وعده
قلدغي بعض حكما ديمشلركه اوغل اتايه مطيع اولميوب اندن آيرلديغيچون بر ملتدن دخي رسول
حكمنن طوتمسه انك ديدار مشاهده سندن آيرله نعوذ بالله من ذلك ودخي بيوردي كه يا نوح
سن اول كافر اوغلكيچون بڭا دعا قلوب ديلدكك عمل خير دكلدر زيرا اول مشركلر عملن ايشلدي
هلاك ايلدك شول نسنده كه سنك انده علمك يوقدر بن دخي نه ملكل بن سني نهي ايدرن اندن
كه بنم امرمي طوتميانلردن اولاسن چون نوحه بو خطاب عتاب اولندي نتكم حق تعالى خبر ويردي
اولدخي حق تعالى دن عذر دلدي نتكم بيوردي قال رب اني اعوذ بك ان اسئلك ما ليس

لبه

لي به علم والا تغفر لي وترحمني اكن من الخاسرين يعني عذردن دليوب ديديكه يا رب
صغنورن سكا وسندن عصمت طلب ايدرن كه صقليا سن تا كه سندن بلمدكوم نسنه‌ي
دلميم بكوندن واكر بنم صچومي عفو ايدوب بكا رحمت قلميسي اولرسك بن مغبونلردن وزيانكارلردن
اولورم بو آيتده اشارت واركه كشينك كندو عملي خير اولميجه اتا عمليله ويا قرداش عمليله
عذابدن نجات بولمزمش اكر اتاسي قرداشي پيغمبر دخي اولرسه پس عقلي اولن كرك كم الله
درلويارن قيامت كوننده برهيچ كشينك خلاصنه سبب اوله كندو كمسيه محتاج اولميه
ودخي بيوردي كه قيل يا نوح اهبط بسلام منا وبركات عليك وعلى امم ممن معك وامم
سنمتعهم ثم يمسهم منا عذاب اليم يعني امر اولندي حق تعالى دن نوحه كه يا نوح اين
كميدن بو حالتده كه بزم عذابمزدن وقورقومزدن سلامت اولوب دخي بزم سلاممز
وبركاتمز سعادت سرمدي برله سنك اوزركه اولسون دخي شولركم سنكله بله كميده ايدي
اما بر طائفه دخي واركم اولر شقاوتده در انلر دخي بر هيچ كون تمتع ايدوب دورزلر اندن صكره
اولره دخي آخرتده بزدن عذاب اليم ايرشسه محمد بن كعب ايدر بو آيتده لا اتقلولركه اكم حق
تعالينك سلامي وبركاتي ايچنده در هر كسه اول ايمان كتورمش در اردن عودتدن تا
قيامتدكن پس نوح قوميله كميدن چقدلر انده بر شهر بنياد قلدلر قرية الثمانين آديدر
بو بني آدم اولردن توالد وتناسل له اوردي وبعضلر ديدلركم اولكمي اهل اولدلر بو بني
آدم نوحك اوچ اوغلي واردي كه سام وحام ويافث ايدي اولردن اوردي وبوندن
صكره حق تعالى رسولنه خبر ويروب بيوردي كه تلك من انباء الغيب نوحيها اليك
ما كنت تعلمها انت ولا قومك من قبل هذا فاصبر ان العاقبة للمتقين يعني يا محمد
اول سكا ذكر ايدوب خبر ويردكمز اول سوزلردر كه الروحمشدركه سندن غايبدر سن انده
بله حاضر دكلدك كه بز سكا جبرائيله وحي ايدوب بلدردك بو قرآن ايمزدن اوكدن نه سن
بلوردك نه قومك بو خبري اشدوب سندن تصديق عيسى دلرسه انلرك تكذيبنه
صبر ايلكل كه عاقبة الامر نصرت وظفر شركدن نصيحتنو بيوحد اولنلركدر حق تعالى مكه
قومني نوح قوميله وانلره واقع اولن عذابله تهديد ايدوب بيوردي اندن صكره بو كز عاد قومي
خبرن ويروب بيوردي كه والى عاد اخاهم هودا قال يا قوم اعبدوا الله ما لكم من اله غيره ان انتم
الا مفترون يعني يا محمد كوندردك اول عاد قومنه كندولردن كرهود ويروب انلري بزدن كا

دعوت قلوب ددکه یا قوم کلوك اول اللّٰهه برلك واکا عبادت قلوك که بر دردشریك یوقدر
اندن غیری سزك الهکز . ودخی سزك یوقدر دکلسز اول قولکزده که اکا شریك اطلاق ادرسز الا
یلانجیلر سز یعنی اولکه انك مکافاتنی بولسز اکر اول افترا اوزره کده سز اندن رجوع ادبدو تمیسز
ودخی بیوردکه وَیَا قَوْمِ لَا اَسْاَلُکُمْ عَلَیْهِ اَجْرًا اِنْ اَجْرِیَ اِلَّا عَلَی الَّذِی فَطَرَنِی اَفَلَا تَعْقِلُونَ وَیَا قَوْمِ
اسْتَغْفِرُوا رَبَّکُمْ ثُمَّ تُوبُوا اِلَیْهِ یُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَیْکُمْ مِدْرَارًا وَیَزِدْکُمْ قُوَّةً اِلَی قُوَّتِکُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا
مُجْرِمِینَ یعنی هود علیه السلام اول قومنه دیدکه یا قوم بنم سزلك مالکزه طمعم و رغبتم یوق سزی بو ایمانه
دعوت قلدیغمه رشوت و حق استمزن دکلدر بنم اجرم و ثوابم الا اول مولا اوزره درکه بنی یوقدن
وار ادب کرامت برله نبوت و رسالت عطا قلدی بنی سزه دعوته کوندردی نولدی سزه که فهم
ادب اکلمزسز اول ربکزسزی یرتدی معبود مطلق سزه اولدر اکا اطاعت قلوك که ایرتدن عبادت
قلمغه سزه اول اثمدیدك قلدیغکز کناهلرکزی دلك که عفو ایلیه و اکا شرك کتورمکی ترك ادوك
کوکدن سزه بربری اردنجه وقتیله یغمورلر یغدره سزه نعمتلر واوتلر بتوره بحاجتلرکوزی یرینه
کتوره و قوتکز اوزره دخی قوت زیاده قله مالکز و اولادکز زیاده اولمغله و بدنکزه عافیت و عمرکز
طویل اولمغله کلك بو دعوتمدن اعراض ایدوب ایماندن امتناع قلمك که اول شرککز اوزره ثابت اولسز
ابدی عذابه مبتلا اولسز و دخی بیوردیکه قَالُوا یَا هُودُ مَا جِئْتَنَا بِبَیِّنَةٍ وَمَا نَحْنُ بِتَارِکِی اٰلِهَتِنَا
عَنْ قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِینَ یعنی چون اول هود قومنی بو رسمه دعوت قلدی اول قوم اکا
ددلرکه یا هود سن بزه بو رسالتك اوزره بر حجت بیان و دلیل برهان کتورمدك که اول سنك
دعوتکه شاهد اوله بز سنك بو سوزکه اعتماد قلوب اول الهلرمز عبادتن ترك ادردکلوز و سنی
تصدیق دخی اتمزز که سن اللّٰه تعالینك رسولی اولسن و دخی حق تعالی خبر ویرب بیوردیکه
اِنْ نَقُولُ اِلَّا اعْتَرَاكَ بَعْضُ اٰلِهَتِنَا بِسُوءٍ قَالَ اِنِّی اُشْهِدُ اللّٰهَ وَاشْهَدُوا اَنِّی بَرِیءٌ مِمَّا تُشْرِکُونَ مِنْ دُونِهِ
فَکِیدُونِی جَمِیعًا ثُمَّ لَا تُنْظِرُونِ اِنِّی تَوَکَّلْتُ عَلَی اللّٰهِ رَبِّی وَرَبِّکُمْ مَا مِنْ دَابَّةٍ اِلَّا هُوَ اٰخِذٌ بِنَاصِیَتِهَا اِنَّ
رَبِّی عَلَی صِرَاطٍ مُسْتَقِیمٍ یعنی اول هود پیغامبره ددلرکه یا هود بز سکا دیمزز الا انی درزکه اکر بو الهلرمز
طمقدن بزی منع اتدکوکی ترك اتمیسی ولرسك انلرك بعضسندن سکا بر ضرر ارشه عقلك
مختل اولوب سکا جنون عارض اوله کل بو لردن اجتناب قل عقلك بلیکن سکا قلدیغمز نصیحت
قبول ایله هود جواب ویروب ددکه یا قوم بن اللّٰهه طانق طوترم سز دخی طانق اولك که بن بریرم
و بریم اول الهلرکزدنکه اللّٰه عبادتن قویب انلری اکا شریك قلورسز وارك سز دخی اول الهلرکز

دخي بر ايلسكز

هم دخی بر دملشنك کوجکز یتدوکی قدر نه حیله کز وارسه بنی هلاك قلمغیچون ادك هیچ بر
ساعت بکا تأخیر ادب مهلت دخی ورمك بدر ستی بن اشو بی اللّٰه اصمرلدم که بنم خالقم دخی
سزلك خالقکز و بنم دخی رازقم و سزك رازقکز دخی اولدر و دخی بر یوزنده هیچ بر حرکت اددر
دابه یوقدر الا اللّٰه تعالینك قدرتنه مسخر درد دیلدن اول و اولدن دخی اولدر انك
مملوك و مقهوردر تحقیق بنم ربم حق اوزره در اکرچه کلی نسنیه قادردر التا کمسیه حیفی
یوق نکه قلورعدل اوزره قلور هدایت انك الندهدرکیمه دلرسه هدایت اولوردر و دخی
بیوردیکه فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ اَبْلَغْتُکُمْ مَا اُرْسِلْتُ بِهِ اِلَیْکُمْ وَیَسْتَخْلِفُ رَبِّی قَوْمًا غَیْرَکُمْ وَلَا تَضُرُّونَهُ
شَیْئًا اِنَّ رَبِّی عَلَی کُلِّ شَیْءٍ حَفِیظٌ یعنی هود اول قومه ددکه اکر سز ایماندن اعراض ادرسکز
ایمان کتورمزسکز بن معذورم بکا ضرر یوق زیرا بنم اوزرمه واجب اولن رسالت سزه ارشدردم
اللّٰه بلمکدن و عذابنه تمکدن و دخی بلوکز بنم ربم قادردر دلرسه سزی هلاك ادبکدره
یرو کزه برآیرو قوم کتوره که اول سزدن خیرلو اوله حق تعالینه مطیع اولمقده و اکر ایمان کتوردیمسی
اولرسکز که حق تعالی سزی هلاك ایلیه انك ملکنه ذره قدر نسنه نقص اولمزربم کلی نسنه
اوزره حافظدر هیچ بر نسنه اندن غایب اولمز کشینك نه قلدیغن بلور و اکا کوره مجازات قلور
و دخی بیوردیکه وَلَمَّا جَاءَ اَمْرُنَا نَجَّیْنَا هُودًا وَالَّذِینَ اٰمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَنَجَّیْنَاهُمْ مِنْ عَذَابٍ
غَلِیظٍ وَتِلْكَ عَادٌ جَحَدُوا بِاٰیَاتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْا رُسُلَهُ وَاتَّبَعُوا اَمْرَ کُلِّ جَبَّارٍ عَنِیدٍ یعنی حق تعالی
ایدر چون بزم عذابمزکه ریح عاد قومنه کلدی بز هودی اول عذابدن قورتردق اول ایمان کتوردن
قوملهٔ بزم رحمتمز برله اولره نجات ویردك اولره آغر عذابدنکه اندردك عاد قومنه دنیاده
و شول عذابدن دخی که آخرتده انلره اولسر بو آیتده حق تعالی مکه اهلنه خطاب ادبدرکه یا مکه
اهلی اول عاد قومنك حالنه نظر ادك کورك که اول مولیلرنك آیتلرنه یلانلدلر عذاب کلوردد کلرنه
انکار قلدلر و رسوللری خبر وردکلرنه انانمدلر اولره عاصی اولب هر جبار عنیدك سوزلرنه
مطیع اولدلر حقدن اعراض ادب اراق اولمشدر یعنی اول اولری و رئسلری حکمنه مطیع
اولب حق قودلر باطله متابعت قلدلر پس حق تعالی اولرك عقوبتن بیان ادب بیوردکه وَاُتْبِعُوا
فِی هٰذِهِ الدُّنْیَا لَعْنَةً وَیَوْمَ الْقِیٰمَةِ اَلَا اِنَّ عَادًا کَفَرُوا رَبَّهُمْ اَلَا بُعْدًا لِعَادٍ قَوْمِ هُودٍ یعنی اول عاد
قوم اول تکذیبلریله دنیاده اول عقیم یلی عذابنه مبتلا اولب هلاك اولدلر قیامت کوننده دخی
مردود اولب بر عذابه دخی اوغریسرلرکه اول عذابه درابد انهایت یوقدر اکاه اولك ای مکه

قومیكه اول عاد قومی ربلرینه كافر اولدیلر انكار ایتدیلر الله تعالی انلری هلاك ایلدی سز
دخی جحد دارك صقننك تاكه سزه دخی اول كفركزله انلره ارشن سزه دخی ارشه دخی انلر چلین
دینده آخرتده هلاك اولسز اكاه اولك كه رحمتدن ارلق وهلاك اول عاد قومنه اولسون
كه عناد ادب ایمانه كلمدیلر و دخی بیوردیكه وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ
مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ هُوَ أَنشَأَكُم مِّنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ إِنَّ
رَبِّي قَرِيبٌ مُّجِيبٌ یعنی حق تعالی نوح قومنی وعاد قومنی ذكر ادبجك كافرلرینی انكله تهدید
قلدقدنصكره بوكز ثمود قومنی ذكر ادب بیوردیكه بز كوندردك دعوتچون ثمود قومنه اچلرندن
قومنه صالح پیغمبركه انلره ورب توحیده دعوت قله چونكه اول صالح انلره كلوب دعوت
قلدی دیدكه یا قوم الله تعالی بر لك و اكا مطیع اولك سزلك اندن غیری ربكز یوق الله دركه
سزی طپرقدن یرادلن آدمك نسلندن دینده وجوده كتوردی و انجه سزی ساكنلندردی سزه
عمر وردی عاقبت اجره عمركوز طویل اولدی سز اكا شرك كتوردب عاصی اولدكوز كلك اول شركگوزدن
استغفار ادب توبه قلك كه اندن یكادونك كم بنم ربم اندن یكادونلره رحمتله وعونیله
یقیندر و اكا كناهندن دلیوب دعا قلنلره مجیبدر اجابت ادب كناهلرینی عفو ادر واكا رحمت ادر
و دخی بیوردكه قَالُوا يَا صَالِحُ قَدْ كُنتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هَٰذَا أَتَنْهَانَا أَن نَّعْبُدَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا
وَإِنَّنَا لَفِي شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ یعنی اول قوم دیدیلركه یا صالح شمدیدكن بز سندن اومردق
كه بزم دینمزه دونسن چونكه سن شمدی كلدك بزی اتالرمز دیننده ن آیرق دینه دعوت ادرسن
اول امید قطع اولندی كلدك سن بزی منع ادرسن قومزسنكه اتالرمز طپدقلرینه طپوز تحقیق
بز كمان التوزسنك اول توحیده یلدكوكه وسنك رسالتكه هیچ بر دلیل و برهان كتوردك
كه سنك دعوكه شاهد اوله قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَآتَانِي مِنْهُ رَحْمَةً
فَمَن يَنصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ عَصَيْتُهُ فَمَا تَزِيدُونَنِي غَيْرَ تَخْسِيرٍ یعنی صالح اول قومه دیدكه یا قوم خبر
ورك بكا كم اكر بن بیان و حجت ورم حق اوزرنه اولرسم كه ربم طرفندن بكا ورلدی و بكا حق
اكرام ادب نبوت و دین اسلام عطا قلدی دوامی اولا كه انك كبی پادشاهك امرینه عاصی اولم
انك بویرغن ترك ادم سزی الله دن یكا دعوت قلمیم اكر بن اكا عاصی اولب سزك دینكزه دونرسم
انك حكمی قورسم كم اوله انك عذابندن بنی قورتریه بوسوزكزدن بكا ارترمزسز الا انكه
سز غایت خسران اچنده سز زیرا بن بقدركه سزی دعوت قلوم سزلك تكذیبكز زیاده اولور

اول تكذیب سببدر سزك خسرانكزه و دخی بیوردیكه وَيَا قَوْمِ هَٰذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةً
فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللَّهِ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ قَرِيبٌ روایت اولندی
كه رسولدن بیوردی بدرستی صالح چونكه قومنی اسلامه دعوت قلدی اول قوم انی تكذیب
ادب بیلنلدیلر انك كوكلی اكا طار اولدی حق تعالیدن دلدیكه اكا دستور وره انلرك
قتندن كده حق تعالی اكا دستور وردی صالح چقوب كندی سیر ادب كلدی یدی كركاننه
ارشدی ناكاه بر كشی كوردی صواوزره یورر صالح اكا دیدكه وای سكا سن كمسن اول
كشی دیدكه بن دخی الله قوللرندن بر قولم بر كمیه كرمشدم اول كمینك قومی كلی كافرلردی
بندن ارتوغی الله تعالی انلری هلاك ایلدی بكا نجات ورب قورتردی دربر جزیره
چقدم انده حق تعالیه عبادت ادرم كرو مكانمه وارریم انده عبادته مشغول اولورم
صالح آنی اشدب اندن سلام ادب كندی بر الو دبیه ارشدی كوردی انده دخی
بر كشی عبادته مشغول كلوب اكا سلام وردی اول كشی سلامنه جواب وردی صالح
اكا دخی صوردی كه كمسن اول كشی دیدكه اشبوندن بر كوی واردی قومی كلی بندن غیریسی
كافرلردی الله تعالی انلری هلاك ایلدی بنی قورتردی انلردن بر كسند و نفسمه لازم قلدم
كه اولنجیدك اشبو یرده عبادت قلم الله تعالی بوندن بر انار اغاجی بتوردی و بر بكا
چقردی آقتدی اول انار دن یرم و اول صودن اچرم ابدست آلورم ربمه عبادت ادرم
صالح اكا دخی سلام ورب كیفیتی اندن كرو بر كویه ارشدی كه انك دخی اهلی هب
كافرلردی الا اچلرندن ایكی قرداش واردی اولر مسلمانلردی خرما یپرغندن زنبیل
اوررلردی رسول بو كلامی اوزره بر مثل قوردب خبر ورردیكه اكر بر مؤمن بر شهره كرسه
انك اچنده بیك كشی اولسه كلی كافر اما اچلرندن بر مؤمن اولسه البته اول انده كرن
مؤمنك كوكلی ساكن اولمزتا اول مؤمنی بولمینجه و كر بر منافق بر شهره كرسه انك ایچنده بیك
مؤمن اولسه و ار الرنده بر منافق اولسه اول شهره كرن منافقك هیچ اول مؤمنلردن بریله
كوكلی قرار طوتمزتا اول منافقی بولمینجه البته جنسیله اولسه كرك كه الجنس الی الجنس یمیل در
پس چونكه صالح اول شهره كردی اول ایكی قرداش مسلمانه ارشدی بر قچ كون انلرك قتنده طوردی
انلرك حالندن صوردی انلر خبر وردلركه بز اشبو كافرلرك رحمتلرینه صبر ادب طوررز الله
عبادت ادرز اوشن زنبیل دوب صاترز قوت قدرن آلی قورز زیاده سن صدقه ادرز

صالح آنی اشدیب دیدیکه ثنا اول الله کم بر یوزنده بکا صالح قوللرن کوستردی که کافرلرك
اذاسنه صبرادلر بن دخی دونین کرو اول قومه وارهین انلرك اذالرنه صبر ایده بن اوله که عاقبت
بر فرج ارشه دیوب دوندی صالح کرو قومنه کلدی انلرك بیرام کونی اولمشدی کا چقمشلردی
کلوب کرو ایمانه دعوت قلدی معجزه طلب ایدوب دیدلرکه یا صالح اکر سن بو رسالت دعوسنده
کرچکسك اشبو قیادن بر دوه چقر کوره لم صالح دعا قلدی حق تعالی یه نیاز ایتدی الله تعالی
دعاسن اجابت ایدوب اول قیادن اون ایلق بر بوکلو دوه چقردی حق تعالی نکه آیتده خبر ویردی
انجلین اول قومه دیدکه یا قوم اشبو دوه الله تعالی دوه سیدر که قدرتیله وجوده
کتوردی سزه علامت عبرت اولمغیچون قوك آنی زحمت ویرمك بو جریرنده اوتلسون
سزاکا ضرر ارشدرمك که یا سکرن چلسز یا اولدوره سز حق تعالی سزه دخی عذابن تعجیل
اوله بس اول دوه کوشکلیی کونشکی دخی یانندن بیله یوریردی اول قومك صوی طتلو بر
قیولری واردی ابن عباس ایدر صالح اول قومیله نوبت قلدی بر کون اول صوی دوه اچا
انلر اچمیلر و بر کون اول قوم اچه دوه اچمیه اول کون که صو نوبتی اول قومه کلیدی یارینسی
یتجك صوی بیله چکرلردی قسمت ایدوب اولشرلردی قچنکه نوبت اول دوه نك اولسه اول
دره ده اوتلردی صو صیجق کلوب قیو کنارنه چوکردی بوینن اوزدوب قیودن چندن صونی
اچردی ویرب کرو اوتلرده کیلردی کرو اچردی اول کون تمام ایله اداردی اول شهرده طقوز
کشی واردی دایم بر یوزنده اشلری فساد ایدی هیچ انلردن بر صلاح کلمزدی قدار بن
سالف دیو مصدع بن دهر دیو دخی غیری بولرك کبی و انلر بر غنیه مالدار عورت
واردی غایت جمیله یدی اول صالح دوه سندن انك طوارلری یوردکی یرده اوتکردی
طاغلوردی اوتلغنده یوزمزدی اول عورت خلقه ایله بیلدردیکه هر کم آنی اولدوره بن
کندومی اکا چفتلندررم آنی اشدیب اول قدار له مصدع اکسی واریب اول دوه نك صویه
کلجك یولنده کندولری کزلیوب طوردلر اول مصدع بر طارم یرده اوق یایله طوردی چون اول
دوه کلدی اوغردیده کلجك قچه واردی اوقله اتدی واریب اوقی یاغنه ارشدی ایاغن
سوریو واردی قداره اوغردی اول دخی قلیچله سکرلرن چلدی دوشردی بغزلدیلر اتنی اول کوی
اهلی جمیع قسمت ایدوب اولشدیلر بیلن بشیو کشیدك نتکیم الله تعالی خبر ویرب بیوردی
فعقروها فقال تمتعوا فی دارکم ثلثة ایام ذلك وعد غیر مکذوب فلما جاء امرنا نجینا

صالحا

صالحا والذین آمنوا معه برحمة منا ومن خزی یومئذ ان ربك هو القوی العزیز یعنی حق
تعالی خبر ویردیکه اول صالح قومی چون اول دوه نك سکرن قربانلدیلر صالح بیوردی
انلره کلیجك عذابی خبر ویروب دیدیکه یا قوم چون اول حق تعالی دوه سن اولدردکز
امدی اوچ کون اولدادکزده دورلك که اندن صکره عذاب کلسر بو بر وعده درکه
سزه اولندی بونده خلاف اولنمز البته وقوع حصدر اول قوم دیدلرکه بو
عذاب کلمکنك علامتی ندر صالح دیدیکه علامتی اولدرکه اول کونده صباح طوره سز
یوزلکوز صررمش اوله و ایکنجی کونده یوزکز قزره و اوچنجی کون قره ره دردنجی
کونده عذاب کله صالح چون اول خبری انلره دیکردی کندو وارلرندن چقوب کیتدی
نتکیم حق تعالی بیوردی چون بزم عذابمز اول قومه ارشدی اول صالحی دخی اکا ایمان
کتورنلری بزم رحمتمزله و نعمتمزله اول عذابدن و اول کونك رسوالغندن و فضاحتندن
نجات ویروب قورتردق حق تعالی رسولنه خبر ویرکه یا محمد سنك ربك قادر قوی
قهار ایدوب عذابله طوتمغه شولر یکه اکا عاصی اولرلر و دخی بیوردیکه واخذ الذین ظلموا
الصیحة فاصبحوا فی دیارهم جاثمین کان لم یغنوا فیها الا ان ثمود کفروا ربهم الا بعدا لثمود
یعنی ارشدی اول کافرلره جبرئیلك صیحه سی که کلوب بر کز چاغردی کلسی اولوا ونده
ومنزللرنده جان ویروب کچدلر شویله که صناسن هیچ دنیایه واول مکانه ایق
بصمدلر و وجوده کلمدلر اکاه اول یا محمد که اول ثمود قوم الله تعالی نك وحدانیتنه
انکار قلدیلر هلاك اولدیلر خراب اولدیلر اول قوم ثموده که عاد ادب انکارلری اوزره طوردیلر
بز دخی اولری عقابله طوتدق تاکه اولردن صکره کلنلره تنبیه تخویف اوله اول
کفرلرن شرکلرن ترك ایده لر اولر دخی انلر کبی عذابه اوغیوب هلاك اولمیه لر بوندن
صکره بر قصیه دخی خبر ویردیکه انکله دخی بر زمتنبه اوللر که سوز سوزدن
وحال حالدن موثر دیدکه تکرار اشتمکله البته بر انتباه و بر تاثیر حاصل اولور
اندن اثر ویبوردیکه ولقد جاءت رسلنا ابراهیم بالبشری قالوا سلاما قال سلام
فما لبث ان جاء بعجل حنیذ بو آیتك قصیه بودرکه بر شهر واردی اکا سدوم
دیرلردی انده نعمت بول اولردی غایت که اندن غیری یرده الخلین اولمزدی و قدر
چوره طرفدن غیریلر کلوب انده جمع اولورلردی اول قومدن که زیاده قلن

ییشلردن که باغلرك انجلرك طشرسندن بولورلردي آن دربکندولره قوت
ادنرلردي ابليس لعين کندوني بریالك یوزلو اوغلن صورتنه دوزب کلدي اول
قومك باغلرنه بغچلرنه کردي اول قوم کندويه دعوت قلوب رغبت اتدردي که
آنکله ادشلر اعورتنه ادشورکبي اول قوم آنکله جون اول حال اشلديلر عورتله جمع
اولمغي قودلر آني کندولره عادت اتدلر جلرنده اول فساد ظاهر اولدي اکا انشدي که اول
ملعون عورتلرنه دخي اغوا قلدي که جون ارلر کوزسنردن الجکدلر سنر دخي انلردن الکوز
جکوك بربر کوزله جمع اولك بس ارکك ارکله دشي دشي یه جمع اولب نسل اوده مك
کسلدي الله تعالی وحي دب بیوردیکه اولري ایمانه دعوت ادب اول فاحشلر ندن
منع ایلیه لوط پیغمبر کلوب دعوت قلدي یغلنمدلر اکا مخالفت قلوب مطیع اولمدلر
حق تعالی جبرائیل اون فرشتیله وردیکه انلري هلاك ايليه لر اول فرشتلر اول ابرهيمه
کلدلر یالك یوزلو اوغلنلر شکلنده کلوب ابرهیم اوزره کردلر ابرهیم نظر ایلدي کوردي
اون ایکي اوغلن یالك یوزلو بعضلردلر که اولر اوج فرشتیدي بري جبرئیل وبري
میکائیل وبري اسرفیل کروب ابرهیمه سلام وردلر ابرهیم انلرك سلامن الدي في الحال
اکلمیوب طوردي بر سموز بزغو بریان ادب کتوردي اولر اندن الجکوب یمیدلر صونلر
زیرا فرشتلر غذاي نفسانیدن منزهدر ابرهیم کوردي انلري که طعامه الصونمیدلر
انلرك اول طعام یمدکلري اکا منکر کلدي نتکم الله تعالی بیوردي فلما رأى ايديهم لا تصل
اليه نكرهم واوجس منهم خيفة قالوا لا تخف انا ارسلنا الى قوم لوط یعني جون
ابرهیم کوردي انلري اللرن طعامه صونمدلر ابرهیم انلري منکر کورب کوکلنه اولردن قورقو
واقع اولدي ایله صندیکه اولر حرامیلر واوغریلردر زیره اول وقتده قچن برکسنه دخي بر
کسنك طعامن یمیه قورقرلردیکه اندن بر شر ارشه اول فرشتلر بلدلر کم ابرهیمك کوکلنه
واقع اولدیدر اکا که قورقمه یا ابرهیم بز لوط قومنه کندرلدك که انلري هلاك ادهوز
بعض روایتده کلدیکه جون انلر اول طعامدن یمدلر ابرهیم انلره ردکه نولدي سزه که بو بنم
طعامم یمزسز اولر ددلر که بز بر قومز که بها سز طعام یمزز ابرهیم ددکه بنم طعامك بهاسي اولدر
صونجق بسم الله دیسز فارغ اولجق الحمد لله دیسز جبرائیل ددکه لایقدر که بونك کبي کسنه
حق تعالی کندویه دوست ادنه پس بوندن صکره قضیه ابرهیمه بلدردلر نتکم بیوردي

وامرأته

٦٨

وامرأته قائمة فضحكت فبشرناها باسحق ومن وراء اسحق يعقوب قالت يا ويلتى ءألد
وانا عجوز وهذا بعلي شيخا ان هذا لشيء عجيب یعني بو آیتده تقدیم وتأخیر واردر
معناسي کلامك بودر که بز ابرهیمه اوغل بشارتن وردك که اسحقدر اسحاقدن صکره یعقوب
که اسحق اوغلدر که اول ابرهیمك خاتون ساراکه قرجوغیدي انلره خدمتچون طورمشیدي
اني اشدب کلدي ددکه بن اوغلني طوغوردم بو نجه یلدن برو عقیم قریدم طوغرمدم وبو
حالده ابرهیم دخي پیر اولمشدر زیره ابرهیم اول وقت طقسان طقوز یاشنده وساره
طقسن سکز یاشنده یدي ابرهیم بریاش اندن الو یدي ساره ددکه بنم کبي قریدن وقوجه دن
اوغلن کلمکي عجبدر جون ساره بو سوزي سویلدي فرشتلر اکا جواب وردلر نتکم
حق تعالی بیوردي قالوا اتعجبين من امر الله رحمة الله وبركاته عليكم اهل البيت انه
حميد مجيد فلما ذهب عن ابرهيم الروع وجاءته البشرى يجادلنا في قوم لوط ان ابرهيم
لحليم اواه منيب یعني اول فرشتلر ددلرکه عجبلرمسن یا ساره حق تعالینك قدرتندن که
سندن اوغلن وجوده کله بلمزمسن که یا اهل بیت ابرهیم حق تعالینك رحمتي وبرکت
سزك اوزرکزه ایلدرکم انبیانك اکثریکه مرسلدر بو بیتدن وجوده کسوره که اول الله
تعالی هر اشده محموددر وصفاتنده مجیددر دسدي ایله روایت قلدیکه جبرائیل یردن
بر قورو اغاج براسن لدي الی برمغنك اراسنده اوب یره بر قدي في الحال اغاج یاده سي
بر تازه اغاج اولوبن بتدي ساره اني کورب بلدیکه بو اشده کلدرا لا حق تعالی دندر
قادردرکه قورویي یاشرددو یاشي قورو ایلر ندلرسه اشلر هیج افعالنده عجزي یوقدر
جون ابرهیمك قورقسي ولمرسللردن دفع ولندي اسحاقله بشارت ولندي بشلدي
لوط قومیچون شفاعت قلوب مخاصمه قلدي زیرا لوط ابراهیمك اتاسي قرنشي اوغلدر
وساره دخي لوطك قرقرداشیدي جون ابرهیمله ساره لوط قومنك هلاکن لکن اشتدلر
لوطدن اترو ملول ولدلر حق تعالی ایدر بدرستي اول ابرهیم حلیمدر دندر والله تعالی
ذکراد جك چوق چوق آه ادجیدر غایت شوقندن واندن یکاتوبیله انابت ادجیدر حق
تعالی خلیلني حلمله واواه لغله وانابتله مدح ایلدي اکا اشارت قلدکه بو صفتلرله
موصوف اولن الله تعالی قتنده خلت مقامن کسب ادر ومقربلردن اولور بوندن صکره
بیوردي که يا ابرهيم اعرض عن هذا انه قد جاء امر ربك وانهم آتيهم عذاب غير

مردود يعني جبرائيل دكه يا ابراهيم بو جدلوكي ترك ايله كل تحقيق سنك ربك امري
ارشدي بد دستي بولر بر قومدركه اول وعده قلنن عذاب بولره كلجكدر ردّ اولنسي دكل
بو كلامي ادب جبرائيل يولداشلريله ابراهيم قتندن چقدلر لوط قومندن يكا توجه قلدلر
اويله وقتنده اول قومه ارشدلركوردلر بر قج قز اوغلنلر قيودن صو چكرلر اولر لوطك
قزلريدي اولري كوردلر صوردلركه نه اشه كلدكوز نه يردن كلدكوز نه يره كدرسز جبرئيل
خبر ورديكه فلان مكاندن كلوزدر اول قزلر بو شهر قومنك حاللرندن وخبيث فعللرندن
خبر وردلر انلرك اوزرنه كندولردن بر ملالت ظاهر قلدلر ددلركه ايكاشكه بو فاسق قومك
اچينه كلميدكز جبرائيل اول قزلره صورديكه هيچ كمسه وارميكه بزي بوندن قنقلرغه
الله اول قزلر ددلركه سزي بونده شول يوردن ادتق كمسه قنقلغه المز انا لرنه اشارت
كوستردي وردلر لوط اوي اليندن اتوردي بس سورب لوط قتنه كلدلر چون لوط بو هيئتله
اولري كوردي قتي غصيه دشدي نتكم حق تعالى بيوردي وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا
سِيءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالَ هَٰذَا يَوْمٌ عَصِيبٌ يعني چون بزم رسوللرمز اول لوطه
كلدلر انلرك كلمكي لوط ملول قلدي كوكلي طارلدي غصه دن واول فاسق قومنك يرمز
فعللرندن قورقدي انلرك اوزرنه نه كدك ديو بلور ونه قونك ديو بلوردديكي بو
كونكي كون نه دشوار كون اولور كه بن بونك كبي شدته واقع اولدم دونديي عورتنه ددكه
واي سكا طورتمك ايله كل بو قنقلرچون بو لركلدوكن كمسيه خبر ورمكل انك عورت
كافره يدي طوركلوب حاجت ستركبي اولب يورديكمي كورديسه اول قومدن كلنه
خبر ورديدي ديكه بزه اشبو صفتلو كمسلر قونق كلدي چون اول قوم آن اشتدلر برنه
خبر ادب لوط اونه كيدلر نتكم حق تعالى بيوردي وَجَاءَهُ قَوْمُهُ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ وَمِنْ قَبْلُ
كَانُوا يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ قَالَ يَا قَوْمِ هَٰؤُلَاءِ بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ
فِي ضَيْفِي أَلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَشِيدٌ يعني اول لوط قومي يلشوب سرعتله بر برندن چوب
لوطك اونه كلديكي حال بودركه اولر لوط اولره دعوته كوندرلمزدن اوكدن دخي اشلري
كفر لوطيدي اول فواحش اشلرلردي چون كلوب لوطك اونه كرمك استدلر لوط اولره ددكه
يا قوم اوش قزلرم سزه حلال قليم الله دن قورقك بني بو قنقلرم رسواي ايلمك انلر وكله بو
بوملامتلغي اشلمك لوط انلر وكله مجادله قلوردي جبرائيل ام اول فرشتلرله اتورمشدي

اول قوم

اول قوم لوط سوزنه اعتبار قلميوب قپوسني وقدلر لوط ايدردكه هيچ سزك برعاقلكز
وبرطغروحق وزره اولمشكوز يوقميكم تنكريدن قورقوب وبندن اوتنب بو سزي بو
اشدن منع اده ودخي بيوردكه قَالُوا لَقَدْ عَلِمْتَ مَا لَنَا فِي بَنَاتِكَ مِنْ حَقٍّ وَإِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيدُ
يعني ددلركه يا لوط بلورسن كه بزم سنك قزلركه حاجتمز يوقدر بزم خود عورتلرمز
واردر تحقيق سن دخي بلورسنكه بزم مرادمز سنك قنقلركدر لوط انلردن عاجز اولدي
جبرائيلك قپويه اورديالز اردندن طورتدي اتوب اجمدلر حق تعالى خبر ورركه قَالَ
لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةً أَوْ آوِي إِلَىٰ رُكْنٍ شَدِيدٍ يعني لوط ددكه اكر بنم اوغلنلرم اوليدي كه
بكا معاونت قلوب سزي بو اشدن منع اده لردي بن واربانلره اولشيدم بكا نصرت
اده لردي بس اول قوم چون قپوي اتوب جمعم چاره بولمدلر قپوي يقوب هجوم ملكه كروب
اوچي طپطلو اولدلر جبرائيل قنادله انلرك يوزلرنه اوردي جميع كوزسز اولدلر لوط بنيمبر
اولردلركه سن بزه ساحرلركتورمشسن كه سحرله بزم كوزلرمز كورمز اتدلر اما ته اولسون
كوره سن كه بز سني نجه هلاك ادرز چون لوط انلرك اول تهديدلرن اشتدي ملول اولدي
اچنه قورقو دشدي چون جبرائيل كوردي لوط قورقويه دشدي واقع اولورخبر وربكندولري
بلدردي نتكم خبر وردي قَالُوا يَا لُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَنْ يَصِلُوا إِلَيْكَ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ
مِنَ اللَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ إِلَّا امْرَأَتَكَ إِنَّهُ مُصِيبُهَا مَا أَصَابَهُمْ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ أَلَيْسَ
الصُّبْحُ بِقَرِيبٍ يعني جبرئيل ددكه قورقمغل بز بولري هلاك درز بولرك قدرتي يتمزكه سكا
سنه اده لر سن اهلكي آل بو كجنك يارسي كه قلمشدر صباحدن يوركمسه اهلكدن بونده
تخلف ادب قلمسون الا اول عورتك قلسون ايچوكه اول قومكه ارسي عذاب كا دخي
ارشسه كرك لوط جبرئيله ددكه شهرك قپوسي بغلوبزه چقمق نته اوله جبرائيل ددكه سن
اهلكي جمع ايله لوط اهلني جمع ايلدي اكي قزلريله كه بري رَيثا وبري تَرعوثا ايدي جبرائيل ام
لوط قزلريله ومال تجاريتله قنذي اوزره كتوردي زُغَيْرَه قلعسنه التدي واول ساعت
اچنده اول شهر زغور دخي لوط شهرلرندن برشهر درانك دشر پاره شهري واردي بري عمورا
وبري ادمه وبري ضبوين وبري سدوم زغور سدومدن درت فرسخ يرمنزلدي اما انك
قومنك عملي بوسدوم اهلي كبي دكلدي جبرائيل لوطه ددكه بو قومك هلاكلكنك وعده سي صبحدر
لوط ددكه يا جبرائيل بو لرك هلاك لكن تعجيل ات جبريل ددكه اوش وقت صبح يقين دكلمي

يعني يقين درچون صباح وقت اولدي جبريل قنديني اول درت شهرك زعوردن ارتوغني
تا اشغه قره صودن طاغلريله اولريله قوپردي كوتردب هوايه كتدي تا الكا دك كلبلرنك
اوردكن وخروسلري اوتدوكن كوكده فرشتلر اشدرلردي تمام اول ارادن باشي اشاغه دندردو
وردي نتكم خبرده حق تعالى بيوردي فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا
عَلَيْهَا حِجَارَةً مِنْ سِجِّيلٍ مَنْضُودٍ مُسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ وَمَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ بِبَعِيدٍ يعني چونكه
بزم عذابمز اول قوم لوطه كلدي انلرك شهرلرنك يقاروسن اشغه دوندردك دخي انلرك اوزرنه
طاش يغدردق وهب بن منبه ايدرچون اول شهرلري يقاروكتوردي حق تعالى اولرك اوزرنه
كبريتله او يغدردي اندن صكره شهرلرزدوندردلر مقاتل ايدر اول شهردن طشره اولنلر اوزرنه
طاش يغدردي كيم اول طاش شول كرمت كبي يشمشدي بربري ردنجه متتابع نتكم يغمور يغر
ودخي اول طاش قزل وقاره وآق يول يول خط اولنمشدي وهر طاشك اوزرنده اول انكمي هلاك
ادسر آنك آدي يزلمشدي ودخي حق تعالى اول مكه اهلنه واندن غيري مشركلردنكه واردر وعيد
عام قلوب بيوردي كه اول بزم عذابمز كه لوط شهرلري قومنه اندردي ظالملردن ومشركلردن ارق
دكلدر هركيمسكيم اول اهل شركدن ونفاقدن اوله اولرجلين هلاك اولسلركرك ودخي بيوردي
كه وَإِلَى مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ وَلَا تَنْقُصُوا الْمِكْيَالَ
وَالْمِيزَانَ إِنِّي أَرَاكُمْ بِخَيْرٍ وَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ مُحِيطٍ يعني حق تعالى بيوردي كه بز كوندردك
مدين قومنه كندو اچلرندن اول رسوللرنه كه شعيبدر دورب اولره دعوت قلوب دركه كلوك
مطيع اولك برلك يا قوم اول الله كه اندن غيري ربكز والهكز يوقدر قودقلك اندن كيله لري وكزي
وترازوكزي المقدره وصتمقدره تمام طوتك نقص ايلمك كه المقده ارتق الوب صتمقده اكسك ويره سز
كه بدرستي بن سزي كوردم مالده ونعمتده بوللقاوزره سز حق تعالى خيرلرني بوللقلمشدر اكر سز بو
كيلكوزي وترازوكزي نقص ايتمكدن رجوع ايتمسي ولرسكز قورقرنكه نعمتلر سزدن زايل اولب
اول بوللقلركتورلب دنياده قحط اچلق عذابي كله وآخرتده ودعذابي كله ودخي حق تعالى خبر
ورب بيوردي كه وَيَا قَوْمِ أَوْفُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا
فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ بَقِيَّتُ اللَّهِ خَيْرٌ لَكُمْ وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ يعني اول شعيب اول قومنه دركه
يا قوم كيلكوزي وترازكزي عدل اوزره تمام قلوك وبو خلقك حقلرني كسمك بو يريوزنده سعيكز
فساده ومعاصي ومخالفت اوزره اولمسون وكيله وترازويي نقصان ايتمك اوزره اولمسون شول

نسنه كم

نسنه كم حلالدن حق تعالى سزك اوزركوزه باقي طوته حرامدن سزه اول خيرلودر نفسه
وشيطانه مطيع اولب خلقك حقن كسوب محنت عذابه ولمقدن الله مطيع اولوب كيلكوزي
ووزني تمام طوتب ثواب المق خيرلودر اكر مصدق قلردنسكز بن سزه دركوم تصديق ادب
انانك كه نجات بولسز بن سزك اوزركزه كوزجي وصقليجي دكولم كه دلردلمز سزي مطيع
ايليم تحقيق بن سزك اوزركزه برخبر ارشدرجيم هدايت ورمك الله قتنده دركمه دلرسه
اكا ويرر بو آيت دخي دلالت قلور كم كيله وو زنده خاين اولمق كبايردندر بوندن اترو
درديكه سعيد بن مسيب حجاز بريره ورسكوزكه آنك قوم كيلن وترازوسن تمام طوترلرسن
اندن نقدردلرسك طور وهر يره كه وررسك اندن انلك قوم كيلن وترازوسن تمام طوتمز
اكسك طوترزنها رسن اندن طورمغل زيره اول سببدر اول ولايته قحط وقزلق ولمغه
ودخي بيوردركه قَالُوا يَا شُعَيْبُ أَصَلَاتُكَ تَأْمُرُكَ أَنْ نَتْرُكَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا أَوْ أَنْ نَفْعَلَ فِي أَمْوَالِنَا
مَا نَشَاءُ إِنَّكَ لَأَنْتَ الْحَلِيمُ الرَّشِيدُ يعني اول قوم دلركه يا شعيب حق نمازلرمي بيوردسن
بزه كه آني قلوزبو اتالرمز طيبدغي دين ترك ادوز يخود بو مالمزده ندلرسوز اشلدكومزي ترك
ادوزكيلده نرازدده اكسك قليموز بدرستي سن سفيه جاهلسن كه مالمزه تصرف قلمغي منع
ادرسن اتالرمزدينني بزه ترك اتدرمك استرسن خيلي حليمسن وثوابلو يولداشسن بو سوزي اكا
استهزا وجهيله دلركه نتكم عادتده واردر بركشي برمعنسز وثوابسز سوز سويليسه اكا درلركه
خيلي اوصلوكشي سن نخوش ايلدك مراد بوندن حقيقتي دكل بلكه عكس مراددر يعني عقلسزسن
سفيه سن دمك اولور انلر دخي شعيبه سن حليمسن رشيدسن دد كلرندن مرادلري عكسيدي
ودخي بيوردي كه قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَرَزَقَنِي مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا وَمَا أُرِيدُ
أَنْ أُخَالِفَكُمْ إِلَىٰ مَا أَنْهَاكُمْ عَنْهُ إِنْ أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ مَا اسْتَطَعْتُ وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ
وَإِلَيْهِ أُنِيبُ يعني شعيب اول قومنه دركه يا قوم خبر ورك بكا كم اكر بنم ربم قتندن دين
ظاهر حجت اوزرنه اولرسم كه بكا رحمتله نبوت ورسالت رزق ادب دين اسلامه هدايت
رزقني بنم اوزرمه واسع قلديسه بن آني قوييب سزك كبي اهل ضلالته متابعت قلوردين سزي منع
ايتمزين براشدن كه اول اشي بن اشليم مرمه مخالفت قلم بلكه بن كندو نفسمه لطلم اختيار قلد
سزه دخي خير صانوب آني اختيار ايلدم شفقت ترحم قلوب بن دلمزن بكا الا آني دلرمكه اصلاح
ايدم درد ايم سعيمي ترك ايتمزم طاقتم اولدغي قدر دوشرم شول نسنه لري بيان قلمقده كه اندن سزه

مصلحتدر و دين اول افعال قبايح ترك ادب سزي دخي اندن يكا دعوت قلدغم دكلدر الا اول
الله تعالينك توفيقي و رحمتيله و آنك امريله دين كا اعتماد قلمشم دروا شو ميكا تفويض
اتمشم و كا مطيع الوبن اندن يكا انابت قلمشم و دخي بيوردي كه وَيَا قَوْمِ لَا يَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاقِي
أَنْ يُصِيبَكُمْ مِثْلُ مَا أَصَابَ قَوْمَ نُوحٍ أَوْ قَوْمَ هُودٍ أَوْ قَوْمَ صَالِحٍ وَمَا قَوْمُ لُوطٍ مِنْكُمْ بِبَعِيدٍ
وَاسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي رَحِيمٌ وَدُودٌ يعني شعيب اول قومنه دكه يا قوم بني دشمان
طوتدكر كوردكوز سزي اكا يلتمسون كه بو كفر كزدن دنوب توبه قلميه سز تا كه سزه حق تعالیدن
عذاب واقع اوله نوح قومنه ارشن عذاب كبي كه طوفانله غرق اولدلر يا هود قوم عذاب كبي كه ريح
عقيمله هلاك اولدلر ويا صالح قوم كبي كه صيحيله هلاك اولدلر اكر انلركله سزك اراكزده زمان
چوق چمكله انلري اونتدكز سه انلردن عبرت المزسكز باري اول لوط قومندن عبرت الوك
كه انلرك زماني سزه قريبدر انلره حالنته واقع اولدي بلورسز بو سزه ظاهردر دخي دكلدر يا
قوم بو حالكزدن استغفار ادب اولدرنكزه دونب توبه ادك كه بنم ربم دوستلريني سوجيدر
مغفرت رحمتله دخي رحيمدر قوللرز اسركر تجز كه جدله اندن يكا متوجه اوله و دخي بيوردي كه
قَالُوا يَا شُعَيْبُ مَا نَفْقَهُ كَثِيرًا مِمَّا تَقُولُ وَإِنَّا لَنَرَاكَ فِينَا ضَعِيفًا وَلَوْلَا رَهْطُكَ لَرَجَمْنَاكَ وَمَا أَنْتَ
عَلَيْنَا بِعَزِيزٍ يعني اول قوم دلركه يا شعيب هيچ بز فهم ادب اكليومز شول نسنلري كه سن
بزي اندن يكا دعوت ادرسن الله برلك و كيله و ترازوي تمام طوتك دوسن بوسن بزي
دعوت قلدغك كلي اتالرمز عادتنه مخالفدر بوكلسيله سن بزم اچومزده ضعيف ذليلسن
تونك و حومتك يوق و هيچ براشه چارك يوق و بزم الو لومزدن بركمسه سكا موافقت ادر
يوق اكر سنك شول قوم قبيلك دكلمسسه سني طاشله دبلردك زيره اولرك زماننده ادرك
رجمله اولردي آدم اوغلي قابله اقتل قلمشلردي كه قرداشن اول طاشله دبلدي دلركه يا شعيب
سني دبلمك بزه دشوار دكل سن بزم اچومزده براولو بركريم دكلسن اما شول قوم قبيله حرمتي دكلمش
كورديك سكا نه زجر ادبدك و دخي بيوردي كه يَا قَوْمِ أَرَهْطِي أَعَزُّ عَلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَاتَّخَذْتُمُوهُ وَرَاءَكُمْ
ظِهْرِيًّا إِنَّ رَبِّي بِمَا تَعْمَلُونَ مُحِيطٌ يعني شعيب اول قومه دركه يا قوم بنم قومم قبيلم حرمتي الو اولدي
سزك فكركزده الله حرمتندن يا خود بنم قبيلم قورقسي الو مي اولدي سزك قتكزده الله تعالی
عقوبتندن يا بنم عشايرم و قبايلم الو مي اولدي سزك اوزركزه انك كتابندن كه آنك امرني سزك
ادب آردكوزه اتدوكز بنم قبيلم امرنه مطيع اولب تعظيم ادرسز الله امرنه التفات قلمز سز بدر ربي

بنم ربم

بنم ربم سزك جميع اعمالكزي علمله احاطه قلمشدر و كيلدن ترازوده نه نقص ايتدوكزي اول
بلور اكا كوره سكا فات قلور و دخي بيوردي كه وَيَا قَوْمِ اعْمَلُوا عَلَى مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ سَوْفَ
تَعْلَمُونَ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَمَنْ هُوَ كَاذِبٌ وَارْتَقِبُوا إِنِّي مَعَكُمْ رَقِيبٌ يعني شعيب دركه
يا قوم سز بني هلاك قلمق امرنده نقدر طاقتكوز يترسه سعي ادوب دورشك بن دخي سزك
امر كزده دورشيين بتر اولكه اول بر الله اوزرنه يلان سويليجي كمدر اكا شرك كتوردكله دك
بكا سز منتظر اولك عذاب كله ديو بن سزه منتظر اوليين كه دينيده سزه عذاب كله كوره لم
قنغمزك اميد كرچك اولوب يرنه كلور و دخي بيوردي كه وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا شُعَيْبًا وَالَّذِينَ
آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَأَخَذَتِ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ جَاثِمِينَ يعني حق تعالی
ايدر چون بزم عذابمز كلدي اول شعيب قومنه كه قتي اسي حواله قلدق شهرلرندن چقوب
چدلر ميشلر اراسنه كردلر تا كه صوقلنوب راحت اولالر انلرك اوزرنه بر بولت كلوب
كولكه كبي اولا نجالري قيلدي دخي بشلدي اچندن اودلر صچلدي جبريل كلوب بر صيحه
ودب چاغردي كلسي هلاك اولب كجدلر حق تعالی بيوردكه چون بزم عذابمز شعيب قومنه كلدي
بز شعيب اول عذابدن قورتردق دخي اولركه اكا ايمان كتوردلر بزم رحمتمزله و احسانمزله اما اولر
كم كندولرنه ظلم ادب بزم وحدنيتمزه انكار قلدلر جبريل صيحه سي انلره ارشوب كلي طوردقلري
هلاك ايلدي كه بر دير تور قلمدي نتكم حق تعالی بيوردي كَأَنْ لَمْ يَغْنَوْا فِيهَا أَلَا بُعْدًا لِمَدْيَنَ
كَمَا بَعِدَتْ ثَمُودُ يعني شويله هلاك اولدلركه كانه اولردنيايه كلوب عمر سورمدلر و دنيده
اولرك وجودلري ظاهر اولمدي حق تعالینك رحمتندن ايراق اولدي نتكم مدين قوم ثمود
ايراق اولدلر هيچ بو عذاب اولنن قوملرك اكسي بر عذابله هلاك اولمدي هر بري بر درلو عذابله
هلاك اولنديلر اما صالح قوميله شعيب قومي اكسي دخي جبريل چاغرمسيله هلاك اولدلر
و دخي بيوردي كه وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَاتَّبَعُوا أَمْرَ
فِرْعَوْنَ وَمَا أَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيدٍ يَقْدُمُ قَوْمَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَأَوْرَدَهُمُ النَّارَ وَبِئْسَ الْوِرْدُ الْمَوْرُودُ
يعني حق تعالی بيوردكه بز موسايي كونديردك اول طقوز اياتلريله كه طوفان و چكركه و قربغه
و صولري قان اولمق دخي غيري بونك كبي كه بيان اعراف كچدي و دخي حجتي واضحه و دلايل
قاطعه برله اول فرعونه و آنك قومنه كه اولر اول فرعونك قولنه متابعت قلوب اكا مطيع اولدلر
اول سوزنه الدندلركه ردي بن كندومه نه كوردسم و نه صنور سم سزه دخي انی كوردم و آني

صنوردم ودخی بندن ارتق سزه برآله دخی یوقدر بن سزك یوجه ربکزم انك بو هرزلرنه انتدیلر
موسی سوزن اشمدیلر واکا التفات قلمدیلر حال بودرکه اول فرعونك قولی خطا یدی صواب دکلدی
یارن قیامت کوننده قومنك اوکنجه تقدم ادب قومن دوزخه متابعت ادوب دنیده متابعت قلدقلری کبی اوتلرینه
ایدبا اول قومنی طامودن یکا کده وانلری کتدویله بله اوده کوره که اول اودنه یوز کرجك یردر اکا کفرله
کرن ابدا خلاص بولمز ودخی بیوردکه وَاُتْبِعُوا فِي هٰذِهِ لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ بِئْسَ الرِّفْدُ الْمَرْفُودُ یعنی دنیده
اولرلعنت اولندیکه الله رحمتندن ایراق اولبصو ایچنده غرق اولندی وآخرتده بر لعنت دخی اولسر
که اودعذابنده مخلد اولسر قومیله نه یوز لعنتدر اول لعنت اوزدنه که دنیده غرق آخرتده اوده
ذهی یاوز حال که کشی دنیاده دخی معبودنه مخالفت قله عقوبته اوغریه وره آخرتده دخی عذابك
کی اشدنه واقع اوله اولمزدن اوك برندامت ادب توبیله کندویه بر مخلص بولمیه ودخی بیوردیکه
ذٰلِكَ مِنْ اَنْبَاۤءِ الْقُرٰى نَقُصُّهُ عَلَيْكَ مِنْهَا قَاۤئِمٌ وَحَصِيدٌ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلٰكِنْ ظَلَمُوۤا اَنْفُسَهُمْ فَمَاۤ اَغْنَتْ
عَنْهُمْ اٰلِهَتُهُمُ الَّتِي يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ لَمَّا جَاۤءَ اَمْرُ رَبِّكَ وَمَا زَادُوهُمْ غَيْرَ تَتْبِيبٍ یعنی حق تعالی
بیوردکه یا محمد اشبو نسنالرکه قصه ادب سکا وصف ایلدم اولکچن اشلرك قصه‌لریدرکه جبرئیل
سنك اوزدکه اندوردی وقورخبر وردیکه بو سنك بنوتکه ورسالتکه دلیل اوله بللرکه بو سن ودرکك
خبر سماویدر اهل کتابدن دکلدی امدی بلکل کهو اول قرالردن وانك اهلندنکه سکا خبر وردك
انلردن بعضنك سکانلرندن اثری ظاهر درقایمدرتاکه سیر ادب یوریتلر انلری کوره لر اندن اعتبار
الرکندو حاللرنه متنبه اولرلر اما بعضسنی ایله خراب قلوب هلاك قلدقکه هیچ اثری قلمدی شول مجلش
اکن کبی ایق التنده بلودسز اولدی بز اولره ظلم ادب کناهسز یره عذاب اتمدك بلکه اولرکندو نفسلرنه
ظلم اتدیلرکه الله تعالینك رزقنی یدیلر آن قوییب آیروغه طپدیلر وانك کندودکی رسوللرن یالانلدیلر
هیچ اول الهمزدیو طپدقلرندن انلره برنسنه فائده اولمدیکه انلری بزم عذابمزدن قورتره شول
وقتکه سنك ربکدن عذاب ولره کلدی انلر اول حالده هیچ خسرانلقدن ومغبونلقدن زیاده
فائده اولمدی پس کشی اقلنده صوکنی فکر اتمیجك عاقبت ندامت خسرانا ولور ودخی بیوردیکه
وَكَذٰلِكَ اَخْذُ رَبِّكَ اِذَاۤ اَخَذَ الْقُرٰى وَهِيَ ظَالِمَةٌ اِنَّ اَخْذَهُۤ اَلِيمٌ شَدِيدٌ اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِمَنْ خَافَ
عَذَابَ الْاٰخِرَةِ ذٰلِكَ يَوْمٌ مَجْمُوعٌ لَهُ النَّاسُ وَذٰلِكَ يَوْمٌ مَشْهُودٌ وَمَا نُؤَخِّرُهُۤ اِلَّا لِاَجَلٍ مَعْدُودٍ يَوْمَ
يَأْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ اِلَّا بِاِذْنِهِ فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ یعنی حق تعالی بیوردکه یا محمد سنك ربك عقوبت لینك
اتمك لکی الخلیق نجینکه بر اهل قریه عقوبت قله بو حالده کا اول قرانك اهل کافر اولوب الله تعا

وحدانیتنه

وحدانیتنه منکر اولرتحقیق حق تعالینك عقوبت قتی مولم وموجعدر وانك سنت وعادتی
بودرکه ظالملره بر زمان مهلت ور رتا بر انضافه کلالر چون کلمیلر شویله طوتر عقوبتله که ایرتق
هیچ قورتلمغه مجال اولمز بدرستی اشبو خبر ودلن قصه‌لرده عبرت وارد رشولره کم انلرك
آخرته ایمانی وار بعنه انکا ریوقی اودعذابندن قورقرودخی اول قیامت کونی بر کوندرکه جمیع
خلایقلر اول آخرتده جمع اولنوردخی اول کوندرکه کوکلرویرلر اهلنك کلسی اندن حاضر
اولورلر بزاول کونی اوله مقلغی تأخیر اتمزز الا بروقیچون که معلوم ومقدردر الا بر قادرزکه
اول کونی شمدی کتوره وز ولیکن آنك تأخیرنده بزم حکمتمز واریرنه کلسه کرك ودخی
اول قیامت کونی تجانکه کله هیچ برکسه اندن بر کمسیه شفاعت وجهله یاخود کندو
نفسیچون حجت ادوب عذر دیلمکیچون برسوز سویلمکه مجال اولمیه الا مکر کیم الله تعالیدن
دستور اوله اندن سویلیه اول کونده بو خلایقك بعضسی شقی اولب اودا ایچنده معذب
اوله وبعضلری سعید اولب جنت ایچره مکرم ومعزز اوله ودخی حق تعالی سعادت اهلیله
شقاوت اهلنك حاللرندن خبر ودب بیوردکه فَاَمَّا الَّذِينَ شَقُوا فَفِي النَّارِ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ
وَشَهِيقٌ خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمٰوَاتُ وَالْاَرْضُ اِلَّا مَا شَاۤءَ رَبُّكَ اِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِمَا يُرِيدُ یعنی
شولرکه شقاوت اهلندن اولدیلر الله والله‌نك کتابلرنه ورسوللرنه انکار قلدیلر انلرك مقامی
اوداچنده در اول اوداچنده اولنلرك فریاد واکلدولری وار شول اشك آغردوغی کبی کیم
اول قاتی چاغره صوکنده وار دقجه اشغرق قله واول شقیلر مخلد اولسر ودایم مقیم اولسرلر اول
اوداچنده اول جنتك سقفی ویری مقیم اولدقجه وبعضلر دیدلرکه قیامت کونك یری کوکی
دایم اولدقجه که اول اکسی دخی دایم باقیدر فنا اولمزلر الا شولرکه سنك ربك اندن چقرمق
دلیه انلر چقرانجق که انلر موحدلردر دینده الله بر دیدلر لیکن کرو قلن طاعتده تقصیر قلدیلر
واول عاصیلری اوزره اولدیلر بدرستی سنك ربك یا محمد نه دلرسه اشلیجیدر مانعی یوق
دلرسه شقیلری طاموده مخلد قلور چقرمز موحدلری چقروراو جماعه قریر ودخی بیوردیکه
وَاَمَّا الَّذِينَ سُعِدُوا فَفِي الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمٰوَاتُ وَالْاَرْضُ اِلَّا مَا شَاۤءَ رَبُّكَ عَطَاۤءً غَيْرَ
مَجْذُوذٍ یعنی ولرکم اهل سعادت اولدیلر اولر دخی جنت ایچره مخلد اولسرلر الا شولرکم دنیده معصیت
اشلدیلرنار ره مستحق اولب اوده کردیلر سنك ربك دلدوکی قدر اندن قویه اندن چقروب جنتده
ابدی قله نجود شول ولدکدن صکره برزخده قیامتدکن وقیامت کوننده محبوس اولدقلری

سؤال حساب قطع اولنجيدكن كه جنتدن طشره اولمزلر اندن صكره جنته كروب مخلد اولورلر شونك
كبي عطاء الرحمن كه هركز انقطاعي يوق نعمتلري دوكنمز و يمشلرينك وقتي كچمز و طونلري اسكمز
ودخي بيوردكه فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِمَّا يَعْبُدُ هَؤُلَاءِ مَا يَعْبُدُونَ إِلَّا كَمَا يَعْبُدُ آبَاؤُهُمْ مِنْ قَبْلُ وَإِنَّا
لَمُوَفُّوهُمْ نَصِيبَهُمْ غَيْرَ مَنْقُوصٍ يعني يا محمد سنك شكك و كمانك اولمسون كه البته پوته طپنلره
عقاب ايرسر اول طپدقلرندن اترو اولر اول صنمه طپوب توحيده رغبت قلمدقلري بولردن
الروا اول اتالري طپوب توحيددن اعراض ايتدكلري كبي دانلر اول فعللري ايله هلاك اولدلر بولر كدخي
اول عذابدن نصيبلرين كامل ويره وزكه اتالرينه نصيب اولان عذابدن نقصان اولميه و دخي بيوردكه
وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتُلِفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ
مِنْهُ مُرِيبٍ وَإِنَّ كُلًّا لَمَّا لَيُوَفِّيَنَّهُمْ رَبُّكَ أَعْمَالَهُمْ إِنَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ خَبِيرٌ يعني حق تعالى بيوردكه بدي
موسى‌يه بز توريت ويردك اول قوم انده اختلاف قلدلر بعضلري اكا تصديق ايدوب مؤمنلردن اولدلر
وبعضلري اكا انكار ايدوب كافرلردن اولدلر اكر حق تعالينك بو امت محمددن عذاب تاخير قلدغي
دكلمسه بولره دخي عذاب قلوب بولرك هلاكندن دخي فارغ اولندي اما چون بولره تاخير عذاب
تقدير اولندي قيامته قونلدي بولر اندن اترو دركه كتابه شك ايدوب آخرته انكار ايدرلردي
پس حق تعالى ايدر بدرستي سنك ربك يا محمد اهل سعادتدن اولنلره دخي جنتده كامل نصيبلرن
ويره اهل شقاوت اولنلره دخي طامودە عذابدن تمام نصيبلرين ويره انلره طاعتلري مقابله‌سنده
ثواب درجات و بولري كه مقابلسنده عقاب دركات بدرستي اول الله بولرك نه اشلدكلرن
بلور هر برنك فعلنه كوره جزا قلور بوندن صكره حق تعالى رسولنه و مؤمنلره استقامته امر
ايدوب بيوردكه فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ وَلَا تَرْكَنُوا
إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ ثُمَّ لَا تُنْصَرُونَ يعني حق تعالى
بيوردكه يا محمد طغرو اولوب محكم طورغل توحيد اوزره و الله عبادت قلمق اوزره نتكم سكا امر
اولندي و دخي شولرده محكم طورسونلر كه شركدن توبه ايدوب سكا متابعت قلدلر طريق اسلامده
سنكله سلوك ايدرلر توحيدده دخي طاعتده دخي الله عاصي اولمك كه اول الله سزك خيردن و شردن
نه اشلدكلرني بلور وكورر اكا خفي نسنه يوقدر و دخي سز اول ظلم ايدنلره كه رجوع ايده يورمك و بدعت
اهلنك عمللرندن راضي اولمك و ظالملرك قوللرنه ميل ايدوب اكا معاون اولمك تا سزي يارن
آخرتده اود طوته تحقيق اول اود سزي طوته هيچ بر كمسه سزي عذابدن قورترمغه چاره قلميه توكندن

قيلكردن

قيلكردن ايرق نصرت بولميه سز زيرا كشي كيموكله دوست اولورسه اولدخي آنكله بر طريق
اوزره اولور نتكم رسول عليه الصلوة والسلام بيوردي المرء على دين خليله فلينظر احدكم
من يخالل يعني كشي دوستنك طريق و مذهبي اوزرنه اولور انك اخلاقندن اكا سرايت قلور
نظر ايتسون كورسون كه سزدن بروكز كيموكله دوست اولور پس مؤمن اولنلر كركدركه صالحلر ايله
و ديندارلر ايله دوست اولوب انلر و كلها و بوزره كه صلاح كسب ايدوب آخرتده فوز سعادت
بوله و كرظالملر ايله مصاحب اولورسه كسب ظلم فسق اولور آخرتده حاصلي اود اولوركه نجات
بولمز بوندن صكره دخي بيورديكه وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفَيِ النَّهَارِ وَزُلَفًا مِنَ اللَّيْلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ
يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ ذِكْرَى لِلذَّاكِرِينَ وَاصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ يعني حق تعالى
بيوردكه يا محمد بيورلدغي حكم اوزره محكم طور كوندزك ايكي طرفنده ارته نمازن و اكندو نمازن
كوچك ادا قل و دخي بر پاره كيجه‌دن كه اولدر اخشام قل و بر اكي ساعت كيجه كچدكده يتسو نمازن
ادا ايت شويله كه كركدر خضوع خشوع ايله بوتك كبي نمازلر دركه كشينك سيئاتلرين
محو ايدوب كفارت اولور كبايردن ارتوغنه تحقيق كه كباير كناهلردن يغلنه و اكر كبايردن
يغلمينجق اولورسه اول نمازلر صغايرنه دخي كفارت اولمز نتكم بونك بياني كچدي
سوره نساده پس اول نمازلر توبه ايدنلرکه توبه سبب دركه انكله كناهدن
ارنور روايتدر عثماندن ايدر بن بر وقت سلمان ايله بيلايدم بر قورو اغاچدن بر يدق
الدي اليله و بُصُورُدي اندن دركه بن رسولدن اشتدم كه ايدردي هر
كم كوركلو آبدست السه اندن نماز قلسه خطالري دوكلور كدر نتكم اشبو اغاچدن
ييرق دوكلور و دخي حق تعالى بيورد صبر ايله بو كافرلردن سكا ايرشن زحمته
توحيد اوزره قايم اول و دخي كيجه و كوندزده اول بش وقت نماز ادا قلمقده
صبر ايله تا كه اندن بر نسنه ترك ايتميسن محسنلردن اولاسن الله تعالى محسنلرك
اجرني ضايع ايلمز و دخي بيورديكه فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِنْ قَبْلِكُمْ أُولُو بَقِيَّةٍ
يَنْهَوْنَ عَنِ الْفَسَادِ فِي الْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّنْ أَنْجَيْنَا مِنْهُمْ وَاتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَا أُتْرِفُوا
فِيهِ وَكَانُوا مُجْرِمِينَ يعني اولمدي سزدن اوكدن كچن قرنلردن بر خير اهل و طاعت
اهلي كه دينده تميز اوله يريوزنده اهل فسادلردن فساددن منع ايده لر الا آز اولدي اولردنكه
بز قورتردق و هلاك ايلمدك ايمان اولر اولدلر كه يريوزنده فسادلري منع ايلدلر انوكله

قورتلدلر بوندن اتروبيوردي دسول عم ان الله لا يعذب العامة بعمل الخاصة يعني حق
تعالى عذاب عام قلمز اوردن برنچ كشيلر معصيت اشليوب فساده مشغول اولمغله
تچن اول اشلمينلر اول اشلينلره امر معروف ادوب نهي منكر ادملا كو جابري يتوب
منع ايمسلر انلر كله بله هر بصا لحلرنده قرشسلر اول وقت حق تعالى كلسنه عذاب
عام قلور و دخي حق تعالى بيوردكه شولركه ظالم اولدلر انلره ورلن نعمته وماله مشغول
اولدلر هواي نفسه مرتكب اولب امور اخرت ترك اتدلر اولركه ادني قوم ودرويش قومدد
اولدلر نسلرنه الولرنه يدلوب انلرك امرنه محكم اولدلر و دخي حق تعالى بيوردي كه وما
كان ربك ليهلك القرى بظلم واهلها مصلحون يعني يا محمد سنك ربك عذاب ادوب
هلاك اتمز بر قري اهلن صوچسز كناه سز ظلم يونندن بو حالده كه اول قري اهل
صلاح اوزره اولر موحد لر مطيعلر اولب ابن عباس ايدر حق تعالى هيچ بر قومي شركدن
اترو هلاك قلمدي زيرا شرككت مكافات آخرتده اوددر ولكن هر قوم اول شركدن زياده
بر عمله دخي مشغول اولدلر انذ نا ترو حق تعالى هلاك ايلدي صالح قوم دوه اولدردلر
لوط قوم لواطيه مشغول اولدلر شعيب قوم كيله ترازوي اكسك طوتدلر فرعون قوم بني
اسرائيلك اوغلنجقلرنه اولدر بكندولري قتي انجتدلر و نمرود قوم ابرهيم اوده اتدلر نوح
قوم نوح دوكب سوكدلر با قيلرن دخي بولره قياس ايلكل پس بو آيت تهديد در اهل
اسلامه دخي زيرا چون سبب هلاك مجرد شرك دكلمش بلكه زياده اولقبيح عملرنه
توبه قلمدن آخرته كده قورقوركه اولرد خي طامو عذابنده هلاك ابديته واقع
اوله و دخي بيوردي كه ولو شاء ربك لجعل الناس امة واحدة ولا يزالون مختلفين
الا من رحم ربك ولذلك خلقهم وتمت كلمة ربك لاملأن جهنم من الجنة والناس
اجمعين يعني يا محمد اكر سنك ربك دلسيدي بو خلقك كلسن ملة اسلام اوزره
جمع ايديدي و كلسنه دين اسلامله اكرام ايديدي ليكن بولركلي اكا اهل اولمدي انكچون
دلمدي شولركه اهل باطلدر دين اچنده انلر زايل اولمزلر اختلاف ادشمكدن الا
مكركم سنك ربك عصمتي اچنده طوته اول اختلافدن بعضلردر لركه زايل اولمزلر
اختلاف ادشرلر دينده يهودلر و نصرانيلر و مجوسيلر الا مكركه سنك ربك صقليه
ترحم ادوبن اهل اسلامدن كه حنفيدر حق تعالى حنفيي ترحم چون يرتدي كه عصمتنده

طوته با قيسينكه ملل متفرقه دانلري اختلاف ايچون يرتدي تا كه اول اهل عصمت ايچون
اولن جنت ايچون اوله و اهل اختلاف طامو ايچون اوله سنك ربكك قولي واجب قلدي
كه البته قسم ادوب بيورديكه طولدورم جهنمي جنيلر كافرلريله و آدم كافرلريله كلسندن
بله و دخي بيورديكه وكلا نقص عليك من انباء الرسل ما نثبت به فؤادك وجاءك في هذه
الحق وموعظة وذكرى للمؤمنين وقل للذين لا يؤمنون اعملوا على مكانتكم انا عاملون
وانتظروا انا منتظرون يعني يا محمد بوكلي رسوللرك خبرلرن كه سنك اوزركه اندورورز
شول سبب دركه سنك كوكلكي انكله محكم قلورز صقلرز زيرا بز بلورز كه بو سنكله
اشلنن اشلر سندن الروكي رسوللرنه دخي اشلديى و دخي كلدي بيان حق سكا اشبو
هود سوره سنده و دخي بو سنك امتكي ادبليجك سر عظلر و نصيحتلر كلدي دخي اكوت
الوب عبرت طوتجق سننلر كلدي اوله كم الله برلسوب تصديق ادجيلر درايت سن
يا محمد شولره كم الله برلمدلر ردك سيعي ادب بنم هلاككم ايچون دورشك مكانلو مكانكرده
بز دخي سنرك امركزده دورشلوم و دخي سز بنم هلاكم لكمه منتظر اولك بز سنرك عذابكزه
منتظر اوليم بو كلام دخي اهل مكه يه تهديد تخويفدركه برايضافه كللر و بوندن صكره
دخي بيورديكه ولله غيب السموات والارض واليه يرجع الامر كله فاعبده وتوكل
عليه وما ربك بغافل عما تعملون يعني ير اهلنك دخي كوك اهلنك دخي سرلرن بلمك الله
تعالى قتنده در و يرده كوكده نه اولور نه اولسر كلني بلن الله در دكلي اشلرك عاقبت
الله دن يكا دونجدر قيامت كونده مطيع اولب اول توحيد اوزره محكم اول الشو كي
اكا اصمرله سنك ربك ولرك نه اشلدكلرن بلور انلردن غافل دكل سورة يوسف

بسم الله الرحمن الرحيم

الر تلك آيات الكتاب المبين برسوره نك سبب نزولي بويديكم يهودلر رسولك
اصحابنه صوردلركه صاحبكز محمده صورك كه يعقوب پيغمبر اوغلانلريله ارض كنعاندن
مصره نيچون انتقال قلدلر قضيه لرنك ابتداسي نيدي حق تعالى بر سوره اندوب خبر
ورديكه بن اول الهم كه يا محمد انلر سكا قلد قلري سؤالي كوردم و بلوردم كه بو يوسفله يعقوب
قصه سندن صوردلر و بن اول الهم كه يوسفك قرداشلري يوسفه نه اشلدلر و نه
معامله قلدلر بن آني كوردم و دخي بو خلقك بز كوردكلرن دخي كوردم و كوردكلرن

دخی کوردم اول صورتده قلدی آیاتلر دیدکدن وعده قلمشم توریتده آنی محمده اندرمکی اول
کتاب اچنده که حلال وحرام کم بیان قلجقدر ویوسفک خبر قرداشلریله انده بیان اولنمشدر
ودخی یوسفک رشد وهدایتی انده بیان اولنمشدر ودخی بیوردیکه انا انزلناه قرآنا
عربیا لعلکم تعقلون یعنی بز جبرائیل اندردک محمده اوزره تاکه اول قرآنی عرب دلی اوزره
اکا اوقیه اولکه سز آنی اشدهسز آنک اچنده نه وار فهم ایدهسز ودخی بیوردیکه نحن
نقص علیک احسن القصص بما اوحینا الیک هذا القرآن وان کنت من قبله لمن الغافلین
بعضلر دیدیلرکه بونک سبب نزولی بویدیکم مسلمانلر سلمانه دیدیلرکم بزه توریتدن خبر ویرکه آنک
اچنده عجایبلر چوق واردر الله تعالی بو آیتی اندروب بیوردیکه بز سنک اوزرکه قصه ایده لم
قصه لرک کی کوزل کلوسنی اشبو قرآن اچنده بعضلر دیدیلرکه بو روایت صحیح دکلدر زیرا سلمانک مدینه ده
اسلامه کلدیکی بو سوره خود مکیه اینمشدر لیکن سبب صحیح بودرکه رسولک اصحابی آرزو قلدیلر
که بر سوره اینه آنک اچنده امر نهی احکام حدود اولمیه اشبو سوره ایندی حق تعالی بیوردیکه
یا محمد بز سکا انده لم سوزلرک کوزل کلوسنی وخبرلرک محکمنی شول قرآنله که سکا وحی ایلدک
بدرستی بو قرآن سکا اینمزدن اول بو یوسف خبرندن غافلدک بلمزدک ودخی بیوردیکه
اذ قال یوسف لابیه یا ابت انی رأیت احد عشر کوکبا والشمس والقمر رأیتهم لی ساجدین
یعنی حق تعالی بیوردیکه یا محمد ذکر ایله خبر ور آنی که چون یوسف اتاسنه دیدیکه یا اتا
دوشمده کوردم اون بر یلدز ودخی آی ایله کونش بکا سجده ایلدیلر قتاده ایدر اون بر یلدز
اون بر قرداشیدی وآی کونش دخی آتاسی وخالتسی یدی که یوسف آناسی راحیل اولدکدن
صکره یعقوب آنک قرقرداشن المشیدی ودخی بیوردیکه قال یا بنی لا تقصص رؤیاک علی
اخوتک فیکیدوا لک کیدا ان الشیطان للانسان عدو مبین یعنی چون یوسف دوشنی
آتاسنه خبر وردی بلدیکه اول اولو مرتبه یه ارشه قرداشلری اشدوب حسد ایتلر دیو دیدیکه
ای اوغلجغم زنهار کوردوکک دوشنی قرداشلرکه حکایت ایدیویرمه اولاکه سکا بر کید ایدوب
سنی هلاک اتمکه قصد ایدهلر زیرا تحقیق شیطان لعین بو آدم اوغلانلرینه ظاهر دشمندر عداوتی
خفی دکلدر بوندن صکره خبر وروب بیوردیکه وکذلک یجتبیک ربک ویعلمک
من تأویل الاحادیث ویتم نعمته علیک وعلی آل یعقوب کما اتمها علی ابویک من قبل ابراهیم
واسحق ان ربک علیم حکیم یعنی یعقوب که یوسفک دوشنی تعبیر ادوب دیدیکه یا اوغل

اولدوشکده

اول دوشکده کوستردوکی کبی سنک ربک سنی اوزنه لیوب نبوت رسالت برله
اختیار قله وحسن جمال کوکللر اچنده سکا محبت ویره ودخی دوشلری تعبیر قلمق
علمنی سکا عطا قله هر اشک عاقبتی نیه ارهجکن سکا بلدره عالم اولسن اول
احسانی سکا کامل قلوب اسلام اوزره ونبوت اوزره سنی محکم طوتوب ثابت
قله ویعقوبک کروه اوغلانلری اوزرینه دخی نعمت اسلام تمام قلیویره نتکم اول نعمتی
کامل قلدی وردی بوندن اوکدن سنک اول اتالرک اوزرینکه ابرهیم واسحاقدر
انلوه اکرام قلدی نبوتله ثابت قلدی اسلام اوزره بدرستی سنک ربکا ربک
حکیمدر حکم ایدر انعامنی تمام قلمغله ودخی علیمدر بلورکه قرداشلری یوسفه نه
اشلیسر ودخی حق تعالی خبر ورردکه لقد کان فی یوسف واخوته آیات للسائلین
یعنی تحقیق بو یوسفله قرداشلری خبرنده عبرت مواعظ ونصایح واردر شول کمسنلره که آنلرک
امرنده سؤال ایتدیلر ابن عباس ایدر سبب قصه بودرکیم اول یهود علمالرندن بر عالم
برکون رسولی فتنه کردیکه اول توریتی غایت کوزل اوقیدی رسول الله دخی
یوسف سوره سنی اوقیویوردی اکا موافق کلدیکه توریتده اندرلمشدر اول عالم
دیدیکه یا محمد بو سوره‌ی سکا کم بلدردی رسول علیه السلام دیدیکه رحیم بلدردی آنی اشدوب
اول عالم دوندی یهودیلر فتنه کلدی دیدی انلره که بلوک حقیقت والله قرآن اوقور
شویله که توریتده اندرلمشدر هیچ خلاف یوق بو جماعت اول یهودلردن آلوب
کروواردیلر تا که جملسی رسول اوزرینه کروب آنک قرآتنی اشدوب تعجب قلدیلر
دیدیلرکه یا محمد بونی سکا کم بلدردی رسول دیدیکه الله تعالی بلدردی ول وقتده
حق تعالی بو آیتی اندروب خبر ویردیکه تحقیق بو خبرکه اول قرداشلری خبرنده اول
صورانلره عبرت ونصایح وار وعلامت نبوت وار چون محمد اول صورانلره دیدیکه
بس اولرک اشلرنک ابتداسی اولدیکه یعقوب طابیسیله اولوردی قرداشی عیص دنسی
قرقیا تاسی اسحق قندن کدبانه اولوردی اول طایسنک کی قزی واریدی اولوسنک
آدی لابا یدی کچسنک آدی راحیلدی یعقوب عم دلدی طایسندنکه اول قزلرنک
برنی اکا جفتلندره اول طابیسی دیدیکه هیچ سنک مالک وارمیکم وره سن یعقوب
دیدیکه یوقدر اما سنکچون نه ایش ایرسک اشلیاین اول طاییسی دیدیکه یا یعقوب

مبارك اول اولسونكه يدى يل خدمت ادب قيونكم كودەسن يعقوب ديدكه يدى يل سكا
خدمت قلين شول شرطله اوزره كه راحيلى بكا چفتلندرەسن ديدكه خوش بو شرط سنوك له
بنم ارامدە اولسون يعقوب اول شرط اوزره تمام يدى يل انك قيونن كوتدى چون مدت تمام
اولجق طايسى اكا الوقزى لابايى چفتلندردى يعقوب ايتدى يا طايى سن بنوم له مخادعه
قلدك بنم شرطم راحيل اوزره يدى طايسى ديدكه يا يعقوب اولو طورركن كچسن بكا حلندن
اولمزكه يدى يل دخى خدمت قل راحيلى دخى سكا چفتلندورەيين زيرا اول عصردە اكى قز
قرنداشى بله جمع ايتمك واردى تا موسى زماننده دكن اكا توريتده اندن حرام اولندى پس يعقوب
يدى يل دخى خدمت ادب قيونن كوتدى راحيلى دخى بكا حلتوب اكى قز قرنداشى بله جمع ايلدى اول
طايسى هر قزينه وردكى وقت بر جاريه بله وردى كه انلره خدمت ادە اول اكى خاتونلرى دخى
جاريلرن يعقوبه بغشلدلر اول لابادن يعقوبك درت اوغلى اولدى و راحيلدن دخى اكى اوغلى
اولدى اول جاريلردن دخى هر برندن اوچ اوغلى اولدى دوكلى اون اكى اوغلى اولدى قزلردن
غيرى امام ابو الليث ايدر اهل توريتدن اشتدم كه يعقوب اوغلانلرنك ادلرى توريتده اچنده
بيان اولنمشدركه روبيل وشمعون ويهودا ولاوى بو درديسى اول الدوغى عورتدندر و يوسف
وابن يامين راحيلدندر باقى التسى اول جاريلردندركه يشتاخر وزبالون ودان ونفتالون
وجاد واشترقفا بو التسى عربجه در انلرك عبرانيجه در پس اندن صكره يعقوب دلديكه
بيت المقدسدن يكا چقه النده نفقه سى يوغدى كه خرجلق ادە طايسنك التوندن بر بوت
واردى لابا يوسفه ديدكه يا يوسف وارده كوك اول بوتى اوغرله اولكه انى بولەو نفقه
ادنوز يوسف حالتى سوديله واردى اول بوتى الدى يوسف اتشى اوزره غايت شفقتلو ايدى
و يعقوبه دخى اوغلانلرندن يوسفدن سوكلوسى يوغدى اول قرنداشلرى كوردلركه اتالرى قتنده
كندولردن يوسف سوكلودر وهم اولدوشكه كوردى يوسف خبر وردى اكا حسد ادوب
دلرنتكم حق تعالى خبر وردى اذ قالوا ليوسف واخوه احب الى ابينا منا ونحن عصبة ان ابانا
لفى ضلال مبين اقتلوا يوسف او اطرحوه ارضا يخل لكم وجه ابيكم وتكونوا من بعده قوما صالحين
يعنى يوسفك قرنداشلرى ديدلركه بو يوسف قرنداشى ابن يامين له اتامز قتنده بزدن سوكلو اولدلر
اول كسنى بزم اوزدمزه مرتبه و محبته اختيار ايتدى حال بودركه بز اون كشى بر جماعتوز نجون
بز انلر جلين اعتبار اولنميه بدرستى بو بزم اتامز اشكاره خطا اچندەدركه اول اوغلى اوزره

اكى اوغلى

اكى اوغلى اختيار ايدە آيرغنه اولره قلدغى نظرى قلميه بو حالده كه اول اكيدن اكا
بزم منفعتمز ارتوق طوقمز پس بعضسى بعضسنه ديدكه يوسفى بلك ياخود الدب
براراق يردە برغك هلاك اولسون تا كه اتاكوزك يوزينى يوسفدن خالى اوليسزدن يكا
اقبال ادە محبتى سزه واقع اوله اول يوسف هلاك قلدغكزدن صكره توبه ادب حالكزى كره
صلاحه دوندرەسز تا ييلردن وصالحلردن اولسز بولر معصيت اشلمزدن اوك توبه نى حاضر
قلدلر اهل ايماندن بو دخى خوش دركه معصيت قصدندن توبه قصدن دخى بله قله وقت
ولكه اول توبيه قصد ايتدكلرنك ثمرهسى غالب كله اول معصيت قصدنه كوكلرندن برندامت
توبه انى ترك ادب باشلميلر و دخى حق تعالى خبر وردكه قال قائل منهم لا تقتلوا يوسف والقوه
فى غيابت الجب يلتقطه بعض السيارة ان كنتم فاعلين يعنى اول يوسفك قرنداشلرندن برسى كه
يهودادر اچلرندە اندن عقللورغى يوغدى اول ديدكه يوسفى اولدرمككه ادم اولدرمك عظيم
اولو كناهدر اكر انى اولدرمككه جدله قصد قلدكزسه البتّه اشليه سز بارى بر قيويه براغك
اولكه بر بولنجه كجن مسافرلردن برسى انى بولب چقره آله بر ولايته ودە اول دخى باشنه مقدرلر
اولنى كوره چون بو اتفاق اوزره فكرلرن دوزدلر قصد ايتدلر وارب اتالرندن يوسفى دللر
تفرج بهانه سنه الب كده لر اول تدبيرلرن بر نه كسوردلر نتكم حق تعالى خبر وردى قالوا
يا ابانا ما لك لا تأمنا على يوسف وانا له لناصحون ارسله معنا غدا يرتع ويلعب وانا
له لحافظون يعنى يوسفك قرنداشلرى ديرلب اتالرنه كلدلر ددلركه اى بزم اتامز نولدى
سكاكه بزه انامزسن يوسفى اوزرنه انى بزمله كندورەسن بر چقب صحرالر كورەكز وكلوز
حال بودركه بز اكا خير صانجيوز روان سو چيوزدلروز كه يارن انى بزومله كوندورەسن
ودە وزانده قيون دوه اوتروز بر سرور و فرح قلوز ييوز اچوز كزرز وكلوز برى بروزنى
كوروز كوزدەوز اكا هيچ زحمت ومشقت ارسندميوز بز انك اوزدنه مشفقز انى
صقليوز چون اولر بو كلام قلدلر حق تعالى خبر وردى كه يعقوب انلره نه جواب وردى
قال انى ليحزننى ان تذهبوا به واخاف ان يأكله الذئب وانتم عنه غافلون قالوا لئن اكله
الذئب ونحن عصبة انا اذا لخاسرون يعنى يعقوب اوغلانلرنه جواب وردب ديدكه اى اوغلانلرم
سز انى الوب كدرسز كوكزينى غصبيه بر عزر قورقرم كه سز انى ضايع ادب غافل اولسز انى قورت
يييه يوسفك قرنداشلرى اول وقتدك بلمزلر ديدكه قورت ادم يييه يعقوب اول حال انلره

تلقين ايدي ويردي وهم يعقوب بو كلامي قلدوغنه سبب بو ييدكه دوشنده كورمشدي كه بر
بولك قورت يوسفه قصد ايتدلر اچلرندن برسي كروب اول قوردلك انلري منع ايلدي اول قورقو
اچنده يدي اندن اوترو ديدكه قورقرم سز اندن غافل اولسز اني قورت ييه پس اول اوغلنلري
ديدلر يا اتا بر جماعت ايكن بز وهم احموزده آني قورت ييسي اولورسه بدرستي بز عاجزلردن وزيانكارلر
اوزچون اولر بو سوزي ديدلر يعقوب راضي اولديكه يوسف انلر ايله بله كيده پس يعقوب
يوسفي انلر ايله بله كندردي وصيت قلدي اوغلنلرينه اصمرلديكه يوسفي كوزكلو طوتلر آنك
مصالحني قيوره لر دنوب اوه كلمكدلسه كرو كتوره لر اولر دخي اول وصيتي قبول ايدوب كتدلر
نتكم حق تعالى خبر ويردي فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهِ وَأَجْمَعُوا أَنْ يَجْعَلُوهُ فِي غَيَابَتِ الْجُبِّ وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ
لَتُنَبِّئَنَّهُمْ بِأَمْرِهِمْ هَذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ يعني چون قرنداشلري يوسفي الدلر كتدلر يعقوب يولـ
اوزرنده اوتوروب ايردلر نجه كوزدردي اول اوغلنلري دخي بقرلردي كوزدلردي اتالري اوتوروب
انلره نظر ايدر اولردخي يوسفه اكرام ايدوب كتورردلردي واكا لطف ايله سويلرلردي چونكه بر ديه
ارشوب اتالري كوزندن غايب اولدلر يوسفي كتوررك يره اورردلر دوستلغي انوكله عداوته
دوندردلر بشلدي برسي ووردي وار بر نه صقنوردي اول ووردي بر نه دخي تجردي
اوردن هيچ برني كندويه شفقت ايدجي بولمدي يقين اولديكم اوره اوره اولدوره لردي
يهودا انلره ديديكه بنوسله عهد ايتمدوكزمي كه بونا اولدرميسز بو كز اتفاق قلدلركه قيويه
بو غلاول يرده بر قيو وارديكه تحتولمش دخي اوزيله مثل اغز طاش انشا عنسي كيث الدلر اول قيونك
اغزنه الندلر ولدلركه قيويه صرقدلر اليله قيو اغزنه ياپشدي طوتب الكلرين چكدلر
بغلدلر كوكلكين چقردلر يوسف ديدكه يا قرنداشلرم شول كوكلكومي بكا ويرك كه انوكله كندومي
بو قيو اچنده ستر ايدم اول قرنداشلري اكا سرزنش قلوب ديدلركه وار ايت اول اونبر يلدزله آي
كون سنوكله يولداش ومونس اولسونلر پس آني اول قيويه صرقدلر چون اورتاسنه ايرشدي
ايپي كسوب قيوه وردلر تاكه دوشه هلاك اوله في الحال جبريل ايرشدي اول قيودبنده بر طاش
واردي چقردي يوسفي طوتوب آنك اوزرنه قودي طعام كتوروب اكا يدردي وبر زمان انوكله مونس
اولدي حق تعالى بيوردكه بز يوسفه وحي ايدوب ديدوك كه صبر قلغل يا يوسف سني بزكري قيودن
چقروب مصر تختنه سلطان ايدسرز كه اول قرنداشلرك كروب سكا محتاج اولوب كلالر انلره سن
سنكله نه قلدقلرن خبر ويره سن بربر انلرك سندن خبرلري اولميه يوسفك بو بشارت

وحيله

وحيله كوكل ساكن اولوب اشني الله تفويض قلدي پس اول قرنداشلري ووروب بر اوغلق
بوغزلدلر يوسفك كوكلكني اول قانه بولشدردلر نتكم حق تعالى خبر ويردي وَجَاءُوا أَبَاهُمْ
عِشَاءً يَبْكُونَ قَالُوا يَا أَبَانَا إِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا يُوسُفَ عِنْدَ مَتَاعِنَا فَأَكَلَهُ الذِّئْبُ
وَمَا أَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَنَا وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ يعني چون كوكلكي قانه بولدلر اكندو وقتنده اغلشو
اتاسي قتنه كلدلر يعقوب انلرك اغلمغن ايشدوب قورقويه دوشدي ديدكه اي اوغلنلرم سزه
نه كلديكه بو بيله اغلشرسز ديدلركه اي بزم اتامز آوه اولبو كتدك وبر بروزمزله اوق يارشدردق
واردق يوسف رختمز قتنده قودق كرو كلدك يوسفي قورت يمش كوكلكن بولدق چون
بولر بو كلامي سويلدلر يعقوب بر قتي اواز ايله صيحه اوروب اغلدي زمانلر كچدي كندوي بيلمدي
زماندن صكره ديديكه قاني اول كوكلكي كتورك كورين كتوروب اتالرينك النه ويردلر يعقوب
الوب درت يانينه نظر قلدي كوردي كه كوكلكده بر دلوك وبر يرتق يوق كروب اغليوب ديدكه
نه يولق شفقتلو قورت ايمشكه اچنده يوسفك اتني ييه وبو كوكلكده بر يرتق اولميه يعقوب
بلديكه اوغلنلري يلان ديدي ديديكه اي اوغلنلرم اي يوسفي قورت ييسه بو كوكلكده بر يرتق
دلوك اوليدي معلوم دركه بو سوزكوز يلان دروا اول اوغلنلري ديدلركه اي اتا سن بزه اينانز
دكلسن اكرچه بزم سوزمز حقدر وكرچكدر ودخي حق تعالى خبر ويرديكه وَجَاءُوا عَلَى قَمِيصِهِ
بِدَمٍ كَذِبٍ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ فَصَبْرٌ جَمِيلٌ وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ يعني
چون اول اوغلنلري كوكلك اوزره يوسفك قاني ديو اوغلق قانن بولشدروب كتوردلر يعقوب
ديدكه اي اوغلنلرم بو براشدر نفسكز آني سزه كوركلو كوستردي بوكا التديكه اشلدوكز
التوب يوسفي ضايع قلدوكز پس بنم اوزرمه صبر جميل لازم اولديكه قلمه جزع قلميم الله تعالى
مستعاندر معاونت طلب قلرنكه سزك بو يوسف امرنده ذرمه يلان سوزلركوره بكا صبر
جميل ميسر قله روايت اولنديكه رسوله صوردلركه يا رسول الله صبر جميل نه نسنه در
رسول ديديكه اول بر صبردركه انده شكايت اولميه تحي صبر ايتموب خبر ويرسه اول صبر
جميل اولمز ودخي حق تعالى خبر ويرديكه وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَأَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ فَأَدْلَى دَلْوَهُ قَالَ
يَا بُشْرَى هَذَا غُلَامٌ وَأَسَرُّوهُ بِضَاعَةً وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَعْمَلُونَ يوسف قيو اچنه دوشب اندن
ساكن اولدي حق تعالى بر فرشته كندروب اكا مونس قلدي وجبريل قرشو اكا طعام كتوروب
وشراب كتوروب يدوروب اچورردي اوچ كون اول قيو اچنده اولدي دردنجي كون بر قافله

كلدي مدين طرفندن كه كچوب مصره كيدرلر ايدي كلوب اول قيو قتنده قوندلر اول ساقيلر يكه
مالك بن دغر ديدي آني قيويه كوندردلركه وارب اولركيچون صو چكوب كتوره يدي مالك بن دغر
چون قيو اغزنه كلدي قوغه صرقتديكه صو چقره يدي يوسف اول قوغيه يا پشديكه بله
چقيدي قوغه آغر كلوب مالك چكمكي قيويه باقوب يوسف كوردي اوته يولداشنه بشارت
ندا قلديكه بشارت اولسون يا بشرى كه اوش بر غلام بولدم چكدلر يوسف قيودن طشره چقردلر
بربرنه سترله سويلشدلر دلركه زنهار بو قضيه كزلك كمسيه خبر ويرمك كه بو بزم اوز عمزده بضا
اولسون قوم قافله طويمسون كه بزوملمه شريك اولمق استيلر وكوصورلر سه كه بونه اوغلاندر
ايدك بو صو اهلنك بعضسي بونى بضاعته ويردلر كه انلركيچون مصرده صاتوب انلر متاع
آلوب ويره وديو يوسفا لوب قافليه واردلر اول كون يوسفك قرنداشلري دخي دلر كه بز وره كلم كوره م
كه اول قيو اچنده يوسفك حالنه اولدي كلدلر يوسف قيوده بولمدلر كزوك واردلر يوسف اول
قافله اهلنك الندە بولدلر دلر يا قوم بو اوغلن بزم قچقون قولمزدر كه اوچ كوندر بزدن قچوب كنديني
قيويه برقمشدر اول قوم ددلركه هيچ بو اوغلن قوله بكزمز بد ستي بو نسكلره سزه بكزر اولر ددلركه كچ
كوچكدن الومزده قويمشدر انا مزك جاريسي اوغلدر بزه بيوردي كه انكچون صتوورە وزدو نب
عبري دلنجه يوسفه ددلركه اكر سن قول ددوكمزه انكار ادەسي اولرسك سني النددن الوب التوب
اولدوررز صنمغل كه بز سني شمدن كرو اتانك يعقوبه اولشدرر زابدا بو اولجو دكلرزيرا كه بز اكا سني
قورتيدي ديو خبر ويروك ورب يالكمزطاهر ادجك دكولز يوسف دديكه يا قرداشلرم بني
آلك آتم يعقوبه الدك بن ضمندار اولين كه اتام سزدن خشنود اوله وبن سزنكه قلدوكز ابدا
هركز دله كلوب سويليميم ولر استماع ادب راضي اولمدلر الله تعالى خو دعالمدر كه انلر يوسفه
نه اشلدلر ودخي حق تعالى خبر ورديكه وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍ بَخْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ وَكَانُوا فِيهِ مِنَ الزَّاهِدِينَ
پس يوسفك قرنداشلري يوسفي مالك بن دغره ظلم يوزندن بيع ايتمكي حرامكن بر قچ قلب اقچيه
صاتدلر صاغشي يكرمي درهمدي هر بري اكثر درهم اولشدلر حال بوردكه انلرك هيچ اكا احتيا
يوغيدي بهودا بيع وشرا اوزرنه مالك بن دغره حجت نامه يزوب ويردي كروددلر مالك
بن دغر يوسفا لوب مصره واردي آني صتمغيچون عرض ايلدي مصر خوجالري درلوب آني هر
بري المغه رغبت قلدلر بعضسي آنك آغرنجه كمشه دلدي بعضسي اغرنجه التونه دلدي وهب
بن منبه ايدر اوچ كون تمام بيع وشرط من يزيد اروب ارترشدلر تا بو مبلغه ارشديكه آنك آلمغه

كسنك

كسنك قورتيه يتمديا ول عزيز مصر يكه ملك ريانك خزينداريدي وصاحب لشكريدي
صتون الدي عورت زليخا ايچون كه اكا خدمت اده براغرنجه مسك وبراغرنجه انجو وبراغرنجه
التون وبراغرنجه كومش وبراغرنجه حله طون بوكلسني مالك بن دغره تسليم ادوب الدي اونه
كلدي نتكم حق تعالى خبر ورديكه وَقَالَ الَّذِي اشْتَرَاهُ مِنْ مِصْرَ لِامْرَأَتِهِ أَكْرِمِي مَثْوَاهُ عَسَى أَنْ يَنْفَعَنَا
أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَاللَّهُ غَالِبٌ
عَلَى أَمْرِهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ يعني اول عزيز مصر يكه آنك آدي قطفيريدي يوسفا لوب
اونه كلدي عورت زليخايه ددي كه بونك مرتبسني كرامتا وزده طوت مقامني كوركلو ايله و لكه
بونك بركت ارشوب قدم مبارك اولوب حاصللرومز زياده اوله يا خود بوني كندومزه اوغول
ادنوز وكركر وصتمق دخي دلرسوز دخي زياده فائده الرايدوز حق تعالى ايدر بز يوسف
اول كرامتله يورتلندردق مصرده كه قرق فرسخ چنده دراندن ارتوكه بز اكا رؤياي الهام
ادوب بلدوره وز ودخي غير علومدن بله الله تعالى امري اوزره غالبدر انه حكم ادرسه
اولور كمسه آنك حكمنه مانع دكل حق تعالى دلديكه يوسف اهل مصر اوزره حاكم ووالي قله
البته اول ايش برنه كلسه كرك ليكن يوسف قرنداشلرنك ومصر اهلنك بو حكمتدن خبرلري
يوق بلمزلر وبوندن صكره دخي بيورديكه وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَلِكَ
نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ يعني يوسف چون مبلغ رجال ارشدي قوت وعقل كماله اردي اوز بش
ياشنه ارچدي بز علم وحكمت ويروب بنوتله اكرام قلدق آني حكيم عليم قلدق شول كمسلره
كه كوركلو عمل قللر عمللري دخي اخلاص اوزره اوله بز انلره دخي فهم ادراك وعلم وحكمت عطا
وررز ابن عباسدن روايتدر كه ايدر يوسف عم نتكم كليدري دنشلري نور كورنردي
ونتكم سويليدي سوزله اغزندن نور شعلسي كورنردي هيچ كمسه آنك صفاتني وصف
ايتمكه قدرت يتمزدي اول حسن وجمال وخلق كمال وعقل وافركه حق تعالى فضلندن
اكا عطا قلمشدي ودخي حق تعالى خبر ورب بيورديكه وَرَاوَدَتْهُ الَّتِي هُوَ فِي بَيْتِهَا عَنْ نَفْسِهِ
وَغَلَّقَتِ الْأَبْوَابَ وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ إِنَّهُ رَبِّي أَحْسَنَ مَثْوَايَ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ
يعني اول عزيز مصرك عورتيكه زليخادر طلب قلديكه كندو نفسني اكا مطيع قله شول كه عورتلر
مراد درلرلردن يوسف انكله اول اشي برنه كتوره قپولري بيوب كندوي يوسفله اوده
خلوت قلدي بشلدي انكله لطف اكرام ادب مزاحه قلدي يوسف اكا الله طرفندن

وعظ نصیحت قلوب منع ایدردی زلیخا اکا دیدکه یا یوسف نه کوزل کوزلرك وار یوسف
دیدکه بدنمدن اریوب چقوب اول طپراغه دوکلن اول اولسر دخی دیدکه یا یوسف یوزکك
نه کوزلدر دیباج کبی وضع وار یوسف دیدکه اول دخی طپراق لقمسیدرکه آنی دخی اول چوردسر
زلیخا دیدکه یا یوسف نه کوزل صاچك وار یوسف دیدکه اول دخی تراب اچنده صاچلسر زلیخا
دیدکه بن سنکچون کندومی دوزدم کل بکا که بن سنوکم کندمی سکا فدا قلمشم یوسف دیدکه
بن صغنورم اللهه اندن که اکا عاصی اولم و خاینلردن اولم و لبنم ستیدم که بنی صتون آلدی
بکا کوزل اکرام قلوب عزتده طوتدی بن آنك عورتیله نته بو حالی قلم که اهل زنا اولنلر
الله تعالی عذابندن نجات بولمزلر بو آیتده اکا اشارت وار که کیشی کندویه احسان ایدنلرك
ایلوکنی بلمك کرك و آنك آردنجه خیر صنوب خیانت قلمامق واجبدر زیرا یوسف
اول زلیخادن امتناع قلدیکی سنسندن اترو بر اول زلیخانك اری عزیز مصرك احسانندن
اتروکه انوکله قلدی بر دخی ظلم معصیت اولدوغندن اترو پس مؤمن اولن کرکدرکه بوندن
کندویه حظ آلوب دخی بر مؤمن حقنه خیانت قلمیه ودخی حق تعالی خبر ویربیوردیکه
وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهِ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَا أَنْ رَأَى بُرْهَانَ رَبِّهِ كَذَلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوءَ وَالْفَحْشَاءَ
إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِينَ یعنی اول زلیخا کورکاوزنتلریله دوشکلر برغوب یوسف
دوشکه دعوت قلدی تاکه کندویله صحبت قله شول دکلو حیلهلر قلوب مکرلر قوردیکه یوسف
اکا الدنوب قصد ایتدیکه ورب انکله دوشکه کره وهب روایت بودر اما ابن عباس ایدر
یوسف صبرادب سروبلینی دخی شیشدیدی اکر حق تعالی دن نجت و برهان ارشمسه آنی
منع ایتمکچون بعضلر دیدلرکه برهان اولدیکه کوك طرفندن اکا بر آواز ایشتدی کیمسا کن اول
یا یوسف اکر سن اول خطایه واقع اولسی اولرسك سنك آدك پیغامبرلق دفترندن محو اولور
صقن شول قوش کبی اولماکه قندلرله اوچرکن زنا قلوب قنذی یوکلریدوکلدی و چقدن
قلدی بعضلر دیدلرکه اتاسی یعقوب پیغمبر دیوار آردوندن اکا ممثل اولوب برمغن اصروب
الیله یوسفه کوستردی اوردی اول شهوت برمقلریی اوجندن چقدی کیتدی حق تعالی ایدر بز
اشبو نجلین منع ایلدك یوسفدن اول فحش و بر مزفعل برهانله بزه صغنب استعاذه قلدی غنیحون
که اول یوسف بدستی بزم توحیده و طاعتده مخلص قوللرمزدندر پس بو آیت دخی
اکا اشارت قلور که هیچ شیطان بر کمسه اوزرنه غالب اولب معصیته یلسته کرکدرکه

اول استعاذه

اول استعاذه قلوب آنك شرندن الله صغنه تاکه حق تعالی فضلیله آنی اندن دفع ادب
خلاص قله نتکم یوسف خلاص قلدی ودخی حق تعالی خبر ویربیوردیکه وَاسْتَبَقَا الْبَابَ
وَقَدَّتْ قَمِيصَهُ مِنْ دُبُرٍ وَأَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا الْبَابِ قَالَتْ مَا جَزَاءُ مَنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوءًا
إِلَّا أَنْ يُسْجَنَ أَوْ عَذَابٌ أَلِيمٌ یعنی چون یوسفه برهان ظاهر اولدی قپودن یکا قصد
قلدیکه چقیدی زلیخا اردندن سکرتدیکه آنی منع ایده چکدی یوسفك کوکلکن یرتدی
اکسی چون سکردوب قپویه کلدیلر یوسف اوکجه زلیخا اردنجه کلوب قپو اوکنده زلیخا ایله
یوسف کوردیلرکه عزیز مصری اوتورر فی الحال اول وقتده صوچی یوسفه اوزره برغوب دیدکه
یا عزیز سنك اهلوکه یاوز قصد ایده نك بکلدر جزاسی الا اولدرکه آنی زندانه قویلر
یا خود قتی اغجلیو یاتن آجدهلر یعنی عزیز مصری چون اولری اول حالده کوردی صوردی
بو اسکوزندر زلیخا دیدکه بن عریان دوشکده اویردم بو عبرانی قول کلوب بنم اوزرتم
آچدی طلب ایلدیکه بنی کندویه مطیع قله بن بوزی قوب منع ایلدم کوکلکی یرتلدی یوسف
کوردیکه زلیخا صوچی کندونك اوزرنه برغوب تهمتلو قلدی دیدکه اول دخی حالن
بیان قله نتکم حق تعالی خبر ویردی قَالَ هِيَ رَاوَدَتْنِي عَنْ نَفْسِي وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِنْ أَهْلِهَا
إِنْ كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِنْ قُبُلٍ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنَ الْكَاذِبِينَ وَإِنْ كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ فَكَذَبَتْ
وَهُوَ مِنَ الصَّادِقِينَ یعنی یوسف دیدکه بلکه بنی کندو نفسنه طالب اولدیکه بن اندن
قچوب چقدم مجاهد ایدر طانوق طانقلق ویردیکی اول کوکلکی اردندن یرتلدوغندی
زیرا اول ظاهر دلیلیدیکه صوچ اول زلیخانکدر یوسف قچرکن اول اردندن چکوب
آنی یرتدی اما ابن عباس ایدر زلیخانك کندو تعلقاتندن انده بر بشکده یتور اوغلن واردی
هنوز دخی سویلمزدی اول اوغلن سوزه کلوب دیدکه کورك اکر کوکلکی اوکندن
یرتوغسه زلیخا کرچکدر یوسف یلاندر واکر کوکلك اردندن یرتوغسه یوسف کرچکدر
که مطلوبدر صوچی یوق زلیخا طالبدر سوزنده یلانجیدر چون اول اوغلان بو خبری
ویردی نظر قلدیلر نتکم حق تعالی خبر ویردی فَلَمَّا رَأَى قَمِيصَهُ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ قَالَ إِنَّهُ مِنْ كَيْدِكُنَّ
إِنَّ كَيْدَكُنَّ عَظِيمٌ يُوسُفُ أَعْرِضْ عَنْ هَذَا وَاسْتَغْفِرِي لِذَنْبِكِ إِنَّكِ كُنْتِ مِنَ الْخَاطِئِينَ یعنی
چون طانق بویله طانقلق ویردی عزیز مصری نظر ایدب کوردیکه کوکلك آردندن یرتق دیدکه
یا زلیخا اشبو ایش دخی سزك مکرکزدن وکیدکوزندر که تحقیق سزك ایشلرکزده الو مکر حیلهلر

وارکه حق تعالی کلامِ قدیمنده شیطانڭ کیدینی ضعیف دیو ذکر ایلدی و بو عورتلرڭ کیدینی اولو

دیو ذکر ایلدی زیرا شیطانڭ کیدی برکوکله وسوسه بر تعقله در و بر خیال الدر واما عورتلرڭ

کیدی آشکاره بوزه یوزه در پس اول عزیز مصری بلدیکه صوچ یوسفدن دکل اکا دیدی یا یوسف

اعرض ایت بو سوزدن ترک ایله اونت بو کلامی کزله کمسیه خبر ورمه اندن دونب زلیخایه ددیکه

یا زلیخا دون بوکناهکدن توبه ایله که سن بو سوزکده یاڭلیشلردنسن پس بو سوز مصر ایچنده

فاش اولب عورتلر اراسنه یایلدی نتکم حق تعالی خبر وردی وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ امْرَأَةُ

الْعَزِيزِ تُرَاوِدُ فَتَاهَا عَنْ نَفْسِهِ قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا إِنَّا لَنَرَاهَا فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ یعنی چوق جماعت

عورتلردن جمع اولب مصر ایچنده سویلشدلرکه عزیز مصرڭ عورتی کندو قولنی کندو به اختیار

قلوب دعوت ادب طلب قلمش که انکله صحبت قله بد دستی اول قولنڭ محبتی آنڭ کوکلی پردسن

یرتب ایچروکرمش آنی بلمتمش آنڭ اوزرنه غالب اولمش که اندن غیری نسنه کوزنه کورنمز

بد دستی بز آنی ظاهر خطا ایچنده کورز که بر قولی کندو به مصاحب قله بو سوز زلیخا قلاغنه

دکدی نتکم حق تعالی خبر وردی فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكَأً

وَآتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِنْهُنَّ سِكِّينًا وَقَالَتِ اخْرُجْ عَلَيْهِنَّ فَلَمَّا رَأَيْنَهُ أَكْبَرْنَهُ وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ

وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا هَذَا بَشَرًا إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ یعنی چون زلیخا اشتدی اول عورتلرڭ

تعییب ادب سویلدکلرن انلری دعوت ادب قغردی هر برنه اوتورجق تکیه لر دوزب بیصدقلر

خالیچلر قودیکه کلوب اوتوره لر زیرا هر بری الولر عورتیدی و هر برنڭ تکیه سنده بر طبقله

تورنج قودی اوزرنده بر بچاغله یوسفه لطیف کورکلو طونلر کیدوب تزیین قلدی ایچرو

بر حجره ده قودی چون اول عورتلر کلوب یرلو یرنه و تکیه لرنه اوتوردلر زلیخا اولره دیدیکه ایچن

یوسف کلوب اوزرکزه چقه شول ترنجدن هر برکوز بچاغله کسوب کا صون و یرك اول

عورتلر تورنجله بچاغی الارنه آلدیلرکه یوسف چقه زلیخا یوسفه دیدیکه برو کل یا یوسف

چون یوسف کلوب طشره چقدی اول عورتلر آنی کورب قصد اتدلرکه تورنجی کسلر تورنج یرینه

اللرن کسدلر مجموع آنی کورجك آنڭ تعظیمندن و محسنندن متحیر اولدلر مدهوش اولوب

عقللرنی یوقلدلر اللرن جزم جزم طغردلر آجسن دخی طیمدلر اول حینلرندنکه واقع اولدی

ددلرکه بنوڭ کبی بشر اولمز دکلدر بو الا ملك فرشته در یعنی قتنده اکر صورتلرسه اولر اول

فرشتلری کوردکی یوغدی اندن آنی فرشته یه بکزتدلر جواب بودرکه خلق اراسنده ایله عادت

قلمشدر

قلمشدر برکمسنکه حسن خوب اولا آنی فرشتیه تشبیه ادرلر انلرڭ خلقی نورانی

اولدوغیچون نتکم صورت قبیح اولنی شیطانه و دیوه تشبیه ادرلر چون اول

عورتلر یوسف حسننده مدهوش اولب حاللری متغیر اولدی زلیخا بشلدی انلره عذرنی

ظاهر قله نتکم حق تعالی خبر وردی قَالَتْ فَذَلِكُنَّ الَّذِي لُمْتُنَّنِي فِيهِ وَلَقَدْ رَاوَدْتُهُ

عَنْ نَفْسِهِ فَاسْتَعْصَمَ وَلَئِنْ لَمْ يَفْعَلْ مَا آمُرُهُ لَيُسْجَنَنَّ وَلَيَكُونًا مِنَ الصَّاغِرِينَ یعنی

زلیخا اول عورتلره دیدیکه اشبو اولدرکه سز بونکله بنی ملامت قلوب تعییب

قلدکز بنی بونکله ملامت قلدغکز حقمده کوردکز اولر ددلرکه سن معذورمش سن بز

جهللهسویلرمشز زلیخا ددکه بن بونی کندومه دعوت قلوب یلندم که بکا مطیع

اوله نه درسم یرنه کتوره بو کندوی بندن امتناع ادب قچدی مطیع اولمدی اکر

بونی یوردغم طوتمزسه البته بن بونی سجن ایچنده حبس ادرنکه انده خوار لردن

وحقیرلردن اولور چون یوسف زلیخانڭ بو کلامن اشتدی حق تعالی به کوکلدن

نیاز قلدی نتکم حق تعالی خبر وردی قَالَ رَبِّ السِّجْنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ وَإِلَّا

تَصْرِفْ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُنْ مِنَ الْجَاهِلِينَ فَاسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ

إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ یعنی یوسف نیاز ادوب ددکه یا رب اول زندانه کرمك

بکا سوکلودر شول فعلدن که بولر بنی اندن یکا دعوت ادرلر زیرا اول عورتلر

دخی یوسفه اوکت ورب دیدیلرکه بو سیدڭ نه درسه مطیع اول مخالفت قلمه

که انڭ سنڭ اوزرکده حقی وارکند و ما لیله سینی صتون الدی سکا بو بنجه احسان

ادوب خوش طوترسنی سورسن نه دلرسڭ یرنه کتورر یوسف انلرڭ سوزنه اعتبار

قلمیوب حق تعالی عرض حال ادوب ددیکه الهی اکر بولرڭ کیدلرنی و شرلرنی بندن

منع ادوب دوندرمیسی دلرسڭ بن بولردن یکا میل ادوب جاهللر فعلنی اشلیوب

عاصیلردن اولورم چون یوسف کوکلدن بو تضرعی قلدی حق تعالی انڭ دعاسنی

اجابت قلوب انلرڭ فعلنی شرنی اندن منع ادوب دندردی یوسف عصمت

ایچنده طوتدی زیرا اول الله تعالی یوسفڭ دعاسنی سمیع دراشد دعلیمدر حالنی

بلور پس اول زلیخا کوردیکه یوسف اکا اطاعت اتمز که مرادی یرنه کله کروکا زجر

اتمکیچون اول عزیز مصره ددیکه بو اوغلن بندن الچکمز خلقه بنی رسوای ادوب

بدنام ایلدیکمه کرکسه خبرورد که بنم صوچم یوق بنی کندویه اول یلتدی دیر بنم
آکا طاقت کتورمکلکه کوجم یتمز یا انکا دستور ورکه چقوب حالی خلقه بلدررم بنم
صوچسوز دغیمی بللر یخود اول اوغلان طوتب حبسه قویسن بو سوز کسلسون اول ایدی نتکم
حق تعالی خبر ورردی ثُمَّ بَدَا لَهُمْ مِنْ بَعْدِ مَا رَأَوُا الْآيَاتِ لَيَسْجُنُنَّهُ حَتَّى حِينٍ یعنی اول عزیز
مصره رغبت قویدیکه یوسف بر زمان اچنده حبس ایده حال بو ددکه یوسفک اول اشدن
بری واریدوغنه علامت ظاهر اولمشدیکه بشکده یتان دلسوز اوغلن دله کلوب کوکلک
یرتوغیله حکم ایلدی یقین بلدیکه صوچ زلیخادندر ایلیکن دخی انک دلکن قویمدی
یوسف التوب حبس ایلدی تاکه بر زمان اندہ محبوس اوله عورت دلکی برنه کله نتکم
حق تعالی خبر ورردی وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيَانِ قَالَ أَحَدُهُمَا إِنِّي أَرَانِي أَعْصِرُ خَمْرًا وَقَالَ
الْآخَرُ إِنِّي أَرَانِي أَحْمِلُ فَوْقَ رَأْسِي خُبْزًا تَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْهُ نَبِّئْنَا بِتَأْوِيلِهِ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ
یعنی یوسف حبس اتدکلر ملک ایکی دخی ایکی قولنه غضب ادب زندانه بیوردی برسی
ملکک ساقیسیدی برسی اتمکجی و آشجیسیدی چون یوسفله جمع اولدلر اول ساقی اول
کیجه بر دوش کوردی صباح آنی یوسفه تقریر قلدی دیدیکه بو کیجه کوردم که بر باغنه
کروردم بر کورکلو اوزم کوردم که انک اوج چبوغی واردی هر چبوغنده اوچ سلقوم
اوزم وار تمام کوینمش اول سلقومی الوب بر قدح اچنه صقوب الوب کلوب پادشاهه
اچورورم اول ساقی چون بو دوشک خبرن ورردی اول خباز دخی دیدیکه بر دوشنه بندخی
کوردم اندن بندخی کوردم باشمه اوچ سله یله اتمک کتوررم هوادن قوشلر کلوب باشم
اوزرنده اول اتمکی یرلر بزه بو کوردکلرومزک تأویلندن خبر ویرکه بز سنی اهل احساندن
کوررز زیره یوسف زندان اچنده مظلوملره نصرت قلوردی ضعیفلره یردم ادردی
خسته اولنلره دوا قلوردی غصه‌لو تشویشلو اولنلره خاطرلرن اله الوب تسلی قلوردی
انلره صبره یلتردی قچان برینک زندان اچنده نفقسی دوکنسه طوتب انکچون نسنجک
جمع ادردی و زندان اهالیسنه جمع اولوب هر بریسنه صورردی انلرک هر برنه
جواب ورردی ملول اولسه اوشنمزدی و دخی تجربه قلدلرکه نه درسه هبدا ستیسو بلوردی
خلاف یوغدی و دخی کیجه کوندز ربنک طاعتندن سست اولمزدی بوندن اوتوردیلر
که بز سنی محسنلردن کوررز پس یوسف انلره دوشلرنک تأویلن خبر ورمزدن

اولن دینلرندن وکندودن ونسبندن خبر ورردی و نبوتن اظهار قلدی تاکه آنک
صدق ظاهر اولسه اول زندان اهل اسلام دیننه رغبت قللر نتکم حق تعالی خبر
ورردی قَالَ لَا يَأْتِيكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقَانِهِ إِلَّا نَبَّأْتُكُمَا بِتَأْوِيلِهِ قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَكُمَا ذَٰلِكُمَا
مِمَّا عَلَّمَنِي رَبِّي إِنِّي تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ یعنی یوسف
اول ساقیله خبازه خطاب ادب سویلدی اما جمیع اهل زندانه بله اشتدردیکه
هیچ سزه بر طعام کلمز دیکه سز آنی طعاملنمدیکز الا کلمزدن اول بن سزه نه وقت کلجکن
خبر وررم دکملین کلوردی یوسف بونی دیجک اولر ددلرکه سن ساحرمی کلسن کاهن
دکلسن بونی نته بلوردک یوسف بو سوزلردن مرادی نبوتن اظهار اتمکدی کرا اولری
اسلامه رغبت اتدوره یوسف ددکه اول بن سزه خبر وردکمی بکا بنم ربم بلدردی
ودخی ددیکه بن ترک ایلدم بری اولدم شول قومک دینندن که انلر الله تعالینک
وحدانیتنه تصدیق اتمزلر دخی اولر آخرته انکار ادرلر پس یوسف کندو ملتنی بیان
قلدیکه انلر اشد رغبت قللر نتکم حق تعالی خبر ورردیکه وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَائِي إِبْرَاهِيمَ
وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ مَا كَانَ لَنَا أَنْ نُشْرِكَ بِاللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ذَٰلِكَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ
وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ یعنی یوسف ددیکه بن اول باطل قویب شول ملته متابعت
قلدم که ابرهیم واسحق ویعقوب ملتیدرکه بولر بنم اتالرمدر پس بزه روا دکلکه هیچ
بر نسنیله اول الله‌ه شریک کتوره وز دخی بر معبود باطلی اکا عبادتده اورتق قلموز پس
اول الله تعالی بزه نبوت ورب قوللرنه دین اسلامه دعوت قلمغه کندردیکی انک
فضلندندر بنم و زمزه دخی بو خلق اوزرنه دخی که ایمان کتوردلر لیکن بو نعمته مصر
اهلی شکر اتمزلر وانک قدرن بلمزلر یوسف چون نبوتن ونسبنی اظهار قلدی بوندن صکره
دونب اول ساقیله خبازه دعوت قلدی نتکم حق تعالی خبر ورردی يَا صَاحِبَيِ السِّجْنِ
أَأَرْبَابٌ مُتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ أَمِ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا أَسْمَاءً سَمَّيْتُمُوهَا
أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ذَٰلِكَ
الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ یوسف اول خبازله ساقیه خطاب
ایدرکه ای زندان اچنده بنم صاحبلرم شول متفرق پراکنده معبودلره می طپمق خیرلودر
یوقسه اول الله معبود دنوب اکا عبادت قلمقمی یکرکدرکه بردر شریکی یوق دخی قهار در

جميع متكبرلوي وآنك عبادتندن اعراض ايدنلري قهريله هلاك ايدر وسنرك اول الله قوي
آيرقلري كه ديوطپندكز آنلر دكلدر بلكه ددكوكز دكلدر انلره الا بر آد دركه انلره سز
و دخي آتالركز تسميه قلدكوز انلر وكچون الله تعالى بر حجت و برهان انديرمديكه سز
انلركله تمسك ايدوب انلري معبود طوتسز بلكه هيچ حجتسز و برهانسز اكا طپرسز بر عذر
ايدجك دليلكوز يوق دكلدر يرلرده وكوكلرده اكا مطيع ولوب آني برليلرز زيرا آني برليوب
اكا مطيع اولمقدر محكم دينكه اسلاشمدر انده اكرلات و بطلان يوقدر ليكن بو مصر قومي
بلمزلر دين حقيقي دين اسلامدر چون يوسف دين اسلامي انلره بيان قلدي دخي بونصكره اول
دوشلرنك تأويلن خبر وردي حق تعالى بيان قلدي يا صاحبي السجن اما احدكما فيسقي ربه
خمرا واما الآخر فيصلب فتأكل الطير من رأسه قضي الامر الذي فيه تستفتيان يعني يوسف
ددكه اي زندان اچنده صاحبلرم ايستدكدامدي اول دوشلرك تأويلني سزه خبر ويرن اما اولخمر
صقنكوزك تأويلي بودركه اول اوچ چبوقدن اوچ سلقوم كه الدك آني قدحه صقوب
سلطانه اچوردك دلالت ادركه اوچكون دخي حبسده اولسن اندنصكره چقروب
كرو مرتبك ورهلر سلطانه ساقلق ادبه صوره سن اما بو بوركز كه باشنده اوچ سله
اتمك كوردي هوادن قوشلر ابنب آني يدلر اولدخي دلالت قلور كه اوچكوندنصكره
آني دخي چقرهلر آصه قويلر قوشلر كلوب هوادن باشنك اتن و بينسن يلر چون يوسف بر
تأويل اولره خبر وردي انلر ددلركه بز دوش نسنه كورمدك ادي اما سني تجربه قلمغيچون
بوني سويلدكدي يوسف ددكه اول سويليبن تأويل طلب قلدكز امر اوزره حكم مقدر اولدي اول
ددكوم يرنه كلور سز كرك كوردك كرك كورمك ودخي حق تعالى خبر ويرر ويكه وقال
للذي ظن انه ناج منهما اذكرني عند ربك فانساه الشيطان ذكر ربه فلبث في السجن
بضع سنين يعني حق تعالى بيور ركه قورتلدوغن بلدوكي ساقيه ددكه تحن اول ملك
سني تعرب قتنه الته كه آني صوره سني بنك قتنده اكب بلدركل كه بكا ظلم اولندي قرده نسلرم
بنو يله دشمان اولوب بني صتدلر بن ضا تلمغه مستحق دكلدم چون يوسف اول ملكي ذكر
ايلدي يادم ومددندن دلدي الله ذكر ايتمكي اونتدي نسيطان دخي اول ساقيه يوسف
اكمغي اونتدردي اول ملك قتنده بوسبيله يوسف دخي زندان اچنده يدي يل اكلندي
روايتده بويله دركه ذكر اولنديكه يوسف اول زندانده يكرمي ايكي م كلدي يوسفه

ددكه اي پيغمبرلرك قرداشي نه اولديكه بكا كه سني بو عاصيلر اراسنده كوردم واي آبالرك
آرسي اولاعزيزدن بن سكا سلام قلور ايدركه بندن اوتمدك مي كه بني قوردك بر مخلوقدن شفاعت
طلب ادرسن عزتم حقي سني اول زندان اچنده كرك كه بر قچ يل اكليم اول وقتدن بش يل اولمشدي
كه يوسف زنداننده يدي اندنصكره يدي يل دخي اكلندي كه كلي اون اكي يل اولدي چون
او مدت اون اكي يله ارشدي حق تعالى دلديكه فضل بريله يوسف زنداندن خلاص
قله اول ملك ريانك دوش كورمك لكني اكا سبب قلدي نتكم حق تعالى خبر وردي
وقال الملك اني ارى سبع بقرات سمان يأكلهن سبع عجاف وسبع سنبلات خضر
واخر يابسات يا ايها الملأ افتوني في رؤياي ان كنتم للرؤيا تعبرون قالوا اضغاث
احلام وما نحن بتأويل الاحلام بعالمين يعني اول ملك ريان بن الوليد ددكه كوردم
دوشمده يدي سمز صغر بونيلي ادماغندن چقرانلرك اردنجه يدي دخي ارق صغر چقر
اول ارق صغرلر اول سمز صغرلري يودر شويله كه هيچ اثري قلمز ودخي يدي تازه بغداي
باشي كوردم و يدي باش دخي قورسن كوردم اي سحره لر واي كهنلر واهل نجوم جماعت
بياناد ب تعبير ايدك بنم بو دوشمك تأويلني اكر دوشلري تعبير وتفسير ادجيلر دسكز
اول جماعت بو دوشك تأويلنده عاجز قلوب متحير اولدلر آير قچاده قورتلمغه بولمدكز حجت
بوني كتوردلر كه بو سنك دوشك بر اصلسز قرجشق دوشدر بونك كبي اصلسز دوشي
بز تعبير ادمز چون بولر بو جواب وردلر اول ساقينك في الحال اول وقتده يوسف اوكنه
دوشه كلديكه آنك دوشني تأويل قلمشدي خبازله اكسنه دخي تأويل راست كلدي نجكه
ددي ايله اولدي نتكم حق تعالى خبر وردي وقال الذي نجا منهما وادكر بعد امة انا
انبئكم بتأويله فارسلون يعني اول اكي كشيدن بريكه ساقيدر زنداندن سلامت نجات
بولدي يدي يلدنصكره اكوب ددكه يا ملك بني كوندردك كه ورهيم سزه اول دوشك
تأويلندن خبر كتوره يم ملك ريان اكا ددكه سن معتبر و كاهن دكلسن بو دوشك
تأويلني قندن بلور سن اول ساقي ملك ريانه بر بركز وقضيسن زندانده بنجه اولدسه
كه يوسف انلره دوشلرن تعبير قلدي اكيسدخي راست كلدي آني خبر وردي ويوسفك
حسنندن وجمالندن وعقلندن وعلمندن مدح ادب خبر وردي اندن ددكه يا ملك كوندر
بني يوسفه وارين سكا آنك تأويلندن خبر كتوره يم پس ملك آني يوسفه كندردي ساقي

طورب زندانه کلدی یوسف قتنه کردی یوسفدن عذرن دلدیکه وربملك قاتنه
اکا سن دیو اصمرلشدی شیطان آنی اکا اونتدردی اندن صکره دونب ددیکه یا یوسف
یا قولنده صادق بزه بیان تعبیرایت شونیکه یدی سمز صغر بیلدن چقدیلر آنلر آردنجه
یدی آروق صغر چقدی اول آروق صغرلر اول سمز صغرلری یوتدی و یدی یشیل باش تازه بغدای
و یدی قورو بغدای باشی تا که بن دونب اهل مصره وارم انلره تأویلن خبرورم اول ملك دوشنك
تأویلن بلوب اولکه سنك قدریکی و منزلتکی بلالر بو نسنه سبب اوله سنك بو زنداندن
خلاص اولمقلغوکه یوسف اول دوشك تأویلن بیان قلوب ددکه اول یدی سمز صغرکه
اول چقدی اولدرکه یدی ییل غایت بوللق اولسه و جوزلقلر اولور اول یدی آروق صغرکه صکره
چقوب اولری یوتدی اول یدی بوللقدن صکره یدی ییل قزلق اولسر اکیلن نسنه بتیسرلر اول
یدی باش تازه بغدای کروا ول اجوزلقدرو اول قرولر یدی ییل قزلقدر دنتکم حق تعالی خبر
وردی یوسف أیها الصدیق أفتنا فی سبع بقرات سمان یأکلهن سبع عجاف وسبع
سنبلات خضر وأخر یابسات لعلی أرجع إلى الناس لعلهم یعلمون قال تزرعون سبع سنین
دأبا فما حصدتم فذروه فی سنبله إلا قلیلا مما تأکلون چون یوسف بو دوشك تأویلن خبر
وردی اندن صکره ددیکه سزه ایله کرکدرکه یدی ییل طورمیوب اکنی چوق اکمك کی عادت
ادنسز تخمکم اکن ارشه یچسز آنی دوکمدن باشیله ذخیره ادنسزکه طورمقلغه و صتمقلغه
بت دوشمیه اول یکرکدا الا اشو لقدرجه دوکسزکه نفقیه یتر اوله آنی یسز و دخی بوندن دیکه
ثم یأتی من بعد ذلك سبع شداد یأکلن ما قدمتم لهن إلا قلیلا مما تحصنون ثم یأتی
من بعد ذلك عام فیه یغاث الناس وفیه یعصرون یعنی اندن صکره اول ییل قزلق
ییللری کلورکه اول اندن اوك یدی ییل اچنده جمع اتدوککزی اول یدی ییلدن صکره کلن
ییللر یوبدورکه سزالا اسلحه که ذخیره ادب صقلدکوزی شول بولسز اندن اول یدی
ییل دخی کچدکدن صکره کرو ییل کلسرکه حاجتیمزلری یغوب مدارشسر و زراعته
بول اولسر خالق تو اولشدتدن قورتلب اوزملر و زیتونلر صقوب یاغلری و نعمتلری بول
اولسر چون ساقی یوسفدن بو تأویل بلدیدو بن ملك ریان قتنه اول اشتدکی تأویلی
خبر وردی چون ملك دوشنك تأویلن تحقیق بلدی اول یوسفك عقلینی و علمنی تعجب
قلدی ددکه وارك بکا کتورك که آنك کبی کسه لایق دکلکه سجن اچنده محبوس اوله نتکم

حق تعالی

حق تعالی خبر وردی وقال الملك ائتونی به فلما جاءه الرسول قال ارجع إلى ربك فسئله
ما بال النسوة اللاتی قطعن أیدیهن إن ربی بکیدهن علیم یعنی اول ملك ددکه وارك
یوسف بکا کتورك چون اول ملکوك الچیسی یوسفه کلوب ددکه یا یوسف سنی ملك قغرر
یوسف اول کلن الچیه ددکه دون کرو اول ملکوك قاتنه وار ددکه اول زلیخا قتنه جمع
اولب الدرن بچاغله طغره ین عورتلره صورسون نه حال واقع اولدیکه ایله الدرن طغره دلر
تا اول ملکه معلوم اوله که بن بو حبسه چینه کردوکم مظلوملق حالنده مدی بحسنه ظالملق حالنده
تحقیق بنم ربم انلرکا نه کید مکر قلدقلرن علیمدر بلور اکا خفی نسنه یوقدر روایتدر عکرمه دن
که رسولدن بو قضیتی خبرورجك بو آیته کلنجك بیوردیکه اکر یوسف شول سوزی اول سیدی
که ساقی زنداندن چقجق اکا ددی بنی ربك قتنده اکغل اول قدر زندان اچنده اکلنمزدی
اما رسول ددی بن تعجب ادرم اول یوسف صبرینی که اکر بن اولیدم فی الحال قغردقلرنلین چقردم
بلکه اول دوشك تأویلن خبرورمزدم تا بنی چقرمینجه الله تعالی اکا مغفرت قلسون که نه عجب
کرمی و صبری وارمش تا که اولا عذرن اظهار اتمینجه که حبس ظلم ایله اوزره حبس اولنمشدر
ابن عباس ایدرکه اکر یوسف عذرن بیان قلمدن چقسه اول ملکوك کوکلنده برز شبهه جك
تردد قلبدی اول یوسف حقنده دکلری کلام کرچك صنوبن بس اول الچی کلوب یوسفك
خبرن ملکه دکردی ملك آدم صلوب اول عورتلری جمع یلدی نتکم حق تعالی خبر وردی قال
ما خطبکن إذ راودتن یوسف عن نفسه قلن حاش لله ما علمنا علیه من سوء قالت امرأت
العزیز الآن حصحص الحق أنا راودته عن نفسه وإنه لمن الصادقین یعنی ملك اول عورتلری
جمع ایلدی زلیخا دخی انلرکله بلیه یدی انلره که حالکز و مرادکز و امرکز نه درینجه بلورسز
که اول عزیز عورت یوسف کندویه دعوت قلدغندن خبرکز نتدرینجه بلورسزکه اول عزیز عورت
هیچ یوسفك انده صوچی وارمدر یوقسه یوق اول عورتلر ددلرکه بز صغنورز الله که اندن
یوسف حقنده افترا قلورز بز اندن هیچ یرامز فعل و یرامز قصد کورمدك انده هرکز کناه
یوقدر زلیخا کوردیکه اول عورتلر یوسفك برأتنه و زلیخانك صوچینه طانقلق وردلر
ضروری اقرار ادب ددیکه حق شمدی ظاهر اولدی بلورك که یوسف بن بلیدم کندومه تا که بکا
مطیع اوله بو یرغم یرنه کتوره اول یوسف قولنده صادقدرکه اول بکا رغبت میلی دبنی کندویه
یلتمدی اول بنی یلتدی ددی کرچکدر حق رجون بلدیکه یوسف مظلوم کناه سزدر وورب

آنی چقردلر ملك قتنه كتوردلر ددلركه یا یوسف بونی بویله تفتیش ادوب اندن چقدوغكه سبب
ندر یوسف انلره جواب آنی ویردیكه حق تعالی خبرویردیكه ذٰلِكَ لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخُنْهُ بِالْغَيْبِ
وَأَنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي كَيْدَ الْخَائِنِينَ یعنی یوسف ددكه بونی بوندن اترواشلدم كه تا اول عزیز
مصربلكه بن آنك اونه آنك غیبتنده خاین اولمدم بدرستی الله تعالی خاینلرك ونایانلرك فعلندن
راضی اولمز ابن عباس ایدر اول وقت كه یوسف بو كلامی قلدی جبرائیل كلوب ددكه یا یوسف اونتمه
اول كونی كه انده سندن قصد بولندی اول وقت یوسف ددكه وَمَا أُبَرِّئُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ
لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي إِنَّ رَبِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ یعنی یوسف ددكه بن نفسمی بری قلمزم اول
قصددن كه بندن كلدی زیرا تحقیق بو نفس شهوتلره میل ایدیجیدر ومعصیته رغبت
قلیجیدر الا اولر ایسه در نفسك شروندن كه حق تعالی آنی عصمت ایچنده طوتب اسركدی
بدرستی بنم ربم غفوردر بندن اول قصدی یرلغدیجی ورحیمدر بنی اسركدی توبه روزی
قلدی بنی عصمت ایچنده طوتب اول فعل فاحشه واقع اولمقدن صقلدی چون یوسف
زنداندن چقوب كیدر اولدی اول زندان اهلنه ودعلشوب انلروكچون دعا قلدی ددكه
ای چلبم صالح قوللرك كوكللرندن بولردن یكا شفقتلو قلیور هیچ بو خبری بولردن یكا
كرلو طوتمه حق تعالی اولرك حقنده یوسفك دعاسن قبول قلدی اندن اتروركه صالحلرهر وقتده
انلرك خلاصی ایچون دعا قلورلرو انلره ترحم قلورلرو دخی تچن برخبر سویلنسه كرو قلن خلق طشره ده
اشتمدن اول انلرك ایچنه واقع اولور ودخی حق تعالی خبرویردكه وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ
أَسْتَخْلِصْهُ لِنَفْسِي قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ أَمِينٌ قَالَ اجْعَلْنِي عَلَىٰ خَزَائِنِ الْأَرْضِ إِنِّي حَفِيظٌ
عَلِيمٌ یعنی اول ملك ریان ددیكه اول یوسفی كتوردك كه آنی كندومه خاص ادینیچون
یوسف چقروب كتوردلر كلدی ملك قاتنه كردی ملك ریان كوردكی دم اكا یتمش دلو دیلله
كلام اتدی یوسف هر سویلدوكی دیلله اكا جواب وردی اندن صكره یوسف اول ملكه عبرانی
دلنجه سویلدی ملك آنی كوركلو اكلیومدی ددكه یا یوسف بونه دلدر ددیكه بو بنم اتالروم
ابرهیم واسحق ویعقوب دلیدر اندن صكره عربجه سویلدی ملك آنی دخی اكلیومدی ددكه
بو دخی كیمك دلدر ددكه بو عمم اسمعیل دلیدر چون یوسف بو قدر دللرله ملكه كلام ایلدی
ملك اكا ددیكه یا یوسف بو كوندن كروسن بنم امینم اولكه سنك منزلتك بنم قتمده اولودر
هر ایشكه وارشمدن كروكلسنه تفویض اتدم متصرف سن اول نتكم حق تعالی بیوردی

قال اجعلنی

قَالَ اجْعَلْنِي عَلَىٰ خَزَائِنِ الْأَرْضِ إِنِّي حَفِيظٌ عَلِيمٌ یعنی یوسف اول ملك ریانه ددیكه بنی بو
مصر بلادینك خراجی وخزاینی اوزره قوغل كه بن آنی بولق حفیظم ودخی نجه اولمق كركزونه
یرده تصرف اولجغن بیكرك بلورون یوسف بونی انكچون ددیكه خلق اوزره بونده صلگ
واردی اول اوجرلق یللرده اول حاصللری نجه ضبط اتمك كركدر دوكن بلوردی وقرلق
یللری دخی كلجك نجه تصرف قلمق كركدر اول بلوردی خلقه بونده نجه فائده لر واردی اندن اترو
ددیكه بنی مصر اوزره والی وحاكم قل ودخی اول قرلق واجلق ساعتی نه وقت كرسه یوسف آنی
بلوردی اول ملك ریانك عادتی بو ایدیكه هر كون طعامنی اویله وقتنده یردی چون اول كیجه
كلدیكه اول قرلق اجلق ساعت كردی بیوردی اول كیجه ملكچون طعام بشوردلر چون
صباح اولدی ملك طرو كلدی اچقدم اچقدم دیو فریاد ایلدی طعام حاضر اولمشدی تیز اوكنه
كتوردلر ملك ددكه بلدوكزكه بن طكله طروب طعام استیسم بونی حاضر قلدكوز ددلر كیم بونی
بزه یوسف بیوردی بشردك حاضر قلدك چون ملك یوسفك بورسمه رعایت قلدوغن
كوردی جمیع اشنی هپ اكا اصمرلیوب مصر شهرندن نداقلدی خلایقه بلدردیكه بو كوندن
كرو یوسف مصر تختنه مالك اولدی جمله تصرفات اكا اصمرلندی كیمك سلطانلق قضیتسی
ومصلحتی اوله شمدن كرو یوسف قتنه وارسون اكا عرض ایلسون نتكم حق تعالی بیوردی
وَكَذَٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ يَتَبَوَّأُ مِنْهَا حَيْثُ يَشَاءُ نُصِيبُ بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَشَاءُ
وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ وَلَأَجْرُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ یعنی حق تعالی اول
یوسفه قلدوغی فضلنی وعطاسنی بیان ادب بیوردیكه بز اشبو نجلین عطا قلوب
قدرت ودولت اول یوسفه كه دیار مصره آنی مالك قلدق هر نه یرده دلرسه مكان ادنر
ویوزیلسو دیلرم كند وفضلمز در كه دلد كمز قوللری رحمتمزله نبوت ورسالت واسلام
ونجات روزی قلوب انك كبی اولو عطایه مخصوص قلدق محسنلرك ثوابلرن دنیاده
دخی ضایع قلمزز انلره ارشدرز انكله دخی قومزز بلكه اكا آخرت ثوابلرن دخی ورورز
كه اول آخرت ثوابلری افضلدر كوركلو دادندن كه دنیده ویریلور شولره كم الله بر لیوب اكا
مطیع اولدلر شركدن كفردن كندولری صقلدلر خبرده ایله روایت قلدلر زلیخانك اری عزیز
مصری وفات قلدی زلیخا طول قلدی بركون چقوب یوسفك یولی اوزره اوتوردی یوسف
خدم حشمله اوغردیكه كچیدی زلیخا ددیكه شكر اول اللهه كه قوللری ملك ایلر كندویه مطیع

اولدوغیچون وملکاری قبول ایلرشهوته اویدوغیچون پس حق تعالی اینک اذنیله یوسف
زلیخایی چفتلندی آنی بکارت اوزره بولدی حق تعالی اکا حسن جمال کروردی خبر
وردی یوسفه که اولاری عنین امش انوکله جمع اولمامش اندن اترو بکر قلمش زلیخا ایله بر
یره جمع اولدلر اندن صکره اول قزلق ییللری کلدی مجموع خلق اوزره قحط اولندی اللرنده اولان
نفقه‌یی یوب دوکتدلر بوکز یوسف قتنده غنیه محتاج اولدلر یوسف اول بوللق ییللرده شول مقدار
سنه جمع ایلدیکه تمام اول قزلق ییللری چقنجه هم بیمکه وهم صتمکه بسلدی خلق اللرنده کی
مالدن وتقاشدن قولدن خلایقدن یردن باغدن دخی غیرندن بولدقلرن وروب یوسفدن
طعام الورلردی اول قزلق قحط کنعان طرفنه دخی واقع اولدی تا که یعقوبا النه واهلنه دخی
طعام حاجت اولدی یعقوب ع‌م اوغلانلرینه دیدکه یا اوغلانلرم ایشتدم که مصرده بر ملک وار بغدای صتر
طورک اکا وارک اولکه اسرکیه سزه دخی طعام ویره یعقوب اوغلانلری کنعاندن چقدلر مصره
کتدلر که اون قرداشلر ایدی تا که کلوب مصره ارشدلر واردلر یوسفک سرای قاتنده قوندلر اندن
طوروب هدیه‌لرن کتوروب یوسف قتنه واردلر یوسف ملکانه طونلر کیمشدی بلمدلر یوسف
اولری بلدی نتکم حق تعالی خبر وردی وَجَاءَ إِخْوَةُ يُوسُفَ فَدَخَلُوا عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهُ
مُنْكِرُونَ یعنی یوسفک قرداشلری کلدلر یوسفک اوزرنه کردلر یوسف انلری بلدیکه قرداشلری ایدی
اولر یوسفی بلمدلر زیرا اولر اوغلانکن کوردلر یوسف هم پادشاه لر زینتنده ایدی هم اوغلانلق
حالندن متغیر اولمشدی یوسفه عبرانی دلنجه سویلدلر یوسف اولرک دلن بلورکن کندو
سویلمدی بر ترجمان کتوردی تا که کندوی بلمیلردی اولره خبر ورک بکا مصلحتکوزندر
بن بلدوکم قوم دکلسز اولردلرکه بز بر قومز شام دیارندن کلورز یوسف دیدکه نه مصلحته
کلدوکز دیدلر کیم بروموز قحط اولدی طعام طلب ایده کلدک یوسف دیدکه قاچ کشی سز دیدلر
که اون کشی یوز دیدکه کاتنه سز جاسوسلرسز بکزرسز زیرا اون سز اما اون بیک کشیه
جواب دیرسز هر بروکز بیک کشی یرندر بکا خبر ویرکز طغری سویلک کمسز اولردلر که بز
دکلمز قرداشلرز بر کشینک اوغلیوز قولنده صادقدرز اون ایکی قرداش ایدک بر قرداشمزی
آنامز یوللق سوردی اول قیون کودرکن قورت یدی هلاک اولدی قنلو کوملکن بولدق آنی
آتامزه الندک انک فراقندن دوکندکنذرنغلر حالی قتی دشوار اولمشدر یوسف دیدکه نیا
شمدی اتاکزک کوکلی کیموکله اکلنر دلرکه انک بر کیجی قرداشی واردی انوکله اکلنور یوسف

ددکه ایدرسز

ددکه ایدرسزکه اتامز صادقدر چون صدیقدر اوله نیچون کچی اوغلی اولولری اوزرنه اختیار ایده
ودخی نته بکا خبر ورسزکه اول قرداشمز هلاک اولدی کوملکی قلدی اکر آنی اوغری حرامی دیلسه
کوملکن دخی صویب الوردی اندن اولدره لردی وکر قورت بیسه کوملکی یرتلوب پاره پاره اولیدی
بو سویلدوکوکز سوزلر متناقض یوسف بیوردیکه طوتک بولری بولر طغرو سوزلو دکللردکم
بلکه نه طائفه در دیدلر کم بز یلدن سویلر طائفه دن دکلوز بزم اصلمز صادقلر اصلدر یوسف
دیدکه اکر بو قولکز ده کرچکسز سزدن برکوزی بنم قتمده طوتو قوک وارک اندن غنی قرداشکزی
الوب کلوک کوره تا که سزک کرچکلکوکز معلوم اوله نتکم حق تعالی خبر وردی وَلَمَّا جَهَّزَهُمْ
بِجَهَازِهِمْ قَالَ ائْتُونِي بِأَخٍ لَكُمْ مِنْ أَبِيكُمْ أَلَا تَرَوْنَ أَنِّي أُوفِي الْكَيْلَ وَأَنَا خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ یعنی یوسف
انلرکله اول کلامی قلدقدن صکره بیوردی انلری بر کورکلو مقامه قوندردلر انواع طعاملر ایله
انلری قونقلدلر انلره تعظیم واکرام قلدلر اندن بیوردی انلره هر برنه برر دوه یوکی بغدای
اولچوردلردی اولره که اول اتاکز قتنده غنی قرداشکزی بکا کتورک کورمنسزکه بن سزه
نجه تمام یوکلرکز طتوردم طعامله که بن قنقلری اکرام ایدجیلرک خیرلیسی یم اکر سوزم
طوترسکز سزه دخی زیاده اکرام ایدم نتکم حق تعالی خبر وردی فَإِنْ لَمْ تَأْتُونِي بِهِ فَلَا كَيْلَ لَكُمْ
عِنْدِي وَلَا تَقْرَبُونِ قَالُوا سَنُرَاوِدُ عَنْهُ أَبَاهُ وَإِنَّا لَفَاعِلُونَ یعنی یوسف قرداشلرینه ددکه
اول قرداشکزی بکا کتورمیسی اولرسکز دخی بر کلمجک بن سزه طعام ورمجک دکولم دخی بنم
بلادمه یقین کلمکوز اولر دخی دلرکه بیز اولکه وارب آنی اتاسندن طلب ایدب یلتیوز
تا که آنی بز ومله کونده بز بو اشی جهد ایدب یرنه کتوره وز آنی آلوب بله کلوز اما شمدی بزدن
قنغمزی اختیار ایدرسک آنی قوغل که بزه کوکلک مطمئن اوله پس یوسف چارندن شمعون
آلی قودی ودخی حق تعالی خبر وردکه وَقَالَ لِفِتْيَانِهِ اجْعَلُوا بِضَاعَتَهُمْ فِي رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ
يَعْرِفُونَهَا إِذَا انْقَلَبُوا إِلَى أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ یعنی یوسف اول بغدای اولچوب ورن
خدمتکارنه ددکه اول بغدای بچون کتوردکلری دراهملرن ومتاعلرنی کرو چواللری ایچنده
بله کزلک قوک کورمسونلر اولکه انده اهللری قتنه دونب وارجق بزم اولره کرامتمزی
وتعظیمومزی بللر اکلنمیب کروب ونلر کللر بعضلر دلرکه یوسف آنی ایله قلدغندن اکی دلولو
مراد واردی بری اولدیکه اتاسی قتنده آبرق دراهم ودنانیر اولمیدیکه اول اوغلانلرنه وروب
تیز جلکرو کوندره اول سبیدن کلنلر انوکچون بله کسذردیکه انکله کرو کللر وبری دخی

بو دیکه تحنکه ورالر بغدایی چنده دراهلرین کرو بوللر دیلر که بو بغدایله بله اوچولمش اتالرینه
خبر ویره لر اتالری انلری تیز جك کرو کنده دیکه بو بزه حلال دکلدر تیمنی کرو کلمتن بزه پیغمبر
کمسنك مالنی امساك ایتمکی کندولره حلال کورمزلردی بو سببدن اهلینه تیز جك کنده
بوندن ارتق اول متاعلرین یوکلرنده بله کتردیلر ودخی حق تعالی خبر وردیکه فلما رجعوا
الی ابیهم قالوا یا ابانا منع منا الکیل فارسل معنا اخانا نکتل وانا له لحافظون یعنی چون
یوسفك قرنداشلری دونب اتالری قتنه کلدیلر دیدیلر که یا اتا دخی بز کرو وارجق بزه بغدای
ویرمکدن منع ایتدیلر اکر قرنداشمز ابن یامینی بله التمزسوز حکایتی بر بر خبر ویردیلر که یا اتا
ابن یامینی بزوملیه بله کندرکه اول مانع ورتعزدن کتورله اکا دخی بزه دخی طعام صتون
الوزکه بز انی صقلیوز ضایع ایتمیوب کروطوتة کلوز چون یعقوب اوغلانلرین دنبو
خبری اشتدی جواب ویردی شویله که حق تعالی خبر ویردی قال هل امنکم علیه
الا کما امنتکم علی اخیه من قبل فالله خیر حافظا وهو ارحم الراحمین یعنی یعقوب اوغلانلرینه
ددکه بن سزك اوزکرة امین اولمزم الا شول یوسف اوزرنه امین اولدغملین بوندن
اوکدن یوسف حقنده دخی بویله دیو بالوب کتدکوز بونی صقلمزسز الا اول قرنداشی
یوسفی صقلدوغکز کبی صقلرسز بوندن اولك الله تعالی یکرك صقلیجدر سزدن
اکر سز کله کوندره سی اولرسم که اول اسیر کیجیلرك کی اسیر کیجیسید د بو اجلغی لطفیرله
بزدن دفع ایده ودخی حق تعالی خبر وردیکه ولما فتحوا متاعهم وجدوا بضاعتهم
ردت الیهم قالوا یا ابانا ما نبغی هذه بضاعتنا ردت الینا ونمیر اهلنا ونحفظ
اخانا ونزداد کیل بعیر ذلك کیل یسیر یعنی چون یوسفك قرنداشلری واردلر یوکلرن
آچدلرکه چوالرن بوشلده لر اول التن وکلری سرمایلرن بغدای ارسنده کرو بولدلر
که بولروکله بله کلمش دیوب اتالرنه کلدلر ددلرکه یا اتا بزم کلد ممزده یلان یوق بلکل
که اوش التن وکمز دراهومز متاعمز اچندن بله رد اولنمش کلدی بو الا اول ملکوك
لطف واکرامدر بزه قلدیغی اول قرنداشمزی کوندربزومله که وراوز اهلمزی چون طعام کتوروب
کلوز و یوکمزی دخی زیاده قلوز اول قرنداشمزی صقلیوزکه ضرر اولمیه بو بزه شمدی ویردن
سهل طعامدر رنجان قرنداشمزله بله وراوز یوکلومز تمام طوتلور دخی زیاده اولور وکرانی بله
التمیوز بزی دیار مصره کرمکدن منع ایدرلر طعام دخی ویرمزلر بو دلکومز سندن سهل نسنه در

بزی کرو کوندرکده لم قال لن ارسله معکم حتی تؤتون موثقا من الله لتأتننی به
الا ان یحاط بکم فلما آتوه موثقهم قال الله علی ما نقول وکیل یعقوب اوغلانلرینه
ددکه بن اول قرنداشکز ابن یامینی سزکله بله کوندرمزم تا که الله تعالی یه بر محکم عهد
ایتمینجه که انی البته کرو بکا کتوره سز الا مکر کیم سزه بر عذر واقع اوله هیچ بر چاره کز
اولمیه تا که سز هلاك اولسز کتورمکه مانع اوله چون که اولر الله طرفندن یمین ادب عهد
وثیق قلدلر یعقوب ددکه الله تعالی بو دکمز کلامه وعده اوزره طانق در حاضر دیلو
چون بولروکله بو عهد قلدی دلدیکه ابن یامینی اوغلانلریله بله کندره تکم حق تعالی خبر
وردی وقال یا بنی لا تدخلوا من باب واحد وادخلوا من ابواب متفرقة وما اغنی عنکم من الله
من شیء ان الحکم الا لله علیه توکلت وعلیه فلیتوکل المتوکلون ولما دخلوا من حیث
امرهم ابوهم ما کان یغنی عنهم من الله من شیء الا حاجة فی نفس یعقوب قضیها وانه لذو
علم لما علمناه ولکن اکثر الناس لا یعلمون یعنی یعقوب اوغلانلری چون یراق سیوب دلدکرکه
مصره کیدجکلر یعقوب اولره وصیت قلوب ددیکه ای اوغلانلرم دو کلکز وارب مصره بر
قپودن کرمك و بر سوقغده بله یورمك کرمکده دخی شهرده یورمکده دخی متفرق اولب
یورك تا که سزی جاسوسلرد ز صنمیلر بعضلر دولر که یعقوب اولرك حسنندن
وجمالندن قورقدیکه اولره کمسه دن یوز نظر ایرسه زیره کوز ارمك حقدر رسول
علیه الصلوة والسلام حسنه وحسینه تعویذ دردی کوز ارمکدن ودخی حق تعالی
یعقوب خبر وردب ددیکه اول یعقوب اوغلانلرنه وصیت قلدقدنصکره ددیکه بن سزی
بو تفرقیه بیوردغمله الله تعالینك تقدیرن منع ایتمك الدن کلمز اول نه دلرسه اول اولود
دکلدر حکم وقضا الا اللهکدر دلرسه سزه کوز ارشدر دلرسه صقلیه ارشدرمیه
بنم اشم دخی سزکدخی الله اصمرلرم الله اعتماد قلتلره ایلکه کرکدر که جمیع اشلرن اکا تفویض
ادهلر چون یعقوب اوغلانلری مصره کلدلر اتالری وصیتلرن طتوب متفرق اولدلر هر قپوبه
وهر یوله یعقوب انلری حذر ایتدردکی حق تعالینك قضاسنی دفع ایلمز اکر انلره کوز
ارمك مقدر اولدیسه اول پراکندلك وقتنده دخی انلره ادشوردی نتکم جمعکن ارشود
مقدر اولمینه نه جمع اولدقلرنده ضرر اولور نه تفرقلرنده لیکن بو دخی یعقوبك کوکلنده
بر خطوری حرکته کلدی انی دله کتوب ظهوره کتوردی سویلدی حق تعالی اید ر تحقیق

اول يعقوب صاحب علمدر شول نسنيه كه بز انكا بلدردك اول انده عالمدر بلوركم اول
متفرق اولمق حق تعالى قضاسنى منع ايلمز ليكن خلقك چوقلرى بلمزكه انلره ارشمز الا
شولكه حق تعالى مقدر قلدى ودخى حق تعالى خبر وردى كه ولما دخلوا على يوسف آوى
اليه اخاه قال انى انا اخوك فلا تبتئس بما كانوا يعملون يعنى يوسفك قرنداشلرى كلوب
چون يوسف اوزنه كردلر يوسف قرنداشى ابن يامينى كندويه ضم ادب انكا ددى كه بنى شول
هلاك اولمش قرنداشك يوسفى بل ملول اولمه اول يوسفه قلدقلرى زحمتيچون دخى سكا قلدقلرى
تعيير ايچون پس يوسف اول قرنداشلرينى كوروب كوركلو مقامه قوندردى انلره انواع طعاملر
وشربتلر ايله قنقلق ايلدى چون كيجه ارشدى انلره دوشك كتوردلر يوسف ايله امر ايلدى
كه سزدن هر ايكى قرداش بر دوشكده ياتسون چون اولر قرنداشلو قرنداشيله بر دوشكه كردى
ابن يامين يالكوز قلدى يوسف ددى كه بو بنمله ياتسون يوسف قرنداشى ابن يامينى آلوب كندو
دوشكنه بله ياتدى تا كه انك قفوسن قفوليه ودخى ددلر كم طعام يندوكى وقت دخى يوسف
بيوردى كه هر ايكى قرداش بر سينيه صونسون اول وقت دخى ابن يامين يالكوز قلوب اغلدى
ددى كه اكر بنم دخى اول قرنداشم درى اوليدى بندخى انوكله بله يييدم يوسف انكا ددى كه
بنى اول قرنداشك يرنه طوت ملول اولمه انوكچون كل سن بنمله يى چون يوسف بيوردى كه
اولرك يوكلرنه بغدايى اوليجلرنتكم حق تعالى بيوردى فلما جهزهم بجهازهم جعل السقاية
فى رحل اخيه ثم اذن مؤذن ايتها العير انكم لسارقون يعنى چون يوسف بيوردى
انلره بغدايى اولچوب يوكلرن طوتدلر قرنداشنى آلى قومغيچون حيله ادب بيوردى كندونك
صواجد وكى كومش مشربه يى قرنداشى ابن يامين يوكنده كزلدلر اول وقت شريعتده كومش قدحدن
بيك اچمك مباح ايدى شمدى بو شريعتده حرام اولندى چون يوسف وداعلشوب قرنداشلرى
كندروچقدلر اوغره دلر چون بر زير كندلر يوسف اردلرنجه آدم صالدى ارشدلر چاغردلر
يا كاربان قوم طورك كه سز اوغريلرسز ملكوك مشربه سن اوغرلدوكز ايرشوب كلن برقاچ
قومدى يوسفك اوغلى اقرابيله چون اولر بو كلامى اشتدلر بللرى بوكلدى دونوب دلوكمانه
دوشدلر نتكم حق تعالى خبر وردى قالوا واقبلوا عليهم ماذا تفقدون قالوا نفقد صواع
الملك ولمن جاء به حمل بعير وانا به زعيم يعنى يوسفك قرنداشلرى طوروب ددلركه نه نسنه
طلب ادرسز اولر ددلر كه ملكوك صاعى كيدى آنى طلب ادرز ابن عباس ايدر اول كمسندن بر

اچه جك تبديى شول ملوك رسمنه ودخى استيو كلن منادى ددى كه هر كيمسه
اول صاعى ويره بن انكا ضمندار اولمكه بر دوه يوكى بغداى زيره اول بولنميه سى
اولرسه بن ملكه اتندن متهم اولوردم يوسف قرداشلرى جواب وردلر نتكم حق
تعالى خبر وردى قالوا تالله لقد علمتم ما جئنا لنفسد فى الارض وما كنا سارقين
قالوا فما جزاؤه ان كنتم كاذبين قالوا جزاؤه من وجد فى رحله فهو جزاؤه كذلك نجزى
الظالمين يعنى يوسف قرنداشلرى ددلر كه والله سز بلورسز كه بز بو مصره يادنه فساد
معصيت اشلميچون كلمدك يا كمسنك مالن الميچون كلمدك بز اوغريلردن دكلوز حكم
مصرده اول وقت اوغريلر حقنده اولديكه اول اوغرلق ادنى دكوب تضمين ايدورلر اما
اول كنعان يرنده اوغرى حكم اولديكه اول اوغرلق ادنى مالى اوغرلنز كشيه خذمتكار
قلورلردى اول بنجه انكا خذمت قلوردى بوندن اتر وحكم اولره تفويض ادوب بو يوسف
قوم ددلركه جزاسى بندا اول اوغرلق ادنك شريعتكزده اكر سوزكرده يالان چقسى اولرسكز
كه صاع سزده بولنه يوسف قرنداشلرى ددلر كه آل يعقوب سنتى بودركه هر كيمك
كه اوغرلغى بولنه اول مال ايسى اول اوغرى كندويه قول اتسه كرك بز اوغريلره بو بله
عقاب ادرز بولر دخى ددلركه بز دخى بو حكمه راضيوز ددلر كم امدى يوككز آيالوم
نتكم حق تعالى خبر وردب بيوردى فبدا باوعيتهم قبل وعاء اخيه ثم استخرجها
من وعاء اخيه كذلك كدنا ليوسف ما كان لياخذ اخاه فى دين الملك الا ان يشاء الله نرفع
درجات من نشاء وفوق كل ذى علم عليم يعنى اول منادى بشلدى اول قرنداشلرك
يوكن آرادى ابن ياميندن اوتكا اولراندن غرض كلميه ديره اول ابن يامين يوكن
آرايوب اندن چقرسلر وهم اده لر ديكه بونده بر غرض وارچون اولرك يوكلرن آرادلر
بولنمدى صكره ابن يامين يوكن آرادلر اول صاع اندن چقردلر چون اول قرنداشلرى
آنى كوردلر متحير قلدلر ددلركه يا ابن يامين نه حالدر بو كه سزك اوجكزدن بز هيچ بر
بلادن خلاص اولمدق اول راحيل اوغلنلرندن بزه بر خير ارشمدى ابن يامين ددكه كرچك
درسز اول راحيل اوغلنلرنه سزدن هيچ نسنه ارشمدى اول يوسفه اشلدوكز آنى
كه اشلدوكز شمدى دخى بنى اوغرلغه نسبت ادرسز پس اول قرنداشلرى ددلركم يا اول
صاع سنك يوككده كم قودى ابن يامين ددكم سزك يوككزده دراهمكزى كم قوديسه

آني دخي اول قوردي قرداشلري آني اشدب سكوت ايتديلر حق تعالى ايدر بز يوسفه اشبو
حيله يي بو وجهله الهام ادوب كوكلنه بر قدق كم قرداشني الوكلة آلي قويه يوسفك
قرداشلري دخي بنكر و مصره واردلر يوسفه ددلر كه كل بزدن بروميزي آنك يرينه آلي قو
آني قوورسون كتسون كه اتاسي بيردر اول هلاك اولور اوغلنك فراقندن مبتلا اولمشدر
بونكله اكلنور يوسفه ددكه بو ملك مصر حكمنجه ايله دكلدر كه اوغريني كندويه قول ادنه
الا اول الله حكميله اولوركه يوسفه آني دلدي الله تعالى بيورر كه بز كميلرسوز انك
مرتبسن بوجه قلوب فضيلتن زياده قلورز كه هر علم استنك اوزرنه اندن بر دخي علم
وار تا اكا دك كه غايت حق تعالى يه ارشدي پس چون قرداشلري كوردلر كه اچلرنده بويوسك
واقع اولدي كندولري بري قلمغيچون عذر دلنلر اوزدب كلام ايتدلر ننكم حق تعالى بيوردي
قالوا ان يسرق فقد سرق اخ له من قبل فاسرها يوسف في نفسه ولم يبدها لهم قال انتم شر
مكانا والله اعلم بما تصفون يعني يوسف قرداشلري ددلركه بو ابن يامين اكر اوغرلق قلدي ايسه
بوندن اوكدن بر قرداشي دخي اوغرلق ادبدر يوسفه آني اشدب كوكل اچنده اتلره اشتندز
جواب ورب ددكه سزك اشلركوز دخي شرلودر يوسفدن الله تعالى بلور سز نكه سويلر
سزاكا خفي دكلدر يوسف اوغرلق ايتدي ددكلري ولدي اتاسي يعقوبله كوچبلا اوي
قتندن كدجك اول لاوي يوسفك ددهسي دراناسي اتاسي برلما يعقوبك طايسيدر
اول بوته طپردي التوندن بر بوتي واردي يوسفك اناسي اكا اوكرتديكه وارد دكك
بوتني آل كل اولكه سفرده بزه نفقه كرك اوله آني خرجلنوز يوسف اوغلنذي واردي
الدي بونكله يوسف تعيب تعييرادرلردي ودخي حق تعالى خبر ورديكه قالوا يا ايها
العزيز ان له ابا شيخا كبيرا فخذ احدنا مكانه انا نريك من المحسنين قال معاذ الله ان ناخذ
الا من وجدنا متاعنا عنده انا اذا لظالمون يعني يوسفك قرداشلري ددلركه اي عزيز
اول قرداشمزك بير اتاسي وار انوكله اكلنور محزون ضعيفدر اول بوقلنن اوغلي فراقندن
بزدن بروميزي انك يرينه طوتك آكه بزسني كوررز الطاف عالمدن كلنه لطف احسان ادرسن
بزه دخي احسان ايله يوسفه ددكه بز صغنورز الله اندنكه صچسودره كمسيي طتوالم الا
شوني لورزكه متاعمزي انك قتنده بولدي سزك حكمكز اوزره اكر آني قويب ايروكي آلسي
اولرسوز بز بس ظالمردن اولورز پس حق تعالى خبر ورديكه فلما استيئسوا منه خلصوا نجيا

قال كبيرهم

قال كبيرهم الم تعلموا ان اباكم قد اخذ عليكم موثقا من الله ومن قبل ما فرطتم في يوسف فلن
ابرح الارض حتى ياذن لي ابي او يحكم الله لي وهو خير الحاكمين يعني يوسفك قرداشلري ابن
يامين اللرنه كرمكدن اميدلري كسلدي كوردلر اللرنه كرمز چقدلر يوسف قتندن بر خلوت
يرده اتروب كلجيه بر برنه مشغول اولدلر اول عقلي بويندن الولري هم رئيسلري كه شمعون ندي
بعضلر ددلر يهودا ايدي اتاره ددبكه بلمز مسزكه سزدن اتاكوز نجه عهد وثيق آلوبدر
الله تعالى قتبلندنكه اول اوغلني البته كرو التسز بوندن اوكدن بز يوسف حقنده عهد
صيوب تقصير قلدكوز شمدي كروا اتاكوزه وروب نه جواب ورهسز بن اشبو مصر يرندن
ايرلوب كتمزن تا اكا دكن كه اتام بكا دستور وير بوملكله محاربه قلم قرداشمي آلم يخود
اول عادل لرك عادلي حق تعالى حكم ادب قرداشم بكا ويره آلم كدم روايتدر سديدن
كه يعقوبك اوغلنلري نجنكه غضبه كللردي طاقت كتورمزلردي تا فتنه قوپرميجه بس
روبيل غضبه كلوب يوسف قتنه واردي ددبكه يا ملك والله يا قرداشمزي بزه ورب
قويا سن كدورز يخود بركز چاغرم نقدر يوكلو عورت وارسه بر قلميه اوغلنن برغه شويله
قاتمشدركه كودسنك قللري طوننددن طشره چقمشدي عادتلري اول يعقوب اوغلنلرنك
اولديكه قچن بري غضبه كلسه يعقوب نسلندن بركمسه كلوب اللني آنك ارقاسنه قومنجه
غضب ساكن اولمزدي چون اول ايله غضبه كلدي يوسف كچي اوغلنه ددكه يور وار الوكى
شونك اوزرنه قوچون اولور اللن انك ارقاسنه قودي في الحال غضب ساكن اولدي
ددكه بو شهرده يعقوب نسلندن كمسه وار دركه بنم غضبم اول ساكن قلدي ودخي حق
تعالى خبر ورديكه ارجعوا الى ابيكم فقولوا يا ابانا ان ابنك سرق وما شهدنا الا بما علمنا
وما كنا للغيب حافظين واسئل القرية التي كنا فيها والعير التي اقبلنا فيها وانا لصادقون
يعني يوسف اول قرداشلرنه ددبكه سزه چاره اندن ارتق يوقدركه دونك اتاكوز قتنه وارك
اكا خبر ورك ديك كه بد رستي اوغلك ابن يامين ملكوك صاعني اوغرلدي بز سكا شول كوردك كمزدن
طانقلق ورزكه ارادلر يوكندن چقردلر آني كوردك اوغرلدغني بز كورمدك اما اولر آني اوغرلغه
نسبت قلدلر آني قودلر سنك حكمك اوزره وكر سزه انميايوب شبهه ادرسه ديك كه
اي اتا اكر بزه شبههك وارسه اول كويي اهلنه صور كه يوكمز انلرك اچنده ارادلر دخي اول كاربان
اهلنه صوركه كنعاندن بزوملة بليديكه بز قولمزده صادقوز خلافمز يوقدر چون

يوسف قرنداشلرينه بو تلقين وردي اولر ابن يامينى انده قويب آتالري قتنه كلدلر شويله كه يوسف
تلقين وردي خبر وردلر يعقوب آني اشدبجق اولره تهمت قلوب ددكه سز شول قورتلره دوندكزكه
بربرن بيرلر اول كتدكز يوسفي آلدكز ايكنجي كتدكز شمعوني آلدكز اوچنجي واروب ابن يامينى آلدوكز
هر چقدوغكزجه آراكزدن بركوز آكرسز حق تعالى خبر وردي كه قال بل سولت لكم انفسكم امرا فصبر
جميل عسى الله ان يأتيني بهم جميعا انه هو العليم الحكيم يعنى يعقوب ددي اوغلانلرينه دكلدر بو الا سزك
نفسكز سزه تسويل ايدوب بو اشى خوش كوسترمشدر انلر سزه كوكلكزده لذت ورديسر اوزومه چاره
كوركلو صبر ايتمكدر كه جزع ايدوب كمسيه شكايت قلميم ولكن حق تعالى يوسفي ويهوداي وابن يامينى
كلسنى بكا اولشدر ويره كه الله تعالى انلرك حالى نيجه دوكن ومكانلرى قنده ايدوكن بلور عليمدر
وانلري فضل برله بندن بكا رد ايتمكه حكيم در حكم ايليه ودخي حق تعالى خبر وردي كه وتولى
عنهم وقال يا اسفى على يوسف وابيضت عيناه من الحزن فهو كظيم يعنى يعقوب اوغلانلرندن اعراض
ايدوب انلرك قتندن چقدي خلوتنه كروب واي بنم قتى غصه لرومه وحسرتلرومه يوسف اجدزه
اولدكلو فراق وحسرت واغلمق حاصل اولديكه اكى كوزلرنك نور صوغلدي اغردي كورمز اولدي
كوكلى غصه بله طولمشدى هيچ بركمسيه حزنني اظهار ايدوب شكايت قلمزدى روايتدر حسن
بصريدن كه يعقوب سكسن بيل اول فراقده اولدي هيچ كوزنك ياشى قورومدي كوكلندن
غصه منع اولنمدي حال بودركه يريوزنده اول عصرده الله تعالى قتنده اندن معزز مكرم قول
يوغدي اول وقت كه يوسف قيويه برغلدى يدى ياشنده ايدي سكسن بيل اتاسندن آيرو
اولدي ودخي حق تعالى خبر وردي كه قالوا تالله تفتؤ تذكر يوسف حتى تكون حرضا
او تكون من الهالكين قال انما اشكو بثى وحزني الى الله واعلم من الله ما لا تعلمون
يعنى يعقوب اوغلانلري چون اتالرنك اول فراقن واغلمغن كوردلر ددلركه يا اتا سن زايل اولميو
اول يوسفي دايم اكادرسن والله سن بو فراقله اتوكى ايدوب قرويسرسن عقلك دخي قلميسر بجود
كندوكى اولدورسن يعقوب ددكه اي اوغلانلرم بكا اري سوزله طعن ايدوب سيلمك كه بن
شكايتمى سزه قلمزم كندو غصه مي وفرقتمي اول الله عرض ايدرم كه حاليمي بلور بكا الله
قبلندن علم حاصل اولمشدركه بن آني بلورم سز بلمزسزكه يوسف دريدر زيرا اول
يوسف كوردوكى دوشدن كه يلدزلريله آي كون اكا سجده قلمشدي آنك تحقيقنه وب اكا
منتظر اولمشدي بلوردي كه پيغمبرلرك دوشي باطل اولمز وبعضلر ددلركه يعقوب ملك

الموت

الموت دوشنده كوروب صورمشدي كه يوسفك روحني قبض ايلدك مي اول اكا ددي كه
قبض ايتمدم هنوز يوسف دريدر اندن بلوردي كه يوسف دريدر ودخي حق تعالى خبر
وردي كه يا بني اذهبوا فتحسسوا من يوسف واخيه ولا تيأسوا من روح الله انه لا ييأس
من روح الله الا القوم الكافرون يعنى يعقوب اوغلانلرينه ددكه يا اوغلانلرم كرو مصره وارك
يوسفدن وقرنداشى ابن يامينىدن خبر طلب ايلك اولكه بر بشارت خبريله كلسنز اوغلانلري ددلر
كه يا اتا ابن يامينى درستك نقدر كركسه انكچون جهد ايدلم اما يوسف ايچون درستك اولمشك
يوسفي بز اولولر اراسنده نيجه طلب ايدلم يعقوب اولره ددكه الله تعالى رحمتندن اميد
كرني قطع ايتمك بد درستى الله تعالى نك رحمتندن اميد كسمز الا اولركم حق تعالى نعمتنه
كافر اولدلر كلمهٔ توحيددن اعراض قلدلر چون يعقوب اوغلانلري آتلرندن يراق سفر قلب
كرو مصره كتدلر نتكم حق تعالى خبر وردي فلما دخلوا عليه قالوا يا ايها العزيز مسنا
واهلنا الضر وجئنا ببضاعة مزجاة فأوف لنا الكيل وتصدق علينا ان الله يجزي
المتصدقين يعنى چون يوسفك قرنداشلري كنعاندن كرو مصره واردلر واروب يوسف
اوزركه كردلر ددلركه يا عزيز بزه دخي واهلمزه دخي قتى آجلق واقع اولديكه بر سهل قيمتسز
متاعله كلدك بزدن آني قبول ايدوب بزومچون يوكلرومزي تمام اولچي وبر اسكيمزي يكيه كچور
بهاسز متاعمزي قيمته طوتوب بزه احسان ايدوب تصدق ايله ايكن ايوسندن اولمزسه ايكن
يتلوسندن دخي اولميه كه الله تعالى صدقه واحسان اهلنه كركلو عوضلر وثوابلر ويرجك
چون اولر اول خبري سويلدلر يوسف ددي كه بزم خزينه مزه بر دفتر واقع اولمش عبراني دلنجه هيچ
آني سزدن كمسه بلورمي وكوركلو اوقوروار ميدر يهودا ايچون ددلركه بو كوركلو يازر دخي
اوقور دلر يوسف دخي كرب اول نامه ي چقردي يهودانك الينه ويردلر يهودا آچب بقدي
كوردكي كندونك خطيدر يوسفي صاتدقلري وقت حجت يازوب مالك بن دغره ويردلري
يهودا آني كوروب لوني متغير اولدي ددي كه بنم قولمز واردي صاتدق قيون كودركن بوني
اول وقت آنك بيع اوزره حجت يازوب ويردكدي يوسف ددي كه يلان سويلدوكز اول
صاتدوغكز قولكز كلبي ازادي سز اكا ظلم ايدوب صاتدوكز امر ايلدي جلاد دنه كه بولرك
كلسنوك بيونلرن اورغيل اول قرنداشلري فرياد ايدوب مدد ددلر زارلغله يلوردلر ددلركه
اكر بوني اسركمزسك اول اتامز پير ضعيف اسر كيكل كه بر اوغلن اوزرنه بو نجه يلدر فراق

ادب حزنيله كوز ياشن دوكراكرسن بوكلي وغلنلرني هلاك ادسي اولرسك آنك حال نته
اوله چون بولر بويله تضرع قلدلر يوسف دلديكه كندوي اظهار ايده اولر برسرور ارشده
نتكم حق تعالى خبر وردي قال هل علمتم ما فعلتم بيوسف واخيه اذ انتم جاهلون
يعني يوسف انلره ددي كه هيچ بلورميسز يوسفله قرنشنه نه ايش قلدوكز كه جاهللردن اولدكز
كه يكتلكي عصيانه خرج ادب عاصيلردن اولدوكز سز حالكري كزلرسكز نه واربزم صاعمز
واركه هب تفصيلله بزه نه قلدغكز خبر ورور بر منزلده طولنز تا منزللرنك غايتنه ارشنجه
قصلمقده واو زغمقده ودخي الله تعالى الحكم ادب جميع اموري بيردي يوسفه اول صاعي كيتردلر
يوسف آني انه الذي برجيوغله بركز قفقدي اول صاع چكردي دوندي يوسف اولره دديكه
هيچ بلورمسز كه بو صاع نه دلر ديلركه ملك بلور بز بلمز يوسف ايد دبو صاع دركه با
ملك اشبو قومله كلب سنك ايوكده طورمشلردر هيچ سنك قتوكه بولرجلين يلانجي
قوم بر دخي كلممشدر اولر آني اشدب باشلرن آشغه برغدلر اعضالري ترمكه باشلدي
يوسف اول صاع بر دخي قفقدي كرو چكردي ديكه بو صاع ايدركه اول اوغلانكه بولر
صتدلر كندولرك قرنشلريدي شمدي اول يوسف دريد داما اول اتاسندن و اتاسي انيدن
اراق دشمشدر و بركز دخي قفقدي كرو چكردي يوسف ددي كه بو صاع ايدر هيچ بر بودن
بولرجلين قرنشلرنه جفا قلمش قوم يوقدر اول پير اتالرنه دخي غصه ارشمدي الا بولردن
ارشدي دردنجي كرو قفقدي صاع اوازوردي يوسف دديكه بو صاع ايدر بو دكلي برانادن
طوغمشلردر اما بولرك كچي قرنشلريكه يوسفله ابن يامين در اولر آيرق انادندر اول يوسف
اتالري قتنده سوكلو اولدوغين كتورمدلر اكا حسد ادب اتاسندن آيردلر الدوب قيويه برقدلر
اكا جفالر ادب كوكلكن چقردلر اول كوكلكي اوغلق قاننه بولشدردلر اتالرنه التوب يوسف
قرت يدي ديب خبر وردلر اتالرنه يلان سويلدلر اندن صكره آني قيودن مالك بن دعر
چقرجق كلدلر بزم قجقوز قولمزدر ديو اول مالكه صتدلر بهاسني آلب اولشدلر اول وقتدن
بر واول كناه اوزره مصر اولب طوردلر هيچ اندن بر توبه واستغفار قلمدلر امدي اي ملك
عزيز بولرك اول فعللرنه لايق جزالري نيسه ايلكل يوسف جلادلره بيوردي طورك بولرك
اللرن اياقلرن كسك يوسفك قرنشلري كندولرك اللرندن اياغندن اميد كسوب كندولره همان
اليوم حاضر كوردلر يوزلرن يره قيوب تضرع برله اغلشدلر ددلركه يا ملك الله دن قورق بزه

ترحم

ترحم قلمزسك باري اول پير اتامزه مرحمت قل بو بنجه اغول هلاك ادب آنك بغرني
طوغرما يوسف طمدي سكوت قلدي اول يهود ادوب قرداشلرنه دديكه بن سزي بو
اشدن منع ادب دمدتي اشبوا شي اشلمك كه بركون بواش فاش اولوب فضاحت حاصل
اولر بنم سزومه اويمدوكز بلكه بنمله خصومت قلدوكز بولري اول حالده زارلقده كورب
يوسف سترله اغلردي كه طوني كوز ياشله اصلدي طاقت قلمدي يوزندن پردهٔ كتوردي
دديكه باشكز يقار وكتورب نظر ايلك اكر توبه ادهسي اولرسكز سزي عفو اديم و سزي
اول پيره بغشليايم بولر باشلرن يقار وكتورب نظر قلدلر نوسفكوردلر دلركه بو يوسف
اوله كوكللرندن شبهه دفع اولمغيچون اكا صوردلر نتكم حق تعالى خبر وردي قالوا
ائنك لانت يوسف قال انا يوسف وهذا اخي قد من الله علينا انه من يتق ويصبر
فان الله لا يضيع اجر المحسنين يعني يوسف قرنشلري ددلركه حقيقت سن يوسفميسن
يوسف دديكه بن يوسفم بو قرنشمدر حق تعالى بزه فضل احسان قلدي صبرله تحقيق
هركم الله تعالى دن قورقدي عاصي اولمدي وحكم اولنن بلايه صبر ايلدي اول اهل
احساندن اولور بدرستي الله تعالى محسنلرك اجرني دنيده وآخرتده ضايع اتمز ودخي
حق تعالى خبر وردي قالوا تالله لقد آثرك الله علينا وان كنا لخاطئين قال لا تثريب
عليكم اليوم يغفر الله لكم وهو ارحم الراحمين يعني يوسف قرنشلري چون يوسف بلدلر
ندامت ادب اوتندلر ددلركه والله حق تعالى سني بزم اوزرمزه اختيار قلدي بز الله
تعالى يه عاصي اولدق سكا قلدغمز اشلرله بنم صوچمزي عفو ايلكل كه سن كريمسن يوسف
ددكه ملول ولمك كه سزك اوزركزه اندن برو ملامت تعبير يوق بو كون سز بنم طرفمدن
معذور ومغفورسز الله تعالى فضليله سزي يارلغه يه اول ايشوكزي عفو ايليه كه ارحم
الراحمين اولدر ديب يوسف دلديكه اتاسيله كندواراسنده غي فراق دخي حق تعالى دستورله
وصاله دونه قصد اتديكه قرنشلريني كرو بشارتله اتالرنه كندوره نتكم اول حزن فراق
كوكلكن التوب آني غصيه مبتلي قلدلر بو كز بشارت وصال كوكلكن التب اول حزنني دفع اد
سروره اولشدوره لر نتكم حق تعالى خبر وردي اذهبوا بقميصي هذا فالقوه على وجه ابي
يأت بصيرا واتوني باهلكم اجمعين يعني يوسف قرنشلرنه كوكلكن ورديدكه اي قرنشلرم
الوك بو كوكلكي التوك اتامك يوز اوزدنه قوك كه كوزلرنده كورمكلكي كروا قلكي كيبي اوله

زيره اول كوكلك جنتدن كلمشدي كه جبرائل آني ابرهيمه كتوردي كيدردي اول وقت كه
اوده آتلدي اوداكا صوق ولدي اندن صكره اسحاقه قلدي اسحاقدن يعقوبه قلدي يعقوب
بر هيكل دزب اول كوكلكي انك اچنه قويب يوسفك بوينه اصمشدي قيوية برقدقلرنده
دخي بله يدي كه جبرائل كلب اول هيكلدن آني چقردي قيو اچنده يوسفه كيدردي اول وقتدن
بروا نكله بلبيدي زيره جنت طوننه اسكمك يوقدر پس يوسف چون كوكلكن قرداشلرنه
ووردي كه الب كيده لر اولر بربري ارا سنده اختلافه دوشدلر اول ديكه كوكلكي بن التروم بودر كه
بن التروم يوسف دركه اول حزن فراق كم التديسه بو بشارت كوكلكن دخي اول التسون يهودا دركه
اول قانه بولشمش كوكلكي بن التدم اكا قرت بيدي ديو خبر ووردم بو كون بو كوكلكي دخي بن التين خبر
ورين كه يوسف دريدر اول نتكه غصيه بر قدم بو دفعه آني فرحه اولشد ورين پس يوسف
قرداشلرنك هر برنه هديلر وبنوتلر ووه لر ووردي كندردي دركه هيچ بر وكز بزم المزدن
انده قلمدن كلي اهلكوزله كلك ولر سرورله چون چقوب مصردن كنعانه توجه قلدلر يعقوب
كنعانده اول يوسفك كوكلكي ققوسن طويدي نتكم حق تعالى خبر ووردي وَلَمَّا فَصَلَتِ الْعِيرُ
قَالَ أَبُوهُمْ إِنِّي لَأَجِدُ رِيحَ يُوسُفَ لَوْلَا أَنْ تُفَنِّدُونِ قَالُوا تَاللَّهِ إِنَّكَ لَفِي ضَلَالِكَ الْقَدِيمِ
يعني چون كاربان مصردن چقدلر آيرلدي كنعانه سكز كونلك ير قالدي حق تعالى دستورله بر
يل چقوب اول كوكلكك قوقوسن يعقوبه ارشدردي چون يعقوب اول كوكلكك قوقوسن طويدي
اوغلانلرينك قتنده اتر دلردي يعقوب دديكه اوغلانلرم بن يوسفك قوقوسن طويدم كه كلوب
مشاميمه ارشدي اكر سز بني تعيير ادب جهله وزوال عقله نسبت اتمز سكز اول اوغل اوغلانلري
آني اشدب ددلركه والله تحقيق سن دخي اول محبت اچنده قلمش سن عقلك اكسلمشدر سز وك
قرشمشدرنه دركوك بلمزسن قنده هلاك اولمش يوسف دخي اومرسنكه كوره سن اول اوغلانلر
يعقوبه تعيير توبيخ برله سيلدلر يعقوب كروساكن اولدي چون بر قاچ كون كچدي اوغلانلري
كلوب ارشدي نتكم حق تعالى خبر ووردي فَلَمَّا أَنْ جَاءَ الْبَشِيرُ أَلْقَاهُ عَلَىٰ وَجْهِهِ فَارْتَدَّ
بَصِيرًا قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ يعني چون اوغل يهودا كلوب اتاسنه
يوسف بشارتن ارشدردي كوكلكي النه ووردي يعقوب كوكلكي الوب يوزي اوزرنه قودي
كوزلري آچلدي دوب يعقوب اول اوغلانلرنه ددي كه بن سزه دمدمي كه بن الله تعالى جهتندن
نسنه بلوردم كه سز آني بلمزسز بن بلوردم كه يوسف دريدر اما سز ديردكز كه اول هلاك اولمشدر

چون

چون اوغلانلري اتالري قتنده دخي فعللري ظاهر اولب ملامت اولندلر دلدلر كه اتالرندن
دخي عذرلرن دليلر نتكم حق تعالى خبر ووردي قَالُوا يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا
خَاطِئِينَ قَالَ سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ يعني اول اوغلانلري عذر ادب
اتالرنه ددلركه يا اتا بزسنك قتكده صچلو وكناهكار زخطالر اشلدوك الله تعالى دن
مغفرت دليو ويره سن وهم سن دخي بزدن عفو ادب راضي اولسن اولكه حق تعالى دخي
اول سببدن بزه مغفرت عطا قله اتالري ددكه صبر ادوك اولكه بن سزوكچون الله تعالى دن
مغفرت دليم كه بنم ربم غفوردر توبه قلنلري يارلغر رحيمدر اسركر پس يعقوب اوغلانلرنه
طلب مغفرت تاخير قلدي اكا دك كه مصره كره لر جمعه كيجسي سحر وقتنده انلروكچون مغفرت
طلب ايده اول اوغلانلر ارتحال براغن ييوب كلي اهل بيتله نفقدركه كنعانده آل يعقوب
وار رحتلريله طورلريله كچوب كنعاندن مصره توجه قلدلر روايتدر عبدالله بن مسعوددن
كه اول ايدر يعقوبك جمله آل اهل بيت اركلردن وعورتلردن يتمش اوچ كشيدي كه
وارب مصره كردلر صكره كه موسى پيغامبرله كه مصردن چقدلر اول بني اسرائل كه آل يعقوبدر
التيوز بيك دخي يتمش بيك كشيدي فرعون النده اسير قلندن ارتق پس يعقوب اوغلانلرله
مصره يقين واردلر يوسفه خبر ارشدردلر يوسف مصر چنده ندا قلدرديكه الوكچي عالم جاهل
غني وفقير جميعي استقباله چقاروكند ودخي ملكانه زينت سلطنتله كل خدم حشم ايله اتاسنه
استقبال قلدي نتكم حق تعالى خبر ووردي فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَىٰ يُوسُفَ آوَىٰ إِلَيْهِ أَبَوَيْهِ وَقَالَ
ادْخُلُوا مِصْرَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ آمِنِينَ وَرَفَعَ أَبَوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا لَهُ سُجَّدًا وَقَالَ يَا أَبَتِ هَٰذَا
تَأْوِيلُ رُؤْيَايَ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَعَلَهَا رَبِّي حَقًّا وَقَدْ أَحْسَنَ بِي إِذْ أَخْرَجَنِي مِنَ السِّجْنِ وَجَاءَ بِكُمْ
مِنَ الْبَدْوِ مِنْ بَعْدِ أَنْ نَزَغَ الشَّيْطَانُ بَيْنِي وَبَيْنَ إِخْوَتِي إِنَّ رَبِّي لَطِيفٌ لِمَا يَشَاءُ إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ يعني چون يعقوب اهل بيتله يوسفه ارشب بولشدلر يوسف اتاسنه اكرام ادب
كندويه ضم ايلديدركه يا اتا كرك مصره انشا الله شمدن كرو آچلقدن وحزندن امين
اولسز قورقو كلمز بفع اوله چون عزت اكرامله مصره كردلر يوسف اتاسني تخته چقروب
صاغ يانه اتردي وخالتسي كه اناسي يرنده اتاسنك حلاليدي انصول يانه كچردي اون بر
قرداشلري كلوب قرشوسنده تحيت ادب اكا سجده قلدلر زيره اول وقت عادت اولديكه
قچن كچيلر اولولره تحيت قلمق دلسه سجده اتدلردي چون اول وقت يوسفك اتاسي واناسي

و قرداشلري يوسفه سجده قلدلر يوسف ددكه يا اتا اشبو سجده الر وكوردوكم دوشڭ
تأويلي وتحقيقدركه بنم ربم آني تصديق قلدي اهل تفسيردن بعضلري ديمشلركم يوسف
دوش كوردوكندن يدي ياشنده ايدي تحقيق قرق ياشنده واقع اولدي اندن يوسف
كنديه حق تعالينڭ عطالريني ذكرايدب ددي كه بنم ربم بكا احسان قلدي بني زنداندن
چقردي سزي اول كنعان برية سندن صاغلق سلامتلغله كتوردي شوندن صكره كه شيطان
بنمله قرداشلرم اراسنده اغواقلب فساده برقدي بنم ربمڭ جميع افعالي لطيفدركه دلرسه
طغدر دلرسه جمع ايدر اول الله تعالى عليمدر قرداشلرمه نه اشلدكلرن بلور وحكيمدر حكميله
بنم ارامده و قرداشلرم اراسنده فراق كتورب وصال ميسر قلدي كندينڭ لطفيله وفضيله
پس يوسفڭ چون جمله مقاصدي برنه كلدي كوردي كه اول حال دخي باقي قلسه دكل اول
حيات فاني ترك ايدب حيات باقي طلب ايلدي سعادت سرمديه اچنده نتكم حق تعالى
خبر وردي ددي رَبِّ قَدْ آتَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِي مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
أَنْتَ وَلِيِّي فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ تَوَفَّنِي مُسْلِمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ يعني يوسف ددكه اي
بنم ربم بدرستي بكا مصر ديارنڭ ملكن ويردڭ بودوشلري تعبير قلمق علمني بكا بلدردڭ
اي كوكلري يرلري ياردن بنم ولي نعمتم سنسن دنياده دخي آخرتده دخي بكا بوكل عطالرسندن
سندن بوكز اول عطاي دلرم كه بني اخلاصله توحيداوزره اولدوره سن و اول صالحلره سنه
اولشدوره سن كه اتالرم دلرمدر سن انلري رسالتله قوللروكه كندردڭ روايت قلور كه
يعقوب مصرده اوغلي يوسفله اون يدي سيل بله اولدي عمري يوزقرق يله ارشدي حق تعالى
وعده مار شب انده وفات قلدي اوغلي يوسفه وصيت قلدي كه اني اليب ارض مقدسه آتالري
ده لري قتنده دفن ايده لر اول كون كه يعقوب وفات قلدي اتفاق ايله دوشديكه قرداشي
عيص دخي وفات قلدي تقدير حق ايله اولديكه اكسي برقرندن بركونده دنيايه كلدلر كرو
بركون اچنده دنيادن كتدلر والبت كرو برقبر اچنده بله دفن اتدلر اتالري اسحق پيغامبر قتنده
اتاسندن صكره يوسف دخي يكرمي اوچ سيل دري اولديا ولدخي يوز يكرمي ياشنده وفات
قلدي بني اسرائيل دلدلركه يوسفي دخي اتاسي قتنده ارض مقدسيه التلر اهل مصر اليوب كتمكه
قومدلر و مصر قومي دخي انڭ دفننده اختلافه دوشدلر هر محله قومي دلدلركه كندو مقبره لرنده
دفن اولنه بركتي انده واصل اوله جوق تا يقين اولدلركه ارالرنده قتال واقع اوله كرو صلح

ادب اتفاق قلدلركه مصرڭ اورتسي ياننده صولري قسمت اولندوغي يرده دفن اده لر تا كه بركت
جميع مصر اهلنه بله ارشه پس اتفاق قله انده دفن اتدلر تا موسى زماننڭ انده طوردي يوسف
وصيت قلمشدي كه آنڭ عظاملريني انده قوميلر تچنكه بني اسرائيل مصردن چقدي يوسف
تابوتن دخي بله آلوب كده لر پس اول وقتكه موسى بني اسرائيلي آلوب مصردن چقدي يوسف
تابوتن دخي بله آلب كتدي ارض مقدسه اتالري قتنده دفن ايلدي و دخي حق تعالى بيوردي كه
ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ أَجْمَعُوا أَمْرَهُمْ وَهُمْ يَمْكُرُونَ
وَمَا أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ يعني حق تعالى چون يوسف قصه سن تمام رسولنه
خبر وردي اندن صكره بيوردي كه يا محمد بو سكا جبرائيل كتوردب خبر وردكمز قصيه اول
غيب خبرلردندركه سكا وحيله بلدردك كه جبرائيل ورب سنڭ اوزركه او قدي بلدردي
سن يوسف قرداشلرينڭ قتنده حاضر دكلدڭ اول وقتكه انلر اتفاق ايدب يوسفي قيوية
برقدلر يا چقربصا اتدلر واول يوسفه درلو درلو حيله لر قلدلر بوني سن خبر وردڭ
شول بنوتڭه دليلدر تا كه بو اهل مكه آني اشدب ايمانه كلالر اما بو خلقڭ چوغي ايمانه
كلوردكلدر نقدرسن حريص دخي اولورسڭ كه اولر ايمانه كلالر زيره اولركه علم
سابقده بزكفر تقدير قلدق اولر ايمانه لايق دكللردركلمزلر و دخي بيوردي كه وَمَا
تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ يعني حق تعالى بيوردركه يا محمد سن بو ايمان
اوزره و انلري دعوت قلمق اوزره انلردن اجر مزد استمزسن كه اولرسكا اجابت قلمقدن
ضرر اوله سن بر دعوتدر يرنه كتور قبول اتمدكلرنه قيورمه كه اولرسنڭ رزقكدن
نسنه نقص اتمزلرسكا رزق الله تعالى قتندندر و بوسكا اندولن قرآن دكلدر و الا
وعظ و نصيحتدر بو عالم اهلنه كه جن و انس ور اشدب اكوتلنه شرك ترك ايدب توحيد
طوتنه سعادت سرمدي اولور واكا التفات قلميوب كفر اختيار قلنلره شقاوت ابدي
اولر و دخي بيوردي كه وَكَأَيِّنْ مِنْ آيَةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ
وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ يعني حق تعالى بيوردركه يا محمد ايجه علامتكه
كوكلرو يرلر بزم ملكمزه دلالت در آي كون كبي و يلدزلر كبي و بو هواده بولتلر و يغمورلر و يللر
اسمك و رعد برق كبي و يرلرده دخي بو عجايب مصنوعاتكه وجوده كلوب يرادلمشدر
كلي بزم وحدانيتمزه دلالت قلجدر بولر اول مصنوعاته نظر قلب فكر اتمزلركه آني اكلسلر

اچلرندن اول ایمانه بر رغبت قویه بولرك چونکی اقرار ادب درلرکه بزم خالقمز و یرك
کوکك خالقی الله در بو سندن ایمانلری وارکرو بنوکله طروب اول صنملرنی الله تعالی یه
شریك قتار بعضی بسنده تصدیق ادرلر و بعضسنده تکذیب ادرلر بوندن ناشی حق تعالی
اولره تهدید ایدوب بیوردیکه أَفَأَمِنُوا أَنْ تَأْتِيَهُمْ غَاشِيَةٌ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ أَوْ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ
بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ يعنی حق تعالی بیوردیکه یا محمد بو اهل مکه امینمی اولورلر اندنکه اوله
حق تعالینك عذابندن بر پاره عذاب کلوب اولری قپلیه هلاك اده نتکم اولوردن الروکی
امتلره واقع اولدیغی تا خود اکسزین اولره اول قیامت کونی کله که انلرك هیچ خبری اولمیه
اول وعده اولنن ابدی عذابلره واقع اوللرکه هیچ خلاصلرنه چاره اولنمیه و بندن صکره
بیوردیکه قُلْ هَٰذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ
یعنی حق تعالی بیوردیکه ایت یا محمد بو مکه کافرلرینکه اشبو ملة اسلام بنم طریقمدر بن بر دعوت
قلب بو خلقی شرکدن توحیده و کفردن ایمانه و ایماندن یقینه و معصیتدن طاعته
و مخالفتدن موافقته دعوت بر له قندر جیم یقین و حقیقت اوزره که بندخی و بنم دینمده
بکا متابعت قلنلر دخی کل بصیرت و حقیقت و یقین اوزره درکم شرکلری و کمانلری
بو قدر بن تنزیه ادرز اول اللهی اندن که آنك شریکی اوله اول عالی و مقدسدر بو
شریکلردن و دخی بن انلرك دیننده شریك دکولم و اول مکه کافرلری درلرکه بو رسول
اولن ایله کرکدرکه فرشته لردن اوله ایدی آدمدن اولمیه ایدی پس حق تعالی بو آیتی کوندردیکه
وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُوحِي إِلَيْهِمْ مِنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ
فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا أَفَلَا تَعْقِلُونَ
یعنی حق تعالی بیوردیکه یا محمد بز سندن اوکدن رسوللر کوندردمدك الا کلی آدمیلردن
کوندردك هیچ بری فرشته لردن دکلدی بز اولره وحی ادردك اولردخی اولکندردکمنی
قری اهلنه منسوبدیکرو کندو قبیلرندندی بولر بو یریوزنده بر سیر ادب یوزلرنی
نظر اده لر بر عبرت اللرکه اولکندولردن الروتکذیب ادب انکار قلنلرك عاقبتی نیه
ارشدی نیجه هلاك اولدلر و دیارلری نته خراب قلدی تحقیق دار آخرت خیرلودر بقا
یوندن و تمتع یوندن که اولجنتدر شول کمسلره کم شرکدن صاقندلر الله بر لیب
انکا طاعت کترردلر بر فکر ادب اکلمزلرمی بولر آخرت باقیدر دنیا فانیدر باقی اولن خود

لابددرکه اول فانیدن افضل اوله پس نته درکه بولر فانی باقی اوزرینه اختیار ادرلر
بوندن صکره اول رسوللر خبرندن بیان ادب بیوردیکه حَتَّىٰ إِذَا اسْتَيْأَسَ الرُّسُلُ
وَظَنُّوا أَنَّهُمْ قَدْ كُذِبُوا جَاءَهُمْ نَصْرُنَا فَنُجِّيَ مَنْ نَشَاءُ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُنَا عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ
یعنی یا محمد سندن اول بز هیچ رسول کوندردمدك الا بزم نصرتمز انلره تأخیر اولندی
اکلندی تا که اولر اول قوملرینك انلره اجابت ادوب ایمانه کلمسکلرندن امید کسدلر
اول قوملری دخی ایله ظن اتدیلرکه اول رسوللری انلره وعده قلب قرقندقلری نسنه
یالان دور دخی بو نصرت ظفر اول رسوللرمزدن بز کجکم ایله ظن اتدیلر اول ایمانه
کلنلر دخی کرو رجوع ادوب انلری تکذیب اده لر بولر بو حال ایچنده یکن اکسزین
نصرتمز و ظفرمز انلره ارشدی که اول قوملرین هلاك ادب انلری و انلره ایمان
کتورنلری نجات ورب فضلمز له قورتردق زیره بزم عذابمز دنیده آخرتده
اول مجرم و کافر قوملردن اراق اولمز اولردن عذابمزی کمسه دندرمز و دخی بیردی
که لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِأُولِي الْأَلْبَابِ مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ وَلَٰكِنْ
تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ
یعنی حق تعالی بیوردرکه تحقیق بز یوسفك و قرنداشلرینك واتالرینك قصه لرین ذکر
اتمکده عبرت وار شولره که عقل اسلرددر زیره عقل اولنلر یوسفدن آنی اکلرلر
که یوزلق ادنه ایلك اتمك کرك و صوچلولرك صوچنی نقدرچق اولودخی اولرسه
عفو ادب انتقام ترك اتمك کرك و دخی حق تعالیدن مقدر اولن بلایه صبر ادب
جزع قلممق کرك نتکم یوسف قرنداشلری جفاسنه صبر ایلدی انلرك صوچلرن عفو
ادب انلره احسان ایلدی و دخی بلکه شهواتنه صبر ادب کندوی عاصی اولجق
یرلردن صقلیه اکر آنی ترك اتدوکیچون دوکلب زندانه دخی کررسه نتکم یوسف
حق تعالیدن قورقب صبر ادب شهوتنه مخالفت قلدی زلیخایه مطیع اولمدی
زندانه کرمکه رضا وردی انکا رضا ورمدی و دخی بلکه الله تعالیه توب حاجتنی
مخلوقه عرض اتمك روادکل اکر ادجك اولرسه حق تعالی آنی کرو کندو نفسنه اصمرلر
دخی ادتق زحمته اوغرر نتکم یوسف زنداندن الله یه توب اول ساقیه الیجا قلدی دیکه
بنی ربك قتنده اکغل حق تعالی اول سببدن آنی دخی زنداندن اچنده اکلدی یدی ییل

ودخي بلكه الى التنده غيلره خبر صنوب جفا اتمك كرك عدل انصاف اوزره دكلمك
كرك نتكم يوسف ملك اولوب الى التنده غيلره حيف ظلم ايلدي كلنك حالني برلوبرنجه
رعايت قلوب صقلدي واما قرنشلري حالندن بوك عبرت الوب آكليكه كمسيه
حسد اتمكي رواكورميه واكر ادرسه كند وبلايه اوغررکه هيچ رلحتلق بولمز واول
مرادينه كامز زيرا اره حق تعالينك تقديرن منع اتمكدر اولخود اولجق دكلدر نتكم
يوسف قرنشلري يوسفه حسد اتدلركه يوسف تهراده لراتالري يانند محبوب
اوللر اول مرادلري برنه كلمدي عاقبت يوسف قتنده كند ولرخدمتكار اولدلر ودخي
بللر كه حق تعالى يه عاصي اولمق دنياده دخي فضاحتدر آخرتده دخي فضاحتدر اكر
توبه قلمياسي اولرسه نتكم يوسف قرنشلري اول اشلدكلري اشيله دنيده يوسف
واتالري قتنده فضاحت بولدلر بلكه انلردن صكره كلن امتلر اچنده دخي حق تعالى انلرك
قضيتسن هر اندردكي كتابده خبرووردي نتكم قرآنله خبرووردي تا قيامتدكن انلري بوخلايق
دلنده سيلديسر ليكن چون انلر توبه قلدلر اتالرني شفيع طوتب تضرع قلدلر مغفرت
بولدلر كرك هر عاصي ولن دخي بر الله قتنده مرتبه سي اولن كمسه صالحلردن شفيع
طوتب دعاسن آلدتا كه اميذ واره كه اولدخي انلر جلين مغفور اوله ويعقوب حالندن
بون عبرت آله كه الله تعالى سوكوسندن غيرنك محبتني كوكلنه كورميه وكركورورسه
الله تعالى غيوردر دلمز قولنك كوكلنده خالق محبتيله مخلوق محبتي شريك اوله آني
اندن آيرتا يلكو زكند ومحبتي اولكو كلده قرار طوته نتكم يعقوب يوسفدن آيردي
دخي حكمت عبرت بونده چوق بومذكور محصود دكل عقل اولب فكرادنه حق تعالى كشف
ايدربو برقاچ ظاهر زيدن تنبيه قلدق تا بافسن بونكله ادراك ادهسن پس حق تعالى بيوردكه
بو كلام كه كلام الله دركذب دكل مخلوق دكلني دكل حقدر كندودن الروكلن كتابلريكه
توريت انجيل زبور در اولري تصديق ايجيددركه كل حق كلام الله دردرودخي بو كتاب حلال وحرام
بيان قليجيدر افعالده دخي اقوالده دخي ضلالت طريقندن هدايت يولنه چكجيدر ودخي
نعمت عظيمدر شولره كه انلرك ايمان واردر ارشد بامرنه متمثل اولورلر وانوكله عمل قلب
ايكي جهانده سعادت بولولر الله تعالى دن دلرزكه بو كتابله عمل قلنلردن ورسولنك سنتي
برله سلوك ادنلردن قلي ويره وكلامني اشدب عبرت النلردن قلي ويره كندو فضليله

وكرميله

٩٤

وكرميله آمين سورة الرعد كلها مكية غير آيتين وهي خمس واربعون آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

المر ابن عباس ايدر بونك معنيسي دمكدر اولكه بن اول الله ونكم عرشدن ثرايه دكين
بو اكينك اراسنده نه وارسه بن بلوردم وكوردم بو خلايق كورمدكلري وبلمدكلري
نسنلر كلي بكا ظاهردر دخي دكلدر بعضلر ددلركم بو قسمدر الله تعالى بونكله قسم
ايدر الف الله اشارتدر ولام جبرائله اشارتدر ميم محمده اشارتدر را قرآنه
اشارتدر يعني الله حقيچون كه جبرائيلي محمده كندردي قرآنله تلك آيات الكتاب
والذي انزل اليك من ربك الحق ولكن اكثر الناس لا يؤمنون يعني حق تعالى
بيوردركه يا محمد اول كتابلركه قرآندن اوكدين اندي واول قرآن كه سكا اندرلدي
ربكدن دخي اول دلايللر وحجتلركه اثبات وحدانيتچون قرآندن اوك اندرلدي
ودخي اول نسنلركه جبرائيل كلوب سنك اوزركه اوقدي ربكدن سكا وحي اولندي
اول كلي حقدركه سز انكله عمل ادب انك احكامنه كركدركه متابعت قلسز ليكن بو
مكه اهلي اكا تصديق قلمزلركه اول كلام حقدر اكا انكار ادرلر بوندن صكره دونب
اول دلايللري ذكر ايلديكه اول خالقه تصديق واجب قلور عقل ولب ادراك ادنلره
نتكم بيوردي الله الذي رفع السموات بغير عمد ترونها ثم استوى على العرش وسخر
الشمس والقمر كل يجري لاجل مسمى يدبر الامر يفصل الايات لعلكم بلقاء ربكم توقنون
يعني اول اللهدر اول الله كم كوكلري يرندي يوجلتكله والولغله شويله كه كوردسن
هيچ دركي يوق ليكن انك دركي حق تعالى نك قدرتيدركه يرلري كوكلري دخي طوتن اولدر
چون كوكلري يرندي مستولي اولدي عرش اوزره حكميله بونك بيان كجدي ودخي آيله
كونشي مسخر قلدي آدم اوغلنلريچون كه كونش كندوزن روشنلق ويره وآي كيجه روشنلق
ويره تاكه اولر اول شعليله مصالحلرن قيودلر ويوللرن اكليلر بو آيله كون هر بري
فلكلرنده سير ادرلر اول اجل معلومه دكنكه اندن اوته تجاوز قلمزلر هر برنك منزللري
واردركه بومنزلدن طوغر عبادتله فرشتلراندر درسولرنه وحيله قرآن اچنده علامتلر
بيان قلور واحكاملري تحقيق ادراولكه سز اني اكليب اول بعث كوننه تصديق ادهسز
كه انك اچنده ربكزه وانك حضرتنه ملاقي اولسرسز چون كوكلر دلايلندن خبر ووردي

بوكز يرلرده كي دلايلدن خبر ورب بيورديكه هُوَ الَّذِي مَدَّ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ
وَأَنْهَارًا وَمِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ جَعَلَ فِيهَا زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ
لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ يعني اول الله دركه اول كم يري كعبنك النندن دوشندي صواوزره اماشول
كمي چلقنركبي هر طرفه چلقنب ميل دردي بو يوجه طاغلري يرادب اول يرلري انكله محكم قلدي قرار طوتب دولندي قوللريچون كه انك اوزرنده وطن طوتلر برقاچ كون عمر مقدر
تمام اولنجه دخي اول طاغلرده واولرده ارمقلر وبيكاردلر اقتدي كمي طتلو وكمي آجي كمي اسي كمي
صوق قوللر مصالحيچون ودخي انواع يمشلر يرتدي هر برنه بردرلو شكل وبردرلو لذت وردكه
برنده كي برنده يوق كمي طتلو كمي اكشي هم ياش وارهم قروسي بعض وقت ياش ينور وبعض وقت
قروسي ينور وحيواندن دخي چفت چفت يرتدي هم اركلي وارهم دشيسي ودخي كيجه له كندزي
يرتدي قچان كيجه كلسه قركوسيله كندوزي بوروانك اوزرنه غالب اولور وقچان كندز وقت
كلسه روشنلغله كيجه قركوسي اوزره غالب اولور آني بوردبدرستي اشبو ذكر اتدكمز نسنلرده
برهانلر ودليللر وار حق تعالينك برلكن اثبات قلمغه شول قوميچون كه انلر بو صنايعه بقوب
صانعك قدرتن اكلر ودخي انك واحدلغي صفتنه اقرار درلر بوندن صكره چوق دلايل وعلامت
بيان قلدي كرواول وحدانيتنه اثباتيچون تكم بيوردي وَفِي الْأَرْضِ قِطَعٌ مُّتَجَاوِرَاتٌ وَجَنَّاتٌ
مِّنْ أَعْنَابٍ وَزَرْعٌ وَنَخِيلٌ صِنْوَانٌ وَغَيْرُ صِنْوَانٍ يُسْقَىٰ بِمَاءٍ وَاحِدٍ وَنُفَضِّلُ بَعْضَهَا عَلَىٰ بَعْضٍ
فِي الْأُكُلِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ يعني حق تعالى بيوردكه بز يرلري يرتدق انواع اوزره
بعض يروار كه چوراقدرسنه بتمز بعض يروار كه انك طپرغي طتلوري بعض يروار كه طاشلو
قوملو وبعض يروار كه يمشلو ولطيف حال بودركه اولشو صو ربر برنه اكرلرسه برنده بتر برنده
بتمز كمي عمارت كمي دوزكمي بايرودخي بوستانلر يرتدق كه اچنده اوزملر وانواع يمشلر بتوردز ودخي
اكنلركه انلرك اچنده درلو درلو دانلر بتوردز ودخي خرما اغجلري كمي بيلكوز بريرده بتمش
كمي بريرده جمع اولب بتمش كمينك اوزدكي بر بودغي اكي يا اوچ اوزايوب كتمش وبو يمشلركه
بريرده بتر هر برنك لوني وشكلي ولذتي مختلف بر برنه بكزمز واغجلرنك دخي شكلي وقالبي
مختلف حال بودر برطپرقدن بتر وبر صو يله صوارلور صوارلن صو يا شلي قزل صاري ودكل اول
طپراق دخي بر رنك اوزره اكر بو يمشلرك طادي لذتي ورنكي مختلف اولدغي صو يله طپرقدن
اولسه البته واجب اولوريدكه بر باغچه اچنده بتن يمشلرك كلي طادي ورنكي بر اوليدي

بس معلوم دركه اول بتندن نه صونك خبري واركه صوردغي ندرنه طپرغك خبري
واركه بتوردكي ندر بوكلي اول لطيف خبير صنعدركه قدرتيله بواختلاف اوزره وجوده
كتوردي تاكه عقل اولنلر اندن اكليلركه اول صانع واحد در قادر در نه دلرسه اشلر هر
برشده آنك عجزي يوقدر وبو آدم اوغلننك دخي مثالي همان بو بمشلر دركه دكلنك اصلي
بر آدم بو انواع شكللرندن مختلف اولدي يوز بيك آدم بريره جمع اولسه اكي آدم بولنمز كه
شكللري تمام بر برنه بكزنيه هيچ فرق اولنميه بو آدم خود بر جسم دكل اول عرض كوركه بر
كوز نعتنه دكل يعني بو اوازلركه آدمده وار در هيچ برنك اوازي برنه بكزمز وبو كلسيله
كمي مؤمن كمي كافر وبو مؤمنلرك دخي كمي فاسق عاصي كمي مطيع صالح كمي عالم كمي جاهل
بس بو كلي ذكر اولننلر دليل برهاندر حق تعالينك وحدانيتنه وكمال قدرتنه تفكر ادب
اكلر بوني شول قوم كه انلرك عقل وادراك وار اول كفر وشرك ترك ادب كوكلدن يقين حاصل
ادب دلندن انكار كدردر بوندن صكره كرو بيورديكه وَإِن تَعْجَبْ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ أَإِذَا كُنَّا
تُرَابًا أَإِنَّا لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ الْأَغْلَالُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَأُولَٰئِكَ
أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ يعني يا محمد سن اول مكه اهلنك سني تكذيب قلدقلرن
الله تعالى يه كافر اولدقلرن اكر عجبلرسك دخي عجب انلرك بو قوللريكه دير لر اشبو بز
طپرق اولب چوردكدن صكره يعني كرو يكي مخلوقمي اولرز بونه اوجوق نسنه در ديو بعثه
انكار اتدلر اول كفرلري جزاسي كركدركه اولرك صاغ اللري بوينلرنه دمورلنه اود عذاب
اچنده كه اولر ابدي اصحاب ناردن انده دايم اولسلر كرك ودخي بيوردكي وَيَسْتَعْجِلُونَكَ
بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِمُ الْمَثُلَاتُ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ لِّلنَّاسِ عَلَىٰ
ظُلْمِهِمْ وَإِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ الْعِقَابِ ابن عباس ايدر كافرلر كلوب استهزا ايله رسوله صوردلر
كه بزه عذاب نه وقت كلور حق تعالى بو آيت اندرب بيورديكه يا محمد بو اهل مكه تعجيل
ادب سندن صورر لركه اول عذاب طلب ادرلر عافيتدن وسلامت لقلردن اوكدن
دلرلركه اول عذاب بولوه تعجيل اولنه اول عافيتلري الدن فوت اوله بولر اول عذابه انكار
دخي ادرلر حال بودركه بو قريشدن اوكدن نيجه بزم عقوبتلرمز ايرشب انتقامله بو نيجه قوم هلاك
امشو بدرستي سنك ربك يا محمد مغفرت استدير لرغ شولريكه كفرلرندن توبه قلدلر موحد
لردنا ولالر ودخي تحقيق سنك ربكك عقابلري وعذابلري قتدر شولره كم شرك كفر اوزره

اولدلر توبه قلمدلر ودخی بیوردیکه ویقول الذین کفروا لولا انزل علیه آیة من ربه انما
انت منذر ولکل قوم هاد یعنی بو کافرلر دیرلرکه نیچون بو محمده اوزره بر علامت نشان
اندرلمیه که نبوتنه و رسالتنه دلیل اولیدی حق تعالی ایدرکه یا محمد بو دستی سن بر قورقیجی
سن و بو امتنه بر خبر ارشدرجسن ارشدرکه هر قومک بر دعوت قلیجسی وار ضلالتدن
هدایت یولنه دعوت قلور اما هدایت ورن بنزکه کیمه دلرسوز اکا هدایت ورزنجز که
اول هدایته اهل اوله و دخی بیوردیکه الله یعلم ما تحمل کل انثی وما تغیض الارحام
وما تزداد وکل شیء عنده بمقدار عالم الغیب والشهادة الکبیر المتعال یعنی حق تعالی
عالمدر بلورکه هر بکلو عورت قرنده کتوردیکی دمدد قزمدر ودخی اول رحم اچنده
یاتن ولدک خلقت تمامدر یقسه ناقصمدر السنزمی اولسر یا کوزسزمی اولسر یا دلسزمی
اولسر یا ایقسزمی اولسر ودخی ارحام مدتندن ارتق اکسک اولدیغن بلورکه قنغی ولد
تمام طقوز آیده طغدی و قنغیسی اکسکده و قنغیسی ارتقده بو کل نسنه انک قتنده تقدیر
اولنمشدرکه اندن زیاده نقصان اولمز و بعضلر دمشلرکه تچان عورت حامله اولسه
دخی غذی بغلنسه غذر کورمسه اول قان اول ولده رحم اچنده رزق اولور انکله تربیت
اولنور کرا اول عورت حامله یکن قان کورسه اول اوغلن طغدیغی وقت اول غذر کورمین عورتک
طغوردیغی اوغلندن کچرک و ضعیف قطوغر ودخی بلمکلکه الله تعالی بو قوللرک سرلرن
دخی بلور و آشکاره لرن دخی بلور و اولمشی و اولجغی دخی بلور و اول ولوردر اندن که آنک
اهل ولدی اوله یحود شریک اوله سنز هدرا اول بو کلسندن ودخی حق تعالی بیوردیکه
سواء منکم من اسر القول ومن جهر به ومن هو مستخف باللیل وسارب بالنهار له
معقبات من بین یدیه ومن خلفه یحفظونه من امر الله ان الله لا یغیر ما بقوم حتی یغیروا
ما بانفسهم واذا اراد الله بقوم سوءا فلا مرد له وما لهم من دونه من وال یعنی الله قتنده
برابردر سز لکمسکم عملنی کزلو قلدی و شول کم آشکاره قله و شول کم کیجه قرا کوسنده اشلیه
واول کم کندوز روشنلغنده اشلیه کرک طاعت کرک معصیت کلسی اکا برابردر نه اشلدکن
بلور اکا خفی دکلدر آنک صقلیجیلری واردر او کنده آردنده انی الله امریله صقلرلر تا اول
تقدیر اولنن نسنلره ارشنجه تجنکه اول مقدر اولنه اکا ارشه اول صقلیجیلر ارادن چقو.
اول تقدیریله قورلر بعضلر دیدلرکه معقبات اول فرشتلردرکه بری کندوز بله اولور اخشمین اول

کندز

کندز عملنی الور حق تعالی حضرتنه کدر اول کیجه فرشته سی کلور انوکله ارته طوغنجه
بله اولور ارته طوغجق اولدیکیجه عملن صقلرالب حضرته کدر اول کندز فرشتسی کرو کلور
آنک عملن صقلرلر الله تعالی دستوریله و بعضلر دیدلر اول معقبات مؤمنلرک کورکلو
عمللری و خیرلریدر که آنی الله تعالینک عذابندن صقلر منع ایدر اول وقتده و دخی
قبر اچنده و قیامت کوننده الله تعالی بیوردرکه بر قومه وردکی نعمتی آلب کرو محنته
دوندرمز تا اول قوم کندو نفسلرندن حال شکری کفره دوندرمینجه نتکم حق تعالی مکه
اهلنه کندو اچلرندن رسول کندردی و انلرک اچلغنی طوقلغه دکشردی و قورقولردن
امین قلدی اول رسول برکتیله انلر اول نعمتک قدرن بلمدلر اکا کافر اولدلر حق تعالی اول
رسولی انلرک اچندن چقردی اول نعمتی مدینه اهلنه عطا قلدی اما بو آیتده تنبیه
وار جمیع قوللره تا که حق تعالی وردکی نعمتنه کفران نعمت اولمیلر انک شکرن یرینه کتوره لر
تا که اول نعمت کروالرندن زایل اولمیه و دخی حق تعالی ایدر تچان الله تعالی بر قومه
عذاب قلب هلاک اتمک دلسه انک حکمنی کسه مانع ادجی یوق و دخی انک هیچ بر قوم
ودوستی اولمزکه اول عذابی اندن دفع اده لر و دخی بر صغنجق یولمزلرکه وار اکا صغنوب
قورتللر بس کرکدرکم عقل اولنلر شمدیدن صغنجق الله طوتنلر کناهدن طاعته و کفردن
ایمانه صغنلر تا که ایکی جهانده نجات بوللر و دخی حق تعالی بیوردیکه هو الذی یریکم
البرق خوفا وطمعا وینشئ السحاب الثقال ویسبح الرعد بحمده والملائکة من خیفته
ویرسل الصواعق فیصیب بها من یشاء وهم یجادلون فی الله وهو شدید المحال یعنی
حق تعالی عظمتندن خبر ور بیوردیکه اول الله درکه اولکم سزه کوک یوزندن یلدرملر
کوستردی یولده سفرده یوریانلری و کونله بنجک مصلحتلری اولنلری قورقتمقلق یوزندن
یغمور اولوب ضرر اردوا و لوردیه مقیم اولنلری و یغمورله بنجک حاجتلری اولنلری امدرمق
یوزندن که انلره یغمقدن فائده واردر زیرا یغمور یغمق بعضلره ضرر اولور و بعضلره
رحمت اولور کلی خلقه ضرر اولمز و کلنه دخی منفعت قلمز و دخی الله تعالی در بو هواده
آغر بولتلری یغمور دیوکیله سیله سررر بهر و لایته ارشدرلرکه دستور اولمینجه بر قطره یره
دشرمز و دخی هر ملک رعد حق تعالی یی تسبیح ادر و اکا حمد ادر بر ساعت اندن سست اولمز
روایت درکه رسوله رعددن صوردیلر دیدلرکه یا رسول الله بو رعد نه نسنه در رسول

بیوردیکه رعد کوکده بر فرشته در رعد آنك آدیدر اول آوازکه اشیدلور اول بولتلره چاغریب سردکیدر که بر برنه اولشب بردم اوللراول بیموردلری کتوریب حکم اولنن یرلره التلر ودخی فرشتلر اکا تسبیح وحمد ایدرلر اندن قورقیجی اولبن ودخی حق تعالی در که کوکدن دنو نستوز اودکندردیوپر ادملشدن کمه دلرسه ارشورکیندردکه اولر الله تعالینك وحدانیتنده مجادله یکن زیره الله تعالینك عقابی قیتیدر قوتی محکمدر کمی طوتادسه خلاص اولمز مجاهددن روایتدر ایدر بر یهودی رسوله کلدی ددیکه یا محمد خبر ور بکا که سینك ربك ندندر انجودر یمدر یا جوهردر یمدر حق تعالی منزهدر یوجه در اندن که آنی بو نسنیله وصف ادهلر پس اول یهودی بو سوالده یکن حق تعالی اکا برصاعقه کندرب هلاك ایلدی عامر بن الطفیل کلدی رسول اوزرنه کردی ددیکه بن مسلمان اولین شول شرط اوزده که بو شهرلر اهلنه سن والی وحاکم اولسن طشره بریه اهلنه بن والی وحاکم ولم رسول اکا ددیکه اکر سن مسلمان اولسن کرو قلان مسلمانلر اوزره زیاندن اصیدن حکم نه اولرسه سکا دخی اول اولسر عامر کرو ددیکه یوق طیرق اولولره سن حاکم اول لجدن یوکدن اولولره بن حاکم اولین رسول کرو اولکیلین جواب وردی عامر کرو ددیکه امدی سندن صکره حکم بنم اولسون رسول همان کرو اولکی جواب وردی عامر قاتی غضبه کلدی ایتدی البته والله بن سنك اوزرکه بیك صاچلو سقللو ازنلردن و بیك دخی یلك یوزیکلردن اونربا وکی طلدرمینجه قومیم بوقاتغله چقدی اربد بن قیسه صاشندی اکا ددکه کل سن محمدك اوزرنه کر آنی سوزه طوت غافل ایله بن آنی اولدورین اول اربد اکا ددیکه سن کر غافل ایله بن اولدورین پس اکسی بله رسول اوزرنه کردیلر بسلدی عامر کرو صتوردیکه سنك دبك التوه ندندر بیتسه کمشدیمدر چون سوزی اوزدوطوردیلر کرو چقدیلر عامر اول اربده ددیکه نولدی سکا که آنی اولدرمدك اربده ددیکه نقدر که اولدرمکه قصد ایلدم سنی انوکله بنم ارامده کوردم سن مانع اولدك جبرائیل کلوب بولرك قصدینی رسوله خبر وردی رسول انلرك اوزرنه یوز دعا قلدی ناکاه برصاعقه اندی اوده اول عامری هلاك ایلدی بو بحن آیتنده اندی که ذکر ایلدك وبوندن صکره کرو بیوردیکه
لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُمْ بِشَيْءٍ إِلَّا كَبَاسِطِ كَفَّيْهِ إِلَى الْمَاءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَالِغِهِ وَمَا دُعَاءُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ یعنی بو کلمه اخلاصکه لا اله

الا الله دربو اول الله کدرقوللرینی بوکله کندویه دعوت قلور تاکه آنك دعوتنه اجابت قلوب خلاص بولالر شول لرکه اول اللهی قیوب اول بتلری صنملری کندولره معبود طوتندلر حال بودرکه اول طپنلره هیچ برنسنك منفعتی یوق اولشول غایت صوصمش کیدرکه صودن یکا الی اوزتمشدر دیلیه اول صوی قعزرکه اغزمه کل ابدا اول اولجق دکل بو یر منلدرکه عرب اچنده سیلر شول کستی حقنده که برالنه کرمیجك نسنینی طلب ایده حق تعالی دخی اولرك عادتی اوزره بوکافرلر حالنه مثل قلدیکه بولر دخی اول صنملرینه عبادت ایدب خلاص طلب ایتدکاری انجلین درکه هرکز اولجق دکل پس بو مکه اهلنك اول بتلرینه قلدقلری هباء منثور ضایعدرکه آخرتده قچنکه اکا محتاج اوللر هرکز منفعت ادسر دکل ودخی بیوردیکه وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَظِلَالُهُمْ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ یعنی الله تعالی حضرتنه سجده قلب عبادت ادرکلی کوکلر خلایقی ودخی یرلر خلایقی کمسی طاعتله کمسی دلردلمز اما اولرکه مؤمنلردر طاعت ادب کندولر رضا لله حق تعالی یه سجده قلب عبادت ادرلر اما اولرکه کافرلردر دلردلمز سجده قلورلر واهل اخلاص اولنلر الله تعالی یه طوعله رضا یله عموم اوزره خبر وردی ددیکه یرده کوکده هر کسنه که واردر اکا سجده ادرلر پس بو دلالت قلور که یرده کوکده هیچ بر اکا سجده قلمز مخلوق اولمیه حال بودرکه بز کورزبو بحه کافرلر حق تعالی یه سجده قلمزلر کمی کونه وکمی آیه وکمی بوته سجده قلورلر پس صحیح قول بونده بودرکم سجده دن مراد خضوع وتواضع اوله حقیقتا اولمیه زیره کلام عربده سجده خضوع معنسنه جوق کلور بودخی عادت عرب اوزره نازل اولمش اوله پس آیت معنسی بویله اولکه یرکوك الله تعالی یه خضوع ادرلر طوعله قللق یوزندن وکرهله دلردلمز خضوع ادرلر خلقت یوزندن یعنی بولرك برادملغی بر هیئتی اوزره دلالت قلرکه بولر مخلوقدر محدثدر وبولرك برخلاقی ومحدثی واردرکه اول بولرك مولاسدر بولر اکا قولدر پس کافر اکرچه دلیله اکا انکار ادرحکم خلقتده اکا خاضع ومتواضعدر زیره بولرك اول هیئتلریکه مخلوقدر بالذات مقردر حق تعالینك وحدانیتنه وکندونك ضعفنه وعاجزلغنه که اکر یرکوك اهل جمیعی دیرلب بر برنه معاون اولسلر انك اوزره که بر ذره وجوده کتوره یا بر حرکتدن ذرهء وجوده کتوره لر یا بر حرکتدن ذرهء ساکن قلالر ویا بر ساکن اولمشی متحرك قلالر اللرندن کلمز عاجز قلورلر بوندن اتوردکه اکر اول کافرلره سؤال

اتسلر بو يري كوكي كمر يرتدي و بو كلي يرادلمشه مالك كمدر كه كلي اكا مسخر مطيعدر كمسه اكا
غالب اولب كندويه مسخر قلمز كل مقهور مخلوق آنك مقهوريدر ضروري انلر جواب ورب
درلر كه الله تعالى در پس بو جهتله كل اكا خاضعدر وانلرك كولكلري دخي الله تعاليه
سجده ادرلر كولكنك سجودي دوران ايتمكدر دوران شمسله كون قنغي يكا كه توجه قلسه
كولكه انك مقابله سنده دوار در ير يوزنده سجدلر هيئتي اوزره بعضلر درلر كه بو ظللك دخي
سجده سي اول خضوع معنسي اوزره دركه كجدي بو كولكنك سجده سيني مقيد قلدي صباح
وقبتله اول اكندو واخشام اراسنه زيرا اكثر دنيايه كولكه واقع اولديغي اول ايكي وقت
اچنده در بوندن صكره دخي بيورديكه قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللّٰهُ قُلْ أَفَاتَّخَذْتُمْ
مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ بِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ
تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ أَمْ جَعَلُوا لِلّٰهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ قُلِ اللّٰهُ خَالِقُ
كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ يعني حق تعالى بيوردكه يا محمد ايت بو مكه اهلنه كمدر بو يرلرك
كوكلرك خالقي كمدر اگر سكا كركلو جواب ويرمزلرسه خوش والا اورميسي اولرلرسه سن
ايتكل كه يروك كوكك خالقي اول الله در وايت دخي كم سز اول اللهي قويوب نته معبود طوترسز
وعبادت ادرسز شول كمسلره كم كندو نفسلرينه دخي مالك دكللر كه بر اصلو نسنيي كندولره
حاصل قلهلر وزيانلو نسنلري كندولردن منع ادهلر بوندن دخي قومدي بلكه اولرك
حالنه مثال قوردب درديكه ايت يا محمد كور اولب كورمينلر ايله كوزلري كورنلر برابرمدر
يعني برابر دكل پس نتكم اولر برابر دكل مؤمنله كافر دخي ايله برابر دكل و دخي اول جاهللركم
امر آخرتده فكر ايتميوب حقدن نيكاره رغبت ايتميلر برابر دكل اول عالملر كم دايم فكر سعيي
امر آخرتده اوله و توجهي اللهدن يكا اوله و دخي ايتكم روشنلغله ظلمت برابرمدر بسين
كفرله ايمان دخي برابر دكل يعني بو كافرلر اول صنملرني الله تعاليه شريكمي قلورلر اولر اول
بوتلرني نه وجهله بزه شريك ادرلر اولر دخي الله تعالى يرتدوغي كبي نسنه مي يرتدلر كه انلره
الله تعالى يرتدوغيله انلرك يرتدوغي اراسنده اشتباه واقع اولدي بلمدلر اندن اترويي
شريك قلدلر چون الله تعالى اول كافرلرك صنملري ايچون بو مثلي قوردي اولر جواب بوليب
سكوت ايتدلر پس حق تعالى بيورديكه ايت يا محمد كلي مخلوقك خالقي اولدر الله تعالى در
كه بو در انك شريكي يوقدر قهاردر جميع عناد ادنلر اكا انكار قلنلري قهرايله دنياده

هلاك ادوب آخرتده ابدي عذابه مبتلا قلور بوندن صكره حقله باطل اراسنده مثال
قلديغي ذيره عربك عادتي بودركه قچان بر كادمي روشن قلب اكلتمق دلسه بر مثل قوردر
حق تعالى دخي انلرك عادتي اوزره حقي باطلدن ايرمك ايچون مثل قوروب بيورديكه أَنْزَلَ
مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ أَوْدِيَةٌ بِقَدَرِهَا فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا رَابِيًا يعني حق تعالى كوكدن
يره صو اندردي هر دره نك مقداري قدر سيل آقتدي يعني اول اولو كيك اولن دره نك سيلي
دخي اولو آقندي و كچي طار دره دن دخي اول صغديغي قدر آقدي پس اول سيل اوزره آقمغله
كپوكلر جمع اولب كترلدي كه اول درنك كي يا نه يغلدي مقصود بوندن مثلدركه
حق تعالى قرآني يغموره بكزتدي كه كوكدن اندردي و كوكللري اول درهلره بكزتدي
بو نفس هوالريني اول سيله بكزتدي كه كوكللر اچنده بر بري اردنجه طرمدن
كوكله واقع اولرشول چغلدوسي كبي كه دره ده اقر اول سيلي و ذرندكي كپوكي
باطله بكزتمشدر پس هر كوكل هواسي وتمناسي نقدرسه آنك دخي باطل افعال
واقوالي اولقدردر زيره كوپك چوقلغي سيلك چوقلغي قدر اولور نتكم اول سيل
بولدغي چورچوب ومرداري جمع ادركتورر و بو هوا دخي نقدر باطل وارسه آني
جمع ادر نتكم كوپكك وزن مقداري يوق وخلق قتنده اول باطلك دخي الله تعالى
قتنده مقداري يوق اول باطله چپسلره وباطل ديو طوتنلره ثواب دخي اولمز نتكم اول
كپوكه كمسه اعتبار ادب بها ورمز و بوندن صكره التونله كمسه مثل قوروب
بيوردي وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ حِلْيَةٍ أَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ مِثْلُهُ كَذَٰلِكَ
يَضْرِبُ اللّٰهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ
فِي الْأَرْضِ كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ اللّٰهُ الْأَمْثَالَ يعني حق تعالى سزه سزوكچون التون
كمش يرتدي كه انك اوزرنه اوديقب سزدرسز كه اندن زينت دوزب كيسن
انك دخي سزب چندن اولچرك وغش چقرصا في التون كومشي قلور يا خود اوكوزده
متاع دزمك ايچون بقري و دموري و توجي اوده قيب سزدسز انلرك دخي چركلري
وجلشلري چقب كتميجه وتمام خالص دمر و بقر و توج قلميجه اندن هيچ بر متاع
دزلمز كه اندن منفعت اوله اما اول كپوك ازولر محو اولركد داغلر كوكنه يا پشمغله ودرنك
كنارينه آتلمغله اول صوصا في قلور كه خلق انوكله منفعت طوترهم اچمكله هم يره

سكب كتنلر واوتلر بتورمكله واول صاني صويله بجه منفعت طوتاورسه ايمان
يقينله دخي اول ايمان اهل دنيده آخرتده ايله منفعت طوترنتكم اول كپوك محو اولور كدر
فائده طوتلمز اول باطل دخي ايله محو اولور كه اهل باطل اندن نه دنيده نه آخرتده
ثواب بولمجق دكل و دخي نتكم اول التونك كومشك و بقرك دمرك چرك كدوب خالص
قلور اوده كرمكله انجلين اول فعل حق دخي ثوابني حق اهلنه باقي قلور پس حق تعالى
حقله باطله اشبو نجلين مثل قوربحقي باطل بيان قلور حقي ظاهر ادب حجت دليل اقامت
ادرامدي بو مثالري و تجليري كملر و كچون بيان قلدي آني ذكر ادوب بيوردي كه
لِلَّذِينَ ٱسْتَجَابُوا۟ لِرَبِّهِمُ ٱلْحُسْنَىٰ وَٱلَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِيبُوا۟ لَوْ أَنَّ لَهُم مَّا فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُۥ
مَعَهُۥ لَٱفْتَدَوْا۟ بِهِۦٓ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ سُوٓءُ ٱلْحِسَابِ وَمَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ ٱلْمِهَادُ يعني شول لر
كم بو مثالري بزوم كلامزدن اشدب فهم اتدلر حقي باطلدن اكلدلر اول حقه رغبت
اولخالقلرنه دنيده مطيع اولدلر انلره عوضلر آخرتده جنت وار باقي انواع نعمتلر اله
اما اولر كم بو مثالرودن فهم ادب اعتبار المدلر حقدن اعراض ادب باطل طوتدلر
دنيده خالقلرنه مطيع اولمدلر يارن قيامت كوننده اكر جميع دنيا طولسي انلرك التون
اولسه كلسني ورسه كه انوكله كنذ ونفسني عذابدن خلاص قله اول اندن قبول
اولنجق دكل و نفسني عذابدن خلاص و لجق دكل بلكه انلره قت عقابله حسابلر
وار در كه هيچ حساب اولنمدق بر اشي قلميه و بر كناهي يرلغنميه اندن صكره دونب
ورجق يرلري جهنم اوله كه نه يوز قرار ادجك يردر انده كرن ابدا دالحلق بولجق
دكلدر بوندن صكره برمثال دخي قوردب بيوردي كه أَفَمَن يَعْلَمُ أَنَّمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ
ٱلْحَقُّ كَمَنْ هُوَ أَعْمَىٰٓ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ يعني حق تعالى بيوردي كه يا محمد شول كسكم
ربكدن اندرلن كلام حق بله اول مثالري اشدب فهم ايليه و حقدن يكا رغبت
قله اول شول كسه كبي مي اولركم كوكل كوز كور اولدي حق كورمدي و قرآن حق بلمدي
بو كوز برابر دكل پس تحقيق بو قرآنله اوكتلنمز الا اولركم عقل اسلريدر حقي باطلدن فهم
ادب تميز ادلر و دخي بيوردي كه ٱلَّذِينَ يُوفُونَ بِعَهْدِ ٱللَّهِ وَلَا يَنقُضُونَ ٱلْمِيثَٰقَ وَٱلَّذِينَ
يَصِلُونَ مَآ أَمَرَ ٱللَّهُ بِهِۦٓ أَن يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُونَ سُوٓءَ ٱلْحِسَابِ وَٱلَّذِينَ صَبَرُوا۟
ٱبْتِغَآءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ وَأَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَأَنفَقُوا۟ مِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً وَيَدْرَءُونَ

بالحسنة

بِٱلْحَسَنَةِ ٱلسَّيِّئَةَ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عُقْبَى ٱلدَّارِ يعني حق تعالى اول قرآنله اوكتلنن كمسه در
اهل انلري وصف ادوب بيوردي كه اولر شول كمسلردر كه الله تعالى ايله كندولردن اسند
غي و دخي خلقلر اسنده غي اولنن عهده وفا ادب يرنه كتوردلر دخي ميثاق كندولره
اولنن عهدلري كه الله تعالى نك ربوبيتنه و خالقلغنه و كندولرك قوللغنه اقرار
قلدلر انك مولىلغي حقني صقليوب يرنه كتوردلر و كندولرك قوللوغني اثبات ايدوب
آنك امرن طوتمغله اظهار قلدلر و دخي اولردر كم حق تعالى ولشك ديو امر اتدوكي يره
اولشدلر صلهٔ رحم اتدلر قوم قبيلدن كسلمدلر و اهل علمه و اهل صلاح صحبتنه
و دينلرنه آخرتلرنه خير اولجق يرلره واصل اولدلر و شرلردن منقطع اولدلر و جميع
انبيايه ايمان كتوردلر و دخي الله تعالى دن قورقدلر اول نهي اتدوكي نسنلردن اراق
اولدلر و قيامت كوننك فتي حسابندن قورقيما لي چوق جمع اتمدلر و اللرنه كرني
دخي اسراف يره خرج اتمدلر الله رضاسي اولدوغي يره انفاق اتدلر و دخي حق تعالى
فرض قلدوغي طاعتلري يرنه كتورمكه صبر اتدلر و معصيتلردن يغلنمغه صبر اتدلر
و حق تعالى دن ايرشن بلالره و مصيبتلره صبر ايلدلر جزع قلمدلر الله تعالينك رضاسن
طلب ادوب دخي و قتلريله نمازلرن قلدلر ركانلرن و شرطلرن يرنيه كتوروب صقلدلر
و انلره رزق وردوكمز مالرندن كزلو آشكاره زكوتلرن صدقلرن وردلر و دخي بر
كمسه انلره برمز كلام سويلدسه انلر آني ايو سوزله منع اتدلر يا خود كندولرك دلنه
بريرمز كلام كلسه بركوحقنه سويلمكه اولر آني ترك ادب انك حقنه ايو كلام سويلدلر
اشبو كلي ذكر اولنان عاقللرك صفتلريدر كه الله دعوتنه اجابت ادوب كامطيع
اولدلر پس بو لرك ثوابلرن بيان قلوب بيوردي كه بو لرك عاقبت دونب و رجق يرلري
كوركلو مقامدر و اول كوركلو مقام دخي ندر آني بيان قلب بيوردي كه جَنَّٰتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا
وَمَن صَلَحَ مِنْ ءَابَآئِهِمْ وَأَزْوَٰجِهِمْ وَذُرِّيَّٰتِهِمْ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ يَدْخُلُونَ عَلَيْهِم مِّن كُلِّ بَابٍ سَلَٰمٌ
عَلَيْكُم بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى ٱلدَّارِ يعني اول صفتلردن ذكر اتدوكمز اولوا الالباب كه مهاجر
و انصاردر و دخي اولركم حاللرن اولره بكزدلر تا قيامته دكن انلرك اتالرندن و اوغلنلر
و عورتلرندن يا خود اولردن غيري خلقدن هر كسكم ايمانه كلوب الله مطيع اولدي
علمني خالصله اصلاح قلدي بولر كلي اول مقيم فناسز جنتلره كردلر تختلر اوزرنده ابدي

سعادته اولشلر شول کرامت حاصل قلورلرکه فرشتلردن هر قپودن کروب انلره
حق تعالی دن هدیه لر کتوروب سلام قلورلردرلرکه سلام اولسون سزه که سلامت
اونه کردکز سلام قونشلغنه کلدکز اندن اترو که الله تعالینک امرن یرینه کتوردکز
صبر اتدوکز نفس هوالرنی منع اتدوکز کشنک عاقبت جنتلی ولمقدنه کرکلو نسنه در
چون حق تعالی یه اول مطیعلرک و دعوته اجابت قلنلرک حاللرن و مقاملرن بیان
قلدی اندنلره اکا رغبت قلمغیچون بوندن صکره اول اجابت قلمیوب مخالفت قلنلرک
حاللرندن بیان قلب بیوردیکه وَالَّذِينَ يَنقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِن بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ
مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَن يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَٰئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ یعنی
شولر کم الله بله عهدلرن صدلر قوللغه بیون ورمیه جبا وصفت اولدلر اول میثاق
کونده محکم تاکیدله حق تعالینک وحدانیتنه اقرار اتمشکن کروانکا رد قلدلر الله تعالی
اولشونک دیو بیوردغی یرلردن کسلدلر قومه قبیله یه اولشمدلر و جمیع پیغامبرلره اناندلر
بو یریوزنده فساده سعی اتدلر الله دن غیریه عبادت قلدلر و بر بریله زدرب کایلدلر
انلر اولردرکم حق تعالی اولره دنیده لعنت قلوب عذابله مبتلا قلدی و آخرتده دخی
لعنت ادوب رحمتندن ایراق ادوب ابدی عذابه مبتلی قلسر انلرک آخر دونب ودجق
یرلری نه یوز مقامدرکه اول جهنمدر و بوندن صکره بیوردیکه اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ
لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَفَرِحُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا مَتَاعٌ یعنی الله
تعالی دردکه بعض قوللرنه رزق بول قلی ویردرو بعضسنه طار قلی وردر اختیار انکدرکه
بایلره غنا و فقیرلره فقر اختیار قلوردر زیره حکیم مطلقدر هر برینک صلاحنی بیلدکن بلور
اکا کوره علاج ادرکه دینی فساده ورمیه اما اولکم عهدلرن صیوب انکار دیولنه
قدم بصدلر انلر بو حیات دنیای آخرت حیاتی اوزره اختیار قلدلر حال بودرکه بو دنیا
حیاتی دکلدر آخرت حیاتی قتنده الا شول صرچه دن دولمش قپچق کبیدرکه صنوب
فنایه ورمغی نتیجه ده صندقدن صکره بتون اولمغی دخی ممکن دکلدر دنیانک دخی بقاسی
و فناسی انجلین در زوال یقیندر فناسندن صکره کرو قیامنه دخی امکان یوقدر و دخی
بیوردیکه وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِّن رَّبِّهِ قُلْ إِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي
إِلَيْهِ مَنْ أَنَابَ یعنی بو کافرلر درلرکه نیچون بو محمدک اوزرنه بر علامت اندرلمیه اول

ربندن که انک رسوللکنه دلالت قله حق تعالی درکه یا محمد ایت بددستی الله تعالی
کیمی دلرسه ضلالته برغوربو قوللرندن چون اولر هدایته رغبت قلمیلر و کندو دیننه
ارشاد قلور شول قوللریکه شرکدن اعراض ادب حقدن یکا رغبت قلور بس هر کمسه مطلوب
نیسه و نیه طالب ایسه اول اکا ورلور و دخی بیوردیکه الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُم بِذِكْرِ اللَّهِ
أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَىٰ لَهُمْ وَحُسْنُ مَآبٍ
یعنی حق تعالی هدایت ورب صواب اوزره طوترشولری که ایمان کتوردلر و دخی کوکللری
حق تعالی ذکریله ساکن اولب دلنر هیچ انک وحدانیتنه کوکللرنه شک شبهه واقع اولمز
و دخی برکسه الله ذکر ادب اندچسه کوکللری انلر شبهلری مرتفع اولر و دخی خبر دار اولکه
الله تعالی ذکریله ساکن اولن شول کمسلر کوکللریدرکه ایمان کتوردلر الله تعالینک برلکنه
و محمدک رسالتنه و قرآنه که حق کلامدر انکا تصدیق قلدلر اندن عمللرندن صالح قلدلر
جنت اولرکدر دخی اول طوبی اغاجیکه هیچ برکسنک اولمیه اول جنت اچنده که انک بدعندن
اکا کرمنش وله انک اوزدکی التونددر هر بر باغنک بیوکلکی اول قدردرکه مشرقدن
مغربه دکن برور بعضلر درلرکه طوبیدن مراد خیر ساعت اولرکدر دیمک اولر دخی اول کرکلو
مقاملرکه جنتدردر حق تعالی جوارنده و دخی بیوردیکه كَذَٰلِكَ أَرْسَلْنَاكَ فِي أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ
مِن قَبْلِهَا أُمَمٌ لِّتَتْلُوَ عَلَيْهِمُ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُونَ بِالرَّحْمَٰنِ قُلْ هُوَ رَبِّي لَا إِلَٰهَ إِلَّا
هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابِ یعنی یا محمد سنی بز رسول کندردک بو امته نتکم سندن اول
کچن امتلره رسوللر کندردک تا که سن اوقیوب انلرک اوزرنه خبر ورسن شول نسنیکه ترا ند
سکا وحی ادب اندردک که اولر رحمانه انکار ادب تکذیب ادرلر یعنی یا محمد اول عبدالله بن
امیه اصحابله درلرکه بز مسیلمه دن غیری رحمان بلمزز حق تعالی بیوردیکه ایت یا محمد اول
رحمان بنم ربمدرکه اندن ارتق معبود یوقدر الا اول در بزم اکا اعتماد و قلبکلی اشو بکا
تفویض قلدم که بنم دونمکلکوم اندن یکادر و دخی بیوردیکه وَلَوْ أَنَّ قُرْآنًا سُيِّرَتْ بِهِ
الْجِبَالُ أَوْ قُطِّعَتْ بِهِ الْأَرْضُ أَوْ كُلِّمَ بِهِ الْمَوْتَىٰ بَل لِّلَّهِ الْأَمْرُ جَمِيعًا بو آیتک سبب نزول بو یدیکم
عبدالله بن امیه دخی انک اصحاب مکه کافرلرندن رسوله ددلرکه اکر کرچک رسولسک
اشبو مکه طاغلرندن برنی برندن قوپر سیر اتسون کورلم یا خود اراق سفرمزی یقین ادی ویر
نتکم سلیمان اندی یلله یا خود اولوی سیلت اشدلم نتکم عیسی دعاسیله سیلتدی پس اول

وقت حق تعالی بو آیتی کندردی بیردیکه اکر بو قرآنله طاغلری مکانندن قوپرب یورتمك
استسلویا بونکله بر آیلق یول صباح وقتنده و بر آیلق یول اکندو وقتنده سفر قطع اتمك
دلسلویا اول قرآنله اولوسیلتمك دلسلر بو کلسی بر نه کله چون بز بو نسنه لری محمدك اتنی
قرآندن الرو قرآنله اشلدك محمد اینی قرآنله دخی یکرك اشلرز اما اکر اول دکلرز دخی بز
اشلیسی اولرسوز بولر هنوز ایمانه کلمزلر بلکه دوکلی اشلر الله رجعد نحکم انکد دکیمی
هدایته اهل اوله اکا هدایت ویرر ولکه اهل دکل اکا ویرمز ودخی بیوردیکه أفلم ييئس
الذين آمنوا ان لو يشاء الله لهدى الناس جميعا ولا يزال الذين كفروا تصيبهم بما صنعوا
قارعة او تحل قريبا من دارهم حتى يأتي وعد الله ان الله لا يخلف الميعاد یعنی حق تعالی بیردیکه
اول ایمان کتورن مؤمنلر دخی امیدلرن کسمدلرمی شول کسلرك ایمانه کلمکندن که حق
تعالی خبر ویردی انلر ایمانه کلمجکلر اکر حق تعالی دلسیدی بو خلقك کلنه هدایت
ویررچون اولر هدایت اولمدلر اندن اتر و حق تعالی اولره هدایت ویرمدی پس بو مکه
کافرلرنه دایم زایل اولمدن بر بر شدت بر بلا ارشر قتل سببله مؤمنلر لشکرندن اول کفرلری
شرندن یا خود سن یا محمد اول اصحابك جماعتیله انلرك دارلری قربنه نزول ادرسن مکده
تا اکا دکن که حق تعالینك وعدسی یرنه کله مکه فتح اولمیجوب تحقیق الله تعالینك وعدسی
حقدرکه رسولنه قلدی مکه اکا فتح اده انك وعدسنه خلاف یوقدر بو آیت اول وقت
نازل اولدیکه رسول لشکرله سیرادب عسفانه کلدی اندن مکیه اکی یوز آتلو کندردی تا که
مکنك یقیننه ارشدلر ودخی حق تعالی بیوردیکه ولقد استهزئ برسل من قبلك فأمليت للذين
كفروا ثم أخذتهم فكيف كان عقاب یعنی یا محمد بد رستی سندن الرو کلن رسوللری دخی استهزا
قلدلر نتکم سنك قومك سکا استهزا قلدلر اما انلرك اول استهزالرندن صکره بن عقوبتی
انلره تعجیل قلمیوب بر زمان مهلت ویردك اندن صکره اول تکذیبلرندن اترو انلری عذابله
طوتب هلاك ایلدك کوردك می سن یا محمد که اولره بنم عقوبتمز نته اولدی اکر رسول انلره
عقوبت اولدوغن کورممشدی ولیکن چون اولدوغن حقیقت بلوردی الله تعالی بلدردیکیله
اول اکا مشاهده کبیدی ودخی بیوردیکه أفمن هو قائم على كل نفس بما كسبت وجعلوا لله
شركاء قل سموهم أم تنبئونه بما لا يعلم في الأرض أم بظاهر من القول بل زين للذين كفروا
مكرهم وصدوا عن السبيل ومن يضلل الله فما له من هاد لهم عذاب في الحيوة الدنيا ولعذاب

الآخرة أشق وما لهم من الله من واق یعنی حق تعالی بیوردرکه شول کمسکم خالق الخلق
اوله جمیع یرادلمشك رزقی وزرونه قایم اوله انلردن بلالری دفع اتمکه قدرتیته برابر امدر
انوکله که برذره اوزده قایم اولمیه بو یلیکن دخی اول کافرلر آنی الله شریك قلورلر بلك
که اول رزق ویرمکه قادر اولن معبوده عبادت قلمقی اول عاجز ضعیفه عبادت قلمقو کبی
اولمز پس حق تعالی اید رایت یا محمد اول کافرلره که بر آد یله خبر ورك بو حق تعالییه
شریك قلدغکزك دلیللری و حجتلری ندرنیه قدرتلری یتر بولر دخی بلودلرکه بر تحقیق
حجتلری یوق بلکه اولمز نسنه درخبر ورولر بعضلر ددلرکه معنی بودرکه سز شریکمی قلرسز
حق تعالیه بر جاهلی که یریوزنده نه واربلمز بلکه کندوی دخی بلمزکه سز آنی اله طترسز
یا خود اولری الله شریك قلدغکز هیچ بر دلیلسز حجتسز ظاهره بر باطل سوزمدرکه
سیلرسز حق تعالی اید ربو ظاهر باطل نسنه دمنفعتسز اولر دخی بلودلر لیکن اول مکه
کافرلرنه شول کفرلری خوش کستردی اغوای شیطانیله دین اسلامدن منع اولندلر شولرکه
حق تعالی مخذول مطرود قلمه دین اسلامدن انلره توفیق ویرمیه اکا هیچ برکمسه هادی
اولمز انلری طریق صوابه یوردمز پس انلره دنیاده دخی قتی عذابلر وارکاه زنجیلر وخستلو نزله
کاه مسلمانلری انلرك اوزرنه غالب قلب انلری قتل اتمکله کاه الوم وقتنده شدتة نزعله
آخرت عذاب خود بولردر دخی قتر قدر بولره اندن بر صغنجق نسنه دخی یوقکه اولری بوری
الله تعالی عذابندن صقلیا بوندن صکره حق تعالی جنت صفتن بیان قلب بیردیکه
مثل الجنة التي وعد المتقون تجري من تحتها الأنهار أكلها دائم وظلها تلك عقبى الذين
اتقوا وعقبى الكافرين النار یعنی اول متقیلره وعده اولنن جنتك صفت بودرکم آنك
کوشکلرنك واغاجلرنك التندن ارمقلر اقار اول اغجلرنك یمشلری و کرو قلنن نعمتلری
دایمدر منقطع اولمز واکسلمز و کولکلری دخی دایمدر اندن کونش یوق که کولکیی زایل
اده پس اول جنت عوضندر شول کمسلره که شرکدن و معاصیدن صقندلر و کافرلرك
دونب وارجق یرلری اود عذابدر جهنمدر اچنده بوندن صکره دخی بیردیکه والذين
آتيناهم الكتاب يفرحون بما أنزل إليك ومن الأحزاب من ينكر بعضه قل إنما أمرت
أن أعبد الله ولا أشرك به إليه أدعو وإليه مآب یعنی حق تعالی بیوردر شول کمسلره
که بز توریت اندردك انلر اکا ایمان کتوردلر اولر خوش کورب رحمن ذکر اولندوغنه و سکا

وسکا کتاب اندوکنه فرح ادرلر امّا اول مکه اهل جماعت رحمن ذکر اولندوغنه انکار ادرلر
که بز رحمان صاحب یمامه مسیلمهٔ کذاب بلورز واهل کتابدن دخی بر طائفه انکار قلدلر
شول نسنکه انوکله کندولر شریعت نسخ اولندی حکم بوزلدی حق تعالی دیدیکه یا محمد
ایتکه بد دستی بن بیورلدم که توحید اوزره قایم اولم واکا شرک کترمیم وآنك بیرو غنی
طوتم اکا مطیع اولم و بو خلقی دخی انی برلمکه وآنك عبادتنه دعوت قلم بلدرم که غایت
دونب ورجوع بر آخرده انك حضرتندر تاکه اکا بر رغبت قلبلی یمانه کللر وآندن قورقلر ودخی
بیوردیکه وَكَذَلِكَ أَنزَلْنَاهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُم بَعْدَمَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ
مِنَ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا وَاقٍ یعنی حق تعالی بیوردکه یا محمد اول اهل کتابه توریت اندردکلرینی
سکا دخی جبرائیل اول قرآنله اندردك تاکه اول قرآن ورب سنك اوزرکه اوقیاکه بز آنی کل
کتاب اوزره حکم قلدق ودخی محکم قلدق که کمسه انی تبدیل تغییر قلمیه ودخی عرب
لغتی اوزره اندردك که انلره فهم اتمك اسان اوله اکر سن یا محمد اول مکه قومنك دعوتنه
اجابت ادوسك سنی اتالری دلری دینلرنه دعوت قلودلر وکندولر قبلیسنه عبادت
عبا قلمغه یلترلرکه بیت المقدسدر بوندن صکره که سکا بلدردلدی دین حق اسلامدر وقبله
کعبه در سکا بر ولی و بر دوست یوقدرکه الله تعالی عذابندن سنی صقلیب سکا
منفعت طوقنه اکرچه بو خطاب پیغامبره در لیکن مراد بوندن اصحابدر تاکه اشدب
دین اسلام اوزره ثابت ومحکم طوره لر اولکافر دعوتنه اویمیلر بوندن صکره بیوردیکه
وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَاجًا وَذُرِّيَّةً وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَن يَأْتِيَ بِآيَةٍ
إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ يَمْحُو اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثْبِتُ وَعِندَهُ أُمُّ الْكِتَابِ بو آیته سبب
نزول بودیکه یهودیلر رسول عیبادب سرزنش قلدلر دلرکه اکر بو کندو زعم اتدوکنجه
پیغامبر مسه اول پیغامبرلق آنی بو چوق عورتلر چفتلمکدن منع ادیدی حق تعالی بو آیتی کندردی
بیوردیکه تحقیق بز یا محمد سندن الرو چوق رسوللر کندردك انلره دخی عورتلر چفتلندردك
وذریتلر ویردك کلبی ایدر سلیمانك اوچیوز نکاحلو عورتی واردی یدیوز دخی جاریسی
واردی کلنه ارتردی قوت بنوتله وآتاسی داودك یوز عورتی واردی نکاحلو ودخی
حق تعالی بیررکه بوقدر هیچ بر رسول که اول قومنه بر علامت ظهوره کتوره حق تعالیدن
دستور اولمیجه الّا امکر که اندن دستور اوله وبو قوللرك اجللرنك هر برنه بر کتاب واردرکه

یزلمشدر

یزلمشدر وقت معلومدن نه اوزرنه زیاده اولور نه اندن نقص اولور الله تعالی محو ادر
نی دلرسه ثابت قلرکه اصل کتاب انك قتنده درکه اول لوح المحفوظدر جمیع نسنه انده یزلمشدر
بو آیته بر دخی سبب نزول بودیکه رسوله کافرلر دیدلر بز سنی یا محمد کورمزز که سن بر نسنیه
مالك ولسن ذیره اولجق اولدیقلم یازدی فارغ اولدی حق تعالی بولره تهدید ایچون
بو آیتی کندردی بیوردیکه بد دستی بز اکر دلرسوز امرمزدن نی دلرسوز ثابت قلورز روایتدر
ابن عباسدن ایدر الله تعالی شقاوتدن وسعادتدن واولدرمکدن ودرلتمکدن نی
دلرسه محو ادر ونی دلرسه ثابت قلور وعایشهدن روایتدر ایدر بد دستی اول حفظلرکه
بر قولك عمل دفترنی کتوررب الله تعالی حضرتنه التسه کرك اول دفترك اولنده وآخرنده
خیر عمل بولنسه اول اکنك اراسنده بولنن سیئات محو ادر واکر اولنده وآخرنده اول
دفترك خیر عمللر بولنمسه اچنده کی سیئاتلری ثابت قلر محو اتمز ودخی بعضلر دیدلرکم
کمك دلرسه کوکلندن معرفتی محو ادر ایمانسز کدر وکمك دلرسه ثابت قلر ایمانله کدر وکتاب
آنك قتنده درکه لوح المحفوظدر اولمش واولجق یردلمزدن وکدن بکل انده یازلمشدر ودخی
بیوردیکه وَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ
یعنی حق تعالی بیوردکه یا محمد اول سنی تکذیب ادنلره وعده قلدیغمز عذابلردن وزلزلهلردن
ومصیبتلردن ارشجکدر انك بعضسنی انلره کوستررب سن حیاتده ایکن سکا کوسترورز یاخود
سنی اولدررب آخرته کندررز کورمیسن انلر ایمانه کلمدکلرنه طارلغمغلکه سنك اوزرکه
واجب اولن همین اولدرکه بزم خبرمز انلره ارشدره سن باقی حسابلری وجزالری بزه واجبدر
که برنه کتوروز ودخی بیوردیکه أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا وَاللَّهُ يَحْكُمُ
لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهِ وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ یعنی حق تعالی بیوردکه یا محمد کورمزلرمی بو مشرکلرکه
بو برلری نسنی نقص ادرز چوره طرفلره که باغلرن اکنلرن وکویلرن انلردن آلوب محمده واصحابنه
ویردك قموما للریله بولر صنرلرکه غالبلردر کورمزلرمی بجه مغلوب اولب نقص اولنر بعضلر
دیدلرکه بو یرك نقصی عالملر وفقیرلر وصالحلر کیمکلدر ذیره یر اکسلدوکی اهل اکسلمدوکیقسه
بیرادلموهمان بایغیدر واهل حقیقت دمشلردرکه یردوکی آدم اوغلنك جسمیدر اطراف
انك اعضالریدر اکسلدوکی اولدرکه قرشو هر اعضانك قوتی آلور ضعیف قلور اشلمکه مجال
قلمز آخر اولدر شول یرکبیکه اکلوا اکلو قوتتکدرسنه بترمز اولور دخی معطل قورلر ویران

ویران اولور زیره بر شهر خراب اولب ویران قلمزلر الا اول چوره سندن خراب اولورپس الله تعالی
حاکمدر نته دلرسه حکم ایدر انك حکمنی کمسه منع ادریوق وتبدیل ادیوق که اول محمده نصرتله
حکم ایده و کن هزیمته دوندره لر و کافرلره حکم هزیمت نصرته دندره لر یا برکسه عافیت صحت
حکم اولنسه کرك خیر وکرشر که اول الله تعالی تحیان قوللرك وقت حسابده حساب قلمق لسه
تیزجك حساب ادرکه برنماز وقت مقداراوله الحق و دخی بیوردیکه وقد مکر الذین من قبلهم
فلله المکر جمیعا یعلم ما تکسب کل نفس وسیعلم الکفار لمن عقبی الدار ویقول الذین
کفروا لست مرسلا قل کفی بالله شهیدا بینی وبینکم ومن عنده علم الکتاب یعنی حق تعالی
بیوردکه یا محمد بو اهل مکه سکا قلد قلرن بولردن اول لر وکلر دخی رسوللرینه اشلدلر الله تعالی
انلرك جمیع مکرلرنك جزاسنی یرنه کتردی انبیالرنه نصرت قلدی وانلرك مکرن باطل قلدی
پس الله تعالی عالمدر بلورکه هر نفس خیردن شردن نه کسب ادر تیز اوله بلکه اول کافرلر
کمك عاقبت خیر اولب جنته کرور کمك شر اولب جهنم عذابنه مبتلا اولور و دخی یا محمد
اول کافرلر سکا درلرکه رسول دکلسن اول کعب بن الاشرف وحیی بن اخطب وکروقلن
یهودلر و مکه اهلی سکا بو کلامی درلرسن و لره ایتکم سزکله بنم ارامده الله تعالی طانق
یترکه سزبو سوزی سیلدوکز و دخی اول کم اهل کتابدن ایمانه کلدلر عبدالله بن سلام کبی
اصحابله اولر دخی بوانکار کزده بنمله سزك ارکزده طانق یتر زیرا انلر رسولك صفتلرن
کتابلرنده بولمشلر ایدی بلورلردیکه حق رسولدر اندن اتروایمانه کلدیلر اکا متابعت
قلدلر سورة ابرهیم مکیة وهی اثنا وخمسون ایات

بسم الله الرحمن الرحیم

الر کتاب انزلناه الیك لتخرج الناس من الظلمات الی النور باذن ربهم الی صراط العزیز
الحمید یعنی حق تعالی بیوردرکه اشبو کتاب اول قرآندرکه بز جبرائیلله سکا کندردك وزب
سنك اوزرکه اوقیاکه سن بو خلایقی انوکله دعوت قلب ظلماتدن چقروب نوره وروشنلغه
کتره سن یعنی کفردن ایمانه کتوره سن حق تعالی کفره ظلمات دیو تسمیه قلدی زیره اول طریق
ضلالتدر هر کمسه کم اکا واقع اولسه یولن آزدب طامو ترکو لقلرنه واقع اولور وایمانه نوردیو
تسمیه قلدی زیره اول طریق واضحدر هر کمسه کم اول یوله سلوك ادر اول جنت روشنلقلرنه
واقع اولور پس حق تعالی رسولنه اندن اتروبیوردیکه بوخلق دعوت قله اول مولیلری

وخالقلری

وخالقلری امریله اول طریق اسلامه که اول عزیز حمیدك طریقیدر اکا هیچ برکمسه واصل اولمز
اول طریقه سلوك اتمینجه پس اول عزیز دخی غالبدر انتقام ایتمکله شول کرد نکه رسوله اخات
قلمدلر و دخی حمیددر کرکلو احسان لر قلر شول که کم انی بر لدلر و رسولنه مطیع اولدلر و دخی
بوندن صکره حق تعالی بیوردیکه الله الذی له ما فی السموات وما فی الارض وویل للکافرین
من عذاب شدید الذین یستحبون الحیوة الدنیا علی الاخرة ویصدون عن سبیل الله
ویبغونها عوجا اولئك فی ضلال بعید یعنی اول الله در اول کم یرلرده کوکلرده یرده لمش
مخلوقکل آنك قوللریدر کمسنك اکا اشتراکی یوقدر هلاك کلك ویل عذاب اول کافرلره
اچوندرکه اکا شرك کتوررب وحدانیتنه انکار قلدلر و دخی اول فانی دنیایی باقی آخرت
اوزرنه اختیار قلدلر کوکلارینی محبتیله طولدردلر وکروقلنلری دخی ملت اسلامه کرمکدن
منع ادرلر و اول باطله میل ادرلر طغر و یولدن صبرلر اولوردکه حقدن اراق اولب
نهایت سز ضلالتده دوشدلر عاقبتلری همان جهنمدن عذابه مبتلا اولمقدر و دخی
بیوردیکه وما ارسلنا من رسول الا بلسان قومه لیبین لهم فیضل الله من یشاء
ویهدی من یشاء وهو العزیز الحکیم یعنی حق تعالی بیوردکه بز هیچ رسول
کندرمدك الا اول قومك دلیله کندردك کروانلرك اچارندن تا که انلره طریق هدایت
اکلدیه و یره سوزنی اشدب فهم ادلر اول حق انلره بلدره لر اما هدایت ورمك ورمك
حق تعالی قتنده در کمی دلرسه دین اسلامدن طریق ضلالته سر رچون اکا اهل اولمیه
واما اولرکه اسلامه اهل اولللر انلره توفیق ورب طریق هدایته سررکه اول عزیزدر
ملکاچندر وحکیمدر کمنه هدایتله حکم ادر وکمنه ضلالتله حکم ادر ارادت آنك
ولقد ارسلنا موسی بایاتنا ان اخرج قومك من الظلمات الی النور وذکرهم بایام الله
ان فی ذلك لایات لکل صبار شکور پس حق تعالی بیوردکه بز موسایی کندردك عصا اله
دخی الآق اولمغله وودك اکا که قومکی ظلماتدن چقرسنکله بله نوره کوریعنی کفردن
ایمانه دعوت قل الله تعالی اینك عذابلریله آنی قرقت که اولردن اولروکی امتلره واقع
اولدیتا که اندن حذر ادب ایمانه کللر ونعمتلروینی دخی انلره بلدرا و لکه رغبت ادب
ایمانه کللرنتکم خبرده کلمشدر حق تعالی موسی پیغمبره بیوردیکه یا موسی بنی قوللرمه
سودر موسی دیکه یا رب سنی بو قوللرکه نجه سودورین دکلی کوکلرك مفتاحی سنك

الكده الله تعالى وحي قلديكه بنم انلره قلدغم انعاملروم اولره اكدوردي ويرانوكله سوددد
بددستي شول كمسكم اهل عقلدر بوكچن امتلر قلدغمز انعاملر اچنده وانلر شكرن ترك
اتدكلري چون انلره قلدغمز عذابلر اچنده بلوركه اول عبرتلر وعلامتلر واردر هر
طاعته صبر ادجيلره ونعمتلره شكر ادجيلره كه فرض اولنن طاعتلري اداقلمغه صبر
اده صابرلر مرتبسن بوله ودخي الده كي نعمتك شكرن يرنه كتوره تاكه نعمتي دخي زياده اوله وهم
شاكرلر مرتبسن بوله ودخي بيورديكه وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ أَنجَاكُم
مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ وَيُذَبِّحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَٰلِكُم
بَلَاءٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ يعني چون موسى حق تعالى امرين يرنه كترمكچون اول قومنه دديكه
يا قوم اكوكدا ونتمك الله تعالى نك نعمتلرن كه سزه عطا قلدي سزي فرعوندن وآنك آلندن
واتباعندن قرترديكه سزه قتي يوز عذابلرله بلالر قلرلردي اوغلنلركزي بوغزلسيب
قزلركزي كندولره خدمتكار ادنرلردي انلرك سزكله بويله قلدقلري سزه ربكزدن اولو
بلا ايدي والله تعالى سزي قرتردغي اول بلالردن كروسزه ربكزدن الو نعمت والو عطا ايدي
پس انك شكرن طلب اتمكچون بيورديكه وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِن
كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ وَقَالَ مُوسَى إِن تَكْفُرُوا أَنتُمْ وَمَن فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا فَإِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ
حَمِيدٌ يعني حق تعالى چون سزه بو نعمتلري بلدردي اكرسز اول نعمتلره شكر ادرسكز عزتم
حقي ايچون دخي اول نعمتلري زياده قلم وكرحق تعالى نك برلكنه انكار ادب اول نعمتلر شكرن
ترك ادرسكز تحقيق بلك كه بنم عذابم آخرتده سزه قتي اولسر امام ابو الليث ايدر روايتدر
رسولدن بيورديكه هركمكه الت نسنه رزق اولندي اول الت نسندن محروم اولنمز
هركمكه نعمته شكر قلمق ورلدي اول زياده اولنمقدن محروم اولنمز وهركمكم طاعت
طاعت اوزره معصيتدن اراق اولمغه صبر قلمق ورلدي اول ثوابدن محروم اولنمز وهر
كمكم كناهلردن توبه قلمق ورلدي اول مغفرتدن محروم اولنمز وهركمكم دعا ورلدي
اول اجابتدن اولنمقدن محروم اولنمز وهركمكم الله يولنه انفاق ورلدي انك
يرنه كرو خلف اولنمقدن محروم اولنمز بو كل اول وقتده كه نيت اخلاص اوله ودخي
موسى اول قومنه دديكه يا قوم اكرسز كلكز ودخي يريوزنده كم وارسه كلسي الله تعالينك
نعمتنه كافر اولبانك برلكنه انكار ادهسي اولرسكز حق تعالى سزك ايمانكزدن

وطاعتكزدن دخي مستغنيدر احتياجي يوقدر انكا منفعت ولرضرر دخي اولمز اول حميد
درانكا عبادت قلنه مغفرت رحمت ادر ودخي بيورديكه أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَأُ الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ
قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِن بَعْدِهِمْ لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا اللَّهُ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ
فَرَدُّوا أَيْدِيَهُمْ فِي أَفْوَاهِهِمْ وَقَالُوا إِنَّا كَفَرْنَا بِمَا أُرْسِلْتُم بِهِ وَإِنَّا لَفِي شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُونَنَا
إِلَيْهِ مُرِيبٍ يعني حق تعالى بيورديكه سزه قرآن اچنده خبر ورلمدمي اول سزدن
الروكانلرك خبرلرندن كه الله تعالى اولره نتسي عذاب قلدي اول تكذيبلرندن
اوترو نوح قومني نته غرق ايلدي يا عاد قومني يل ايله نته هلاك ايلدي وثمود
قومني صيحه ايله نجه هلاك بو كلام كل تهديد تخويفدر مكه اهلنه كه انلرك
حاللرندن كندوكز حالنه عبرت اوله ودخي خبر ورديكه اولرنصكره دخي حق
تعالى نجه عذابا يلمشدر اولرك طاغشلرني كمسه بلمز الا الله بلور انلره
هر برنه رسوللري كلدي توحيده امرادب قبول ايتمدلر اللرني اغزلرني قيوب اول
رسوللرنه ددلركم سكوت ادوك بو كلامكزدن سزكذابلردنسز بزوم اوزرمزه
عذاب اولنمز ودخي ددلر بز سزك شول دعوت قلدغكز نسنيه اجابت ادوب
تصديق ادردكولز تحقيق بز شول نسنيكه سز بزي بلترسزكه موحد اولاوز انكا
بزوم كوكلموز مطمئن اولمز وشكوموز وار سزه انمنوز ودخي حق تعالى بيورديكه
قَالَتْ رُسُلُهُمْ أَفِي اللَّهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَدْعُوكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمْ
وَيُؤَخِّرَكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى قَالُوا إِنْ أَنتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا تُرِيدُونَ أَن تَصُدُّونَا عَمَّا كَانَ
يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَأْتُونَا بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ يعني اول رسوللري انلره ددلركم سز اول الله
تعاليه مي شك ادرسزكه انك وحدانيتنك علامتلري ظاهردركه كوكلرك
يرلرك خالقيدر ويرله كوك اراسي طولو عجايب مصنوعاتكه واردر كل برهان
دليلدر انك وحدانيتنه سزي اول دعوت قلركه انك وحدانيتنه اقرار ادهسز
اولدخي سزك كناهلركزي عفو ادب وعمركوزي تأخير ادهاول مقدار اولنمش وقته
دكن ديندن سزي عذاب كندرب هلاك قلميه اول قوملري دخي اول رسوللرنه
جواب وردب ددلركه سزدخي كلسزالا بزم كبي برادم اوغلني هيچ بر نسنه ايله سزك بزدن
فضلكوز يوقدر مقصودكزا ولدركه بزي شول اتالرمز ددلرمز طپاكلدكلري

معبودلره طپمقدن منع ادەسز بزسزە انانمزز اکر قوللکزدە کرچك سکوز بزە بر ظاهر
حجت کتورك کورە لم کرو حق تعالی خبرور دیکه قالت رسلهم ان نحن الا بشر
مثلکم ولکن الله یمن علی من یشاء من عباده وما کان لنا ان نأتیکم بسلطان الا
باذن الله وعلی الله فلیتوکل المؤمنون یعنی اول رسوللر انلرك سزلرنه جواب ور
ردلرکه کرچکسز بزدخی سز جلاین بر آدمز اوغلنیوزلیکن الله تعالی قوللرندن کمی دلرسه
فضلیله اختیار ادب نبوت ورسالت عطا قلور قوللرنه دعوته کندررا ولکه
بزدن سز حجت ظاهرە استرسز بزە اول دوادکلکه بر علامت و برنشان ظاهر قلوز الا
الله تعالی نك دستوریله زیرە کل امورانك قدرت یدندەدر مؤمنلرە واجب بودر که
اشلرن الله تعالی یه تفویض ادب اعتماد ولرن اکا قلالرکه دکل اشلرە کافی اولدلر ودخی
حق تعالی خبرورب بیوردیکه وما لنا الا نتوکل علی الله وقد هدینا سبلنا ولنصبرن
علی ما آذیتمونا وعلی الله فلیتوکل المتوکلون یعنی اول رسوللر دردلرکه نولدی بزە که الله
تعالی یه اعتماد ادب اشومزی اکا تفویض اتمیوزکه طریق اسلامه بزە اول هدایت
وردی توفیقله ودخی اول بزە اکرام قلدی نبوت رسالتله بزە پس لازم اولدیکه البته
بزسزك زحمتکزە که بزە قلورسز اکا صبر ادب تحمل ادوز و الله حکمن یرنه کتورە وز
که متوکل اولنلر اوزرنه البته واجب در اشلرن الله تعالی یه اصمرلیلر و اکا اعتمادلرن
محکم قللر بو آیتلر کل اکا دلالت قلور که کرچك مؤمن اولن قنده بر منکر و بر فسا
کورسی اولرسه قورتمیه آنی نهی ادە الله اعتماد ادب اندن معاونت طلب قله که اول
حق اوزرە معاوندر ودخی حق تعالی بیوردیکه وقال الذین کفروا لرسلهم لنخرجنکم
من ارضنا او لتعودن فی ملتنا فاوحی الیهم ربهم لنهلکن الظالمین ولنسکننکم الارض
من بعدهم ذلك لمن خاف مقامی وخاف وعید یعنی اول کافر قوملر رسوللرنه دردلرکه
البته بز سزی اشبو اچومزمکانمزدن سررز چقررز یا خود کرو بزوم دینمزه کرب
وبزم ملتمزە دونەسز که تیوزا شبوکلتمارکه حق تعالی اول رسوله خبرورردی اکا
تسلی و کوکلن آونمقدر که اشده اول رسوللر اول قوملرك ازالرنه نجه صبر اتدلر اول
دخی انلر جلاین اول مشرکلرك جفالرنه قتلنب بیرلدغی ایشه محکم طورە پس حق تعالی
وحی ایلدی رسوللرنه بیوردیکه سز صبر ایلك عزم جلاله لم حقیچون بز اول کافرلری البته

قهر ادب هلاك ادرزانلرك هلاکندن صکرە سزی انلرك مقاملرنه ساکن قلورز
پس حق تعالی اولری هلاك ایلدی اول رسوللری و انلرە ایمان کتورنلرله بله اول
مقاملرده خلف دکب یورتلندردی ودخی حق تعالی بیوردیکه اشبو ثوابلر و منزلتلر
اولرکدرکه قیامت کوننده بزوم الیومزده طرمقدن قورقدلر ودخی بزم وعیدلرمزدن
قورقب آخرت استعدادلرنه مشغول اولدلر روایتدر ابی بن کعبدن ایدر اولرکه مؤمن
موحد اولمدلر یارین قیامت کوننده کرك اوچیوز یل تمام آیقلری اوزره طورەلر انلره
دستور ورلمیه که اوتورەلر اما اولرکه مؤمنلردر انلره تیسیر اولنه شیله که برنماز وقتی
قدر اوله انجق ودخی منصوردن روایتدرکه بن عبد الله بن عمر قتنده اوتورمشدق
که عبد الله بن مسعود ایله خبرور دیکه یارین قیامت کوننده بر کشی اولقدر ردلیه که
درنك اچندن یوزه اندن صکره دی دخی یقار و قلقه شویله که اغزنه برابر اوله
عبد الله بن عمر دیکه بو کافرلرکدر مؤمنلرك حال نولسه بزدك الله یکرك بلور عبد الله
دیکه تکری رحمت قلسون ای ابا عبد الرحمن که سنه حدیثك اولن خبرورمش آخرن
ورمیمش ید دستی اول وقت مؤمنلر کلی کورسلر اوزره اوتورەلر و اوزرلرنه دخی بولت
کابکولکه قله محشراشی سندن امین اوللر بوندن صکره کرو حق تعالی خبرور دیکه
واستفتحوا وخاب کل جبار عنید من ورائه جهنم ویسقی من ماء صدید یتجرعه
ولا یکاد یسیغه ویأتیه الموت من کل مکان وما هو بمیت ومن ورائه عذاب غلیظ یعنی
اول رسوللر حق تعالیدن نصرت طلب اتدلر اول قوملری اوزرنه و اول قوملر دخی نصرت
طلب قلدلر بنوکلکه که دولرای جلیمز اکر بو رسوللرمز کرچکسه عذاب کلور دیو خبرورلر
اول عذاب بزە کندرکوره لم اکی طائفه دخی نصرت طلب قلدلر اما اولرکه جبار عنیددر
اولدکلکلرندن زیانکار اولدلرکه دلدکاری عذاب کلوب انلری هلاك اتدی اول ایماندن
تکبرلك ادب توحیددن اعراض قلدقلری ایچون دمشلر کم جبار اکا دلرکه کندوی کل
خلقدن یوجه طوته هیچ برکمسنك انك قتنده قدر قیمتی اولمیه که اکا اول رحمت قله
اما کندونك حرمتنی دکل خلق اوزره واجب کورە ودخی غضب وقتنده اشی دکمك یا اولدرمك
اوله اما عنید اکادرلرکه طغرو یولدن چقه حقه مطیع اولمیه پس انك کبی کمسنك الیندن جهنم
واردرکه الومدن صکره اکا واقع اولرا و اجهنم چندن اولرصورلور بر صو یله ادیکه بکزر

که بحر و حلر کورسندن آقرآغزنه الوب بوغزی اچنده تردد قله یوتغنه یوتدمیه نقدر که
جهد اده یوتمغه چاره بولمیه شول حاله کله که د پسندن طرنغه دکن هر بر قل دبندن وطمردن
واعضالرندن آنی الوم آجسی و قتلقلری شویله قپلیه که کندوی اولرن صنه اما اولمیه زیره
اکا ابدا الوم اولجق دکلکه اول عذابدن قورتله اولصاروار ایك کبی صولری اچدکدن صکره
دخی قتی عذابلر واردرکه برساعتاندن خالی اولسر دکل یاسست اولسر دکل و بوندن صکره
اول کافرلرك عملرنه مثل قورب بیردیکه مَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ أَعْمَالُهُمْ كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ
بِهِ الرِّيحُ فِي يَوْمٍ عَاصِفٍ لَا يَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُوا عَلَىٰ شَيْءٍ ذَٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ يعنی حق
تعالی بیوردرکه اول تکرلرنه انکار ادن کافرلرك عملرنك مثالی شول کوله بکزرکه بر قتی یل
چقرآنی صورب هوایه دوزردهیچ برا ثری قلمز اول کافرلر نقدر خیر عمل لر اوادلرسه
حق تعالی اولرك ثوابلرنی محو ادر زیره عمل معتبر اولدغی ایمانله در چون اولرده ایمان یوق
عملرنه دخی اعتبار یوق نتکم دکز موج اوزره بنیاد ك اعتبار یوق هرکز اولر آخرتده اول
عملرنك ثوابندن نسنه بولمیلرکه اندن انلره منفعت اوله زیره اول حقه انکار قلمق خطای
عظیمدرکه نهایت یوق و دخی بیوردیکه أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنْ يَشَأْ
يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ وَمَا ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ يعنی یا محمد سن بلمزمسن که الله تعالی
بو کوکلری یرلری یرتدی عدل الله و حق بیان قلمغله آنك وحدانیتنه دلیل برهان اوله آنی
برلیب اکا اطاعت قلرایت انلره کم سز الله عاصی اولب مخالفت قلرسکز قادر درکه دلرسه
سزی اولدوره هلاك اده سزك یرکزه بر خلق دخی احداث ادب کتوره که اولر سزدن خیرلو
اولر والله مطیع اولجیلر اولرکه سزی هلاك ادب انلری کترمك الله تعالینك قدرتنه
دشوار دکل اسانددر عجزی یوق بو کلام حق تعالیدن تهدیددر قوللری اوزره که انك
عذابندن قورقوا وذده اولر امرنه مخالفت قلبامین اولمیلر بوندن صکره بیردیکه
وَبَرَزُوا لِلَّهِ جَمِيعًا فَقَالَ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُغْنُونَ عَنَّا
مِنْ عَذَابِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ قَالُوا لَوْ هَدَانَا اللَّهُ لَهَدَيْنَاكُمْ سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَجَزِعْنَا أَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا
مِنْ مَحِيصٍ یعنی جمیع خلایق سنلرندن چقب الولری کجیلری و ستیدلری و اتباعلری جمیع
حشر اولر حساب ایچون اول اتباعلری ضعیفلری دیلر اول مقتدالرنه و الولرنه که دینده
بز سزه متابعت قلرق ندر سکز امرکوزه مطیع اولدق هیچ شمدی سز بو عذابدن که حق تعالی

بزنه قلدی بزدن سز کندوکز اوزرنه کتوربیزدن منع ادردکلمسز اول اولولری مقتدالری
دخی انلره دیکم اکر حق تعالی بزه توحیدله اکرام ادب هدایت ورسه بز دخی انك دینه سزی
دلالت قلیدق پس بزنه عمل اوزره اولدغسه سزی دخی انك اوزرنه دلالت قلدق سزك
اوزرکزه دخی بزم اوزرمزه دخی عذاب برابردر سدیدن روایتدر اول طامو اهلی الوسی
کچسی دیلرکه کلك بو عذابه بر زمان صبر ادهلم هیچ ترحم اولنمیه بوکز دیلرکه کلك جزع ادهلم
بر زمان دخی جزع ادهلرکرو ترحم اولنمیه اول وقت دیلر بزم جزعمز و صبرمز بزم اوزرمزه
برابر اولدیکه جزعله قورتلمق واد بزه بو عذابدن نه خود صبرله پس ابدی هلاك کلکه اوغردق
که بزه بوندن نجات خلاص اولنمز بوندن صکره بیردیکه وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ
إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعْدَ الْحَقِّ وَوَعَدْتُكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ وَمَا كَانَ لِيَ عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ
فَاسْتَجَبْتُمْ لِي فَلَا تَلُومُونِي وَلُومُوا أَنْفُسَكُمْ مَا أَنَا بِمُصْرِخِكُمْ وَمَا أَنْتُمْ بِمُصْرِخِيَّ إِنِّي كَفَرْتُ بِمَا
أَشْرَكْتُمُونِ مِنْ قَبْلُ إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ حسن بصریدن روایتدر قچان قیامت کونی
اولسه جنت اهلی جنتده قرار طوتسه و جهنم اهلی طامودده قرار اتسه ابلیس علیه اللعنه
طامو اچنده براوددن منبر اوزرنه چقب اهل ناره خطبه اوقیوب دیکه یا طامو اهلی ابدستی
حق تعالی سزه حق وعده لر قلدی دیکه الومدن صکره کرو قپمق وار حساب ترازو و دخی
صراط وار اندن اوته طامو ارا وچماق وار مؤمن مطیع اولنلر جنته کرور کافر منافق اولنلر
طامویه کرور بن دخی سزه بو وعده یی وردم که جنت یوق بعث حساب یوق سزه حق تعالی یه مخالف
وعده لر قلدم سزك اوزرکوزه بنم مالکلکوم و سلطنتم یوغدیکه دلر دلمز قهرله سزی
بکا مطیع قلیدم یاخود بو وعده لرکه سزه قلدم انك تحقیقنه بنم دلیلم و برهانم یوغدی
که اکا انابنیب بکا مطیع اولیدکوز الا همان بر یلتمکدی که کوکلوکزه براغوردم سز کندو
اختیارکزله بنم دعوتمه اجابت قلب مطیع اولردکز حق تعالی کوکلکزه بو بنجه حق وعده لر
تلقین ادردی و کوکدن انزکتابلر سزه تصریحله خبرورردی انلره نیچون اجابت قلمزدکز
بن سزی اول باطله دعوت قلدیغمچون بنی ملامت قلمك و رك کندو نفسکزی ملامت قلك
که حق تعالینك کرچك وعده لرن قیب بنم یلان وعده لروه اجابت قلدکوز بوکون بن
سزه مددار شب بو طامودن چقرمغه قدرتم یترسزك بکا مددکز ارشرکه بنی بو عذابدن
خلاص قلسز بد رستی بن بری و بزارم شول نسندن که سز بنی الله شریك قلدکز اجابت

ادب مطیع اولمقده بدرستی اول بکا مطیع اولب اجابت قلن ظالملره وکافرلره عذاب
دایم وارکه انقطاع یوق پس حق تعالینک فضیلیله کندو کلامی ایچنده شیطانک آخرتده
مقالتنی بونده بیان قلدیکه تاکه آنی اشدب شیطانک غرورنه الدنمیلرکه عاقبت آنک
ملامتنه اوغرمیلر پس عقلی اولن کرکدرکه بو کلامی اشتدکدن صکره آنک کلامنه مغرور اولب
الله تعالی یه عاصی اولمیه بوندن صکره بیوردیکه وَاُدْخِلَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا بِاِذْنِ رَبِّهِمْ تَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ یعنی حق تعالینک
امریله جنته داخل اولدیلر شول کمسنه‌لر کم حق تعالینک وحدانیتنی تصدیق ایدب کرکلو عمللر قلدیلر
وقبیله اوزرلرنه فرض اولن طاعتلری کرکلو ادا قلدیلر حق تعالی حرام قلدیغی نسنه‌لردن
کندولری بیغدیلر اولرک اول کرکلری آنک کبی بستانلردر اغاجلرینک التندن ارمقلر آقر
کمی بال کمی خمر کمی صافی صو کمی سلسبیل کمی زنجبیل کمی رحیق هر برینک انواع لذتی وصفاسی
وارکه بر برنه بکزمز بوحالده که انده مقیم اولورلر زوال اولمیه الله تعالینک دستوریله
دخی بر برنه تحیتلری انده سلام اوله هم الله قبلندن انلره سلام وتحیت کله بوندن صکره
بیوردیکه اَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ اَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ
تُؤْتِي اُكُلَهَا كُلَّ حِينٍ بِاِذْنِ رَبِّهَا وَيَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ یعنی حق
تعالی بیوردرکه یا محمد نظر اتمزمسن که حق تعالی نیجه مثل قورب بیان ایلدی اول کلمهٔ
اخلاصی که لا اله الا الله کلمه‌سیدرکه اندن ارتق اکسک یوقدر ولیکن انده مدار مکلفک
واردر توفیقدن طاعت اوزره هر قلرده پس اول کلمهٔ توحیده شول اغاجلرک کرکلوسنه
بکزرکه خرما اغاجیدر نتکم انک یمشندن حلاوتلو وکرکلو یمش یوقدر کلامدن دخی کلمهٔ
اخلاصدن لذتلو کلام یوقدر اول اغاجک صفتن بیان قلب بیوردیکه اوزدکی یر اچنده
محکم باشی کوکدن یکا یوجلمش کلمهٔ اخلاص دخی انجلاین مؤمنلر کوکلنده محکم ثابت خرما
اغاجی یرده محکم اولدوغنلاین قچن مؤمن اول کلمهٔ اخلاصی ایتسه اول دخی یوجلب کوترلور
اول خرما اغاجی یوجلدکلاین نتکم خرما اغاجنک کرکلو اغاج اوزره اوزنلقده ولونندن
وکرکلولکدن فضیلتی وار کلمهٔ اخلاص دخی کرکلو کلمه اوزره انجلاین فضیلت وار پس
حق تعالی بونی مؤمنلره مثل قوردیکه معرفت مؤمنلرک کوکلنده ثابتدر اول اغاج یرده
ثابت اولدوغنلاین بلکه اول اغاجدن دخی محکمرک دیرا اول اغاجه قیمق احتمالی واردر عارفلرک

کوکلندن معرفت اغاجن قوپرمغه هیچ برکمسنک قدرتی یتمز الا که معرفتی کامعرفت
وردیسی نتکم اول نخل یاشی کوکده یوجاار مؤمن مصدقک دخی عمللری یقاره کتورلور زیره
عمل ایمانسز قبول اولنمز ایمان اصلدر عمل آنک فرعیدر نتکم اغاجده اوزدک اولمینجه بدق
اولمز پس عمل ایمان اولن یردن کتورلور قبول اولنور ودخی اول خرما اغاجنک صفتی بودرکم
هر وقتده آنک یمشی چقر اول ربنک امریله وانواع منفعتلر اندن حاصل اولور ابن عباس
دیشکم صباح وقتنده واخشام وقتنده دخی یمشی اکسک اولمز بعضلر دیمشلرکه خرما اغاجی
خرماسنی ایکی آیده کتورر هر وقتده دیدکی هر ایکی آیده دیمکدر یعنی نتکم خرما اغاجنک هر وقتده
منفعتی خالی دکل اول کلمهٔ توحیدک دخی منفعتی دنیده آخرتده مؤمنه دایم واکسک
دکل پس الله تعالی بو مثل قورب خلقه بیان ایلدی تاکه بولر معنی فکر ایدب اکوتلنلر
ایمانه کلالر بوندن صکره اول کلمهٔ شرکه دخی مثال قورب بیوردیکه وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ
كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ مِنْ فَوْقِ الْاَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ یعنی اول کلمهٔ شرکک مثلی که خبیث
درانجه بکزرکه خبیثدر حنظل اغجدر انک نه حلاوتی وار نه یاکلکی وار نه کورکلو
رایحسی وار پس الله تعالی یه شرک کترمک دخی انجلاین خبیثدر نتکم اول شجر حنظلک کوکی
یر اوزره قومش کبیدر یر اچنده محکملکی یوق بر قتی یل اسجک قوپرر آلور کیدر ثباتی
یوق بر ثباتسز نسنه دریرده کوکده اعتباری یوق وآنک اهلی نک دخی الله قتنده هیچ
اعتباری یوقدر اوزره یمشیدن ارتق منفعت یوقدر دخی بیوردکه يُثَبِّتُ اللّٰهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ
الثَّابِتِ فِي الْحَيَوٰةِ الدُّنْيَا وَفِي الْاٰخِرَةِ وَيُضِلُّ اللّٰهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ اللّٰهُ مَا يَشَاءُ یعنی الله
تعالی ایمان اهلنک کوکلنده ودلنده دخی اول کلمهٔ توحیدی ثابت قلب دلندردر دنیاده
شول وقتکم حالت نزعه کله دلی وکوکلی اول کلمه اوزره محکم اولب ایدوایدوکده
وآخرتده ددکی یعنی قبر اچنده دخی سؤال وقتنده دخی کلمهٔ دلی اوزره ثابت اوله آنوکله
جواب ویره نتکم روایتده صحابه‌دن ایدر قچنکم مؤمن لحده قونلسه خلق اندن دونب
کیتسلر آنک اوزرنه ایکی فرشته کلور آنی خطوب ایدرلر وآنکا سؤال ایدرلرکه ربک کیمدر ودینک
نه دیندر وکتابک نه کتابدر وقبلک قنغی قبله‌در پس الله تعالی اول کلمهٔ اخلاص اول وقتده
آنک کوکلنده ودلنده ثابت قلوردرکه آنکله جمیع صوردقلرنه جواب وردر اول کشی ایمان
اوزره اولور وایمان اوزره قیار حق تعالینک فضل وتوفیقیله اما الله تعالی اول کافرلری

اول جنتدن محروم قلب مردود قلرنتکم روایتدر رسولدن بیر تجنکم برکافر ویا برمنافق اولسه
قبرنه دفن اولنسه اول ایکی فرشته اکا کلب اول سؤال ایدرلر ربک کیمدر و رسولک کیمدر و دینک
ندیندر اول ایدرکه بلمزم اول فرشتلر دیرلرکه نیچون بلمیاسن پس بر کرز چومقلرله اورورلر آنی
مغربله مشرق اراسنده غی خلق بوکل ایشیدر مگر جنله آدمدن ارتوغی پس عقل اولنلر کرکدرکه
هرحالده اول کلمهٔ توحیدی و تمیه دلندن کوکلندن اول ولهتاکه آخر وقتده دخی الله تعالی
آنی دلندن ثابت قلی وره آخرته ایمانله کده ودخی بیوردیکه اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِينَ بَدَّلُوا نِعْمَةَ اللّٰهِ كُفْرًا
وَاَحَلُّوا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا وَبِئْسَ الْقَرَارُ وَجَعَلُوا لِلّٰهِ اَنْدَادًا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِهِ
قُلْ تَمَتَّعُوا فَاِنَّ مَصِيرَكُمْ اِلَى النَّارِ یعنی حق تعالی بیوردیکه یا محمد کورمزمسن اول قریش قومنی
که حق تعالینک نعمتنی نجه کفره بدل قلدیلر الله تعالی انلری اچکن طیوردی وانلره قرقودن
ودپلنمکدن قرتردی کروکند واچلقدن انلره رسول کندردی اول نعمته اولرکافر اولدیلر
شکرن یرنه کترمدیلر وکرو قلن قوملرن دخی که انلره تابعدر کلسنی انلره هلاکلک مقامنه
اندردب دینده قتلله مؤمنلر قلچی التنده هلاک ایتدیلر آخر قیامت ده دخی دیب ورجوع یرلری
جهنم اولدیکه اکا کرسرلر وای اول جهنم نه یوز قرار طوتجق یردرکه انده کرن عذابدن خلاص
بولمز پس اول جهنمه مستحق اولدقلری انلرک اندن ایترویدیکه اولطیدقلری صنملرنی الله تعالی‌یه
شریک قلدیلر تاکه کرو قلن خلقیکه انوکله دین اسلامدن منع ادب دندهلر دخی یوللرازدر
خطا ایتدیلر وباقیلرن دخی آزدردیلر پس حق تعالی رسولنه بیوردکه ایت یا محمد اول مکه اهلنه کم
بر قچ کون بو دنیده بر تمتع ادب دیرلک که عاقبت دنب ورجوع یرکز جهنمدر او دعذابدر بوندن
صکره بیوردیکه قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا يُقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَيُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِنْ قَبْلِ
اَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خِلَالٌ یعنی حق تعالی بیوردکه یا محمد ایت بنم اول قوللرومه که ایمان
کتوردیلر نماز قلسونلر وشرطلرن وارکانلرن یرنه کتوره لر ووقتلرنی فوت اتمزلر و ورد کیمزما لدن سرله
ورلر شول فقیرلره کم انلری یورب خلقدن نسنه دلمزلر خلق انلری بای صنرلر حال احتیاج
کترمزلر ودخی اول ماللرندن آشکاره دخی وردلرا ولره کم قبولرنه دلیوکلور لر آشکاره شول کون
کلمزدن اوک که اول کونده انلردن فدا قبول اولنمز اکر دنیا طولو التون کتدو نفسنه فدا ورسه
ودخی انده بر خلیل صادق دخی یوقدرکه انوکچون شفاعت قله اول شفاعت قبول اوله یعنی
قبول اولنز عملری یوقکه انکله خلاص بوله لر ودخی کروکند و وحدانیتی دلیللرندن بیان

ادب بیوردیکه اَللّٰهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَاَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَاَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ
رِزْقًا لَكُمْ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفُلْكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ بِاَمْرِهِ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْاَنْهَارَ وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
دَائِبَيْنِ وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَآتَاكُمْ مِنْ كُلِّ مَا سَاَلْتُمُوهُ وَاِنْ تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللّٰهِ لَا تُحْصُوهَا
اِنَّ الْاِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ یعنی سزک الهکز حقیقتا اول اللهدرکه کوکلری یرتدی یرلری
یرتدی وحاجت وقتنده سزه کوکلردن یغمورلر اندردی اول یغمورلر سببله یردن سزه انواع
یمشلر بتردی لونی وشکلی وطعمی برینه مخالف اماهر برنده برد رلو منفعت وبر نوع خاصیت
قومشدر ودخی هر برنده یوق سزه غذا ورزق اولمغیچون ودخی کمیلری سزه مطیع قلدیکه
اکا بنسز اول الله تعالی دستوریله صو یوزنده روان اولب یوریه اول دکز مسافلرن انکله
قطع ادب مقاصدلرکزی یرنه کترهسز ودخی ارمقلری سزه مسخر مطیع قلدیکه نه یره دلرسکز
اقداسز باغلرکوز واکنلرکوز صورسز اول صویله نیجه مصالحلرکز دخی برنه کترهسز ودخی
کونی وآیی سزه مسخر مطیع قلدیکه کیجه کندزده کونش روشنلغن عالم وزده صحیحتاکه سزه اول
معیشت اسبابلرن طلب قلمق آسان اوله سفرده حضرده طاغلرده اوالرده حوایجلرکوزی برنه
کترهسز وکجلرده کونشی کیدرب جهان ظلماتله بورترتاکه اوکرزده ومسکنلرکزده قرار طوتب راحت
اولوب اویویسزتا اول کندنطلب قلمغله حاصل اولن یورغونلغکز چقه کده وکرو طلب
اتمکه کلکز اوله اما ای آدمنن دخی کیجه نسز ایلدیتا انوکله بولکز اکلیسز وانکله نیجه بعضی
مصالحکز دخی برنه کله پس اول اکسی اول بیرلن اراوزره دایم مطیع منقاد اولب فلکلرنده
سیر ادرلر ودخی اول الله تعالیدرکه سزه ورادکز نسنلری وردی ودخی شول نسنلری
وردیکه سز آنی بلمزدکز دلییدکزکیدن ورحمتله سزه عطا قلدی بوآیتده ذکر اولنن نعمتلر
که تسخیر نعمتلریدر دخی غیری اکرسز اول سزه ورلن حق تعالینک نعمتلرنی صایمق وشکرن
یرنه کترمک دلسکز نه صیه بلرسز ونه شکرن یرنه کتره بلرسز لیکن بو آدم اوغلنی کندو
نفسلرنه غایت ظالمدر ودخی دالله کافر اولمغله وانک نعمتلرنک شکرن ترک ایتمکله ظاهرده
وباطنده وبوندن صکره بیوردیکه وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هٰذَا الْبَلَدَ آمِنًا وَاجْنُبْنِي
وَبَنِيَّ اَنْ نَعْبُدَ الْاَصْنَامَ رَبِّ اِنَّهُنَّ اَضْلَلْنَ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ فَمَنْ تَبِعَنِي فَاِنَّهُ مِنِّي وَمَنْ عَصَانِي
فَاِنَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ یعنی ذکرایله یا محمد آنی که ایتدی اول ابراهیم یا رب ایشبو مکه شهرنی
سن امین قلغل قوم قتل اولمقدن ومالری غارت اولمقدن وجدلمدن وبرصدن ودخی

بني و اوغلنلرمي اراق ايله اندن كه سني قويب صنملره طپيوز ابراهيم انكيچون ددكه اول وقت
كه كعبه نك بناسندن فارغ اولدي حق تعالىدن دلديكه اول مكيي امين قله اوغلنلري اوزرنه
قورقديكه باطله ميل ادهلر زيره كورديكه هپ قوم صنمه طپرلر پس حق تعاليدن دلديكه
يارب صقله بني و اوغلنلرمي تاكه اول صنملره طپمقدن مؤمن ولكن كركدركه ايمان اوزره
دايم قورقوده اوله زوالندن امين اولميه تضرعني الله دايم قله دليكه حق تعالى ايمان
اوزره ثابت قلي ويره نتكم ابراهيم كندو نفسنه و اوغلنلرنه ثبات دلدي ايمان اوزره
بوندن اترو ددي يحيى ابن معاذ كه اي چلبم بنم جميع شادلغم اسلام اوزرنه شول قورقم كه
آني بندن السن ديو قورقرم زيرا اول قورقومادمكه بنده اوله اميدم واركه اول ايمان بندن
نزع ايتميس پس ابراهيم ددي كه اي بنم ربم بدرستي بو صنملر سبيله سنك چوق قوللرك ضلالته
دوشدلر ابراهيم بو خلقك ازمقلغني اول صنملره نسبت قلدي زيره شيطان انلرك اچنه
كافرلره سيلردي انلر صنملر ديكه اول سيلين صنمدر اول سبب اولردي انلرك ضلالته
اندن اترو ددي كه بولر ازدردي و بوندن صكره دخي ددي كه يارب شول كم بكا انابت ايمان
كترولر اول ديني اوزره بنمله بله در بنم امتمدر و شول كم بكا مطيع اولمدلر و سني برلمدلر سن
غفور رحيمسن اكر توبه قللركر و اسركيب يرلغيسن يا خود سندن توفيق هدايت ارنه كه
انلر اسلامه كله و دخي بيوردي كه رَبَّنا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ
الْمُحَرَّمِ رَبَّنا لِيُقِيمُوا الصَّلاةَ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِنَ الثَّمَراتِ
لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ و دخي ابراهيم دعا قلب ددي اي بنم ربمز بن اول ذريتمك بعضسي كه
قلوك اسمعيلدر كتوروب اندر يورتلندردم بردره كه اول مكه يريدر اندن نه اكن وار
نه يمش سبب قضيه بو ايديكه ابراهيم عورتي ساره نك هاجر ادلو بر جاريسي واردي
آني ابراهيمه بغشلدي ابراهيمك اندن بر اوغلي اولديكه اول اسمعيلدر ساره نك اوغلي يوقيدي
اولمزدي اول هاجره غيرت قلب كتوقلدي ابراهيمه ددكه بوني اوغليله بو شام دياردن
چقركد راندن اتروديكه هاجرله اسمعيلي الوب التدي مكده ساكنلندردي بو دعاء
قلديكه كتوردم بعض ذريتمي اول حرمتلو اوك قتنده قندردم دلرن كه بو يرده قتال دخي سكا
حرام قلسن دخي هيچ بركمسه بو كه احرام سز كرميه وردكه اي چلبم بن اولري بونده انكيچون
ساكنلندردم سن اولره توفيق ورهسن سكا كركلو نماز قللركه جميع شرايط واركاني برنده اوله

يلكوز

يلكوز نمازي ذكر اتدوكي اندن اتروايديكه عبادتلرك اولي و افضل نمازدر و دخي ددكه
بو خلقدن بعضسنك كوكللرن بولردن يكا ميشاق قلب ميل اندر دخي بولره يميشلر طعامي ملنمغي
رزق ايدي ددي تاكه بولر سنك اول نعمتكه شاكر اولب شكر ادهلر مجاهد ايدر اكر ابراهيم
اول وقت خلقدن بعضسنك دمسه خلقك كوكلني بولره مشتاق قيل دسه فارس و روم
قلميدي هپ انلردن يكا ميل ادب مسلمانلر اوزره مزاحمه قللردي يهود نصاري قلميدي
هپ ورب حج ادلردي و دخي بيوردي كه رَبَّنا إِنَّكَ تَعْلَمُ ما نُخْفِي وَما نُعْلِنُ وَما يَخْفى عَلَى اللَّهِ
مِنْ شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ وَلا فِي السَّماءِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ إِسْماعِيلَ وَإِسْحاقَ إِنَّ رَبِّي
لَسَمِيعُ الدُّعاءِ يعني ابراهيم ددكه يارب سن عالمسن بلورسن كه بزوم اچومزده نه كزلودر
بو هاجرك و اسمعيلك محبتندن فراقلري اثرندن و آشكارمز بلورسنكه ساره قتنده بولروكيحون
صبر كستردم بولري سكا اصمرلدم كه حاللري سكا معلومدر يرده كوكده سكا خفي نسنه
يوقدر و دخي ددي كه بن حمد كيثر قلورين اول الله كه بنم بيرلكمده بكا اسماعيلله اسحق
عطا قلب بغشلدي بدرستي بنم ربم مجيب الدعادر اخلاصله دعا قلنلرك دعاسن اجابت
ادر دمشلر كه اسحق طغدغنده ابراهيم يوز يكرمي ياشنده ايدي اسمعيل اسحقدن اون اوچ
ياش اولو ايدي و دخي دعا قلدي حق تعالى انكه خبر ورب بيوردي رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلاةِ
وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنا وَتَقَبَّلْ دُعاءِ رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسابُ يعني حق
تعالى خبر ورركه ابراهيم ددي كه يارب بكا اكرام قيل قوت ور نمازم تمام قلمغله دخي ذريتم
مكرم قيل انكله كم نمازلرني كركلو ادا قللر تماملق اوزره اي بنم ربم عملمي قبول ادب
دعامي اجابت قلي و يراي چلبم بني يارلغه و دخي اتام انام اتاسنه مغفرت طلب اتدوكي
وعده يرنه كلمكيچوندي كه اكا قلمشدي و دخي يارلغاغل اول مؤمن قوللروكي كه سكا
تصديق قلدلر شول كنده كه حساب اوله بوندن صكره حق تعالى ظالملرك حالندن
خبر ورب بيرديكه وَلا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ غافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ إِنَّما يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ
فِيهِ الْأَبْصارُ مُهْطِعِينَ مُقْنِعِي رُؤُسِهِمْ لا يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ وَأَفْئِدَتُهُمْ هَواءٌ وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ
يَأْتِيهِمُ الْعَذابُ فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنا أَخِّرْنا إِلى أَجَلٍ قَرِيبٍ نُجِبْ دَعْوَتَكَ وَنَتَّبِعِ الرُّسُلَ أَوَلَمْ
تَكُونُوا أَقْسَمْتُمْ مِنْ قَبْلُ ما لَكُمْ مِنْ زَوالٍ يعني حق تعالى بيوردكه سز ايله ظن اتمككه الله تعالى
بو كافرلرك و ظالملرك اشلدكلري افعاللرندن غافلدر بلمز بلكه انلرك نه قلدقلري و نه

سیلدکلري کل بزه ظاهر دخی دکل اکرلرسوزکه دنیده انلره عقوبتلرن یرنه کترورکا قادر
عجزمز یوق اما انلري تأخیر ادرز شول کونیچون که کوزلر انده چرور قلور یعنی اول ظالملر وکافر
لرچونکه اول اطاموادنی معاینه کوره لر قورقودن کوزلري چرور قله یوممغنه قرقلرکه یومدغمز
اودطوتار دیو پس اولر اول منادیلره اجابت قللر شول حالده غایت سرعت ادجی اوللر اما باشلر
یقارو کوتره لر بوینلرن اوزده لر نظرلري اول کافرلرك دداولنمیه کوزلري یوملمیه ویورکلري
دخی یرندن چیوب کله بوغزلرنه طقله و دیکر ویرنه اوترمیه اول اودعذابه قرقوسندن
بوآیت حق تعالیدن مظلوملره تسلیددر که صبر اده لر اول ظالملري الله اصمرلیلر ودخی اول
ظلم ادن ظالملره تهدیددر اول عذابدن قرقیب ظلمدن الچکلر بوندن صکره حق تعالی رسولنه
بیوردکه یا محمد قرقت اول مکه اهلینی شول کوندن که اولره انده عذاب کله هیچ بر خلاصه
چاره بولمیلر اول وقت دیلر اول کافرلرکه کندولره ظلم اتدلر بزه شرك کترمکله ای بزم ربمز
بزه مهلت ویرکرودنیایه الت کم اول سنك دعوتکه که طریق اسلامدر اجابت قلب
رسوللروکه متابعت قللم انلره مطیع اوللوم حق تعالی قبلندن اولره جواب ویرله که سز
دکلمدکز اول کم دنیاده اندا چیب در دکز والله بز بو دنیدن زایل اولبکدسر دکولز واکر
اولرسوز دخی طپرقا ولدغمزدن صکره کرو یکلنب درلب آدم اولجق دکولز شمدي کوزکز له
مشاهده قلدقدن صکره اناندوکز دنیده ورلن خبرلره انکار اددکز و دخی بیوردیکه وَسَكَنتُمْ
فِي مَسَاكِنِ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُمُ الْأَمْثَالَ وَقَدْ مَكَرُوا
مَكْرَهُمْ وَعِندَ اللَّهِ مَكْرُهُمْ وَإِن كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ مِنْهُ الْجِبَالُ یعنی حق تعالی بیوردکه قیامت
کوننده اولکرودنیایه کلمك استین کافرلره دنله که سز دنیده یوردلندکز سرایلرنده
وکوشکلرنده اول عاد وثمود قومنك که کندو نفسلرنه ظلم ایلدلر بزه شرك کتوروب کافر
اولمغله ورسوللرني تکذیب قلمغله سزه بیان اولندي اشتدکز بلدکزکه انلره اول
تکذیبلرندن اترو نجه عقاب قلب هلاك ایلدك انکله اوکتلنمدکز اولرك احوالرندن
سزه ضرب مثللر ادب خبر وردك اندن عبرت المدکز وکرشمدي سزي کرو دنیایه التر سوز
اول اکوتلردن سزه منفعت اولجق دکل بلکه کرو اول کلی باطل اشلر وکزه دونسز ودخی
بیوردیکه یا محمد نتکم اول کچن امتلر مکرلر و حیلر قلدلر که نور اسلامي کندولرك کفري
ظلماتله یوریلر دلرکه ظهوره کلمیه الله تعالی عالمدر انلرك نه قلدقلرن دخی بلور وانلر

اوفعا للرنك

اوفعا للرنك جزاسی انلك قتنده در قلور پس بو مکه کافرلري دخی انلر جلاین دلر
ندوده سنو کچون مکر ایلدلرکه طوتب حبس اده لر یا اولدره لر یا اچلرندن
چقره قوه لر امر دینی زایل اولب سنك حکمك کتورله اکرچه اولر بر مکر اندلرکه
طاغ انك برله زایل طاغ خودمکار لرك مکر بله یرندن زایل اولمق ممکن دکلدر بر
دین اسلامي ایله محکم قلدقکه اول طاغ کبی ثابت اولب قرار طوتمشدر اولرك مکري
آنی قچان زایل قلسون اما انلرك مکرلرنك جزاسی الله قتنده درکه یارن بولسرلر
و دخی بیوردیکه فَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ مُخْلِفَ وَعْدِهِ رُسُلَهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ ذُو انتِقَامٍ
يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاوَاتُ وَبَرَزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ یعنی حق
تعالی بیوردکه یا محمد الله تعالی ایله وعده قلمشدرکه رسوللرنه نصرت قلب
دین اسلامي ظهوره کتوره کلمهٔ اخلاص یوجلدب کلمهٔ کفري اشغه برغاسن ایله
ظن اتمکل که حق تعالی رسوللرنه قلدغی وعدیه خلاف ایده بدرستی الله تعالی
غالبدر و انتقام استدر اکا انکار ادب رسوللرن تکذیب ادنلردن عذابله انتقام
آلور شول کونده که بو یرلر بر آیرق یره تبدیل اولنه که اق کمشدن اوله که پاك
اري انك اوزدنده کناه اشلنمش اوله وکوکلر صورت دخی التونه دندرله
روایتدر عایشه دن که اول رسوله صوردیکه یا رسول الله هیچ بر اهلکز اکر سزي
قیامت کوننده رسول ددیکه اکا وراما اوچ یرده اکامز بر صراط وقتده و بر برا تلر
ورلدوکی وقت و بر ترازو وقتده و دخی عایشه ددیکه یا رسول الله حق تعالی
بیردیکه یارن قیامت کوننده بو یرلر تبدیل اولنه اول وقتده بو خلایق نرده
اولسرلر رسول ددیکه یا عایشه سن بر نسنه صوردك بکا که دخی سندن
الرو بر کمسه بونی بکا صورمدي نلبکل که اول خلایق کل صراط اوزده اولسرلر
پس شول وقت که خلایق کل قبرلرندن قلقب چقرلر و حق تعالی حضرتنه جمع اولرلر
که اول واحد قهاردر جمیع جبارلري و متکبرلري قهر له مسخر مقهور قلمشدر هیچ
بر کمسنك کلام اتمکه مجال قلمیب نطوطو تلمشدر و دخی بیان قلب بیردیکه وَتَرَى
الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُّقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ سَرَابِيلُهُم مِّن قَطِرَانٍ وَتَغْشَىٰ وُجُوهَهُمُ النَّارُ
لِيَجْزِيَ اللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ یعنی حق تعالی بیردکه یا محمد

كوره سن سن اول مشركلري قيامت كوننده زنجيرلرله وبوينده مرلريله دزلمش اوللر
براولردن برشيا طيندن بله وكوكلكلري قطراندن اوله يعني باشلرندن آيقلرندكن
قطرانه بندورلر اوده طوتب يلك لنمغيچون بعضلر ددلركم غايت قزمش بقردن اوله
واوديلكي انلرك يوزلرن دخي بورمش اوله قبليكه آنى كندولردن منع ادميلر تابن شمع
كبي ديلرندن ايقلرندكن يلك اوله پس حق تعالى اول قيامت كوننه قوبرونغي اندن اترودركه
هر نفس نه كسب اتديسه دنيده انه بوله اكر خير اكرشر بد رستي الله تعالينك حسابي
تيزدر تجنكه حساب قله تاكه مؤمنلره برنماز وقت مقداريجه اوله ودخي بيوردي كه
هذا بلاغ للناس ولينذروا به وليعلموا انما هو اله واحد وليذكر اولوا الالباب
يعني اشبو قرآن خبر وبيانلردر الله تعالى دن بو جميع آدم اوغلنلرينه اول قرآنله تاكه
انلر حق تعالينك عذابندن قرقولنلر وبعضلردن ايراق اولنلر وكافرلك كترمكي ترك ادهلر
بلرلركه اول اله واحددركه دير قولنك صادقدر وعده لرنده خلاف يوقدر مؤمنلره
وعده قلدقلري دخي هپ يرنه كلسر وكافرلره وعده قلدقلري دخي يرنه كلسر ودخي بو قرآن
انوكچوندركه عقل اولنلر انك نصيحتله اكوتلنب عمل قله يارن انده سعادت ابدي
ودولت سرمدي بوله كه انك هيچ نهايتي اولميه سورة الحجر مكية وهي تسع وتسعون

بسم الله الرحمن الرحيم

الر تلك آيات الكتاب وقرآن مبين يعني حق تعالى بيوردكه بن اول اللهمكه كورون
اشدورن هيچ بركور نراشدلر بنم كورمكمدن واشتمكمدن مخفي دكلدر اشبو شول
كتابك آيتلرندندركه اول قرآندر اول قرآن حلال حرام وجميع احكام بيان قلجيدر
كرك دينه كرك دنيايه ودخي بلدرجيدركه هدايت رشد حق تعالى دندر ودخي بيوردي كه
ربما يود الذين كفروا لو كانوا مسلمين يعني حق تعالى بيوردركه وقت اولا قيامت كوننده
اول كافرلر آرزو قللركه اي كاشكي بز دخي دنيده مسلمانلردن اوليدق بو اول وقتدركه
كندولرك اوداچنده عذابلرن كوره لر وجنت اچنده مؤمنلرك تنعملرن كوره لر ودخي حق
تعالى شول وقت كه بيره موحدلرك ايمانله كتمشلرن طامودن چقره لر كافرلر ابدي عذاب
اچنده قاللر طاموقپولري اوزرلرنه باپله ومهرلنه آرزو قللركه كاشكي بز دخي اول
موحدلردن اوليدق كه شمدي چقيدق بونده قلميدق ودخي حق تعالى بيوردي كه ذرهم

يأكلوا

يأكلوا ويتمتعوا ويلههم الامل فسوف يعلمون وما اهلكنا من قرية الا ولها كتاب
معلوم ما تسبق من امة اجلها وما يستأخرون يعني حق تعالى بيوردكه يا محمد قو بو
كافرلري دنيده شول حيوانلر كبي يسونلر اچسونلركه اولرك همتلري قرنلري اولمشدر
مقصودلري آخرتدكلدر يادن حالري نه اولجغن بلمزلر اولاوزاق اندیشلري اولري
الله تعالى يه مطيع اولمقدن وطاعت اتمكدن اعراض قلدرمشدر والومارن دخي
اونتدرمشدر دتيزا وله بللركه بولره قيامت كوننده نه عذابلر ونه قتي بلالر
نازل اولسرنر هيچ بركوي وبرشهر اهلن هلاك قلمدق الا انلرك برمعين وقتلري
واردي لكن تأخير قلدق چون معلوم وقتلري تمامنه اردي انده هلاك ايلدك نه
برساعت وقتندن الرو قلدق نه برساعت وقتندن صكره تأخير قلدق پس هيچ
كمسه اجل تمام اولمينجه اولمز تا بركوز يومب آچمش قدر نه الرو الور نه كرو ودخي
حق تعالى بيوردي كه وقالوا يا ايها الذي نزل عليه الذكر انك لمجنون لوما تأتينا
بالملائكة ان كنت من الصادقين ما ننزل الملائكة الا بالحق وما كانوا اذا منظرين
انا نحن نزلنا الذكر وانا له لحافظون يعني اول مكه اهلي دلر رسوله اي بكا
قرآن انديلوطن ادب خبر وردن تحقيق سن مجنون سن نيچون بزه بر فرشته انب
خبر ورميكه سن رسول سن اكر بو دكك كرچكسه كه سن كندلمش پيغامبرسن ونيز
سكا ايمان كترمديسي اولرسوز نزه عذاب انردكك كرچك اوليدي حق تعالى انلرك
جوابلرنده بيردي بز كوكدن يره فرشتي اندرمزز الا وحيله اندرزكه رسوللرمزه
خبر ويره يا خود عذابله اندررزكه انب برقوم هلاك ادهيا خود براجلي تمتمش كشنك
جاننى قبض اتمكيچون اندررز پس سز نبي ومرسلده كلسرسزه فرشته انب خبر وره بلكه
سنرك اوزركزه بر فرشته اندرمزز الا عذابله اندررز شويله كه هيچ ايرقسنزه بر نفس
ورمكه مجال اولنب مهلت ورلمزو دخي بز اول قرآن اندردك محمد اوزره كرو بز آني
صقليوجي يوزاندن كه شيطان وسوسه قلب آني تبديل وتغيير قلالر يا ارتوره لر يا اكسلر
پس قرآن بو دستندن صقلنمغه سبب بو اولديكه حق تعالى قرآن اسان قلديايني
اوقيب حفظ ادجيلر چوق اولدي اندن اتروتبديله مجال اولميب محفوظ اولدي اما الروكي
كتابلري مشكل قلدي آني اوقيب حفظ ادجلر آز اولدي اول سببدن تبديلاته وتغيراته

مجال اولندیکه بعض احکاملرن تحریف ایتدلر ودخی بیوردیکه وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ
فِي شِيَعِ الْاَوَّلِينَ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ اِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤُنَ كَذٰلِكَ نَسْلُكُهُ فِي قُلُوبِ
الْمُجْرِمِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ الْاَوَّلِينَ یعنی حق تعالی تسلی قلب بیوردکه یا
محمد تحقیق سندن اول ونبردخی رسوللر کوندردك چوق امتلره وقرنلره چند سنك امتکدن
الروا اما هیچ بر رسول کلمدی انلره که دعوت قلدی الا قوم آنی استهزایه الدلر ومسخریه
طوتدلر نتکم سنی استهزایه الودلر بو قومك که مکه اهلدر پس شول کتبه ایلك بخه کوردلرسه
بز دخی اول کافرلرك کوکلنه کفر ضلالتی ایله کوردزانلرك کفر وشرك مقابلسنه
عقوبتا ولمیجون پس اولره اول تکذیب قلمق غایت حلاوت وررکه اولرنه الله تعالی یه
تصدیق ادرلر نه قرآن ونه رسوله بد رستی خبر ورلدی اول اولکیلرك سیرتلری عذاب
تکذیب ایتدکلرندن وعاقبت عذاب کلب انلری هلاك قلدغندن ودخی بیوردیکه وَلَوْ فَتَحْنَا
عَلَيْهِمْ بَابًا مِنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ لَقَالُوا اِنَّمَا سُكِّرَتْ اَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَسْحُورُونَ
یعنی حق تعالی بیوردکه اکر بز بولرلانا وزرلرنه کوکدن بر قپو اچسوزکه اندن فرشتلر انسلر
چقسلر انلر آنی کورسلر اول مکه کافرلری دیلردیکه بزوم کوزمز بغلندی بور ندی بز سحر لندق
جازولندق اندن دخی عبرت الميلردی کروانکار قللردی نتکم آی اکی پاره اولدغن کوردلر
عبرت الوب ایمانه کلمدلر انکار قلدلر ودخی بیوردیکه وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا
وَزَيَّنَّاهَا لِلنَّاظِرِينَ وَحَفِظْنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ اِلَّا مَنِ اسْتَرَقَ السَّمْعَ فَاَتْبَعَهُ شِهَابٌ
مُبِينٌ یعنی حق تعالی بیوردکه تحقیق بز کوکلرده یلدزلر یرتدق که انکله کوکلری بزیب مزین
قلدق شول کمسلر یجون که اکا نظر قلب عبرت الودلر ودخی بز اول کوکلری صقلدق اول
یلدزلرله که هر شیطان ملعوندن که رحمتندن ایراق ولنمردود اولمشلر ودتاکه کوکلره
چقمغه یول بولمیلر الا مکر که اوغرلین چقب خبر دکلیلر اول وقت دخی اول غایت استی یلدزیجی
یلدزدن شعله سندن پاره اکا آتلور اول آتلن شعله البته خطا ایتمیب اکا ایرشر یا یقار
کویندردر یا خود عقلنه خلل ارکورب آنی دیوانه قلر دخی بر کوکه چقب استماع قلمغه قدرت
یتمز شول حال اوزره قلور دروایتدرابن عباس رضی الله عنهدن بد رستی اهل جاهلیتدن کهنلر اولردی
یعنی غیبدن سویلیجیلر هیچ برکاهن اولمزدی انکله نسیاطیندن بری یولداشی اولمیه اکا کاهنلر
اول نسیاطینلر کوکدن یکا چقب شول فرشتلرك اوازه لری ارشدکی نه یقیندن توربه فرشتلردن
خبر

خبر اوغرلردی که یربوزنده حکم نه اولسر کلب آنی اول یولداشلری کاهنلره خبر
وردلردیدکرکه فلان وقت شیله اولر فلان وقت بویله اولر کهنلر دخی آنی خلقه
خبر وردلر رسوله اول امر ایتمزدن اوکدن قچان اول حکم رسوله وحی اولنب خبر ورلسه انلر
درلردیکه سنی بون خبر ورمزدن اوکدن دخی بز بونی بلوردك پس بو نسیاطینلر کوکه
چقب خبر المقدن منع اولنمزدی تا اکادکن که عیسی رسول کندردلدی چون اول کلدی
شیاطین اوچ قت کوکدن یقارو ورمغه منع اولندلر دردنجی کوکدن چقرلردی تا اکادکن
که بزوم رسولمز کندرلدی اول کلجك جمیع کوکلردن منع اولندلر پس شول شیاطینلرك که
جزءتلری یقاروکوکدن یکا چقر بر شیاطین دخی انکله بله چقوب اندن اشغر قطور در اول
یقاروسی قچنکه بر خبر اله اشغنسنه آنی خبر وردر اول چون اندن خبر اله فی الحال قچر یره انز
که خبر ورده اول یقارو سنی اوده اترلر هلاك اولرلر بو آیتده خبر ورلن معنی بودرکه حق
تعالی خبر وروب بیوردی وَالْاَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَاَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَاَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ
مَوْزُونٍ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ وَمَنْ لَسْتُمْ لَهُ بِرَازِقِينَ یعنی حق تعالی کوکدن چون
خبر وردی بو کز یردکی دلیل وحدانیتدن خبر ووب بیوردیکه بز بو یرلری دخی چکب
دوشدك صو اوزره اندن انك اوزرنه یوجه یوجه محکم طاغلری بصقوایلدك تاکه
چلقنب حرکت قلمیه مکانسنده ثابت اوله بو خلایق اوزرنده مصالحلر زیرنه کترمکلك
اسان اوله ودخی بتردك بز اول طاغك اچنده هر نسنیی که اول ترازو یله وزن اولر یعنی
شول معدنلر که یردن چقر دمور وتوج وقلعی والتون وکمش کبی که حق تعالی قوللری
مصالحی یجون یرتمشدر ودخی بیوردکه بز بتردك اول یر اچنده هر نسنه دن که مقدر قلمشز
دانلردن ویمشلردن انواع شکل اوزره ومختلف لون وطعم اوزره که بر برنه بکزمز
ودخی یرتدق سزیجون اول یرلری سزه سبب معیشت اوله انواع اکنلردن وباغلردن
بوستانلردن ونباتلردن که سزه رزق اوله هم اول بهایملره وحیوانلره که سز اولروکله
معیشت قلب منتفع اولرسز انلرك رزاق سز دکلسز بلکه سزه وانلرك رزق ورن بزز
بوندن صکره بیوردیکه وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنَزِّلُهُ اِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ یعنی حق
تعالی بیوردکه هیچ بر نسنه یقدر موجود اندن الا انك رزقنك خزینلری مفتاحی بزم قتمزده در
کلنی بلرز هر برنه رزقنی ارشدورز ودخی یغمورلر خزینسی بزم قتمزده در قچان کرك اوله

اندرمزآنی الا اولچکله وزن معلومیله که بر قطره اندن نه ارتق اوله نه اکسك ابن عباس
ایدر هر نقدر که یغمور یغه اول خزینداری انلرع تچ قطره اندکن بلور اما اول وقت حساب ن
یا کلدیکه طوفان اولب نوح قومی غرق اولدلر زیره اول وقت وزن سز مقدارسز صو اندی
که قرق کون یاغدی طاغلر باشندن یقاروا شدی اول وقت مقدارن صقلیومدلر ودخی
بیوردیکه وارسلنا الریاح لواقح وانزلنا من السماء ماء فاسقیناکموه وما انتم له بخازنین
یعنی حق تعالی بیورر که تحقیق بز یللر کندردك که بولتلری صقب اچندکی یغمورلری یر یوزنه
دکدی نتکم بلندکی سود صقب صاغب کولکه دوکرلر ودخی کوکلردن یغمورلر اندردك سزی
انکله صورردق که کوللر حوضلر ادب صوی انك اچندن جمع ایلدکوز اندن اوتکله باغلر کوز
اکنلر کوزطورلر کز صوردکز اکر بز ور مسوز اول صویا سز مالك اولب صقلیومزدکز زیره
انك خزینسی مفتاحی سزك الکزده دکلدی ودخی بیوردیکه وانا لنحن نحیی ونمیت ونحن الوارثون
ولقد علمنا المستقدمین منکم ولقد علمنا المستأخرین وان ربك هو یحشرهم انه حکیم علیم
یعنی حق تعالی بیورر که بو یرلری بهار فصلنده یغمورلرله دیرکرب انواع زینتلرله مزین قلن بزز
کرو کوز فصلنده اول زینتلرن طاغدب اولدورن دخی بزوز تا که آدم اوغلنلری اندن
متنبه اولب اکلیلر که کند ولری دخی وارلقلرن الدن کدرب اولدرن بزوز ودخی یللر که
اول ولمش قورو یرلری واغاجلری کرو تازه لندرب انواع چچکلریله وحضرواتله نیجه حیات
ه ورمکه قدر تمز یتر سه انلری اولدرب طپرق قلدغمزدن صکره کرو دیرلب حیات ورمکه
ایله قادرز قدرتمز یتر کل موجوداته مالك بزوز کل ممالکلر بزوم مملوکمز عاقبت کلنی هلاك
ادرز ملك کلی کرو بزه قلور سزك الروآخرته کیتمشلر کوزی دخی بلورز وانلردن صکره قالنلر کوزی
دخی بلورز بدرستی سنك ربك یا محمد بولری هب اوکن صوکن بر یره حشر ادب جمع ادسر د
حکیمدر بنجه دلر سه حکم ادر علیمدر هر بر نه نسنك کرکن بلور بعضلر ددلر که بو آیتك سبب
نزول بو ایدیکم رسول خلق نمازده اول صفه طرمقلغه قتدرب توابلرن ذکر ایلدیکه اصحابك
بعضسنك اولری مسجددن راغدی اولر مسجده کلنجه یقیند غیلر اول صفی طلد ددلردی اولر
ادشمیب کرو قلرلردی انلر اتفاق ادب ددلر که بزدار لرمزی صتارز مسجده یقین یرده اولر
آلورز تا که اول صف توابندن بزه دخی نصیب اوله پس چون اولر اولرن صاتدلر اول راغدی
وادلر هب اتسوز قلدی رسول اول وقت دردیکه من اتی المسجد فانه یکتب الحدیث یعنی هر کم

مسجده کلسه انك ازنی یزرلر هر آدمنه بو بنجه حسنه و بو بنجه درجه ویرلور جنت اچنده
چون رسولدن بو کلامی اشتدلر بو کز اراق یردکی اولری صتون الی بشلدلر تا که مسجده
کلنجه آدملری چوق اوله توابلری ارتق اوله پس اول وقت حق تعالی بو آیتی اندرب
بیوردیکه تحقیق بز سزك اول کلنکزی دخی بلورز صکره کلنکزی دخی بلورز یعنی هر کوز
نیتنه کوره ثواب ویررز و خیره اکردنی دخی بلورز و خیره تاخیرادنی دخی بلورز بزه
مخفی نسنه یوقدر تحقیق بز بولرك اوللرن وآخرلرن بر یره جمع ادرز هر برنك عملنه کوره
جزالرن قلورز ودخی بیوردیکه ولقد خلقنا الانسان من صلصال من حماء مسنون
والجان خلقناه من قبل من نار السموم یعنی تحقیق بز یرتدق آدمی شول بالچقدن که اود
کورممشدر اما جانی الوکله قفسك اواز ویرب اوتر قورولغندن ودخی رایحسی متغیر بالچقدن
که بو بنجه یللر اوزرندن کچب یتردی و دخی جان قومنی یرتدق آدمدن اوك اول جنیلرك
اتاسی در که جن قومی اندن اوریب منتشر اولدی پس اولجانی حق تعالی دوتنسز اوددن
یرتدی که اول اجابله کوك اراسنده ورکوکدن اشاغه ودخی بیوردیکه واذ قال ربك
للملائکة انی خالق بشرا من صلصال من حماء مسنون فاذا سویته ونفخت فیه من روحی
فقعوا له ساجدین فسجد الملائکة کلهم اجمعون الا ابلیس ابی ان یکون مع الساجدین
یعنی یا محمد تحقیق سنك ربك عجون اول یرده ابلیسله ساکنلن فرشتلره ددیکه بز وقتده
بر آدم یرادسرم قفوسی متغیر اولمش قورو بالچقدن که قورولغندن اواز ویرب اوتر چون بن
اول آدمی تسویه قلب اعضالری بولو بنجه دزم اندن صکره روح یرادب انك اچنه نفخ
ایلدم که حیات بولب طورو کلدی بز اول فرشتلره بیورردق که آدمه سجده قلك مجموع سجده
واردلر که اول سجده آدمه تحیات ایدی و بزه عبادت ادی لیکن ابلیس امتناع قلدی اول
سجده قلنلردن اولمدی کندوی آدمدن اوزدنه اولولدی تکبرلك ایلدی فرشتلرله آدمه سجده
قلمدی حق تعالی خطاب ادب بیوردیکه قال یا ابلیس مالك الا تکون مع الساجدین
قال لم اکن لاسجد لبشر خلقته من صلصال من حماء مسنون قال فاخرج منها فانك رجیم
وان علیك اللعنة الی یوم الدین یعنی حق تعالی بیوردیکه یا ابلیس نه اولدی سکا که فرشتلر
بله آدمه سجده قلمدك ابلیس لعین جواب ورب ددیکه بن سجده ادردکولن شول آدمه که سن
آنی قورو بالچقدن یرتدك حق تعالی بیوردیکه سن امرمزه مطیع اولمدك چوق جنتدن ودخی

یریوزنده وارد کزجریرلرنده مقاملرنکه سن بزوم رحمتمزدن ایراق اولب مطرود مردود
اولدك خذلان لعنت سنك اوزرکه اولسون تا قیامتدکن چون ابلیسه بو ردسرلمك
خطاب ارشدی حق تعالیدن طول عمر دلدیکه بو آدم اوغلنلرنه عداوت بغلیوب اغوا
قله کفره وفساده باعث اوله کلسن اویدرب جهنمی قله نتکم حق تعالی خبر ویردی قال
رب فانظرنی الی یوم یبعثون قال انك من المنظرین الی یوم الوقت المعلوم قال رب بما اغویتنی
لازینن لهم فی الارض ولاغوینهم اجمعین الا عبادك منهم المخلصین یعنی ابلیس لعین
دیدکه یا رب چون بنی قبودن طرح ادب لعنت قلدك باری بکا امان مهلت ویرکه دیری
اولم تا قیامتدکن حق تعالی بیردیکه وارسکا مهلت اولسون اول یوم معلومه دکن که خلق
اندن کل کروقیرسز چون ابلیسه عمردن امان ویردی دیدیکه یا رب نتکم سن بنی آدمدن
اتروطریق هدایتدن چقروب ضلالته برقدرك عزتك حقیچون بندخی اول آدمك ذریتلرنه
اغوا قلم یریوزنده که شهوتلری ولذتلری انلره کوچك کسترمکله کلسنی آزدروب بکا اویدرم
هدایتدن چقروب ضلالته برغم الا مکر شول قوللرکی آزدرمیمکه اولرسکا مخلص قوللردر
که عبادتلرن خاص سنکیچون ادرلر روایتدر حسن بصریدن ایدر رسول بیردیکه شول وقت
که ابلیس لعین لعنت اولب مردود اولدی دیدیکه یا رب سنك عزتك حقیچون آدم اوغلننك
کوکلندن وسوسه کسیمیم تا اولنجیه دك حق تعالی دخی بیردی یا ملعون بندخی اولردن
توبه منع اتمیب قبول ادم تا شول اولوم وقتنده جان کوکسنه غرغره حالنه کلنجه ودخی
بیردیکه قال هذا صراط علی مستقیم ان عبادی لیس لك علیهم سلطان الا من اتبعك من الغاوین
وان جهنم لموعدهم اجمعین لها سبعة ابواب لکل باب منهم جزء مقسوم یعنی حق تعالی
بیردیکه اشبو دین اسلام بنم طغرو یولمدرکه اکا کرن طغرو بنم رحمتمه اولشور پس اول
هدایت ویرمك بنم المده در سنك الکده دکلکه کلسن سورسن ضلالته برغاسن بد رستی
شول قوللرم که بن هدایت ویردم اولرسکا مطیع اولمزلرسن اولروکله حجتلشومزسن سنك
انلرك اوزرنه حکمك وسلطنتك یوق الا شول کافرلر وکمراهلرکه سکا متابعت قلب
حکمکه منقاد اولورلر ووسوسکه اویرلر بد رستی اولرك وعده اولنمش یرلریکه دوزخدرجق
یرلری جهنمدر انك یدی قپوسی وارد ردیدی منزلدر هر قپوسندن بر منزله کرور وهر منزلی
انك قسمت اولنمشدرکه انده بر طائفه عذاب اولنه کافرلردن هر منزلده بر درلو عذاب

معلوم

معلوم اولنب نصیب اولنمشدر اول طائفه که انده کرسرلر اول اشغا منزلی آنك هاویدر
که اول فرعونك آل واتباعیچون در ودخی اول مائده قومیچون که عیسی یه کافر اولدلر ودخی
منافقلر وزندیقلریچوندرکه ایکنجیسی لظی در اول مجوسلریچوندر دخی آله اکید ردینلر چوندر
واوچنجی سقردرکه اول مشرکلر وبوته طپنلر بیدر ودردنجیسی حطمدر اول یهودلر مقامدر
که رسوللری تکذیب ادوب انانمدلر حق تعالینك پیغمبرلرندن دپلدلر حقسز یره وبشنجی
حطمدر اول نصارا یلر منزلیدرکه محمدی یلاثلیب ردکار قلمدلر والوافترالر قلدلر التنجسی
سعیردرکه اول صابئینلر ودین اسلامدن اعراض ایدنلر مقامدر ویدنجسی جهنمدرکه
اول دکلندن اعلادرکه کل خلقك کچجك یرلری اولدر اول مسلمانلردن کبایر کناه اشلیب
توبه قلمدن کدنلر مقامدر چون حق تعالی بو آیتلرده اول ابلیسه متابعت قلنلری منزللرله
ذکر ایلدی تحذیر وترهیبیچون بوندن صکره اول ایمانلرك مقاملرن ذکر ایلدی تشویق
ترغیبیچون بیردیکه ان المتقین فی جنات وعیون ادخلوها بسلام آمنین ونزعنا ما فی صدورهم
من غل اخوانا علی سرر متقابلین لا یمسهم فیها نصب وما هم منها بمخرجین یعنی اول کم شرکدن
صاقندلر وشیطانه مطیع اولمدلر انلریارن بستانلر اچنده اوله آنك کبی بستانلرکه اچنده
چشمهلر وپیکادلر آقر محشر کوننده دنله انلره کم کروك اول جنتلره عذابلردن سلامت اولب
ودخی الومدن وآفتلردن امین اولب ودخی حق تعالی بیرورکه بز اول جنت اهلنك اچلرندن
حسدلرن وعداوتلرن کدرورزکه دنیده بر بری ارسنده ادرلردی مجموع قرنداشلر اوللر بو
حالده که بر برنه قرشو منبرتین تختلر اوزرنده اوتروب کلام ادهلر بر برنه زیارته وارلر هیچ
اول جنتده اولره بر زحمت وبر مشقت ارشمیه دایم راحتده اوللر بو کلسیله اندن ابدا
چقسرلر کل بخت سعادت آنك کم بر قاچ کون عمرنی الله حکمنده مطیع اولمغله کچردی
شیطانه اطاعت قلمدی ابدی سعادته اولشدی وبوندن صکره بیردیکه نبئ عبادی
انی انا الغفور الرحیم وان عذابی هو العذاب الالیم یعنی حق تعالی بیردکه یا محمد خبر ویرکه
بنم قوللرومه که بن توبه ادنلری اسرکیب یرلغایجین وعذابم دخی قتدر والیمدر شولره کم کفر
اوزره اولدلر شرکدن توبه قلمدن کتدلر روایتدر عطادن ایدر برکون رسول بنی شیبه قپو
کروب بزم اوزدمزه کلدی بز انوربکولشردك رسول بیردیکه نولدی سزه کولشرسنز آیرق بن
سزی کولر کورمیین دیدی دخی دوندی کتدی تاکه حجر الاسود قتنه وردیکانه بزوم باشمز

اوزرنه برکومردوصوت کبی واردی کوردك رسول تچون تجون کروبزه کلدی ددیکه شمدی
بکا جبرائل کلدی ددیکه یا محمد الله تعالی سلام ادرایدرکه بنم قوللرو میجون امیدلرن
کسرتب قودقوورسن قوللرومکه نقدرچوق کناه اشلسلرچون توبه قللراولری بن
یرلغرن امیدلرن کسمسونلر اما کندولری قرقوسز قلب امین دخی اولمسونلرکه بنم عذابم
قتدربس بو آیت دلالت قلرکه مؤمنها دامکه دنیده اوله کرك کیم دایم رحمته امیدطوتب
عبادت قله وعذابدن ترقب ومعصیتلردن اراق اوله وبوندن صکره کروابرهیم ولوط
قضیتسندن خبروردی اندن عبرت الب اکوتلنمیکیچون نتکم بیردی وَنَبِّئْهُمْ عَنْ ضَيْفِ
إِبْرَاهِيمَ إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ إِنَّا مِنْكُمْ وَجِلُونَ قَالُوا لَا تَوْجَلْ إِنَّا نُبَشِّرُكَ
بِغُلَامٍ عَلِيمٍ ودخی حق تعالی بیوردیکه یا محمد خبرودبولره اول ابرهیم قنقلرندن
که جبرائیلله اون ایکی فرشته ایکا کلدردك وردلرچون آنك اوزرنه کردلر سلام وردلر ابرهیم
اولری کورجك سلاملرن الدی اما اولردن هیبت الوب کوکلی قرقدی ددیکه یا قوم بزوم
کوکلمز سزدن قورقدی اولردلرکه قرقمغل بزسکا بشارته کلمشوز سکا براوغل
بشارت ادرزکه اولکی علیمدر یعنی اسحق پیغمبر ودخی بیوردیکه قَالَ أَبَشَّرْتُمُونِي عَلَى أَنْ
مَسَّنِيَ الْكِبَرُ فَبِمَ تُبَشِّرُونَ قَالُوا بَشَّرْنَاكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُنْ مِنَ الْقَانِطِينَ قَالَ وَمَنْ يَقْنَطُ
مِنْ رَحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ یعنی ابرهیم اولره ددیکه بکا اوغلی بشارت قلرسز بو
حالده که بن پیر اولمشم ضعیفم بونن بکا نیله بشارت ادرسز اولرددلرکه کرجك اوغلیله
بشارت ادرزکه قولمزحقدر یلان دکل سن الله تعالیدن امید کسیجیلردن اولمغل که حق
تعالینك رحمتندن قطع امید ایتمز الا اولرکیم ضال اولب کمراه اولدلر کفر وشرك یولنه کرب
طریق اسلامی یوقلدلرچون ابرهیم انلری بلدیکه حق تعالی درن الجیلردرانلره صوردی
شبله که حق تعالی خبرودب بیوردی قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَى
قَوْمٍ مُجْرِمِينَ إِلَّا آلَ لُوطٍ إِنَّا لَمُنَجُّوهُمْ أَجْمَعِينَ إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَا إِنَّهَا لَمِنَ الْغَابِرِينَ یعنی ابرهیم
اول فرشتلره صوردیکه حالکزومصلحتکزندرنه ایشنه کلدکز اولرددلرکه تحقیق بز کندرلدك
برقومه که مجرملرومشرکلردر ابرهیم ددیکه نه قومدر اولرددلرکه لوط قومدرکلدکلرکه اولری
هلاك ادهوز ابرهیم ددیکه هلاك ایدرسز بر قومیکه لوط انلرك ایچنده در جبرائیل خبروردی
که اول قومی کلسز هلاك ادرز الا لوط قزلریله واول عورتیکه مسلماندر انلرك جمیعنی

قودترزا الا اول لوطك برعورتی کافره در اکا هلاك بله مقدردر اولدی هلاك اولسی
چون جبرائیل بوخبری ابرهیمه دکردی اندن تقلیب لوط قومنه کلدلر نتکم حق تعالی بیوردی فَلَمَّا
جَاءَ آلَ لُوطٍ الْمُرْسَلُونَ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ مُنْكَرُونَ قَالُوا بَلْ جِئْنَاكَ بِمَا كَانُوا فِيهِ يَمْتَرُونَ وَأَتَيْنَاكَ
بِالْحَقِّ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ یعنی چون اول مرسل فرشتلر لوطه کلدلر لوط انلری کوردی بلمدیکه نه
قومدر اکا دهشت واقع اولب ددیکه نه قومسزکه بن سزی بلمزم کوکلوم سزدن اورکدی
جبرائیل ددیکه بز نفرت ادجك قوم دکولز بلکه بز سکا شول عذابله کلدك که بو قومك انده
شك ادرلردی اول عذابه اینانمزلردی بز سنك قومکه عذابله کلدك حقیقتا که انلری هلاك
ادرز بز صادقلردنوزکه قولمزده خلاف یوقدر اندن جبرائیل لوطه بیوردی نتکم حق تعالی
خبرورب بیوردی فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِنَ اللَّيْلِ وَاتَّبِعْ أَدْبَارَهُمْ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ
وَامْضُوا حَيْثُ تُؤْمَرُونَ وَقَضَيْنَا إِلَيْهِ ذَلِكَ الْأَمْرَ أَنَّ دَابِرَ هَؤُلَاءِ مَقْطُوعٌ مُصْبِحِينَ وَجَاءَ
أَهْلُ الْمَدِينَةِ يَسْتَبْشِرُونَ یعنی جبرائیل لوطه ددیکه اهلکی آل بوکیجه اچنده سن سیرایله
بولردن اعراض ایت کندو اهلکدن برکمسه بونده قومه کدك شول یره که سزه امر اولندی
انده وره سزکه اول شهر زغیردر حق تعالی بیردکه بز وحی ادب اول شیء ایکا خبرورك ددك
که یانوح سن اهلکله جقب شام طرفنده مدینه صغره وارکه بو قوم کلی اصلیله صباح
وقتنده هلاك اولسرلرکه صوکارنده برکمسه قلمجوق کلدیس اول لوط قوم اشتدلرکه لوطك
اوننه ادنلر کلدلر بربرنه منتلیب لوطك اوننه کلدلر هجوم قلدلرکه کدلر اول فسادلرن اشلیلر
لوط انلروکله مجادله قلب منع ایلدی نتکم حق تعالی خبروردی قَالَ إِنَّ هَؤُلَاءِ ضَيْفِي فَلَا
تَفْضَحُونِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ قَالُوا أَوَلَمْ نَنْهَكَ عَنِ الْعَالَمِينَ قَالَ هَؤُلَاءِ بَنَاتِي إِنْ كُنْتُمْ
فَاعِلِينَ یعنی لوط اول قومنه ددیکه یا قوم بوجماعت بنم قنقلرمدر بولرك قتنده بنی فضاحته
برقمك قورقك اللهدن بنی بولرك اچنده خور ذلیل قلمك اولرددلرکه یا لوط بز سنی منع
اتمدکمی که اوکه کلن غربادن کمسنی قنقلغه المیه سن نیچون بولری قنقلغه الدك لوط ددیکه
یا قوم اکر سزا لبتده بو ایشی اشلرزدرسکز بو قومك قزلرنی سزه نکاحلندرین حلال وجهله
انلری جفتلنك الله تعالی ادنلری یچون یرتمشدر امرایلدکه انلری نکاحلنه سزا ولرا کا
مطیع اولمدلر البته دلدلرکه کره لر جبرائیل برکز قندله انلرك یوزلرن صغیوردی کل کوزسنر
اولدلر نتکم هودسوره سنده قضیلرن تمام خبروردك پس حق تعالی اندا جب خبرورب

بیروی که لعمرك انهم لفي سكرتهم يعمهون فاخذتهم الصيحة مشرقين فجعلنا عاليها سافلها
وامطرنا عليهم حجارة من سجيل ان في ذلك لآيات للمتوسمين وانها لبسبيل مقيم ان في ذلك
لآية للمؤمنين یعنی حق تعالی بیردیکه سنك حیاتك حقیچون یا محمد بدرستی بو اهل مکه اول
جهالتاری ایچنده متحیر اولوب حیرتده قالمشلردر بو نجه عجایبلری اشدوب هیچ بر عبرت الوب
اوکتلنمزلر بوندن صکره دنب کرو لوط قوم قضیه‌سن خبر ویروب بیردیکه اولر اول فسادلرن
ترك اتمدلر جبرائیل انلره کندردك صباح وقتنده وروب اول قلعه‌لری یرلری قپردی اول قزیتلرله
کتوروب کوکاره یقین چقردلر اندن باشی اشاغه دندروب قیووردلر کون طغدوغی وقت جبرائیل
بر کز صیحه اوردی جمیع هلاك اولدلر اوزرلرنه طاش دخی یغدردق بدرستی اول لوط قومنك
هلاك کلکنده نشانلر وعلامتلر وار فکر ایدب الجلره وعقلله نظر ایدجیلره بدرستی اول
لوط شهرلری بوسنك قومنك یوللری اوزره آشکاره ظاهر اولوب طورر محو اولوب
کیتمدی شامه وردکن کلرکن کوردلر آنی نجه عقوبتله هلاك ایلدك نته بر اندن
عبرت المزلر انلرك هلاك کلکنده علامت عبرت وار عقل اولنلره که آنی کروب ایمانه
کلالر بوندن صکره بیردی که وان كان اصحاب الايكة لظالمين فانتقمنا منهم وانهما
لبامام مبين ولقد كذب اصحاب الحجر المرسلين وآتيناهم آياتنا فكانوا عنها معرضين
یعنی بحقیق اولامیشه اهل شعیب یلانلیب انکار ایتدلر ظالملردن اولدلر بز انلردن
انتقام الوب عذابله هلاك ایلدك بدرستی اول لوط قومیله بو اصحاب ایکه بولنك
ایلنده درکه یوللری اوزره کدرکن کلورکن کوره طورورلر عجبدرکه دخی بر فکر ایدب
اعتبار قلمزلر ودخی اول اصحاب حجر که صالح قومدر انلر دخی صالحی تکذیب ایتدلر
حال بو درانلره بر دوه وردك اولر اندن اعراض ایدب انکار قلدلر ایمانه کلمدلر
ودخی ایمانه کلنی منع ایتدلر ودخی بیردیکه وكانوا ينحتون من الجبال بيوتا آمنين
فاخذتهم الصيحة مصبحين فما اغنى عنهم ما كانوا يكسبون یعنی اول ثمود قومی
طاغلری وقیالری یونبا ولر اندولردی تاکه اوزرلرنه یقلمیه وعذاب دخی کلسه
اولرسه اکا کرب قرتلر حق تعالی اولره وردکی نعمتك قدرن بلمدلر اول دوه‌یی
اولدروب اتنی بقسیم ایتدلر الله تعالی انلره عقاب ادوب جبرائیل کندردی کلوب
بر کز صیحه اوربچاغردی صباح وقتنده کلسی هلاك اولدلر هیچ انلره منفعت

قلمدی

قلمدی وعذابدن قرترمدی اول کفرلری وشرکلری که کسب ایتدلر یا اول صنملری
که اکا طپدلر و بوندن صکره بیردیکه وما خلقنا السموات والارض وما بينهما
الا بالحق وان الساعة لآتية فاصفح الصفح الجميل ان ربك هو الخلاق العليم
یعنی حق تعالی بیرورکه بز یرتمدك بو کوکلری ویرلری الا حقیچون که بو قوللر اول
اکسنه نظر قللر اندن عبرت الوب بزوم قدرتمزی بیلیلر بیلرکه بزوم کلاممز حقدر
تحقیق البته اول قیامت کونی اولسه‌سن بولردن یا محمد کرکلو لکله اعراض قلغل که
سندن هیچ جزع فزع کلمیه انلری بکا قو که سنك ربك خلاقدر جمیع یرادلمشی
وجوده کتوردن یردن اولدر ودخی علیمدر ایمان کتوردن وکتورمینی دخی بلور وقیامت
قوپاجاغنی بلور وهر بر قوله نیجه جزا قلمق کرك آنی دخی بلور یرلو یرنجه انتقام ادر
بوندن صکره بیوردیکه ولقد آتيناك سبعا من المثاني والقرآن العظيم لا تمدن
عينيك الى ما متعنا به ازواجا منهم ولا تحزن عليهم واخفض جناحك للمؤمنين
یعنی یا محمد تحقیق بز سکا فاتحة الکتاب وردك یدی آیت ودخی جمیع قرآنی سکا
وردك اما اول فاتحه قرشو نمازده سوره اقندقجه بله تکرار اولنز کرك فرض کرك
تطوع حق تعالی بو سوره یله رسولنه منت ادب عطاسن ذکر ادندکم قرآنله
منت ادب بو سوره‌نك فضیلتن اظهار ایتمکیچون ودخی بیردیکه چون بز سکا قرآن
نعمت وردك که بر حرف دنیادن ودنیا ایچنده کیدن یکرکدر لیس سن رغبت برله
نظر برله کوزدب بغمغل شول کمسلرنه مالنه وزینتلرنه که دنیده هر جنسدن
وردك بر قاچ کون تمتع ادرلر اول کفار قریش یارن جمیعسن یرنده دوکب کدرلر
سکا وردکمز علم دین انلرك کلندن خیرلودرکه دنیده وآخرتده سندن ایرلمز
ودخی اول کافر قوم اوزره ایمانه کلمدکلریچون ملال الوب غصه یمکل که انلر مطبوع
القلبدر ایماندن انلره نصیب یقدر اما اولرکه سکا ایمان کتوردلر انلره یمشق
اولب تواضع ایلکل خلق لطفله درلکل ودخی بیان قلب بلدر دیکه وقل اني انا
النذير المبين كما انزلنا على المقتسمين الذين جعلوا القرآن عضين فوربك لنسألنهم
اجمعين عما كانوا يعملون یعنی ایت سن یا محمد اول مکه کافرلرنه که بن سزك اوزرکزه
ظاهر قرآنله قرقدجی بنم اوزرمه کندرلدی نتکم توریت انجیلی اندرلدی اول یهودلر

ونصارايلر اوزرنه كه اول كتابلرن تقسيم اتدلر بعضسنه انانديلر وبعضسنه انانمدلر
نتكم مكه اهلي دخي قرآن حقنده مختلف قوللر ردلر كمي ديدي شعردر كمي ديدي سحردر
كمي ديدي اول كچنلرك قصه‌لري در كه دزمشلر او قرلر يوللره آدم تقسيم ادب قودلر كوزه
دلر ديدي طشره كمسه كلسه ايمانه كلميچون آني منع ادب قومدلر پس الله تعالى قسم
ادب بير ديدي يا محمد ربك سنك وحقي بز بولرك كلسني هب البته صوره سوز كركدرنه
اشلدلرسه كفردن شركدن تا اول كفرلرنك وشركلرنك جزالرن قلوز قيامت كوننده ودخي
بير ديدي فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ إِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ الَّذِينَ يَجْعَلُونَ
مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ يعني يا محمد امرگي اظهار ايله شول سكا بيودلن اوزرنه
طغرو طت كت بو كافرلري قوترك ايله تا اكا دكنكه الله تعالينك امر ارشه الوم كله
ودخي قيامت قوپا كه الله تعالى اول استهزا ايلينلري كه بش طائفه درد كلسن بر كونده
بركيجده هلاك ايلدي سبب قصه‌يه بويديكه رسول ديديكه ايام حجده چقب موسمه
كده خلقي دعوت قله اول استهزايه آلجلر خلقي منع ادلر هر بر يوله آدم قودلر تجاوز بر
غريب كلب رسولدن خبر صورسه درلر ديدي اول بر ساحردر كاهندر بونك كبي افترا ايله
آني منع ادرلر ديدي بو سنبه رسوله قتي مشقت كلدي الله تعالى اولري هلاك ايلدي
انلردن برسي وليد بن مغيره يدي جبرائيل كلوب ديدي يا محمد اول وليد سنكله نجه
بارسن معاملسي نيته در رسول ديديكه نه يوز شرير كمسه در اول جبرائيل ديدي بز آنك
شرني سندن دفع اتمكه كفايت ادرز بو يله ديدي دخي جبرائيل كتدي اول وليد درداس
التنده صالنو فخر ادب كدردي كلدي بر كشيه اوغردي اوقه ذروي كچركن انك بر
اوقه درني وليدك رداسنه صانجلدي خبر يوغدي ناكاه رداسنك طرافني كتردكي
چكني اوزره بر غه اول دمرن قولنك طمرنه صانجلدي قان روان اولدي نقدر كه جهد
اتدي قاني دكمدي عقل كدب دشدي جان جهنمه اصمرلدي اولردن برسي وايل وعلي
عاصدي جبرائيل كلب ديديكه يا محمد عاص بن وايل نجسن رسول ديديكه نه يوز شرلودر
اول جبرائيل ديديكه بز انك شرني سندن دفع اتمكه كفايت قلرز اولدخي كدركن ناكاه ايا غنه
بردكن باتدي اول باتن يرجراحت اولدي ودخي اولردن برسي حارث اول سبيله كل
كوده سنك اتي چوريب هلاك اولدي ودخي اولردن برسي حارث بن غنبطليدي

انكدخي

انكدخي كدركن انجوكنه برنسنه طقندي شيشدي وربكوده سنه يايلدي
هلاك اولدي ودخي برسي اسود بن يغوث يدي اكا دخي صوسزلق واقع اولدي نقدر
كه صو اچدي قانمدي اچه اچه قرنشيشب هلاك اولدي وبرسي عبد المطلب وعلي
اسوددي اولدخي بر قوليله سيراده چقدي كلب بر اغاج دبنده اوتردي جبرائيل
كلوب انك باشني اول اغاجه وربيوزن دكنارده بصدي اول فريادادب قولنه
مدد دلردي قولي درديكه هيچ سنك قتكده سندن ارتق بر كمسه دخي كورمزن
سكا نه مدد قلين جبرائيل اكادك دكدي باشني كه نبي محمد تكرسي دبلدي ديوجان
ورديپس اول وقت بو آيت انديكه بيردي بدرستي بز كفايت ادب اول استهزايله
النلرك شرلرن سندن دفع ايلدك كه انلر ايدرلر ديكه الله ايله بر اله دخي وار
تيز اولكه بللر انلر كله نه اشلنسر بو كلام وعيددر جميع كافرلر اوزره بوندن متنبه
اولب اوكوتلنلر ودخي بير ديكه وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّكَ يَضِيقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَ فَسَبِّحْ
بِحَمْدِ رَبِّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ يعني حق تعالى بير ديكه يا محمد تحقيق بز بلرز كه سنك
كوكلك طرلوراول كافرلر سني تكذيب ادب انكار قلدقلرنه سن انلري قوغل ربكي
تنزيه ادب انك امرنه مشغول اولب عبادت ايلكل كوكلكي انلره مشغول قلمغل سن نماز
قلجلردن اول الخلاصه كه كلمهٔ توحيد دره محكم طورغل تا اكا دكنكه سكا الوم كله
بوندن اتروددي رسول كه حق تعالى بكا وحي ادب بكا بيرمديكه مال جمع ادم تاجر ابرودن
اولم ليكن اكا بير ديكه اكا حمد وثنا قلم مسبحلردن وساجدلردن اولم پس كركدركه
حقه قول اولنلر ومحمد امتي اولنلر موليلري حكمنه مطيع اولب رسوللرنه متابعت
قللر تا كه رسولدن شفاعت بولمغه وحق تعالى دن رحمت اولمغه مستحق اوللر انكله
ابدي سعادته اولشبكما لمرتبه حاصل قللر سورة النحل مائة وعشرون ايات

بسم الله الرحمن الرحيم

أَتَىٰ أَمْرُ اللَّهِ ابن عباس ايدر اول وقتكه اقترب للناس حسابهم واقتربت الساعة
آيتلري انديكه اول قريش كافرلري ددلر كه يا محمد شيله ظن ادرسنكه قيامت كلدي
هيچ بز انك اثرندن بر نسنه كورمزز اول وقت حق تعالى بو آيت اندب بير ديكه حق
تعالينك امري كلدي يعني قيامت يقين كلدي عذاب وقتي يقين اولدي ذيره هر نسنكه

کلمجکدر حقیقت همان اول کلمش کبیدر انکچون کلدی دیو بیوردی رسول بو آیت کلمجك
بکز متغیر اولوب صحرییه یورندن طورو کلدی تسبیله ظن ایلدیکه عذاب کلدی جبرائیل بونی
اوقدیکه فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ یعنی یا محمد استعجال اتمك
اول قیامته واقع اولمدی هنوز وقوع بقیدندر تنزیه ادب ارله اول عزیز ربکی ولددن
دخی شریکدن که اول یوجه دریاکدر شول صفتدن که کافرلر آنی وصف ادرلر واکا
شریک کتربپ صنملرن شریک قلورلر حق تعالی منزهدر شریکدن واولاددن اول فرد
واحددر قادردر دنه قلر معینه شریکه احتیاجی یوق ودخی بیوردیکه يُنَزِّلُ الْمَلَائِكَةَ
بِالرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ أَنْ أَنْذِرُوا أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا فَاتَّقُونِ یعنی حق
تعالی جبرائیل وحیله دخی نبوتله وقرآنله اندرر که کندو امریله قوللرندن شول یعنی
کمسلر اوزرنه که انلری نبوتله ورسالتله اختیار قلدیکه اولر اکا اهلدیر تا که اول قرآنله
انذار ادب اول کافرلری قورقودلر وانلره بلدرهلرکه الله تعالی واحددر انکبخسی یوقدر معبود
مطلق بقیدر الا اولدر اندن قورقك ودخی بیوردیکه خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ تَعَالَىٰ
عَمَّا يُشْرِكُونَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ یعنی حق تعالی کندو
عظمتن بیان قلورن بیوردیکه سزی یرادن خالق اولدر که کوکلری ویرلری یرتدی حق
اظهار اتمکیچون که کندونك وحدانیتنه دلیل اوله الله تعالی یوجه دراندن که آنك
شریکی اوله ودخی الله درکه بو آدم اوغلنلرنی بر قطره منیدن وجوده کتردی بو کلسیله
عجبدر که اول انسان بزمله ظاهر مخاصمت ادر بزم قدرتمزه انکار ادر یعنی اول ابی بن
خلف بر چوروك سکوکی الباوردی افربصا اوردی ودخی دردیکه یا محمد عجبدرکه
ادب دسن که او شیو چورمش توز اولمش سکوکلرکرو دیرلوا دم اولر بو بر بعید نسنه
اولجق دکل اول ظالم حق تعالینك قدرتنه انکار ادردی ودخی بیوردیکه وَالْأَنْعَامَ
خَلَقَهَا لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ وَمَنَافِعُ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرِيحُونَ وَحِينَ
تَسْرَحُونَ وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لَمْ تَكُونُوا بَالِغِيهِ إِلَّا بِشِقِّ الْأَنْفُسِ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوفٌ
رَحِيمٌ یعنی حق تعالی نعمتلرن بیان ادب بیوردیکه اول الله تعالی سزکیچون قیوندوه
صغر یرتدی انلرك یوکندن سزی اسیدن صوقدن امین طوتجق طونلر اولکرکلو وعبالر
وصوفلر وکلیملر کب یاخود کچلرکه انوکله اولور والحقلر ادنرسز ودخی انلرك اوزرنه بنرسز

ویوك الورسز وسودلرن صغرسز اول سوددن دخی بونجه نعمتلر حاصل اولور ودخی
اندن نعزلیب اتلرن یرسز وکونلرندن ودریلرندن اياق قبلرن ادنرسز ودخی سزه
یا آدم اوغلنلری اول انعامدن کرکلو نظرکاه واردر صباح وقتنده یایلبا وتلغا
کدجك وکجه وقتنده دوبنکرو کلمجك بقبانلردن لذت الورسز ودخی سزك یوکلرکزی
ومتالرکزی کتروب هرشهره که دلرسز اندهالدرسز که سز اکا ایرشرد کلسز الا بدنلرکز یوب
چوق مشقتلر ورحمتلر چکمکله تحقیق سزك ربکز رؤفدر ورحیمدر که سزانك بو
نعمتلریله منفعتلر طوتبانك غیرنه طپرسز اولسزه عقوبتنی تعجیل ادب هلاك ایلمز
شایدکه بزفکرادب انصافه کلسز اول سزه انعام قلن منعم کمدر بلسز اول شرکو کزی ایمانه
وصدقه مبدل قلسز ودخی بعضی نعمتنی کرو ذکر ادب بیردیکه وَالْخَيْلَ وَالْبِغَالَ وَالْحَمِيرَ
لِتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَائِرٌ فَلَوْ شَاءَ
لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ یعنی تعالی بیردکه دخی اول الله تعالی سزکیچون آتلر وقترلر واشکلر
یرتدی انلره بنسز وانلرکله دخی منتفع اولب بونجه مقاصدلرکزی یرنه کتورهسز وانلری
دخی سزه زینت ونظرکاه قلدیکه کیجه کندزانلره نظرادب انك صانعن اکلیسز بلسز
که اول قادر مطلقدر واحددر رافعالنده شریکی ومعینی یوقدر تا اکا انکار ادکدرب
تصدیق ادهسز واول نعمتلرك شکرن یرنه کتورهسز هم نعمتکز دخی زیاده اوله هم غدا
نجات بولسز ابن عباسدن سوآل اتدلرکه بو آیتی تمثیله بخدر ابن عباس آنی که کوردی
بو آیت دلیلی کتروب اوقدی ددیکه بولر بینمکیچون یرادلدی امام ابوحنیفه بوندن اتر آت
اتن یمکلکی کره کوردی ودخی حق تعالی یرادرشول نسنلریکه سز آنی بلمزسز نتکم روایتدر
رسولدن که بیوردی بدرستی حق تعالی یراددر براق یریتمشدرکه آنك کیکیکلکی اتوز
کز بودنیادکلو دراچی طلو مخلوقدرکه خلق یرتمشدرانلر بلمزلرکه یرنوزنده الله
تعالیه کوز آچب یوممنیجه کمسدن معصیتا ولنمصوردلرکه یا رسول الله اولر دخی
آدم اوغلنلرمیدر رسول ددیکه انلر حق تعالی آدم یرتدغن دخی بلمزلر ددلرکه یا رسول الله
ابلیس قندهدرکه اولره مکر لرادشدرمز رسول بیردیکه انلرك ابلیسدن وابلیس
یرادلدغندن دخی خبرلری یوقدر رسول بونی خبر ورب بو آیتی اوقدی ودخی حق تعالی
بیردیکه بزکندو منزه ایله واجب قلدقکه هدایتی وهدایت یولنی بیان قلوز اما طریق هدا

میل ایدیلر وار یهودلکه و نصرانلکه بز بیان قلب واضح قلدغمزدن صکره اولر کرو میل
ایدلر اول طریق ضلالته اکثر سزده حق تعالی اول ایمانه و توحیده اهلیت و صلاح کریدی
کلکره هدایت وریدی و یا خود بر علامت نشان اندیدکه چارناچار کلکز ایمانه کلیدکز
اما حق تعالی عالمدرکه توحید اهل اولنی هدایته کترر اهل اولمینی ضلالت اچنده
قور و بوندن صکره کرو بعض نعمتنی بیان قلب بیردیکه وَهُوَ الَّذِي أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لَّكُم
مِّنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ يُنبِتُ لَكُم بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُونَ وَالنَّخِيلَ وَالْأَعْنَابَ
وَمِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ یعنی اول الله که سزکیچون کوکدن
صو ایندردیکه بعضسی انك یریوزنده بوکتلر و کوللر اولرکه اندن ایچرسز و طوارلرکز
صورسز و بعضسی اول صودن یره سکر اندن اغجلر و اوتلر بترکه دوه لرکز و قیونلرکز
و صغیرلرکز اندن اوتلر و دخی اول الله تعالی اول یغمور سببله سزه یردن اکنلر بتر
چقارر و دخی زیتونلر و خرمالر و اوزملر و دخی باقی انواع یمشلر بتورر و هر برینك شکللری
و لذتلری مختلف بربرنه بکزمز پس بو یغمورلر انبوبنك انواع یمشلر و اوتلر و اغاجلر
بتدوکنده عبرتلر وار شول قومکم انلر عقل تدبیر اهل اوله لر فکر ادب کلیلرکه بو کل انواع
مختلف رنکلر و شکللر بو مخلوقات ظاهر اولدغی دلالت ادرکه اولرك بر خالقی و صانعی
واردر بر قادردر عجزی یوقدر که شریکه محتاج اوله بوندن صکره بیردیکه وَسَخَّرَ
لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ
یعنی اول الله درکم کیجه کندزی سزك اسباب معیشتکزچون مطیع منقاد قلدکم یرد
بروبریی اردنجه طوغر طولنز و دخی آی و کونشی و یلدزی منقاد ایتدی کندونك
دستوریله فلکلرنده دوواردرتاکه بر جمیع موجوداتك وجودنه سبب اوله لرکه
هر برنك دورشمسله و سیر افلاکله وقت مدت برنه کلب عدم دائره سندن وجوده
کله بر زمان اولدخی سزه منفعت ویربکرو عدم ملکنه انتقال اده پس بو احوال لر
عبرتلر و دلیللر وار اول صانعك وحدانیتنه و کمال قدرتنه شول قومره کم انلر
عقل اولب بونسنلرده تفکر قلالر و دخی بیردیکه وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا
أَلْوَانُهُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ یعنی حق تعالی ایدر شول نسنلریکه حق
تعالی یریوزنده سزوکیچون یرتدی انواع رنکلر و شکللر و لذتلر اوزره درلو درلو

خاصیتلر

خاصیتلر اوزره که هر برندن انواع منفعتلر طوترسز دین و دنیا مصلحتنده اهل عبرت
اولب متعظ اولنلره بونده چوق نشانلر و دلیللر وار کرو حق تعالینك وحدانیتنه
و قدرتنه و دخی بیردیکه وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُوا
مِنْهُ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ مَوَاخِرَ فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِن فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ
یعنی اول الله در که دکزلری دخی قوللری مصالحیچون مطیع منقاد قلدیکه آتوب
اچلرندن تازه بالقلر طوتب ییلر دخی اندن درتلالی چقرب خاتونلرنه زینت
قللر و دخی کوره سن اول کمیلری صو اوزرنده صقلرز دبزم امرمزیله که بریلله اول
صوی یرایرا هر اقلیمه ووردکلور اندن اتروکه انوکله حق تعالینك یرتدغی رزقلردن
طلب ادهسزکه اکا قوتدن و رموتمیسر اولمز الا کمیله اولور و هم اول دکز عجایبلرن
و انك قرقولرن کورب کلیسزکه الله تعالی سزه نه انعاملر قلمشدر و انك هیبتی
و عظمتی ندر سزه ظاهر اولب اندن قرقسز انك نعمتلرنك شکرن یرنه کتوره سز نجات
بولسز و دخی بیردیکه وَأَلْقَىٰ فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَن تَمِيدَ بِكُمْ وَأَنْهَارًا وَسُبُلًا لَّعَلَّكُمْ
تَهْتَدُونَ وَعَلَامَاتٍ وَبِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ أَفَمَن يَخْلُقُ كَمَن لَّا يَخْلُقُ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ
یعنی و الله درکم یری یرتدقدن صکره صو اوزره دوشدی یر قرارطوتمیب چلقندی
حق تعالی بوطاغلری یوجه یوجه بوبیله محکم یرادب یرلری انکله بصدن محکلدی
تاکه میل ایمیب قرارطوتاتاکه انوکله منتفع اوله و دخی یریوزنده سزکیچون ارمقلر
افتدی و بوبیله ایلدیکه شهرلردن شهرلره و کویلردن کویلره وارب مقصودلرن یرنه
کتوره لر و دخی بوطاغلری اول یوللره علامت نشان قلدیکه کندزده کتمکه قولایی اوله
و دخی یلدزلری علامت قلدی اول یوللره کجلرده انوکله یوللرنه هدایت بوللر آزب
کمراه اولمیالر پس حق تعالی ایدرکه اشبو کل وصف اولنن نسنلری یرتمغه قادر
اولن برابرمدر شول صنملرله که هیچ بر نسنه یرتمغه قدرتی یتمز نولدی سزه که
انك عجایب صنعلرنه نظر ادب اوکوتلنمزسزکه آنی برلیوب اکا عبادت قلسز آیرغنی
ترك ادهسز و دخی بیردیکه وَإِن تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا
وَهُمْ يُخْلَقُونَ أَمْوَاتٌ غَيْرُ أَحْيَاءٍ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ یعنی حق تعالی بیررکه

اكر سز دلسكز كه حق تعالى سزه وردكى نعمتلرى صاياسز سزلك اكا طاقتكوز يتميه كه
صايا بله سز زيره حق تعالينك نعمتلرى حسابه اولمز دكلدر سز آنك شكرين قدنه برنه
كتوره سز ليكن حق تعالى غفور رحيمدر توبه قلبكمزدن دوننلره تقصيرلقدن
عفو ايدب يرلغر الله تعالى عليمدر كوكلوكزده كى اسراركزى بلور وظاهركزده نه قلديغكز
بلور آشكاره كزلو انك قتنده برابردر شولركم الله تعالىدن غيرى بوتلره عبادت
ادرلركم هيچ بر نسنه يرتمغه قدرتلرى يتمز حال بودركه اولر دخى مخلوقدر بلتا يله
كسرليه يونلر كه كمى طاشدن كمى اغاجدن بر جمادلردر كه روحلرى يوق حياتلرى يوق
بلمزلركه اولرنه وقت حيات ورلسركه انلردن حساب اولنه كندولردن اولرى خبردر
ودخى بيورديكه إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ قُلُوبُهُمْ مُنْكِرَةٌ وَهُمْ
مُسْتَكْبِرُونَ لَا جَرَمَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ
يعنى حق تعالى كندونك وحدانيتن بيان ايدب بيورديكه سزلك ربكز رب واحددر
اكا طپكه انك شريكى يوقدر اندن غيرى معبود دكلى باطلدر پس شولركم كروهملغه
انكار ادرلر كوكللرى حق تعالينك وحدانيتنه منكرلردر اكا معرفت حاصل اولمز
ودخى ايمانه كلمكدن كندولرى الوطوب تكبر ادرلر حقده شكسز شبهه سز حق تعالى
بلور انلرك ظاهرلرنده وباطنلرنده كفردن ومكردن نه قلدلرسه محمد حقنده
واسلام امرنده كه تحقيق حق تعالى سومز اولرى كه اولولنبا ايماندن اعراض ادرلر روا تيدر
ايتى بز كعبه دن ديكه قيامت كوننده كتوره لر اول تكبرلرى صورتلرى آدم كندولرى
خورلقده شول قريجه كبى دستطرفدن انلرى حقارت قيليه محشر خلقى اچنده
مذموم حقير اولالر ودخى بيورديكه وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا أَسَاطِيرُ
الْأَوَّلِينَ لِيَحْمِلُوا أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمِنْ أَوْزَارِ الَّذِينَ يُضِلُّونَهُمْ بِغَيْرِ
عِلْمٍ أَلَا سَاءَ مَا يَزِرُونَ سديدن روايتدر ايدر قريش بريره جمع اولدلر دلركه
بدوستى بو محمد بر طتلو دللو كشيدر قچان بر كشيله كلام قلسه انك فى الحال كوكلن
قبر كندويه دوندرر فكر ايدب نظر قلك شول اشرافلركزدن برقاج كشيلر چقرك كه
مكه نك يوللرى اغزلرنه بركچه يا اكى كچه بكليوب اترسونلر محمده كلنلرى كرو دوندرب
منع اتسونلر بر جماعت اولردن چقب يوللرى اغزلرنده اتردلر قچان بر قوملك الچيسى كلوردى

كه كوريدى

كه كوريدى اول محمد نه سيلر آنى اشيدلردى اول كلن انلرى كروب انردى قوزردى
اولر اكا خبر وروب نسبلرن بلدررلردى تا كه اول كلنلر بللركه بو لر شريف اصللردر
بلدن سيلمزلر طغرو خبر ورلردى بو اولردن خبر صورلر پس اول كلن كشى اول محمددن خبر
صورردى اولر دخى درلردكه بز سزه خبر ورلم اول محمددن پس حق تعالى بو آيتلرى
اندرب انلرك اول حاللرن كندو رسولنه بلدرديكه قچان اول مكذبلره صورسلر
دسلر ربكز اول محمده اوزره نه نسنه اندردى اولر خبر وروب درلرديكه اول محمد
كوكدن اندردى ديو خبر وردكى يلانلردن شول الرو كچنلرك يلانلرى وسوزلريدر
كه خبر ورر حق تعالى دركه يا محمد بو كافرلر سكا وقرآنه انكار ادب بو سوزلرى
سويلدكلرى اندن اوترودركم اول كناهلرن قيامت كوننده تمام بى نقصان كتورب
ورلر دخى شولرك كناهلرن دخى كتوره لركه انلرى ايماندن منع ايدلر تحسنز برهانسز
انلرك كناهلرى وبالندخى بله چكلرنه بوز يوكدركه بولر آنى كتردلر عاقبت انكله هلاك
اولورلر زيره رسول بيرمشدركه هر كسه بر يوز عمل بنياد قلسه اشلسه اول كندو
اشلدوكنك كناهدخى وآنى كوردب اكا متابعت قلب اشلينلرك كناهلرى قدركر و
اول عمل بنياد ادنك اوزرنه بله اولرپس اولر اول يوكلرن تمام كتورب ورهلر قيامت
كوننده زيره مؤمنلر كناهلرى بش وقت نمازله وبر جمعه دن دخى بر جمعى قلمغله وبر
رمضاندن بر رمضانى دخى طوتمغله كناهلرنه كفارت اولور ودخى حجه وارمغله وشدتلر
مصيبتلر ادشمكله قرشو كفارت اولب نقص اولور يرلغنور اما كافرلردن يارلغنمز زيره
اولر اول باطل اشلرى اوزره محكم طوروب كندولر دخى دونمزو دونمكه كلنلرى دخى منع
ادبدرلركه سز اول محمده اويمك كه اول بر كذاب كشيدر اكا اويمز الا شولركه سفيه لردر
قوللردر ودخى شولركه اولرده خير يوقدر اما اولركه بيرلردر واو رندوكشلردر انلردن
اراق اولمشلردر اولردن بو كلام اشدب بعضى الچيى كرو دندرلردى اما بعضى الچى كه الله
تعالى اكا طريق صوابه توفيق تقدير ايتمشدر فكر ادب ورديكه بن نه الچيين بر قوم كم
بنى كسندرلر بر خبر المقلغه بو بنجه مسافه قطع ادب كلدم اشبو قدره ارشدم كه بر منزل
قلدى ورب اول كشى كورمدم قضيه ندر بلمدم ورب انلره نه خبر ورسرم بر بيان
خبر يله بويله ديب كرو دونردى مكيه كرردى مؤمنلردن كمسيه اوغريب صورردىكه

محمد بجه کشید دسوز کلامم ندر خبر ورلردیکه شول کمسنه که درلکی خیر وصلاح
اوزره قله اکا دنیده آخرتده خیر عوضلر اولور آنی اشد باول اسلامه کلوردی ورب
اول قومنی دخی اول طریق اسلامه دلالت قلردی اولکه سعید ددوب دوندردی اولکه
شقید دشقاوت اوزره قلوردی وبوندن صکره دخی بیر دیکه قَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
فَأَتَى اللَّهُ بُنْيَانَهُمْ مِنَ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَأَتَاهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ
یعنی حق تعالی بیر دیکه بددستی بو یول بکلیب خلق محمده کلمکدن منع ایدرلردن ولکذبکیلر
دخی بو مکر وحیله قلدیلر اما حق تعالی اولرک کیدنی ومکرنی باطل قلدی اولر اولرک بنیادنی
حق تعالی قیرب سقفنی اولرک اوزرنه یقب هلاک ایلدی نمرود بن کنعان صرح بنیاد
قلدی یوجلکی بش بیک ارش ودخی زیاده اللی ارش وایکی اوج اللی ارش دلدیکه اکا
چقب مجادله قله حق تعالی جبرائیله امر ایلدیکه بر قندیله ققدی اوزرنه یقلب هلاک
ایلدی ودخی کلدی اوله عذاب بر حیثیتله که نردن کلدکن بلمدیلر اولدیلر ودخی بیر دیکه
ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُخْزِيهِمْ وَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تُشَاقُّونَ فِيهِمْ قَالَ الَّذِينَ أُوتُوا
الْعِلْمَ إِنَّ الْخِزْيَ الْيَوْمَ وَالسُّوءَ عَلَى الْكَافِرِينَ الَّذِينَ تَتَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ فَأَلْقَوُا
السَّلَمَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِنْ سُوءٍ بَلَى إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ فَادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ
فِيهَا فَلَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ یعنی حق تعالی اولری دنیده عذاب قلدیغیله قومیه اول
عذاب اولرک فعلنه مکافات اولمیه آخرتده قیامت کوننده خور حقیر قلب عذاب
ایلیه دیکه قانی اول بکا شریک زعم دب عبادت قلدقلرکز انلک سببله بزه مخالفت
قلب انلردن اتروبز وملة مجادله قلوردکز توحیده انکار قلوردکز کلسونلر سزی بو کون
بزم عذابمزدن قورترسونلر دیلر اولکم انلره علم ورلدی ومعرفت نصیب اولندی فرشتلردن
یا مؤمنلردن بددرستی رسوایلق وخورلق وقتی عذاب بکوللی کافرلر اوزره در کیم ملک
الموت اعوانله انلرک اول خبیث روحلرن قبض ایلدیلر شول حالده که اولر نفسلرنه ظلم
ایدجیلردی توحیده ورسالته انکار قلمغله چون عذاب کوزلریله کوره لر مطیع منقاد
اولب بیون ورهلرکه بز الله شریک دجیلر دکولز حق تعالی دیکه بلکه سز الله شریک کتردکز
تحقیق الله تعالی شرک کفر کتردوکزی دخی بلوراکا کوره سزه مکافاتن قلر سز اول جهنم
خزیندارلری دیلر اولره اول جهنم قپولرندن کروک اول عذابلره که سزه وکچون وعد

اولنمشدر بو حالده که مقیم اولسز ابد اخلاص اولمیه نه یوز مقامدر اول جهنم شول لره
که ایمانه کلمکدن تکبرلک ادب کندولری الوطوتدیلر لا جرم لا یقدرکه بونک کبی خور لقلرله
عذابلره واقع اوللر بوندن صکره اول خلق ایمانه دعوت قلنلر حقنده خبر ورب بیر دیکه
وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا خَيْرًا لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ
وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ وَلَنِعْمَ دَارُ الْمُتَّقِينَ سبب قضیه بو دروکم مکه اهلی شول وقت کم
چورده مکه نک عقبتلرنه کشیلر قودیلر یول بکچیلری تا که رسوله ایمانه کلمکه کلنی منع
ادب کرو دوندرلر رسول دخی کند واصحابندن کشیلر کندر دیکه قچن الجیلر کلسه
اول مشرکلر آنی دفع ایتسلر اول اصحاب رسول آنی قعرب درلردیکه اول سزی منع ادن
قوم مشرکلر درسزه یلان خبر ورولر بلکه اول محمد حق رسولدر خلقی بو حقدن یکا
دعوت قلر صلهٔ رحمه بویر ایو اشلره امر ادب یوز اشلردن یغر خیردن یکا دعوت
اردننکم حق تعالی بو آیت اندوب بیر دیکه قچنکم دنله شولره کم شرکدن کفردن قتب
نکردن قورقدیلر سزک ربکز نه نسنه اندردی اولر درلرکه قرآن اندردی که خیره
دعوت قلور درکه حاصلدر شولره کم الله تعالی برلدلر آخرتده اولکرکلو مرتبلر شل
نظیری یوق ودخی خبر ورر که دار آخرت خیرلودر دنیدن زیره اول باقیدر بو فانیدر
لا بد درکه باقی فانیدن یکرک اوله نه کرکلو مقامدر اول مطیعلرک متقیلرک مقامیکه
دائمدر فناسی وزوالی یقدر بس اول متقیلر مقامن وصف ادب بیر دیکه جَنَّاتُ عَدْنٍ
يَدْخُلُونَهَا تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ كَذَلِكَ يَجْزِي اللَّهُ الْمُتَّقِينَ الَّذِينَ
تَتَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمُ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ یعنی اول
مطیعلرک مقاملری اول قرار طوتب دائم دورحق جنتلردرکه اکا کردلرانک کوشکلرنک
واغجلرنک التندن ارمقلر اقر دخی حاصلدر اولره جنتلرچنده هر نسنه که ارزو ادرلرسه
توکل دلکلرندن حق تعالی متقیلری اشبونجلین ثوابلر وعوضلر ورر شول متقیلرکه ملک
الموت انلرک روحلرن قبض ایلدی بو حالده که شرکدن کفردن پاک ومعصیتلردن اری ایدیلر
اول اوچماغ خزیندارلری دیلرکه یا دین قیامت کوننده سلام اوزرکزه که سلامتلغله
سلام قونشلغنه اردکز کروک اول جنته که سلامتلق مقامدر شول عملر عوضی که دنیده
قلدکز دائم انده مخلد ابدی نعیم چنده ودخی بیر دیکه هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ

اَوْ يَأْتِيَ اَمْرُ رَبِّكَ كَذٰلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللّٰهُ وَلٰكِنْ كَانُوا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ
يعني بو اهل مكه بو عنادلرله منتظر دكلر الا كه ملك الموت كلب انلري قبض ايدب روحلرني
عذابه تسليم ايده ياخود اول يومه بدره منتظرلردر كند ولره انده وعده اولنمشدر مؤمنلرك
قلجلري التنده هلاك اولرتا قيامت كوننه كوترسنك ربنك عذاب اولره واقع اوله كه وعده لنمشدر
بولوردن اولروكي قومدخي رسوللريني شيله يلانخلدلرنتكم بولرسني يلانخلدلر الله تعالى اولري
هلاك ايلديكه اول هلاك اتمكلق حق تعالى طرفندن اولره ظلم دكولدي بلكه كند وكند ولره
ظلم ايلدلر خالقلرنه ومعبودلرنه انكار قلدلر بونجه آيت بينات ظاهر اولب انك وحدانيتنه
دلالت قلركن بنوكچون بيورديكه فَاَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ
يعني ارشدي اولره اول قلدقلري عمللرك جزالري وطولشدي كند ولره اول عذاب استهزا ايله
الب بزه عذاب كلمزدر دكلري رسوللره طعن ايدب قنى بو عذاب دركوكز نه وقت كلور
دركلري ودخي بيورديكه وَقَالَ الَّذِينَ اَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللّٰهُ مَا عَبَدْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ
نَحْنُ وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ كَذٰلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَهَلْ عَلَى الرُّسُلِ
اِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ يعني اول اهل مكه شرك كتروب توحيدي انكار قلدلر ودلر استهزا ايوند
كه الله تعالى دلسيدي نه بز نه خود آتالرمز اندن ارتق دخي برنسنيه طپوب عبادت
قلمزدق ليكن بو بزوم حالمزي وآتالرمز حالني دخي اول ايله دمشدر كه ايله اوله ودخي
بز اول بحيره وسائبه كه حرام قلدقلرنك دكلي وبيرغي اولسه قلمزدق حق تعالى بيوركه
اول بولوردن اولروكجنلر دخي شيله يلانخلب افترا قلدلردي باطل حجتلرله عذر دكركتردلر عاقبت
اول افترالري انلري هلاككه ارشدردي بزوم اول رسوللرمز اوزره واجب قلمدقكه
اولرا لبتة هدايت ورله هدايت ورمك ودمك بزم قتمزده در اشبونككبي كلاملركه قرآن
اچنده كلور دكل تهديدر ووعيدر عمومر اوزره اكرچه سبب خاصدر زيره الله تعالى
امرنه ورسول حكمنه مخالف اولنلره وعيددركه اول مخالفت كافر اولب شرك وكفرله مخالفت
قلسون كرك مؤمن اولب عصيانله مخالفت قلسون پس مؤمن اولنلر كرككم بو مخالفتدن
حذر قلب موافقت يولنه كده لركه كند ولره سبب نجات اوله ودخي بيورديكه وَلَقَدْ
بَعَثْنَا فِي كُلِّ اُمَّةٍ رَسُولًا اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللّٰهُ وَمِنْهُمْ
مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ فَسِيرُوا فِي الْاَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ يعني

يا محمد

يا محمد بز هر امته بر رسول كندردك نتكه سني بو مكه اهلنه كندردك تا كه ووب انلره ديلر
كه كلك الله بر لكنه اكا مطيع اولك واكا عبادت قلك بو صنملره وشياطينلره طپمقدن ايراق اولب
يغلنك پس اول قومدن بعضسي اول رسوله اجابت ايدب مطيع اولدلر حق تعالى اولره كند ديني
اوزره هدايت ويردي وبعضسي اول رسوله اجابت قلمدلر حق تعالى اولرك اوزرنه ضلالت
وكمراهي واجب قلدي ايمانه رغبت قلمدلر ودخي حق تعالى بيورديكه ايت يا محمد اول قومه كم
سيرادك بو يريوزنده يروك نظر قلك اول سزدن اولروكي مكذبلرك وطنلرني كورك كه عاقبتلر
نجسي هلاككلكه ارشدي نتسي خراب ويران اولديكه اندن بر عبرت الوب انصافه كله نز
چونكه بو آيتلر انديدرسول انلرك اوزرنه اوقدي اشدب كرو ايمانه كلمدلر بو كز حق تعالى بع
آيت اندرب بيورديكه اِنْ تَحْرِصْ عَلٰى هُدٰيهُمْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي مَنْ يُضِلُّ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ
يعني حق تعالى بيوركه يا محمد اكر سن حريص سنكه بولر ايمانه كلالر بدرستي الله تعالى هدايت
ورمز شول كمسلره كم انلره ضلالت مقدر اولمشدر حق تعالى عالمدركه اولرا ولضلالته
اهل يدولمشدر انوكله عذابه نازل اولرهيچ بركمسه اوليكه انلره معاون الوب عذابلريني
انلردن دفع ايده ودخي بيورديكه وَاَقْسَمُوا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ لَا يَبْعَثُ اللّٰهُ مَنْ يَمُوتُ بَلٰى وَعْدًا
عَلَيْهِ حَقًّا وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ يعني بو كافرلر الله اندايچب جهد يمينله دركه الله تعالى
بو اولنلري كرو قبرمزدن الله تعالى انلرك قولني يالانلمغيچون بيوريكه حق تعالى كند ويه واجب
قلمشدر البتة اولمدن صكره اولري كرو قوبره ليكن بو خلقك چوغي آني تصديق اتمزلركه
اولمدن صكره كرو قوبلر محشر يرنه جمع اولسرلر سوال حساب ايچون نتكم حق تعالى بيورديكه لِيُبَيِّنَ
لَهُمُ الَّذِي يَخْتَلِفُونَ فِيهِ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا اَنَّهُمْ كَانُوا كَاذِبِينَ اِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ اِذَا اَرَدْنَاهُ
اَنْ نَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ يعني حق تعالى كرو بعث ايدب قوبردغي بو كافرلري اندن اوترودركه انلر
وعده سي حقدغن بيان ايليكه دينده انلر اختلاف ايدلردي انكار ايدب انانمزلردي ودخي
تحقيق بيلرلر اول كافرلر سنلردن چقدقلري وقتنكه بولرا ول دنيده سيلدكلري سزلرندن كه
الله تعاليه اهل واولاد واطلاق اتدكلرنده يالانجلردر الله تعالى منزهدر بو جهدرلرندن كه
اولر وصف اتدلر الله تعالى ايدر بزه اولري بعث اتمك اكن اسان دركه بز بر نسنه نك وجوده كلمك
استسوز اول دم اول دخي اولور هيچ نسنده بزوم عجزمز يوق قادر مطلق بزز ودخي بيرديكه
وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللّٰهِ مِنْ بَعْدِ مَا ظُلِمُوا لَنُبَوِّئَنَّهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَلَاَجْرُ الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

ٱلَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ يعنی اول کم مکه دن مدینه یه هجرت ایتدیلر الله و رسوله
مطیع اولوب حق تعالی رضاسیچون انلره ظلمله عذاب اولدقدن صکره غزوتم حقیچون بن انلری
مدینه ده وطنلندردم مال غنیمتله انلری غنی قلدم که بو دنیادکی ثوابلریدر اما آخرت عوضی که جنتدر
اول افضل اعظمدر اکر اولرك ثوابه تصدیقلری وارسه امدی بولر انلردرکه عذابه وزره صبر
ایدوب اعتماد لرن الله قلدیلر وکندولری انکا اصمرلدیلر اندن غیریه اعتماد قلمدیلر بولر اولدرکه کیشیدرکم
رسولدن صکره طوتب مکه ده عذاب قلدیلر برسی بلال وبرسی عمار بن یاسر وبرسی صهیب بن سنان
وبری خباب بن الارت درکلبی ایدر بو آیت التی کشی حقنه نازل اولدیکم دردی اول ذکر
اولنلردر اکسی دخی بری ابن عیاش در وبری جبیردر طوتب بولری عذاب قلدیلر تاکه اسلامدن
کروندوره لر صهیب مالن چوغدی کندویی مال ویروب صتون الدی قورتردی دنبه مدینیه
کندی اماکر وقلنلری کندولری قورتر مغیچون بعض ذکلرن سنرله یرنه کتردیلر اندن صکره کچوب
ینه مدینیه واردیلر ودخی بیردیکه وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِي إِلَيْهِمْ فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ
إِن كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَأَنزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ
بو آیتك سبب نزولی بو ایدیکم چون رسول کلبا ول قریش کافرلرن دعوت قلب رسالتی انلره ارشاد
انلر انکار ایدوب دیدیلرکه الله تعالی آدمدن رسول کندرمز اکر بره رسول کندرمك دیلسه کندو
بزه فرشته رسول کندرردی پس حق تعالی اولری تکذیب قلمغیچون بو آیت کندروب بیوردکه بز سندن
الروکی محمد هیچ بر رسول کندرمدك الا کل آدمدن کندردك سنجلین انلره بز وحی ایندردك
نتکم سکا ایندردك اکر سنی تصدیق ایدرلرسه خوش والا انانمزلرسه دیانلره که توریت و انجیل
اهلنه صورك اکر سز بونسنلردن خبر وارد کلسکز که محمد حق رسول دروانلرك کتابلری اچنده
انك نعت وصفت مذکوردر بلورلرکه بز اول محمدی حق رسول قلدق اکا وحی ایدوب حرام حلال بیان
قلمغله واول الروکی رسوللرك کتابلرندن که خبرلرله نتکم انلره وحی قلدغی ودخی یا محمد بز
سنك اوزرکه قرآن ایندردك تاکه سن بو خلقه بیان ایده بلده سن شول احکاماریکه اولرك او
ایندرلدی اولکه آنی اشده بز فکر ایده لر مقصودی کلیوب ایمانه کلالر بوندن صکره کروتهدید ایدوب
بیوردیکه أَفَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَن يَخْسِفَ اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ
یعنی امینمی اولرلر شول قریش کافرلریکه پوته طبب یریوزنده فسا واشلرلر اندن که الله تعالی اولری
یره کچوره نتکه قارونی یره کچردی یا اشغیه یره دکن کده لر یا خود اولره اولصندقاری یردن عذاب

کلوب

کلوب جملسن هلاك ایلیه یا خود حق تعالی اولری عذابله طوتیا تجارتلرنده سفراوزره ورب
کلرکن که بولر حق تعالینك عذابلری کندولردن منع ایتمکه یا کتورمکه قادر دکللر یا خود اول
عذاب بولری طوتیا نقص اوزره اول برجماعت طوتیا اندن برجماعت دخی طوتیا از بر بری ایدرنجه
اکسه اکسه هلاك اده تحقیق سزك ربکز رؤف رحیمدر اسرکر تعجیل عقوبت قلمز تأخیر ایدر
تاکه بر انصافه کلب متنبه اولب ایمانه کلالر نتکم حق تعالی بو معنلردن خبر ویردی أَوْ يَأْخُذَهُمْ
فِي تَقَلُّبِهِمْ فَمَا هُم بِمُعْجِزِينَ أَوْ يَأْخُذَهُمْ عَلَىٰ تَخَوُّفٍ فَإِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا خَلَقَ اللَّهُ مِن شَيْءٍ
يَتَفَيَّأُ ظِلَالُهُ عَنِ الْيَمِينِ وَالشَّمَائِلِ سُجَّدًا لِّلَّهِ وَهُمْ دَاخِرُونَ وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
مِن دَابَّةٍ وَالْمَلَائِكَةُ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ يَخَافُونَ رَبَّهُم مِّن فَوْقِهِمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ
یعنی حق تعالی بیوردیکه نظر ایدوب عبرت المزلرمی اول کافرلر شول نسنلردن که الله تعالی یرتدی
کون طغدوغی وقت دخی طلندوغی وقت که اول مخلوقلرك کولکلری صاغدن صوله وصولدن
صاغه نته رجوع ایدر ایدر الله تعالی یه مطیع منقاد اولب سجده ایدرکندویی حور
کورسکله یعنی اول کولکه بریردن بر یره نقل ایدوکی دوام تملکه انك الله سجده قلدغیدر
ودخی بیوردیکه الله سجده قلر یعنی الله مطیع منقاد اولر هر نکه کوکلرده وار فرشتلردن
دخی آیدن کوندن ویلدزلردن ودخی نه که یریوزنده در الله سجده قلمقدن الونمزلر اول
ربلرندن قورقرلرکه اوزرلرنه غالبدر قهرله وسلطنتله نکه اولره بیررلر آنی اشلرلر کوز آجب
یوممشیچه تنکریه عاصی اولمزلردن اولمزنتکم رسولدن روایت ایدر حق تعالینك بیدیجی کوکده
فرشتلری وارکم یرادلدن برو سجده یه وارمشلردر اول سجده اوزره دایم اولسرلر تا قیامته
دکن بو کلسیله الله تعالی قورقسندن اعضالری دترمکده در تا نکه قیامت قوپه سجده
باش قلدروب دیلرکه ای بزوم مولیمز بز سکا عبادت ایتمدك نسیله که سکا لایق اوله بس
اونتسون بو آدم اوغلنلری بیچاره لرکه بو دکلو حضور سز اخلاص سز از جوق عبادتله الله تعالی
منت قیلر بز بو دکلو دو جمیع عمرلرنده قلدقلری عبادتلرك بر سجده سی مقداری یوق
ودخی بیردیکه وَقَالَ اللَّهُ لَا تَتَّخِذُوا إِلَٰهَيْنِ اثْنَيْنِ ۖ إِنَّمَا هُوَ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ ۖ فَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ وَلَهُ مَا فِي
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَهُ الدِّينُ وَاصِبًا ۚ أَفَغَيْرَ اللَّهِ تَتَّقُونَ یعنی سبب نزول آیت بودرکه
مجوسیلردن بر صنفی اله ایکیدر دیو وصف ایلدلر حق تعالی اولرك قولن ابطال ایدوب کندینك
وحدانیتن اثبات قلب بیردیکه سز معبود ایکیدر دیو وصف ایتمك بو سزو کزی ترك ایدك

كه اله بردر انك شريكي يوقدر اول صنملري اله طوتدقلري باطلدركه اولر مخلوقدر مخلوقدر
كمين معدني نسنلردن اوده قيوب چكوجله دوزدكلري اغاجله كسرله دوزدلر پس بولر معبود
اولمغه نه وقت لايق اولسونلر قورقك بندن بو كفتارلري ترك ايدك بني برلك بكا مطيع
اولك بندن غيري كمسه يه معبود طوتمك تحقيق بلك كه كوكلرده يرادلمش نه وارسه فرشتلردن
ويرلرده نه وارسه خلقدن جن وانس شياطين كلسي الله تعالينك قوللريدر الهيت ربوبيت
خالص دايم انكدر وانك دينن طوتمق ابدا واجبدر هيچ بر كمسه يه جايز دكلدر كه اول دين اسلامدن
غيريه ميل ايليه بلكه فرضدر هر قوله اكا اطاعت قله هر نكه اندن مقدر اولر اكا راضي
اوله كرك اول نفسنه خوش كلسون كرك كلمسون بوندن اوترو بيوردي حق تعالى كه يعني
سز الله تعالیدن غيريه عبادت قلرسز وآني قيب ايرقدنمي قورقرسز يعني اكا طپك واندن قورقك
ايروغي قوقدمك اولور ودخي بيوردي كه وَمَا بِكُم مِّن نِّعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَإِلَيْهِ
تَجْأَرُونَ ثُمَّ إِذَا كَشَفَ الضُّرَّ عَنكُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنكُم بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا
فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ يعني حق تعالى نعمتلرن اكدب بيوردركه شول نعمتلركه سزك اليكزده وار
انوكله كند وكرمغنا حاصل قلسز ودخي اول صحت بدن وسلامت اعضا نعمتلري كل حق تعالیدندر
ودخي قچان سزه بر فقر بلا وشدت ارشه جسمكزه يا مالكزه بر ضرر وارشه كريه وتضرعكز اندن
يكادر اكا التجا قلرسز كه بلالر دفع اولب واقع اولن زحمت سزدن دفع اولب راحته مبدل
قله زيره تحقيق بلرسز كه بلالر دفع ايدجي قادر اولدر پس قچان بو تضرعلري قلدقدن صكره
اول رحمان سزي اشركيوب سزدن اول بلايي وشدتي دفع ايتسه كورسن كه بر جماعت سزدن
اول ربلرنه وخالقلرنه شرك كتوروب ايروغه عبادت قلرلرتا كه اول الله تعالى ويردكي نعمتلره
كافر اولر آنك شكرني ترك ايدهلر پس حق تعالى تهديد قلب بيوردركه دنك هله سز اول بقيه
عمركزي دخي هواي نفسله تمتع ايدب كچرك تيز زمانده بلسزكه سزكله آخرتده نه اشلنسه
بوندن صكره بيوردي كه وَيَجْعَلُونَ لِمَا لَا يَعْلَمُونَ نَصِيبًا مِّمَّا رَزَقْنَاهُمْ تَاللَّهِ لَتُسْأَلُنَّ
عَمَّا كُنتُمْ تَفْتَرُونَ وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ الْبَنَاتِ سُبْحَانَهُ وَلَهُم مَّا يَشْتَهُونَ يعني حق تعالى ايدر كافرلر
كندو زعملريله اوپتلرنه اول بروردكمز رزقلرندن قيوندن صغردن ووده دن اكندن ويمشلرندن
نصيب قورلر حال بودركه اول پوتلر هيچ بر نسندن خبردار دكللرنه اصي ارشدرمك
بلورلرنه زيان دكورمك بلورلر بو كلسيله افترا قلبدرلر كه بوني بويله قلمغي بزه الله بيوردي

والله عزتم حقيچون اول افترا قلدغكز نسنلردن البته صورلسز وانك جزالرن بولسرسز
ودخي اول مكه كافرلري الله تعالى يه قزلر نسبت ايدرلر كه فرشتلر قزلردر وكندولره اراوغلنلر
نسبت ايدرلركه آرزولري ودلكلري اولدر حق تعالى منزهدر وپاكدر اول نسنلردن كه اولر
آني انكله وصف ايدرلر حال بودركه اولر قزلريله كندولره بشارت قلسلركر وكورسك كندولره
خوش كلمز نتكم بيوردي وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِالْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ يَتَوَارَىٰ
مِنَ الْقَوْمِ مِن سُوءِ مَا بُشِّرَ بِهِ أَيُمْسِكُهُ عَلَىٰ هُونٍ أَمْ يَدُسُّهُ فِي التُّرَابِ أَلَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ
يعني بو كافرلردن قچان برنك قزي طغسه اكا قزك طغدي ديو مشتلسلر ملول اولب بكزي متغير
اولر غصه توزي يوزنه چوب قره درر اول غم غصه سي طاشندن اچنه دخي تردد قلب سر ايتر
ادركوكل طولو غصه اولور بركوركه كندولره خوش كلمين نسنه يي بزه نسبت ايدرلر حال بودركه اول
طوغن قزي بجه قله كراهتله خورلغله بسليميه يسه الب ديريله كومي قويا تاكه عاردن
قورتله اكاه اول بل يا محمدكه بولرك قلدقلري نه يوز حكمدركه كندولره اراوغلن نسبت ايدب
اول كندولره خوش كلمين قزي بزه نسبت قلرلر الله تعالى منزهدر بو وجهدن بولر وصف ايتدكلردن
ودخي بيوردي كه لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ مَثَلُ السَّوْءِ وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِم مَّا تَرَكَ عَلَيْهَا مِن دَابَّةٍ وَلَٰكِن يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ
لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ يعني واردر شول مشركلردن كم آخرته وكرو قوپمغه انكار
ادرلر عاقبتلري يوز اولمق ودخي اولره يوز صفتلر واركه حقي كورمكده واشتمكده وسويلمكده
كوزسزلر وصاغرلر ودلسزلردر واول اله طوتدقلري صنملري دخي همان بو صفتلره دركه
كورمز واشتمز وسويلمز جماددر هيچ نسنه يه قدرتلري يتمز خيردن وشردن اما صفت اعلى
اول الله تعالينكدر طانقلق ودرلوراندن ارتق معبود يوقدر لا معبود حقيقي اولدر بردر
انك مثلي وشريكي يوقدر هيچ بر كمسه اكا بكزمز واول كمسيه بكزمز اشدد وكوردر اق
ويقين كزلو واشكاره كل كورمكده واشتمكده اكا برابردر تحت الثرادن قرنجه دپرندوكن
كورور وانك حركتن اشدر كمسه دن طمعي يوق واندن دخي كمسه طمعدر بر كمسه اكا بكدش
دكلدر اول الله تعالى عزيزدر كه ملك اچنده غالبدر قهريله حكم ادر حكيمدر امرنده كه
اندن غيريه كمسيه عبادت قلميلر اول الله تعالىنك صفت اعلاسي بودر اما بو كافرلر
انك صفتلرنه انكار ادب اكا شريك اطلاق ادرلر اول نجا لقلريله كندولره ظلم ادرلر

اگر حق تعالی عقابلریله بو خلقی طوتب تعجیل قلسه اول شریکلرندن و معصیتلرندن
اوترو یریوزنده هیچ بر دپرنور حیوان قومیه دکلسز هلاك قلیدی قدرت بریله
ذریه اگر اول گناهلری جزاسندن اوترو یغمورلری منع ادب یغدرمسه یریوزنده حبوباتدن
ونباتاتدن نسنه بتمزدی مجموع دابه نفقه بولمیب هلاك اولالردی لیكن بولردن
عذاب تأخیر قلوردی اول وقته دك که وعده اولمشدر روایتدر عبد الله بن مسعوددن
ایدر اگر حق تعالی بو آدم اوغلنك گناهندن اوترو بو خلایقه عذاب قلمق دلسه
مجموع مخلوقه اول عذابدن ارشیدی تا شول بجس یولین قرمجغزه دخی قوجغی
اچنده عذاب ارشیدی اول یغمورلری طوتب یغدرمسه لیكن فضلیله عفو ادب
تأخیر ادبلکادکه وعده اولنن وقت مدت تمام اوله اول وقت اول عذاب ارشور
اول وقتلرندن نه بر ساعت الرو اولورنه بر ساعت برو الور حق تعالینك تقدیریله
مقدر اولمشدر عقل اولنلر کرکدر کیم دایما اندن قورقوده اوله اکا معصیت
اولمقدن اراق اوله و دخی بیوردیکه وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ وَتَصِفُ أَلْسِنَتُهُمُ الْكَذِبَ
أَنَّ لَهُمُ الْحُسْنَى لَا جَرَمَ أَنَّ لَهُمُ النَّارَ وَأَنَّهُمْ مُفْرَطُونَ یعنی کندولره لایق کورمیب
کره کردکاری نسنیلری حق تعالیه وصف ادرلر اکا قزلر اثبات ادرلر کندولره اوغول
اثبات ادرلر و دخی کندولره جنت اثبات ادرلر اول خبیث عملرله و دللرله اول
افترالری و یلان سوزلریله و زب سیلرلر اما حقه بو درکیم البته اولره اود عذاب
وارددر اولر ترك اولنسلر اونتلسلر اول عذاب اچنده و دخی حق تعالی قسم ادب
بیوردیکه تَاللَّهِ لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَى أُمَمٍ مِنْ قَبْلِكَ فَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَهُوَ وَلِيُّهُمُ
الْيَوْمَ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي اخْتَلَفُوا فِيهِ
وَهُدًى وَرَحْمَةً لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ یعنی حق تعالی کندو ذاتنه اند ایچوب بیوردیکه والله
تحقیق بز سندن الروکی امتلره رسوللر کندردك نتکیم سنك قومکه سنی کندردك
اما شیطان اول ضلالتلرینی انلره کرکلو کستردی تا که اطاعت ادب رسوللرمزی یالانلدیلر
بوکون اولکوندرکه شیطان بولرکله عذابده بله قرین اوله زیره ولیلری ولد آنی دوست
اونمشلردر اولره انلرکله بله عذاب الیم وارد اکا اویدقلریچون بو کلام تهدیددر
اول مکه کافرلرنه کیم بولر دخی انلر جلین اول شیطانه متابعت قلب ولحال اوزره کیدرلرسه

بلسونلرکه

بلسونلرکه انلره نه ارشدیسه بولره دخی اول ارشسر و دخی بوندن رسوله تسلی ورد
که کافرلرك زحمتلرنه صبر ایلیه و دخی بیوردیکه یا محمد بز اندرمدك سنك اوزرکه
اول قرآنی الا اندن اوترو که سن انلره بیان ادیوره سن شول نسنیکه دیندن اختلاف
قلدلر زیره اولر هر بری بر مخالف طریق طوتمشلردر کمی یهود کمی نصاری کمی مجوسی
دخی بولرك کبی پس حق تعالی امر ایلدی پیغامبره که انلره بو مخالف یوللر اراسنده طریق
هدایت قنغیسدر تا که اول طریق ضلالت قویب طریق هدایته سلوك اده و دخی بلکه که
قرآنی بز بیانیچون اندردك که ضلالت هدایتدن تمیز ادب آیره حلال حرام طاهر
قله و دخی نعمت و سبب نجات قلدق شول کمسلره کیم ایمان کترلر انکار کوکللرندن
کدرلر و دخی حق تعالی کرو انعاملرن ذکر ادب بیوردیکه وَاللَّهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ
لَعِبْرَةً نُسْقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهِ مِنْ بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَبَنًا خَالِصًا سَائِغًا لِلشَّارِبِينَ یعنی
بدرستی الله تعالی دائم کوکدن یغمورلری اندرب بو اولمش یرلری کرو درکردر قوروشمکن
بشردر جهانی ازهار و انوار ایله بر زبرزنه مخالف انواع نباتلر بتوردر بدرستی بو نسنلرده
نشان علامت وار حق تعالینك برلکنه زیره باورلرکه کندولرك معبودلری
بو نسنلری اشلمکه قدرتلری یتمزامدی بو علامتدن آنی اول ادراك ادب اکا اطاعت
قلب آنی تصدیق قلدی بصیرتله نظر قلب اکلدی و دخی چوق عبرتلر وارسزه اول
انعاملرمزدن که انلرك قرنی اچنده فرثله قان اچنده سزه خالص سود چقرب انکله
سزی ایچرب قاندررز اچنلرك بغرندن اشانلغله عجب بدنلرنه سکجیدر ابن عباس
ایدر تقچان اول دابه علفین یبه ابن قرصاغنده قرار طوته اول آنی اکذب نجسلشغه
کدر سود اورتاده قلر اول جکری بو اوج جنس نسینه مسلط اولر قانی طمرلره اقدراندن
بدنه قوت اولر و سود لبنه آقدراندن طشره چقرب آدم اوغلنلرنه قوت اولر اول فرث
یرنده قلور حاجت وقتنده چقرب طشره دوکلور و دخی بیوردیکه وَمِنْ ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ
وَالْأَعْنَابِ تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا وَرِزْقًا حَسَنًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ
یعنی اول خرمانك و اوزمك یمشلرندن کندوکره خمر درسزکه سکر حاصل اولر بو آیت اندکده
هنوز خمر حرام اولمشدی اندن اوترو نعمت مقابلسنده ذکر ایلدی و رزق حسن دیك

سركه وبكمز و قروازوم وخرما دركه اولردن چقار دخی بولرك كبی نه وار سه بدستی
اشبو نسنلرده عبرت وار علامت دليل وار شول قومه كم انلرك عقلی وار بنوكله
ادراك ادرلر بلورلركه خالق بردر شريكی ونظيری يوقدر ودخی بير ديكه وَأَوْحَى
رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنِ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ ثُمَّ كُلِي مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ
فَاسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ يعنی يا محمد سنك ربك الهام قلدی اول اروجغه
بير ديكه وار طغلرده قيالر اچنده واغجلر اچنده مسكن ادن و بيد قلری اولر سقفنده
يورتلن ودخی جميع انواع يميشلردن يكل وچچكلردن الغل واندن يوركل اول ربك
طرفنده كه سكا مسخر قلدی انكا مطيع اولن زيره حق تعالی انكا قنغی يكا متوجه اولرسه
يولنی اسان قلمشدر ديا كلمدن طغر ومسكننه كلور تا كه انك التندن اغزطرفندن لعا
كبی طتلو نبرسكه بالدر مختلف رنكلرله بعضسی اق وبعضسی قزل اولكه يكيت آرودر
انك اغزندن آق بال كلور اولكه اورتا ياشلودر صاروبال كلور اولكه ياشلودر اندن
قزل بال كلور اول بال اچنده شفا واردر كم جميع خلقه فائده ادر روايتدر ابا سعيد
خدريدن ايدر بركشی رسوله كلدی ديكه يا رسول الله قرنداشمك قرنی طلاق اولدی
رسول عليه الصلوة والسلام ايتدی ديكه وار بال اچور واردی بال اچردی كرو كلدی
ديكه يا رسول الله اچردم اول طلاق دخی زياده اولدی رسول ديكه وار بال ايدر
حق تعالی سوزی كرچكدر سنك قرنداشك قرنی يلاندر واردی كرو اچردی خوش اولدی
امام فقيه ايدر بال شفادر شول وقت كه خلقی انك مقداری ووزنن بللر نقد يمك
كرك ودخی بللركه قنغی رنجه شفادر شول وقت كه خلق انك مقدارن بلمسلر وقت وقتی
اولركه ضرردر سنكم حق تعالی صوی يرتدی دكل نسنيه آنی حيات قلدی انكله تازه لنر
واما وقت اولركه اول صوكر وسبب هلاك اولر اما عبد الله بن مسعود ايدر بال
كاسی كل رنجلره شفادر سنكم قرآن كل كوكسی اچنده كه علتلره شفادر بس بنك اچنده
دخی كه ذكر اولندی ظاهر دليللری واردر حق تعالينك وحدانيتنه شول قومكم مصنوعاتده
فكر ادب بلورلركه اول معبود طوتندقلری هيچ بونسنلرده بونه الله معاون دكللر
خالق مطلق اولدر بوندن صكره بير ديكه وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفَّاكُمْ وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ

إِلَى أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْ لَا يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ يعنی اول الله دركه سزی
يرتدی اندن صكره روحكزی قبض ادب كروا ولدورسر وبعضی كسه وار سور دكه
اول درلولنر عمرك كه اشغسنه كه پير هرم اولور قامو بلدكن اونودر نددكن ونه
اشلدكن بلمز اولور عالمكن جاهل اولر عاقلكن اكلمز اولر غايت چوق يشدغی سببله
الله تعالی عالمدركه نه قلدغكزی بلور وقادردر قدرت يتركه سزی حالدن حاله
دونده اول معبودلر وكزك قدرت يتمزكه سزی اول حاله دندرمكدن منع ايليه
حال بودر سزكندوكزه كوروب خوش كورمرسز دلسكز نه اولكندكزه عمركز جه
معبود طوتدغكز سزی بوحاله كتمه يه يا الومدن منع ايليه بلورسزكه اولنسنده
قدرت حق تعالينكدر بس انكا نجه شريك قلورسز بوعاجزلغله ودخی بير ديكه
وَاللَّهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ فَمَا الَّذِينَ فُضِّلُوا بِرَادِّي رِزْقِهِمْ عَلَى
مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيهِ سَوَاءٌ أَفَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ يعنی الله تعالی بعضكزی
مفضل قلدی بعضكز اوزرنه مالده افنديلری قوللريا وزرنه يكلادی يعنی الله كه
كمكز ملك اولدی كمكز انكا مملوك اولدی اول سزدن مالك اولنلر اول مالرن اول
صتون الدقلری قوللرنه ورب انلری كندولری شريك قلمغه راضی اولمزلركه قوللريله
كندولره برابر اوله پس اولرنته روا كوررور راضی اولورلركه حق تعالی يرتدغی مخلوقنی
وقولنی انكا شريك قلكله وصف ادرلر يا انكا ولد اطلاق ادرلر يعنی اول سزی مالك
قلبا ول بعضكزی سزه مملوك قلب اول نعمتله سزی انلرك اوزرنه يكلين پادشاهك
نعمتلرنه انكار ادب كافر می اولرسز وسز كندوكزه خوش كورمدككز نسنلری انكا راضی
اولب خوش كوردرسز بو آيت اولبهرام الجسی حقنده اندلدی شول وقتكه كلب عيسی حقنده
افترا قلب كلام ايتدلر و بوندن صكره بير ديكه وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا
وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ وَحَفَدَةً وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ
وَبِنِعْمَتِ اللَّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ يعنی اول الله دركم سزك جنسكزدن كرو دشيلر يرادب انلری
سزه جفت قلدی وال چفتكزدن سزه كيچول اوغللر وقزلر واوغل اوغلانلری يراتدی
دنيايه كتروب انلری سزه يردمجلر قلدی وردی كه هر مصالحكزه سعی ادب يرنه كتروب ودخی
سزی پاك اريد انلرو باللرو ياغلر وانواع ثمرات لرحلالدن رزق ايلدی يس سز حرامه ال

اوزتميسزكه اول خبيث دروسزك زفكرى بها يمردزقندن تميز قلدى بوكلسيله
سزا ول لعين شيطانك باطل كلامنى الدانرسزكه سزه تلقين ادر الله ايله بر آله آخر دخى وار
ديو انوك ايله وربا ول باطل معبودلره طپرسزكه سزه نه منفعت ارشدرمكه قدرتلرى
يتر نه مضرت ارشدرمكه اول الله تعالينك وحدانيتنه انكار ادرب اول سزه نعمت ورن
منعمك نعمتلرنه كافر اولورسز بلك كه عاقبتلرنك جزاسى سزه ارشسر ودخى بيوريدكه
ويعبدون من دون الله ما لا يملك لهم رزقا من السموات والارض شيئا ولا يستطيعون
فلا تضربوا لله الامثال ان الله يعلم وانتم لا تعلمون يعنى اول كافرلر الله تعالى غيرينه
بركمسلره طپرلركه انلرك رزقلرى اسبابندن هيچ برنسنيه قدرتلرى يتمزنه كوكدن
يغمور اندريلورنه يردن نبات بتورى بلورلرسز اولرك كبى عاجزلرى الله شريككله وصف
ايلمك كه اندن غيرى اله يوقدر والله تعالى عالمدربلركه كندونك مثلى وشريكى يوقدر
سز اندن جاهلسز بلمدن افترا ادرسز بوندن صكره حق تعالى ضرب مثل ادب بيوريدكه
ضرب الله مثلا عبدا مملوكا لا يقدر على شيء ومن رزقناه منا رزقا حسنا فهو ينفق
منه سرا وجهرا هل يستوون الحمد لله بل اكثرهم لا يعلمون يعنى حق تعالى كافرك مثلنى برازاد
قوله تشبيه ادب بيان قلرنتكه اول نسنيه مالك اولمغه قدرتى يتمز ونسنده تصرف ايتمكه
كوجى يتمز كافرك دخى انجليزما لنى الله يولنه وانك رضاسى اولدوغى يره خرج ايتمكه طاقتى
يتمز زيره اول كفرشرك انك الني بغلمشدر ايمان يولنه نسنه صرف ايدوب منسكم اول
قولك دخى بونى مولا ايله واكامالك اولمغله بغلمشدر تصرفه قدرتى يتمز حق تعالى ايدر
شول كمسلره كه بز كركلو حلال رزق وردك وايمان دخى عطا قلدق اولدركه بزم يولمزده
اول وردكمز مالدن كزلو وآشكاره انفاق ادرلر پس بو اكسى بزه مطيع اولب امرمزى يرنه كترمكده
برابرمدر برابر دكل پس واجبدر اول ايمان اهلنه كم الله تعالى يه حمد ادهلر بو انعام اوزره
كه قلدى اما بولرك چوغنك بو انعامدن خطرى يقدر كه بللرشكرن يرنه كتره لر پس حق
تعالى بو مثلدن بونى تنبيه قلديكه اول مؤمنله كافر اكسدخى مخلوقكن دخى متحرك كندو
نفسلرنده تصرف ادهبلرلر بويلكن برى انفاقه قادر وبرى عاجز اول عاجزله قادرنتكم
مخلوقده برابر اولمزلر پس اول مشركلر معبود طوتندقلريكه بر مخلوق جماددر عاجزكندوده
تصرف ادهمزدكلكه غيرنده اولكچن برابر اوله اول معبود حقله كه خالقدر قادردر مالكدر

بروده كوكده تصرف كل انكدر جميع موجوداتك انك مخلوقدر پس عقل اولنلر كركدر آنى برليه
اكا عبادت قله بوندن صكره دخى زياده بيان قلمغيچون برمثل دخى وصف ايليب بيوريدكه
وضرب الله مثلا رجلين احدهما ابكم لا يقدر على شيء وهو كل على مولاه اينما يوجهه
لا يأت بخير هل يستوى هو ومن يأمر بالعدل وهو على صراط مستقيم يعنى حق تعالى اكى
كشينك حالنى مثل قوب تشبيه ادركه اكسندن برى دلسز اوله اصلا سويلمكه قدرتى
يتميه كندونك وارلغى اول قومنه قبيلسى اوزرنه ثقلت اوله زحمت بادسى انلرك اوزرنه اوله
هيچ برماله ومنفعته ويرده مه قدرتى يتميه هرقنغى يكا يونلسه اندن برخير كلميه شردن
غيرى اول برابر اولورمى شول كمسيله كم اول سويلر اوله وخلقى طريق توحيده يلتر اوله پس
بو اكى چون برابر اولميه اول صنمكه دلسزدر عاجزدر زحمتندن ارتق اكا طپنلره منفعت
يوق شرندن وفتنه سندن زياده نريه وررسه خبر يوق اولكچن برابر اوله اول معبودله
كه قرآننك كلامى اوله خيره شره قادر اوله نه دلرسه اشليه عجزى اولميه كمسه
اكا مانع اولميه يا خود شول رسول كم بز كندرردك بو آدمى اوغلنلرنى توحيده يلتر امر معروف
ادب نهى منكر ادردخى دين اسلام اوزره دركه حق يندر اول برابرمى اولسه شول كافرلر له
كه هركز اندن خير كلام كلميه طريق باطل اوزره اوله پس بو اكى مثلى دخى حق تعالى
كندويله اول صنملر اراسنده تشبيه قلدى اكرچه كندو مشابهتدن وكمسيه بكزمكدن
ياكمسه اكا بكزمكدن منزهدر يوجيدر اما تشبيه دركه عقل اولنلر بوندن اكليوب
بللركه اول صنملر باطلدر واكا عبادت قلمق لق ضايعدركه دنيده دخى منفعت يوق
ضرردن غيرى آخرتده دخى سبب هلاكدر ابدى كه نجات خلاص ممكن دكل بوندن صكره
بيوريدكه ولله غيب السموات والارض وما امر الساعة الا كلمح البصر او هو اقرب ان الله
على كل شيء قدير يعنى يرده كوكده نه وارسه قوللرآنى مشاهده قلمزاولردن مغيوب
محجوبدر اولر دخى كل الله تعالينك ملكدر مخلوقدر بو كالنك اوزرنه قادردر ودخى اول
قيامت قبرمقلولري ديركرمك انك قدرتنده شول كوز آچب يومقدن دخى تيزرك
واسانرقدر ديره اول الله تعالى نيه دلرسه قدرتى يتر اولدرمكه ودير لتمكه ويوق
ادب وار قلمغه هيچ برسنده عجزى يوقدر قادر مطلق اولدر ودخى اول صنعندن بيان
ادب بيوريدكه والله اخرجكم من بطون امهاتكم لا تعلمون شيئا وجعل لكم السمع والابصار

وَالْاَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ يعني اول الله درکه سزي انالرڭز قارنندن بر دب چقرب دنيايه
کتردیکه هيچ عقلوڭز يوغدیکه بر نسنه دن بلميدکز حق تعالى سزه اشتمك وکوزله کورمك
وردي ودخي کوکل وعقل وردي تا اول قولغله اشتدکز وکوزله کوردکز کوکلرکزده عقلله
فهم ادب خير قنده در وشر قنده در بله سز شري قيب خيره متابعت قلسز بلسز بوکل سزه
اندن انعام اولنشدر واحساندر تا اوله که بر انصافه کلب توحيد له انڭ شکرن يرنه
کتره سز اول سبيله نعمتکز دخي زياده اوله الله تعالى نڭ وعده سيله که حقدر وعده سنده
خلافي يوقدر ودخي کرو بير ديکه اَلَمْ يَرَوْا اِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوِّ السَّمَاءِ مَا يُمْسِكُهُنَّ
اِلَّا اللّٰهُ اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ يعني حق تعالى عبرت بيان ادب بير ديکه
اندن عبرت الالروانك بولكنه اقرار ادب انکار ترك ادهلر سوددکه کورمزلرمي وبقمزلرمي
بو کافرلر اشبو اوچان قوشلر که هواده مطيع منقاد اولبن قنداورب اوچرلر انشغايره دشمزلر
اول قنتلرني يومب اچدقچه انلري دشوريب هواده طوتن دکلدر الا الله تعالى در که قادردر
بد رستي اشبو نسنده نشان علامتدر وکم الله تعالى واحددر شريك يوقدر اولصنملر
بو نسنده عاجزلردر بر سنکلي طوتمغه قدرتلري يتمز بو عبرت حاصل اولمز الا شول قومه
کم انلرڭ الله انکارلري انڭ وحدانيتنه اقرار کترمشلردر ودخي بير ديکه جَعَلَ لَكُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ
سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ جُلُودِ الْاَنْعَامِ بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ اِقَامَتِكُمْ وَمِنْ اَصْوَافِهَا
وَاَوْبَارِهَا وَاَشْعَارِهَا اَثَاثًا وَمَتَاعًا اِلَى حِينٍ يعني اول الله که سزوکچون اولر يرتدي انده
مسکن ايلسز ويرلري دخي سزه مسخر مطيع قلدي کم انڭ اوزرنه اوبنا ادهسز ودخي سزه توفيق
ودب بلدر ديکه اول اولري نجه بنا قلموق کرکدر تدبير ادهسز ودخي سزوکچون دوه نڭ
قيونڭ وصغرڭ دريلرن وقيللرندن ويوڭلرندن سزه چادرلر والجقلر قلي ووردي کم
کوچيتوندغکز وقنلرده کتورمسي وبوزمسي دزمسي اسان اوله زحمت اولميه ودخي اول
قيون يوکندن وکچي قلندن سزه اوالتن دزي وردي قالي کليم وکچه دوسکلر کبي ودخي
صتوب مال ادبنب يرو حوايجلر بتورمك کبي انکله منفعتلنب معيشت قلسز وعده تمام اولب
وقت ارشنجه ودخي نعمتلرن بيان ادب بير ديکه وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِمَّا خَلَقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ
لَكُمْ مِنَ الْجِبَالِ اَكْنَانًا وَجَعَلَ لَكُمْ سَرَابِيلَ تَقِيكُمُ الْحَرَّ وَسَرَابِيلَ تَقِيكُمْ بَأْسَكُمْ كَذٰلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ
لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُونَ يعني اول الله تعالى سزوکچون اغجلر يرادب کولکهلر قلدي انکله کولکلب

کونش

کونش حرارتندن راحتلنسز ودخي طاغلر اچنده سزوکچون اينلر ومغارهلر يرتدي که
انڭ اچنده ساکن ايلسز ودخي سزوکچون پنبوقلر وکتانلر ويونلر يرتدي که انلردن
بدنکزه طونلر وکوکلکلر ادبنب استدن صوقدن انوکله بدنکزي صقليه هلاك اولميه
ودخي دمردن کوکلکلر قلي ووردي تا انکله دشماندن ضرردن صقلنب قورتلسز پس
حق تعالى سزه اول يرتدغي نعمتلري اشبو نجلين ذکر ادداکدر تا اولکه سز اول منعمي بلهسز
که سنڭ ربکزدر واني برليب عبادتکزي انکا اخلاص ادهسز پس حق تعالى بو علامات
بيان قلدقدنصکره کرو بير ديکه فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ الْمُبِينُ يَعْرِفُونَ
نِعْمَتَ اللّٰهِ ثُمَّ يُنْكِرُونَهَا وَاَكْثَرُهُمُ الْكَافِرُونَ يعني يا محمد اکر بوکافرلر ايماندن اعراض ادب
انکار ترك اتمزلرسه سکا انده ضرر يوق سنڭ اوزرڭه واجب اولن بزم خبرمزي انلره
ارشد رمك وهدايت يولني طريق ضلالتدن تميز ادب بيان قلمقدر الحق انلرڭ حسابي
بزم اوزرمزده در انلر حقيقت بلورلر که بو کلي نعمتلرڭ خالقي حق تعالى در اما دبنکرو انکار
ادرلودرلوکه اول بزوم معبودلرمز شفاعتيلردر ودخي بلورلر که محمد حق رسولدر اکا
ايمان کترمزلر وکرانلره صورسلر که بو يرلري کوکلري وبو موجوداتي کم يرتدي دد لرکه
الله يرتدي بويله بلورکن دونبکره وبعضه انکار ادرلر بولرڭ کلسي حق تعالينڭ وحدانيتنه
انکار ادب کافرلودرلر ودخي بير ديکه وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ
كَفَرُوا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ وَاِذَا رَاَى الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ
يعني ذکر ايله يا محمد خبر ودشول کوني که قوبرورزانده پيغامبرلردن طانقلر هر امت اوزره
کم رسالتي ارشد ردکنه طانقلق ورهدستور وريليه اول کافرلره کم دلاحب کلام
اده بللو دخي انلرڭ دنيايه کرو کلمکلکي طالب ايدکلري اولردن قبول اولنمز زيره طلب
محالدر اولردن ارتو دنيا کرو يردلجق دکل پس تجاوز اولکفرله کندولره ظلم ادنلر اول
عذاب کوزلرله کورسلر که کندولره واقع اوله هرکز اول عذاب اولردن تخفيف اولنميه
ودخي اولره برساعت امان ومهلت وريليکه راحت اوله بلکه عذاب اولرڭ اوزرنه دائم
اوله ودخي بير ديکه وَاِذَا رَاَى الَّذِينَ اَشْرَكُوا شُرَكَاءَهُمْ قَالُوا رَبَّنَا هٰؤُلَاءِ شُرَكَاؤُنَا الَّذِينَ
كُنَّا نَدْعُوا مِنْ دُونِكَ فَاَلْقَوْا اِلَيْهِمُ الْقَوْلَ اِنَّكُمْ لَكَاذِبُونَ يعني يا رب قيامت کوننده اول
مشرکلر اول شرك کتورب تکريه اورتاق طوتدقلري بتلرني کورهلر ديرکه اي بزم ربمز

اول سنی قیوب عبادت قلد قلرمز اوش بولرد دکه بزه بیوردلر الله قوك بزه عبادت ادك
اول دئیسلرمز و الولرمز دخی امر ادرلردیکه بزه مطیع اولك بزنیه طپرسوز سنز دخی انلره مطیع
اولب سنی قیوب بو صنملره طپدق اول پتلر اول دئیسلره دخی کلی اولره جواب ودب دیلر که سز
بو سوزکرزده یلنجلرسز بز سزه بو نسنه‌ئی بیورمدق که الله‌ی قیوب صنملره طپاسز بلکه سنزك
کند ونفسکز هواس یلندی بو نسنیه و دخی حق تعالی بیوردیکه وَأَلْقَوْا إِلَى اللَّهِ يَوْمَئِذٍ السَّلَمَ
وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ زِدْنَاهُمْ عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ
بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ یعنی اول قیامت کوننده کلی اول معبود طوتدقلری و اکا عبادت قلدقلر
دخی الله تعالی مطیع منقاد اولب خاضع و متواضع اولدلر اول که طوتندقلری کل اولردن اعراض
ادهلر اول دنیده یلثنلر دزب سیلدکلری باطل اولب محو اوله اثری قلمیه و دخی حق تعالی
ایدر شولرکه بزم وحدانیتمزه انکار قلدلر دخی اسلامه کلمك دلیسنی منع اتدلر قومدلرکه
اسلامه کللر بز اولرك عذابلرنی زیاده قلوز اول عذابلر اوزده زیره اولر دنیاده الولریدی و اول
ادنی قوم انلره متابعت ادب مطیع اولرلردی پس هر وقت اولرك عذابلری زیاده اوله مقاتل
ایدر الله تعالی اولرك اوزره پشمش اریمش بقر ارماغن آقده اوچن کچدکسن کند زده
اول فسادلرندن اتروکه دنیده قلدلردی ابن مسعود ایدر عذاب زیاده اولدغی اولدرکم اود
اچنده انلرك اوزرنه عقربلر مسلط اولنکه آزولری اوله اوزون خرما اغجی کبی اول عقربدن
برسی اوره اول کافری باشنده قفاسنك اتلری توکب یعنی اوزرنه دوشه و دخی مثلرکم
اول طامو اهلی اول او دحرارتندن قتی کوینب بیك یل زارلق ادب یغمور دلیلرکه اوزرلرنه
بر زیغا برزا نکله راحت اولرنکاه انلرك اوزدنه بر بولت ظاهر اوله اولر آنی کورب ایله
ظن ایده لرکه یغمور یغا باشلیب اول بولت انلرك اوزرنه یلان عقرب یغدره عذابلری
اوزده دخی زیاده اوله و دخی آچلغله اولره ایوز دخی حواله اولنه انلرك رحمت اودبلاسندن
دخی ارتق اوله و دخی حق تعالی بیردیکه وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ مِنْ أَنْفُسِهِمْ
وَجِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَى هَؤُلَاءِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً
وَبُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ یعنی یا محمد دخی فکر ایله اکدر رسول کوندن که هر امتك اچنده کندونفسلرندن
کروانلرك اوزرنه برطانق طرغوزکه اول رسوللری دراد میدر فرشتدندکل و سینی دخی
اشبو امتك اوزرنه طانق کترورزکه بن حجتم بولرك اوزرنه ارسال قلدم عذر قلمدی دخی

سنك

سنك اوزرکه قرآن اندردك بیان بونندن کل نسنه‌ئی که وارد امردن نهی دن اما بعضی‌سنك
معنسی ظاهر تفسیر اولنمشدر و بعضسی مجمل در فکراد بچقرمغه محتاج در زیره هیچ بر نسنه
سؤال اولنمیه که آنك قرآنده بیانی اولنمیه مجموعنك علم قرآن اچنده درلا اعقللرك عقللی
عاجز قلور آنی فکر ادب کلمقدن و دخی اول قرآن هادیدر ضلالتدن صوابه دخی رحمت
نعمتدر عذابدن قرتر جیدر شول کمسه‌ئه که اکا ایمان کترب انك حکمیله عمل ایلدی
و دخی مسلمانلره بشارتدر جنتیله و دخی بیردیکه إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ
ذِي الْقُرْبَى وَيَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ یعنی تحقیق
الله تعالی عدلله بیوردکه اول کلمهٔ شرك ظلمدر و دخی احسانله بیوردکه الله تعالی
قوللرنه احسان قله صوچلردن عفو ایمکله دخی اوزدنه فرض ولنن طاعتلری کرکلو اوا
قلمغله و دخی بیوردکه صلهٔ رحم ادهلر قوم قبیلدن کسلمیلر و دخی حق تعالی نهی ادر
زنادن و کل معاصیدن و دخی منکردن منکر اولدرکه شریعتده کرکلو اولمیه و سنتده
دخی جایز کرلمیه و آنی اشلین اوزره اودله وعده اولنمش اوله و دخی بغیدن منع ایلدی که اول
کندوی یوجه کورب تکبرلك اتمکدر بد رستی حق تعالی بو آیتده اوچ نسنیه بیردی که
اشلیلر و اوچ نسندن یغدیکه ترك ادهلر بو آلت نسنه اچنده اولکلرك و آخرکلرك عمللر
دخی کرکلو حصلتلرکه واردر بونك اچنده جمع ایلدی و دخی اول جهتده نقد دیرمز اشلر
وارسه کل اوچ اسمله جمع ادب نهی ایلدی اول فحشا و منکر و بغیدر پس الله تعالی بو آلت
نسنیله امر نهی در اوله که آنکله متعظ اولب خلاص بولسز و دخی بیردیکه وَأَوْفُوا
بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا
إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ یعنی سز وفا قلك شول عهدلرکزه که سز کله الله تعالی اراسنده
قلرسز و دخی شول عهدلرکزی نقض ادب کرو بوزمك تأکید ادب محکم قلدغکزدن
صکره که تحقیق سز اول عهده وفا قلب تمام اتمك اوزرنه الله تعالی‌ئی سز طانق قلدکز
بلك که الله تعالی سزك عهده وفا قلدغکز دخی بلور و نقض ادب بوزدغکزی دخی بلوریارن
اکا کوره سزه جزاسن قلور و دخی اول عهد ادب عهدن کروصیننلره مثل قروب بیردیکه
وَلَا تَكُونُوا كَالَّتِي نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ أَنْكَاثًا تَتَّخِذُونَ أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ
أَنْ تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَى مِنْ أُمَّةٍ إِنَّمَا يَبْلُوكُمُ اللَّهُ بِهِ وَلَيُبَيِّنَنَّ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ

تختلفون يعني سز عهد ادب كروصمقده شول رابطهٔ حمقی كبی اولمه كه عمرو بن كعب
قزي دايلكني اكر بحكم بوكدكدن صكره دونركيرو چيزر يعني آنك عادتي بويدي كم قچان يوك
وكتان اكرسه چوزردي كروا كرهي پس حق تعالى ايدر سز دخي عهدكزي محكم قلدقدن صكره
انحلين كرو چوزمك كه سز دخي اول عقلسز حمقی عورته بكزمش اولورسز ارا كرزده اول عهدلركزي
ويمينلركزي حيله وخيانت طوتسز شونكله كم سزدن برطائفهٔ غني رق واكثر اوله دخي بر
طائفه دن ابن عباس ايدر روايت كندو قبيلسي ومراد قبيلسي حقنده اندرلدي قضيه بويدكه
بولر ارا سنده قتال واقع اولدي تا كه بنو بلري تعلمدي هلاك اولدي بعضي بيلدي
عاجز قلدي الت آيه وعده ادنشب مصالحه قلدلر تا كه كرو طورلر قوت طوتب اصلاحه
كله چونكه وعده دن بش آي كچدي قيس بن معدي كرو بيرديكه انلونك كله قتال ادهلر
ودلركه وعده مزدن براي دخي قلدي بو دخي تأخير ادب قودي تا اكا دكنكه بلدي وعده
تمام اولدغلين اولر بولره بركون بكچمه دن كلود طوروب بولر سير ادب انلردن بكا واردلر بولر
دخي انلره وردغي وعده تمام اولدغي كوندي اول قيس طوتب دبلدلر قومني صيب طاغتدلر
حق تعالى بو آيت كندرب بيورديكه يعني سز الله ايله عهد ادب اول عهدكزي ارا كرزده مكر
خديعت قلمك كه بربروكزي الدايسز بونكله كه بر كوزك طائفسي بركزدن ار تغرق اوله
اولجو قلغو كره بقب عهدكزي نقض ايتمك كم ظاهر اولور بدرستي الله تعالى قيامت كوننده
سزه بيان قلسر بلدرسز شول ديندهه اختلاف قلدقلركزي واول عهدلروكزي نقض
اتدقلركزي هر بر ندن اترو سزه مجازات ومكافات قلسر اول وقت بلسرسز كه دين حق
اسلامدر اندن غيري دينلر كلي باطلدر دنيده انسدبا نكارادركز بوكز حق اليقين بلسز
اما فائده سي اولميه ودخي بيرديكي ولو شاء الله لجعلكم امة واحدة ولكن يضل من يشاء
ويهدي من يشاء ولتسئلن عما كنتم تعملون يعني اكر حق تعالى دلسيدي سزك
كلكزي ملة اسلام اوزره قليدي ليكن بعضكزي مخذول وضال قلر اندن اتروكه اول
اسلامه لايق دكل وشولركم دين اسلامه اهلدر انلره كندو ارادتيله خلعت ايمان عطا
قلدي كندونك علم سابقسي مقتضاسنجه ودخي حق تعالى تاكيدله انداجوب
بيردكه البتده سز صورلسرسز شول نسنهلردن كه اشلدكز عهده وفا قلمقدن ونقض
اتمكدن تا كه اول فعلوكزه كوره مكافاتن بولسز ودخي بيرديكه ولا تتخذوا ايمانكم

دخلا بينكم فتزل قدم بعد ثبوتها وتذوقوا السوء بما صددتم عن سبيل الله ولكم عذاب
عظيم يعني سز عهدلروكزي ارا كرزده مكر وحيله قلمك انكله بربركزي الدايسز كرو عهدي
نقض ادب بربروكزه ضرر ادركره سز تا كه اياغكز محكم بصدقدن صكره طوردكبي يكين كرو چره
دوشه بو زحمته اوغريا بس عهدي عصيان دخي طاعت يولندن طاينز عقوبته دوشرانلك
اترو دردي حق تعالى كه نقض عهد اتمك انك عقوبتن بولسرسز وانك عذابن طادسرسز
شول سببدن كه خلايق اسلامه كلمكدن منع اتدكز سز دخي دونمدكز بس حاصلدر سزه
الو عذابلرا ورا چنك فعلوكزه مجازات ولمغيچون ودخي بيرديكه ولا تشتروا بعهد الله
ثمنا قليلا انما عند الله هو خير لكم ان كنتم تعلمون ما عندكم ينفد وما عند الله
باق ولنجزين الذين صبروا اجرهم باحسن ما كانوا يعملون يعني حق تعالى بيردكه
حق تعالى نك عهد اوزرنه والله انداچدكوكز اوزرنه آز بهاي قبول ادب دينكز
وآخرتكز صتمك كه اول دنيا جمعسي آخرته نسبت برجو رجقدر نسند رقيمتيق
تحقيق بلك شول ثوابلر وعوضلر كه دايمدر باقيدر سزو كيچون الله تعالى قتنده ير قلمشدر
سزه اول خيرلودر كه عهدكوز اوزره محكم طوره سز اول عوضلري السز آخرت دنيادن
خيرلودغن بلرسكز واني كرچك تصديق قلدكزسه بو آيت حضرموت دعبدان بن اسواع
حقنده نازل اولدي كه كلدي رسوله ديكه يا رسول الله امرء القيس بنم يرومه قونشدي
يرمدن برپاره ير الب كندو يرنه قتدي بنم اوزرمه حكمله غالب اولدي سزم كچورزم
رسول ديكه هيچ بو دعوك اوزرنه كمسه طانقك وارمدر عبدان ديكه يا رسول الله
كلي قومبلرلركه بن ديدكم سز ده صادقم ليكن اول خلق اچندن بندن اولمغن اكا شنيت
ادرلركمي قورقودن كمي طمعدن پس رسول امرء القيسه دكه بو صاحبك سوزنه
ندرسن اولد ديكه سيلدكي باطل وبلان دربس رسول امرء القيسه بيرديكه اندجه
عبدان ديكه يا رسول الله اول برفاجردر انداچمكدن قيرمز رسول ديكه چون بو سنك
طانقلرك يوق حقك انده يمين درآني آل عبدان ديكه يا رسول الله بنم الك اوزرنده
اندن ارتق نسنم يقمدر رسول ديكه يوقدر پس رسول امر ايلديكه امرء القيس اندجه
چون طوركلب انداچمكه كلدي رسول ديكه بر ز قلدن آني تأخير ادبا ند ورمدي
چون اول كسي رسول قتندن دندلر اول وقت بو آكي آيت انددي رسول انلري قعزب

بو آیتلری انلرك اوزرینه اوقدی اول آیتك معنسن ذکر ایلدك اما اکنجی آیت معنسی دخی
بودرکه شول نسنکه امور دنیادن وانك محصولاتندن سزك قتکزده واردر اول
فنا اولسر اما شول نسنکه الله تعالی قتنده در سزوکیچون جنت اچنده یر قلنمشدر
دایمدر اهلیچون تحقیق بز عوضلندردز اول باقی جنتله شول کمسلریکه انلر جهد
صبر ادبکذ ولری یغدلر حقه اقرار قلدلر انلرك اجرلرن بز اولره اول دنیده قلدقلری
کرکلو عملدن دخی کرکلورك قلوز چون بو اکی آیت اشتدلر امرء القیس دیدیکه شول
که بنم قتمده در اول فنا اوله واول که صاحبم قتنده در انکا کرکلو عملندن یکرك
عوضلر اولنه دخی باقی اوله بن کندو حقمده زیانکار اولورم ای چابم او اعبدان
دردکی کلی حقدن انك یرنی قطع ادبالدم اما والله بلسنکه مقدار نقدر دروز
یرمدن نقدر دلرسه السون بر اولعدد دخی زیاده السون اولحاصلی مقابله
که اندن یدوم چون اول بو کلامی قلدی حق تعالی ذکر و بو آیت اندردب بیردیکه
من عمل صالحا من ذكر او انثى وهو مؤمن فلنحيينه حيوة طيبة ولنجزينهم اجرهم
باحسن ما كانوا يعملون یعنی هر کمسکه اردن عورتدن عمل صالح اشلسه بو حالده
که مؤمن مؤمنه اوله زیره هیچ بر عمل ایمان سز قبول اولنمز مقبول دکل اصل
ایماندر هر کمده که ایمان اوله انك صالح عملری قبول اولنور حق تعالی ایدر عزم
جلالم حقیچون انلری بر حیوة طیبه برله دیرلده وز دنیده و آخرتده دنیده حیوتنی
بزم طاعتمز اچنده قلوز و دنیدن اکا سهل نسنه ورب انی اهل قناعتدن قلوز کسبی
کسبنی حلالدن عملنی صالح قلوز آخرتنده دخی حیوتنی جنت اچنده ابدی قلوز
معیشت طیبه اول قلدقلری عملرله اجرلرنی بز دخی کرکلو قلوز سیئاتلرنی عفو
ادب رحمت مغفرت برله غنی قلوز صکره بیوردیکه فاذا قرأت القرآن فاستعذ
بالله من الشيطان الرجيم انه ليس له سلطان على الذين آمنوا وعلى ربهم يتوكلون
انما سلطانه على الذين يتولونه والذين هم به مشركون یعنی حق تعالی بیردکه یا محمد
قچان قرآن اوقمق دلسك کرك نماز اچنده کرك نمازدن طشره الله تعالیدن استعاذه
قلب صقنغل اول شیطان لعیندن که سکا وسوسه قلوب انك معنسن فهم اتمکدن
منع ایلمیه زیره تحقیق اول شیطانك غالب ولب باطل حجتلرله سزن کجرسکلکه

طاقت

طاقت یتمز شولره کم الله تعالینك وحدانیتنی اولر تصدیق قلدلر واکا اعتماد قلب
اشلرنی اکا تفویض ایتدلر اندن غیریه اعتماد قلمدلر بدرستی اول شیطانك حجتله
غالب ولدغی شولرك اوزرینه درکم انی دوست طوتب اکا مطیع اولدلر الله تعالی
حکمته مطیع اولمغی قودلر زیره هر کمسه سودکنه مطیع اولر الله ورسول سونلر
قرآنله وسنتله عمل ادرلر رحمت شفاعت بولمغیچون ودخی اول شیطانی ملعون
غالب ولمز الا شولره کم الله تعالی حضرتنه شریك قتب مشرك اولدن اولدلر
ودخی بیوردیکه واذا بدلنا آية مكان آية والله اعلم بما ينزل قالوا انما
انت مفتر بل اكثرهم لا يعلمون قل نزله روح القدس من ربك بالحق ليثبت
الذين آمنوا وهدى وبشرى للمسلمين ابن عباس ایدر قچان پیغامبره آیت اینسه
بر حکم اوزرینه انوکله عمل ایتمك اصحابه شدت زحمت کلسه بر زمان حق دلدکی
قدر اول شدتله عمل ادرلردی اندن صکره اول حکم حق تعالی انلره اسان قلب
بر آیت دخی کیدرردی انکله اولکی حکمی بوزردی انی ثابت قلردی قوللرنه رحمت
شفقت یوزندن قریش کافرلری دیرلردیکه والله دکلدر بو محمدك اشی الا اصحابنی
مسخره یا طوتمقدر کد بو کون بر درلو بیوردیار بن بر درلو بیوردقنغی نسنکه انلره
ککزکله انلره اوکردر بونسنی اوکرتمز اول محمده الا خبیطب قولی غایس دخی ابو
فیکهه ازادلوسی یسار کرد اول اکسی الروکچنلروك فضیلرن وتاریخلرنی
بلجلردي اما اکسی دخی کلوب رسوله ایمان کتورمشلردی رسوله کلورلردی رسول
انلره امر دین اوکرردی و قرآن اوکرردی انلرك کتابلرنی عبرانی دلنجه اوقرلردی
پس چون اول کافرلر بو سزی سویلدلر حق تعالی بو آیت اندردب بیوردیکه قچان
بز بر آیتی تبدیل ادب یرنه بر آیت دخی اندورز الله تعالی یکرك بلرا اول اندردکی
آیتلرده قنغسی بو خلایقه اصلحدر قدرانی اندررا اما اول کفار قریش درلرکه یا محمد
بو سنك ذمکدر کندو کندوکدن دوزدسن بولر بلمزلرکه بو احکام تبدیل ادوب
سکا بیوردن حق تعالیدر که نجه دلرسه حکم ادر قوللرك صلاحنه نظر ادب آیت
انلره سن یا محمد بو اول قرآندر که جبرائیل اندردی بنم اوزرمه اوقیب سکا بلدردی ربك
کلامندن وحیله حقی بیان قلمغیچون تا اول ایمان اهلنك کوکللرن اسلام اوزره

ثابت قلب محکم قله دخی ضلالتدن هدایته یلتیجی اوله دخی مسلمانلره جنتله
بشارت قلیجی اوله بوندن صکره دخی بیوردیکه وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ
لِسَانُ الَّذِي يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَمِيٌّ وَهَذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ مُبِينٌ یعنی یا محمد تحقیق بز بلورز
که اول قریش کافرلری درلرکه اول محمده بو نسنه‌لری اول خبر له یسار اوکردر الله تعالی
انلری یلانلیب بیوردیکه اول اولردکی شول عجم دلیدر اکا میل ادب زعم درلرکه آنی
سکا اوکردر اول عبراندر اشبو قرآن خود عرب دلنجه در ظاهر که کندو لغتلرندن بیانات
طلحة بن عمر ایدر حضرمیلرك بر نصرانی قولی وار ایدی جبر دیرلر ایدی انجیلك کتابلرن اوقمشدی
بلوردی خدیجه رضی الله عنها اکا وارردی کلوردی قریش آنی کوروب درلردیکه جبر منك
قولی خدیجه کلب محمده اوکردیس بو آیت اندردی انلرك قولن رد اتمکیچون اندن صکره
اول جبر کلوب مسلمان اولدی اسلامنی کرکلو قلدی مولاسیله بله هجرت ادب مدینه‌یه
واردی و دخی بیوردیکه إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ لَا يَهْدِيهِمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْكَاذِبُونَ یعنی
تحقیق شول کمسه‌لرکم قرآنی تصدیق اتمزلر الله تعالی انلره هدایت توفیق ویرمز و اهل
کرامتدن قلمز دنیاده ایمانه رغبتلری آز اولدیغیچون و آخرتده دخی اولره عذاب الیم
واردرکه ابدی اندن نجات بولمیلر دکل بو درستی افترا قلور شول کمسه‌لرکه الله تعالینك
آیتلرنی کوردرلرکه معتقد و ربشر کلی درلرکه بو کلام بشردر اکا تصدیق اتمزلر بولر اول
یلاندن سیایجلرك که اشتدرکیدر یلاندن سیلمکده و دخی بیوردیکه مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ
إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ
وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ یعنی هر کمسه که الله تعالینك برلکنه تصدیق قلدقدن صکره کرو انکار
ادب کافر اولسه انك اوزرنه الله تعالینك غضب و سخطی واردر الا مکر اکا اکراه اوله
کفر اوزره اول اکراهله کلمهٔ کفری دلنده اجرا ادە اما کوکلی کرو همان ایمان اوزره مطمئن
اوله اعتقادی محکم اوله اکا اندن ضرر اولمز مقصود بوندن عمار یاسر و اصحابیله
قضیه‌سی بویدیکم بر قچ کشی مکه اهلندن ایمانه کلدلر چقدلر مدینه‌یه رسول قاتنه
کیدرلردی ناکاه قریش قومی طوتوب ردلرندن ارشدلر طوتدلر اولره عذاب قلب کرو کفر
اوزرنه اکراه اتدلر انلر اول اکراهله کرو کلمهٔ کفر سیلدلر بو آیت انلرك حقنده اندرلدی

مجاهد

مجاهد ایدر عمار بن یاسری بنو مغیره قومی طوتدلر بر قیوجغه حبس اتدلر کیجه دکن
درلرکه کل محمده کافر اول الله شرك کتور سنی قیوورەلم عمار انلرکله بو کلامی
اوزره بیعت عهد قلدی کلمهٔ کفر سیلدی دلیله اما کوکلی آنی کره کوروب کرو ایمان
اوزره ثابتدی قیوودن کیدی نجوب کرو رسول قاتنه کلدی کوزلری یاشلر دوکب
حالندن خبر وردی اولدم بو آیت اندی رسول انك کوزلرن سلب کفر سیلدکده
کوکلکنده نجیدی عمار دیدیکه همان اسلام اوزرنه ایدی رسول دیدیکه چون
اونلر دونه درلرسه دخی کرو دون پس عمار کرو حالی اوزره مؤمن اولدیکه اکراهدن
اکا ضرر اولمدی لیکن اول کفر شرك شول کمسه‌یه ضرر قلور که اول کلام کفری
کوکل رضاسیله اکا مطیع اوله عبدالله بن سعد کبی که مرتد اولب کافرلره اولشدی
الله تعالینك غضبی انلرك اوزرنه در آخرتده دخی اولره اولو عذاب واردر بوندن
صکره بیوردیکه ذَلِكَ بِأَنَّهُمُ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الْكَافِرِينَ أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ
لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْخَاسِرُونَ یعنی اولو عذابلر بو درستی شول کمسه‌لره در که دنیا
حیوتن سوب آنی آخرت حیوتی اوزرنه اختیار قلدلر آخرتنه انکار اتدلر کافر اولدلر
حق تعالی کافرلره هدایته توفیق ویرمز اما مکه کفر ترك اتمیلر زیره اولر انلردرکه
حق تعالی انلرك کوکللرنه مهر اورمشدر او کفرلری مقابلسنده که هرکز انده ایمان
نوری شعله ویرمز و دخی قولقلرنه و کوزلرنه مهر اورمشدر نه کلامی حقی اشیدرلر که اندن
بر فکر ادب حقی اکلیلر نه کوزلری حقی کوررکه بو مصنوعات الهیه‌یه نظر ادب صانعن اکلیلر
بولر کلی اول غافللردندرکه الله تعالی امرنی ترك اتمشلردر البته حقدرکه انلر کلی
آخرتده زیانکارلردن و مغبونلردن اولورلر هیچ بر مرادلرینه ظفر بولمیلر و دخی بیوردیکه
ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا فُتِنُوا ثُمَّ جَاهَدُوا وَصَبَرُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا
لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ابن عباس ایدر بو آیت دخی عمار بن یاسر حقنده و دخی انك آتسی انسی و بلال
و صهیب و خباب حقنده نازل اولندی که مشرکلر طوتوب عذابلر قلدلر اندن صکره
مکه‌دن هجرت ادب مدینه‌یه کلدلر رسول قاتنه جمع اولدلر حق تعالی بو آیتی اندروب بیوردیکه
بو درستی سنك ربك یا محمد یرلغایجیدر و اسرکیجیدر شول کمسه‌لره که عذابه مبتلا اولدی

صکره کرو هجرت قلب سنك قپوکه کلدلر اندن سنوکله جهاد ایتدلر و دینلری اوزرنه
صبر ایتدلر و سنکله بله طاعته صبر ایلدلر تحقیق سنك ربك یا محمد بو غدابدن صکره
اولرك کناهلرن یرلغمغه غفوردر و اسرکیب رحمت قلمغه رحیمدر و دخی بیوردیکه
یَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ تُجَادِلُ عَنْ نَفْسِهَا وَتُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ یعنی یا محمد
ذکر ایله خبر ور شول قیامت کوننی که کل نفس انده حاضر اولب هر کشی کندو نفسن خلاص
قلمغیچون مخاصمه قلب جدال قلالر کندو نفسلرندن عذاب قوریالر نفسی نفسی ها دیو
چاغرهلر دخی بر کمسه نك نفسی قیوسی قالمیه بو اول وقتدرکه جهنم برکز کوکریب یا الکلنه
هیچ بر مقرب فرشته و مرسل پیغمبر اولمیه الا انك هیبتندن دیزلری اوزره چوکلر هر
بری دیلرکه یا رب کندو نفسیمه نجات دلرم پس هر نفسه کامل جزا اولنه اول اشلدکلری
عمل مقابلسنده کرك خیر کرك شر کرك مطیع نفس اولسون کرك فاجر اولسون هیچ
برنه حیف ظلم اولنمیه نه خیرلری اکسك اولنه نه کناهلری زیاده اولنه نکه اشلدلر تمام
کامل بولالر و دخی بیوردیکه وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ آمِنَةً مُطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا
رَغَدًا مِنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ اللَّهِ فَأَذَاقَهَا اللَّهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ
یعنی حق تعالی تمثیل دب بکرزدر اول مکیکه دشماندن امیندر و اهل انك انده مقیم اولب
ساکنلمشدر ایرشر انلره طعاملری و عیشلری هر طرفدن بوللقله اما اول مکه اهلی بلب
طاغی اولب اول نعمتلره کافر اولدلر شکرنی ترك ایتدلر و رسوللرنه انکار قلدلر الله تعالی
دخی اول فعللری مقابلسنده انلره عقاب دب یدی ییل اجلق حواله قلدی اول اجلق و قحط
انلریه شول لباس کبی قپلدی حاللری یولوق یاوز اولب بکزلری صرردی دخی رسولك لشکری
قرقسی اوزرلرنه غالب اولدی راحتلردن مرتفع اولدی بو کل انلره اول اشلدکلری فعلك
عقوبتیدی رسول انلره یوز دعا قلب دمشدیکه ای چلبم بو مضر قوم اوزره خیرك یولن
بغلغل بولره شول یوسف زمان کبی قزلق ورکل الله تعالی انك دعاسن اجابت دب انلره
قزلق و قحط حواله قلدی شویله مضطر اولدلرکه مردار اولمشی و کلباتن یمکه محتاج اولدلر
بو حاللر اولرك اوزرنه ظاهر اولدی یقین اولدیکه هلاك اوللری و دخی بیوردیکه
وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ ظَالِمُونَ یعنی تحقیق اولره کلدی
رسول کرو کذب اولردن اولر انی تکذیب لر انانمدلر پس آنك عقوبتی اولره اول اجلق عذاب

ادشدی

ارشدیکه اولر کندولره ظالم اولدلر کافر اولمغله چون اولر اول اجلق شدتنه واقع
اولدلر دلب ابا سفیان رسوله کندردلر دلرکه یا رسول الله بو اورتدن دشمنلق ادن
بو مکه اهلنك ارنلر دره یرده بو او غلنجقلرك و بو عورتلرك صوچلری ندرکه بو بلایه
مبتلا اولب هلاك اوللر پس رسول امر ایتدیکم انلردن یکا طعام ایلتلر اندن صکره قریشو
کسمدلر مدینندن انده طعام التدلر حال بوردکه اولر دخی مشرکلریدی بوندن معلوم اولدی
که کافرلرك بیچاره قلمشلرنه احسان ارشدرمك وارمش شول میده کم انلردن اسلامه
بر رغبت قوبیا اسلامه کلب کفر ترك ادهلر و دخی بیوردیکه إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ
وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ
یعنی بدرستی سزك اوزرکزه حرام اولنمدی الا مردار اولمش و دخی قان و دخی طوکز اتی و دخی
شول نسنلرکم اوزرنه تکری آدی ذکر اولنمدن بغزلنه اما هر کمسکم مضطر اولب
چاره سز قلسه اولومه یقین ارسه حلالدن یجك بولمسه بولردن بولسه شول قدریکه
اولومدن قورتله حددن کچمیه حاجتدن زیاده یمیه بدرستی الله تعالی غفوردر اولقدر
یمکه رخصت ورر اول میته یمکدن تاکه اجلقدن هلاك اولمیه حق تعالی لطیفدر قوللرنه
بونك کبی لطفلری چوقدرکه عدا اولنمز و دخی بیوردیکه وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ
الْكَذِبَ هَٰذَا حَلَالٌ وَهَٰذَا حَرَامٌ لِتَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ
لَا يُفْلِحُونَ مَتَاعٌ قَلِيلٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ یعنی ایتمك یا مکه اهلی دلکوزله وصف دب
شول نسنلریچون که بن سز و کیچون مطلق حلال قلدم اشبو ادنلره حلالدر و عورتلره
حرامدر تاکه اول بحیره و سایبه حرامدر دیسز الله تعالی اوزرنه افترا قلب یلان
دوزه سز شولرکم الله تعالی اوزرنه یلان دزب افترا قلدلر اول حلال قلدیغن حرام قلدی
دیلر و حرام قلدیغن حلال قلدی دیلر اولر هرکز عذابدن قورتلب نجات بولمسردکالر برقچ کون
بو دنیاده تمتع ادب درلسرلر اندن صکره آخرتده اولره عذاب الیم اولسردرکه انلرك کونلر
آخر و غایت بولنسر و کل بو آیتك اولنده قاضیلره و مفتیلره تنبیه اشارت وارکم دلیلسز
برهانسز کندو کندولردن حکم فتوی ورمیلرکه اول مقبول دکلدر بوندن صکره بیوردیکه
وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَٰكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ
یعنی بز حرام قلدق شول کمسلر اوزرنکم دین اسلامدن یهود دینه میل ایتدلر شول

نسنلري كه سكا قرآنده چنده بيان قلدق و انعام سوره‌سي اينمزدن اول بز اولره حيف
ادب حرام قلمدق ليكن اولر بزه افترا قلمغله كندولره ظلم ايتدلركه اول كناهلري
شومليغندن انلرك اوزرنه حرام ايلدم پس بوله الله تعالى جهتندن هيچ حيف
يوقدر الا قوله نه كلرسه كندو قيلندن واقع اولر قصور سببله بوندن صكره كرم
كندو فضلن ذكر ادب بيورديكه ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابُوا
مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ يعني حق تعالى خبر ويرركه
يا محمد تحقيق سنك ربك رحيم غفوردر شول كمسنه‌لره كه بلمزلكله الله تعالى‌يه عاصي
اولب معصيت قلدلر هر كمسكم يوز عمل قله اول فعلنده جاهلدر نقدر اول كناهه
مصر اولمق معصيتدغن دخي بارسه زيره اكر انك علمنده يقين وار ايمش‌سه حق تعالى
قرقسندن اول كناه اولمق اشلره ال اوزتمزدي و حرام سوزلره ديل اوزتمزدي پس
بو دلالت جهلدر علم يقيندن پس حق تعالى بيورديكه هر كمسلر كه جهلله بر منز عمللره
ال اوزسلر اندن صكره توبه ادب عمللرني كرو اصلاح ايتسلر بدرستي سنك ربك
يا محمد اول كناهلردن توبه قلدقلرندن صكره غفوردر يرلغر و رحيمدر اسركر
رحمتلر فضيلله بوندن صكره ابرهيم قضيه‌سندن بيان ادب بيورديكه إِنَّ
إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ شَاكِرًا لِأَنْعُمِهِ اجْتَبَاهُ وَهَدَاهُ
إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ يعني بدرستي ابرهيم امام اولدي كه اكا اقتدا اولنور و دخي تنه
مطيعلردن اولدي و دخي ايرق دينلردن اعراض ادوبن اسلام اوزره ميل ادب انده طغرو
طوردي اول مشركلر كه دينلري اوزره بله اولمدي الله تعالى‌نك نعمتلري اوزره شكر ادجي
اولدي كه اكا انعام قلدي خلق اچندن آني اورندليب كندونك رسالتنه اختيار قلدي
و اكا هدايت ويردي اول طغرو دين اوزره كه اسلامدر كه آني قايم طوتدي حق تعالى ابرهيم
امت ديو ذكر ايتدي اندن اتروكه اول ايمان كتردي يلكوزدر اول وقت اچنده كه اندن
غيري بر مؤمن دخي يوغدي و جميع پيغمبرلرده جمع اولنان خيرلو خصلتلر اكا انده
جمع اولمشيدي و دخي بيورديكه وَآتَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ
ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنِ اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ يعني بز اول ابرهيمه
اكرام ادب دنيده كركلو ثنا ويردك و اسمعيل كبي كركلو اوغول ويردك و دخي تحقيق

اول ابرهيم آخرتده انبيالرله جنت اچنده اولسر اكا اول شرف و اول كرامت ويردكمزدن
اتروسكا وحي ادب ديدك سن دخي ابرهيم دين اوزره اولغل و انك دين اوزره طوغل
كه ميلك اول اسلام اوزره اوله كرو قلن دينلردن اعراض ادوبن اول مشركلر دين اوزره
اولميا كه كل اديان اسلامدن غيري باطلدر و دخي بيورديكه إِنَّمَا جُعِلَ السَّبْتُ عَلَى الَّذِينَ
اخْتَلَفُوا فِيهِ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ يعني شول
كمسلركه جمعه كوننده اختلاف قلدلر انلره امر اولنديكه جمعه ارتسي ايرته لر عمله
مشغول اولميلر قضيه‌سي اختلاف بويديكم موسى پيغامبر اول قوم يهوده امر ايلديكه
هر هفتده بر كون دنيا اشني ترك ادب امر آخرته مشغول اولر الت كون اكنلرنه و اسباب
معيشتلرنه مشغول اولر جمعه كون عبادته فارغ اولر انلر جمعه كون فارغ اولمغي قبول
ايتمدلر ديدلر كه بز سبت كونن اختيار ادرزكه اول كونده الله تعالى فارغ اولدي جميع نسنه
ير تمقدن پس اول كون اولره ويرلدي اما اول انلرك اوزرنه شديد اولندي عاقبت هلاك
لكلرنه سبب اولندي اندن موسى‌دن صكره اولره عيسى كلدي جمعه كونن بيان قلدي
انلر دخي يكشنبه كونن اختيار قلدلر جمعه كونن ترك ايتدلر روايتدر ابو هريره‌دن ايدر
رسول بيورديكه بز بو كون دنياده آخرلردنوز ليكن قيامت كوننده بز سابقلردنوز كه
اوچماغه كل امتدن اكوردجيوز اول جمعه كوني بزه ويرلدي اشبو اول كوندر بوندن اختلاف
قلدلر الله تعالى اشبو كوني قبول ايتمكه بزه توفيق ويردي كه اولر بزه تابع اولدلر يارنكي
كون يهودك اولدي و دخي يارندسي نصارانك اولدي حق تعالى بيورديكه يا محمد تحقيق
سنك ربك حكم ايليه بولرك اراسنده قيامت كوننده اول اختلاف قلدقلري دنياده
اولره بيان قلنه شيله معاينه كم هيچ شبهه‌لري قالميه حق دين دين اسلامدر و دخي
بيورديكه ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ
رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ يعني يا محمد دعوت ايله بو مكه
قومني اول ربك دينينه كه اسلامدر و آني بر ليب اكا مطيع اولمغه دعوتك انلره رسالتله و قرآنله
اولسون دخي قرآن اچنده كي كركلو اكوتلرله اولسون و بونلر كله مجادله كه قلرسن كركلو
دليللرله و حجتلرله اولسون كه طبيعتلري اندن نفرت قلميه بدرستي سنك ربك بلجدر
كه دينندن ضال و كمراه اولنر كمدر و دينده هدايت اوزره كمدر بلور اكا خفي نسنه

يوقدر ياريني بو اكي طائفه دخي عمللرينه كوره مجازات قيلرو دخي بيوردي كه وَإِنْ عَاقَبْتُمْ
فَعَاقِبُوا بِمِثْلِ مَا عُوقِبْتُمْ بِهِ وَلَئِنْ صَبَرْتُمْ لَهُوَ خَيْرٌ لِلصَّابِرِينَ وَاصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِاللَّهِ
وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِي ضَيْقٍ مِمَّا يَمْكُرُونَ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ
ابن عباس ايدر بو آيتك سبب نزولي بو ايديكم شول وقتكم مشركلر حمزه يي اولدردلر احد
غزاسنده الن اياغن واعضالرن كسب طغرادلر اول وقت رسول ديدیكه اكر الله تعالى بكا
قدرت ويرب بولرك اوزرنه غالب اولرسم بز دخي ديرلرن مثله ايدب اعضالرن طغريوز
دكلكه ديرلرن حق تعالى بو آيتي اندرب بيورديكه يا محمد اكر عقوبت ايتمك دلرسكز شولقدر
عقوبت قلك كه سزه قلدلر واكر صبر ايدب ولرا اندكن اتمزسكز اول مثله ايدب اعضالر
طغرمقدن صبر ايدنلره اول صبر ثواب دخي خيرلودر پس صبر ايله يا محمد اول صبر اوزره
ثابت اولكه دكلدر سنك صبرك الا الله تعالينك الهامي و توفيقيلدركه سكا صبر
اوزره توفيق ويردي بو قريش كافرلري اسلامه كلمدكلرنه سن غصه لنوب ملول اولمه
كوكلكي طارطوتمغل اول كافرلرك كالتمندن اتروكه سكا استهزا قلب سيلولر بدرستي
الله تعالى معيندر شول كمسلره كم شركدن كفردن نصا قندلر و يوزلق ادنلره احسان
قلدلر انلرك فعللرنه مكافات قلمغي ترك ايدلر بو آيتك حكمي عامدر قصاص قلمقدن
وحق طلب ايتمكدن اما عفو ايدب ترك ايتمك قصاصدن افضلدركه يارين انده اجر
عظيم وله آيات سورة بني اسرائيل كلها مكية غير قوله وان كادوا ليستفزونك مائة و احدى عشر

بسم الله الرحمن الرحيم

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ
لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ابن عباس ايدر عجبدر اول الله تعالينك امرندكه قولني
سير ايتدردي اما علي بيورديكه بو بر كلمه دركه حق تعالى بوني دمكلكي كندو راضي اولب
خوش كورمشدر يعني تنزيه ايدك اول اللهي تنزيه ايتمكلك بونندن كه اول قول محمدي كيجه دن
سير ايتدردي مسجد حرامدن كه مكه در مسجد اقصايه كه قدسده در روايت ايدرلر ابا سعيد
خدريدن ايدر رسول بكا خبر ويردي اول كيجه دن كه انده سير ايدب معراج قلدي ديدكه
بن اول كيجه ده اتهاني اوندن يدم بكا بر دابه كتوردلر كه قتره بكزردي اكا براق ديرلر اول
كه پيغامبرلر بنرلردي بندم اول براقه بني الدي كتدي كوز قنده ارشرسه اياغن انده بصردي

كدركن صاغ يانمدن بر آواز اشتدم كه ايدردي يا محمد اوكل سكا خبرم واركچدم
اكا جواب ويرمكه ميل ايتمدم اندن كرو صولمدن آواز كلدي اوكل يا محمد ديو كچدم
اكا دخي ميل ايتمدم اندن صكره بر عورت بكا قرشو كلدي درلو زينتلر له بزنمش الن بندن
بكا اوزتدي ديدكه اوكل اكا دخي التفات قلمدم اندن قدسه مسجد اقصايه كلدم براقدن
اندم آني اول حلقيه بغلدم كه پيغامبرلر كا بنوب كلجك انده بغلرلردي اندن مسجده كردم
نماز قلدم جبرائيله ديدم كه يا جبرائيل كلورکن صاغمدن آواز اشتدم اول نه آوازدي
جبرائيل ديديكه اول يهودلرك اجسيدي اكر طورسك اكا جواب ويرسك امتنكي هب
يهودي قلوردك ديدمكه اول صولمدن كان نه آوازيدي ديدكه اول نصرانيلر قغرجسيدي
اكر طوربجواب ويرسك امتنكي هب نصراني قلوردك واول عورتكه زينتله كلدي اول بو دنيا يدي
اكر اكا التفات قلسك امتك جميع دنياي آخرت اوزرنه اختيار ايدب اكا مشغول اولوردي
اندن صكره بكا اكي قدح كتردلر برنده سود واردي و برنده خمر واردي جبرائيل بكا ديدكه
شولرك برن آل ايچ قنغسن دلرسك صونب اول سودي آلدم ايچدم خمرقودم جبرائيل
ديدكه كركلو واردك امتكه اسلامي اختيار قلدك اكر اولري آلب ايچسك امتك كلي
ازغونلردن اولوردي اندن بكا معراج كتردلر كه آدم اوغلنلرينك جانلري يقارو اندن
چقركوردم غايت كركلو نسنه يدي كورمزمسزكه اولنلرك كوزلري اول جان نزعندن
جان كتدكدن صكره دخي بجنه ميل ايدب اكا بقا قلور كه يقارو صعود ايدر بندخي اندن
كوكلره صعود ايتدم دخي چوق اوزون قصه يه خبر ويردي اول وقت بو آيت اندرلدي
بيورديكه سز تنزيه ايدك اول اللهي كه محمد قولني كيجه ده سير ايتدردي ابو طالب قزي ام
هاني اوندن كه حرمده در اول مسجد اقصايه كه يريوزنده مسجدلرك ارغي اولدركه
اكا زيارته ويردلر اكا مسجد انبيا ديرلر بيت المقدسده شول مسجددركه بز انك چوكني
صولرله وانواع يمش اغاجلرله مبارك قلب بركتني چوق قلدق عمارت اول چولندن
يورسنده كي شهرلر دمشق كبي دخي شهرلر دن و شهر فلسطين كبي نعمتلري صولري بولدر
اندن اتروسير ايتدردك كه اكا بزم آيتلرمزي كستروز اول آيتلر اول ايديكه اول كيجه ده يرلر
كوكلر عجايبلرن اكا كستردي بدرستي حق تعالى سميعدر اشيدر اول اهل مكه نك معراجه انكار
قلدقلرني و دخي عليمدر بلر انلرك مقالتني عروه دن روايت ايدرلر چونكه رسول سير

اولندي حرمدن مسجد اقصايه واردي انده كوكلره معراج اولندي صباح نماز كرو
مكرمه قلب اولكجكي سيرندن خلقه خبروردي اول رسول تصديق ايتدن اولانلرك اولخبرله
فتنلشوب شكه دشدلر كرو مرتد اولب ايمان ترك ايتدلر اول خلقدن بر نجسي ورب بو خبري
ابوبكره ارشد ردبلر ديلركه يا ابابكر كرو رمسين اول صاحبك محمدكنه سيلر
شيله زعم ديركه بو كجه سير ايدب بيت مقدسه واردي كجه كرو بوندن كلدي ابوبكر
ديكه اول صاحبم بو سوزي ديمي ديلركه بلي ابوبكر ديكه اكر بو سوزي ديسه
بز طانقلق ويردم كه اول كرچكدر اولرد ديلركم سن آني كرچك ايدرمسينكه بر كجده بونده
قدسه واره صباح اولمدن كروكله ابوبكر ديكه بلي آن بندخي اراقدن خبرور دكن
كرچكلرم بو خودير بو زرنده يقيند ركجه كوندزكو كلردن خبرور تصديق ايدوردم
اولنكه دير كرچكدر اتك كلامنده كذب يوقدر اكا بو كلامندن اترو حق تعالى تسميه
قلدي ابوبكر صديق ديو انس بن مالك ايدر رسول اكا ايله خبروردكه معراج كجسنده
اكا وامتنه اللي وقت نماز فرض اولندي كرو نقص اولب بش وقته اندي حق تعالى
ندا قلبوب ديكه يا محمد بنم سوزم تبديل اولمز كروسكا اول بش وقتيچون اللي وقت
ثوابن ويردم بي نقصان ودخي حق تعالى بيوريكه وَآتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَاهُ
هُدًى لِبَنِي إِسْرَائِيلَ أَلَّا تَتَّخِذُوا مِنْ دُونِي وَكِيلًا ذُرِّيَّةَ مَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ إِنَّهُ كَانَ
عَبْدًا شَكُورًا يعني اول موسينك كرامتن بيان قلب بيوردكه بز اول موسي يه توريت
ويردك جمله سن بر دفعه اندردك اول كتابله بني اسرائيله طريق هدايتي بيان قلدق
وانلره بيوردقكه بندن ارتق كمسيي رب معبود طوتمك بندن غيريه اعتماد قلمك
كه رب مطلق سزه بنم يا شول كمسلرك ذريتلريكه اول آتالركوزي نوحله بله كتردك
كه سز انلرك صلبندي ديكز سزي اول نوحله عذاب غرقدن صقلدق اول بزوم غايت
شكرلو قوللرمزدندر زيره اول نوحك عادت بو ايديكم طعام ييسه وصو ايچسه
وطون كيسه ودخي طورسه واتورسه هرحالده الله شكر ايدردي اندن اترو حق تعالى
آني كلامنده مدح ايلدي بو آيده حق تعالى بني اسرائيله نعمتلرن اكدر ديكه اتالريني
غرقدن قرتردي انلري وجوده كلمككه سبب قلدي تاكه اولر دخي اول نعمته كافر
اولميلر الله مطيع اولب آني بر بيللر وآني معبود طوتنلر ودخي بيورديكه وَقَضَيْنَا إِلَى بَنِي

إِسْرَائِيلَ فِي الْكِتَابِ لَتُفْسِدُنَّ فِي الْأَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَلَتَعْلُنَّ عُلُوًّا كَبِيرًا فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ
أُولَاهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَنَا أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُوا خِلَالَ الدِّيَارِ وَكَانَ وَعْدًا
مَفْعُولًا يعني بز توريتده بلدردك وبيان قلدق كه بني اسرائيل ير يوزنده ايكي دفعه
الله تعالى يه عاصي اولب فساد ليشلر اشلسر الله اوزره جرأت ايدب تكبرلك ايدسرلر
اولردخي ايكي دفعه مقهور قت هلاك اولسرلر چون اول ايكي وعده نك اولكي كلدي
ارشدي اول بني اسرائيل فساده دشمشلردي اول فسادلري اولديكه توريتده حكمنه
مخالفت قلدلر حرام اشلره مرتكب اولدلر شعيا پيغامبري يعني زكريا يي اغج دبنده
بجقويله دلبا اولدردلر انواع درلو معاصيلره مشغول اولدلر حق تعالى ايدر مسلط
قلدق سزك اوزركزه قوللرمزدن برنجيكه اول بخت النصر ديا بلدن غايت قوتلو حرب
اهلدرچقب بابلدن شامه اول بني اسرائيل اوزره كلدي لشكريله بيت المقدس اهل
اوزره غالب كلدي قرق بيك كشي بلكو ز توريت وقينلردن هلاك ايلدي كرو قلان
اسير ايدب كندو يرنه الدي يتمش يل انده بابلده انلك النده اسير اولب قلدلر تا الكاد
كه بخت النصر وفات اتدي همداندن بركيشي كه اكا كورش ديلردي چري طرتب
بابله كلدي بابل اهل اوزره غالب اولب اول ملك الدي انده ساكن اولدي بني اسرائيلدن
بر عورت چقتلندي اول عورت دلك ايلدي اندنكه اول بني اسرائيلكه كرو وطنلرنه
كنده اول كورش دستور ويرديكه جميع بني اسرائيلكر و بيت المقدسه كلدلر بر زمان
كرو پيغامبرلرنه متابعت ايدب خوش حال اوزره دردلر صكره كرو دنب معاصيه
وفساده مشغول اولدلر حق تعالى روم پادشاهلرندن بر پادشاه مسلط قلديكه
اكا اسبسيانوش ديرلردي كلدي انلري برقاج يل حصار ايدب اكر تدي اول حصارده كن
وفات قلدي انك اوغلي واردي ططوش ديرلردي اتاسي يرنه اول ملك اولدي اولدخي
اكر تدي عاقبت فتح ايدب الدي يوز سكسان بيك ادم اولدردي بلدي يحيى پيغامبري دخي
اول اولدردي يوز سكسان بيك دخي بني اسرائيلدن اسير ايلدي بيت المقدس يقب
خراب ايلدي صكره عمر زماننده مسلمانلر كرو بنا ايدب عمارت قلدلر پس حق تعالى بو
آيتده بيان قلدغي بو قضيهلر دركه بيوردي چون ايكي فسادك اولكي اولدي مسلط قلدق
سزك اوزركزه اگرچه بو آيت رسوله اندلدي خطاب مكه اهلنه اوله وليكن مراد

اول آتلري دلريد دكه قضيه انلره واقع اولدي انكچون ديدكه سزك اوزدكزه حواله
قلدق قوللرومزدن برنيكه غايت قوتلو قتال اهلي ايدي تاكه سزك اول اولرو كز محله لركز
اره لرنه غايت اجتهاد وارباد لو بولنانكزي اولرو محله لر سوقاغنده ديلدلركه بو
ازلده وعد اولنبن مقدر اولمشدي يرنه كلدي و دخي خبرويب بيرديكه ثُمَّ
رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ وَأَمْدَدْنَاكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَجَعَلْنَاكُمْ أَكْثَرَ نَفِيرًا إِنْ أَحْسَنْتُمْ
أَحْسَنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ لِيَسُوءُوا وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا
الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا مَا عَلَوْا تَتْبِيرًا يعني اندن صكره كروسزه شفقت
ادب انلرك اوزرنه نصرت دولت ورردك كه دشمان هلاك قلدكزسزه مدد اردن
حالكز كروا تعلين اولدي نسلكوز اوديبما لكوز چوغلدي سزك نصاغنشكري ايرقلر
چوق ايلدم اكر سز بزوم بو احسانلرمزه بقب الله برليب كا مطيع اولورسكز كنذو نفسكزه
احسان ايتمش اولورسز كه انك عوضلرك جنتلرسز واكر اول احسانلرمزه التفات قلميوب
الله تعالى يه شرك كتوردسي اولورسكز كروانك جزاسي عذابلر سزك نفسلركز اوزرنه اولور
كه اندن بزه ضرر يوق و دخي بيرديكه چون اول اكنجي وعده كلدي كه بني اسرائيل كرو
فساد لره و مخالفتلره دشدلر بز كرو بر قول مسلط ادب كندردك كه اول اسبنسيا نوش
اوغلي طوشدي بيان كچدي تاكه كلوب سزك يوزكزي قبيح ايليه ديليسير و بر قمغله
دخي اسيرادب تحقير قلمغله و دخي اول بيت المقدسه كره لرينكم اول دفعه كردلرود دخي
يقب هلاك اده لر شول نسنلر يكه اللري ايرشب غالب اولور بوندن صكره بيرديكه
عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَنْ يَرْحَمَكُمْ وَإِنْ عُدْتُمْ عُدْنَا وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ حَصِيرًا إِنَّ هَٰذَا
الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا
كَبِيرًا وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا يعني اول كتابلرنده
بو دخي خبرو رلمشديكم يا بني اسرائيل ولاكه اول ربكوز سزي كرو انتقامدن صكره
اسركيب ترحم قله عفو اتدكدن صكره اول معصيته و مخالفته كرو دونسي اولورسكز
بز دخي عقوبت اتمكله كرو دونرز دنيده واما آخرتده اول كافر اولنلره جهنمي سجن
ايلرزكه انده محبوس اولالر حقيقلر و دخي تحقيق اشبو قرآن دلالت ادر شول كلمه يه
كم صوابلو و راستكله در كه اول كلمهٔ توحيد در بطانقلق و رمكدر كه اول بردر اندن

ارتق معبود يوقدر دخي اول كندرديكي رسوللركلي حقدر انلرك قولنه فعلنه
متابعت قلب عمل اتمك واجبدر اول دلالت و دعوي قلدغي طغرورق حال
اشبودر و دخي اول قرآن بشادت قلر مؤمنلره كم كركلو عمللر اشلدلر بدرستي
اولره جنت اچنده الو ثوابلر ويوجه مرتبلر وار و بون دخي مشتلر شولره
كم ايمان كترمدلر آخرته بعثه انكار اولره الله تعالى عذابلر بر قلمشدركه قتي
موجع و مولمدر و دخي بيرديكه وَيَدْعُ الْإِنْسَانُ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ وَكَانَ
الْإِنْسَانُ عَجُولًا يعني بو آدم اوغلني كند و نفسي اوزره و اوغل قزي مال اوزر
لعنتله و هلاككلكله دعا قلور شول رزق عافيت و رحمت مغفرت دلدكي كبي
كه اندن قبول اولنسه اكر اول خير دعاسي قبول اولندغلين اول شرله قلدغي
دعا قبول اولنسه هلاك اولوروما لر تلف اولور بو آدم قتي اوجاك اولمشدر كه
صبري يوقدر روايتدر سلماندن شول وقت كه حق تعالى آدم يرتدي اول
يقار و باشندن بكادن يرتدي آدم كوزن آچب كندويه نظر قلردي بجه برادلود
دخي هنوز خلقت تمام اولمدن قصد اتديكه طرو كله دِ دكه خلقتمي تعجيل طوركه
كيجه قراكوسنه قالمسون ابن عباس ايدر جان كوبكدن اشغه كچجك آدم دلديكه
طرو كله طرومدي كرو دوشدي بوندن ارتو دردي حق تعالى كه آدم اوجاك ولدي
اما اكثر اهل تفسير آنك اوزره در دكم بو آدم اوغلني اوجكدردكي شول خير
دعا قلمقده بجه اودسه شرله دعا قلمقده دخي ايله اوجكدر و كرخير دعالرن
قبول قلدغلين شر دعالرن دخي ايله قبول انسه كي هلاك اولرردي اما حق تعالى فضل
ادب قبول اتمز و دخي بيرديكه وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَتَيْنِ فَمَحَوْنَا آيَةَ
اللَّيْلِ وَجَعَلْنَا آيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً لِتَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ
وَالْحِسَابَ وَكُلَّ شَيْءٍ فَصَّلْنَاهُ تَفْصِيلًا يعني بز كوني و آيي اكسني اكي علامت
قلدق كه دلالت ادرلر اكا كه خالقلري بردر شريكي يوقدر و دخي ابن عباس ايدر
حق تعالى آيه دخي كونش روشنلغي كبي كه ضيا ورمشدي كه كچه كندزدن فرق
اولنمزدي حق تعالى جبرائيلي و ربدي كلوب آيي قنديله بر كز صغيو وردي اول روشنلغي
كندي اول آي يوزنده قرلجوكه كورنر اول قندعلامتنك اثرندندر كه كورنور

کیجنك علامتنی محو اتدك دكي اولدر و دخی ایدركه کندز علامتنی شیله روشنلغی
اوزره ظاهر قلدق تا که اول کندز روشنلغی اچنده ربکزدن سعی ایدب رزق طلب
ایده سز و باقی مصالحکز یرینه کتوره سز و دخی اول کیجه کندز سیر ایتمکله آیلرك کونلرك
و ییللرك حسابن بله سز طاعت عبادت وقتلرن انوكله صقلیه سز جمیع نسنلری
بز قرآن اچنده بر بر سزه بیان قلدق که هر حالده سزه بر مشکل قلمیه آنکله بله سز
و دخی بیوردیکه وَكُلَّ اِنْسَانٍ اَلْزَمْنَاهُ طَائِرَهُ فِى عُنُقِهِ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيمَةِ كِتَابًا يَلْقيهُ
مَنْشُورًا اِقْرَاْ كِتَابَكَ كَفى بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا یعنی ابن عباس ایدر هر کشینك
و شری اوزرینه یازلمشدر اندن آیرلمز بعضلر دیدلر که هر کشینك سعادت و شقاوت
و رزق و اجل مکتوبدر اوزرینه یازلمشدر قیامت کوننده چقرب هر برینك برات
النه ویررز شیله آچلمش دیسرز انکا که اوقی اول کتابکی بکون کندو نفسکدر حساب
قلمقده سن کفایت ایدرسن زیره کل فعلك و قولك اکر خیر و اکر شر کلی مکتوبدر هر
کشی براتن کندو اوقیه کرك عالم اولسون کرك امی ابن عباس ایدر شول کمسنك برات
صاغ النه ویرله آنك ایچ یوزنده کناهلری یازلمش اوله و طاش یوزنده ثوابلری
یازلمش اوله اول ایچ یوزنده کناهلرن اوقیا کوره که یازلمش سن اشبونی و بونی اشلدن
و اشبونی سیلدك فلان یلده و فلان ایده و فلان کونده و فلان ساعتده و فلان
یرده بو قدر یاشکده بو کلسنی اوقیا تمام آخرنه دکن ارشه اخرنده بوله که یازلمش
بو کلی سندن یرلغنمشدر دندر ظاهرندغی اوقی اندن صکره حسناتن اوقیه اول ثوابلری
یازلمش کوره که کوزلرسون یوزینك لونی دونش اولب سونه دیکم یا قوم کلك بو
بتونی اوقك کورك که بکا سعادت ویرلمش و اما اولر کم بتیلری صول اللرینه ویرله
انلرك حسناتلری ایچ یوزده یازلمش اوله سیئاتلری طاش یوزده یازلمش اوله اول اول
خیرلرن اوقیا تمام آخرنه دکن آخرنده یازلمش بوله که اشبو حسناتلرکدن هیچ بری
قبول اولنمدی جمله هبا رد اولنب یر و که اودلدی بوکز ظاهرندغی اوقی کناهلریکه
یازلمشدی کبیره دن صغیره دك تمام اوقلدن اخره اوقیا شول نسنلری بوله که آنی
ملائکه برغوب یوزن قرا قله و کوزلرن چاقر قله اول وقت دیکه ای کاشکه بو برات
بکا ویرلمیدی بوندن صکره حق تعالی بیوردی مَنِ اهْتَدى فَاِنَّمَا يَهْتَدِى لِنَفْسِهِ

ومن ضل

وَمَنْ ضَلَّ فَاِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ اُخْرى وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتّى
نَبْعَثَ رَسُولًا وَاِذَا اَرَدْنَا اَنْ نُهْلِكَ قَرْيَةً اَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا فِيهَا فَحَقَّ
عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَّرْنَاهَا تَدْمِيرًا یعنی هر کیمسکم حق وزره اجتهاد ادب کندو یه هدایت
حاصل ادسه حق تعالی توفیق ویرمکله انك اجر و منفعت کرو کندو نفسنه دور
هر کم کندو یی شیله اهمال ادب قوسه طریق حقده سعی ایتمسه کمراه اولب ضلالته
دشسه کروانك دخی و بال ضرر کندو نفسنه در هیچ بر کمسه کناهندن اترو
دخی بر کمسیه عذاب اولنمز الا هر کشی کندو کناهیله مبتلا اولور و دخی بز هیچ
بر کمسیه عذاب قلور دکلوزدر تا اول اکا رسول کندرب حجتلر و دلیللر بیان قلمینجه
حال بودرکه بلوزدر انك اول حجتلرله مطیع اولمیاجغن دخی اما قطع حجت ایچون ایدرز
که یارن علت کتورب دمیلرکه سن بزه بلدرمدك و کرباسوز بز سکا طاعت
قلردق دیو ارسل اول رسول کلب اولره حق دلیل برهانله بیان قلدقدن صکره
اکا اجابت ادب مطیع اولورلرسه خوش نجات بولورلر و الا مطیع اولمیجق اولورلرسه
بز اندن عذاب اندرب هلاك ایلرز و دخی قچان بر شهر و بر کویی اهلن هلاك
قلمق دلسوز انلرك اچنده جبابرلرن و متکبرلرن چوق ادرز امردزا ولره که بزه
مطیع اولالر انلر یاغی اولب الله تعالی یه عاصی اولورلر اول سببله عقوبت عذاب
انلره واجب اولور اول اهل قرایی اصلیله هلاك ادرز شیله که هلاك تمکدر
روایتدر زینبدن ایدر رسول کلب بزوم اوزرمزه کردی دیکه هلاکلك
اولسون شرله بو قوم عربه که اول یاجوج و ماجوجك سدلری آچلمغه اشبو
قدر قلدی دیو اشارت قلدی باش برمغیله شهادت برمغن خلقه ادب کستردی
زینب دیدیکه یا رسول الله اچومزده صالحلر وارکن بز هلاك می اولورز رسول دیدی
که بلی قچان اهل صلاحدن اهل فساد غالب اوله چقلغله شوکتله و دخی بیوردیکه
وَكَمْ اَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ مِنْ بَعْدِ نُوحٍ وَكَفى بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا یعنی
حق تعالی بیوردیکه ای نیجه قرنلری هلاك ایلدك نوحدن صکره اول مطیع اولمیب مخالفت
قلدقلرندن ترو یا محمد بو قوللرك کناهلرن بلمکده سنك ربك علمی کفایت قلور که
جمیعسی نه اشلدکن کورر بو قوللر سیلدکن اشدر دخی اوتا بر نسنه یه حاجت دکل قادردر

كه اولري عقوبتله طوتب اولكناهلرنه وكفرلرنه مجازات قله بو كلام تهديددر اول مكه
اهلنه كم الله تعالى نك عقوبتندن حذر ادب قورقلر الله مطيع اولر عاصي اولميلر تا كه
اولره ايرشن بولره ارشميه و الا رسوله اجابت ايتميب الله عاصي اولورلرسه كركدر كم انلره
ارشن عقوبت بولره دخي ارشسر ودخي بيورديكه مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُ فِيهَا
مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصْلَاهَا مَذْمُومًا مَدْحُورًا وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ
وَسَعَى لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ مَشْكُورًا يعني هر كمسكه الله تعالى
فرض قلدغي طاعتلري يرنه كترب انك عوضن دنياده بزور رزدنيده اكا اول دنيا
متاعندن شولقدر كم بردلرو زود ورزاول كمسلره كم آني بز هلاك اتمك دلرز اندن صكره
اكا جهنمي واجب قلرزكه كره اول جهنمه اول عمللله ملامت اولنب خور حقير كلي خيردن
ايراق اولنب اندن ارتوكه محبت دنياي اختيار قلدي آخرت اوزره واما شول مؤمنلركم اوزرلرنه
فرض اولنان عمللري اشليب اكا عوض آخرت دلدلر اول آخرت عملندن سعي ادبدر شندلر
شيلهكه سعي اتمك كركدر بوحالدن كم الله تعالىيه ورسوله وقرآنه وآخرته اعتقادلري
محكم اوله انلرك كلي سعي ادب قلدقلري عمللري مقبولدر بزاولرك آخرتده جميع دلكلرن
وررزكه چونكه مقصود آني دندلر وسعي لرن آنكيچون اتدلر و بوندن صكره دخي بيوردي
كُلًّا نُمِدُّ هَؤُلَاءِ وَهَؤُلَاءِ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا يعني بز بو
اكي طائفيه دخي مؤمن مطيعدر وفاجر عاصيدر اول دنيكك رزقندن ورر زيره بو دنيا
بر مقامدركه كلي مخلوق بونده جمع اولمشدر مؤمن كافر مطيع عاصي كلي رزقه محتاجدر
اجل مقدرتمام اولنجه اندن ارتوردي حق تعالى كه يا محمد سنك ربك رزق دنياده
ممنوع دكلدر ايوبه ياوزه ايرشر آخرتدغي مخصوصدر مؤمنلره مطيعلره ممنوعدر كافرلردن
كه اولر محرومدر اول كفرلرندن وانكارلرندن ارتو ودخي بيورديكه أُنْظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا
بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَلَلْآخِرَةُ أَكْبَرُ دَرَجَاتٍ وَأَكْبَرُ تَفْضِيلًا لَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَقْعُدَ
مَذْمُومًا مَخْذُولًا يعني نظر ايله كور يا محمد بو دنيا اهلنك بعضسني بعضسي اوزره نتسي
تفضيل قلدق مالله وفاني عزتله اما آخرتده فضيلتلري اعلي وارفعدر شولر نكه دنياده
تفضيل اولنديدخي مرتبه وثواب يوننده الوور بعضلردر كه آخرتده جنت اچنده
يوجه مقاملرواراهل كند ولردن اشغه اولن مقام اهلندن فضيلتني كوره لر بللرنه

مقدار دروا ما اول اشغه مقاملرده اولنلر ايلمظن اعتيلركه هيچ بر كمسنك اولردن
بقا رومقام اوله اكر دلرسك كه اول درجلر واول فضيلتلر سكا حاصل اوله اشبو كلن
آيتلرك اچنده كيله عمل ايله كم حق تعالى بيورديكه وَقَضَى رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ
وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا إِمَّا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أُفٍّ
وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ
ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا يعني يا محمد سنك ربك ايله حكم ايلديكه هيچ بر كمسيه
مطيع اولميلر معصيت اولحق نسنلرده اكر اتاسي وانا سي وبكي و پادشاهي دخي اولرسه
الا الطاعت همان الله كركدر دكدنه امر ادرسه يرنه كتره لر اكا نجا الفت قلميلر نقدر
نفسنه خوش دخي كلمزسه ودخي امر ايلديكه اتا يه انا يه احسان اوشدره لر انلرك
اوزرنه شفقت ايلدر بر نلر انلره عاصي اولميلر اكر اول اتادن انادن برسي سنك قتكده
بيرلكه ارشسه ياخود اكسي بله حياتده اولب قتكده بير اولسلر حاجتلرنه التمكه
كتورمكه سكا محتاج اولسلر نتكم اوغلنكن سن انلره محتاجدك انلر سندن اوشميب
جيلك نجه ارتدلرسه سن دخي اولرك حاللرن كره كورمكل انلري برسوزله خاطرلرن
ملول قلمغل اكر شول اُف دمكله دخي انجنسلر آنيدخي دمكل انلرك خدمتنه مشغول
اولب خاطرلرن رعايت قلغل روايتدر رسولدن كه اولبيوردي اكر اول آيتيه آنيه
عاق اولب عاصي اولمقدن شول اف دمكدن دخي اشغه برنسنه وارمش سه آنيدخي
حرام قليدي پس اول آتيه آنيه عاصي اولن ورسون نه عمل دلرسه اشلسون كه اول
اوچماغه كرمز واول آتيه آنيه احسان ادن ورسون نه عمل دلرسه اشلسون كه او
طامويه كرمز ودخي اولكسنه قرشواري سوزسويلمكل اول كسنه سوزكي يمشاق
ايلكل لطفله سيلكل وانلره تواضع ادب الچقلق ايلكل انلري اسركيجي ولغل بعضلر
ددلركه اكي قندا كي الدراني خفض اتمك اولدركم انلري بجتمكه ال قلدرميا سزكو
يندكچه تعظيم ادهسن روايتدر پيغامبردن بيوردركه چان اتاك اناك سني ندا ادب
قغرسلر سن نماز اچنده يكن قغرلن اناك اولرسه نماز بوزدكا اجابت قل واكر اتاكسه
نماز تمام قل اندن اجابت قل كل امدي بر نظر قل كور كه اول نمازدن آنيه اجابت
اتمك فضيلت نقدرردريا اتا حقي اوزرنه انا حقنك فضيلت نقدرر ددكه انا دعوتنه

نماز ترك ايتمك دوا اوله اتا دعوتندن دوا اولميه زيره اناڭ زحمتي زياده در اتا
زحمتندن ودخي اتا اناڭ حقنده دعا قلوبن كه تربيت بله خدمت ادم نتكم
اولربني اوغلانلغوم حالنده تربيت ادب بسلدلر زحملرم چكدلر بعضلر ديدلركم اولره حال
حياتلرنده يكن خدمتله سعي ايله كل واولدكلرندن صكره دعا قلبدكل كه اي چلبم بو
اكسنه سن رحمت ايله كل نتكم بولربن كچيكن ترحم ادوب بني بسلدلر بوندن صكره كرو بيني ديكه
رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ إِنْ تَكُونُوا صَالِحِينَ فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّابِينَ غَفُورًا وَآتِ ذَا الْقُرْبَى
حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا إِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ وَكَانَ
الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا يعني سزڭ ربكز كوكلكزده نه كزلدوكن بلور اكر كرچك كوكلدن سز
اتلره يارا ولب احسان ادجي اولرسكز خوش اجركز عظيم اكر اولمزسكز بو معصيته مخالفت ددوڭ
بو حالدن توبه ادك بدرستي الله تعالى كناهلري ترك ادب طاعته دوننلره غفور در يرلغر
كناهدن پاك ادب دمشلركه اواب اكا ديرلركه قرشو كناه صادر اولدقجه خطايلو خلوتلرده
اول كناهلري ذكر ادب استغفار اده كوكليله عمليني اخلاص ادب الله تعالى يه اقبال اده اخشام ملة
يتسو اراسنده احيا ادب نماز قلبجي اوله پس حق تعالى چون اتا انه حقن بيان قلدي بونكن
قرابت ومسكين حقلرن ذكر ادب بيوردي كه سزه قرابت اولنڭ دخي حقن يرنه كتورك صلة
رحم ادك وضعيفلرنه وفقيرلرنه احسان ارشد ادك واول فقير ومسكينلركه محتاج اولب
قپوكزه دليو كله انلره ورك محروم قلمك ودخي قچان مسافر كلب سزه قونوق اولسه اوچ
كوندك اكا اكرام ادب خوش طوتك كه بو لازم در اندن صكره مختير سز دلرسكز ورك دلرسكز
ورمك دخي مالكزي الله تعالى رضاسي اولمدغي يرلره انفاق ايتمككه اول اسرافدر روايتدر
عثمان بن اسوددن ايدر بيت الله طواف ادركن مجاهددن اشتدم كه باشيني ابا قبيسدن
يكا كتردي نظر قلدي ديدي ديكه اكر اشبو ابو قبيس طاغ التون اولسه كلي بر كشينڭ اولسه ذهب
الله تعالى يولنه انفاق اتسه اول اسراف ادجي اولمز اما اكر بر درهم الله تعالى رضاسي
اولمدغي يرده انفاق اتسه اول مسرفلردن اولر بدرستي شول كمسنلركه ماللرني معصيت اولجق
يرلره خرج ايليه شياطينڭ معاونلرودر كه اكا قوت ادي وررلر مخالفت قلمقده شيطان
خود اولدر ربنڭ نعمتلرنه كافردر اكا متابعت قلب امرنه اطاعت كتورن قرقووار كه اخر
ايمانسز كدب شيطانله ابدي جهنمده قله ودخي بيردي كه وَإِمَّا تُعْرِضَنَّ عَنْهُمُ ابْتِغَاءَ

رحمة

رَحْمَةٍ مِنْ رَبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُلْ لَهُمْ قَوْلًا مَيْسُورًا وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَى عُنُقِكَ وَلَا
تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَحْسُورًا يعني اكر سز اول قرابتكدن ودخي غيرندن
اوتانوبن واناري اسركيوبن يوزڭ بر يكا دوتسك الوكده ويرجك نسنه اولمدغيچون
منتظر اولوبن كه ربكدن سكا بر رزق ارشنه يا خود غايبدن كالجك مالڭ وار اوسن
كله اندن ورهسن اول وقتا ول قرابتكدن يا مسكينلردن وفقيرلردن اعراض ايتمكل
انلره لطف ايله كركلو وعده قلوبن دكل كه خوش اوله اكرام اده لوم شمديكي بكون الدم حاضر
نسنه يوق اكر بزه نسنه كالجك اولرسه سزڭ حقكزي بلورز ضايع اولميه ان شاء الله
تعالى بو آيت خباب وبلال وعمار حقنده نازل اولديكه دخي غير اصحاب صفدل
كه كلب رسولدن نسنه دلردي ورجك نسنه بولمزدي اعراض ادردي حياسندن
حق تعالى بو آيت اندر ب بسله امر ايلديكه اعراض ايميه بو كلامله كه ذكر ايلدك دفع
ايليه پس بو حكم عامه اولدي سايللر چون جميع مؤمنلر اراسنده ودخي بيردي كه يا محمد
الوكي بر وم يولمزده انفاق ايتمكدن منع ادب بخل ايتمكل شول كمسنلر كبي كه اللري بوينلرنه
دمرلنمش اوله اللرن استعمال ايتمكده قدرتلري يتميه ودخي اول اللروكي شيله بالكلية
اچو طوتمغل كه الكده وارني هب ورهسن دخي بر كمسنه كلب نسنه دلسه ورجك
بولميا سن دخي شيله اتوروب كندو نفسكي ملامت قلاسن قتكدن ورجك نسنه بولمدغيچون
شيله مالدن منقطع اولسن بعض حكما دمشلركم رسول امتنه شول اتاكبيدر نتكم
اتيه يوقدر جميع الده وارني بر اوغلنه ورهكر وقلن اوغلانلرني محروم قله ورجك
نسنه قوميا پس الله تعالى دخي رسولني منع ايلدي اندن كه النده وارني امتندن كلي
بر مسكينه ورهاير وغي محروم قله ودخي خبرده كلمشدركه بر عورت اوغلني رسوله
كندردي ديكه وارايت رسوله انام سندن بر كوكلك دلر اكر رسكه شمديكي حاضر
يوق وعده اولسون كلجك ورهوزسن دكل كه انم شول سنڭ كندو كك كوكلكي دلر اول
اوغلن كلوب رسوله اول خبري ذكر دي رسول ديكه حاضر يوق كلسون ورهلم
اول اوغلن ديكه يا رسول الله انام سنڭ كوكلكوكي دلركه كيه طوررسن دسو اچقرب
اول كوكلكي اول اوغلنه وردي دخي بر كيسي قلمديكه انوكله نمازه چقا بو آيت اندي
انوب بيردي كه يا محمد وردمكده ممسك اولمغل شول اكي بوينينه بغلو كبي ودخي بالكلية

الوكدكه دخی ودمكل شیله عریان اتروقلسن نمازه چقمغه قدرتك یتمیه دمشلركم
اكر بخیللق بخه قبیح نسند دیلمك دلسك اشبو آیته نظر ایله كوركه رسول حق تعالی
اولا ممسك وبخیل اولمقدن نجه منع ایلدی صكره براوغره ن وربا لبحق قلدغنه غتا
قلدی اندن دخی نهی ایلدی بونی بلدردیكه افراط تفریط مذموم در محقق اولدركم نه حدن
كچه اسراف ده لرنه امساك ادب بخل ده لر اورته طریق طوتلر كه اشلرك خیرلوسی اولدر
بوندن صكره بیوردیكه اِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ اِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ
خَبِيرًا بَصِيرًا یعنی یا محمد تحقیق سنك ربك كمه دلرسه بسط ادب رزقنی واسع قلر
شولركم صلاحلری انده اوله ودخی طار قلر شول قوللره كم انلرك صلاحی انده در حكیم مطلق
اولدر هر قولك دردنه كوره علاج قلور بعضلر در لركم كافرلره دنیای بول قلر استدراج
مكر چونكه انلرك هلاكنه سبب اوله ومؤمنلره قت قلور نظر عنایت ادوبكه انلك مكرته
دوشب آخرت عقوبتنه مبتلا اولمیلر بعضلر در لركم بونك معنسی اولدركم یا محمد نور حك
سننه بولمزسك ملول اولب غصه لنمغل كه سنك قدرتك یتمز بو سائللری كلی ورمكله
غنی قله سنی بای وفقیر قلمق ربك قتنده دركمه دلرسه بول ور دكمه دلرسه قت قلور
تحقیق اول بو قوللرك احواللرن كورر بلور هر برنه صلاحنه كوره علاج ادركمه
بسط ادركمه تقدیر ودخی بیوردیكه وَلَا تَقْتُلُوا اَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ اِمْلَاقٍ نَحْنُ نَرْزُقُهُمْ
وَاِيَّاكُمْ اِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ خِطْأً كَبِيرًا یعنی حق تعالی نهی ادب بیوردكه سز اوغلكزی
قزكوزی درویشلكدن قورقب دیلمك كه سزه دخی انلره دخی رزق ورن رزاق بزوز بدر سنی
اولدرمك ذنب عظیمدر وظلم جسیمدر روایتدر عبد الله بن مسعوددن ایدر بر كشی
كلدی رسوله ددیكه یا رسول الله كناهلردن قنغی كناه اولودر رسول ددیكه اولو كناه
اولدركه سنی یارادن خالقه ضد وار دیسن دیكه یا رسول الله بوندن صكره دخی
قنغیدر رسول ددیكه بوندن صكره اولو كناه اولدركم قونشنك عورتیله زنا ادهسن
كرودكه بوندن صكره دخی قنغیدر رسول ددیكه درویشلكدن قورقب وغلجقلرك
اولدرمك ودخی بیوردیكه وَلَا تَقْرَبُوا الزِّنَا اِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا وَلَا تَقْتُلُوا
النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللّٰهُ اِلَّا بِالْحَقِّ وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لِوَلِيِّهِ سُلْطَانًا فَلَا يُسْرِفْ
فِي الْقَتْلِ اِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا یعنی زنایه یقین ورمك كه تحقیق اول معصیت عظیمدر

بویجه

یوریجك یوللرك كی شرلوسدر ابن مسعوددن روایتدر هیچ بر كمسه یقدر كه اول الله
تعالی دن غیری تلو اوله اندن اترو زنایی حرام قلدی كه كمسه كمسنك پرده سن یرتمیه حلالو
حلالن كوزده ودخی بیوردیكه اولدرمك شول نفسی كه حق تعالی آنی اولدرمكی حرام قلدی
الا حقله دیلك كه اول اوچ سنندر بری اولكه قصاص واجب اوله اولدوردلر بری اول
كه محصن اوله زنا قله رجم ده لر بری اولكه دیندن دونب مرتد اوله اولدره لر اما شول
كمسه كم ظلمله دپلنسه بزانك ولیسنه اذن ورد لك دلیل حجتله دلرسه اول قاتلی اولدره
دلرسه عفو اده دلرسه صلح اوزره مال آله ودخی بیوردیكه قتل اتمكده اسراف اتمه یعنی
اولدرنی اولدر حمیت غیرت ادوب بر كشیدن اتروكی كشی اولدرمه ودخی عفو اتدكدن صكره
الدرمیه ودخی اول مقتولك الله تعالی قتنده معاونت ونصرت اولنمشدر كه كتابنده
قصاص امرن اكا تفویض اتمشدر دلرسه استیفاء قصاص اده دلرسه عفو اده دلرسه
مصالحه برله مال آله ودخی بیوردیكه وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ اِلَّا بِالَّتِي هِيَ اَحْسَنُ حَتَّى
يَبْلُغَ اَشُدَّهُ وَاَوْفُوا بِالْعَهْدِ اِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا یعنی سز یتیم مالنه یقین ورمك كه
قصد لن آنی تلف اتمك وظلم ادب یمك الا كركلو نیتله وحسن قصد له كه تجارت
ادب انك مالنی زیاده ارتوره سز یا مضاربیه ورده سز اندن اكا بر منفعت اوله تا تمام
كندونك خلقتی وقوتی یرنه كلنجه كه اول مقدار در اون سكز یاشله ودخی عهدلر وكره
وفا قلوك كه سز كندو نفسكزه لازم قلدكز الله تعالی یله سزك اراكزده یاخود خلقله سزك
اراكزده بدرستی اول عهد نقص ادندن ولمك عهد سؤال اولنسر كه نیچون عهد اتدك
كرو نیچون نقص اتدك وفا قلمدك پس مؤمن اولنلر كركدر كه عهده وفا قله كندوی بو
ورطه سؤالدن قورتره ودخی بیوردیكه وَاَوْفُوا الْكَيْلَ اِذَا كِلْتُمْ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ
ذٰلِكَ خَيْرٌ وَاَحْسَنُ تَاْوِيلًا وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ اِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ
اُولٰئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا یعنی اولچكلرو كزی تمام اولچك اچان بر كشیچون اولچسكز كه اكا
سننه وره سز دخی ترازكزی عدل اوزره طوتب طرتوكز كمسیه المقده ورمكده حیف اتمیاسز
بلككه سزه الله تعالی نك امرنی یرینه كترب وفا قلمق ونهی اتدوكی سنندن اراق اولمق خیرلو در
اولا واولچكن ترازوده اكسك طوتمقدن ودخی بیوردیكه شول نسننی بلمزسن بلورن دمكل
وكوردم وكورك واشتمدوكك نسنه یی كوردم واشتدم دمكل بو اعضالر كلی یارن سؤال اولنسر

هر بريسي صاحبي اوزره طانقلق ور سر بس كرك كم كشي بو حالدن خذرادب بلمدكن
سيلميه قولغني لغوه وجا لغولره طوتميه كوزلرني حرامه نظر ايدرميه كوكليله كمسيه كمان
ادب اشبويلدر ديو حكم ايلميه كه سيلدكندن وكوكل ياوز ظنندن سؤال اولنسه كرك
بوندن صكره تكبرلكدن نهي ادب بيور ديكه ولا تمش في الارض مرحا انك لن تخرق
الارض ولن تبلغ الجبال طولا كل ذلك كان سيئه عند ربك مكروها يعني حق تعالى
بيوركه يريوزنده كبرله وفخرله يورمه كه سن اول كبر كله يرلري يرتباوتا كچشر دكلسن وانك
غايتنه ارسردكلسن ياخود اول كبر كله يوجلب طاغلره برابر اولسردكلسن بعضلر ددلركه
مغنسي بودركه يا محمد خبر ور شول تكبرادب كوشكلنوب يوريسنلره سز اول كبر كزله وفخركزله
نسنيه ايرسردكلسز نتكم يري يرتاين وطاغلره برابر اولنيز دين مقصود ارمز بوكلي اول اتا
انا خقندن بوكا كلنجه اره يرده ذكر اولنن بير قالرك ترك ادب اشلمك واول نهي اولنلري
فعله كتر بجذرا تمك كناه درمعصيت درتك قتنده منكردر اما بو امرلري يرنه كترب
ومنهياتدن اجتناب ادنلر دركه الله تعالى حضرتنك قربت بولب ابدي سعادته ارشنلر ودخي
بير ديكه ذلك مما اوحى اليك ربك من الحكمة ولا تجعل مع الله الها آخر فتلقى في جهنم
ملوما مدحورا يعني اشبو سكا بيان اولنن امرلر شول ربك قتنده لوح محفوظده يازلمشدر
سنك ربك انلري سكا وحي ادر اول حلالدن حرامدن بلد دركه كشنك افعالندن واقوالندن
واقع اولر انلري بلوب رعايت اتمك حكمتدر پس سن دخي يا محمد ايمكل كه الله دن غير بر آله
دخي وار بونك كبي آيتلرده خطاب اكرچه رسولدر اما مراد بوندن امتدر زيره رسول منزهدر
اندن كه الله تعالى يه شرك اده ياخود يريوزنده كبرله بطرله يوريه بوكلي امته تعليمدر
اكر سن الله برآله دخي قوشسك برغلسن جهنمه بو حالده كه خلق سني ملامت قله كلي خيردن
اراق اولسن ودخي بيرديكه افاصفيكم ربكم بالبنين واتخذ من الملائكة اناثا انكم
لتقولون قولا عظيما يعني اول مشركلره خطاب ادب بيرديكه سزك اول ربكز شول نسنيله
ارندوردلغو للرورآني سزه اختيار ادب اولكه قزلردرسز آني كندكزه كره كورسز آني كندويمي
اختيار اتديكه دو سز فرشتلردشلرودانك قزلرردرسز تحقيق سز الو سوزلر سيلرسز كه
خالقكوزه افترا قلرسز بلك كه بنك عقوبتي سزه كي ولو اولسرا و لوعذابلر اچندن ودخي بيرديكه
ولقد صرفنا في هذا القرآن ليذكروا وما يزيدهم الا نفورا قل لو كان معه آلهة

كما يقولون

كما يقولون اذا لا ابتغوا الى ذي العرش سبيلا سبحانه وتعالى عما يقولون علوا كبيرا
يعني بز تحقيق بيان قلدق اشبو قرآن اچنده كلي نسنه دنكه خلقك اكا احتياجي وار عبرت
ادجك نسنلردن دخي حكمتلردن وامثاللردن واحكاملردن وحجتلردن وامردن ووعد
وعيددن كه تا كه اولر اول قرآنله متعظ اولب اكوتلنلرا اول صنملره عبادت قلمغي ترك
ادهلر توحيد طريقنه سلوك ادب بزدن يكا توجه ادهلر اول قرآن اچنده كي وعد ووعيد
ارترمدي اولردن الا نفرتلرن ارتردي كه ايماندن تجرلر ايت يا محمد اول مشركلره كم اكر اول
الله ايله ددكزليت برآله دخي وارمش سه اول صنملردن اول ددكوكز الهلر طلب درلرديكه
اول عرش تكرسنه قهرله غالب اولردي انك ملكن الندن المغيجوب نتكم پادشاهلر بر برنه
قلرلرس كندو ذاتني تنزيه ادب بيرديكه اول الله تعالى منزهدر بوجدر شول نسنه دن
كه اول ظالملر اكا افترا قلب شريك واردرلر انك كبي يوحكم يوجلكنك نهايت يوق
خوذ اولنمزو ودخي بيرديكه تسبح له السموات السبع والارض ومن فيهن وان من شيء الا
يسبح بحمده ولكن لا تفقهون تسبيحهم انه كان حليما غفورا يعني قات كوكلر ويرلر
ودخي انلرك اچنده كي مخلوقلر كلي اول خالقلرني تسبيح ادرلر ودخي هيچ برهيچ برنسنه
اولميا كه اكا حمدله تسبيح اتميه شولردن كه ياشلغي وارتمقلغي وار نتكم عكرمه ددي طورن
اغاجلر تسبيح درلر اما كسلسه درك اولنلر تسبيح اتمزلر ودخي مقدام ايددطبراق دخي
تسبيح درما دامكه قورو اوله قچنكه ياش اوله تسبيحي ترك ادر دخي شول عقيق بونجوكه وورلر
مادامكه يرنده طورر اوله تسبيح ادر قچان يرندن كترلسه تسبيحن ترك ادر ودخي ييرق
مادامكه اغاج اوزرنده اوله تسبيح ادر قچنكه اغجدن يره دوكله تسبيحن ترك ادر ودخي
صو اقركن تسبيح ادرطورجق تسبيحن ترك ادر وكيجك طون مادامكي يكي اوله تسبيح ادر قچان
كه كير اولسه يا اسكسه تسبيحن ترك ادر ودخي قوشجغزلر ووحشي جانورلر اوبت اواز
وردكي تسبيح ادرلر ودخي ابرهيم نخعي ايدر برنسنه يوقدر جانلر جانسزا لا كلي الله تسبيح
ادب حمد ادرلر تا شول قپوقزلدوسي وطام اغجاري جتلدغي تسبيح واز ددمجاهد ايدر
بوكلنك تسبيحي سبحان الله وبحمده درليكن سز انلرك تسبيحن اكليومزسز زيره سزك
دلكوزو لغتكز اوزرنه دكل بددستي الله تعالى حليمدرانكله برآله دخي وار دينلره
عقوبت تعجيل اتمز غفوردر يرلغر هر كمسكم كفرندن دنب ايمانه كله ومعصيتدن دنب

طاعته كله و بوندن صكره بيورديكه وَاِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِالْآخِرَةِ حِجَابًا مَسْتُورًا وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِذَا ذَكَرْتَ
رَبَّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ وَلَّوْا عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ نُفُورًا يعنى حق تعالى بيوردىكه يا محمد چون
سن قرآن اوقيقلغا شروع ايتسك اول آخرته ايمان كتورميبنلر ارادنلوله سنك ارالكده
حجاب قلورزكه انلرك كوكلنى منع ادرآنى فهم ادب منقطع اولمقدن بعضلر ديدلركم بو
ظاهر كوزلرده حجاب دركه اول قرآن اوقيجوكا قركوزندن محجوب الردي آنى كورمزلردي
اكا ضرر ارشدرمزلردي نتكم سعد بن جبيردن روايتدر اول وقت كه تبت سوره سى
اندرلدي ابو لهبك عورتي حقنده رسول آنى اوقدي ابو لهبك عورتي ايشدب النه بر طاش
كتوردى كلديكه رسولي اوريه رسول ابو بكرله اقيوا اوتوردى كردي رسولي كورمدي
ابو بكره ديدكه قنى اول صاحبك محمد كنه بنم اوزرمه هجو ايتمش ابو بكر ديدكه والله
اول صاحبم شاعر دكل شعر ايتمز اول عورت كرو دندى سيلنزدكه اكر بوليدم اشبو
طاشله بن آنى كوررديكه نه قلوردم ابو بكر رسوله ديدي يا رسول الله بو عورت سنى
كورمدى رسول ديديكه كورمدي زيره بر فرشته بنوم ايله انك ارا سنده حايل اولب
اندن ستر ادردي ودخي بيورديكه بز انلرك كوكللري اوزره غطا قلب بورديكه تا كه
اولر آني فهم ادب ادراك ادميلر اول غطا ديدكي انلرك كفرلري و باطل اعماللريدر كه
كوكلي حجاب ادب قپلمشدى اول قرآنى ايشدب فهم ايتمزلردى ودخي بيوردكه انلرك
قولقلرنه اغرلق بر قدقكه حقى ايشتمزلردي ودخي چون سن قرآن ايچنده اول تنكرنك
وحدانيتن ذكر ايلسك انلر تجن تجن كرو كدب ايماندن اعراض ادرلر بو اول وقتديكه
رسول انلرى كلمهٔ توحيده دعوت ادب ديرديكه لا اله الا الله تا كه اول
كلميله عرب مالك اولسز عجم دخي كلي سزه مطيع اوله انلر بو سوزي ايشدب نفرت
قلرلردي طاغلرلردي مطيع اولمزلردي حق تعالى بيورديكه نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ
بِهِ إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ نَجْوَىٰ إِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا
مَسْحُورًا يعنى يا محمد نظر ايليه اول ظالملركه سنى نه ديلو نسنلرله وصف ادرلركمي
مجنون كمي ساحر ورديو سيلرلر هر بري سوزلرنده خطا ادب متحير قلمشلردر و بر
طارلغه دشمشلردركه اول سوزلرندن چقب قرتلجق بر بولمزلر زيره سوزلري بربرنه

تناقض در موافق دكل كاه ديرلركه بو ساحردر ساحر دمك انلرك قتنده كي كامل عالمدر
دمك اولور وكاه ديرلركه بو مجنوندر مجنون دمك انلرك قتنده كي جاهلدر دمك
اولور ديس بو ايكي كلام بربرنه تناقضدر عالم اولن جاهل اولمز جاهل اولن دخي عالم
اولمز بو اورتده حيرتده قلب طريق حقه واصل اولمزلر ديرلركه بز آتمز سكوكومز
چوريب طپرق اولدقدن صكره كرو آخرتده ديرلب يكي آدمي اولوز بو قجن اولسردب
بعيد كورورلردي بو كز حق تعالى بيوردي قُلْ كُونُوا حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا أَوْ خَلْقًا مِمَّا يَكْبُرُ
فِي صُدُورِكُمْ فَسَيَقُولُونَ مَنْ يُعِيدُنَا قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَسَيُنْغِضُونَ إِلَيْكَ
رُءُوسَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هُوَ قُلْ عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ قَرِيبًا يعنى يا محمد ايت بو منكرلره كه
اكر سنز طاشدن اولسز يا دمردن اولسز يا خود شول مخلوقدن اولسزكه كوكلكرزده
اندن اولو مخلوق يوق كوكلركبي و يرلركبي و طاغلر كبي اكثر مفسرلر ديمشلركم بودركي
اولومدر زيره آدم اوغلنى كوكلنده هيچ اولومدن اولو نسنه يقدر كه كلي مخلوقى
قهر ادب هلاك ادر دمك اولور كم اكر سنز بعينه شول اولومدخي اولرسكز حق تعالى
سزي البته اولدورسر و اولدردكدن صكره كرو دركورسر نتكم اول يوغكن وار
ايلدي چون سن اولره بو خبري ويره سن انلر ديسولركم اكر بز طاشدن يا دمردن اولاوز
ياخود اولوم كلوب اولوز بزي كرو قپاردب ديري قلن كمدر سن ايت يا محمد شول كمسه
درلدركه اول سزي يوغكن يرادب وجوده كتردي چون بوني ديسن بتز اولكده استهزا
ادب بو كلامي انلره ثقيل كلب و بعيد كورب باشلرن صلوب ديلركم بو ديدكوكزنه
وقت اولسر كه بز اولوز چوريب طپرق اولوز اندن كرو قپاوز سن ايت يا محمد كم
اول اولمكلكوكز دخي و كرو قپمقلغكز دخي يقينجهدر ارا قدكل زيره هر كلجك
نسنه يقيندر ديرو ديرلركه يا محمد اول يقيندر دكولك نه وقتدر حق تعالى بو آيت
اندرب خبر ورديكى يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِ وَتَظُنُّونَ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا
يعنى بو درلب كرو قپمقلغكز شول كون ايچندهدركه اسرافيل آخر صور چالجق سزي
محشيرنه دعوت قله اول بيت المقدسده صخرا اوزرنده طوره اول صوري چاله
اول صوردن چقان اوازه بو اولكم ايي چورمش سكوكلر و ايي طاغلمش اتلر و ايي دوزلمش
طمرلر چقك سنله كرزن عرض حسابه كلك اول وقت كلكوز باش قلدرب طپرقدن

چقاسز ارض محشره جمع اولسز انك امریله شیله صناسز که اول سنله اچنده اکلنمدکلر
الا بر سهل زمان ذیره چنکه اول صور چالنه اول قبر اهلندن عذاب کتوریله
اکنجی صور چالنجه که اکسنك اراسی قرق ییل اوله اول ارالقده اولر اول عذاب
اوندلر قویجق شیله ظن اده لر که سنلده اول سهل زمان اکلندلر ابن عباسدن رضی
روایتدر صحیح ترق قول بودر ذیره اهل بدعتك بعضسی قبرنه قونله وقت بعدك
اکا عذاب اولنمز قویجق ایله اعتقاد ادرلر که بولر قبرلرنده سهل وقت اکلندلر
ودخی بیردیکه وَقُلْ لِعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزَغُ بَيْنَهُمْ إِنَّ الشَّيْطَانَ
كَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا مُبِينًا بو آیتك سبب نزولی بو اولدیکم کافرلر مسلمانلری
انجندلر انلرده ولب رسوله شکایت قلدلر حق تعالی بو آیتی اندردب بیردیکه یا محمد
بنم اول مؤمن قوللرومکه اول اولری انجدنلره کندولری یوسوزله جواب ورسونلر
کلام فحشله سیلمسونلر که شیطان اولرك ارالرنه وسوسه قلب عداوت برغورکه
اولرك امرنی فساده ویره بدرستی اول شیطان بو آدم اوغلنلرنه آشکاره دشماندر بعضلر
دیدلرکم بو آیت ابو بکر حقنده اندرلدیکه رسول قتنده برکمسه اکا سوکدی حق
تعالی بیورکه اندن انتقام قلمیه عفوایده حق تعالیدن بوقوللرنه اروب اوکر تمکدر
واحسانه بیر مقدرکه یاوزلق ادنه دخی احسان ایده لر اکر کافرسه دخی اولکه انی
کورب کوکلندن برایمانه رغبت قویا ودخی بیردیکه رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ إِنْ يَشَأْ يَرْحَمْكُمْ
أَوْ إِنْ يَشَأْ يُعَذِّبْكُمْ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا یعنی سنك ربکز حالکزی بلورکه اول
مشرکلرك اذاسندن سزنه حال اچنده سز اکردلسه حق تعالی سزی اسرکیب اول مکه
اهلنك زحمتندن نجات ورب قورتره اکر بر قاچ کون صبر ادهسز والا صبر اتمیوب
جزع ادرسکز انلری سزك اوزرکزه مسلط قلب دخی زحمتکز زیاده اوله یا محمد بز
سنی اولرك اوزرنه مسلط کندرمدك هدایت ضلالت مشیتی سنك الکده دکل
کمه ولرسك هدایت ویره سن ودخی بیردیکه وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيِّينَ عَلَىٰ بَعْضٍ وَآتَيْنَا دَاوُودَ زَبُورًا یعنی یا محمد سنك ربك
عالمده کوکلرو یرلر اهلنی بلورد اولرك هر بزنده صلاح کمده وارلك اولکیرك بلجیدد
هر کمده کم ایمانه صلاحی اوله ایمانه اکا ورر تحقیق بز تفضیل قلدق بعضی پیغامبری

بعضنك اوزرنه کمنی کلمله مفضل قلدق موسی کبی کمنی کندمزه دوست قلدق ابرهیم
کبی کمنی بوجه مکانه کتورمکله مفضل قلدق ادریس کبی کمنی کرینده قلب ارندولدك
حبیبانمکله اول محمددر وداوده دخی زبور وردك که اول یوزالی سوره در کلسی
الله اوزرنه دعادر و تحمید وثنا و تمجیددر انده حلال حرام بیانی دخی فرایض حدود
بیانی یوقدر یعنی بو خطابدر اول اهل کتابکم پیغمبرلرك فضیلتنه اقرارلری
واردیمك اولرکم یا اهل کتاب موسی یه توریت وردك عیسی یه انجیل وردك
داوده زبور وردك ابرهیمه صحیفه وردك وسلیمانه سلطنت وردك بولرك
کلی فضیلتلرنه اقرار ادرسز بو محمد فضیلتنه نته انکار ادرسز که آنی کندمزه حبیب
قلب اکا قرآن اندردك بو انکار سزدن بعیددر قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِهِ
فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفَ الضُّرِّ عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا ابن عباس ایدر بر قوم بنی خزاعدن
الله دن غیر کمسیه عبادت قلرلردی صنمی معبود طوتمشلردی حق تعالی بو آیتی اندرب
رسوله بیردیکه ایت یا محمد اول مشرکاره کم اول قحط قزلق کم انلره ارشدی کلبلرن
یدلر مضطر اولب کلدلر سکا یلوردلرکه دعا قلسن اول اجلق اولردن دفع اوله ورك
اول الله دن غیر معبود دیو زعم ادب طپدقلر کوزه یلورك که سزدن اول اجلق بلاسین
دفع اده لر اولر خود کندولردن دخی عاجز قدرتلری یتمز که سزدن اول بلالری دفع اده لر
یا خود اول دشوارلغی کدرلکا و اجلغی طوغلغا و قتلغی بوللغی دندوبلار سزه برمدلری
ادشه بو کلام اولره توبیخ تعییردرکه قادر مطلق قودلر عاجزی معبود طوتندلر بوندن
اشارت دخی وار اول قومکم مؤمنیز دیو دعوی قله الله تعالیء قویا حاجتن آیرقدن
اوما اول پادشاه بی زوال خدمتن قویا و انك بیر قلرنه التفات قامیه بر فانی وزوال
اوقنه نشانه اولمش دنیا بکنه یا بر دنیا اهلنه خدمت اده انك بیر قلرن یرنه کتره
بلورکن که اول دخی کندلین بر عاجز محتاج قولدر نه کندویه اصی ارشدرمك الندن کلور
نه کندودن بلالری دفع اتمك الندن کلور عاقل اولنلره بوسزده چوق معنیلر وار اکر
فکر ادب اکلرسه ودخی بیردیکه أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ
أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا ابن عباس
ایدر شول کم الله دن غیر کمسیه عبادت ادرلر عیسی و عزیر کبی و فرشتلر و آی و کونش

ویلدزکبی کم هر طائفه‌دن واردر کم بولردن برن معبود دیو طپرلردی ولرکه اول دتلرنه
سبب طوتب یقین اولمقلق طلب ادرلردی نظر ادب فکر ادرلردی بولرك الله تعالی یه قنغسی تقرب قدر
که آنی وسیله طوتنب اکا عبادت قلالردی بوزعمله عبادت ادب اندن جنت اومرلردی
وعذابندن دخی قورقرلردی بد رستی سنك ربکك عذاب یا محمد اولنسندرکه کرك اندن
حذر اولنه بعضلر دیدکرکم آدمدن بر طائفه جنی قومنه عبادت ادرلردی انلری وسیله طوتب
معبود ادنمشلردی اول جنی قومی مسلمان اولدلر اول انلره طپان آدملر آنی بلمیوب اول کفرلری
اوزرنه قلدلر حق تعالی انلری تعییر ادب بو آیتی اندردی تا بللرکه الله قوییب یروغه طپمق
خطای عظیمدر آنی ادنلره قیامتده عذاب الیم واردر و دخی بیردیکه وَاِنْ مِنْ قَرْيَةٍ اِلَّا نَحْنُ
مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ اَوْ مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا كَانَ ذٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا
یعنی حق تعالی بیردکه هیچ بر شهر کوی یوقدر الا بز آنی قیامت کلمزدن اول خراب ادب
انك قومن هلاك ادجیوز یاخود اکا قتی عذاب ادجیوز انواع بلالرله وقلیج التنده قتل
اتمکله وزلزلیله وقرقولرله وصویه غرق ادب واودحواله قلب یقاغله واولرکه کافرلر
اوله انلره تعجیل عقوبت اوله زیاده عذابله اول کفرلری مقابلسنده کی دنبالنك اوزرنه
ثابت اولدلر عبدالله بن مسعود ایدر هر یرده که زنا یله ربا غالب اوله حق تعالی اذنیله اول
شهر خراب اولب هلاك اولور بو کلسی اولمقلق الله تعالی قتنده لوح محفوظده یازلمشدر
شول وقتدن بروکم قلم یردلدی ولمشین ولجغین لوح اوزره یازدی تا قیامته دکن
که اول تبدیل وتغییر اولمز اما حماد ایدر اول خراب اولجق یر ادمنیه در و عبدالله بن عمر ایدر
ولایت شامدر ابن عمر ایدر اول خراب اولن بصره در که انك طپرغی خبیثدر امیر المؤمنین
علیدن روایت اولندیکه بیردی سز اشبو بیت الله حج طواف ایلك شوندن اول که سزکله
انك اراسنده مانع اوله طواف ادمیسز زیره بن شویله کوردم که حبشه‌دن بر کشی که انجکلری
انجاجك اوله کلب اولاوزنه اتورب انی یقار بر برطاشن طاغده خراب ایلیه و دخی
بیردیکه وَمَا مَنَعَنَا اَنْ نُرْسِلَ بِالْاٰيَاتِ اِلَّا اَنْ كَذَّبَ بِهَا الْاَوَّلُونَ وَاٰتَيْنَا ثَمُودَ النَّاقَةَ
مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا بِهَا وَمَا نُرْسِلُ بِالْاٰيَاتِ اِلَّا تَخْوِيفًا یعنی اول قریش کافرلری کلب رسولدن
علامت نبوت طلب اتدلر انلره بر نشان کوستره حق تعالی بو آیتی اندرب بیردیکه بنی هیچ
بر کمسه منع ادر یوق اندن که دلدکلری علامتی آشکاره قلوز الا اول اولکیلرك یالانلیوب

کروانلمز

کروانانمدقلری که بزدن دلدکلری آیتی انلره ورسوز کروانکار ادب ایمان کترمزلر اول
سببدن انلره عذاب کلور ابن عباسدن روایتدر که مکه اهل کلب پیغامبردن معجزات
دلدلر اگر کرچك رسولسك اول صفای التون ایله دخی بو یرومزدن اشبو طاغی کدرکه
یرومز اول اوله اکن اکاوز حق تعالیدن وحی کلدیکه یا محمد اگر دلرسك بولری تأخیر
اده لم اولکم بولردن بر ذریت ادند وقلوز موحدلرك ومصدقلرك اولرو کر دلرسك
اول دلدکلرن بولره کوستره لم اگر اندن صکره کروایمان کترمیب انکار ادرلرسه هلاك
اولرلر نتکم اولردن الروکلر هلاك اولدلر رسول آنی اشدجك ردیکه یا رب بلکه
آنلردن سندن تأخیر ادسن بوندن صکره بو آیت کلدی نتکم بیان ایلرك بیردیکه
ثمود قوم دخی صالحدن آیت استدلر انلره بز معاینه بردوه ووردك که کوزلریله آشکاره
کوردلر دنب کروکند ولره ظلم ایلدلر اکا انکار ادب یك ئلمغله وانك سکرن قرب
اولدردلر بز دخی اولره عذاب ودبدك بزوم سنتمز اولدرکه هیچ بر قومه بز بر آیت
کندرمزز الا انلره تهدید تخویف اولمغیچون کندررزکه انوکله ایمانه کلالرکیه
امتناع ادب ایمانه کلمزلرسه اولره عذاب اندرب هلاك ادرز و بوندن صکره بیردیکه
وَاِذْ قُلْنَا لَكَ اِنَّ رَبَّكَ اَحَاطَ بِالنَّاسِ وَمَا جَعَلْنَا الرُّؤْيَا الَّتِي اَرَيْنَاكَ اِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ
وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْاٰنِ وَنُخَوِّفُهُمْ فَمَا يَزِيدُهُمْ اِلَّا طُغْيَانًا كَبِيرًا یعنی حق تعالی
بیردکه یا محمد بز سکا دیدك که سنك ربك علمیله بو خلقك افعالن واقوالن وکوکللرندن
کچن خطراتن احاطه قلمشدر بلور جمیع انك قدرت قبضنده مقهور مسخردر کلسنه
قادردر قدرتی یتر و دخی اول کجه که سنی کوکاره سیر اتدرب شول نسنلری که سکا
کستردك کوزکله کردك قلمدق آنی بو خلقه الا فتنه قلدق که سن آنی خبر ورجك اول
ایمانی ضعیفلر کروب انکاره کلدلر و دخی اول شجرهٔ ملعونه که قرآن اچنده ذکر اولنه
اولدخی اول خلقه فتنه اولندی یعنی رسول اول مشرکلری زقوم اغاجیله قورقدردی
اولور دلردیکه بو محمد بزه خبر ورر که اوداچنده اغاج وارا وداچنده اغاج نشئ اولور
که اود اغاجی یر کوشدررکدر بو سنه اولره فتنه اولدی اول وقتکه شجرهٔ زقوم آیتی
کلدی اول کافرلر اشدب بربرنه ددلرکه زقوم خرما یله سوددر کوبکی دود دخی اول
کوبك که خرمایی اکخندن چقر ابو جهل دنب ونه واردی جارسینه بیردیکه بزه زقوم

طعاملندردردي خرما اغجندن چقردي ابو جهل لعين الب آني طشره چقدي اول خلقه
دردیکه بیلك نشول سنندنکه محمد سزي انوکله قرقدراوش زقوم بودر براولري شجرهء
زقوم ذکر ایتمکله قرقدرکه برایمانه کالرانوکله قتنلب اولدنیا زقرمنه قیاس ادب
دخی طغیانلرن وضلالتلرن زیاده قلرلرا ولکفر معاصی اچنده متمادي اولرلرودحی
بیردیکه وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوٓا اِلَّآ اِبْلِيسَ قَالَ ءَاَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتَ
طِينًا قَالَ اَرَاَيْتَكَ هٰذَا الَّذِي كَرَّمْتَ عَلَيَّ لَئِنْ اَخَّرْتَنِ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَاَحْتَنِكَنَّ ذُرِّيَّتَهُ
اِلَّا قَلِيلًا يعني حق تعالی بیررکه چون برامرادب فرشتلره دردك كه آدمه سجده ایلك
جمیع فرشتلر سجده قلدلر الا ابلیس امتناع ادب سجده قلمدي دردکه بن سجده قلاجغن
برکمسنیه که آنی طپرقدن یرتدك ودخی دیدیکه یا رب خبرور بکا که اشبو بنم اوزرمه تفضیل
ادب مکرم قلدغك اشبومدرکه بوندن اتروبنی لعنت قلدك بکا اعزاز ایتدك اکر قیامته
دکین بکا الومدن امان ورسك والله سنك عزتك حقیچون انك ذریتی اوزرنه
مستولی اولم اغوا ایله هر بجه دلرسم آنی شهوتلري زنجیرلریله یدم اصللریله کوکلریله
هلاك ادم الا آز اوله انلردنکه بندن نجات بولدلرکه اولر سنك پیغمبرلر و مخلصلر ودخی
سنك عصمتك اچنده اولن قوللرکدر چون اول لعین انداجب بوکلامی سویلدی حق
تعالی انك جوابنده بیردیکه قَالَ اذْهَبْ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَاِنَّ جَهَنَّمَ جَزَاۤؤُكُمْ جَزَاۤءً
مَوْفُورًا وَاسْتَفْزِزْ مَنِ اسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَاَجْلِبْ عَلَيْهِمْ بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ
وَشَارِكْهُمْ فِي الْاَمْوَالِ وَالْاَوْلَادِ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ اِلَّا غُرُورًا يعني یا ملعون
یوري وارزنه اغوا ادرسك ایت کم اولردن هرکمسکم سکا مطیع اولب متابعت قله
بدرستی عذاب جهنم سنکده اولرکده کلکزك نصیب اوله که برساعت اندن راحت
بولمیاسز ودخی وارنقدر دلرسك انلري دعوت قل وسوسلرکله اول سازلرله
وتغنیلرله کچوك یتدکی قدر دورش ودخی حیللروکی وکیدلرکی انلرك اوزرنه جمع ایلکل
وشیاطینلرك مردلری جمع ادب اتلوکله ویباکله انلرك اوزرنه یارد مجی طوتنب
بلیکل شولرکم اتلودن ویبادن الله عاصی اولب مخالفت قلورلر کرك مؤمن کرك کافر
کلی شیطانك لشکریدر اتلوسی یباسی ودخی وارا ولرکله ماللرنده واغوللرنده فرزندلرنده
بله شریك نصیب دائی اول دمشلرکم مالده شریك اولدغی اولدرکم اکتندن وصنم ندن

وقیونده

وقیونندن اولطپدقلري صنملریچون نصیب قویلر بحیره وسایبه کبی که مائده
سوره سنده ذکر اولندي ودخی هر طعام که انك اوزرنه الله آدي کلمدین یغزلنه
یا حرامدن کسب اولنه بوکلنده شیطانك شرکتی وار نصیبدر اشد راما اغوللرده قزلرده
شرکتی اولدرکه زنادن طوغه یا اوغلنه قزنه عبد الحارث وعبد العزی دیو آد
قویا بولرزیره شیاطین آدلریدرکه بتلر اچندن سیلر ودخی دمشلرکم قچان بر
کمسه اهلیله جمع اولدغی وقت حق تعالی آدن ذکر ایتمسه شیطان انده بله شریك
اولر ودخی ضاغوجی عورته واسرك عورته شیطان جماع ادر انلردن طغان اوغلان
شیطان تخمیله بله قرشق اولر ودخی حق تعالی دردیکم سن انلري قروایله کندوکه
اویدرقروامواولدرکه شیطان اولره وعده وردر اوچماق یوق کرو قوپمق یوق آنی
کرچك ضانولر بلمزلرکه شیطان انلره وعده قلدغی دکلدر الا باطل مغرور ادجی
سوزلردر منفعتسز ودخی حق تعالی بیردیکه اِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ
وَكَفٰى بِرَبِّكَ وَكِيلًا رَبُّكُمُ الَّذِي يُزْجِي لَكُمُ الْفُلْكَ فِي الْبَحْرِ لِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ اِنَّهُ كَانَ
بِكُمْ رَحِيمًا يعني حق تعالی بیررکم تحقیق بنم مخلص قوللرم واردکه سنك انلرك
اوزرنه سلطنتك یوق حکمك یچمز الله تعالی اولرك اوزرنه حفیظ وناصردر
انلر اشلرن الله تفویض قلمشلردر شیطانه مطیع اولمزلر ودخی کندنك نعملرنی
وحدانیتنی دلیللرنی بیان قلدي کم تا اکا مطیع اولر شیطانه مطیع اولمیلر بیردی
که سزك ربکز اول اللهدرکه کمیلري دکز یوزنده کلکزلکله سزوکچون سیر ایدرر
تاکه انکله اول سزه رزق ایتدوکی نسنلري صو یوزنده دخی طلب ادهسز نتکم قرودن
آتلر اوزرنه بنوب طلب ادرسزکه بدرستی اول ربکز سزه رحیمدر واسرکر هر مصالحکزی
یرلو یرنجه دوزوردر واجبدرکه سزدخی اکا وقتده مطیع اولب عبادت قلسزکه
انك شکر یرنه کله ودخی بیردیکه وَاِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ اِلَّآ اِيَّاهُ
فَلَمَّا نَجّٰيكُمْ اِلَى الْبَرِّ اَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْاِنْسَانُ كَفُورًا يعني قچان دکز یوزنده
سزه برشدت وضاعقه واقع اولسه که غرقدن قرقسکز اول وقت اول آلله طوتنب
معبودلروکزه دعا قلملغوکز هب باطل اولب ساقط اولرزیره بلرسزکه عاجزلردر
انلردن سزه منفعت یوقدر دعاکز اخلاصله بوکز الله تعالی یه قلورسز قچن الله تعالی

سزي اسركيب اولقرقودن نجات ودسه قوديه چقرسه كروانندن اعراض ادرسزاكا
دعا قلب تضرع قلمغي ترك ادرسز وربا وليترره وعاجز فائده سز صنملره طپرسز بو
كافرلرنه يولق كفران نعمدر اولخالقلرنك نعمتلرنه كم انك نعمتلريني يرلو ايروغه طپرلر
ودخي تهديدادب بيوريكه أَفَأَمِنْتُمْ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا
ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ وَكِيلًا أَمْ أَمِنْتُمْ أَنْ يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً أُخْرَى فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا
مِنَ الرِّيحِ فَيُغْرِقَكُمْ بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِ تَبِيعًا يعني سز امينمي اولرسز
اول الله تعالينك عقابندن اكر اكا عاصي اولسي اولرسكز سزي قروي طرفنده خسف
ادب يره كچوره نتكم قارونى كچوردي ياخود اوزركوزه طاش يغدرب هلاك ادا ده
نتكم لوط قومني قلدي اندن سزه هيچ بركمسه مانع وناصر بولمياسزكه سزي اول
عقوبتدن صقليا يخود امينمي اولرسز اندنكه كرو بردفعه سزي اول دكزه كوره اوزركزه
قتي يل حواله قله دكزي اضطرابه كترب موجلر قوپاره اولكميكزي غرق ادب سزي هلاك
ايليه اول الله تعالينك نعمتلرنه كافر اولدغكز سببله اندن بركمسه بولمياسزكه سزه ناصر
اولب بزوم جهتمزه طالب اولب بزدن سزوكيچون انتقام طلب اده ودخي بيوريكه وَلَقَدْ
كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ
مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا يعني حق تعالى بيوريكه تحقيق بز بوآدم اوغلنلرن مكرم مفضل
قلدق كه وقلن حيوانا وزره بنوكله كم بولره عقل ويردك جميع مصالحلريني انوكله تدبير
ايدرلر حقي باطلدن واقبحي زيباندن انوكله تميز ادرلر وكره وقلن حيوانلر دزقلريني يردن
اغزلرله يرلر وآدم اوغلنلري اللريله صنوب الوب يرلر ودخي بويلريني طغرو قلب
كركلو صورت اوزره يرتدي ديللرنه سيلمك ويردي ودخي بيوريكه بز بوآدم اوغلنلريني
قروده ياشسنه اوزره كتورزكه تختدلكه مدردوان اولب نريه دلرسه كدر
ودخي بولري اديحلال طعاملرله رزقلنددردق كه اول يردن بتن دانلرك خاصه
اوزردودخي انواع يمشلرله وبال اياغ برله وكره وقلن حيوانلرك غداسني صمن ودكنلو
اوتلرقلدق بز بولري يرتدوغمز خلقلك چوقلري اوزره تفضيل اتدك كه جنيلر
وشياطينلر ودخي حيوانلركه بهايملر در بولردن آدم اوغلنلري مكرم ومعزز در وبعضي
فرشتلرندخي آدم اوغلني مكرمدر الله تعالى قتنده چنكه هواي نفسه مخالف ادب

الله حكمنه مطيع اوله ودخي بيوريكه يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمَامِهِمْ فَمَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ
بِيَمِينِهِ فَأُولَئِكَ يَقْرَءُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا يعني ذكر ايله خبرور يا محمد اول
كونيكه جميع خلقي اندن دعوت ادرز اماملرله بعضلر درمشايخكم اولكتابدركه انلره
اندي انلرانك حكمنه اقتدا قلب يول وادرلر بعضلر در دلركم دنياده داعيلريكيمسه
انوكله قغرلرا كرضلالته قغرجدر وكرهدايته ضلالت اهلكمه اقتدا قلدلرسه
انوكله وره هدايت اهلي دخي كمه اقتدا قلدلرسه انوكله وره لر اول اماملري قغرله
اندنصكره اتباعلرن دخي جمع اده لر بعضلر در دلركم پيغامبرلريله قغرلالر ياخود
هرطائفه اول ذنيدنمعبود ادندكلريله بله قغرلالرامااحسن ايدر امام دد كلري
اولبتيلريديدكه اچندن عمللري جمع اولب يازلمشدرهم سياق كلام دخي اكا اشارت
قلركم عقبنجه بيوردي هركمكه برات صاغ النه ورلسه اولرا ول براتلري اوقيلر
اول حسناتلرن كورب سونلرا ولحسناتلرك ثوابلري وره كامل شيله كه شول
كودكدن اكي برمغكله ورب كرجكزك السك فتيل كبي شولقدرسنه سنك ثوابكدن
ضايع اولميه ودخي بيوريكه وَمَنْ كَانَ فِي هَذِهِ أَعْمَى فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَى وَأَضَلُّ
سَبِيلًا يعني هركمسه كم اشبو نعمتلردركه ذكر اولندي كوزسزا ولب كورمسه كه اكا
كمدن ايرشروآني اكاكم احسان ادربلمسه اول آخرتده انك نجاتلرن دخي كوزسز اولور
كه جنت طريقي كورمزتا كه انوكله كندويه نجات بوله ودخي شولكم اشبودنيده كوكل
كوزيكور اولبن حق تعاليناك قدرت آثارلريني كورمدي واول انواع صنايعلردن
كوردب اعتبار قلمدي كه انوكله اول واحدك وحدانيتن كليه بلة يارن آخرتده دخي
اولكوزسزاولسركه طريق اعتذاره ندداكليوميا كه عذرقبول اولب نجات بوله ودخي
شولكم دنياده كافر اوله طريق حقي كورمكدن كوراوله يارن آخرتده دخي اول كور
اوله ودخي بيوريكه وَإِنْ كَادُوا لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ عَلَيْنَا
غَيْرَهُ وَإِذًا لَاتَّخَذُوكَ خَلِيلًا ابن عباس ايدر بوآيتك سبب نزولي بوايديكم ثقيف
قومندن رسوله الچي كلديكه دلركه بزسنك طاپلروكرو قبنلركزو قونشلركوكزسندن بر
دلكما كلدك رسول ديكه ندلرسزدد لركه دلرزسنوكله اسلام اوزره بيعت قلهوز
شول شرط اوزره كم اوچ نسنيه راضي اولسن رسول دد كه اول اوچ نه نسنه در

دلرکه بري اولدرکه نمازده رکوع سجود اتمیوز و بري اولکم صنملر مزي کندو الومزله
اوتمیا وز و بري دخي اولکم بر یلدك اول بوتلرمزله تمتع ادب اکلنوز اما طیمیوز رسول
رسول دکه اول سوزکزکه درسز نمازده رکوع سجود اتمیسز خیر یوقدر اول دینده که رکوع
سجود اولمیه اولر دلرکه اکرچه خورلقدر هله آني قبول ایدلك اشلیوز رسول دریکه
اما اول سوزکه بوتلرو کوزي کندو الکزله اوتمیسز خوش مسلم آني برکمسیه بیور وزا ودلر
اما اول سوزکز لات ایله بر یل تمتع اده سز بن سزه بویرمزم که انوکله تمتع اده سز اولرد دلرکه
یا رسول الله بز آني سوزکه عرب قومي کلي اشدلر بللرکه سن بزه برنسنه ویردك که
بزدن غیریه ویرمدك رسول بر زسکوت قلدي انلرك سوزلرني قطع ردّ اتمکی دخي خوش
کورمدي کرو اسلامدن امتناع ادهلر دیو اول سکوت اچنده یکن بو آیت اندي بیردیکه
یا محمد بو قوم یقین اولدیکه سن قصد ادب اول سکا وحي ایتدکمز نسنهلردن دندرلر
که قرآن اچنده بیان قلدق تاکه سن کندو زکدن بزوم اوزرمزه برنسنه دوزب سیلیسن
که بزقرآنده اني سکا بیورمدق تاکه اولره خوش کلب سني کندولره دوستطوتلر ودخي
بیردیکه وَلَوْلَا أَنْ ثَبَّتْنَاكَ لَقَدْ كِدْتَ تَرْكَنُ إِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيلًا إِذًا لَأَذَقْنَاكَ ضِعْفَ
الْحَيَاةِ وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا یعني یا محمد اکر بز سني صقلیوب حق
اوزره ثابت قلمسوز یقین اولدیکه سن بز انلردن یکا میلی ادیدك اول آرزولرن
برنه کتریدك وکرسن یا محمد اولره اولدد کلرن اشلییدك سکا دنیك دیرلرعذابنجا
اکي عذاب وسنلرده اولولرعذابنجه اکي طادیدق یعني بو وعید در رسوله اکر
انلره اویب بواشي قلسك ایرقلرعذابندن سکا زیاده عذاب اولنردي ز یره سبغمبر
درجسي ایرقلرمرتبسندن اعلاده هرشخصك پادشاه قتنده صوچي تقربنه
کوره اولر اول معقربلك ازاجو صوچي اول قبودن اراق اولنلرك کی اولو صوچندن
ارتقدر پس انك زجري دخي اکا کوره اولور اندن دخي بیردکه اندن هیچ
برکمسه یاردمجي بولمیاسن که عذاب سندن منع ایلیا ودخي بیردیکه وَإِنْ كَادُوا
لَيَسْتَفِزُّونَكَ مِنَ الْأَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا وَإِذًا لَا يَلْبَثُونَ خِلَافَكَ إِلَّا قَلِيلًا سبب
نزول آیت حیي ابن اخطب دخي اندن غیري یهودلر پیغامبر مدینیه کلجك انك اندن
طرغنه حسد قلدلر دلرکه یا محمد سن بلورسن که بو مدینه پیغامبرلر مکانن

دکلدر

دکلدر هیچ پیغامبر بونده قرار طوتمدي کل پیغامبرلك یري بلاد شامدر ابراهیم
دخي ولادیله ارض مقدسده اولردي اکر سنده اولر جلین پیغامبرسك انلرك مکاننه
وار رسول اول سوزله چقب ذي الحلیفه واردي انوردیکه اصحاب قتنه جمع اولدلر
اندن انتقال ادب بلاد شامه کده اول وقتده حق تعالی بو آیتي اندر ب بیردیکه
بدرستي یقین اولدیکه سني یرکدن حرکت اندر ب چقرلر مدینهدن شامه التلر وکر
سن چقاسن مدینهدن کده سن سندن صکره بولر دخي اکلنمیلر اول مدینهده الا اسهل وقت
اندن بولره عذاب ارشب کلي هلاك ادا وللردر و نکرو مدینیه وار انلرك سوزنه میل
ادب قنجسنه کتمه بزدن سکا دستور اولمینجه ودخي بیردیکه سُنَّةَ مَنْ قَدْ أَرْسَلْنَا
قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا یعني بزوم سنتمز اشبودر سندن اولرکی
رسوللرمز اچنده که کندو رددك قچان اول قوم رسوله عاصي اولب متابعت قلمسلر
انلري هلاك ایلرز اما رسوللري اچلرندن یکن هلاك اتمزز قچن رسوللري اچلرندن
کده اندن صکره اولره عذاب ولنزپس چون بزوم سنتمز بو یله وضع اولندي یا محمد
سن برو دلو دخي تبدیل تغییر اولر بولمزسن همان اکرو اول سنتمز اولکی اوزره ثابت
محکمدر ودخي بیردیکه أَقِمِ الصَّلَاةَ لِدُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنَ الْفَجْرِ إِنَّ قُرْآنَ
الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَكَ عَسَى أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا
مَحْمُودًا یعني یا محمد نماز وقتلره اقامت ادب دارا اتکل انك اوزرنه دایم ولغل کونش
وسط سمادن زایل اولدوغي وقت تا کجه کرنجه مراد بوندن ویلیله اکندو نماز در
وقرآن الفجر دکی ارته نمازدر و قرآن فجر اندن اتروردکه ارته نمازنده قران چوغرق
اوقنر وهم اکی رکعتده دخي چوق اوقمق فرضدر بدرستي صلوة فجر مشهوددر یعني
اول کندز فرشتلري ایله کجه فرشتلري دخي جمع اولب حاضر اولجق وقتدرکه کندز فرشتسي
کدرکجه فرشتسي کلور هنوز قوم ارته نمازن قلورکن قچان نمازدن فارغ اولسلر اول
کجه فرشتهسي اولکجه عملن الوب کوکه کدر اول کدنلر درکه اي بزم ربمز دقودق
کندك سنك قوللروکي سکا عبادت اچنده یکن ودخي بیردي اول رسولنه کم یا محمد
طور کیجده ایقود رصکره بر زوقت رتکیچون عبادت ایله کم اول سکا زیاده خاص
فضل اوله تاکه سنك اول ربك سني اول مقام محموده حشر ایلیه که اول مقام شفاعتدر

روایتدر ابا سعیدخذ ریدن اید داشتدم رسولدن ایدر دیکه مقام محمود اولدرکه
الله تعالی ایمان اهلندن برقومی بنم شفاعتمله چقره کتوره لر انلری بر ایرماقه که اکا
نهر الحیوان درلر انلری انک اچنه برغلر انلر انک اچنده بتلر نتکم اراك اغاجی بتر اندن
چقربا وجماغه قویا لر النلرنده برسطر یازوا وله یازلمشکه بولر حق تعالی نك ازادلولریدر
جهنمدن اوجمق اهل انلری بللرکه اولجهنمیلردر بس اول نشنه اولره مشقت کله ر
دلیلرکه اول نشان اولردن کده بولر دخی بابورسز اوللر حق تعالی اولردن انی محو ایده
کروقلن اهل جنت کبی اوله بس مقام محمود اول مقام شفاعتدر شول قدر شفاعت
قله اولکه لر آخرکیلر اکا غبطت ادب حمد وثنا قلالر ودخی اول وقتکه مدیندن چقدی
کتمکیچون قصد اتدکده حق تعالی بیردیکه کرومدینیه کره امرایلدی اول وقت دیه
وَقُل رَّبِّ أَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَل لِّي مِن لَّدُنكَ سُلْطَانًا
نَّصِيرًا یعنی ایت یا محمد بنم بو مدینیه کرمکا کومی صدق اوزره کرمکلك قل ومدیندن
مکیه چقمقلغومی دخی صدق اوزره چقمقلق قلی ویر دخی بنم بو دینه کرمکلکومی
ثبات اوزره قلی ویر وعز وشرف واسلامی اظهار قلمق اوزره قلی ور اندن چقب کعبه
کرمکدن بنی صقلیوور وقبره کرمکلکومی صدق اوزره قل وچقمقلغومی دخی صدق
اوزره قل ودخی دیندن چقمقلغوم سنك طاعتك وعبادتك حقلرلرینه کترمك
اوزرنه چقمقلق قلی ویر دخی بنی کرکلو طاعتك وعبادتك اچنده صدق اوزره قلی ور
وچقرغل بنی اولنهی منکر اشلردن صدق اوزره وهریره که بنی کوره سن صدق اوزره
کورکل وهریردن که بنی چقارسن صدق اوزره چقرغل که منافقلر کبی اکی یوزلو اولا
انلردن اولمیم ودخی سنك قتکدن بکا ظاهر حجتلر قلی ورکه انرکله مخاصملر اوزره غالب
کالم ودخی بر ملك قوی بکا یولداش قل که انوکله بکا ضرر ایرمکه قصد ادنلری منع ادهیم
ودخی بیر دیکه وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ
مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا یعنی ایت یا محمد حق کلدی
اسلام قرآن ظاهر اولدی وباطله اهل باطل هلاك اولدیکه اول شرکدر اهل شرکله آرتق
اکا قرار ودوام یقدر عبدالله بن مسعود ایدر اولکون که رسول مکه فتحی ادب اچنه کردی
کعبنك چورسنده اوچ یوز التمش پوت واردی رسول برچبق النه الدی انلری دورتردی

دیردیکه

دیر دیکه حق کلدی باطل هلاك اولدی بد دستی باطل قندر که اوله هلاك اولجدر
بس برانددرك قرآندن شول نسنینی که اول شفادرنچه یولن یا وقلب کورا ولمشلری
یولکستر بکوزلو قلحد رکوکلاردکی کفر شرك رنجلرنه دخی دوادر صبر واوزرنه اوقنسه
صحت ورریا زحمتن کیکرایلیو ورور ودخی نعمت رحمت درکه عذابدن قورترب امین قلر
شولریکه اکا ایمان کترب تصدیق ده اما بوقرآن انمکلك زیاده قلمز اول شرکلره الا
زیانلولق ومغبونلق ارتردزیره هرآیت کلدکجه انکار ادرلر هر انکارلری مقابلسنده
زیاده عقوبتلر وعذابلر حاصل الودبوندن زیانلو مغبونلق دخی نه اوله ودخی بیردی
که وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنسَانِ أَعْرَضَ وَنَأَىٰ بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ يَئُوسًا
قُلْ كُلٌّ يَعْمَلُ عَلَىٰ شَاكِلَتِهِ فَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ أَهْدَىٰ سَبِيلًا یعنی قچن اولکافرلره بز
دزقلرنی بولادب دنیدن عذابلرن ومختلرن اولرن کترسوز بزه یالورب دعا قلمدن
اعراض ادرتکبر وتعظم ادوب کندو طرفن طوتب بزه تقرب قلمقدن وایماندن اراق
اولرلروکردکلکلری اطاراولب بدنلرنه مرض سقم واقع اولسه دعا قلورلر تچان
اجابت اولنمغی اولردن تاخیر اولنسه امیدلرنی قطع ادرلر مؤمنلره کرکمزکه دعالرنك
اجابت تاخیر اولندیغیچون امیدلرن کسوب دعالرن ترك ادرلر بلکه دایم کجه کندز تضرع
برله دعای ترك اتمیکه هر دعانك اجابتنك وقت واردرکه منتظر اولب مترقب اوله حق
تعالی یه اعتقادنی کرکلو قله ودخی بیردیکم ایت یا محمد هرکشی کند وطبیعتنه وخلقتنه
وکندوکندویا اختیار لایق کوردکی وجه اوزره عمل ادر بس سزك ربکزکی بلجدرکه
قنغکزدین یوننندن صوابلودر وحق اوزره سزدن قنغکز دروبارن فعلکوره کوز
سزه جزا قلیجی ولدرکرك خیردر کرك شر ودخی بیر دیکه وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ
مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُم مِّنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا عبدالله بن مسعود ایدر وقارده برکز رسولله
مدینه نك کنلکنده یوردوم رسولك النده برخرما بداغی واردی النده طوتب طیانردی
کلدی بریهودلر جماعتنه اوغریب کچدی اول یهودلر بربرنه درلرکه بوکا روحدن سؤال
ادك بعضلر درلرکه صورمك ولاکه اندن برسوز کله سز آنی کره کوره سز بعضلری درلر
البتده صورون اولردن برسی طروکالب دیدیکه یا اباالقاسم روح نه نسنه در رسول سکوت
قلدی بن ایتدم که رسوله وحی اولنرچون اول حال کشف اولندی باشن قالدرب بو آیتی

اوقدي يعني حق تعالى بيردكه يا محمد سكا روحدن سؤال ادرلرسن ايتكم اول روح بنم
ربمك امريدندركه اول بلورسزه اندن علم ويرلمدي الا آز ويرلدي ليكن بو سؤال اولنردوحده
اختلاف اولنديكي ابن عباس ايدر اول جبرائيلدر اما علي ايدر اول بر فرشتهدركه انك يتمش بيك
يوزي وار هر يوزنده يتمش بيك دلي وار هر دليله الله تعالى يه تسبيح ادر مجاهد ايدر
روح بر مخلوقدر آدم اوغلني صورتنده انلرك اللري وآيقلري وباشلري وار فرشتهدكللر
آدم دخي دكللر كه طعام ييلر سعيد بن جبير ايدر اول روح بر خلقدركه هيچ الله تعالى بر نسنه
يرتمديكه اول روحدن اولو اوله ٢٦ عرشدن ارتق اكر دلسيدي يرلري كوكلري بر لقمه ادب
يوديدي اني يوتمغه قدرتي يتيدي وجسمنك خلقتي فرشته خلقتي كبيدر وصورتي آدميلر
صورتي كبيدر قيامت كوننده عرشك صاغ يانندن طورسر بو كونكي كونده برده لر قتنده حضرته
اندن يقينرق كمسه يوقدر يارن قيامت كوننده دخي اندن يقينرق كمسه اولميه ودخي
اهل توحيدك شفاعت قلنلردن بر دخي اول اوله اكر انوكله قلن فرشتهلر ارسنده نوردن
حجاب اولميادي كوكلر اهلي آنك نورندن كونيدي بعضلر ديلركم روح قاندر كورمزمسن
تجان بر حيوان اولسه اندن قان قلمزكدر بعضلر ديلركه روح حيوانك نفسدر ذيره
تجان بر كمسنك نفس طوتب چقمغه قومسلر في الحال اولور وبعضلر ديلركم روح بر
عرضدركه كورنمز بعضلر ديلركم اول بر جسم لطيفدركه بدن انكله قايمدر بعضيلر ديدلر
كم اول معنيدركه انده نور دخي طيب وعلو علم دخي بقا كلي جمع اولمشدر كورمزمسن كه تجان
اول معني انساندا موجود اولسه بو صفتلرله موصوف ولر تجان اول معني بدن انساندن
خروج ايسه بو صفتلر دخي كلي معدوم ولب اندن زائل اولور اما قوللرك يكركي اولدركه
انك كيفيتني وعلمني الله تفويض ادهلر ديلركه اول نه جوهردر آني الله بلور اندن غير كمسه
بلمز هم اهل سنت جماعت قولي دخي بودركه هيچ بر كمسه انك نتلكنه مطلع اولمدلر نه مقرب
فرشتهلردن نه مرسل پيغامبرلردن انوكچون ديدي حق تعالى رسولنه ايت يا محمد اول روح بنم
ربمك امريدندر سزه ويرلمدي الله قتنده غي علمدن الا آز ويرلدي پس انك نتلكن كمسه بلمز
الا الله بلور دخي اول كمسكم حق تعالى اكا بلدرمش اوله ودخي بيرديكه وَلَئِنْ شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ
بِالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا وَكِيلًا إِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ
كَبِيرًا يعني حق تعالى بيوردركه يا محمد اكر بز دلسوز تشول روح علمني سزدن منع اتدوكمز بني

اول سكا

اول سكا وحي اتدوكمز قرآني دخي كوكلدن ومصحفلردن محو ادب كتريدك اندن صكره
بر كمسه بولميادك كه سكا بوين اوليدي اول قرآني سكا كتريدي ليكن بز آني محو ايتمكي ويلمدك
ربك سكا رحمتي قلب كوكلدن اول قرآني ثابت قلدي دخي مؤمنلر كوكلندن تا كه آني اوقيوب
انوكله عمل ادهلر بدرستي الله تعالى نك سنك اوزركه الو فضلي واردركه سكا اندردي
عبد الله بن مسعود ايدر ديكه اقولك قرآني كتورلمزدن اوك كه قيامت قوپمز الا اول وقت كه قرآن
كتورله دلركه مصحفلردن خود كترله بو كوكلردكي بجه اولوردكه اولكوكلردكي دخي كجه
يتدقلري وقت چكلب كترله كوكلردن يكا صباح طورلر كوكلرنده بر آيت قرآن صقلنمش
قلميه مصحفلرده دخي بولنميه بو خلق شول حيوان كبي قللر اشعار اوقومغه ونسلر ودخي بيردي
كه قُلْ لَئِنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ
لِبَعْضٍ ظَهِيرًا بو آيتك سبب نزولي بو يديكه كافرلر قرآنه انكار ادب ديرلردكه دلرسوز بو نجلين
بز دخي دوزرز ذيره بو دكلدر الا اوتكلرك دزملريدركه بولر اوكرنب اوقدلر حق تعالى
اولري تكذيب قلمغچون بو آيتي اندرب بيورديكه ايت يا محمد اولكافرلره اكر جميع انس جن
اتفاق ادب جمع ولسلر انك اوزرنه كم بو قرآنه بكزر بر نسنه كتورلركم نظم نسق بو نجلين
اوله كلام موجز مختصر وله هر آيتك تحتنده بو نجه معاني واسرار مندرج اوله احكامدن
وحدوددن ودخي اچنده بو قصصلر واخبارلركه ذكر اولنمشدر بو كلسيله تناقضدن
عاريدر اولمشك واولغات علم كلي بونك اچنده ورا ولر بوكه بكزر نسنه كتورچكلردكلر زيرا
بو قرآن معجزدر مخلوق دكل حق تعالى نك قديم صفتلرندندر اكر اولركلي بر بر نه معاون
اولب جهد دخي ادرلرسه اكا بكزر كتورمزلر ودخي حق تعالى بيرديكه وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ
فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا يعني تحقيق بز بيان قلدق بو خلقيچون
اشبو قرآن اچنده هر نوعدن حلال وحرام كبي وحدود واحكام كبي وامر ونهي ووعد ووعيد
كبي واعتبارات تنبيهات كبي الا بو كافرلر اندن اعتبار ادب متنبه اولمقدن امتناع قلدلر
آني قبول اتميب التفات قلمدلر ابتدن اول انكار اوزره ثابت اولب طوردلر وَقَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ
حَتَّى تَفْجُرَ لَنَا مِنَ الْأَرْضِ يَنْبُوعًا أَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِنْ نَخِيلٍ وَعِنَبٍ فَتُفَجِّرَ الْأَنْهَارَ خِلَالَهَا
تَفْجِيرًا أَوْ تُسْقِطَ السَّمَاءَ كَمَا زَعَمْتَ عَلَيْنَا كِسَفًا أَوْ تَأْتِيَ بِاللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ قَبِيلًا يعني اول
كافرلر ديلركه يا محمد بز سكا اقرار كتوربكرچكلمز تا سن بزه بو يردن بكا رلر آقتميجه يا خود

سنك بر بستانك اولمينجه كه ايجى خرما واوزوم اغاجلري اوله دخي اول اغجلر اراسنده اقار ايرمقلر
اوله ياخود اشبو كوكدن بر پاره سن بزوم اوزرمزه طوقيجى دوشروب بزي تپه ليا سن ياخود الله
شيله فرشتالره معاينه كتره سن كه سنكيجون طانقلق ويره لركه سن پيغامبرسن اويكون لك
بَيْتٌ مِنْ زُخْرُفٍ اَوْ تَرْقٰى فِي السَّمَاۤءِ وَلَنْ نُؤْمِنَ لِرُقِيِّكَ حَتّٰى تُنَزِّلَ عَلَيْنَا كِتَابًا نَقْرَؤُهُ قُلْ سُبْحَانَ
رَبِّي هَلْ كُنْتُ اِلَّا بَشَرًا رَسُولًا ودخي ديدلركه سنك ايتوندن بر اولك اولمينجه يا كوزومزه قرشو
كوكه چقمينجه بز سكا ايمان كترر دكولز وچقد وغكه انا نمزز تا بزوم اوزرمزه بر كتاب
بله اندرمينجه كه آنك اچنده يازلمش اوله بوكه سزمتابعت ادك ديو بر كند ومز اوقيا وز
كوره وز اندن انانوز حق تعالى بيرديكه ايت يا محمد بن تنزيه ادرم اول ربوم بو ديدكلريكز
اشلمكدن عاجز اولمقدن كه اول آني اشلمك دلسه اشلر قادر در ليكن شونيكه اقتراح ادب
الزامله دليلار آني برنه كتورمزبن دكلم الا سزجليز آدم اوغلانيم بو سزدلدكوكز اول نسنلردكلكه
بشرلركا طاقت يته الله تعالى رسوله بلدرديكه انلرك مرادي بو نسنلري دلدكلرندن
ايمانه كلمك دكل بلكه عناد لرندن در وحجتله الزامدر اكر مرادلري ايمانمش سه قرآن
انلره معجزات يتردي وآي كوكده اكي پاره قلدق اشارتكله وپرمقلرك اراسندن چشمهلر
اقدق كوردلر اكر ايمانه رغبتلري وارمش سه اولقدر نسنه اولوره كفايت ايدردي اما اولر
مطبوع القلب در مقصودلري سنوكله الزام حجتدر رهمان ودخي بيرديكه وَمَا مَنَعَ النَّاسَ
اَنْ يُؤْمِنُوا اِذْ جَاۤءَهُمُ الْهُدٰى اِلَّا اَنْ قَالُوا اَبَعَثَ اللّٰهُ بَشَرًا رَسُولًا قُلْ لَوْ كَانَ فِي الْاَرْضِ
مَلٰۤئِكَةٌ يَمْشُونَ مُطْمَئِنِّينَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاۤءِ مَلَكًا رَسُولًا يعني حق تعالى بيرركه
يا محمد بو اهل مكهنك ايمانه كلمكدن امتناع قلدقلري اولوره قرآن ومحمد كلب هدايت طريق
ظاهر اولدقدن صكره شوندن ارتق حجتلري يوق كه ديدلر الله تعالى رسول بزه آدمي كوندردي
قندن فرشتالري واركن سن ايت يا محمد اولوره كم اكر بو ير يوزنده ساكن لنب مقيم اولب
يورينلر فرشتلر اولسه بز اولوره كرو رسول فرشته كندرديك پس فرشتلره فرشته انز وآدميلره
ادم كندرلور چون رسول انلرك اوزونه بو آيتا وقدي ولكنا فرلرد دلركم بيس كم طانقلق
ورسركه سن الله تعالى نك رسولسن حق تعالى بو آيتا اندرب بيرديكه قُلْ كَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيدًا
بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ اِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا وَمَنْ يَهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضْلِلْ فَلَنْ
تَجِدَ لَهُمْ اَوْلِيَاۤءَ مِنْ دُونِهِ وَنَحْشُرُهُمْ عَلٰى وُجُوهِهِمْ عُمْيًا وَبُكْمًا وَصُمًّا مَاْوٰيهُمْ جَهَنَّمُ

كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَاهُمْ سَعِيرًا يعني ايت يا محمد سزكله بنم ارامده بنم رسول لكومه طانق
حق تعالى كافيدر ديتركه بدوستي اول قوللرينك هر احواللرنه مطلع دركور ربلور كاخفي نسنه
يوقدر هر كيمكم الله تعالى اكرام ادب اكا اسلامه توفيق ويردي هدايت اوزره وطريق صواب
اوزره اولندر وهر كيمكم حق تعالى مخذول قلب اكا اسلامه توفيق ويرمدي سن انلره
بر معاون بولمزسن كه الله دن غير انلري ضلالتدن هدايته كتوره ودخي بز انلري يارن
قيامت كوننده يوزلري اوزرنه قپاروز بو حالده كم كوزسز ودلسز وصاغر اوللريوزلري
اوزرنه بز انلري جهنمه سردورزكه اول قرار طوتجق يرلري جهنم اوله هر كزكه يالكلري
ساكن اوله كرو طوتشمقلرني زياده قلاوز مقاتل ايدر يعني تچنكم اودانلري يوب اتلري
دريلري كوينه كده همان سكوكلري قله كمور كبي دخي اودسيز كبي ساكن اوله اندن صكره
دريلري كرو بتكلنه بشليا اوركروطوتب يالكلنه قرشو نياده اولدغي اولدي اكر ديرلرسكه
بو نجه آيتلرده حق تعالى بو كافرلرك اول عذابلري كورمكلكيني واشتمكلكلرني واندن سلمك
اثبات ادب بيان قلمشدر بونده نته وصف ايلديكم كوزسز ودلسز وصاغر اوللر ابن عباس
ايدر يعني كوزلري بقب بر سونجك نسنه كورميلر ودللري بر حجت سيليومية وقولقلري
بر نجات خبرين اشتميه پس همان كوزسز دلسز وصاغركبيدر بعضلر دخي ديدلركم شول
طامودن قامو نكرني برليوجلر چقب كافرلر قلدقدن صكره كه طامونك طبقلرين بركدب
قپولرين مهرليلر اندن صكره كلي كوزسز ودلسز وصاغر اوللرنه سيليلر ونه اشدلر ودخي
حق تعالى بيرديكه ذٰلِكَ جَزَاۤؤُهُمْ بِاَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاٰيَاتِنَا وَقَالُوا اَئِذَا كُنَّا عِظَامًا وَرُفَاتًا اَئِنَّا
لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ قَادِرٌ عَلٰى اَنْ يَخْلُقَ
مِثْلَهُمْ وَجَعَلَ لَهُمْ اَجَلًا لَا رَيْبَ فِيهِ فَاَبَى الظَّالِمُونَ اِلَّا كُفُورًا يعني اول عذابلر جهنم
اچنده اول عمللرينك عقوبتي وجزاسيدر وربدكمز قرآنه ومحمده انكار ادب ديدلركه يعني
اشبو اتموزسكوكمز چوريب طپراق اولدقدن صكره كرو يكي يارادلب آدم اولب طروب كلورز
بونه اولجق نسند ردبيب بعيدلرك انكار ادرلردي حق تعالى ايدر بولره قرآنده خبر ويلمدميكه
اول الله تعالى كه كوكلري ويرلري يرتدي قادردر كه اولمدن صكره كرو اول كلين يردب
آدم ايليه اما اولره حق تعالى بر وقت معين قلمشدركه ايمان اولنلرك انك اولجغنه كمانلري
يوق البته اولسرها مشركلر اكا ايمان كتورمكدن امتناع ادرلر البته شول كفرلري اوزره

اوزره ثابت اولرلر ودخي بيوردي كه قل لو انتم تملكون خزائن رحمة ربي اذا لامسكتم خشية
الانفاق وكان الانسان قتورا يعني يا محمد اكر سز بنم رحمتم ورزق خزينه‌لرنك مفتاحنه مالك
اوليدكز الوكز ارشيدي بخل ادب آني دخي برك طوتيدكز انفاق ايتمكدن امتناع ايدكز ديرو
قورقسندن كه بو بيچاره آدم اوغلي غايت ممسك بخيلدر ودخي بيوردي كه ولقد آتينا موسى
تسع آيات بينات فسئل بني اسرائيل اذ جاءهم فقال له فرعون اني لاظنك يا موسى مسحورا
يعني حق تعالى بيوردي كه بز موسى يه طقوز علامت ويردك كه غايت واضح حجتلر ديو اول قوم اوزرنه
وانلري طغرو يوله قولوز ايچلر ديو اول طقوز آيتدن اكسي قزلقله يمشلري اكسلمك قزلق يرته
اهلنه ويمش نقصى اولمق شهر اهلنه واقع اولدي وبشي دخي طوفان وچكركه وكوه وقربغه
وصولري قان اولمقدر وبري موسي نك اليدر كه آق نور كبي چقاردي كستردي وبري دخي عصادر
كه براغاج اژدها اولور بولرك تحقيق كلي اعراف سوره سنده بيان اولنديدر وايدي صفوان
بن عسال دن ايدر بر يهود كندو صاحبنه ديدكه كل بونله وره لم اشبو پيغامبره اشبو
آيتدن صوره لم اول صاحبي اول يهوديه ديدكه هاي بوكه پيغامبر ديمه اشيدي سي اولرسه
درت كوزي ايله سونر يعني قتي شاذ اولر طوردلر كلدلر صوردلر كه بو آيتك معنسي ندر رسول
ديدي اولدر كه الله تعالى يه شرك كتورميسز الله تعالى حرام قلديغي نفسي اولدرميسز
الا حق شرعله واجب اولديغي يرده اولدرسز ودخي اوغرلق وزنا قلميسز وربا يميسز
دخي بر كمسه محصنه عورته زنا ايله سيلميسز دخي بر صوچسز كمسه‌ي غمازلق ادب سلطانه
اولدرتميا سز ودخي جمعه ارتسنده حددن نفسكزه ظلم ايتميسز اول يهوديلر ايلرو كلوب
رسولك الزلرين اوپديلر ديدلر كه بز طانقلق ويررز كه سن حق پيغامبرسن رسول اولره ديدكه
پس نه سنندر كه سزي منع ايدر اسلامه كلمزسز اولر ديدلر كه بدرستي داود پيغامبر ربنه
دعا قلبدر ديدكه كندو ذريتندن پيغامبر اكسك اولميه قورقرز كه بر پيغامبر چقه يهودلر
اكا متابعت قللر بزوم اوزرمزه غالب اولرلر ديو اولدره‌لر ودخي حق تعالى بيوردي كه يا محمد
صور بني اسرائيلك مؤمنلرنه كه اهل كتابدر اشبو آيتدن شول وقتكه موسى اولره كلدي اول
فرعون لعين ديدي اول موسى يه يا موسى بن سني ظن ايدرن كه سن سحر ايتمشسن عقلك زايل
اولمش مغلوب العقل اولمشسن چون ايله ديدي حق تعالى خبر ويردي كه موسى دخي اكا انده ديدي
نتكم بيوردي قال لقد علمت ما انزل هؤلاء الا رب السموات بصائر واني لاظنك يا فرعون

مثبورا

مثبورا يعني موسى ديدي كه يا فرعون تحقيق سن بلورسنكه بو آيتلري وبو علامتلري اندرمدي
الا كوكلرك ويرلرك خالقي اندردي كه علامتلردر ظاهر آنك وحدانيتنه وبنم رسالتمه اما سن
بلورسن عنادكدن انكار ايدرسن تحقيق بن بلورم كه يا فرعون سن ملعون سن هلاك اولمشسن
وبوندن صكره بيوردي كه فاراد ان يستفزهم من الارض فاغرقناه ومن معه جميعا
وقلنا من بعده لبني اسرائيل اسكنوا الارض فاذا جاء وعد الاخرة جئنا بكم لفيفا
وبالحق انزلناه وبالحق نزل وما ارسلناك الا مبشرا ونذيرا وقرآنا فرقناه لتقرأه على
مكث ونزلناه تنزيلا يعني اول فرعون ديلديكه موسى ع بني اسرائيلله اوزرلرنه غالب
اولب سرچدبا ولمصر يرندن واردندن وفلسطيندن چقره كده بز آني غرق ايلدك جميع بلسنده
كم وارسه بله ير يوزندن اولورن خالي قلدرق اندن صكره حكم ايلدك اول بني اسرائيله موسى يله داول
فرعونيلرك يورتلرين سزه ويردك اندن ساكن اولنك چنكه اول آخرت وعده سي كه اول قيامت
كونيدر كلكزي كافر ومؤمن مطيع عاصي قرشدر بجمع ايدوز ودخي بلكلكه بز جبرائيل سكا حقيله
اندردك اول حق بيان اتمكيچون اندي كه اول قرآندر ودخي بز سني كندردك الا مؤمنلره بشارت
قلمغيچون اوچماغله وكافرلري قرقتمغيچون طاموله ودخي جبرائيلله سكا قرآن تفريق اوادب
آيت آيت وسوره سوره اندردك تا سن آني بو خلق اوزرنه تأني وترتيل برله اوقياسن
يكرمي يل اچنده انلر آني اشدب فهم ده لركليلر وكوكلرنده حفظ ادب صقليلر ودخي
بيوردي كه قل آمنوا به اولا تؤمنوا ان الذين اوتوا العلم من قبله اذا يتلى عليهم يخرون
للاذقان سجدا ويقولون سبحان ربنا ان كان وعد ربنا لمفعولا ويخرون للاذقان
يبكون ويزيدهم خشوعا يعني يا محمد ايت اول كافرلره كم كرك سز اول قرآنه تصديق
ادك كرك ايتمك الله تعالى غنيدر سزك ايمانكزدن وتصديقكزدن اكا منفعت يوق
بو اكنك دخي ثمره سي سزه راجع اولور اكر خير وكر شر بدرستي شولره كم علم كتاب ويرلدي
بو قرآندن اوك كه اولر اهل كتابك مؤمنلردر ديچن بو قرآن اولرك اوزرنه اوقنسه انلر
آني بلرلركه حقدر يوزلرين يره قيوبن اول الله سجده ايدرلر درلركه اي بزوم ربمز بز سني
تنزيه ايدرز شول نسنه‌لردن كه سنك شانكه لايق دكل بدرستي بزوم ربمزك وعده‌لري
تقدير اولنمشدر البته اولجقدر ودخي يوزلري اوزرنه دوشب اغلشورلر الله تعالى يه
تواضعلرندن ومسكنتلرندن ارترلر شول ايمانه كم حق تعالى فضل ادب انلره رحمت قله

ودخی بیوردیکه قُلِ ادْعُوا اللَّهَ أَوِ ادْعُوا الرَّحْمَنَ أَيًّا مَا تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى وَلَا تَجْهَرْ
بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتْ بِهَا وَابْتَغِ بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ابن عباس ایدر برکیجه رسول علیه
الصلوة والسلام سجده قلدی سجده سی اچنده یا الله یا رحمن دیو نیاز ادردی ابو جهل
لعین اشدب ددکه کورك بو محمد دیکه بزی الهلرمزدن منع ادرکند و طورمش ایکی اله بله دعا
قلور حق تعالی بو آیتی کندرب بیردیکه یا محمد ایت که سز کرك الله دیو دعا قلك کرك رحمن
دیو دعا قلك هر قنغی آدله که دعا قلسز کرکلودر انك کرکلو آدلری وی یوجه صفتلری
وار ودخی بیردیکه یا محمد نمازکده قرائتکی اکنده جهرله اوقمه ایکن کزلو دخی اوقمه بلکه
اول ایکسنك اراسنده اقتصا قلغل ورتا طریق طوتغل بنك قضیه سی بو یدیکه رسول
مکده یدی اصحابیله نماز قلردی تچن اوازن کترب قترق اوقسه مشرکلر اشدب قرآنه
سوکرلردی ابجد دلردی اکرا کل اقسه اردنده غیلر اشتمزلردی حق تعالی بو آیتی اندرب
بیردیکه یا محمد اوقملغوکی ایکن قتی ایلیمه کم مشرکلر اشدب سنی انجدلر ایکند دخی سترله
اوقمه کم اردکده اصحابك اشتمیلر بوا کنك اورتا سین طوت بعضلر دلرکه بنك معنسی
اولدرکه یا محمد نمازکك بعضسنده جهرله اوقمه دخی کل نمازکده سترله دخی اوقمه اورتا
طریق طلب ایله که بعضنده جهرله اوقیاسن و بعضسنده سترله اوقیاسن پس کندز نمازنده
که اویلیله اکندو نماز در اخفا یله اوقدی اندن اتروکه کافرلرك انتشار و قتدر اشدب
اذا اردلر زحمت وردلر اما اول کیجه و قتلریکه اوج وقتدر اخشامده و یتسوده و ارتده
انلرك شغل و اجتماع وقتدرکند و قیولری اولور انلره مقید اولمزلر و صباح وقت
خورو وقت غفلتدرکه ایقو مستولی اولب غافل اولورلر اندن اتروانده جهرله اوقدی
ودخی بیردیکه وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ
يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا بو آیتك سبب نزولی بو یدیکه چون اول کچن آیت
اندیکه حق تعالی بیردی کرکسه الله دیو دعا قلك کرکسه رحمن دیو قریش کافرلری دردلر
که بو محمد شمدیدکن برآله دعا قلردی بو کز ایکی آله دعا قلور رحمن دیو اوقر براول عمامه نك
صاحبی مسیلمهٔ کذابدن ارتوق دخی رحمن بلمزز آنی بلورز مکر که محمد اکا دعا قلور حق تعالی
بو آیتی اندرب بیوردیکه ایت یا محمد بن حمد و ثنا قلرم اول الله که نکم بکا بلدردی انك
ولدی یوقدرکه اندن صکره ملکن میراث یه دخی ملکنده شریکی یوقدرکه عظمتله

آنلك اوزرنه غالب اوله ودخی اکا ذلت واقع اولمزکه برولیه و برناصره محتاج اوله
که آنی کرو عزته اولشدوره معاونت قله ودخی تعظیملغل آنی شیله که تعظیم تمات آنی واجبدر
دیمکله که انك شریکی وار دردوا اولادی وار دردا اول منزه در و مقدسدر اهل و اولاددن
شریکدن روایتدر ابراهیم بن حکیمدن اول دخی اتاسندن آسنو خبر وردکه برکشی کلدی
رسوله دردیکه یا رسول الله بنم چوق بورجم وار ودخی چوق غصم وارکه هیچ فرح
بولمزم رسول اکا دیدیکه وار بنی اسرائیل سوره سنك آخرنی چوق اوقی یعنی قل ادعوا الله آیتی
تا آخرندکن تمام اوقی اندن صکره اینکه توکلت علی الذی لا یموت حق تعالی سنی بورجدن
و دخی غصلردن خلاص قله سورة الکهف کلها مکیة غیر آیتین مائة و احدی عشر آیات

بسم الله الرحمن الرحيم

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَى عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا قَيِّمًا یعنی حق تعالی بیردکه
قوللری اکا حمد ادهلر دیلرکه شکر الوهیتی اول الله تعالی نکدر قول و رسول محمد اوزرنه
کتاب اندردیکه اول قرآندر آنی مختلف و متناقض اندرمدیکه خلق آنی فهم ایتمیب خطالره
و غلطلره واقع اوللریکه آنی استقامت اوزره و کندن اولروان کتابلره موافق اندردی
و انلری کرچکلیوجی قلدیکه حق تعالی نك کلامیدر مخلوق دکل ودخی بیردیکه لِيُنْذِرَ
بَأْسًا شَدِيدًا مِنْ لَدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ مَاكِثِينَ فِيهِ أَبَدًا
یعنی بو قرآن اندردی اندن اتروکه اول کافرلری انذار ادب قورقوده قتی عذابلرله
الله تعالی قبلندن و انك قتندن و بشارت ادب مشتلیا اول مؤمنلره کم عمللر
اشلدلر انلر و کچون جنت اچنده کرکلو ثوابلر و مرتبه لر وار بو حالده کم انده مقیم و
ابدا زوالی و کرو چقمقلغی اولمیا و دخی بیردیکه وَيُنْذِرَ الَّذِينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا
مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِآبَائِهِمْ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ إِنْ يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا
یعنی دخی تخویف ادب قورقده شولریکم اول مشرکلردن نصاری و یهوددن اول الله تعالی نك
اولادی وار حال بودرکه بلمدن بو سوزی جاهللقلرندن سویلدلر بو سوزیکه بولر
سویلشدلر حجتلرسز دلیلسز اشد و کلب آتلرنه تقلید ادب سویلدلر حال بودرکه بو کلام
اوزده اول اتالرنك دخی حجتلری دلیللری یوق اولردخی جهللهٔ سویلدلر پس بو کلمه
کم انلر سویلدلر الله ولد اطلاق اتدلرکی اولو کلمدرکم اغزلرندن چقردکلدر اول

اجرا حسنا

ذ دیلو

سیلدکاری کلامم الا کذب اقرار ددر حق تعالی بوجدر بر بیدا اندن که اولر وصف
ادرلر ودخی الله تعالی بیوردیکه فلعلك باخع نفسك علی آثارهم ان لم یؤمنوا بهذا
الحدیث اسفا یعنی حق تعالی تسلی قلب رسولنه بیوردکه یا محمد اوله که سن نفسکی هلاك
ادەسن انلرك عملرنه بقوب که بو قرآنه تصدیق ادب انماز لر اول حیوة دنیایه مغرور
اولب آخرت ترك اتمشلر ددر ودخی بیوردیکه انا جعلنا ما علی الارض زینة لها لنبلوهم
ایهم احسن عملا وانا لجاعلون ما علیها صعیدا جرزا ام حسبت ان اصحاب
الكهف والرقیم كانوا من آیاتنا عجبا یعنی بددستی بز بو یریوزنده نکه قلدق بو نباتلردن
واغاجلردن وارمقلردن وکروقان نسنه لردن کلسن بو یریوزنه بر زینت بزك
قلدق تا که ابتلا قلوز کوروز بو خلقك قنغنسی بزه توجه ادب عملنی اخلاص ادر
ودنیادن اعراض ادر وقنغنسی یوینی بزدن اول دنیایه دونب انك زینتنه الدنربدر سنی
بز اول یریوزنده نه وارسه کلسن قرودبن آنی شیله ایلیسرز که هرکز انده بتمیه شیله
خالی بدزیر اوله ودخی یا محمد سن ایله صنرسن که اول مغاره اهلی ورقیم اهل بزوم
آیاتلرمزدن برعجب نسنه دبولر عجب دکللر بلکه بزوم آیاتلرمزده بولردن دخی
عجبرق یرلر وکوکلر وآی کونش وطغلر ودکزلر عجایبلر درکه هر برنده بو نجه
اسرارلر وحکمتلر وار واول رقیمده اختلاف قلدلر که نه نسنه در اما اول که مناسب
وصحیح قولدر اولدر که سعید بن جبیر ددی رقیم بر لوحدر قلایدن که انك
اوزرنه اول اصحاب کهفك آدلری وقصنلری یازلمشدر اول مغارەنك اغزنده
قونلمشدر روایتدر ابن عباس دن قریش قوم جمع اولدلر ابو جهل بن هشام دخی
امیه وابی خلفا وغلنلری ودخی اسود بن عبد المطلب دخی غیری بولرك کبی بش کشی
سحب مدینه یهودلرنه کندردلر که وارك انلره صورك اشبو محمد دن وانك
امرندن وصفتلرندن که بزم ارامزده ظاهر اولدیکند ویهرسل پیغامبرن دیو زعم ادر
آدی محمد ددفقیر دریتیمدر چون اول بش کشی مدینیه کلدلر اول یهودلرك الولری
وعالملری قتنه کلدلر کوردلر کم انلرك بیرلملری کورن اولمش جمع ولمشلر کلدلر اول محمدك
امرندن وصفتلرن اکابیان قلدلر اول یهود عالملری آنی اشدب ددلرکه بز آنی توریتده
نشول ددکوکز صفتلر اوزره بولبطرورز اشبو زمان دخی انك زمانی در لیکن ورك

ایزن

اندن اوچ نسنه دن صورك اکر اکسندن خبر ورب اوچنجی سندن خبر ورمیسی ولرسه
بلك که اول حق پیغامبردر اکا متابعت ادوك بز بو اوچ نسنه دن مسیلمه کذابه صوردق
هیچ برن بلمدی سزایلد زعم ادرسزکه مسیلمدن تعلیم ادورك اکا اصحاب کهفدن
صورك ودخی ذو القرنیندن صورك که انلرك قصنلری اشبودر دیو انلره حکایت
ادیوردلر ودخی ددلرکه بر دخی روحدن صورك اکر سزه آزدن چوقدن اول
روح جوابندن نسنه ورسی اولرسه بلك که کذابدر دیس اول کلنلر آنی اشدب
شاد اولدلر دوندلر کرو اول شیاطینلری قتنه کلدلر که انلری کندردیلر ددی اول
ابو جهل لعینه کرو قلن اصحابله خبر وردلر انلر دخی اشدب فرح قلدلر جمع اولب
طوردلر رسول قتنه کلدلر ابو جهل لعین ددکه یا محمد سکا اوچ نسنه دن سؤال ادرز
رسول ددکم صورك صوردلر رسول انلره ددیکه بو کون وارك ارته سزه جواب
ورم ددی ان شاء الله دمدی اندن اترو حق تعالی اول بش کون جبرائیل کندرمدی
جواب کلندی قریش کافرلری ددلرکه محمدك زعم بو یدیکه ارته بزه جواب وردی
اوش بو نجه کون کچدی جواب ورمز کلمز مکر که اول آنك آله آنی ترك ادب دشمان
طوتدی اندن اترو جواب کلمز بو نسنه رسوله قت مشقت کلدی طارلغتدی تا که
جبرائیل کلدی والضحی سوره سنك اولنده ایکی آیت اندردی که ضحی وقتیله کجنك اول
وقتنه اندا جب بیوردیکه یا محمد ربك سنی ترك اتمدی وسنی دشمان طوتمدی رسول
جبرائیل کورب فرح بولدی ددکه یا جبرائیل بلورسنکه بو قوم بندن نه سؤال قلدلر
ندن بویله اکلنب کلب خبر کترمدك جبرائیل ددیکه بز امز چقماز زتا اول ربکدن
دستور اولمایانجه کلمدوکمه سبب بو ییدیکه سن اول قومکه جواب ورمکه ارته یه
وعده قلدك ان شاء الله دمدك سن بر نسنینی اشلیم دمکل الا ان شاء الله دمینجه
پس اندن صکره اول اصحاب کهفك قضیتسندن حق تعالی رسولنه خبر وردی
بیوردیکه اذ اوی الفتیة الی الكهف فقالوا ربنا آتنا من لدنك رحمة وهیئ لنا
من امرنا رشدا یعنی چونکه اولشدی اول یکتلر اول مغارەیه انده کندولره مکان ادندلر
ددلرکه ای بزوم ربمز سنك قتکدن بزه رحمت وعنایت عطا قل اسلام اوزره ثابت
قلی ویر بزه بو طارلقدن چقمغه کلزلك قلی ویر اشومزی صواب اوزره قلی ویر

بولرك اول كهفه سبيله وردقلرنه اختلاف قلمشلردر محمد بن اسحق ايدر انجيل اهل
اشلرن قريشدردلر اچلرنده اولرك خطا اشلنر اولدي بكلري دخي طاغي اولب انذ دلرالله
قيوب بتلره طپدلر اول بتلري الينده قربانلر ايلدلر انلرك اچنده برزعيسي پيغامبره
ايمان كترب متابعت قلنلردن بقيه قوم قلمشدي الله تعالى برليب اكا عبادت قلورلردي
اول اچلرنده بو فسادا شلين دوم بكلرندن برملك اديكا تقيانوس درلردي پوته طپنوب
بوت اوكنده قربان قلدي كندويه مخالفت قلني اولدردي دوم شهرلرندن برشهر وبر
كوي قومزدي الا اكا واردي هيچ بركمسه قومزدي الا اكا غداب ادب زحمت وردي
اكا دكن كه پوته طپه وانك الينده قربان ده يا خود راضي اولمزسه اولده تا كه اول
حال الله اصحاب كهف شهرنه كلدي كه افسوس درلرچون كه كلب انده قوبندي اول
اندغي ايمان اهلنه قتي اُلو تشويش اولدي كمي كزلندي كمسي هر بريكا طاغلب قچدلر
تقيانوس امر ايلديكه نرده ايمان اهل وارسه اردنجه اولب دوشره قتنه جمع ادهلر
پس اول كافرلردن عوانلردن چقرب كرو اول شهر اهلندن قوودردي يوردلرمكانلو
مكانلرندن بولدقلري ايمان اهلن دوشرب تقيانوس قتنه كتوردلردي تقيانوس
انلري مخير قلوردي درديكه دلرسكز پوته طپمغي واكا قربان قلمغي اختيار ادك دلرسكز
كندكز دپلمكي اختيار ادك بعضسي دنيا حياتن اختيار دقلب پوته طپرقرتلردي
وبعضسي الله دن غيريا طپمغي روا كورميب متاع ادلردي آني الله يولنده شهيد ادرلردي
چون اول ايمانلري قتي حريص ولمش كشلر آني كوردلركند ونفسلرني لومه وعذابه تسليم
قلدلركه اولدرب نكركسه قللرانلركم دين اوزده ثابت اوللرپس انلري اولدرب اللرن
ايقلرن كسوب شهرك هر طرفندن برجاره وقپولر اوزرنه اصا قورلردي كه خلقه
اندن هيبت واقع اوله چونكه بونك كبي اُلو فتنه واقع اولدي اول يكتلركه اسلامه كلمشلردي
آني كوردلر قتي غصيه واقع اولب اُو وجه نمازه وصدقيه وذكره وتسبيحه مشغول اولدلر
اولر سكزكشيدي دوم اشرافلرندندي الله تعالى يه تضرع قلدلر ددلركه الهي بو مؤمن
قوللركدن بو فتنيي و بو بلايي سن كتر تا كه سكا آشكاره عبادت قلالوبولر بركون مصلى
لرنده سجديه وروب تضرع له نياز ده يكن ناكاه اول عوانلر كرب كلدلر انلري سجده ده كوردلر
ددلركه يخول ملك قتنه ورمدكوز طورك ملك قاتنه وارك اول عوانلر چقب كتدلر

كلب

كلبانلرك حالني تقيانوسه خبر وردلر ددلركه سن يابندغي خلقي جمع ادرسن اول
الهكه طپوب قربان قلمغيچون اشبو يكتلركه سنك اهل بيتكدندر مسخريه طتب دوستلق
كسترلر سكا عاصي اولولرچون تقيانوس آني اشتدي آدم صلب انلري قغرتدي كلدلر
كوزلري ياشلو يوزلري توزلو تقيانوس انلره دديكه نه نسنه منع ايلدي سزي كه بو
بريوزندن طپدوغمز الهلرومزه كلب قربان قلمدكوز سزدخي اول شهركز اهل
سير تتمي طوتدكز يا اول الهلرومزه كلب كا قربان قلمغي اختيار ادك يا خود سزي اولدردم
اولرك اُلولري كه مكسلمينا ايدي دديكه بزوم الهلرومز واردكه كوكلر آنك عظمتيله
طوپطلو دربز اندن ارتق اله عبادت قلماز ابد ابزوم ذكرمز تسبيحمز خالص انكچوندر
ابد ابزاكا عبادت قلورز واكا تضرع قلب دلرزكه بزه خيرله نجات روزقله شول
بتكه درسن بز اكا طپناسردكولزوار كوكلكدن نكه كچرسه آني اشله كرو قلني دخي مكسلمينا
نه ددسه ايله ددلرچون تقيانوس آني اشدب بيردي اوزدلرندن نقدرالولقطوني
وارسه صيوب چقردلراندن ودي انلره كم بن سزه تعجيل عقوبت اتمزن زيره دخي
يكي ارشمش يكتلرسز هلاك اتمكه شمدي قيامزن سزه برزمان مهلت وردم كه تا بروب
عقلوكزله فكراده سزا وله كه اول ايشوكزه پشيمان اولب بزدن يكا رغبت ادهسز
ودخي بيردي اوزدلرندن نقدرالتوندن كمشدن زينتلري وارسه صويدلرالدلر
بولري سردلر چقرب قوودلر مهلت وروب اول تقيانوس كندوسي اول شهردن كدوب
يقينده برشهر دخي واردي اكا واردي چون اول يكتلرانك كتدكن كوردلر اولكرو كلمزدن
اوك كتمك قيدن اتدلر قورقدلركه كرو كلسي اولرسه انلري كرو اكا اكدوري وبره لر
ديرلب بربره طانشدلركه هر بري اتالرنك اولرندن نفقه اللر بعضسن تصدق ادب
بعضسن آزق ادنلر اول شهره يقين برطاغ واردي اكا جبل ينجلوس درلردي انده برمغاره
واردي قصد اتدلركه اكا وره لر انده طربا الله تعالى عبادت قللر تقيانوس كلنجه اول
كلنجان استملو اولرسه كللر الينده طره لر نه دلرسه اشليه چون بو اتفاق اتدلر وروب
هر بري اتالري اوندن نفقه الدلر بعضسن صدقه ادب بعضسن نفقه قلمغيچون كتردلر اول
مغاره دن يكا كتدلر انلرك بر كلبچوكزلري واردي اول دخي ايوب بله كتدي ددلركم بو كلب
غوغا وقلبه قله برطوبلو زبون دفع ادهلم اول كلب قودلر دنمدي كرو كلدي برقچ دفعه رد

اندلر دندرمدلر عاجز قلدلر حق تعالى اول كلبه دل ويردي سويلشدي دكه اشبو بني
قودغكز دن نه ايدكز بنده هيچ بندن قورقمك كه بن دخي سزجلين اول الله سوجلردن قچان
كه سز ايويسز بن سزك پاسبانكز اولم چون اول كلامي اشتدلر قودلر بله كلدي اما ابن عباس
ايدر اولر ايدي يكيد يدي چون تقيانوسدن قچوب دنله كتدلر كدركن بر چوبانه اوغردلر
اول دخي انلرك دينه كيروب بله متابعت قلدي اول كلب اول چوبانك ايدي بله اويدي اول
مغاريه واردلر انده عبادته مشغول اولدلر همان اشلري اوروج طوتوب نماز قلمق وذكر
تسبيح ايتمكدي الله تعالى رضاسيچون اللرنده وار نفقلرن جمع ايدوب اچلرندن بريكت
[نفقه] واردي يمليخا ادلو غايت زيرك ارزندي كتوروب اكا ويردلر آني كندولره كتخدا ادكدلركه
انك النده اوله مصلحتي اول قيوره پس اول يمليخا غايت خوب يكيد يدي هم جرئتلو يدي
اكنندن طونن دكشروب ايوطونلرن چقارردي شول دلنجيلر ومسكينلر طونن كيوب اغرلين
شهره واردي طعام صتون الوردي وصوالوردي خبر نه صورردي كه هيچ بولردن بر كمسي
اكرلر سيلرلرمي يقسه يوق اندن دينكر واصحاب قتنه كلردي بر زوقت بو حال اوزره
انده طوردلر تا كه اول تقيانوس كرو اول شهره كلدي اول شهر اهلنك الولرني جمع ايلدي
بيردي اول بوته سجده ايدب قربانلر ايلدلر ايمان اهل كرو قورقيه دشدلر يمليخا دخي شهره
طعام المغه وارمشدي اول حال كوروب سهلجه طعام الوب اغليو اصحاب قتنه كلدي
خبر ويردي كه اول جبار كرو شهره كلدي اول شهرك الولريله انلري بله اكبا ستدلر
اول قرقو يله يوزلرن سجديه اوروب تضرعله دعا قلب الله تعالى يه يلوردلر اول ظالمك
[شكرني] شرندن وفتنسندن الله صغندلر اشلرن الله اصمرلدلر اندن دكه اي قرنشلرم بو
كتورك برقاج لقمه طعام افطار ادك شكرني الله تعالى يه تفويض ادك كه اول قادر
كافي در باشلرن كتردلر كوزلري ياشله اوتردلر برقچ لقمه طعام افطار قلدلر كون دخي
طولندي اوتوروب برز كلجي قلدلر بربرنه علمي نسنلردن سيلشدلر اول كلجيه مشغول لكن
ناكاه حق تعالى اولره اويقو غالب قلدي نتكم بيوردي فَضَرَبْنَا عَلَىٰ آذَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ
سِنِينَ عَدَدًا يعني بز اولري اويدق اولوك اوزرنه اويقو حواله قلدق قولقلرنك
اشتمك لكني الدق تا كه اواز اشدب اويانميلر اول مغاره اچنده انلري اويدق برقچ يللرله
معدوده در اول كلبلري مغاره نك قپوسنك اچي يوزنده قولن دوشيب ياتردي بولر اول

ايمانلري

ايمانلري ويقينلري اوزره اويقوده قلدلر آزقلري وصولري باشلري اوچنده طورر چون
يادنده سي اولدي تقيانوس اولري طلب ايدب استدي نقد دكه طلب ايتدلر بولمدلر تقيانوس
اول قتنده غلره دكه اول يكتلرك كتمك لكي بني يولق ملول قلدي اولر صندلر كه بن اولره
غضب ايلدم اولر اكر توبه ايدب بنم الهومه سجده قلسلر بن انلره دخي يكيرك مرتبه ويردم
اول شهرك الولري دلركه سكا لايقمديكه انك كبي فاجر عاصي وسركش قومه ترحم ايدب
اسركيدك سن انلره وعده قلب مهلته قودك انلر وبخك اولسه اول وقت دنرلردي اشده
دونمدلر كتدلر بو كلامي اشدب اول ظالم كرو قت غضبه كلدي آدم ويبردي اتالرني كتردي
صوردلر اولره كم اوغلنلرك باش چكب بكا عاصي اولب خبر ويرك نه يره كتدلر اولر دلر
كه بز سكا عاصي دكولز مطيعز اول برسركش قومدن اترو بزي بنيه اولدر دسن كه بزوم
ماللرومز الب شهر صوقلرندن طاغتدلر كتدلر اول ينجلوس طاغي اچنه بلمزدكه حاللري
نته اولدي چون اولر بوسزيده دلر تقيانوس اولري قيوردي كتدلر بشلدي بوكز فكر
ادردي كه اول يكتلري نيليا حق تعالى انك كوكلنه ايله برقديكه بيردي ويره لر اول
كهفك اغزني بركده لر مقصود تقيانوسك اولديكه اكر انك اچنده ديسه اجلوصوسز
لغله هلاك اوللر اولره برحقارت اوله اما حق تعالى دلكي اولديكم انلرك مغاره لرنك
اغزن بركنه كمسه انلرك حالنه مطلع اولميه اول كرامتله انلري صقليه شول مقدار كه
دلراندن صكره انلري چقارب كندولردن صكره كلن قومه انلرك حالن بر علامت قله
اولره بلدره كم البتده كلسرده اول سنلده ياتن كرو دلسرو دنتكم اولو درلدي اندن
عبرت اللر پس تقيانوس بيردي اول كهف اغزن بركتدلر تا كه اولر انده اوللر اول كهف
انلرك قبر اوله ايله صانر اول تقيانوس كه انلر انده درد بوانلره نتدوكن بلوردلر اولرك
خود حق تعالى روحلرن قبض ايتمشدي اويقو اچنده اول كلبلري دخي انلرجلين مغاره
اغزنده قولن دوشيب ياتردي صاغلرندن صولنه وصوللرندن صاغلرنه قرشو
دندرردي يانلري چورمسون ديو اول تقيانوسك اوندن اكي مؤمن كشي واردي ايمانلرني
كزلرلردي برنك آدي بيندوس وبرينك آدي رُوناس كسي طانشدلركه اول يكتلرك قضيه
لرني وآدلرني ونسبلرني يزلر اكي قليدن لوح اوزره اندن بر بقردن آني صندوقه قيلر اول
صندوغي بوبنيا داچنده قويلر اوله كه الله تعالى اول يكتلرك حالنه قيامت كون كلمزدن

اولك برمؤمن قومه مطلع قله آني اول مغارهٔ اچان اوقيه بلهكه اولرك خبرلري وقضيه
لري ندر واول لواتفاقله آني يازدلر انك اوزرنه بنيا ردقلب آني اچنده قودلر اندن صكره
تقيانوس عمر آخر اروب دنيادن انتقال ايتدي قومندن دخي كمسه قلمدي كجدي دخي
اندن صكره بر نيجه قرن كجدي برملك كدب يرنه برملك دخي كجدي تا اكا دكين كه صوكي بر
صالح كشي ملك اولدي اديني بندوسيسدي اول جون ملك اولدي التمش سكز يل بكلك
ايلدي انك زماننده اول خلق بلك بلك اولدي بعضسي الله ايمان كتورب قيامتي وتعينه
تصديق ايتدلر وبعضلري الله كافر اولب قيامته انكار ايتدلر بولرك بولرك اول فعلي
اول ملكه قتي كلدي تضرع ادب الله دعا قلب اغلدي قتي حزنه واقع اولدي كوردي كه او
اهل باطل ورد قچه حق اوزره باطللرني غالب قلدلر آشكاره سيلرا ولدلركه حيوة
انجق بو دنيا حيوتيدر قوپرسه جانلري قوپر جسملر قوپمزلر وردي بندوسيس اول امالر
ددوكه كسيلر يكه خيرلو ديو اعنا دادردي قفرب كتردي سيلدي بسلدلر اولردخي
قيامت تكذيب ايتدلر يقين اولديكه جميع خلقي حوارتيون دينلرندن دندره اسلام
باطله كتوره چون اول ملك صالح بوقضيهٔ كوردي اونه كرب قپوسن بركيدي التنه
كول دوشيب اكننه پلاس كيدي انك اوزرنه اتردي كجه كندز آني كندويه عادت قلدي
برزمان كه الله تعالى يه تضرع ادب اغلردي ايدركه يارب بو قومك اختلافلرن كوررسن
كه دينده نجه قرشدردلر آخرته انكار ادرلر بولره برعلامت اظهار ايله كم آخرته
انكارلرن ترك ادهلر پس حق تعالى رحيمدر آنك حاجتن قبول ايلدي دلديكه اول اصحاب
كهف اظهار ايليه انلرك قضيه لرن خلقه معلوم ادب حجت قله تا فهم ادب كلسلر بللر كه
تحقيق قيامت قوپمقلغي حقدر انده كمان يوقدر ودخي اول صالح قولنه كه آدي بندوسيس در
نعمتن انك اوزرنه كامل قله ولكن يرنه كتورمكله ودخي اول طاغلمش مؤمنلري بريره
جمع ايليه پس حق تعالى اول شهر اهلندن بركشينك كوكلنه برقدي كه آدي اليا سدي
تا كه وره اول كهف اغزندغي بنيادي قه طاشني الوب قيون آغل يپا اكي كشي اجرته طوت
الديوردي بشليب اول طاشلري قپادرلردي قيون يتاغن دزدلردي تا كه اول مغاره
اغزندغي طاشلري هب قوپردلر مغاره اغزي اچلدي الله تعالى انلرك اوزرنه برهيبت
وقرقو برغب انوكله خلقك كوزندن اولري پردلشدي كمسه اچروقرقودن كرمزدي

جونقبو

چون قپو آچلدي اول سلطان قادركه الولري دري قلجدر دستور ورديكه اول يكيتلر
طروكلب مغاره اورتسنده اتردلر سرورله يوزلري نورلو بدنلري كوركلو بعضسي
بعضسنه اويقودن طورمش كبي سلام ورردي صنرلرديكه كجه يتدلر صباح اولدي
طروكلدلر آبدست الب نماز قلدلر نتكم اول قلرلردي هيچ برصورتلرنده وبدنلرنده
متغير اولمش نسنه يوغدي كه حاللرنه انكار ادب شبهه يه دوشلر دي شيله ظن ادرلردي
كه اول ملكاري تقيانوس دخي اولري استمك اچنده در چون نمازلرن قلب فارغ اولدلر
يمليخايه ددلركه وار بزه برخبر كتركه كجن كجدن برو بو خلق بز ومجون اول ظالم قتنده
نه سيلدلر بولر شيله ظن ايتدلركه هميشكي اويقولرندن برزار توجق اويودلر باشلدلر
بربرنه صورر ديكه نقدر اويقوده ياتدق اوله ددلركه يا بركون يا بركونك بعضسن
ياتدق اوله ددلركه الله تعالى بلر كه نقدر ياتمش اولوز هر بري كوكلنده ايله ظن ادرلر
ديكه سهل وقت ياتمشلردر يمليخا ددكه بو كون سز شهرده طلب اولنرسز اول تقيانوس
دلركه سزي البته اول پوتنه قربان ادب كا طپنا سزيا خود سزي اندن صكره ندلرسه
سزكله اشليه مكسلمينا انلره ددكه اي قرداشلرم بلك كه اولب الله تعالى يه ملاقي
اولرسز زنهار ايمانكزدن صكره كرو كفره دونمك اكرچه اول سزي اول كفره دعوت
قلرسه دخي پس يمليخايه ددلر وار شهره برقولق طوت كوركه تقيانوس قتنده بز ونجول
نه سيلنر ليكن لطفله خلقله دپرنكل كه هيچ بركمسه سني بلميلر دخي طعام الوب طوتا
كل كل اما هميشكي كتردكك طعامدن ار توجق كتركل كه آجلغله صباحدق قتي آجلق
تقاضا قلمشدر پس يمليخا طروب هميشه كلين طونن دكشردي اول اقچه لرندن الديكه تقيانوس
اقچسيدر اوزرنده آنك ضرب اورلمشدر بويكلكي يكله طوغمش دوه كوشكنك طبني
كبي در يمليخا چقب چون مغاره قپوسندن اوغردي اول يقلن بنيادي واول اچمش طاشلري
كورب عجبلدي اكا مقيد اولميب قوركچدي تا كه اغرلين كزلنو يولدن صبا شهر قپوسنه
كلدي قرقركه اهلندن بركمسه آني كورب بله خبر وره بامزكه تقيانوس اولب قوم هلاك
اولدن اوچ يوز طقوز يل كچمشدر چون يمليخا قپويا كلدي قپو اوزرنه نظر قلدي اسلام
ايمان علامتن كوردي زيره انده ايمان اظهار اولمشدي آني كورب عجبه كلدي اغرلين
اكا نظر ادر ديكر وقورقب طاغنه صولنه بقردي طويلم ديو پس اول قپوي قويب

برآيرق قپويه دخي كلمدي شهري يا كلدم اوله ديو شبهه يه دوشدي اول قپوده دخي انجليد
كوردي نظر ايلدي كوردي كه بو خلق يوق كند وكركوردي كي بلدوكي قوملر دكل ايرقسي قوم
ساكنلنمش خيالنه ايله دوشديكم كند ونك عقل بله دكل حيرت واقع اولدي دنيدي
اندن كرو اول اول كلدوكي قپويه كلدي كوكلنده تعجب قلب ايدردكه ايكا شكه بن بليدم
كه بونه قضيه در دونكي كون بو خلق اچنده مسلمانلر بو اسلام علامتن كزلرلردي بكون
اوش آشكاره اولمش اولكه بو حال بنم دوشمم اوله كرو بقرايدرا شبو بن يا تب ايوردكولم
عباسنك اتكن باشنه اورتب شهره كردي بازاره اوردسنده يورردي دكليو طوردي بو
خلق المسندن صتمسندن عيسي يه آديله اندجلر قرقوسي زياده اولدي شيله ظن اتديكه
عقلنه خلل دب حيرت واقع اولمشدر ادقاسني شهر ديوارنه طيايب طوردي ايدر دكه
والله بن بلمزم كه بو نه حالدر بن بو شهردن دون اكنده ووقتنده چقدم يربو دنده بر
عيسي اكر آدم يوغدي كم اكرسه اولدر درلردي بكون اشبو خلايق كلي اشيدورلر عيسي
ذكر ادرلر قورقوسز دنديكرو ايدر اولا كه بو شهر اول بن بلدوكم دكل اوله اما والله بن هيچ
اول شهرمزه يقين يرده بر شهر دخي واردغين بلمزن شيله حيرتده قلمشكن بر يكيده اوغردي
دديكه يا يكت اشبو شهرك آدي ندر اول يكت دديكه بنك آدي افسوسدر آني اشدب
كوكلنده ددديكه اوله كم بكا جندن دسنه ارشمش اوله عقلم آزمش اوله والله بكا واجب
اولديكه ترجلن خاجتم بتورب بو شهردن چقمق اوده بخه اولم اندن اوكدن كه بن رسواي
اولم يا بكا بر شتر ارسنه هلاك اولم بز عقلني باشنه دردي دكه غايت زيركلكدر
كه طويلمدن كدم الرووار دي اولطعام صتانلرك برنه بلسندكي اقچدن چقرب
ورردي دكه ما اشبو كا طعام ور اول كشي النه الوب انك ضربنه ونقشنه بقدي
تعجب ادوب يانندغي صاحبنه كستردي اول دخي عجبليب برنه دخي صونديلر الدن اله الوب
كوزنلو طكاشدلر اوغرليق بربرنه سيلشوب ددلركه بو كشي بكرزكه چوق زماندن قلمش
كنج خزينه بولمشدر بو سكه و بو ضرب يقين زمان سكه سي دكلدر يمليخا بولرك سترله
سيلشدكلرن كوردي كندو يطيدلر صنوب غايت قرقويه دوشدي اعضالر درترمكه
باشلدي شيله صنديكه آني طوتب ملكلرنه الترلركه تقيانوس دربلك خلق دخي كلدلر آني
بلمك استدلر بلدلركه كمدر يمليخا قورقسندن انلره دديكه بنم اوزرمه احسان ادك اقچه مكه

الدكز

الدكز النك بكا طعام كز دخي حاجت دكل بن كدرم اول قوم دد لركه يا يكت سن
كمسن قضيتك ندر خبر ور والله سن كنج بولمش سن اقلقلن خزينه لردن دلرسنكه بزدن
آني كزليه سن كل بزمله بله ورلم بزه دخي كستريور بله شريك اوللم سنك كتور بولدغك
كزليلم اكر سن بزم ومزطمياسي اولرسك البت سني سلطانه تسليم ادروز الوكده كي الورز
سني اولدوررز چونك اولردن اول سوزي اشتدي دديكه ها بوكز بودخي چوق قرقويه
واقع اولدوم دد لركه يا يكت والله بولدغكي شمدن كرو ايرق كزلمكه چاره يوق يمليخا
متحير قلدي نه سيليسين بيلمز كوردلركه عاجز قلدي عباسني بوينه بر قدير بصوقلر
اراسنه كندلر تاكه جميع شهر آني اشدب بللر آدم قلمدي اوسته اوشدي نه الوقلدي
نه كجي رت يكادن بتشبه دلر ديكه بو خزينه بولمش بر بر نه ددلركه والله بو يكت
بو شهرلو دكلدر بز بوني بوندن كوردكمز يوق بلمزز نه كشدر يمليخا بولره نديجكن بلمز
كورديكه خلق اوشدي قرقوسندن سكوت اتدي طنمدي ايدر هله اتام وقرنداشلرم بو
شهرده ديا ننه بقنزدي كمسه كلوردي بو بربري كلب بني بولورك اندن خلاص قله ديو
منتظر اولب درت يانه بقنزدي كمسه كلوركدي يوق جميع هب بلمدي كي قوم بر
بلور آدم كورمدي الدلر آني رئيسنه وكتخداسنه التدلركه خلقك مصالحين تدبير اتمك
اول كسنك النده يدي كسي دخي صالح كشلردي برنك آدي اريوس وبرنك آدي اسطيوسدي
چون آني اول كسنه الندلر يمليخا ايله صنركه اول جبار ظالم تقيانوسه التلر قرقسندن
صاغنه صولنه بقردي خلق آني دلوكبي مسخريه المشلردي يمليخا اغلردي كوردي چارهسي
قلمدي باشن كوكدن يكا كترب ددكه اي يرلرو كوكلر پادشاهي بنم اوزرمه صبر دوزي
قلغل وسنك قتكدن بكا بر يار دمجي وير تيكه اشبو جبار ظالم قتندن بكا معين اوله اغليو
دردي كه قرنداشلرمله ارامده فرقت اولندي اي كاشكه اولر دخي بللردكه بن نيه واقع اولدم
باري اولر دخي كلوردي بو ظالم اوكنده كلمزبله اوليدق بر بروموزه طيانب اسلشم اوزره
محكم طورديدق الله كافر اولب شرك كترميدك يمليخا كوكلنده بو سوزلرله حسرت ير خلق
اچنده آني الدلر اول ايكي صالح قتنه التدلركه اريوس واسطيوسدر يمليخا چون كوردي كه
بو كترلكلري تقيانوس دكل عقل باشنه كلب كوكل ساكن اولدي اول ايكي اقچه يي اول صالح
كشلر النه الب نظر قلدلر غايت تعجب قلدلر اندن برسي يمليخا يه صوردي كه يا يكت سن بو كنجي

قنده بولدك يمليخا ديدكه بن كنج بولمدم ليكن بو بزوم اتالرمزدن قالمش اقجه مزدر كه بو شهرده
يوروسكسي وضرب بودر ليكن والله بلمزم كه حال نته اولدي سزه جواب ويرمزم ويرسي
دخي ديدكه سن كمك نسليسن سني كيم بلور يمليخا ديدكه بن شويله بلورم كه بو شهر اهلندنم ديدلر
كه اتاك كمدر اتكي بلورلرمي وار دير يمليخا اتاسي آدن خبر ويردي ايستدلر صوردلر بركمسه اتاسن
بلور بولنمدي ديدلر كه سن يلانجي كشي ايمشسن بزه طغرو جواب ويرمزسن يمليخا متحير قلدي نه
ديسن بلميز باشن اشغا اوروب يره بقدي طوردي كيمي ديركه بو دلودر كيمي ديدكه دلو دكل ليكن
كندوي دلولكه اوررلكوكزدن قرتلمغيچون اول كي صالحلردن برسي قتي غضب صفتله
اكا نظر قلدي ديدكه ايلمي صنرسن كه بز سني صالي ويروزسزوكه اتا نوزكه بو آستي باليمش
بو درهم طترسن بونك نقشنك تاريخ اوچ يوز يلدن دخي زياده در سن خود دخي يكيتسن ايلمي
ظن ايدرسن كه سن بزي بلانله الديا سن يا بزي مسخره يا طوتاسن كوررسنكه بر صاچ صقللي قوجه مش
ييرلرز جوره يانكده خلق قيلمسندر بو كاسي خلقك امر بزوم المزده در كلي خزينه بزوم المزده در
هيچ بزوم قاتمزده بو سكلو بر درهم كمش يا پرالتون يوق امدي ايش اكا قلديكه بيوردم سكا
عذاب ادهلر تا اكادك كه اول بولدغك ماله اقرار ادهسن چون يمليخا آني اشتدي ديدكه بن
سزه برسنه صوررم بكا اندن خبر ويرك اكر سز اندن بكا خبر ويره سي اولرسكز بن دخي
سزه كرچك خبر ويررم ديدلركه هيچ برسنه كزلميب سكا خبر ويررز يمليخا ديدكه بكا خبر
ويرك اول دقيانوس حالنه اولدي اول كي صالح ديدلر كه بز شمدي يريوزنده بر ملك
اشتمزز كه آنك آدي دقيانوس اوله اول بر ملكمش الرو عصرده هلاك اولمش كيمش اندن صكره
دخي بو بجه قرن كجب اولدلر يمليخا ديدكه امدي بن اكر سزه حالمدن خبر ويررم بركشي يوقكه
آني بلوردنا كه بنم سزومي كرچكليه بو حالدن متحيرم هله بنم قضيتم بودركه بلوك بر قچ كنج
يكتلردك ملكمز اول دقيانوس ايدي بزه اكراه ايلديكه بوته طپوز اول صنملرينه قربان ادوز
بزدون اكندو وقتيدي اندن قچب كتدك واردق كهف اچنده ياتب اويدق اوش شمدي
اويانديق بن اول قرداشلرومه اندن قويب شهره طعام صتون المغه كلدم كه دقيانوس نيلر
ندر بلم وروب اول قرداشلرومه خبر ويررم بزوم حالمز اشبودركه كوررسز كلك بنمله وره لم
اول قرداشلرم جبل بنجلوس ده سزه كسترهيم چون اريوس يمليخانك اول سوزن اشتديدي ديكه
يا قوم اوله كه حق تعالينك ايالترندن بر علامت اوله آني بو يكتالرندن ظهوره كتره طرك

بزومله

بزومله كلك ورلم اول اصحابي بزدخي كسترسون طروبن اريوس واسطيوس تلندلر شهرك الوسي
كچيسي قموبله اول كهفه كتدلر ورب اندغيلري دخي كوره لر اول يمليخا قرداشلري دخي كوردلركه
يمليخا كدب كلندي هميشه وروب كلدوكي وقتدن ايله ظن اتدلركم طوتيلب طوتلدي اول
ظالم دقيانوسه الدلر بو كلامم اچنده قرقويله انوررد كن ناكاه آدم غلبيسن و آتلر اوازه سن
اشتدلركه كلدي چقدي بولردن يكا ايله صندلركه اول ظالم دقيانوسك الچلري در كلدلر
بولري الب انده التلرني الحال طرو كلب اكي ركعت نماز قلدلر بعضسي بعضسنه سلام وداع
ادب وصيت قلدلر ديدلركه كلك اول قرداشمزه وره لم كه شمدي اول جبار ظالمك اليندن طرب
بزه منتظر اولمشدر بولر كهف اچنده بو كلامده يكن اريوس اصحابله مغاره قپوسنه كلدلر
يمليخا بولردن اكردو اغليو قرداشلري اوزه كردي اولر دخي آني كوروب بله اغلدلر صوردلركه
حالك نته اولدي يمليخا قضيه نيدوكن بر بر خبر ويردي بولر بلدلركم حق تعالى دستوريله
اولا وچبوز دخي طقوز يل كه زمان كچدي اولر ايو ماغله كچرمشلر اندن حق تعالى اولري
اويارب قپردغي اول آخرته وبعثه انكار ادنلره دليل حجت اولمغيچون ادي تا اندن عبرت
الوب يقين بللركه قيامت قوپمقلغي والولر درلمكي حقدر اندن اريوس يمليخانك اردنجه كردي
كوردي بر بقردن صندق طورر اوزرنده كمسندن مهر وار اول شهر اهلنك اولولرني قعرب
جمع ايلدي اولرك قتنده صندغي اچدي اچنده قليدن اكي لوح بولدي اوزرنده يازلمش
كه بدرستي مكسلمينا ومحلمينا ومرطونس ويمليخا وكشوطونس وبيرونس وديشومش
ويطيونس بولرسكز يكيتلرادي ملكلري دقيانوس ادي كه جبار ظالمدي قچدلر قدلركه
دينلرنده انلري فتنه يه برغه كلب اشبو كهفه كردلر چون اول ظالمه بنلرك بونده يدغن
خبر ويردلر بيردي اول ظالم بو كهفك اغزني طاشله محكم بنياد ادب يا بدلر اولر چند
قلدلر بزدخي انلرك آدلرني وقضيلرني يزدق بو صندغله بونده قودق تا بولردن صكره بر
كمسنه بولره مطلع اولسي اولرسه بوني اوقيوب بولرك حالن كليلر بللرچون اولر اول الواحلري
اوقدلر تعجب ادب حق تعالى يه حمد وثنا قلدلركه اولره بو آيتي كستردي كه حقيقتا بعث وار در
قتي اوازله حمد وتهليل ادب اول يكيتلرك اوزرنه كردلر كوردلركه كهف ورتاسنده انوررلر
يوزلري نورلو هيچ اصلا طوزلري چوريمش اريوس اصحابله اكرام ادب يوزيره اوردلر
الله تعالى يه حمد وثنا قلدلر انوب بر بريله كلامه مشغول اولدلر اول يكيتلر دقيانوسله

قضیلری نته اولدغنی اوله خبرویردلر اندن اول ساعت ادیوس اول صالح ملکه خبر کندر
که بندوسیس دردکه ای ملك زنهار تعجیل ادب کلسن کوره سن که الله تعالی سنك ملکك
اچنده نه علامت ظاهر قلدی که اول جمیع خلقه نور دکبی روشن دلیل اوله کرو قیامت قلغه
تا که جمله خلق انکار ترك ادب تصدیق ده لر تعجیل طوبت کل اول یکیتلری کورکه اوچ یوز دن
زیاده یل که اولرك اوزرنه کچمشدی حق تعالی اولری قبض اتمشکن کرو بعث ایلدی چون اول
خبر ملکه ارشدی فی الحال طوروکلدی عقل یرنه کلب غصه سی کیترلدی دردکه حمد ادرن
سکا ای یرلروکوکلر اهلنك معبودی دخی سکا عبادت قلب تسبیح ادرن که بنم اوزرمه
چوق احسان قلدك وعنایت رحمت ایلدك اول نوریکه اتالرومزه واول صالح قلوکه ملك
قسطنطیوسیدروز قلدك کرومحوادب کدرمدك اول دین اسلامی غالب قلدك پس اول
ملك صالح انده چون یقین وردی خبر ارشدی اریوس اول شهر قومیله اتلنوب قرشو واردلر
انوکله بله سیرادب کهفه واردلر چون اول یکیتلر ملکی ینده وسیس کوردلر شاد اولوب حق
تعالی یه سجده قلدلر ینده وسیس کلوب ایلیلرندن طوردی انلروکله معانقه قلب کورشدی
دخی اغلدی اولر اوزرنده اتورمشلردی الله تعالی یه حمد وثنا قلب تقدیس ادرلردی
دوندلر اول ینده وسیسه دیدلرکه سنك امانتکی الله اصمرلدق الله تعالینك سلامی ورحمتی سنك
اوزرکه اولسون الله تعالی سنی دخی بوجمله املاکوکی دخی حفظ اچنده طوتسون سنی بزم
صغندوررز الله تعالی یه بو ادمیلرك وجنیلرك مکرلرندن بولر اول ملکه چون بوسمه
دعا قلدلر ملك دخی طورردکن طوروب اولکرو یرلو یرنه یاتدلر اویقویه واردلر حق تعالی
روحلرن قبض ایلدی اول ملك اوزرلرنه طوروب طونله اولری اورتدی بیردی هر برنه
بر التون تابوت دزردردی که اچنه قویا چون اول کیجه اویودی کوردیکه اول یکیتلر کلدلر
دیدلرکه ای ملك بز التون کومشدن یرادلمدق طپردن یرادلدق طپراغه قرشسوز کرك
بزی شیله کند وحالموز اوزرنه قوغل بوکهفده اچنده طپراق اوزرنده قوتا که بزی حق
تعالی کرو اول طپراقدن قوپره پس اول ملك بیردی ساج اغاجندن تابوتلر ایلدلر انلرك
اچنده قودلر چقدلر الله تعالی اولرك اوزرنه هیبت حجابن بوردی که هیچ برکسه
انلرك اوزرنه هیبتندن وقورقودن کیرمزلردی انوکله خلقدن محجوب اولدلر پس اول ملك
بیردی اول کهفك اغزنده برمسجد بنا قلدلرکه انده عبادت اوله یلده برکز انده کلب الوبیرام

ادب زیادت قالرلردی چون تفصیلیله قضیلرن بیان قلدق معلوم اولندی بوکز آنی
بیان ادهلم که حق تعالی کلام قدیمنده اجمالله ذکر ایلدی بیردی اذ اوی الفتیة الی الکهف
فقالوا ربنا آتنا من لدنك رحمة وهیئ لنا من امرنا رشدا فضربنا علی آذانهم فی الکهف
سنین عددا ثم بعثناهم لنعلم ای الحزبین احصی لما لبثوا امدا یعنی چون اول یکیتلر
اول ینجلوسه کلدلر اول کهفه کرب هر بری برمنزل دندلرکه اول کهفده کهف نجیرم درلردی
حق تعالی یه دعا قلب دردلرکه ای بزوم ربمز سنك قتکدن بزه دین اوزرنه هدایت روزی
قلغل وبزوم رزقمزی بزا رشد دکل شول سنك رضاك اولجق سنلری بزه میسر قلب
دلالت قلی ویروبزه بومقامدن خیرله چقمق لقدوزی قلی ور چون اولر بودعاء قلدلر بز اولر
اوزرلرنه اویقوحواله قلدق هر بری مکانلو مکاننده یاتدلر اویودلر قولقلرندن اواز
اشتمکی اولرك منع ایلدك تاکم اواز اشدب اویانمیلر بر قاچ صغنشلو یللر انلری انده اویتدق
اندن صکره کرو اویادب طوغردقنا اول علممزده کزلو اولنی آشکاره قلوز کوروزکه اول
مؤمنلر طائفه لری بلن صقلدلر انلرك یاوقلنوب کهف اچنده اکلندکلرنی که اویقو
لرنك غایتی مدت اولدی بیسه اولکافرلر طائفه سی اوکتصقلدلر انلرك معلوم اوله
ودخی بیردی نحن نقص علیك نبأهم بالحق انهم فتیة آمنوا بربهم وزدناهم
هدی وربطنا علی قلوبهم اذ قاموا فقالوا ربنا رب السموات والارض لن ندعو من دونه
الها لقد قلنا اذا شططا یعنی حق تعالی بیرر که یا محمد بز سنك اوزرکه اوقیلم اول
اصحاب کهفك خبرلرنك حقیقتنی بد رستی اولر برقاچ یکیتلریدیکه کند وخالقلرنه
ایمان کترلر بز دخی انلرك بصیرتلرن وهدایتلرن زیاده قلدق کوکللرنه صبر ثبات عهدنی
محکم بغلدق ایمان نوریله کوکللرنی قوی قلدق تاکه اول قوملرندن وکرکلو معیشتلرندن
ایرلغا صبر اتدلر دینلرن الوب طاغه وکهفه قچدلر تاکه اول جبار ظالم دقیانوس انلره
اکراه ادب بوقه طپمغه دعوت قلمیه اول وقتکه اول ظالم اولری الینه کتربطرغردی
دردیکه کلك بوصنمه طپوب قربان ادك اولر درلرکه بزم ربمز اولدرکه یرلر کوکلر اهلنك
ربیدر بز اندن غیریه اله دیو عبادت قلمزز اکر بز اندن غیریا اله دیو عبادت قلسیدی اولرسوز
پس بز ظلم جور اتمکدن کند ونفسمزه حددن کچمش اولورز ودخی بیردیکه هؤلاء قومنا
اتخذوا من دونه آلهة لولا یأتون علیهم بسلطان بین فمن اظلم ممن افتری علی الله

كذباً وإذ اعتزلتموهم وما يعبدون إلا الله فأووا إلى الكهف ينشر لكم ربكم من رحمته
ويهيئ لكم من أمركم مرفقاً يعني حق تعالى خبر ويردكه اول يكيتلر ديدلركم اشبو بزم شهرمز اهل
الله تعالى دن غيري بوصنملري آله طوتنديلر اكا طاپرلر نيجون بر ظاهر دليل كتورمزلر آنك
اوزرنه كه اول پتلري عبادت قلمقلغا وانلري معبود طوتمقلغا لايق اوله كم اوله شول ردن
ظالمرقكم الله تعالى اوزرنه افترا قلب ويلان دزب ولپتلرني اكا شريك ظلم ادلر يا خود
ولد اطلاق ادرلر بس بوندن صكره اول يكيتلر ديدلر بر برنه كم اكر سز بو قومكزدن و دخي اول
الله تعالى دن غيري بوت ادنب طپدقلرندن يوز دندب آيرلمق استرسكز كه همان عبادتكز
الله اوله انجق بولرك اچندن چقك ورنطاغده بر كهفه كرك كرب انك عبادتنه مشغول
اولك تا حق تعالى سزه رحمت بسط ايديوره و سزه رزقكز كلمكي آسان قليويره يا سزه رفق
شفقت يوننددن و دخي بيرديكه وترى الشمس إذا طلعت تزاور عن كهفهم ذات اليمين
وإذا غربت تقرضهم ذات الشمال وهم في فجوة منه ذلك من آيات الله من يهدي الله فهو المهتد
ومن يضلل فلن تجد له ولياً مرشداً يعني يا محمد كوريدك كه كونش طلوع اده انلرك كهفندن يمين طرفدن
ميل ادر انلره طوقنمز و چنكم غروب اده صول طرفندن نكروارلرى ترك ادردي انلره طوقنمزدي
انلر اول كهفك كيك يرلرنده ياتمشلردي هوا صوغي و نسيم يلي انلره طوقنزدي بس اول كون طوقنمدغي
و هوا ريح نسيم طوقندغي حق تعالى نك عجايب صنعندن و دلائل قدرتيديكه انلرك لون متغير
اولميا بدنلرنه خلل ارميه شول كمسنه كه حق تعالى توفيق بولدي اهل هدايتدن اولدي و هر
كمكم ضلالتله حكم ايلدي اول كمراه ضال اولدي آيرق سن اكا بر معين بولمزسن اكا توفيق ورب
طريق توحيده ارشاد قله همان اوله ضلالت اچنده قلور و دخي بيرديكه وتحسبهم ايقاظاً
وهم رقود ونقلبهم ذات اليمين وذات الشمال وكلبهم باسط ذراعيه بالوصيد لو اطلعت
عليهم لوليت منهم فراراً ولملئت منهم رعباً يعني حق تعالى بيرركه كورسك سن انلري صاندك
كه اويانقلر در حال بوكه اولر ايوولر اما كوزلري آچق نفس ورلر ولكن سيلمزلر قرشو
تيز تيز بر برلنه دونرلر يعني بر جبرائيل كندر زهر يلده بر كز اولري صاغنه ياتتي صولنه
صولنه ياتتي صاغنه دندروتا كه انلرك اتي يوب چورتميه و اول كلبلري دخي كهفك قپوسي
الينك ايچ يوزنده قوللرين اوزدب ياتمشدي انلر چلين ولدخي اويقوده يدي اكر يا محمد سن
انلرك اوزرنه كرملكه هجوم اتسك اچوك طوبطلو قرقوا ولوبن انلردن دنب قچيدك انلرك

هبستندن

هيبتندن و كلبلرنك دخي رنكي قپلان رنكي كبي نقطه آغله قريدي بعضلر ديدلركه غايت
صرو يدي شيله كه قزللغه مايل ايدي روايتدر ابن عباسدن ايدر بر دفعه معاويه ايله رومه غزا
قلدق كلدك اول اصحاب كهفه اوغردق معاويه ديدي كه تولديدي بو كهف بر بزو بيجون
آچلرديا ولره بر نظر قليدق ابن عباس ايدر بن ددم كه سكا يوقدر اول بسنكه اكا نظر
اده سن حق تعالى سندن خيرلودركه رسولدر آني منع ايليديدي كه اكر سن انلره نظر ايتمك
دلسك الچوك قرقويله طولب تيزجك دنب اولردن قچايدك معاويه ديديكه بن انلرك
حالن نه حالده دربلمينجه قومزم بر ز قوم كندر ديكه وارك اول كهفه كرك كه اول قوم نه
حالده دروار دلر چونكه مغاره يه كردلر حق تعالى مغاره اچندن بر يل وربدي اولكر نلري
هبكر و طشره بر قدري چاره قلمدلر و دخي بيرديكه وكذلك بعثناهم ليتساءلوا بينهم قال قائل
منهم كم لبثتم قالوا لبثنا يوماً أو بعض يوم قالوا ربكم أعلم بما لبثتم فابعثوا أحدكم
بورقكم هذه إلى المدينة فلينظر أيها أزكى طعاماً فليأتكم برزق منه وليتلطف ولا يشعرن
بكم أحداً إنهم إن يظهروا عليكم يرجموكم أو يعيدوكم في ملتهم ولن تفلحوا إذاً أبداً يعني
حق تعالى بيرركه بز اول يكيتلري شول ياتدقلري حال اوزده كرواويارب طرغردق تا كه بر برندن
صورشب سيلشلر اول الولري مكسلمينايدي اوله صور ديكه بو اويقوده نقدر ايومش
اولسنز اولر ديدلركه يا بر كون يا خود كونك بعضسن ايومشز ولوز بولر آني صورشدغي اندن
اتر ويديكه حس ايتدلر كه چوغرق اويديلر اوزدلرندن بر ايچ وقت نماز كچدي آني بلمك اچوندي
كه آني قضا اده لر چون كوده لرنه نظر ادب كوردلر قللري و طرنقلري اوزمش حددن كچمش
ددلركه سزدن ربكز اعلم دركه نقدر ديتدوكز بو اختلاف قوك در ههمكزله اشبو يملچاي
شهره كندرك و رب طلب ايلسون قنغي طعام كه حلالرق اوله اول مؤمنلر نيجسندن اوله
كه كزلو مؤمنلر در انلردن الوب سزه قوت قدر طعام كتورسون كه ييوب بو آچلغكز دفع اولب
عبادته قوت بولسنز اما يولده وار دكن كلركن يا شهر اچنده چهدا تسون كه كندي ستر ادب
كزلسون رفقله لطفله دبرنه تا كه كندي كمسيه بلدرميه و مكانمز طويلميه زيرا اكر اولرسزي
و مكانكزي بلسي اولورسه سزه جفا لر ادب طاشله رجم ادسرلر اكر اولره مطيع اولميا سز يا خود
كند و ملتلرنه و كفرلرنه دندرسرلر مطيع اولسي اولرسكز اندن صكره ابدا فلاح و نجات بولسي
دكولسنز اول دندكدن صكره دخي كرو بيرديكه وكذلك أعثرنا عليهم ليعلموا أن وعد الله

حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا إِذْ يَتَنَازَعُونَ بَيْنَهُمْ أَمْرَهُمْ فَقَالُوا ابْنُوا عَلَيْهِمْ بُنْيَانًا رَبُّهُمْ أَعْلَمُ
بِهِمْ قَالَ الَّذِينَ غَلَبُوا عَلَى أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِمْ مَسْجِدًا یعنی حق تعالی بیردکه بز اول ملك انك
اوزرنه مطلع قلب اولرك حاللرن اظهار ایلدك تا بللرکه حق تعالینك اولمدن صکره کرو
قوپمقلغی وعده قلدغی حقدر البته قیامت قوپسر یعنی اولیند وسیس قوم بعثده اختلاف
قلدلر دلرکه کرو اولمدن صکره قوپمق حقدر شول اولدوکی حال اوزره که روحله جسد یله
اوله وبعضلری انکار قلدلرکه قوپمق یوقدر دلو وکر قوپرسه دخی جانلر قوپرتنلر یله قوپر
دلر حق تعالی اول اصحاب کهفی بعث ایلدیتنلر یله جانلریله حقیقت اولره کشف اولدیکه کرو
قوپمق حقدر انده شك گمان یوقدر و دخی انلرك اچنده منازعه اولندی نصاری یله مؤمنلر
خصومت قلدلر نصارا دلرکه بولردن بزدن و بزم نسبمزدندر بز بولرك اوزرنه کنیسه
بیارز مؤمنلر دلر بولر بزم ملتمزدندر بز بولرك اوزرنه مسجد بنا قلورز انلرك حاللری الله
تعالی یکرك بلجدرکه اولر اهل اسلامدندر پس اولکم حجتله انلرك امرنده غالب کلدلر
مسلمانلریدی زیرا اول بعثه انکار ادنلر دخی انلرك حالنه مطلع اولب انکاردن مؤمنلر
اولدلر دلرکم البته بز بولرك اوزرنه مسجد بنیاد قلورز پس اولر غالب کلبانده مسجد
بنیاد قلدلر و بوندن صکره دخی بیردیکه سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ وَيَقُولُونَ
خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ رَجْمًا بِالْغَيْبِ وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ قُلْ رَبِّي أَعْلَمُ
بِعِدَّتِهِمْ مَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ یعنی حق تعالی رسولنه خبرور دکه یا محمد صورکه انده
اختلاف ادرلر سکا صورسلر سن دخی اولره صورکه انده اختلاف ادرلر قضیه بودرکه
نجران اهلندن سید و دخی عاقب اصحابلریله جمع اولب رسول قتنه کلدلر اول سید
یعقوبیدی و عاقب نسطوریدی رسول اولره صوردکه اصحاب کهفك عددلری
نقدر در سید اصحابله دلرکه اوچدر دردنجی کلبلریدر و اول عاقب اصحابله دلر
که بشدر التنجلری کلبلریدر نظنله بلمدن خبرورد لو و مسلمانلر جماعتی دیلرکه اولر
یدیدر سکزنجیلری کلبلریدر حق تعالی بیردیکه یا محمد ایت که اولرك عددلرینی بنم ربم
یکرك بلجدر بولردن آنی بلمز آز کشی بلور ابن عباس دکه اول آزدن بری بنم که بلورم انلرك
صاغشلری یدیدر و ادلرن دخی ذکر ایلدیکه اولر مکسلمینا در ویملیخا ومرطونس
وَنَيْنُونُسْ وَسَارِينُوسْ وَذُونُوَاسْ وَكَفَشْطَطْيُوسْ که بو اول چوباندر و کلبلرینك آدی

قطمیردر

قطمیردر بوندن صکره بیوردیکه فَلَا تُمَارِ فِيهِمْ إِلَّا مِرَاءً ظَاهِرًا وَلَا تَسْتَفْتِ فِيهِمْ
مِنْهُمْ أَحَدًا وَلَا تَقُولَنَّ لِشَيْءٍ إِنِّي فَاعِلٌ ذَلِكَ غَدًا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ وَاذْكُرْ رَبَّكَ
إِذَا نَسِيتَ وَقُلْ عَسَى أَنْ يَهْدِيَنِ رَبِّي لِأَقْرَبَ مِنْ هَذَا رَشَدًا یعنی حق تعالی ایدر یا محمد
مجادله قلمغل اول اصحاب کهفك صاغشنده الا شول قدرکه قرآن بیان قلمشدر
سکا بز بلدردکمز انلرك خبرندن کفایت قلور بو نصارانك هیچ برسنه اول اصحاب
کهفدن خبر صورمغل و دکاری نه دخی انانمغل و دخی شول نسنیکه سن اشلیوسن
قطعی آنی ارته اشلرن دمکل الا استثنا اتمکه اوندسن صکره رتکی اکوب کرو استثنا
قلغل بو شول استثنادرکه یمینده اولمیه واما یمینده استثنا ایچون فقیهلر اتفاق
قلمشلردرکه اولشوکرك و الا بر زاد الفتده فصل واقع اولسه استثنا صحیح اولمز
ابوهریره روایت قلور رسولدن دمکه بیردی قرنشم داود اوغلی سلیمان انداجب
دکه اشبو کیجه بن یوز عورتم اوزرنه طواف ادم که هر برندن بر اوغلن دنیایه کله
الله یولنده کلی مقاتله قله ان شاء الله دمدی اونتدیکه استثنا قله اول یوز عورتدن
برندن بر اوغلان دنیایه کلدی انکدخی بریان یوغدی رسول ددیکه اول تکری حقیچون
که بنم جانم انك قدرت النده در اگر سلیمان ان شاء الله دیدی اول ددوکی قدر
اوغلن وجوده کلبعلر نه ارشدی پس کرکدرکه هر کشی اشنده ووعدسنده اشبو
ادم یا اشلیم دیو قطعی حکم ایلمیه ان شاء الله دیتاکه اشلیومزسه دخی کناه کار
اولمیه و بوندن صکره بیردیکه وَقُلْ عَسَى أَنْ يَهْدِيَنِ رَبِّي لِأَقْرَبَ مِنْ هَذَا
رَشَدًا وَلَبِثُوا فِي كَهْفِهِمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ وَازْدَادُوا تِسْعًا قُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثُوا لَهُ
غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَبْصِرْ بِهِ وَأَسْمِعْ مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ
أَحَدًا یعنی ایت یا محمد اول سندن بنوته دلالت استیینلره اوله که بنم ربم ویره بکا
بنوته دلالت علامتی ولز بنلردن شول نسنیکه اول رشد صواب یونندن دخی
اقربرق اوله بو اصحاب کهف قضیه‌سندن که اوچ یوزیل یا دخی طقوزیل اول مغاره‌لری
اچنده یاتب کلندلر بو کلام اشدجك نصاری دلرکه بو اوچ یوزیل ددکن بلورز
اما بو زیاده طقوز دکی بلمزکه کونلرمدر یقسه آیلرمد یقسه یللرمدر حق تعالی
ددیکه ایت یا محمد الله بلجدرکه اولر انده نقدر کلندلر یرلرك کوکلرك غیبن بلمك

الله تعالی قتنده ویرلر کوکلر اچنده ذرات حرکت اتدکن بلورا کا خفی دکلدر نه یولق
کورجدر ونه یولق اشدجدر اول الله تعالی بو قوللرك افعاللرن واقواللرن یوقدر
بو قریش کفارلرنه بر مانع که اولری الله تعالی عذابندن منع ایلیه شول نسنه که الله تعالی
اولماغنی حکم ایلدی البته اول یرنه کلسه کرك انك حکمنه هیچ بر کمسه شریك اولمز که
انك حکمنك ضدن قله آنی دفع ایلیه حاکم مطلق اولدر نکه اول دلرا ول اولور انك
ارادتنی دخی بر کمسنك ارادت دفع ادمز پس هر عاقل اولنکشیه واجب بودرکه کندو
ارادتن قویا حق تعالی ارادتنه مطیع منقاد اوله تسلیم یولنه کره باکا انابت قله نکه اندن
کلور اصی وزیان خیر وشر بلا وراحت صبر ادب شکر ایلیه تا که صابرلر وشاکرلر ثوابن
بوله الله تعالینك مقام قربنه واصل اوله دنیاده وآخرتده هر مرادی حاصل اوله انشاء الله
تعالی وَاتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ كِتَابِ رَبِّكَ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ وَلَنْ تَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا
یعنی حق تبارك وتعالی رسولنه ع م خطاب ادب بیردکه یا محمد اوقغل اول مکه اهل
اوزرنه اول نسنه که سنك اوزرکه اندرلدی ربکك کتابندن که قرآندر نکه اول خبر
ویردحقدر انده وعده اولنان نسنلر البته اولسر انده خلاف یوقدر آنی تبدیل
تغییر ادجی یوقدر اول نه زیاده اولر نه نقص اولر اکر سن دلسك کم اول قراندن خبرویر مکذب
زیاده یا نقص ادهسن بلکل که انك عذابندن سن قچاجق وصغناجق یر بولسر دکلسن
بو آیت حق تعالی اکرچه رسولنه خطاب ادب بیردی ولیکن مراد بوندن امتنك علمالریدر
که اهل کتاب کبی بولر دخی قرآنی وانك احکامنی هوای نفسه ایوب متاع دنیایه رغبت
ادب عزجاه ایچون اتمیلر نتکم یهود نصاری کتابلرنك بعض احکامنی تغییر قلدیلر جاه
دنیا ایچون والا رسول خود بو فعلدن واکا قصد اتمکدن بری ومنزهدر پس کرکدر
هر مؤمنه اشتدوکی حق کلامنی نیجه اشتدی ایله خبر ویره دنیایه رغبت ادب یا کمسنك
خاطرن رعایت ادب زیاده نقصان اتمیه والا حق تعالینك عذابنه مبتلی اولور که صغناجق
یر بولمز ودخی بیردیکه وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ
يُرِيدُونَ وَجْهَهُ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَا تُطِعْ مَنْ أَغْفَلْنَا
قَلْبَهُ عَنْ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ وَكَانَ أَمْرُهُ فُرُطًا ابن عباس ایدر بو آیت سلمان وصهیب
وعمار بن یاسر وخباب وعامر بن فهیره دخی بولرك امثالی فقیرلر حقنده نازل اولدی

شول وقت

شول وقت کم رسول ع م اترمشدی سلمان دخی خرما یپراغندن اورلمش بر حصیر اوزرنده
رسول قتنده اتردی حصیر اوزردی ناکاه عیینه بن حصین رسول اوزرنه کردی
کلدی بشلدی که رسولك برنده سلمانی ول حصیر اوزرندن سره سره قرویره چقردی
سلمان اوزرنده یوکدن عبا کیمشدی وانك اچنده درلمشدی اول عبادن انك بدنی
شول تکه قوقوسی کب قوقردی آنی کورب اول عیینه رسوله ع م دیدیکه یا محمد اشبو ترکلر
کره قوقولری سنی انجتمزمی والله بولرك قوقولری بنی قتی انجتدی بزی بلورسنکه شریف
قوم بزم بولرك اوزرنه نسب وحسب یوننده وغنا یوننده دخی شرفمز وعزتمز
وار مضر قبیلهسنوك سیدلری بوز اکر بز مسلمان اولورسخلقك چوغی بزمله ایمانه کلورلر
امدی بلکل که بزی ایمانه کلمکدن هیچ نسنه منع اتمز الا اشبو قتکدکی فقرا قوم
منع ادرکه بولرکله قرشبه اترمغه عار ادرز اول عبالری قوقوسندن انجنورز دلرسك
که بز سکا ایمانه کلهوز بولری قتکدن سرکدریا خود بولرکله بزوم آرامزده نوبت
قلکل بر کون مجلس بزوم اوله بولر کلمیلر وبر کون مجلس بولرك اوله بز کلمیوز رسول ع م
کوکلنه انلرك ایماننه رغبت ادب میل دوشدیکه کوینله نوبت قله حق تعالی بو آیت
اندرب بیردیکه یا محمد سن کندو نفسکی حبس ایله بیله اوتر شول قوم ایله کم اولر تکریلرینه
دایم کیجه کندز عبادت ادرلر انك رضاسن طلب ادب تضرع ایله دعا قلورلر مرادلری اول
متاع دنیا وعز دنیا دکل سن نظرکی بولردن اوته تجاوز اتدرمکل که بولری قویب
اول دنیا وبله اوتراسن انلرك زینتنه نظر ادهسن سن انلرك زینتنه باقوب اول قتکدکی
لری خور حقیر کورمکل اول سوزنه وانك اصحاب سوزلرنه مطیع اولمغل که انك
کوکلنی بز بزی اکمکدن غافل قلدق که اولر قرآنه متابعت قلمغی قودی هواسنه
متابعت قلوب عبادت اصنام اختیار قلدی بزم عبادتمز اوزرنه انك عاقبت
امری ضایع اولب هلاك وندامت ولیدی که عمرنك ایاملرن بطالت ایله کچردی
خسران اچنده پس بو آیتدن دخی مؤمن نصیبی بودرکم اهل فقری حقیر کورمیه انلره
حرمت اعزاز ادب انلرك صحبتنی انلرکله قله که حیات قلبنده حاصل اولر واول اغنیا
صحبتندن احتراز قلب حذر قله که کوکل ولمکی انلرك زینتلرینه نظر قلمقدن اولر زیره
رسول علیه الصلوة والسلام انلری مونادن صیوب درر ونهی دخی قلمشدر دانلرکله

مصاحب اولميلر دخي بيوردي كه وقل الحق من ربكم فمن شاء فليؤمن ومن شاء فليكفر
انا اعتدنا للظالمين نارا احاط بهم سرادقها وان يستغيثوا يغاثوا بماء كالمهل يشوي
الوجوه بئس الشراب وساءت مرتفقا يعني حق تعالى بيورر كه يا محمد اول كمسنلر كم بز انلرك
كوكللريني بزوم ذكرمزدن غافل قلدق اشبو دسنه كم بن سزه كتردم قرآندر وكلمه توحيددر
كه لا اله الا الله كلمسيدر حقدر بن سزي اول حقه دعوت قلورم كه ربكزدن كلمشدر
كه توفيق خذلان وهدايت ضلالت كلي انك النده در بنم المده دكل كم دلرسه بو قرآنه
ايمان كتورب لا اله الا الله ديسون نجات بولسون كم دلرسه هواسنه وشهوتنه اويب
اكا انكار قلسون كه بز اول كافر اولب انكار ايدنلره كه ظالملردر برآوديرقلدق كم آنك
سرادقي انلري قپلر رسول عم بيوردي كه اول نارك سرادقي دورت قلك ديواردر هر ديوارك
اوزني قرق يللق يولدر قدر دورطاموا چنده كي اول كافرلري طليولچنه الودقپلر بعضلر
ددلركه اول برحيواندر عنقي دلوا وددن چقر بولري چورب اولغوكب اچنه الوب قپلر
وبعضلر ددلركه اول سرادق طامونك بخاردر رود تونددركه كافرلرك دورت يانن قپلر تجن
كه اولرا اول بخار حرارتندن صوصايب فرياد ادب صو دلسلر انلره مدد ارشله بو صو
كم شول زيت تورتسي كب كه غايت قويو وقره اوله وبعضلر ددلركه اول مهل شول
ارمش بقر وتوج كب اوله اما مجاهد ايدر مهل ودكي قانله ادركه بكز بر بيره وغايت
اسي سنده دركه قچان آني البا غزنه يقين التلر يوزلرنك اتاريوب انك اچنه دوشه
نه يوز اچجك نترايدرا اول مهلكه صفتي بو اوله واول طامو اور دخي يوز تكيلنجك يردر
كه انده مصاحب شيطانله كافرلر دريس عقل اولنلر نصيب دخي بو آيتدن اولدركه
حقي اشدب مطيع اوللر انكار يولندن چقب تصديق يولنه كربه خلاص بوللرتا كه
اول اودن سرادقدن واول مهل اچب هلاك اولمقدن قرتلر بوندن صكره اندن خلاص
اولنلر كملرو آني بيان ادب بيوردي كم ان الذين آمنوا وعملوا الصالحات انا لا نضيع
اجر من احسن عملا اولئك لهم جنات عدن تجري من تحتهم الانهار يحلون فيها
من اساور من ذهب ويلبسون ثيابا خضرا من سندس واستبرق متكئين فيها على
الارائك نعم الثواب وحسنت مرتفقا يعني حق تعالى بيورركه تحقيق اول ناردن قورتلنلر
انلردركم بزوم وحدانيتمزه تصديق ادب اقرار ايتديلر كوكللرندن كمانلرن كتورب

اعتقادلرن

اعتقادلرن محكم قلدلر اندن صكره اول ايمان مقتضاسنجه كيرو قالن اعضالريله
كركلو عمللر اشلدلركه الله لايق اوله بد رستي بز حقيقتا اول كركلو عمللر قلانلرنك
اجرني ضايع ايلمزز دار بقاده اكا كركلو عوضلو قلورز اندن اول اجرلري آخرتدن
نه اولسه آني بيان ادب بيوردي كه اول ايمانلري محكم قلوب كركلو عمللر قلنلره حاصلدر
شول جنتلركه انده طورمقلري دايم مخلددر زوال يوقدر اول بستانلر وكوشكلر وانهار
التندن ارمقلر آقر كمي بال كمي سود كمي خمر كمي صو ودخي اول اوچماق اهلي بزنلر اول
اوچماق اچنده التوندن بلزكلر كيه كله ودخي يشيل سندسدن واستبرقدن طونلر
كيلر يعني حريرلرك انجلرندن ويغونلرندن دخي كيلر بو حالده كه تكيلنب اوتوره لر
اول بزنمش تختلر اوزره كه اوزرندن زينت عروس خلخاللر وپرده لر اوله نه كركلو عوضلردر
اول اوچماق اچنده ذكر اولنانلر ودخي نه كركلو مقامدر اول جنت كه انده يولدشلر
انبيا ايله اوليادر وخدمتكارلر غلمان وولداندر عقل اولنلر كركدركم دايم سعيني
واجتهادني اكا ايرشب طامودن وآنك عذابلرندن خلاص بولماغچون اوله ودخي بوندن
صكره حق تعالى اول دنيايه رغبت قلانلره رغبت قلميانلر حالندن تمثيل قلب
خبر ورديكه اشدنلر انوكله متنبه اولب دنيادن اعراض ادلر طالب آخرت اولب
اكا متوجه اوللركه باقيدر بس بيردي كه واضرب لهم مثلا رجلين جعلنا لاحدهما
جنتين من اعناب وحففناهما بنخل وجعلنا بينهما زرعا كلتا الجنتين آتت اكلها
ولم تظلم منه شيئا وفجرنا خلالهما نهرا وكان له ثمر فقال لصاحبه وهو يحاوره
انا اكثر منك مالا واعز نفرا بو آيت نازل اولدغنه دخي سبب مكده اول ايكي قرنداشدي
بني مخزوم قبيلسندن كه بري مؤمندي اول بو سلمه در عبد الله بن الاسد وبرسي
كافردي اول اسود بن عبد الاسددر بعضلر ددلركه بو مثل عيينه بن حصين اوزره كه
كافردر اول سلمانله كه مؤمندر حق تعالى تشبيه قلدي بو اكسني اول ايكي قرنداشكه بني
اسرائيلده واردي بري مؤمندي آدي يمليخا وبري كافردي آدي فطروس بو ايكنك
قصه لري اول حكايت اوزره دركه عبد الله بن مبارك معمردن ومعمر عطاء خراسانيدن
حكايت قلديكه اول ايكي قرنداشي آتالرندن سكز بيك التون ميراث يديلر دورد بيك
التون اولشديلر اول كافر قرنداشي وارب بيك التونه باغ بغچه صتون آلدي اول

مؤمن قرنداشی نیاز ادوب دیدیکه ای چلبم اول قرنداشم فلان بیك التون ویروب دنیا
بچارن آلدی بن دلرنکه سندن اوچماق بچارن صاتون الم بیك التونی الله یولنه صدقه
قلدی و اول کافر قرنداش کیرو بیك التون خرج ادوب اولر بنیاد قلدی بن دلرم که اولری
سندن آخرتده صاتون الم بیك التون کرو الله یولنه صدقه اتدی و اول کافر قرنداش
بیك التون خرج ادوب اولندی چوق جهازلو بر عورت آلدی بو مؤمن قرنداش کرو دیدیکه
الهی اول فلان بیك التون ویروب دنیاده اولندی بن جفت سندن جنت اچنده دلرم
بیك التونی کرو حق رضاسیچون صدقه قلدی و دخی اول کافر قرنداش بیك التون ویروب
خدمتکارلر و متاعلر آلدی بو مؤمن کرو بیك التون صدقه قلدی الهی اول قرنداشم
دنیا خدمتکارلرین آلدیسه بن سندن آخرت خدمتکارلرن دلرم فی الجمله اول کافر النده
وارنی دنیا تجملاتنه خرج ایلدی بو مؤمن آخرتده بقایه خرج ایلدی النده نسنه قلمیوب
درویش اولدی دیدیکی اول قرنداشمه وارسم اوله که اندن بکا بر احسان ارشیدی کلب
آنك یولی اوزرنده اتردی اول قرنداشی کافر کلب خیل حشمله دولدیکه تعجب کدیدی
طور کلب اول مؤمن اندن بکا یوردی و اول کافر اکا نظر ادوب بلدی و دیدیکه سن قرنداشم
فلان دکلمسن دیدی بلی اولن دیدیکه حالك نه اولدی اول مؤمن دیدیکه بکا درویشلك
واقع اولدی کلدم سکاکه سندن بکا بر خیر ارشه اول کافر دیدیکه مالکی نیلدك سنك
دخی چوق بنم مالم قدر مالك واردی اول مؤمن حکایتنی اکا خبر وردیکه مالنی
نیلدکن اول کافر انی اشدوب دیدیکه سن صدقه اداجلردمسن یوری بن سکا نسنه ورمزن
پس حق تعالی اول کنك حالنی مثل قوروب رسولنه بیوردیکه بو درویشلرله مؤمنلر
اوزرنه صورت قوروب بیوردیکه یا محمد مثل ادی ویر بولره اول ایکی کشینك خبرلرینی
اکسندن برنه یعنی اول کافره ایکی بستان ویردك چورلری دیوارلو امام سدی ایدر
بستان بریدی اما اورتسندن بر ارمق اقردی اول بستان ایکی طرف اولمشدی ایکیچون
ایکی بستان دیدی انك کبی بستان که چوره اطرافی خرما اغجیدی انك ایلنده اوزم جبقلری
ادی چوره باغدی اول باغ اراسنده اچق یرلر واردیکه اکا انسنلر اکردی مزرعه قلمش
ادی ایکیچون دیدی حق تعالی که بز آنك چورسنی قپلدق خرمایله دخی اوزم چبقلریله
و اول خرمایله اوزوم چبقلری اراسنی اکنلك قلدق که هیچ اندن بر خالی ویران یر یوغیدی

پس اول ایکی بستان هر بری تمام یمشلرین و حاصللرین ویردیلرکه هیچ بر اکسکلك یوغیدی
و اول ایکی بستانك اراسندن ارماق اقدق اول بستان اسنه حاصل اولدی چوق یمشلر
آنی کوروب اول قرنداشی مؤمنه فخر ادوب و اکا عتاب برله طعنله کلام ادوب دیدیکه بنم مالم
چوقدر و جماعتم دخی سندن عزیزدر قدرسن الوکدیکی مالکی عبث یره خرج ادوب
اوشده محتاج اولدك کلدك بندن احسان اورسن پس حق تعالی دخی بیردی انلرك خبرن
وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِنَفْسِهِ قَالَ مَا أَظُنُّ أَنْ تَبِيدَ هَذِهِ أَبَدًا وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ
قَائِمَةً وَلَئِنْ رُدِدْتُ إِلَى رَبِّي لَأَجِدَنَّ خَيْرًا مِنْهَا مُنْقَلَبًا یعنی اول کافر اول مؤمن قرنداشنك
الن آلوب اول بستاننه کردی اکا فخر ادوب اول یمشلرن چکزندروب بر بر اکا کسترروب
حال بودرکه اول کفر شرك برله کندو نفسنه ظالم ادی خبری یوق اندن ظالم
کم اوله که بر سونله کندویه عذاب ابدی حاصل قله پس اول کافر کندو حالنه عجب ایدوب
باغجسیله چون مؤمن قرنداشنه فخر ایلدی اول مؤمن اکا دیدیکه نه فخر ادرسن بر نسنه
که انك عاقبتی فنادر کل الله تعالی یه ایمان کتر اول قیامت کوننه انکار اتمه کم یارن
سکا بوندن دخی یکرك بستانلر وره کم زوال اولمیه اول کافر باغجسنك زینتنه
و حسننه مغرور اولوب ایله وهم ایلدیکه اول فنا اولمسردکل اول مؤمن قرنداشنه جواب
ویروب دیدیکه بن ظن اتمزم که بو بستانم هلاك اوله و دخی بن ظن اتمزم که اول قیامت
قوپه بو اولنلر کرو قوبه بن کرو اول دتمر قتنده دونب وارم آخرتده بتحقیق والله بن اول
دتمر قتنده بوندن دخی یکرك ورچق منزل و مقام بولم یعنی ایله زعم ادرکه دنیاده
مرتبه بولن کفر اوزره آخرتده دخی یکرك بولور بو قیاس اوزره جواب ویردی بلمدیکی
بو باطل صنولردر منفعتی یوق پس اول مؤمن قرنداشی دخی اکا جواب ویردی نتکم حق
تعالی خبر وردی قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَكَفَرْتَ بِالَّذِي خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ
ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ سَوَّاكَ رَجُلًا لَكِنَّا هُوَ اللَّهُ رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِرَبِّي أَحَدًا یعنی اول
مؤمن قرنداشی اکا وعظ نصیحت قلوب دیدیکه یعنی سن کافرمی اولرسن و انکارمی ادرسن
اول اللهك وحدانیتنه قدرتنه کم سنك اول اتاك که آدم در طپرقدن یرتدی اندن
تواترله آنك ذریتندن سنی بر قطره مردار نطفه دن یرتدی سنك قامتکی طوغری یرادب
اعضالروکی یرلو یرنجه اعتدال اوزره دوزدی یرتدی که سکا هر وجهله منفعت

قله اسباب معیشتکه معاون اوله واکرسن کا انکار ادرسك بن کا انکار ایتمزن اقرار ادب
تصدیق ادرم که اول الله بنم ربمدر ولدخی هیچ برکمسه‌یی انکا شریك قیلمزن که انك
مثلی ونظیری یوقدر ودخی حق تعالی مکروانلردن خبر ویروب بیوردیکه وَلَوْلَا إِذْ دَخَلْتَ
جَنَّتَكَ مَا شَآءَ اللّٰهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ إِنْ تَرَنِ أَنَا أَقَلَّ مِنْكَ مَالًا وَوَلَدًا فَعَسَىٰ رَبِّي أَنْ يُؤْتِيَنِ

قلت

خَيْرًا مِنْ جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِنَ السَّمَآءِ فَتُصْبِحَ صَعِيدًا زَلَقًا أَوْ يُصْبِحَ
مَاؤُهَا غَوْرًا فَلَنْ تَسْتَطِيعَ لَهُ طَلَبًا یعنی اول مؤمن قرنداشی اول کافره دیدیکه نیچون
اول بستانکه کرجك دمزسن که نه نسنه که الله تعالی دیلر اول اولور بن مالمی وملکمی
صقلمغه قادر دکلم دخی بر ضرری اندن دفع ایتمکه قوتم یتمز الا الله تعالی معاونتله
وانك قوت ویرمکیله ودخی انکا دیدیکه ای قرنداشم اکرسن بنی مال یوندن واهل واولاد
یوندن سندن اشغا کوروب بنم اوزرمه انکله اولنوب تکبرلك ادرسك اوله که بنم
ربم آخرتده بکا سنك بستانکدن دخی یکرك بستانلر ویره وسنك بستانك اوزرنه
کوکدن بر آفت اندروب اوحواله قلب آنی یکلی کوینده ده هلاك ایلیه نسیله دیدیزده قوری
خالی کبی یر اوله صیر بحق که اوزرنده ایقلر طینه اصلا بر نشار داوت اولمیه یاخود
اول اقرار دماغی غور ادب یره کچوره که هیچ برکمسنك ایرقلرکا الی ارمیه سنك
دخی آنی طلب ادبکرو بولمغه طاقتك یتمیه محروم عاجز قلسن پس حق تعالی انك هلاك کندن
خبر ویروب بیردی وَأُحِيطَ بِثَمَرِهِ فَأَصْبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ عَلَىٰ مَا أَنْفَقَ فِيهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ
عُرُوشِهَا وَيَقُولُ يَا لَيْتَنِي لَمْ أُشْرِكْ بِرَبِّي أَحَدًا یعنی حق تعالی اول کافرك بستاننه
کوکدن اوحواله ادب جمیعنی کویندردی نسیله که هیچ اثری قلمدی اول اچنده اقن
ارماغی غور ادب یره کچدی صباح اول کافر طورکلب اول حالی کوردی حسرت ندامت
برله الن النه اوردی النك ارقسن واچن کاه بریکا دندرب حسرتلر یسوب بیزودی اول
مالدن اوتروکه انکا خرج ایلدی واول بقچنك دیوارلری دورت طرفدن یقلب واغجلری
اخترلب یقلمشدی نسیله که کرو عمارت قلمغه هیچ قابل دکلدی دنیاده انك
حالی اولکفر سببندن که نعمت شکرن یرنه کتورمدی بوکا ایرشدی یارن قیامت
کوننده دخی ندامت الن باشنه اوروب دیاکه ای کاشکی دنیاده بن ربمه کمسه‌یی شریك
قلمیادم انك وحدانیتنه تصدیق ادیدم بو کجهانده زیانکار اولمیادم پس حق

تعالی کرو خبر ویروب بیوردیکه وَلَمْ تَكُنْ لَهُ فِئَةٌ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَمَا كَانَ مُنْتَصِرًا
هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ لِلّٰهِ الْحَقِّ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَخَيْرٌ عُقْبًا یعنی اول کافرك لشکری وقومی
قبیلسی ویار ومجلری یوقکه حق تعالی نك عذابنی اندن منع ادب آنی قورتره لوکندونك
دخی قدرتی یوقکه اول عذابدن امتناع ایده یا اندن قوت اولوب کیدنی کروحاصل
قله پس قیامت کوننده حکم سلطنت الله تعالی یه مخصوصدرکه مجموع حاکملر انده
عاجز محکوم اولسیجیبتده قالسرلوکندو ونفسلری خلاصنده نه چاره قلجقلرن بلمیالر
پس الله تعالی افضلدر ثواب عوض ویرمك یوندن طاعت وعبادت اهلنه ودخی
حق تعالی یه عبادت قلانك عاقبت خیرلو قدر ایروغه عبادت قلندن زیره پادشاه
خدمتی قلانله بر سکبانه خدمت قلانن حالی قندن برابر اوله پس عقل اولنکه کدر بوآیتدن
حظ نصیب آنی الا که بله بودنیانك عزتجاهی فایندر بقاسی یوق لنذم چوك عزتنه
مغرور اولب وفانی ماله الدنوب آخرت سعادتن الدن فوت ایتمیه قرنبنی ومستراح کندویه
خزینه قلمیا که حیوان کبی بولدغن تنعم ادب قرننه قویا اندن چقروب مستراحه
دوکه جمیع عمرنی مستراح عمارتنه کچره قرن قولی اوله برکون تکری قولی اولمیه
عاقل اولدرکه خزینهٔ آخرتده قله النی دایم خیراتده استعمال ادب بولدغن آخرته
کندره که انده باقی اوله پس چون حق تعالی بو ایکی قرنداش حالنی تمثیل ادب قوللرنه
بودنیانك خساستن وحقارتن بیان ادب فناسنه تنبیه قلدی تا که بونکله متعظ
اولب اول باقی ملکی طلب قللر بوفانی ملك ترك اده لر بوندن صکره دخی تاکید چون
بودنیانك برنسیله دخی ضرب مثل ادوب بیان قلدی تا نفسندن عنا اولنلر
بونا شدب برذکو کللرنه تأثیر حاصل اوله کندولری فنا سیعندن ضایع ادب محلر وسلمردن
قلمیلر اول رسولنه خطاب ادب بیوردیکه وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلَ الْحَيَوٰةِ الدُّنْيَا كَمَآءٍ أَنْزَلْنَاهُ
مِنَ السَّمَآءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ الرِّيَاحُ وَكَانَ اللّٰهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
مُقْتَدِرًا یعنی حق تعالی بیردکه یا محمد اول قومکه ضرب مثل قرب بودنیانك حالندن
خبر ورکه انکا مغرور اولب حقدن اعراض ادرلر اینکم بودنیانك حسنی وزینتی شوکه
بکزرکه کوکدن یره یغمور یغه اول یغمور یره سکب انواع اوتلر کوکنه قرشوب درلو درلو
اوتلر بتردی وانواع چچکلر آچلب صحرا وباغ بقچه زینت طوتب منور اولدی تا که اکسزن

بر آفت سماوي ارشب انلري تازه يكن صارولغه دكشرب قورتدي اوبت دكلدي ايله اولدي
كه يل آني كول كبي هوايه صوردي هباء منشورا ولب كتدي اثري قلمدي پس بو دنيا يله
دنيا اهلنك دخي همان مثلي بودركه دنيا يله دولو تجملات باغ بغچه قيمتي طونلر
ومزين سرايلرد زدي قورشدي انكله مغرورا ولب طوردركن ناكاه اولم بغتا جسي
ارشيدي انلرك دوزنلرني بركندي قلب لذتلريني بوزدي كلي فنايه ويردي طبراغنه
قرشدردي هر قنغي طرفدن كه يل اسدي هوايه صوربلورسز قلدي پس الله تعالى
قادردر هر نيي دلرسه وارقلور ونيي دلرسه كرو يوق قلور چون حق تعالى دنيا يله
فخرادنلره دنيانك خستني وفناسني بيان قلدي امثال برهانله بوندن صكره بعضلر
كه اهل واولادله وما لله فخرادلردي انلره دخي بو آيتله وعظ ونصيحت قلوب بيردي
اَلْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَوةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا
وَخَيْرٌ اَمَلًا يعني حق تعالى بيوردركه بو ما لله اغول قز دخي كلسي دنيا حياتنك زينتدر
آخرت زواده سي دكلدر نتكم دنياكشي مغرور قلوب عاقبت فنا اولور شول هشيم كبي كه
يل صوورر بو مال اغول قز دخي انجلين لذتلردر عاقبت فنادر غروردن ارتق
فائده سي يوق ندامتدن آرتق اما اول كه قلوب آخرته منفعتادر سعادته ارشدردر
اول باقيات الصالحاتدر يعني بش وقت نمازدر اما ابن عباس ايله عكرمه ومجاهد
دلركم باقيات الصالحات اولدركم رسول عم بيوردي كلمات در كيكي سُبْحَانَ اللهِ
وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَاللهُ اَكْبَرُ ودخي روايتدر رسولدن بر كون اصحابه
اوزرنه چقه كلدي ديكه يا اصحاب قلقانلروكزي برقلك ددلركه يا رسول الله
دشمانمي كلدي كه برقلنلم رسول عم ديكه يوق بلكه طامودن بر قلسوك اولوردلركه
طامودنه قلقان ندر يا رسول الله ديكه آنك قلقاني بو درت كلمه در سُبْحَانَ اللهِ
وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَاللهُ اَكْبَرُ هر كم بو كلمه لري چوق ايده طامو عذابندن نجات
بوله حسن بصري ايدر هر كم بو كلمه لري ايده درت كتابا وقمشجه ثواب بوله ودخي
حق تعالى انكا اكي يوز سيغامبر ثوابنجه ثواب وحسنات عطا قله زيره بو درت
كلمه دورت مقرب فرشته لر تسبيحدركه جبرئيل ميكائيل واسرافيل وعزرائيل در
اميددركه بوني ايده نه اول فرشته لر دخي شفاعتچي اوله لر وبعضلر دلركم بو باقيات

الصالحات

الصالحات دوكي قزلردر زيره رسول عم بيورديكم مَنْ كَانَ لَهُ اِبْنَتَيْنِ اَوْ ثَلٰثًا
كَانَ مَعِيَ فِي الْجَنَّةِ يعني هر كمسنك كم اكي قزي اولسه يا خود اوچ قزي اولسه ملول اولميب
حق حكمته راضي اولسه انلري خوش طوتسه اول اوچماقده بنمله بيله اولور ودخي
بيورديكه مَنْ كَانَ لَهُ اِبْنَةٌ فَاللهُ تَعَالٰى فِي عَوْنِهِ وَنُصْرَتِهِ وَمَغْفِرَتِهِ يعني هر كمسنك كه بر
قزي اوله خوش طوتا الله تعالى انكا معاون وناصر اولور دخي آني يرلغر ودخي بيوردي
هر كمسنك كم اوچ قزي اوله خوش طوته ملول اولميه انكا اوچماقده اوصلرندن اوچ
روضه ويرلور هر روضه سي دنيادن واچنده كيدن كينك وبولدر ودخي بيورديكم
بر قزي تربيت ادب ادبله بسلمك بيك تطوع حج ايتمكدن وعمره قلمقدن وبيك
جنازه نمازن قلمقدن وبيك قونق اغرلمقدن يكركدر هر كمسنك كم قزجوغزلري
اوله سز انكا يارديم ادكا ودخي نسنه دلرسه ويرك آني اسركيوب ترحم ايلك كه
حق تعالى سزه دخي ترحم قله ودخي بعض اهل تفسير ديمشلركم هر طاعت كم انك
ثوابي باقي اوله باقيات الصالحات اولدر نمازكبي تسبيح وصدقه كبي دخي
جميع انواع عبادات كه واردر نوافلدن تجنكه اخلاص ايله اوله بو لركلسي يكركدر
ربك قتنده اول زينت دنيادن كه غروردر ودخي ثواب يوننده كه الله تعالى
فضل بر له عطا قله دخي بو قولك الله قتنده اوميدي سنلرك خيرلوسي بودر پس
چون حق تعالى دنيا ومالي واهل واولادي ذم ادب فناسني عرض ايلدي اول
كه باقيدر آخرتده منفعتلودر آني ذكر ايلدي كا ته اول طاعته متشوق اولر وآخرته
راغبلر دلركه يا رسول الله بو باقيات الصالحات ثمره سي بزه نوقت حاصل اولور
واول دنيايه مغرور اولب زينتنه الدننلرك غبني وندامت نوقتن ظاهر اولور
حق تعالى انلره جواب يوندن بو آيتي اندرب بيورديكه وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْجِبَالَ
وَتَرَى الْاَرْضَ بَارِزَةً وَحَشَرْنَاهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ اَحَدًا وَعُرِضُوا عَلٰى رَبِّكَ
صَفًّا لَقَدْ جِئْتُمُونَا كَمَا خَلَقْنَاكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ بَلْ زَعَمْتُمْ اَنْ لَنْ نَجْعَلَ لَكُمْ مَوْعِدًا يعني
اول دنيا اهلنك وغوله قزه الدنوب مغرور اولب آخرت سعادتلريني ترك ادنلرك
مغبونلقلري وباقيات الصالحات جمع ادنلرك ثمره سي اول كوندن حاصل اولور كه
بز بو طاغلري يرندن قوپارب سير ايدرزكم بولتلر هواده سير ادرلر كوره سن

اول طاغلر التندغی یرلر هب ظاهر اوله نقدر کنج خزاین وارسه هب طشره کله براغج
وبنیاد ویوجه یر قلمیا دبدز اوله ونقدر اموات وارسه که یر التنده بلورسز قلمشدی
کلی هب ظهوره کله انلرك جمیعی بر موقف یرنه جمع اد وز عرض حسابچون که اولردن
هیچ برنی ترك ایمیاوز اندن اولرك کلسنی یا محمد سنك ربك حضرتنه عرض اولنلر
حسابچون واول حساب وقتده دنله اولکمسلره که دنیایه مغرور اولب انك زینتنه
الدنب کوکلارن اکا دلندرب آخرته انکار دتدلر یا قوم فانی اول دنیا کوزواهل
اولادکز که انلره مغرور اولب فنایه کوکل ویرب آخرت دولتن ترك اتدوکز قانی ولادی
واموالی نه اتدوکز که شمدی بزوم قاتمزه کلدوکز اول اوّلکی حالکز کب که دنیایه کلدکز
عریان باش اچق یالن ایاق نه مال وار الده نه اوغل قز وار که اندن سزه منفعت
اوله بنی سزه متال قورب کتابمزاچنده خبرور مدمی که دنیا فانی در ومال اغول
قز دنیا حیاتنك زینتی در اکا الدنمك که صوکی ندامتدر ودمدمی سزه کی باقیات
الصالحات خیرلودر ثواب یوننددن وخیرلو ملجی تسننه اولدرسز اکا التفات
قلمادکز کورك امدی بوکون سعادت کمکدر وشقاوت کمکدر بلکه سز دنیاده
ایله غزوررده قلمشدکوزکم ایدرردکز بزوم الیمزده اول ددکاری وعده کاه که قیامت
کوندر بوسزی بعث ادب بوعرض کاهه جمع ادجکمزه ایمانکز یوغدی دیك امدی اول
عملرکز دفترلرن الك اوقوك کورك که دنیاده حالکز ندر نتکم بیردی ووضع
الکتاب فتری المجرمین مشفقین مما فیه ویقولون یا ویلتنا ما لهذا الکتاب لا یغادر
صغیرة ولا کبیرة الا احصیها ووجدوا ما عملوا حاضرا ولا یظلم ربك احدا
یعنی اول عملر براتلریکه هر کشنك واردر قونله حق تعالی لینده هر کشی کلوب
بتلو بتسن الا حق تعالی لینده اوقیه اما بعضلردر لرکم هر بیتی اسلواتسنك
النه قونله کمنك صاغنه کمنك صولنه کمنك کوکسنی دلوب صول الی اردنه
چقربارقسندن ویره لر تجن اول مجرملر ومنافقلر وعاصیلر اول براتلرینك
اچنده کنه نظر ادب کوره لرکه اول اغورلین وآشکاره نکه اشلدلردی
وسویلدلردی قوانده سطر اولنوب قلمه کلمش که هیچ بری اکسك دکل آنی
کوربن غایت قورقجی اولوبن دیالرکه وای بزوم هلاکلکمزه نه اولدی بزوم

بو براتمزه

بو براتمزه کم بزوم کناهلرمزدن هیچ برنی ترك اتمیوب نه کچیسنی نه الوسین
جمیعین بونده جمع ادب یزمش ثابت قلمش پس جمیع کناهلرنی انده یزلمش حاضر بولالر
تاکه شول تبسمله ضحکله کلدکاری دخی انده یزلمش بریکی کناه بریالو کناه
جمیع خیرلری وشرلری تا مثقال ذرّه یه دکن هب یزلمش که جزا اولنه زیره
سنك ربك یا محمد هیچ برکمسیه حیف ظلم اتمز بلکه عدل فضل ادر هر حسنیه
برنه اون ویررد وهر سیئه یه مثلن جزا ادب عقوبت ادر عدل یوننددن
یا عفو ادب یرلغر فضل یوننددن ارادت انکدر یعنی دلرسه ادر کمسه حکمنه
مانع دکل وبوندن صکره کر وحق تعالی اول امرنه مطیع اولمیب مطرود ملعون
اولن شیطانك حالندن خبرور دی تاکه آنی اشدب متنبه اولرلر که اندن
وانك حکمندن اعراض ادنلر کی جهاندنده مغبون محروم اولرلر نتکم بیردی
واذ قلنا للملائکة اسجدوا لآدم فسجدوا الا ابلیس کان من الجن ففسق
عن امر ربه افتتخذونه وذریته اولیاء من دونی وهم لکم عدو بئس
للظالمین بدلا یعنی حق تعالی بیر رکه یا محمد ذکر ایله خبر ویر بو قومکه کم حق
تعالی بنی آدمی یرتدق فرشتلره ودخی ابلیسه امر ایلدك آدمه سجده قلوك دیو
فرشتلر امره مطیع اولب کلی آدمه سجده قلدلر الا ابلیس مطیع اولمیوب امتناع
قلدی زیره اول جنیلردن ادی که تمو جنی اندن اوردی کلنه اصلی ولدی
نتکم آدم بو انسانه اصل ولدی بو حسن بصری قولدر اما ابن عباس ایدر
اول دخی ملائکدن برجنسدر که انلره جن درلر نار سمومدن یرد لمشلردر
پس اول ابلیس عاصی اولب انك امرندن چقدی انا بیت دعوسن قلوب
تکبرلك اتدی کافرلردن اولدی پس هرکم آدم اوغلاننددن تکبرلك ادب
الله تعالی طاعتندن اعراض ادب شیطانه متابعت قلدی حق تعالی اکا
توبیخ ادب سرزنش برله بیوررکه یعنی سز ای مکه اهلی اول شیطانی وانك
ذریتنی بنی قویب سز کندوکزه دوست یارمی طوتنز سز حال بودرکه اول سزك
ظاهر ادشمنکزدرنه یوز استبدالدر بوکه حق تعالی عبادتنی وانك دوستلغنی
شیطان عبادتنه وانك دوستلغنه تبدیل قلالر مجاهد وامام شعبی ایدر

بركون بن اتردم بر جماعت كلوب بكا صوررديكه خبر ويربكا ابليسك عورت
وارمدر بن ددم كه اول دكوننده بن حاضر دكلدم بوندن صكره خاطرمه دوشه
كلدي حق تعالينك بو قولي كه بيوردي أَفَتَتَّخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِي
بلدم كه ذريت اولمز الا عورتدن جواب ورب ددمكه واردر قتاده ديخي ايدر
بو شياطين دن ديخي ذريت متولد اولباترننكم ادم اوغلنندن توالد وتناسل
اولباترر بوندن صكره حق تعالى كندونك كمال قدرتندن ويارد مجلر دن
بر تمقدن منزه ومستغني ايدوكندن خبر ويردي مَا أَشْهَدْتُهُمْ خَلْقَ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَلَا خَلْقَ أَنْفُسِهِمْ وَمَا كُنْتُ مُتَّخِذَ الْمُضِلِّينَ عَضُدًا يعني حق تعالى
بيوركه بن اول شياطين ذريتلريله كوكلر يرتمقده حاضر اولدب اولردن معاونت
طلب اتمدم ياخود اولروكله مشاورت قلمدم ديخي كندو نفسلرلن بر تمقده وانلر
مشاهد لرندن وانلرك مشاورتلريله يرتمدم شول كمسلره كم اغوا ايله خلق
ازدربضلالتله بر غجلر دربن انلري كند ومه معاون دوتمزم بعضي اهل تفسير
دمشلر كم بو آيتده اشارت واردر علم هيئتوك بطلاننه علم تشريحله يعني اول
اهل هيئت واهل نجوم ندن بويله تفصيلله خبر ويردلر بو افلاكدن وبو نجومك
وشمس وقمرك منازلندن شوندن زياده كه بزخبر ويردك كلا تمزده بولر
خود اول كوكلر وفلكلر ونجوم يرد لدوغي وقتن انده حاضر دكللردي كه هر
برن قنغي فلكده قودق ومنازللرن وسيرانلرن نيجه وضع اتدك مشاهده اتدلرن
خبر ويرلردي ياخود اول اهل تشريح كندولري يرتدغمزو قتن ظاهرلرن باطن
مشاهده مي قلويوردلردي كه طمر وسكر قمو عضوي باطندن ظاهردن
خبر ويردلر پس بوندن معلوم اولوركم بو علومه مشغول اولمق همان تضييع
عمردن زياده منفعت يوق عقل ولن كرك كم علم معامليه مشغول اوله كه انوكله
عمل قلوب مكاشفه يه ايرشه اول علم باطن كشف اولب بعض اسراره مطلع
اوله هيچ هيئته ونجومه وعلم تشريحه احتياج قلميه بوندن صكره حق تعالى
اول بوته واصنامه طپنلره توبيخ ادوبن انلرك اول آله طوتندقلرينك عجزني
اظهار ادوبن بيورديكه وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا شُرَكَائِيَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ

فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ مَوْبِقًا وَرَأَى الْمُجْرِمُونَ النَّارَ فَظَنُّوا أَنَّهُمْ
مُوَاقِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا عَنْهَا مَصْرِفًا يعني حق تعالى قيامت كوننده ديه اول
مشركلره كم اصنامي الله شريك قلدلردي قاني اول زعم ادربن بكا شريك
قلدوغكز معبودلركزي قغرك كاسونلر بو كون سزي بنم عذابمدن قورترسونلر
بولورديخي ورب انلردن مدد ونصرت طلب ادهلر انلر هركز انلره اجابت قلميلر
كه نصرت ادهلر پس بز اول صنملريله اول انلره طپجيلرك اراسنده براودن دره
كم اكا جحيم دبلر انك اچندن اودار مغي اقراكي كنار يي يلانلر دركه قره قتره
بكزر اني حايل قلدوركه هلاك ادجيد بر برنه او لشو ميلر اندن مدد بولمسب
محروم قللر پس اول مشركلر بقوب اراقدن هر طرفدن اول اودكوره لركه انلري
قيلمشد ديقين بلهلركم انلر اول اوداچنه واقع اولمشلردركم هيچ بر طرفدن
انلره تجب نجات بولجق يره امكان يوق اول قدر حسرت بيلر اول شركلري اوزرن
كم اول اودعذابندن انك المي ديخي قتزق اوله پس بو آيتدن كركم عقل اولن
متنبه اوله الله دن غيري نسنه كندويه معبود قلوبكا قول اولميا كه كندونك
هلاكنه سبب اوله زيره كشنك كيجه كندز اكثر شغلي نيك خدمتنده يسه
اول انك قولي اولوركشي تمام خالص الله قولي اولمايجه دنياده وآخرتده
مخلص بولمز وديخي حق تعالى كرو وعظ نصيحت قلوبن قوللرنه عموم بوننده
بيوركه وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَكَانَ الْإِنْسَانُ
أَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا يعني بز تحقيق بيان قلدق بو آدم اوغلنلرنه اشبو قرآن اچنده
هر نوع علهاكوتلر نصيحتلر صورتلر ومثاللر قو دمغله تاكه انوكله اوكتلنب
طريق ضلالتدن طريق حقه رجوع ايده لر ليكن بو آدم اوغلن ادتو غرقي وليدي
هر نسنده جدل بوننده كه حقي اشدب مطيع اولمزلر بلكه باطلله جدال ادرلر
نتكم ابو امامه رض روايت قلدي رسولدن عليه الصلوة والسلام بيوردي مَا ضَلَّ
قَوْمٌ بَعْدَ هُدًى كَانُوا عَلَيْهِ إِلَّا أُعْطُوا الْجَدَلَ يعني هيچ بر قوم هدايت ورلدكدن
صكره آزب ضلالته دشمديكا لا اولرك ارالرنده جدال واقع اولب حجت باطله
برله حقه انكار اتدلر ضلالته دوشب هلاك اولدلر اول جدال انلره مانع اولدي

حقا منقاد قلمقدن سنکم بیردی وما منع الناس ان یؤمنوا اذ جاءهم الهدی
ویستغفروا ربهم الا ان تأتیهم سنة الاولین او یأتیهم العذاب قبلا وما نرسل
المرسلین الا مبشرین ومنذرین ویجادل الذین کفروا بالباطل لیدحضوا به الحق
واتخذوا آیاتی وما انذروا هزوا یعنی بو مشرکلری منع ایتمز ایمانه کلمکدن بولره
قرآن و رسول کلوب دین اسلامی بیان قلدقدن صکره و دخی بولری استغفار قلمقدن
منع ایتمز الا اول عذابکم الله تعالی بولره ایتمکی آنی تقدیر قلمشدر ایسه کرکدر اول
منع ایدر قومزنتکم بزوم سنتمز اولکی امتلره اول اولدیکم کمین طوفانیله کمین طاش
یغدرمغله کمین یره خسف ایدب کمین صورتلرین مسخ ایدب یومغله هلاک ایلدک
بولر دخی آنی اومرلر یاخود آنی اومرلر که مقابله لرندن قلجله اولره قتل عذاب کله
کم بالکلیه اصللریله هلاک اولالر یا اسیر اولب انواع عذابه چنده مبتلا اوللر
بز هیچ بولره مرسل پیغامبر کوندرمزز الا مطیع اولنلرنه بشارتجی کندرز جنت
لقایله و منکرلرنه کوندرز طاموده او دعذابیله اما بو کافرلر مجادله و مخاصمه
قلورلر باطل حجتلرله تا که انونکله حقی زایل ایدب کیدره لر بو دین اسلامی و قرآن
ابطال ایده لر بوندن اترو بزوم کلامیمزی و اول رسوللریی و رب انذار ایدبقدغی
نسنلری استهزایه الوب تسخیر قلدیلر که هیچ اندن انلره بر تأثیر حاصل اولمدی
ظالملردن اولدیلر نتکم حق تعالی بیوردی ومن اظلم ممن ذکر بآیات ربه فاعرض
عنها ونسی ما قدمت یداه انا جعلنا علی قلوبهم اکنة ان یفقهوه وفی آذانهم
وقرا وان تدعهم الی الهدی فلن یهتدوا اذا ابدا یعنی کیم اوله شوندن قتی ظالم
کافر که آکا اول ربنک آیتلریله وعظ نصیحت اولنه اول اندن اعراض ایدب ترک
ایده آکا ایمان کتورمیه اول اولرواشلدوکی عصیانلرنی اونده آنی کوب بر انضافه
کامیه بدرستی بز انلرک کوکللرنی پرده لدک قیلدق که انلر آنی فهم ایدمیلر و قولقلرنه
دخی اغرلق و صاغرلق ویردک که سن اولری نقدر هدایته دعوت قلورسک
ابدا انلر هدایت بولب اسلامه کلسرد کللرودر زیرا الله تعالینک علم سابقنده ایله
مقدردر که انلر ایمانه کلسرد کل و دخی بیردیکه وربک الغفور ذو الرحمة لو یؤاخذهم
بما کسبوا لعجل لهم العذاب بل لهم موعد لن یجدوا من دونه موئلا وتلک

القری اهلکناهم لما ظلموا وجعلنا لمهلکهم موعدا یعنی یا محمد سنک ربک
مغفرتی چوقدر غفوردر بر لغزشولریکه یونز اندن یکادندلر اخلاصله و دخی
اول رحمت اسیدر اسرکر عذابینی تأخیر ادرکسنی انلری عذابله طوتمز و کر حق تعالی
اولری عذابله طوتسیدی اول کفرلرندن اوترو عقوبت تعجیل قلسیدی اول کسب
اتدکلری چون دنیاده عذابلرن تعجیل ایدب کل هلاک ادیدی بلکه بولره حق تعالی
وعده کاه قلمشدر که تجز اول وعده تمام اوله اول وعده اولنان عذاب
اولره ادشه هرکز اندن قچوب بر صغنجق بر بولمیلر و اول قریه اهلکم بز انلری
هلاک ایلدک یعنی نوح و عاد قوم دخی ثمود لوط قوم دخی بولردن غیری نکه
واردر چون اولر کافر اولب اول کفرلری اوزره ثابت اولدیلر بز دخی اولری هلاک
قلماغیچون بر وقت معین تقدیر قلدق که قچان اول وقت معلوم حلول ایده بز انلری
هلاک ادرزکه هیچ بری نجات بولسردکللر بوندن صکره حق تعالی موسی پیغامبرله
خضر پیغامبر قضیه سندن خبر ویرب بیردی واذ قال موسی لفتاه لا ابرح
حتی ابلغ مجمع البحرین او امضی حقبا فلما بلغا مجمع بینهما نسیا حوتهما فاتخذ
سبیله فی البحر سربا بو قضیه نک سبب نزولی بو یدیکم ابی بن کعب ض ایدر
اشتدم رسولدن بیردیکه موسی پیغامبر ع م بر کون بنی اسرائیل اچنده طرب و وعظ
نصیحت قلدی بر کشی طرب اندن سوال قلدی ددیکه یا کلیم الله خلقک کی
اعلم کمدر موسی ع م ددیکه بنم چون موسی ع م کندو علمیله عجب ایلدی
دمدیکه اعلم کمدر الله بلور پس حق تعالی عتاب بر له آکا وحی ایدب ددیکه
یا موسی مجمع البحرینده بنم بر قولم وارکه اول سندن اعلمدر موسی ع م آنی اشدب
ددیکه یا رب نیجه اوله که بن اول قلوکی کورم حق تعالی بیردیکه یا موسی اکر
دلرسک آنی بولکشن وارغل بر قر وطوزلو بالق الغل آنی بر زنبیله قویغل که زواده
ادنه سن اندن آنی طلب ایده کتکل هر یرده که اول بالغی یا و قلب سکا عاجزلق
و یورغنلق حاصل اوله اول قلومزی انده بولاسز پس موسی ع م اول بالغی الوب
زنبیله قویدی مجمع البحرینه سفر قلدی کندونک شاکردی یوشع ابن نون بلسنجه
زنبیلی ازغین کتورب بله کتدی تا که دکز کنارنده بر قیا قتنه کلوب واتردیلر نتکم

حق تعالی خبر وردی بیر دیکه چون موسی ع م اول شاکردی یوشعه دیدیکه بن البته
طورمزم سیرادرم تا اول مجمع البحرینه ایرشنجه یعنی اول طتلو دکزله آجی دکز بربرنه
قوللدیغی یره وارمینجه که فارس دکزیله روم دکزیدر یاخود دخی اندن کچوب ییللر سفر
قلمایینجه تا که اول قول بولم چون موسی یله یوشع ارشدلر اول ایکی دکز جمع اولدیغی
یره اول دکز کنارنده اول بالقلرندن برزدیلر موسی ع م انده یاتب اویدی یوشع اول
دکز کنارنده بر بکار وار ایدی اندن دلدیکه آبدست آله آبدست آلورکن اول طوزلو
بالغک اوزرنه اول صودن صاچلدی که اول آب حیات ایدی اول بالق دیرلدی صچریب
اول دکز ایچنه دشدی قیروغله صوی ایکی یکا اروب صو ایچنه کتدیکی کتدوکی یر شیله
کنک کب قوق اولب طردی صو کلبکرو قوشمدی یوشع آنی کورب تعجب قلدی دلدیکه
موسی اویانجق اکا خبر ویره اونتدی خبر ویرمدی کتدیلر یارندسی کون اولدی نتکم
حق تعالی خبر وردی فلما جاوزا قال لفتیه آتنا غداءنا لقد لقینا من سفرنا هذا
نصبا قال ارایت اذ اوینا الی الصخرة فانی نسیت الحوت وما انسانیه الا الشیطان
ان اذکره واتخذ سبیله فی البحر عجبا یعنی اول موسی یله یوشع چون اول مجمع البحرینی
اوته کچوب کتدیلر یارندسی قشلق وقتی اولدی اتردیلر موسی ع م یوشعه دیدیکه
قانی قوشلق وقتی بیاجق طعامزی کتور بیالم که بزوم اشبو سفرمزکه دوندن برو
قلدق بزه زحمت نصب اولدی که حق تعالی موسی پیغامبره اجلق حواله قلدی
که اول بالغی اکا ایده انک قصیته سن ایشدب اول مجمع البحرینه کرو دونلر دیکه نطاق
انده یدیزیره حق تعالی اکا بیورمشدی که هر قنده کیم اول بالغی یاوقلسن بزوم
اول قولومز انده در دمشدی چون موسی بالغی استدی یوشع دیدیکه کوردکل کم
نه عجب اش واقع اولدی سکا خبر ویرین چونکه اول قیاقینه کلدک قوندق
سن اویدوک بن اول دکز کنارنده آبدست آلورکن اول ماء حیاتدن اول بالغه صاچلدی
دیرلب صچردی صویه دشدی کتدوکی یر کلب کرو قوشمدی شیله قوق
اولب طردی بن اول بالقدن سکا خبر ویرمکه اونتدم آنی بکا اونتدرمدی الا الشیطان
اونتدردیکه سکا اول بالقلرندن خبر ویرم که اول عجب اولبن کتدی صو ایچنه
کتدوکی یر شیله صودن قوردی یول اولدی حق تعالی خبر ویردی موسی دیدیکه

بیوردی قال

بیوردی قال ذلک ما کنا نبغ فارتدا علی آثارهما قصصا فوجدا عبدا من عبادنا
آتیناه رحمة من عندنا وعلمناه من لدنا علما یعنی موسی ع م دیدیکه بزم طلب ایتدوکمز
کشی خود اول مکانده درکه بالق صویه کتدی پس موسی ع م یوشعله کرو ازلرن
ازلیو دندیلر آنی کوزلیب کتدیلر کلب کرو اول قیایه ارشدلرکه بالق اندن صویه
کتدی یوشع اول بالق کتدوکی یری موسی یه کستردی که قوق اولب طوردی
موسی ع م قتی تعجب قلدی اندن نظر قلدی موسی ع م اول قیا قتنده بر کشی کوردی
طورمش نماز قلور اوزرنده یوکدن کوملک و یوکدن جبه کیر چون نمازدن
فارغ اولب سلام ویردی موسی ع م ایلرو کلب اکا سلام وردی اول دیدیکه وعلیکم
السلام یا بنی اسرائیل پیغامبری موسی ع م اکا دیدیکه سکا کم خبر وردی کم بنی اسرائیل
پیغامبریم دیدیکه یا موسی بنم مکانمدن سکا خبر ورن سندن دخی بکا خبر
وردی نتکم حق تعالی خبر وردی اول موسی یله یوشع ع م اکسی بولدلر اول راده
بزوم قوللرمزدن بر قولومزی که بز اکا کندو قتمزدن علم ورمشوز یعنی پیغامبرلق
ورددک دخی اولجق نسنلرک بعضسن اکا بلدردک پس موسی ع م اکا سویلدی نتکم
حق تعالی خبر وردی قال له موسی هل اتبعک علی ان تعلمن مما علمت رشدا
قال انک لن تستطیع معی صبرا وکیف تصبر علی ما لم تحط به خبرا یعنی موسی
اول خضره دیدیکه بن کلدمکه سکا متابعت قلم تا که سن اول سکا بلدرلن علمدن
بکا بلدره سن خضر ع م اکا دیدیکه سکا علم طلب ایتمکده توریت ایچندکی یترسنک
بنی اسرائیلله بو نجه شغلک وار بکا قنده متابعت قلی بلسن موسی ع م دیدیکه بکا
بو نسنه الله تعالی امر ایلدی که کلدم آنی ایشدجک خضر ع م اکا دیدیکه سنده طاقتک
یتمیه که بنم ایشومه صبر ایده سن زیره سن بندن اشلر کورسرسنکه ظاهرده منکر و باطن
حکمت انبیالره وصالحلره جایز دکلکه منکرات کورب صبر ایده لر آنی تغییر ایتمیلر
پس کرو خضر ع م موسی نک صبر ایتمدکنه عذرن بیان ایدب بیوردیکه سن نته صبر
ایده سن بر امر اوزرنه که انک علمی سکا حاصل اولمشدر روایتدر پیغامبردن
که خضر ع م پادشاهلردن بر پادشاهک اوغلیدی اتاسی اناسی دلدلرکه انی صوکلرندن
خلیفه دکلرا اول راضی اولمدی آدی ایلیا بن ملکان ایدی خضر انک لقبی وکنیتی در

وخضر انکچون دیدلرکه هرقچن برآچق یره اوترسه التندن وچوده سندن یشیل
چمن بتوب حرکته کلوردی پس اول آتاسندن اناسندن قچوب دکز جزیره لرنه
دوشب عبادته مشغول اولدی نبوت مقامنه ایرشدی چون موسی حضردن
اول کلامی اشتدی که سن بنمله صبر ادەمزسن دردی موسی اکا جواب ورب دیدیکه
قَالَ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ صَابِرًا وَلَا أَعْصِي لَكَ أَمْرًا قَالَ فَإِنِ اتَّبَعْتَنِي فَلَا تَسْأَلْنِي
عَنْ شَيْءٍ حَتَّى أُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا یعنی موسی حضره دیدیکه انشاء الله سن بنی صبر
ایدجلردن بولاسن که بن سنک امرکده سکا عاصی اولمیم خضر ع م کرو اکا دیدیکه اکر بکا
مصاحب اولرسك هرنه نسنه که بندن کوره سن اندن بکا صورمغل اکرچه سکا
اول منکر دخی کلورسه تا بن اندن سکا خبر ورمینجه سن اوبن اعتراض ایتمکل
پس موسی ع م چون بو عهد خضرله قلدی اولادن یوشع ندرب بنی اسرائیله کندردی
کندو اندە خضرله قلدی نتکم بیوردی فَانْطَلَقَا حَتَّى إِذَا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ خَرَقَهَا
قَالَ أَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا إِمْرًا قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ
مَعِيَ صَبْرًا یعنی موسی بیله خضر ع م دکز کنارندن طوتب کتدیلر کمی استرلردیکه بنلر
ناکاه برکمی بولدلر بندلر اولکمی قومی اولری کورب دیدلرکه بولر اوغریلر حرامیلردر
کمیدن چقق دیو بیوردلر اولکمی ایسی اولره دیدیکه بولر اوغریلر دکل لیکن بن
بولرده انبیا صورتن کوررم ابی بن کعبدن روایتدرکه پیغامبردن خبر ورب
موسی بیله خضر ع م کلوب اولکمی قومنه اوغریلر انلره دیدلرکه بزی دخی بو کمیه کترك
انلر خضر ع م بیلدلر اجرتسز اولری کمیه کتوردلر چون موسی بیله خضر ع م کمیه بندلر فی الحال
خضر بر بالته الوب اولکمینك دبندن بر تخته قوپرب دلك ایلدی موسی ع م آنی کورنجه
منکر کلدی خضره دیدیکه سن بو کمی کلوب دلکمی ایلدك که بو قوم کل غرق اوله سن
تحقیق سن قتی منکر ایش اشلدك خضر ع م آنی اشدب دیدیکه بن سکا دیمدمیکه
سنك بنمله اولمغه طاقتك یتمز صبر ادمزسن موسی ع م برزار اغلق اوتردی
کوکلندن کچردیکه بنم نه اسقومه کرکیدیکه بنی اسرائیل اچنده اتوروب کیجه توریت
اوقیب حکمن انلره خبر ورردکن انلر اشدب قبول ادرکن کلب بنك کبی برکشیه
متابعت قلیدم که خلقه ظالم ادجدر هلاك قلماغله چون موسی ع م بو اندیشه

قلدی

قلدی خضر ع م اکا دیدیکه یا موسی هیچ بلورمسنکه کوکلکده نه اندیشه قلدك موسی ع م
اکا دیدیکه نه قلدم خضر ع م دیدیکه ایتدکله بن بنی اسرائیل اچنده کچه کندز کتاب الله اوقردم
بنی اسرائیله خبر ورردم انلر بندن آنی قبول ادب عمل ادرلردی بن انلری ترك ادوم کلدم
برکشیه مصاحب اولدم که خلقه ظالم ادر موسی ع م چون آنی کوردی بلدیکه اکا علم باطندن
نسنه ورلمشدر عذرن الروکتورب دیدیکه قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ وَلَا تُرْهِقْنِي مِنْ أَمْرِي
عُسْرًا فَانْطَلَقَا حَتَّى إِذَا لَقِيَا غُلَامًا فَقَتَلَهُ قَالَ أَقَتَلْتَ نَفْسًا زَكِيَّةً بِغَيْرِ نَفْسٍ لَقَدْ جِئْتَ
شَيْئًا نُكْرًا یعنی موسی دیدیکه یا خضر بکا عتاب قلماغل شول بسندن اتروکه اوندب
سنکله عهد ترك ایلدم بنی بو اشده طارلغله طوتمغل پس خضر ع م انك عذرن قبول ادب
کمیدن چقدلر کتدلر بر بلوك اوغلانلره اوغرادیلرکه اوینرلردی خضر ع م کلب انلردن بر
اوغلانی طوتدی که غایت ظریف دیی یوزی روشن بصدی آنی بغزلدی بجاغله اما بعض روایتده
دمشلرکه الیله بوینینه یاپشدی بوینونی اوزدی برقدی بعضیلر دیدلرکه طاشله باشن
اوتدی دپلدی هنوز دخی بلوغیته ارممشدی زیره موسی ع م سن بر نفس زکیه اولدردك کم
دیدی دلالت ادرکم هنوز بالغ اولمامش اوله آنك آدی جیسور دی کلبی ایدر اول بر
یکت ادی حرامیلق ادب یول کسردی خلقك متاعن الردی تحجب اتاسی اناسی قتنه کلردی
بعضلر دیدلرکه بر اوغلاندی که فسادلر اشلردی اتاسی اناسی اندن قتی انجنرلردی رسول
ع م بیوردیکه اول کفرله طبع اولنمشدی واکر دیری اولیدی کفر اچنده طاغی اولب اتاسی اناسنی
قتحنته وشدته اغریدی چون موسی ع م آنی کوردیکه خضر ع م اول اوغلانی اولدردی
دیدیکه تحقیق سن منکر ایش اشلدك که بر کناهسز اوغلانی دپلدك که اندن بر کمسه اولدرمك
صادر اولمدی که آنی قصاص ادب اولدریدك چون خضر ع م آنی اشتدی دیدیکه قَالَ أَلَمْ أَقُلْ
لَكَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا قَالَ إِنْ سَأَلْتُكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصَاحِبْنِي قَدْ بَلَغْتَ
مِنْ لَدُنِّي عُذْرًا فَانْطَلَقَا حَتَّى إِذَا أَتَيَا أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَا أَهْلَهَا فَأَبَوْا أَنْ يُضَيِّفُوهُمَا
فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَنْ يَنْقَضَّ فَأَقَامَهُ قَالَ لَوْ شِئْتَ لَاتَّخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا قَالَ هَذَا فِرَاقُ
بَيْنِي وَبَيْنِكَ سَأُنَبِّئُكَ بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا یعنی چون موسی ع م کرو صبر
ایتمیب انکار قلدی خضر ع م دیدیکه سکا بن ایتدمکی سنك بنمله اولمغه طاقتك یتمز صبر
ادمزسن موسی کرو عذر ادب دیدکه اکر بو دفعدن صکره دخی بن سندن بر نسنه سؤال

ادسی اولرسم ایرق بنمله مصاحب اولمغل که بنم قبلمدن سکا عذر تمام اولدی
بس خضر کرو اول عذرن موسی دن قبول ادب کتدلر بر قریه یه کلدلر ابن عباس ایدر اول
انطاکیه درکه کلدلر ابن سیرین ایدر اول ایله درکه غایت چقور یردر کوکدن اراغرق یر
اولدر چون انده کلدلر قرنلری آجدی اول کوی اهلندن طعام طلب ایتدلر که طعاملنلر
اول قوم امتناع ایتدلر انلری قونقلغه المدلر بس خضرله موسی عم انده بر دیوار بولدلر
کم اکلوب یقلمغه میل ایتمش خضر عم انی طغرلتدی یعنی الیله بر کز صغای ویردی طغرلدی
بعضلر ودلرکه یقدی موسی عم یردم ادب کیرو یبدیلر موسی عم ددیکه نولیدی
بونک اجرندن اتر وطعام الیدق بیدق بز کلدک بر قومه که قرنمز آج انلر بزی طعاملندمدلر
باری بونک اجرتن السک طعاملنوردق چون خضر عم موسی دن اول کلامی اشتدی دیدکه
هاسنک اشبو انکارک سبب فراقدر سنکله بنم ارامده که کندو نفسکی سن حکم ایلدک
اما تیز اوله که بن سکا خبر ویرم تأویلندن شول نسنلرک که سن آنی کوروب صبر ایتمکه
طاقت کترمدک تا که آیرلمدن آنک علم سکا حاصل اوله بلدش نکم حق تعالی خبر
ویروب بوردی أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسَاكِينَ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَأَرَدْتُ أَنْ أَعِيبَهَا
وَكَانَ وَرَاءَهُمْ مَلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا کعب ایدر اول کمی اون مسکینک
ایدیکه دکلی قرداشلردی اما بشی کترمدی بشی اول کمی اجرته ویروب اندن الورلردی نه
حاصل اولورسه کلسی نفقه ادنرلردی خضر عم ددیکه بن اول کمیه دلدم که بر عیب
ایرشدردم تا که عیبلو اوله زیرا انلرک الیندن بر کافر پادشاه واردی ظالمدی اوغرزن
کمی الوردی آدی جلتد ایدی آنی دلدم تا که اول ظالم عیبلو دیو المیه اول مسکینلرک
کمیجکاری که سبب معیشتلرینه ضایع اولیه دما نده قلمیلر وَأَمَّا الْغُلَامُ فَكَانَ
أَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ فَخَشِينَا أَنْ يُرْهِقَهُمَا طُغْيَانًا وَكُفْرًا فَأَرَدْنَا أَنْ يُبْدِلَهُمَا رَبُّهُمَا
خَيْرًا مِنْهُ زَكَاةً وَأَقْرَبَ رُحْمًا اما اول اوغلانکه قتل ایلدم انک اتاسی اناسی مؤمنلردی
کندو کافردی حق تعالی ایدر بز بلوردک که اول اتاسنی اناسنی کفره تکلیف ادب
طارلغندر سوردی و اتمم معاصی برله انلرک اوزرنه سرکشلک دسردی اندن قرقوب بز آنی
هلاک قلدق دلدک که اتاسنه اناسنه اندن یکرک بر کمسه ویره وزکه اول صالحلردن
اوله غایت مترحم وشفقتلو دجی اوله وصلهٔ رحم دجی اوله و اتاسنه و اناسنه احسان

ارشددجی

ارشد دجی اوله کلبی ایدر حق تعالی انلره اول اوغل یرنه بر قز ویردی آنی بر پیغامبره
چفتلندردلر اندن کرو بر پیغامبر دنیایه کلدی حق تعالی انک النده بر امته هدایت
ویردی قموص لحه کلدلر اما جعفر بن محمد اتاسندن ایله روایت قلدیکم حق تعالی
انلره بر قیز ویردیکه اندن یتمش پیغامبر وجوده کلدی بس مؤمن اولنلر کرکدر کم الله
تعالی حکمنه راضی اوله زیرا حق تعالی دلدکنده چوق خیر وار اکرچه اول مؤمنه
ظاهرده خوش دخی کلمزسه ودخی بوردیکه وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ
فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ يَبْلُغَا
أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ وَمَا فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي ذَلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ
عَلَيْهِ صَبْرًا اما اول دیوار دخی که اصلاح ایتدک ایکی یتیمه اوغلانکدر شهر اچنده
برینک آدی اصرم وبرینک آدی صریم اول دیوار التنده اول یتیملرک کنزلری واردی
انلرک اتالری صالحلردندی حق تعالی دلدیکه اول کنزی دیوار التنده صقلیا
اکادکن که انلر بلوغیته ایرشوب تصرفه مالک اوللر اول کنز چقرمغه طلب ادهلر
تا که انلره سبب معیشت اوله بو کلسی سنک ربکدن رحمت عنایتدر که قلور بولری
بن کندو ارادتمله اشلمزن بلکه الله تعالی حکمیله اشلرن اول سنک صبر ایتمکه
طاقتک یتمدکی اشلرک تفسیر وبیان بودرکه سکا بلدردم اما اول کنزکه دیوار
التنده واردی انده اختلاف قلدلرکه اول نیدی ابی دردا روایت قلدیکه رسو
اول التونله کمشدی ابن عباسدن روایتدرکه اول التوندن لوحدی زیره
التون زنک طوتمز دخی اکسلمز اما اوزرنده برقاچ سطر یازلمش که اول بسم الله
الرحمن الرحیم عَجِبْتُ لِمَنْ يُوقِنُ بِالْمَوْتِ كَيْفَ يَفْرَحُ وَعَجِبْتُ لِمَنْ يُوقِنُ بِالْقَدَرِ كَيْفَ
يَحْزَنُ وَعَجِبْتُ لِمَنْ يُوقِنُ بِزَوَالِ الدُّنْيَا وَتَقَلُّبِهَا كَيْفَ يَطْمَئِنُّ إِلَيْهَا لا اله الا الله
محمد رسول الله معنسی بودرکم عجبلرم بن شول کمسه یه که یقین بلورکه البته
اولسردر نته شاد اولب فرح قلور ودخی عجبلرم شول کمسنه که یقین بلور شکسز
که حق تعالی تقدیر قلدوغی البته اولور اکا کمسه مانع یوقدر اکر خیر و کر شر و کر
اصحی و کر زیان اول عبث یره نیچون غصه چکه ودخی عجبلرم شول کمسنه یه که شکسز
کمانسز بلورکه البته بو دنیانک فناسی واردر زوال واردر بقا یچون یرادلمش کل

تبدیل تغییر اولسه کرك بونی بلورکن نتسی اکا رغبت قلوب کوکلن اکا دلندردر آخرندن
اعراض ادرکم بقا اوی اولدر زوال یوق ودخی بو آیت معنسی اوزره رسولدن بو
حدیث وارد اولمشدرکه بیردی إِنَّ اللّٰهَ تَعَالَى لَيُصْلِحُ بِصَلَاحِ الرَّجُلِ أَهْلَهُ وَوَلَدَهُ
وَأَهْلَ دُوَيْرَتِهِ وَأَهْلَ الدُّوَيْرَاتِ حَوْلَهُ یعنی رسول عم بیوردیکه بحقیق حق تعالی
برکشنك صلاحی برکاتندن انك اهلنی واوغلنی قزنی اصلاح ادر ودخی چوره یقین
قونشلرنی بله اصلاح ادر واول قونشلرنك قونشلرنی دخی چورسندن هب اصلاح
ادر رحمت وفضل برله ابی بن کعبدن روایتدر رسولك عادت بویدیکیم ایدردی
هر دعانك ابتداسنده حق تعالینك رحمتی بزوم اوزرمزه اولسون دخی قرنشم موسی
اوزرنه نولیدی اولدخی برزاد تغرق صبر ادیدی قرنشم خضرله تاکه الله تعالی
اول اکنك خبرندن بزه دخی چوغرق بیان قلیدی پس چونکه موسی عم دلدیکه دنب
کدیدی خضر عم دیکه بکا وصیت قل خضر عم اکا بو وصیتی قلدیکه لجوجلکدن
حذر قل حق سکا لازم اولسون دخی حاجتك ولمدغی یرلره ورمقدن صقین دخی
برعجایب نسنه کورمکدن بنه کرکسه کولمکل دخی برکمسه‌ئه خطاسیله وکناهیله
عیب ایتمکل یا عمران اوغلی کند وخطالروك اوزره اغلغل وارامدی سکا بیورلینی
برنه کترمکه مشغول اولغل چون قضیهٔ حق تعالی بیان قلدی بنوك اچندن بو نجه
وعظ نصایح وتبنیهات درج ایلدیکه عقل اولنلر آنی فهم ادب انوکله متنبه ومتعظ
اولورلر اولا بربوکه کشی علمیله عملیله عجب ایلسیه که البته برکندودن اعلم
دخی بولنرکه معلم ایکن انك قتنده متعلم اولورلر بردخی بوکه مریدیا شاکردی شیخندن
یا استاذندن برفعل کورسه ظاهرده اول اکا منکر کلورسه دخی شیخنه یا استاذینه
اندن اترو انکار کوزیله بقمیه که اندن استفاده قلمقدن بی نصیب قله بلکه
دیه بنك باطننده برحکمت وار اولاکه بن آنی عقلمله ادراك ادمزز بو موسی بله خضر
قضیه‌سی اوکنه برغه وبرکشی دخی نقدر الوجاه استی اولرسه کندودن اعلم
بولنجق کرکدرکه عار ایتموب اندن علم الغه مشغول اوله بردخی بوکه هر اشده
صبر ادجی اوله اوجك اولمیه که زناده استفاده طوتمقدن محروم قله دیخی
غیری بنك فائده‌لر بونده مندرج درفکر ایلیانلر بو قضیه‌دن‌صکره

حق تعالی

حق تعالی اول ذو القرنین قضیه‌سن ذکر ایلدی وَيَسْأَلُونَكَ عَنْ ذِي الْقَرْنَيْنِ
قُلْ سَأَتْلُو عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًا یعنی رسولدن سؤال اتدیلر بو ذو القرنین
امرنده کی حق تعالی خبر ویروب بیردیکه یا محمد سندن سؤال ادیجیلر
اول ذو القرنین قضیه‌سندن سن اول صورنلره ایتکم تیز اوله که بن سزك
اوزرکوزه انك قضیه‌سندن خبر ویرم بله سز علما اراسنده اختلاف
واقع اولمشدر انك پیغامبرلغنده ابو الفضل ایدر علیه صوردیلر ذو القرنیندن
که اول پیغامبرمیدی یوقسه ملك میدی علی رض دیدیکه اول پیغامبر دکلدی
ملك دخی دکلدی اما اول برقولدیکه حق تعالیٰ سودی حق تعالی دخی آنی سودی
والله تعالی دینی اعلا قلمقده سعی ایلدی حق تعالی اکا معاونت قلوب
نصرت ویردی اما اکثر علمانك اوزره درکم پیغامبر دکل لیکن عادل وصالح
ملکدر هم روایتدر رسولدن اول وقتکم اکا ذو القرنیندن صوردیلر بیردی
که اول برملکدرکه یریوزنده سیاحت قلمشدر وهم مجاهد دمشدرکه یریوزنه
غربدن شرقه دورت کشی مالك اولوب حکم ایلدی ایکسی مؤمنلردن ایکسی
کافردن مؤمنلردن سلیمانله ذو القرنین کافرلردن نمرودله بخت النصر
واکا ذو القرنین دیو تسمیه قلدقلرنده اختلاف قلمشلردر زهری ایدر
مشرقه ومغربه ارشدکندن اترو دیلرکه بولرکوکك ایکی قرنی کبدرکه
برندن طوغرو برندن طولنور بعضلر دیدلرکه رومله فارسه ملك اولدی
انکیچون ذو القرنین دیدلر بعضلر دیدلرکه قره کولغه کرب ایدنلغنه بیله
حکم اتدوکیچون دیدلر بعضلر دیدلرکه مرد وشنده کونشك ایکی قرننه یاپشوب
طوتدوغیچون ذو القرنین دیدلر بعضلر دیدلرکه ایکی یاننده ایکی بلوك
صاچی واردیکه کاکلو اندن اترو دیدلر وبعضلر دیدلرکم کندونك ایکی طرفنده
بوینوز چقلری واردی عمامه التنده کورنمزدی انونکیچون دیدلر وآدنده
دخی اختلاف قلمشلردر بعضلر دیدلرکه مرزبان بن مرزبه دریونانی ذن نوح
اوغلنلرندندر اما درستی بودرکه آدی اسکندردر فیلقوس اوغلی رومیلردن
پس حق تعالی اندن خبر ویروب بیوردیکه إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَآتَيْنَاهُ

مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا فَأَتْبَعَ سَبَبًا حَتَّى إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ
حَمِئَةٍ وَوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا يعنى حق تعالى ايدر بز اول اسكندره يريوزنى
عطا قلوب كلسنه مالك قلدق وهر نسنك اصلنى واسبابنى اكا بلدردك على
ايدر الله تعالى بولت اكا مسخر قلدي كه كتررك كدردي وباقى اسبابلرده اكا ياردم
ادردي دخى نور اكا بسط ادي ووردي كيجه دلسه ايدنلق اولوردي كيجه كوندز
قتنده روشنلقده برابردي بو يريوزنده سير اتمك اكا سهل اولمشدي يوللر قمو
اكا فرماندي اياغى التنده يردورلبار اقار يقين اولوردي حق تعالى ايدر احتياج
اولدوغى نسنلرى هب نسنلري اكا ويردك كه پادشاهلر انوكله شهرلر الماغه
ودشمنانلري محاربه برله قهر ايلمكه سبب ادنورلر وهر اطرافك طريقن اكا بلدردك
وانلره سير ادب اولشمغه اسان قلدق اول دخى سببلري طوتب اطراف عالمه
سير ايلدي تا كه اول كون طولندوغى يره ارشدي كوردي كونشى كه بر قيز قره
بالچقلو بيكارك اچنه طولنور واول بكاروك قتنده بر طائفه بولدي بر شهر اچنده
ابن جريج ايدر اول شهرك اون اكى بيك قاپوسى واردر اچى طولو ادمدر كه هر قاپوسنى
هر كيجه بيك كشى بكلر تمام بر يلده كن بر بكلينه كرو نوبت دكمز اكر اول شهر
اهلنك غلبسى اواز اولسه كون طولندوغى وقت انك كورلدوسى اواز مجموع جهانه
اشدلوردي بو خلق اراسنه دهشت حيرت واقع اوليدي پس كرو حق تعالى بيردي
كه قُلْنَا يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ إِمَّا أَنْ تُعَذِّبَ وَإِمَّا أَنْ تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا قَالَ أَمَّا مَنْ ظَلَمَ
فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَى رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ عَذَابًا نُكْرًا وَأَمَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا
فَلَهُ جَزَاءً الْحُسْنَى وَسَنَقُولُ لَهُ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا يعنى ذو القرنين
سير ادب كلدي اول مكانه ارشدي كه حق تعالى ايدر اول ذو القرنينك
كوكلنه الهام ادب بيوردق كه اكر بو قوم سكا مطيع اولميوب اسلامه كلمزلرسه
بولره عذاب ادب دلرمسن يوقسه بولري عفو ادب صوچلرن بغشليوب
قومسن ذو القرنين ديدي كه اما شول كمسه كم كندويه ظلم ادب كافر اولدي
ايمانه كلمديسه اوله كه بز اني عذابله اولدررز اندن صكره رد اولنه آخرتده اول
رب حضرتنه اول دخى عذاب ايليه كه كى منكر عذابله كه او عذابدر قتل غدا

بكرمز

بكرمز زيره بوندن الور قرتلور اندن الوم يوق كه اوله قورتله اما شولركه
ايمانه كله عمل صالح اشليه اكا كركلو عوضلر واركه اول جنتدر اعمال
صالحه وايمانه مقابلسنده ودخى بز اكا كركلو سوزلر سويليوز هر اشمزده
انلري عدلله واحسانله طوتاوز چون ذو القرنين اول قومله بو دكولين
معامله قلدي اندن دونب كرو يولده وتب سير ايلدي مشرق طرفنه نتكم حق
تعالى خبر وروب بيردي حَتَّى إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَى قَوْمٍ لَمْ
نَجْعَلْ لَهُمْ مِنْ دُونِهَا سِتْرًا كَذَلِكَ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا يعنى
ذو القرنين سير ادب كلدي اول مكانه ارشدي كه كون اندن طوغر كوردي
كونش بر قوم اوزره طوغركه اول قومله كون اراسنده حجاب پرده يوقدر
اولري واركه اچنه كره لرنه طونلري واركه كيلرنه طاغ نه اغج واركه انى پرده
ادنلر كون چقيجق انلري كورميه وحرارتيله يقميه زيره اول مكانلري بر مكاندركه
انده بنا دقرار طوتمز ودخى طون ادنجك نسنه كتان پنبوق كبى بتمز كلى عريانلردر
بيراچنده اينلر ايلمشلر كون طوغب انلرك اوزرلرندن يقارو قلقنجه اول اينلره
كروب ساكن اولورلر اندن صكره چقوب اسباب معيشتلرنه مشغول اولورلر
حسن بصري رح ايدر قچن كون طوغسه صويه كرورلر يقارو قلقيجق چقرلر حيوانلر
كبى اوتلرلر اما كلبى ايدر قمو يالنچقاردر ليكن قولقلري كليم كبى در يانلرنه صالنور
ياتدقلري وقتن بر قولقلرن دوشك ادنورلر و بر قولقلرن اورتنورلر پس اول
ذو القرنين نتكم مغربدغى قومه ايرشوب حكم ايلدي انجلين مشرقدغى قومه
دخى حكم ايلدي بز انك چوسنك ندجكن واول طائفلره نيجه حكم ادجكن ونه دورلو التله
والتله انده ايرجكن كلى علممزله احاطه قلمشدق بلردك اول دخى اول تقدير
اوزره انلره حكم ايلدي اندن دونب كيرو يولنه كيرى سير ادب كتدي نتكم حق
تعالى خبر وروب بيردي حَتَّى إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا لَا يَكَادُونَ
يَفْقَهُونَ قَوْلًا يعنى ذو القرنين چون كلوب اول اكى طاغك اراسنه ارشدي كه شمدي
انده ستر بغلمشدر انده اول سدا يننده بر قوم بولديكه انلر كمسنك سوزن اكلمز
وكمسه انلرك سوزن اكلمز اما كندولر اچنده بر ترجمان بولديلركه ذو القرنين

سوزن اکلرکلوب اول ترجمانله حال عرض ادب ذوالقرنینه سویلدلرنتکم حق
تعالی خبر ویردی قالوا یا ذا القرنین ان یأجوج ومأجوج مفسدون فی الارض
فهل نجعل لک خرجا علی ان تجعل بیننا وبینهم سدا قال ما مکنی فیه ربی خیر فاعینونی
بقوة اجعل بینکم وبینهم ردما آتونی زبر الحدید حتی اذا ساوی بین الصدفین
قال انفخوا حتی اذا جعله نارا قال آتونی افرغ علیه قطرا فما اسطاعوا ان یظهروه
وما استطاعوا له نقبا یعنی اول قوم بر ترجمانله دیدلرکه یا ذوالقرنین بدرستی
یأجوجله مأجوج بریوزنده فساد ادجلردر چوق بزوم یاش تازه حاصللرمزی
یرلر وقورسن کتربکدرلر واهل اولادمزی اولدردلر بولردن قتی زحمتده یوز
هیچ الوکدن کلمیکه بر سکا مالمزدن خرج ویروزسن انلرکله بزم اراسنده برسد
ادهسن که انلره حاجز مانع اوله براولرک شرلرندن قورتلوز بس یأجوج لغتده اصل
اججدن دراجیج دیوا ورقوغنه دیرلر بولری اکا تشبیه قلدلر چوقلغندن اثرو
ضحاک ایدر بولر ترکماندن برجماعتدر بوترکمانلر دخی انلرک لشکرندندر انلرک
اچندن چقوب آوه کتمشلردی ذوالقرنین اول ایکی طاغک اراسنه سد چکدی
اولرطشره قلدلر اول ترک اولنوب قلدقلری چون انلره ترک دیدلر ابن عباس ایدر
بو آدم اوغلنی کلی نه مقدار سه اول یأجوج مأجوج اون اول قدردر اولردن
برسی اولمز تا صلبندن بیک ارکک اوغلان دنیایه کلمینجه که کلسی سلاح کترب
محاربه یرایه اولردخی آدم نسلندن یافث اوغلنلرندندر تا دنیا خراب اولنجه
اولردخی دنیاده سیرادرلر اولر اوج درلو طائفه دراولردن برطائفنک بویلری
اوزون یوزیکرمی ارشدر شول ارزاغاجنه بکزرکم شام ولایتنده اولور برطائفهسی
اولرک اینلری اوزنلری برابردر یوزیکرمیشر ارشدرنه طاغ دویرنه دمور بر
طائفسی دخی برقولقلارن دوشنرلر وبرن اورتنورلر حیواندن نه بولورلرسه
یرلر کرک فیل اولسون کرک خنزیر دخی وحشیلردن هرنه اولورسه یرلر وکندولردن
دخی اولنی یرلر اول وقتکه چقلر اوکی کلوب شامه ارشه اردی هنوز خراساندن اوله
مشرقده آقان ارمقلری اچوب دوکدلر اندن کلوب شام طرفنده بحیره دکزن اچلر
وعلیدن روایتدرکه ایدر اولردن برطائفنک اوزون برقرش اوله وبرطائفنک

اوزنی غایت اوزون اوله وهب بن منبه ذکر ایلدیکه بدرستی اول ذوالقرنین رومدن
برقرجغن اوغلی ایدی چون بالغ اولدی صلاحیت کسب ادب غایت صالحلردن
اولدی حق تعالی اکا بیوردیکه بن سنی برنچه طائفیه کندرسرم که انلرک دیللری
مختلف بر برنه بکزمز اول امتلردن ایکی طائفه وار بری مغربده بری مشرقده اول
که مغربده در اکا ناسک دیرلر واول که مشرقده در اکا منسک دیرلر وایکی طائفه
دخی یمینده وشمالده واردر بیرک اینی حذندن یمینده که طائفیه هاویل دیرلر
شمالدکیه ناویل دیرلر ویرک اورتاسنده برقاچ طائفه وارکه انلردن برسی
انسدر وبری جندر ویأجوج مأجوج بولردن در بس ذوالقرنین حق
تعالیه نیاز ادب دیدیکه یا رب بن نه قوتله بولرکله مکابره ادین یانه لشکرله
بولره غلبه قلین یانه دلله بولرکله مکالمه قلین حق تعالی بیردیکه یا ذا القرنین
یوریکه بن سکا طاقت ویرم ودلکی دخی بسط ایدویرم که انلرک ایله سویلشاسن
وسکا قوت ویرم که هیچ برنسنه سنی قورقیه برقمیه وسکا هیبت طونتکیورم
که سنی کورنلر سندن هیبت الوب قورقلر وآیدنلغله قرکولغی سکا مسخر قلم که اول
اکسی سکا لشکر اولورلر ایدنلق ایلیوکجه سکا دلیل اوله وقرکولق اردکی قپلیه که
سن قنده کتد وکلکی کورمیلر بس حق تعالی چون بوعطالری اکا انعام قلدی
اولدخی سیر ادب مغربه کلدیکه کون اندن طولنور اندهچوق قوم بولدیکه
عادتلری بحق الله بلردی بس قرکولغی انلره حواله قلدی اول ظلمات انلری
بریره جمع ایلدی ذوالقرنین انلری ایمانه دعوت قلوب الله تعالینک عبادتنه
بلیدی انلردن بعضسی ایمانه کلوب نجات بولدی وبعضسی اعراض ایلدی
ذوالقرنین ظلماته بیردیکه اول ایمانه کلمیانلرک اغزلرندن وبورنلرندن
کروب چلرن قرکولغله طولدردی واولرینک اچلرن وطاشلرن ظلمات قپلدی
ناچار اولنلرکا مطیع اولدلر بس ذوالقرنین اول مغرب اهلندن چوق لشکر عظیم
جمع ادب سردی اول هاویل قومنه کلدی ظلمات اردلرنجه اولری سردردی ایدنلق
اوکلرنجه یدردی انلری دخی اول رسمه که ددک دعوت قلوب کندویه مطیع
قلدی اندن سیر ادب اول منسک قومنه کلدیکم کون طوغدغی یردر انلری دعوت

قلوب کند ویه مطیع قلدی انلردن دخی لشکر الوب اول قومدن یکا سیر اتدیکه
یرک اورتاسنده درچونکه اول مشرق یلسندن چقوب ترکماندن منقطع اولدی
برصالح قومه ارشدی آدم اوغلنلرندن درلب کلدلر دلرکه یا ذا القرنین اشبو
ایکی طاغک اراسنده برخلق وار بهایمه بکزر بلدقلری قیون صغری وآت دوی
ووحشی طاغ جانورلرن شول یرتجارکب یرتوب یرلر ویریوزنده یردلمش
جانلودن نه بلورلرسه ییلاندن عقربدن کلی یرلر واردقچه ارترلر هیچ برانلر
زیاده اولب ارتر خلق یوقدر سنک یوق کم یقین زمانده انلرک ایله یریوزی طوله
واولر بو یریوزنه غالب اولب کلی ضنادله طولدره لر بزسکا مالدن نه قدر
خرج ادرسک ویرلوم شول شرط اوزره که انلرکله بزوم ارامزده برسد اده سن
که کلوب بزه شرلری دوقمیه ذوالقرنین دیکه حق تعالی بکا اول قدر
اقتدار ویردیکه سزک مالکزه احتیاجم یوقدر وارک سز طاشلر ودمورلر وبقرلر
حاضر ادب یرقلک بن وارین اول قوم برکورین بلین نه قومدر سردی اول قومک
بلادلرنک اورتاسنه کلدی کوردی بویلرنی که بزوم برومزک غایت اوزونی
انلرک غایت قصاسنک بلنه ارشور برمقلرنده شول یرتجار قیناغی کب قیناقلری
وار ویرتجلر آزوسی کب آزولری واربدنلری باشدن ایاغه حیوانلر کب قللو ایدی
انوکله اشدن صوقدن صقلنرلردی هر برینک ایکی بیوک قولقلری واردیکه
برن اورتنوب برن دوشنرلردی شول حیوان قرشدوغنلین ادکلری دشلرنه
آشکاره قرشرلردی نه یرده اولرسه چون ذوالقرنین اولری کوردی دونب
کرو اول طاغ اراسنه کلدی فکر ایلیوب اول سدک بنیادنی قیاس ایلدی بیوردی
قازدلر تا اکا دکن که صو چقدی اندن آنک اچنی طاشله طولدردلر آنک اوزنه
ارمش بقردوکدلر قیندی طوتدی برطمرکب اولدی اول طاغدن یر التنده وبعضلر
دلرکم نقدر استادلر وبنا اشن بلورلر وارسه جمع ایلدی دلرکه بزه دمور پاره لرن
کتورک کتوردلر اندن اودن کتوردلر بربرینک اوزرنه یغدیلر برقت اودن برقت دمور
دوشدلر اکا دکن که اول ایکی طاغ یوزینه برابر اولدی اندن امر ایلدی اکا اود اورن
کورک کالرله کورکلدیلر اول دمورلر قزل اود اولدی ذوالقرنین دیکه ارمش بقر کتورک

کوردیلر

کتوردیلر اول دمورله طاش اوزرنه دوکدیلر اندی دمورله بقر قیندی طوتدی
شیله که بر یول قره وبر یول قزل رختیم اولدیکه قرمغه دلمکه امکان یوغدی الکی
ارش اول سدک ایندی واکی یوز ارش اوزونیدی ویوجسی دخی اول قدرادی
یوقرو سنه چقوب بروسنه آشمزلردی یوجلکندن هم طاینجقلغندن که ال
ایاق الدورجک سنه یوغدی وغایت قاتلغندن اشغسندن دخی دلمزلردی
پس حق تعالی کرو خبر ورب بیوردیکه قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِنْ رَبِّي فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ
رَبِّي جَعَلَهُ دَكَّاءَ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا یعنی ذو القرنین دیکه اشبو سدکم
بن یابدم حق تعالینک نعمتلرندن بر نعمتدرکه انوکله صالح قوللرنی شرلو قوللرک
فسادلرندن صقلر اما قچنکه قیامت قوپر انلرک چقجق وقت کلسه اول سدی
حق تعالی پاره پاره قلوب یره برابر قله کلوب چقلر شولکه حق تعالی مقدر
قلمشدر هب یرنه کله نتکه حق تعالی خبر ورب بیوردیکه وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ
فِي بَعْضٍ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَجَمَعْنَاهُمْ جَمْعًا وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكَافِرِينَ عَرْضًا
الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَنْ ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا یعنی
حق تعالی بیوردیکه اول وقتکه بزوم وعدمز تمام اوله اول سد فتح ادرز قوپارورز
اول یاجوج ماجوج قومنی که چقوب بربرنه قرشلر شول صولر بربرنه قرشوب
چوغلوب موج اوردوغنلین انلر دخی اول چوقلغاله قرشوب موج اوده لر زیره
انلرک دخی چقمقلغی قیامتک یقینلغی علامتدر اندن صورچالنه (نفخ) بربو جمیع خلایقی
بریره جمع ادرزکه جن انس بربرنه قرشوب شیله مدهوش حیران اوللر ازدحامدن
دکیز کب موج اوره لر اندن جهنمی آشکاره قلوب کتوروز اول کافرلر اچون شیله
عیانکه کوزلریله مشاهده قلوب کوره لر انلر ولکه کوزلرنده پرده وحجاب واردی طریق
توحیدی کلیومزلردی ایماندن قرآندن اعراض قلوب بو دلایل مصنوعاته بقوب هدایت
یولن کلیومزلردی ورسولدن کلام حقی اشتمکا وآنی قبول اتمکه قصور عقلدن قادر
اولمزلردی وعداوتلری قتلغندن اطاعت اتمزلردی ودخی حق تعالی خبر ورب بیوردیکه
أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِنْ دُونِي أَوْلِيَاءَ إِنَّا أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ
نُزُلًا یعنی بویلمی ظن ادرلر بو کافرلرکه بندن غیری بو قوللرومی کند ولره دوست

طوتنلر معبود ادنلر دخی انلره اولردن منفعت اوله بلکه اول معبود دیو دعوی
قلدقلري كه عیسی در یا فرشتلردر یا یوتلردر كه بولرك عبادتلرندن اولري خبردر
بولركلي اولودن بیزارلردر غایت دشمن طوتدقلري اولوردکه انلره افترا قلوب معبود
طوترلر تحقیق ول كافرلر ایچون جهنمی منزل و قرارگاه ایرتدق و آنك عذابلرنی
اولره نزول ایرقلدق شول قنوق اوکنه کلجك قونلدن حاضر طعام کبی یعنی دیمك
اولركم جهنمده اول حاضر اولنوب ایرتلنان عذابلر بر سهل نسنه در اما عذابلرك
شدتي وارد نجه قت اولنور شول قونغی اول سهل طعامله اغرلیوب صکره ارتوجق
طعاملر یراق ایدکلری کبی عقل اولنلر بو اشارتدن معبود ندراکلر و حق تعالی
بیردیکه قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ
فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَزْنًا ذَٰلِكَ جَزَاؤُهُمْ جَهَنَّمُ بِمَا كَفَرُوا
وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي هُزُوًا یعنی ایت یا محمد اول كافرلره خبر ویریمی سزه شول
کمسنه لردنکم نفسلرنه زحمت چکدرب عمل یولنده سعی ایتدیلر امرلردیکه اندن
انلره ثواب درجات اوله بلکه انلره عقاب درکات حاصل اولدی شول
بازركان کبی كه متاع الدی اصی قلم دیو زیان ایلدی بعضلر ددلركم بولر یهود
نصارایدر كه سعیلري دنیاده ضایع اولدی اولر ایله ظن ادرلركه بز كركلو اش
اوزرنه یوز و بعضلر ددلركه انلر شول رهبانلردركم صومعه لرده كندو نفسلرن
حبس ایدب خلقدن آیرلوب طاغلرده عبادت قلورلر حق تعالی بیوردغی نسنلری
كندو نفسلرنه لازم قلوردلردی اولر اول كافرلردركم ربلرنك ایاتلرنه وآنك
لقاسنه كافر اولب انکار ایتدلر ابو كله عملري كلی باطل اولب محو اولدی
یارن قیامت کونده انلرك عمللرنه بر قدر و قیمت قلمز اول خستندن اوترو
پس اول عملري حبط ادب حسنت بولدغی اندن اتروردكه بولرك عمللرنه موافق
جزا عذاب جهنمدركه كافر اولب بنم رسوللرومی استهزایه الدیلر و اندر دوکم قرآنه
انکار قلدلر و دخی بیردیکه إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ
الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا یعنی تحقیق شولركم ایمان

كوزدر

كتوردلر دخی عمل صالح اشلدلر حاصل در اولره جنات فردوس منزل یونندن
دخی نزول یونندن كه وار رنچه دخی زیاده اولب ترقی ودنتکم رسول عم بیرمشدر
قچن دلسکز الله دن فردوس دلك كه اول جنتلرك اشرفدر و اعلاسی در رحمانك
عرشی انك اوزرنده در او جماعت ارمقلري اندن چقوب اقر انجلرنك بوقاریجو قدر
بر برنه قرشمشدر ارلرنده روضلري غایت مستحسندركه انواع نباتلر بتور جدد
اول اهل جنت اندە مخلد اولسرلر بو حالده كه هیچ اندن غیریه دونب رغبت ایتمیلر
دخی برمقامه انتقال ایتمکی دلمیلر و دخی بیردیکه قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِكَلِمَاتِ رَبِّي
لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ تَنْفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا بو آیتك سبب نزول
اولدركم حق تعالی چون بو آیتی اندردیکم وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا یعنی ویرلمدی
سزه علمدن الا آز ویرلدی یهودلر کلوب ددلركه یا محمد بزه توریت ویرلدی که
هر نسنەنك علمی انك ایچنده در پس حق تعالی بو آیتی اندروب بیوردیکه ایت یا محمد اكر
دکز مرکب اولسه قلم طریب یازسه اول دکز دوکنیدی هنوز اول ربمك علم و حكم
دکنمیدی یعنی اكر جمیع خلق یازجلر اولسه دکز صوی مرکب اولسه اول دکزك صوی
دوکنیدی الله تعالی نك كلمالري دکنمیدی اكر اول قدر دخی مرکب ایردیدق و بر
آیتده دخی بیردیکه اكر یدی دکز دخی مرکب اولیدی اولر دوکنیدی حق تعالی نك كلمالري
دکنمیدی دخی بیوردیکه قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ
فَمَنْ كَانَ يَرْجُو لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا یعنی
ایت یا محمد بن دخی سز کبی بن آدم اوغلانین الا بو قدر وارکم بن مخصوص
اولندم وحی ایله الله تعالی بکا اكرام ایلدی وحی ایدب بلدردیکه تحقیق سزك الهكوز
اله واحددر شریکی یوقدر هر کمسنه دلرسه كه خیر ایله ملاقی اوله یا خود اندن بکا
ورمقده قورقسی اوله اول کمسنه عمل صالح اشلسون عملنی خالص الله ایچون قلسون
هیچ بر کمسنه ربنك عبادتنه شریك قلمسون ریادن عبادتن پاك قلسون بوندن اترودي
رسول عم بنم سزك اوزرکزه کی قورقدوغم شرك اصغردر ددلركه یا رسول الله شرك اصغر
ندر رسول عم بیوردیکه شرك اصغر ریادر پس عقل اولن کرکدر کم عملنی اخلاص
قله ریای خلق کوزتمه دلرسه كه الله قتنده ابدی سعادته ایرشه سورة مریم تسع و تسعون

بسم الله الرحمن الرحيم

كهيعص ذكر رحمت ربك عبده زكريا اذ نادى ربه نداء خفيا قال رب اني وهن
العظم مني واشتعل الرأس شيبا ولم اكن بدعائك رب شقيا واني خفت الموالي من ورائي
وكانت امرأتي عاقرا فهب لي من لدنك وليا يرثني ويرث من آل يعقوب واجعله رب
رضيا ابن عباس ايدر بو بر آوده الله تعالى دلرندن قادمايدر قرآن ادلرندن بر آددر
بعضلر ودلركه بو قسمدركه الله تعالى بونكله قسم ادر ودخي سعيد بن جبير ابن عباسدن
ايله روايت قلمشدركه كهيعص دك هر بر حرف بر اسمه اشارتدر كاف كافيدن
وكريمدن وها هاديدن ويا رحيمدن وعين عليمدن وصاد صادقدن پس معنيسي
بودركه حق تعالى كافيدر خلقك امورن ضبط ايتمكه وهاديدر طغرو يوله ارشاد
ايتمكه ورحيمدر اسركر توبه ايله كناهلرن عفو ادر وعليمدر احتياجلرن بلور وقتيله
مصالحلرن يرينه كتورر ودخي وعدلرنه صادقدر امرنه يرنه كتورنه وفا قلور وعده
قلدقلرن انلره ورر ودخي بيوردي كه يا محمد سنك ربك زكريا قولني ذكر ايدب اكدوكي
كندونك رحمتيله در شول وقتكه ربنه سر ايله محرابنده دعا قلدي دون اچنده قوم
طيمسون ديو نتكه حق تعالى خبر ورب بيوردي كه يعني زكريا نياز ادب ديدي كه
يا رب بن ضعيف اولدم سكوكلرم انجلدي دشلرم دوكلدي باشم قلي آغردي قوتي
اغاقرشدي شمدي دك سكا دعا قلمقدن بني نا اميد قلمدك بكا اجابت قلمغي
عادت قلدك وسن بني ايمانه دعوت قلدك بن اجابت قلدم ايماني ترك ادوب
شقي اولمدم تحقيق بن قورقرم بو ورثه لرمدن اولدكمدن صكره كه بنم مالم
ونبوتم ويعقوب آلنك دخي حبورتن ونبوتن ميراث بيالر عورتم دخي عاقردر اوغلن
طوغرمقدن قلدي دلرن سنك قتكدن بكا براوغل عطا قلسنه كه بنم مالم ونبوتم
وآل يعقوبك نبوتن دخي اول ميراث بيا تاكه بودن انبيا ضايع اولميه ودخي طفل
اول اوغلي احسان اهلندن كه سنك قتكده مرضي اوله ظاهري باطني استقامت
اوزره اوله ودخي بيوردي كه يا زكريا انا نبشرك بغلام اسمه يحيى لم نجعل له
من قبل سميا قال رب اني يكون لي غلام وكانت امرأتي عاقرا وقد بلغت
من الكبر عتيا قال كذلك قال ربك هو علي هين وقد خلقتك من قبل ولم تك

شيئا

شيئا يعني حق تعالى وحي ادوب بيوردي كه يا زكريا بز سنك دعاكي قبول قلوب
سكا بشارت قلورز براوغلنله كه انك آدي يحيى در اندن اوكدن اول آدي دخي
كمسيه ويرمدك وانك مثلن دنيايه كتورمدك كه هركز اول بزه عاصي اولمدي
ومعصيته قصد دخي قلمدي زكريا آني اشدوب ديدي كه يا رب اوغلان بكا نردن
اولور كه بنم عورتم اوغلن طوغرمقدن قالدي وبنم دخي پيرلكدن تنوم قوردي ات قلمدي
سكوكلرم انجلدي حق تعالى بيوردي كه كرچك سن ايله در اما سنك ربك بو اساندر
كه قوروانجي پيشردبانده بيش ويره قادردر قدرتنده عجزي يوق بز سني يرتدق
اول يحيى دن اوكدن كه سن هيچ بر مذكور نسنه دكلدك پس آني يرتمغه نته قادر
اولميا وز زكريا بوني اشدوب علامت طلب قلدي نتكه حق تعالى خبر وردي
بيوردي كه قال رب اجعل لي آية قال آيتك الا تكلم الناس ثلث ليال سويا
فخرج على قومه من المحراب فاوحى اليهم ان سبحوا بكرة وعشيا يعني زكريا
ديدي كه يا رب بكا بر علامت نشان قلغل كه انكله عورتم حامله اولدغن بلم حق
تعالى بيوردي كه سكا علامت اول اولا كه اوچ كون بو خلقله كلام قلمغه مجالك
اولميه بو حالتده كه صاغ سلامت اولسن هيچ سنده بر زحمت يا بر درد اولمق
اولميه اما بزي ذكر ايتمك دلسكدن ديلك روان اوله پس زكريا محرابندن چقوب
قومي اوزرنه كلدي كه اول قوم محرابك دبنده منتظر اولوب طوررلردي نه وقت
زكريا چقا نماز قلالر چون زكريا چقدي كوردلر بكزيني متغير هميشه كي حال كبي دكل
ددلر كه سكا نولدي يا زكريا حالك بويله متغير بولره كلام سويليومدي يير
يوزنه بر مغله يازدي انلره اشارت قلوب كسرتدي كوردلر كه يازمش صباح وقتنده
وكيجه وقتنده اول الله ايچون نماز قلوك انك تنبيا زنه مشغول اولك ديره كندو
دخي اول كي وقتده چقوب انلرله نماز قلوردي چون عورتنك حمل وقتي كلدي
دلي كلامدن منع اولندي انلره اشارتله بيردي و بوندن صكره چونكه عورت حامله
اولب يحيى وجوده كلدي ايرشب بيت المقدس عابدلريله عبادته مشغول اولدي
انكا دخي حق تعالى دن وحي كلدي نتكم حق تعالى بيوردي يا يحيى خذ الكتاب بقوة
وآتيناه الحكم صبيا وحنانا من لدنا وزكوة وكان تقيا وبرا بوالديه ولم يكن

جَبّاراً عَصِيّاً وَسَلامٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيّاً يعني حق تعالى
بيوردكه چون بز زكريايه يحيايي عطا قلدق بيوردق اول يحيايه كه يا يحيى طوتغل توريت
جدله انوكله عمله مشغول اولغل بز اكا حكم ويردك وغلانلغي حالنده ابن عباس
ايدر اوچ ياشنده ايكن حق تعالى اكا نبوت ويردي واول كتابك معنسن فهم ايتمكي
ويردي ودخي حق تعالى ايدر بز اكا رحمت شفقت ويردك بزوم قتمزدن دخي ترحم
ويردك قوللرمز اوزره كه انلري اول مولاسي طاعتنه دعوت قله ودخي اكا عمل
صالح ويردك اخلاصله كه اول متقيلردندي اخلاص له الله اطاعت قلوردي وآنك
تقواسندن بري اولديكه هرگز گناه اشلميدي وگناهه قصد دخي قلمدي ودخي اول
يحيى اتاسنه اناسنه لطف دب احسان قليجيدي متكبر عاصي دگلدي سلامتلق
اولسون اول يحيايه طغدغي كون دخي اولدوكي كون دخي قپدغي كون كه درلوب طپرقدن
باش قلدره سفيان بن عيينه ايدر آدم وغلاننه كي وحشت واقع اولدغي بو اوچ حالدهدر
بر طغدغي وقت كه مكانندن آيرلوب بر مكانه دخي چقر بر اولدركه اول وقتكه
كورمدكي قوم كوزيله مشاهده قلور بر دخي قوپدغي وقت كه كندو نفسني محشرده
كورر انواع هول اچنده كه هيچ انجلاين كوردكي يوق پس بوندن اوتر وحق تعالى
يحيايه اول اوچ وقتده سلامتلغي مخصوص قلوب ذكر ايليدي وبوندن صكره
حق تعالى مريم قضيه سندن ذكر ادب بيورديكه وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذِ انْتَبَذَتْ
مِنْ أَهْلِهَا مَكَاناً شَرْقِيّاً فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَاباً فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ
لَهَا بَشَراً سَوِيّاً قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمٰنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتَ تَقِيّاً يعني حق تعالى بيورديكه
يا محمد ذكر ايله خبر ور قرآن اچنده اول مريم قضيه سنكه قومندن عزلت ادب
اول واردندن مشرق طرفندن بكا واردي قيش كونيدي قتي صوغدي عذرندن ارتوب
دلرديكه غسل ايديدي اول قومندن بكا پرده طوتب صويندي عريان اولدي
غسل ايتمكيچون صاچن چزه طرهدي حق تعالى ايدر بز اول حالده اكا جبريلي كوندردك
يا الك يوزلو يكيت صورتنده يوز نورلو صاچي قورجق جميع اعضاسي تمام كمالده چون
مريم جبرائيلي كوردي كه كلوب اندن يكا قصد ايليدي اراقلندي مريم اكا چاغرب
دديكه صغنرن سندن اول الله اكرتنكردن قورقرقوللردنسك يعني اكر الله دن

قورقرسك بكا يوز قصد برله كلمكل پس حق تعالى جبريل جوابنده بيوردي قَالَ
إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلاماً زَكِيّاً قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلامٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي
بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيّاً قَالَ كَذٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَلِنَجْعَلَهُ آيَةً لِلنَّاسِ
وَرَحْمَةً مِنَّا وَكَانَ أَمْراً مَقْضِيّاً يعني جبريل مريمه درديكه بن سنك ربكك
الچيسيم كلدم كه سكا براوغلان بغشليم اول اوغلان صالح اوله گناهلردن
طاهر اوله مريم آني اشدب درديكه اوغلان بكا نردن اولور كه هيچ براركك
آدم بكا ياپشمدي وبن خود كمسيله فجور روزنا قلمدم اوغلان خود كشينك
يا حلاللندن اولور يا خود زنا ايتمسندن اولور بن بوكيدن دخي برن قلمدم
بو اوغلان نردن اولور جبريل دركه كرچك ددوكوك كبي در يا مريم ليكن سنك
ربك ايدركه بواش بكا آكركدركه اتاسز اوغلان يرادم آني كلي خلايقه علامت
دلالت قلم بنم كمال قدرتم اوزره وآني دخي رحمت نعمت قلم شولره كم آني حق
رسول بلوب بنم وحدانيتمه اقرار ادب كركلو اعتماد قلالر بو بر حكمدركه
ازلده حكم اولنوب فارغ اولنمشدركه اولسه كرك تبديل تغيير اولنمز
ودخي بيوردي فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَذَتْ بِهِ مَكَاناً قَصِيّاً فَأَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَىٰ جِذْعِ
النَّخْلَةِ قَالَتْ يَا لَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هٰذَا وَكُنْتُ نَسْياً مَنْسِيّاً فَنَادَاهَا مِنْ تَحْتِهَا
أَلَّا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيّاً وَهُزِّي إِلَيْكِ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقِطْ
عَلَيْكِ رُطَباً جَنِيّاً يعني جبريل مريمك كوكلكي يقاسندن اوردي بعضلر دردلر
كه يكندن اوردي بر بخلر دردلر كه اراقدن اوردي يلي وارب اكا ارشدي
في الحال مريم عيسايه حامله اولدي چونكه حمل ظاهر اولدي قومندن
قچوب برددهيه واردي اراغرق كه اكا بيت لحم درلردي تاكه اول قوم آني
ادسوز اوغلان طغردك ديوب سرزنش قلميلر اما اول حامله اولب طغردغي
مدتده اختلاف قلدلر ابن عباس ايدر حامله اولدغيله طغردغي برساعت
اچنده اولدي بعضلر دردلر كه كروقلن عورتلرك مدتلري نقدرسه انك
دخي اول قدردي مقاتل بن سليمان ايدر برساعتا چنده حامله اولدي
وبرساعتده تصوير اولندي وبرساعتده دنيايه كتوردي كون زوالدن

ایرلدغی وقتدن اول مریم اول وقت اون التی یاشنده قزیدی هنوز دخی اکی کز
عذر کورمشدی عیسادن اوکدن چونکه اکا اوغلان بر سی رشدی طوروب
بر قورومش خرمه اغاجی دبنه کلدیکه بر صحراده بتمشدی قتی قیش کونیدی خرمانک یپراغی
دخی یوغدیکه آنی کندویه صغنجق ادب یردلیا اول اوغلن بروسی آجسندن
اول قورو خرما ازدوکنه یرك یاپشدی دیدیکه ایکا شکی بن بو حاله واقع اولمزدن
اول اولیدم اونیدلیدم که هیچ کمسه بنی اکمیدی چون اول ایله دیدی جبرئیل
اول اومجنك اردنده التن یاشنده طوروب ندا قلوب دیدیکه یا مریم غصه لنمغل
که حق تعالی سنك حکمتا لتندن بر ارمق یرتدی آق دیرسك اقمه طوروردسك
بعضلر دیدلر قورومش بکاردی جبرئیل ایاغیله ققدی بکار روان اولوب
اقدی که غایت صوی طتلو یدی بعضلر دیدلرکه التندن ندا قلن عیسا یدی
که دیدی غصه لنمغل سنك التوکدن حق تعالی سو بجك سننه قودی یعنی اول
عیسا یدی که مرتبسی عالی اولوب اناسی انوکله سرودلر بولسردی ودخی
دنلدی مریمه که یا مریم اول خرما ازدوکنی چکوب دبره ویرکل تا که اندن سنك
اوزرکه تازه ارشمش خرمالر دوکله زیره عیسی طغدغلین اول قورو اغاج
یشردی یپر قلندی یمشلنوب تازه خرمالر وردی ودخی بیوردیکه فَكُلِي
وَاشْرَبِي وَقَرِّي عَيْنًا فَاِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ الْبَشَرِ اَحَدًا فَقُولِي اِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمٰنِ
صَوْمًا فَلَنْ اُكَلِّمَ الْيَوْمَ اِنْسِيًّا یعنی یا مریم اول دوکلن خرمادن ییکل واول
بکاردن اچکل و کوکلکی خوش طوتغل و کوزلروکی سوندرکل اوغلك
عیسی طغماغله و اکر بشردن برکمسنه کوررسك که سکا بو اوغلانکدن سوآل
ایده سن ایتکل که بن نذر ایلدم رحمن رضاسیچون بوکون کمسیله کلام قلمیه
صایم اولم زیره بنی اسرائل اچنده کمسلر واردی که طعامدن نیجه اروج طوترسه
جهداب کلامدن دخی ایله اروج طوتردی یچیدك سیلمزوی و بعضلر
دیدلرکه شول قدر سیلمکا حق تعالی امر ایلدی اندن صکره اساك ادوبن
دیدیکه بن بو کون آدم اوغلنه سیلمزن زیره فرشتیله سیلشردی ودخی
خبر ویربیردی که فَاَتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ قَالُوا يَا مَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا

فریًّا

فَرِيًّا يَا اُخْتَ هٰرُونَ مَا كَانَ اَبُوكِ امْرَاَ سَوْءٍ وَمَا كَانَتْ اُمُّكِ بَغِيًّا فَاَشَارَتْ
اِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا یعنی اول مریم اوغلی عیسایی
کتوروب قومنه کلدیکی طغدغلین اما کلبی ایدی یوسف نجار که مریمك محرابنده یدی
مریمی دخی اوغلنی بیله کتوروب بر مغاره یه التدی قرق کون نفاسندن ارنجه انده
طوردی اندن صکره مریم عیسایی کتوروب قومنه کلدیکی یولده کلورکن عیسی
سیلدی دیدیکه یا انا بشارت اولسون سکا که بن اللهك قولیم وانك مسیحیم که
الولری وصیرولری الومله مسح ادب صغنسم الو دلور وصیرو صاغ اولورچون
مریم کلوب اهل ووزرنه کردی عیسی اننده بیله انك اهل بیت صالحلری آنی کوروب
غصه برله اغلشدلر و دلرکه یا مریم تحقیق سن الومنکر نسنیله کلدك و اول وقت
اچنده بر عابد صالح کشی واردی مقدملردندی آدی هرون ندی تا که اول ولجك
کیرو خلقدن ایرو قرق بیك هرون آدلو کشی انك جنازسن قلدلر بو مریم قومی مریمی
اکا تشبیه ادب دیدلرکه یا هرون قرقرداشی بز سنی صلاحتده اول هرونه بکزدردك
بونه اشتدرکه سن اشلدك سنك اتاك عمران شرلو کشی دکلدی زنا ادجی دکلدی
و آنك حنته دخی زانیه دکلدی سن کیمه بکزدك بو سکا ندن اولدی بعضلر دیدلرکه
اول هرون بر فاسق کشیدی بنی اسرائل اچنده بونی اکا تشبیه ادب دیدلر یعنی یا مریم
سن کانه بو فعلکده اول فاسق هرون کبی اولدك مریم چون اولردن بو کلام اشتدی
اول قومه کند وجواب ویرمدی اشارت قلدیکه بو اوغلانه صورك سزه جواب
ویره بونلر اندن ارتو دیدیکه انك اول بشکده سیلدکی اولره حجت اوله اولر دیدلرکه
بز نته سیلیالم بر کمسیه که اول هنوز بشکده یاتورا اوغلاندر اوله سن بنك کبی بر فساده
بولناسن دخی طورسن بو کلسیله بزی مسخریا طوتب بشکده کی اوغلانه حواله قلدیسن
ودخی حق تعالی خبر ویروب بیوردیکه قَالَ اِنِّي عَبْدُ اللّٰهِ آتَانِيَ الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا
وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا اَيْنَمَا كُنْتُ وَاَوْصَانِي بِالصَّلٰوةِ وَالزَّكٰوةِ مَا دُمْتُ حَيًّا وَبَرًّا بِوَالِدَتِي
وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا شَقِيًّا وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ اَمُوتُ وَيَوْمَ اُبْعَثُ حَيًّا
یعنی عیسی عم چون انلرك کلاملرن اشتدی امه طوررکن قودی بولردن بکا اقبال
قلدی هنوز دخی قرق کونلك ایدی صاغ النك شهادت پرمغیله اشارت قلوب دیدیکه

تحقيق بن الله قوليم اولا عبوديته اقرار قلديكه اشدلر اكا كمسه معبودلق دعوسن
قلميا ودخي ديكه حق تعالى بكا كتاب ورديكه بني رسول قلدي يعني بني رسول قلوب
بكا كتاب ورسرا ولحق قضيه دن خبر ورديكه لوح محفوظده يزلمشدر حق تعالينك
الهاميله اما اكثر اهل تفسيرينك اوزره دركه انا رحمنده يكن توريتي الهام اولندي
وصبيلغي حالنده انجيل ورلدي تيسيله كه شول عقل كما له ارمشلر كبي تعقل ادردي
ودخي ديكه بني حق تعالى مبارك قدم قلدي هر قنغي جهته كه توجه ادرسم منفعتم
طوقنور وتنكري قوللرني الله دن يكا واني بر لمكا دعوت ادرم بكا اوينلرك عاقبتلري
خير اولور مبارك اولور و بكا دخي امر ايلديكه نماز قلم وما لم اولسه زكوت
ورم وخير افعالي چوغلدم مادمكه دنياده حي اولم ودخي بني انامه احسانجي ارشدر
قلدي بني كندويه عاصي اولب تكبرادنلردن قلمدي وبنم اوزرمه سلامتلق ورديـ
طوغدغم وقتن كه بكا شيطان الي ارشمدي والم وقتنده دخي سلامتلق وردي شر كدن
وكرو قوبدغم وقتن دخي سلامت قلدي اهوال قيامتدن چون عيسى بولره بو كلام
قلدي بلدلركه مريم اوغلدكلري تهمتدن بريدر اندن عيسى كرو سكوت ادوب
سيلمدي تا اول سيلمكلك مدت تمام اولنجه ودخي بيردكه ذلك عيسى ابن مريم
قول الحق الذي فيه يمترون ما كان لله ان يتخذ من ولد سبحانه اذا قضى امرا
فانما يقول له كن فيكون وان الله ربي وربكم فاعبدوه هذا صراط مستقيم
يعني اول مريم اوغلي عيسى ددكي كه بن الله قوليم اول كلام حقدركه اشدنلر اندن
كمانه دوشوب شك ادرلر اختلافه دوشرلر بعضلري دركه عيسى ابن الله و بعضلر
دركه عيسى الله ددر و بر نجلار دركه اول ساحر وكاذبدر پس حق تعالى انلرك
قوللرن رد ادوب بيوردي كه الله تعالينك شاننده دكلدر ولد طوتمق كه اولياك
منزهدر بريدر بو ولد اتخاذ قلمقدن قادردر نيكه كسه بر وريجز دلسه كه بر نسنلري
اول احداث اده ديرا كاكه اول اولدخي ولور اكا هر نسنه ايجاد اتمك اساندر مشكل
دكل ودخي بنم ربم تحقيق سزك ربكزدر بو باطل معبودلركزي ترك ادوب اول معبود
حقه طپوك كه خالق مطلق اولدر واشبو سزه بيان قلدغم طغرو يولدركه سزي الله
واصل قلور قچنكه اخلاصله اول يوله سلوك ادهسز ودخي بيردكه فاختلف الاحزاب

من بينهم

من بينهم فويل للذين كفروا من مشهد يوم عظيم اسمع بهم وابصر يوم يأتوننا
لكن الظالمون اليوم في ضلال مبين وانذرهم يوم الحسرة اذ قضي الامر وهم
في غفلة وهم لا يؤمنون انا نحن نرث الارض ومن عليها والينا يرجعون
يعني اول نصارا جماعتي اورتالرنده اختلاف واقع اولب اوچ بولك اولديلر عيسى
امرنده هر بري بر درلو كلام قلديلر نتاكه ذكر ايلدك انلردن بري نسطوريه در
وبري ملكائيه ددر وبري مار يعقوبيه دردر پس حق تعالى بولره وعيد قلوب رد ديكه
ويل اچنده هلاكلك شول كمسلره كه كافر اولديلر اول اولو جمع كوننده كه قيامت
كوننداول كوندهكه كي اشدجي و كي كورجي بولرا وله لر اما اول اشتمكك واول كورمك
اولره اصلا منفعتي اولميه اول كونده كه اولر بنم حضوريمزه كللر ليكن بو ظالملر بو كون
بونده آشكاره خطا اچنده در خبرلري يوق قرقت بولري يا محمد اول حسرت
ادترجي كوندن كه حكمدن فارغ اولنه اهل جنت جنته كيده لر واهل نار ناره كيده لر
الوم كتورلوب بر قوچ صورتنده طاموسيله اوچماق اراسنده بوغزلنه اوچماق اهل
بقا ايله جنتده مخلد قله طامو اهل عذابيله جهنمده باقي قله بولر غفلت اچنده
قلمشلردركه اكا ايمان كتورمزلر اما بز عاقبت بو يريوزنده ساكن اولنلرك كلسن
اولدروب هلاك ادرز باقي بز زكه بزه فنا عارض اولمز پس بو يير ملكن كرو كلي
ميراث بزه يروزنوا ولورك دخي دوبنكلمسكلكي بزه دن يكادرتا كه اول عمللرينه
كوره جزا قلورز خيرادنه خير شر اهلنه شر اكرآز اوله اكر چوق ودخي بيردكه
واذكر في الكتاب ابرهيم انه كان صديقا نبيا اذ قال لابيه يا ابت لم تعبد
ما لا يسمع ولا يبصر ولا يغني عنك شيئا يا ابت اني قد جاءني من العلم ما لم ياتك
فاتبعني اهدك صراطا سويا يا ابت لا تعبد الشيطان ان الشيطان كان للرحمن
عصيا يا ابت اني اخاف ان يمسك عذاب من الرحمن فتكون للشيطان وليا يعني
حق تعالى بيردكه يا محمد سيله خبر ور اول قرآن اچنده كي ابرهيم قضيه سندن كه
اول بر اوم صديق ورسوليدر دصديق اكادركه جميع الله دن نازل اولن حكملره
كه محكم تصديق ادب اني عمله كتوره چونكه اول ابرهيم اتاسي آزره ديكه يا اتا
نيچون مطيع اولب طپرسن بر نسنيه كه اول اواز اشتمز و نسنه كورمز سني بر بلادن

قرترمق وبر منفعت ادرمك لندن كلمز يا اتا تحقيق بكا الله بلمك معرفت ورلدي
كه اول سكا ورلمدي كل بكا متابعت قل بنم دينمي قبول قل تا كه سني طغرو يوله دلالت
قلم نجات بوله سن يا اتا كل شيطانه مطيع اولمه وانك سكا كفر وشرك خوش
كوستردكنه بقوب الله كافر اولمه كه اول شيطان الله عاصي اولبن مخالفت قلمشد
يا اتا حقيقت بلورم كه بكا اويمغي ترك ادرسك سكا الله دن عذاب وشر اول
شيطانله اودعذابنده بله قرين اولورسن چون آزر اول اوغلي ابرهيمدن بو كلام
لري اشتدي دنوب اكا جواب وردي ننكم بيردي قَالَ أَرَاغِبٌ أَنتَ عَنْ آلِهَتِي
يَا إِبْرَاهِيمُ لَئِن لَّمْ تَنتَهِ لَأَرْجُمَنَّكَ وَاهْجُرْنِي مَلِيًّا قَالَ سَلَامٌ عَلَيْكَ سَأَسْتَغْفِرُ لَكَ
رَبِّي إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا وَأَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُو رَبِّي عَسَىٰ
أَلَّا أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي شَقِيًّا يعني آزر ابرهيمه ديدكه يا ابرهيم بنم معبودمدن
يوز ميدندردك اكر سن سكوت ادب اول معبودمزه سوكد وكلي وعيب ادد وكوكي ترك
اتمياسي اولورسك تحقيق سني طاشله اولدرم ويا وز دللرو دب سني قتمدن اراق
اوم آيرل بندن اراق اول سلامتكن بندن سكا بر زيان ادشمدك چون آزر بو كلام
قلدي ابرهيم ديدكه يا اتا وار سلامت اول بندن كه كفركدن اوترو دبلنمدك تيز
اولاكه سنو كچون الله تعالى دن توبه دليم تا انوكله مغفرته اولشاسن كه اول
ربم بكا احسان لطف ادجيد ردعا قلسم اجابت ادربن سزدن عزلت ادب آيررم
دخي اندن كه سز معبود ادنوب طپرسز الله دن غيري بن اول ربمه طپرن اوله
كه بن ربمه عبادت قلماغله شقيلردن اولميام ننكم سز اول صنملره طپماغله
شقيلردن اولورسز وبوندن صكره بيوردي فَلَمَّا اعْتَزَلَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ
مِن دُونِ اللَّهِ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا وَوَهَبْنَا لَهُم مِّن رَّحْمَتِنَا
وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا يعني چون ابرهيم اولردن واول طپدقلرندن
عزلت قلوب آيرلدي عزلت دخي بو يديكم كوفه دن مهاجرت ادب ارض مقدسيه
كلدي حق تعالى بير ركه اول هجرتدن صكره بز اول برهيمه اسحق ويعقوب بغشلدق
انلر وكله اكا انس طتدردق كه وحشتدن قرتلدي انلرك كلسني بر پيغامبر قلدق
ودخي بز انلره مال واهل ولاد عطا قلدق وكتاب بنوت ويردك وانلري جه

قلوب

قلوب جميع اهل اديانك ارسنده انلر وكچون كوركلو تنا قلجي دللر قلدق كه كلي
انلره محبت قلوب ثنا ادولر بوندن صكره بيوردكه وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مُوسَىٰ إِنَّهُ
كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا وَنَادَيْنَاهُ مِن جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ
نَجِيًّا وَوَهَبْنَا لَهُ مِن رَّحْمَتِنَا أَخَاهُ هَارُونَ نَبِيًّا يعني ذكرايله يا محمد خبر ور قرآنده
اول موسىء كه اول الله عبادت قلمقده كي مخلصدي ريادن پاكدي ودخي بزم
رسولمز وپيغمبرومزادي بز اكا ندا قلدق طورك صاغ طرفندن شول وقت
كه مديندن مصره توجه قلدي انده اودكوردي اول اودطلبنه كلدي انده
ندا اولنوب دنلديكه يا موسى بن اول الهمزكه عالملرك پرودكاريم بز اول
موسىء قريب قلوب اكا كلاممزي اشتدردك ودخي قرداشي هرونك اكابله
قوشدق چون دعا قلوب درديكه قردشم هرون بكا يولداش قل اجابت
ادب هرون دخي نبوت ويرب اكا بله قوشدق ودخي بيورديكه وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ
إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ
بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِندَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا يعني يا محمد ذكرايله قرآنده اول
اسمعيلي كه ابرهيم اوغليدر پيغامبرلرك ددسي كه اول وعدلرنده صادقدر
هيچ بر وعده قلمزدي الا اكا وفا قلوردي مقاتل ايدر بر كشيه وعده قلديكه
بر يرده طوره اول كشي كلنجه اول مكانده اوچ كون تمام طوردي اول كلنجه ودخي
اول جرهم قومنه رسولدي وپيغامبردي كه حق تعالى دن خبر وردي ودخي قومنه
بويرديكه نماز قلك وزكوت ورك يعني شول فريضه لردن كه بزوم اوزرمزه
فرض اولمشدر كه حنيفية اسلاميه انلره دخي فرض اولمشدي اكا بويرردي
كه برنه كترب ادا ادهلر اول اسمعيل ربنك قتنده مرضي قوليدي انك طاعتنه
قايم اولمشدي ودخي بيورديكه وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا
نَّبِيًّا وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا أُولَٰئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِم مِّنَ النَّبِيِّينَ مِن ذُرِّيَّةِ
آدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِن ذُرِّيَّةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَائِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا
إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُ الرَّحْمَٰنِ خَرُّوا سُجَّدًا وَبُكِيًّا يعني حق تعالى بويرديكه يا محمد
ذكرايله قرآنده خبر وير اول ادريس دخي كه اول بزم صديق قوللرمزدن ادي

دخی پیغامبردی بز رفع ادب دنیاده بوجه مرتبه وردك اندن كوكه كتوروب جنته
كوردك اول ادریس بوحك ددسید ر آدی اخنوخدی كتابلری چوق درس قلدیغیچون
ادریس دیدیلر هم دخی اول خیاطدی اوّل طون دكن وه كلمش طون كیین اولدی اندن
الرو دوری كیرلردی واوّل قلمله خط یازن دخی اولدی واول سلاح كیوبكافرلره
مقاتله ادن اولدی واوّل علم حسابه نظر قلن دخی اولدی پس بوذكر اولننلر كلسی
انلردركم الله تعالی بولرك اوزرنه انعام قلمشدر اول پیغامبرلردن كه آدم ذریتندر
ادریس نوح كبی ودخی نوحله كمیده بله كتوردكلرمزك ذریتلرندن كه ابرهیمدر
زیره اول نوح اوغلی سام ذریتندندر ودخی اول ابرهیم ذریتندن اسمعیل واسحق
ویعقوب دردر ودخی اول اسرائیل ذریتندن كه موسی وهرون دردر دخی زكریا ویحیی وعیسی در
وبوكلسی اولردركم بز طریق سداد ارشاد قلوب ارندولدك ایچون بولرك اوزرنه اول
حق تعالی دن نازل اولنن آیتلر اوقنسا آنی اشتسلر یوزلرن یره اورپ كوزلر یاشن
دكمكله الله سبحانه قلورلردی انكا تعظیم اثبات ادب كند ونفسلرندن تواضعله
عبودیت اظهار ادرلردی هرنه امر اولسه منقاد اولوب انی یرینه كتورلردی
بولردن صكره كلنلری ذم ادب بویردیكه فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلٰوةَ
وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيًّا إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولٰئِكَ
يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا یعنی بوذكر اولنان پیغامبرلردن صكره یرلرنه
یوز قوم خلفا ولدلر بوامتدن كه نماز ترك اتدلر قلمدلر یاخود وقتندن قلمیوب
تأخیر اتدلر وقت ضایع قلدلر اكند ووقتندن اویلیی واخشام وقتندن اكندوی
قلدلر شهوتلرنه متابعت قلوب انواع معاصیلره مشغول ولدیلر خمر اچوب زنالر
قلدیلر دنیایی آخرته اوزره اختیار قلوب بربرله منازعه ومخاصمه قلدلر بازارلر
اچنده وسوقلرده بربرنك عرضن یغدیلر تیز اولكه بولر غیّایه دوشلر وانك
عذابنه ملاقی اولالر ابن عباس ایدر غیّا بردره در جهنم اچنده جهنم انك اسسندن
الله استعاذه قلور وانك اچنده برقیو واردر اكا بهیمه درلر آنك عمقی غایت ارقدر
شول وقتكه جهنم اودی ساكن اوله اول قیودن بر پاره یالك چقوب اول جهنمی كیرو
یاندررا واطامو اهلنك بدنندن سروب اقن قانله ایركلر انك اچنه اقوب انر

بوكلسی

بوكلسی برقلمشدر زیرا انه مصر اولنلره وخمر اچنلره وربا یینلره وآتا انا عاق اولنلره
ویلان طانقلق ویرنلره ومظلوملره ظلم ادنلره مكر انلر كه توبه قلدلر شركدن كفردن
ونفاقدن وبونك معصیتلردن اعتقادلرنی محكم قلوب عمل صالح اشلدلر بولردر
كه اول جنته كررلر هیچ برسننك بولره ظلم حیف اولنمز واول جنتی وصف ادب
بیوردیكه جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمٰنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيًّا
لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا تِلْكَ الْجَنَّةُ
الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا یعنی اول جنتلردر اولكم دار اقامتدر
اندن صكره دخی برمكانه انتقال یوقدر انی اول رحمن فضل رحمتیله قوللرنه
وعده قلمشدر عالم غیبدن كه بولر آنی مشاهده قلمامشلردر البته خلاف سزانك
وعدسی قوللره كلجكدر كه اولر اولیا وصلحادر ایچن بولر اول جنته كرسلر شانلری
بودركم بولر اول جنت اچنده باطل وفحش كلاملر واولره اثم اولجق سوزلری اشتمزلر
بلكه بولره سلامت وفرح اولجق كلاملر اشدرلر ودخی سزلری بر برنه سلام اولور
وفرشتلر دخی كلوب انلره سلام قلورلر والله تعالیدن دخی انلره سلام اشرو بولر
كیجه كندزدیو ذكر اندوكی حقیقتی دكل زیره جنتده ظلمات اولمز كه انوكله كیجه
اوله دایم جنت نور ضیا اوزره دردیس مراد بودركم اول كونك طرفین مقداركجه اولره
انواع رزقلر ارشا پس اول جنتلردركه بز مؤمن قوللره مرزه ورورز واندن قوید وررز
واول كافرلر چول یرتدغمز جنتلری دخی كه مؤمن اولسلر اكا كرسرلردی انلری اول
مؤمنلره انلردن میراث ییالوچانكه متقی قوللردن اوللر ودخی بیوردیكه وَمَا نَتَنَزَّلُ
إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذٰلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا رَبُّ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا بو
آیتك سبب نزولی اولدیكه رسول عم جبرئیله دردیكه یا جبرئیل نه نسنه منع ادرسنی
كه سنی بوزیارتده كلمكلكی دخی زیاده قلمزسن اول وقت بو آیت نازل اولدی رسولك
سؤآلنه جواب اولمغیچون اما اكثر اهل تفسیر دمشلركم اول وقت كه یهودلر كلب رسولدن
ذی القرنیندن واصحاب كهفدن وروحدن سؤآل اتدلر یارن جواب ورم دیوب خبر
قلدی انشاء الله دمدی حق تعالی جبرئیل بر قاچ كون انمكدن منع ایلدی رسوله قتی

مشقت اولوب برقاچ کون کچدکدن صکره جبریل اندی رسول ع م دیدیکه یا جبریل
کلمککلکوک کجکدی تاکه بن یرمز کمانه دشدم و سکا اشتیاقم قتی زیاده اولدی جبریل
دیدیکه بن دخی سکا مشتاقم لیکن بن دخی بر بویرق طوتیجی قولم قچن کندره‌لر انرم قچن
کندرمیلر منتظرم پس اول وقت بو آیت اندی کلوب رسوله جواب اولدی بویردیکه
بزلما انمزز الا بسنك ربك امریله انزز بزم الیومزده امر آخرتدن ثواب عقابنه اولسر
وآردمزده امر دنیادن دخی نه اولسر و بو وقتدن قیامته دکین نه اولسر جملسنك علم الله
قتنده در بزوم هیچ برنسنیه قدرتمز یوقدر الا انك حکمیله سنی ربك ترك ایدر دکل
ودخی سنی دشمن طوتر دکل نتکم کافرلر ایله زعم اتدلر یرلرك و کوکلرك پروردکاری
ویرله کوکلر ارا سنك خالقی ومالکی اولدر اکا مطیع اولب عباتك قل انك امری و نهیی اوزرنه
صبر ایله فکر ایله کورکم هیچ اکا بکداش وانك آدنه بکزز دخی برکمسنك ادی وار می اشوکی
اکا تفویض قیل بر نفس انسوز اولمه تاکه جمیع ایشك کفایت اولنه ودخی بیردیکه ویقول
الانسان ائذا ما مت لسوف اخرج حیا اولا یذکر الانسان انا خلقناه من قبل
ولم یك شیئا فوربك لنحشرنهم والشیاطین ثم لنحضرنهم حول جهنم جثیا یعنی
اول ابی بن خلف بعثه انکار ایدب دیردیکه اشبو بن اولدکمدن صکره دیری اولب
یردن کره می چقارم هیچ آنی فکر ایدبکمزمی اول ابی بن خلف که بز آنی بوندن اولکدن
هیچ یوغکن بر مذکور نسنه دکلکن یرادب وار قلدق عقل یوقمیدرکه بوندن استدلال
ایده اول اولدکدن صکره کرو یرادلماغی دخی اندن حق تعالی کندو ذاتنه قسم ایدب بیردیکه
سنك ربك عزتی حقی یا محمد البته بز بولری حشر ایدب اول معاد کوننده جمع ایدسرز و شیاطینلری
دخی بله یعنی هر کافرله شیاطیندن برن زنجیره بله دیزه‌لر اندن طامویه اتلر ودخی
بیردیکه البته بز بولری جهنمك چورسنده دزلریز و زرنه چوکرب حاضر قلسرز
ثم لننزعن من کل شیعة ایهم اشد علی الرحمن عتیا ثم لنحن اعلم بالذین هم اولی
بها صلیا وان منکم الا واردها کان علی ربك حتما مقضیا ثم ننجی الذین اتقوا
ونذر الظالمین فیها جثیا اندن صکره البته بولردن سیجوب چقارسرز شولری که
رحمن اوزره کی غایت کفرله وفجورله جرأت قلوب حددن کچمشلردر تاکه اول ناره
کرمکده انلری مقدم طوتاوز تاکه دنیاده کفر طریقنده اولرك مقتداریدی عذابه

کرمکده

کرمکا دخی کیرك مقدم اوللر و دخی بز یکرك بلورزکه بولرك اوده کرمکده قنغسی
اولیدر و دخی والله هیچ برکمسه یوقدرکه اول جهنمه وارد اولمیه و اکا اوغرامیا
که بو نسنه سنك ربك علمنده البته حکم اولنوب و واجب قلنشدر اولسه
کرکدر لیکن اول ورودن صکره کیرو برنجات ویرب قورتاردز شولریکه شرکدن
کفردن صاقندلر مخالفت یولندن مساعدت یولنه کردلر پس بو آیت دلالت
قلورکه ورودن مراد دخولدر چون جملسی اکا کررلر حق تعالی متقیلری اندن
قرتره نتکه بویردی بزترك ایدب قیا وزنارلچنده اول ظالملریکه اول بغنه انکا
قالدلر شویله دزلری اوزره چوکوجی اولبن غایت ازدحامدن اما اول رسول ثقلین
بویردیکه طامودن چقن شول کمسکم لا اله الا الله دمش اوله وکوکلنده ذره قدر
خیر اوله خالد بن معدانی ایدر مؤمنلر که اهل جنتدر دیالرکه بزوم ربمز بزه وعده
قلمدیمی که ناره وارد اولاوز دیالرکم بلی وارد اولدکوز اندن کرو کچدوکز لیکن اول
اودسزك ایمانکز نوروندن سوینمشدی نتکم حدیثده کلمشدر اود مؤمنلره
دیسرکه کچ یا مؤمن تحقیق سنك نورك بنوم یالکومی سویندردی ودخی مجاهد ایدر
هر کمسه کم مؤمنلردن استمه دوتمش اوله بو درستی اول ناره وارد اولمش اولر
نتکه خبرده کلدی اسمه جهنم کوره‌لرندن برکوره در مؤمنك نصیب طامودن
اولدر ودخی بیردیکه واذا تتلی علیهم ایاتنا قال الذین کفروا للذین آمنوا
ای الفریقین خیر مقاما واحسن ندیا وکم اهلکنا قبلهم من قرن هم احسن
اثاثا ورئیا قل من کان فی الضلالة فلیمدد له الرحمن مدا حتی اذا راوا ما یوعدون
اما العذاب واما الساعة فسیعلمون من هو شر مکانا واضعف جندا یعنی قچان
بزوم آیتلرمز اوقنسا اولرك اوزرنه که روشن آیتلردر ایدرلر اول کافرلرکه
نضر بن حارثدر ودخی قریشدن انك اصحابیدر شولره که ایمان کتورمشلردر رسولك
اصحابندن که فقرادر طونلری عیلو معیشتلری اریه اتمکیله کولرنی کون اسسی متغیر
قلمش و اول مشرکلر صاچلرن صقاللرن طرلرو باشلرنه یاغ دوترلر و کرکلو طونلر
کیورلر دخی اول مؤمنلره درلرکه بو ایکی طائفه‌دن قنغسی یکردر منزل و مرتبه
یوندن یا مسکن مقام یوندن قنغمز کورکلو اوله دنیاده حالکوز نیسه اول

آخرتده دخی همان اول اولاسز قچان بز مؤمنلره برابر اولسز حق تعالی اولره جواب
بویله بیردیکه ای نیجه قرنلری بولردن اول هلاك ایلدك که اولر بولردن دخی کرکلو
ادی متاع اموال یوننددن دخی منظر یوننددن وانواع نعمتلره طویب قانمق یونندن
که اثرلری اوزرلرنده ظاهر ادی نتکه فقرا اهلنك احتیاجی ظاهر اولور ودخی رسولنه
خطاب بیردیکه ایت یا محمد هر کمسکه اول ضلالت اچنده اولسه حق تعالی آنی قور
اول طغیان اچنده وکفرنده امهال ادراکادکن که اول وعده اولنن کونی کورلریله کورلر
که یا دنیاده قلج النده قتل اولنلر یا اسیر اولب غارت قلنلر یا خود اول قیامت کونی
اوله او دعذابنه کرفتار اولالر اول وقت بللرکه مکان یونندن کیم شرلودر ویا ردی مجلس
اولمامق یونندن کیم ضعیفدر اولرمدر یقسه مؤمنلرمدر زیرا انلر طامورده اولسر
ابدی عذاب اچنده ومؤمنلر جنتده اولسرلر ابدی راحت اچنده ودخی بیوردیکه وَيَزِيدُ
اللَّهُ الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدًى وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَرَدًّا
أَفَرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ لَأُوتَيَنَّ مَالًا وَوَلَدًا أَطَّلَعَ الْغَيْبَ أَمِ اتَّخَذَ عِنْدَ
الرَّحْمَنِ عَهْدًا كَلَّا سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا وَنَرِثُهُ مَا يَقُولُ
وَيَأْتِينَا فَرْدًا یعنی الله تعالی هدایت طلب ادنلره هدایتلرن زیاده قلور وایمانلرن
ویقینلرن ارترور وشول صالح عملرکه ثوابی باقی قلور ذکرلر وتسبیحلر ونمازلر
واوروچلر کبی سنك ربك قتنده اول ایکرکدر ثواب یونندن وعاقبتی خیره راجع
اولمق یونندن ودخی بویردیکه یا محمد کورمزمسن اول کافریکه بزوم آیتمزه انکار
ایدر سبب قضیته بودرکم خباب ایدر بن دمور جیدم اول عاص بن وایل چول
چوق ایش اشلدم انك اوزرنده خیلی حقم جمع اولدی واردم کم آنی اندن طلب
ادم اول عاص بکا ودیکه والله بن اول حقی سکا ویرمزم تا محمدی انکار ادب کافر
اولمینجه بن ایتدم که والله بن دمزم اول کلامی اما اول وقتکه سن اولسن اول وقت
حقم آلم اول عاص دیکه بن الورن کرومی دیرلورن ددم که بلی اول دیکه چون
ایلدر انده بنم چوق مالم واغلوم قزوم اولسر اول وقت سکا اودیم حق تعالی بو آیت
اندرب بویردی کورمزمسن یا محمد اول عاص کم بزوم آیتمزه انکار ادر یعنی رسولمزه کافر
اولور ایدر که بکا انده مالر واوغل قز ویرلسر اول لوح المحفوظه مطلع اولدی یا علم
غیب

غیب کا ظاهرمی اولدی تا که اول بیله جنتده می اوله یوقسه یوق یاخود اول
کلمهٔ توحید دلنه کتور ب الله ایله انك اراسنده عهد می حاصل اولدی که بون
سیلر حقا که بو آنی اشلمدی لمابتز اوله که بز آنك نه سیلدکن یازب صقلیوز آخرتده
انوکله مجازات مکافات قلاوز وعذاب اوزره عذاب زیاده قلوز مدت
عذابکا طویل ادوراول ددکی اوغلنی قزنی ومالنی کل هلاك ادب بزدن بکا
راجع قلاوز وملکنی ابطال ادب فنایه ویرورز قیامتده بزه شویله یلوکز
کللرمالسنز اوغلسز قزسز وبوندن صکره بویردیکه وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ
آلِهَةً لِيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ
ضِدًّا أَلَمْ تَرَ أَنَّا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى الْكَافِرِينَ تَؤُزُّهُمْ أَزًّا فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ
إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا یعنی اول قریش مشرکلری الله قیوبن اندن غیری صنملرنی
اله طوتندلر کا عبادت قلورلر تا که یارن بولره شفیع اولبن انلردن عذاب
منع ایدلر اول ایله دکل کم انلر زعم ادرلر بلکه یارن اول صنملر انلرك عبادتنه
انکار ادرلر وانلردن بیزار اولالر وانلرك اوزرنه دشمن اولالر انلری بلا یلیوب
لعنت قلالر کورمزمسن یا محمد بز نیجه مسلط قلدق شیاطینی اول کافرلر اوزرنه که
اولری تحریك ادب طاعتدن معصیته یلترلر وایماندن شرکه وکفره دعوت قلورلر
سن تعجیل قلوب یا محمد بولرك عقوبتن دلمکل که بز بولرك کونلرن آیلرن
ویللرن بلکه نفسلرن قرشو عدادب صیارز اکادکن که اول عذاب
مدت تمام اوله بز اولره وعده اولنن عذابلری یرینه کتوروز ودخی بیردیکه
تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا أَنْ دَعَوْا
لِلرَّحْمَنِ وَلَدًا وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمَنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا إِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
إِلَّا آتِي الرَّحْمَنِ عَبْدًا لَقَدْ أَحْصَاهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا وَكُلُّهُمْ آتِيهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
فَرْدًا یعنی یقین اولورکه کوکلر پاره پاره اوله ویرلر یارله وطاغلر اوتنه
دوکله انلرك اول کلامندن که حق تعالی یه اهل اولاد الحاق ادرلر وفرشتلر
دخی غضبه کلوب جهنم یکلنور انلرك اول سزلرندن پس حق تعالی انلرك
اول قوللرن رد ادوبن بویردیکه لایق دکلدر اول الله کندویه ولد طوتمق

يا آني انوكله وصف ايلمك دكلدر بو كل كوكلرده و يرلرده يردن الاي
جميع حق تعالينك قوللريدر كه انك حكمنه مطيع منقاددر بعد رستي الله تعا
بولرك نفسلريني وكونلريني جميعين عدد ايدب صايديكه هيچ دنيادن بر
نسنه اكا خفي دكلدر بولر كلسي قيامت كوننده اول الله حضرتنه شيله يلوكتر
كلسرلركه هيچ دنيادن برنسنه بيله لرنده اولميه و بوندن صكره اول ايمان
اهلن ذكر ايدب بويورديكه إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ
الرَّحْمَٰنُ وُدًّا فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِ قَوْمًا لُدًّا
وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هَلْ تُحِسُّ مِنْهُم مِّنْ أَحَدٍ أَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا يعني
اولركم ايمان كتوروب صالح عمللر اشلدلر تيز اوله كه الله تعالى اولرك كوكلنه
محبت برغا الله سولر و الله تعالى اولري دخي خلقه سوودره نتكه هرم بن حيان
ايدر هيچ بر قول اولميه كه اول كوكليله الله دن يكادونه الا كركدركه حق
تعالى بو خلايقك كوكلني كل اندن يكادونده كل آني دوست دوتب سولر
دوتب بوكز بويورديكه يا محمد بز بو قرآني سنكا كنز ايليوب ويردك كه سنك
دلوكجه انذر دك تاكه انك اچنده كي وعدلريله اول مؤمن قللرمزه بشارت
قله سن كه كندولري شركدن كفردن صقلنيلر دخي اول وعيدلريله قرقده سن
اول قوميكه دينيدن اعراض ايدب سنكله مخاصمه قلورلر حق قبوب باطلي الرو
طوترلر ايت يا محمد بولره كم ايجه بولردن الرو قرنلري بز هلاك ايدب
فنايه ويردك هيچ بولردن شمدي بركمسه كوره بلورمسن يا بر حاللرندن
اوازجق اشدي بلورمسن كم نه اولدلر جميع ايله هلاك اولدلركه هيچ بر اثرلري
دخي قلمدي بولرك دخي عاقبتلري شيله اولسركه هيچ آدلري كلميسر

سورة طه مائة وثلثون واربع آيات مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

طه ما انزلنا عليك القرآن لتشقى الا تذكرة لمن يخشى تنزيلا ممن خلق
الارض والسموات العلى الرحمن على العرش استوى له ما في السموات وما في
الارض وما بينهما وما تحت الثرى وان تجهر بالقول فانه يعلم السر واخفى

الله لا اله الا هو له الاسماء الحسنى اهل تفسير اختلاف قلمشلردر بو طه
حروفنده كه متشابهاتدندر هر بري كنشفنه كوره بر نسنيه اشارت قلمشلردر
بعضلر ددلركه الله تعالى آدلرندن بر آددر و بعضلر ددلركه قسمدر اما مجاهد
وحسن و عطا و ضحاك بودر ديددلركه معنسي سر يا بجه يا رجل دمك
اولور و سعيد بن جبير ايدر طا حق تعالينك طاهر آدنك افتاحدر اكا اشارت
قلور و ها هادي آدنك افتاحدر اكا اشارت قلور دكلبي ايدر اول وقتكه
رسوله عم وحي كلديكه مكده اول قدر ايا غز دكوب عبادته اجتهاد قلديكه
مبارك قدملري كيجه ارتيادك نماز قلمقدن شيشديكه حق تعالى بو آيتي اندرب
اندن بو تكليف تخفيف قلدي بويورديكه يا محمد بز بو قرآني اندن اوتروسنك
اوزركا اندرمدك كه سن انكله كندو نفسكا زحمت ويروب مشقته برغاسن
الا اندن اترو اندردك كه وعظ نصيحت وله انلره كم الله دن قورقجلردر
و بو قرآن منزلدر اول الله تعالى دن كه يرلري و كوكلري يرتديكه يوجادر
وانك آدلرندن برسي رحمندر كه اول رحمن عرش اوزره مستوليدر و حكم
اندن متصرفدر اما كندو اندن يجادر نتكم يرلردن كوكلردن يوجادر اول
الله تعالى نك يرلرده كوكلرده نه وارسه كلي و بولرك اراسنده دخي نه وارسه
كلي خاص ملكدر هيچ بر كمسنك انده اشتراكي يوقدر تحت الثرايه دكن و اندن
اوته دخي نه وارسه كل انكدر ابن عباس ايدر بو قمو يرلر بالق ارقسنده در
وبالق دكيز اوستنده در اما باشيله قيرغي عرشك التنده بر برنه اولشوب طورر
اول دكيز دخي بر يشل طاش اوزره طورر كه كوك يشل كورندكي انك رنكندندر
اول دخي اكوزك بوينوزي اوزره طورر اكوز ثري اوزره طورركه اول نم طپرقدر
اندن اشغه نه وارني الله تعالى دن غيري كمسه بلمز اول اكوز اغزن اچمشدر
طوردقچه ان قيامت كون اولسه حق تعالى دكيزلري بر برنه قيوب دوكان بر
دكيز ايليسا اول دكيز اول بالق قرننه آقه اول بالق اچنده اول دكيز قورب
بر قطره قاميه و دخي حق تعالى كندو علمن بيان ادب تهديد انذار قلما غيچون
بويرديكه يا محمد سن كرك قولكي جهر ايت كرك ايتمه تحقيق الله تعالى كوكلوكا

دوشنی دخی بلور ویارننه دوشجکدر آنده دخی بلورکه اکا خفی سننه یوقدر ودخی
کذوذاتنی برلیوب بویردیکه الله تعالی اول الله درکه اندن غیری معبود حق
یوقدر الا اولدرکه انک کرکلو آدلری واردر بوندن صکره موسی پیغامبر قضیه سنه
شروع ادب بویردیکه وَهَلْ اَتٰيكَ حَدِيثُ مُوسٰى اِذْ رَاٰى نَارًا فَقَالَ لِاَهْلِهِ امْكُثُوا
اِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِقَبَسٍ اَوْ اَجِدُ عَلَى النَّارِ هُدًى فَلَمَّا اَتٰيهَا نُودِيَ يَا مُوسٰى
اِنِّي اَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ اِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى یعنی یا محمد تحقیق سکا موسینک
خبری کلمدیمی بلکه کلدی اشتدک بلدک شول وقتکه موسی شعیبدن دستور
دلدی که مدینه‌دن دونبکر مصره واره اناسی وقرنداشی قتنه اولشه صلهٔ رحم
اده شعیب اکا دستور وردی موسی ع م اهلیله وما لیله چقدی مدینه‌دن مصره
توجه قلدی قیش کونلریدی یوله یوریمزدی یولسز یرلره کدردی شام پادشاه
لرندن قورقردی اهلی صفورا حامله‌یدی مدت تمام اولمشدی بلمزدیکه کندزمی
طوغرسمی یاخود کیجه‌می بس بریته دوشب سیرادب کیدردی بلمزدیکه یولی قنغا
واردر اول سیرانی سروب طور طاغنک غربدن یکا طاغ طرفنه ایردی بعضیلر
درلرکه موسی قتی غیرتلو یدی کیجه اولسه قافلیله یوردی کوندز اولسه قافله‌دن
ایرلوردی یالکز یوردی تا که اهلنی کمسه کورمیه برکیجه یولی آزدی قتی قرکوندی
هم قاریغردی صوغدی نقدرکه چقمق چقدی اود یقمغه چوق اود چقمدی اللندن
چقماغی برقدی طوردیکه اود طلب ایلیا نظر قلدی کوردی ایراقدن یولک صول
طرفندن طوردن یکا اود کوردی اهلنه ددیکی سز اشبونده اکلنورک طورک بن اود
کوردم وارین اوله که اول اوددن سزه برپاره شعله کتورم یاخود اول اود قاتنده
برکمسه بولم که بزی یوله دلالت قله موسی ع م چونکه اول اود قاتنه یقین کلدی
کوردیکه برتازه یبراقلو اغاج سیغیل اشغاسندن یوقاروسنه دکن آق نور اودطوتمش
غایت روشن لیکن اود شعله سنه بکزمزکه هیچ اغاجک رنکی تغییر اتمز واول اغاجک
یاشللغی وتازه لغی اودک نورن تغییر اتمز بعضیلر درلرکه اول مغیلان اغاجیدی بعضیلر
درلرکه عناب اغاجیدی اما اهل تفسیر درلرکه موسی کوردکی نار دکلدی نور ایدی
لیکن موسی اودصاندی نار لفظیله ذکر اولندی اما اکثر اهل تفسیر درلرکم

اولحق

اول حق تعالی نوریدی وسعید بن جبیر درکه اول بعینه اوددیکه الله تعالینک
حجابلرندن برسی اوددرنتکه رسول ع م بویردیکه حجابا النار یعنی الله تعالینک
حجابلرندن بری حجاب ناردر ذکر اول اود حجابن کشف ادیدی انک اول مقدس
ذاتنک نورن نظر ایردکی یبردک مخلوقنی هب کویندردیدی چون موسی ع م آنی
کوردی اود صاندی قوروجه اوت جوغزلردرشردیکه واره اندن اود الاجق
اندن یکا یورودیکه اود اله اول اندن ایراق اولوردی چون موسی ارقرغ کسته
اول اود اکا یقین اولوردی موسی ع م متحیر اولوب قالدی حال بذر بلمزدی
قولغنه فرشتلرک تسبیح اوازی اشدلوردی بس حق تعالی موسی اوزرنه سکینه و وقار
القا اتدیکه سکون ادب حیا برله طوردی ندا اولندیکه یا موسی بن سنک ربوکم
وهب ایدر چون اغاجدن موسی یه ندا ارشدی ایله صنکم اول ندا انک درت
طرفندن بله قبلیوکلوردی موسی ع م اکا ندا قلن کمدکن بلمدن تیز جبن جواب
ویرب ددیکه بن اوازکی اشیدرم لیکن مکانکی کورمزم که قنده سن نه یردن
ندا قلورسن حق تعالی دن کیرو ندا ارشدیکه بن سنک فوقکده یم وسنوکلیم والیوکی
واردکی قیلمشم سنک جانک کوردکا یقین اولدغندن بن سکا دخی یقینم موسی
بلدیکه بو صفت الله تعالی صفتدر وبو ندا اندندر کمانی کترلدی شک زایل
اولدی ندا کلدیکه یا موسی نعلینلرک چقر سبب بویدیکه اول نعلینلری دباغلنمدق
اشک کونندن ادی اما عکرمه ایله مجاهد ایدر نعلین چقرمغه اندن ارتوامر اولندیکه
اکی ایاغیله اول ارض مقدسه بصیدی اول یرک برکتی موسی یه ارشیدی بس موسی
ع م نعلینلرن چقردی اول وادی مقدسدن آشروالدی زیره حق تعالی اکا ددیکه
یا موسی سن تحقیق وادی مقدسده سنکه اول طوی درطوی اول درنک آددرکه
دکمهی قیو وصنعنه دربکرک اوله ودخی ندا قلوب بویردیکه وَاَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ
لِمَا يُوحٰى اِنَّنِي اَنَا اللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنَا فَاعْبُدْنِي وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ لِذِكْرِي اِنَّ السَّاعَةَ
آتِيَةٌ اَكَادُ اُخْفِيهَا لِتُجْزٰى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعٰى فَلَا يَصُدَّنَّكَ عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهَا
وَاتَّبَعَ هَوٰيهُ فَتَرْدٰى یعنی بیوردیکه بن سنی کوزیده قلدم رسالتمجون قولاق طوت
اشت شول نسنیاکه سکا وحی اولنور تحقیق بلکه بن اول اللهم که بندن غیری معبو

حق بو قدر الابنم عبادتکی بکا قیل بندن غیری یا قلمه و دخی نماز اقامت ادب شروع
ایله کم بنی ذکر ایده سن و بجمله مناجات قلوب غیری یاوندسن و دخی بلکل که حقیقتا
قیامت کلسر در که بن آنی کزلمشم کمسیه بلدرمامشم بلکه یقین اولدیکه بن آنی کندو
نفسمدن دخی کزلیم دکل که ایرقاره بلدرم زیره آنی کزلمکدن قورقتمق و حذر قلدرمق
وارکه چون واقع اولسر اما نه وقت اولسی معلوم دکل کوکدکم کشی دایم انلر اغنده
اولب اندن حذر قله هیچ بر وقت غافل اولمیه پس اول قیامت کلمکی انوکچوندرکه
هر نفس اول عمل مقابلسنده جزا اولنه اکر خیر اوله و اکر شر یا موسی سنی اول قیامته
ایمان کتورمکدن منع ایلمسون شول کمسه کم انلرک اول قیامته ایمانلری یوقدر کندو
هوالری مرادنه اویمشلردر و اکر سن دخی انلر جلین هوای نفسنه اویب انکارادرسک
هلاک اولرسن و دخی ندا قلوب بویوردیکه وَمَا تِلْكَ بِيَمِينِكَ يَا مُوسَى قَالَ هِيَ عَصَايَ
أَتَوَكَّأُ عَلَيْهَا وَأَهُشُّ بِهَا عَلَى غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا مَآرِبُ أُخْرَى قَالَ أَلْقِهَا يَا مُوسَى فَأَلْقَاهَا
فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَى قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا الْأُولَى یعنی حق تعالی
صوردیکه یا موسی بو صاغ الکده کی نه نسنه در بو صورمقدن حکمت بو ایدیکه آنی
مطلع قلیدی اول عصا اوزدنه کم آنی یلان نه دوندرسر و اکا بلدریدیکم اول ولو
معجز اندرتا اکسونن کافرلر جنده واقع اولجق قورقمیه پس موسی عم جواب وردیکه
بو الومده کی عصامدر اول عصانک باشی ایکی بوداغدی چوکان کبی اکا مشدی التن
یانندن دشلری واردی آدی نبعه ادی موسی عم دیدیکه اکا طیانرم تجنکه طودرم
و تچان یورلم و تچان که بر یردن سکریم اعتماد ادرم و دخی انوکله اغجدن قیونلره
یپراق سلکی ویررم یپرلر دخی قیونلرمی انوکله سررم و دخی بنم اول عصامله چوق
حاجتلرم برنه کلور یعنی انوکله زواده سن کتوردیدی دخی قیو یا کلسه قوغاسی اولسه
اکا ایب بغلیوب قیویا صرقدردی قوغا کبا ولب صو چقاردی و دخی انوکله یلان
و عقرب اولدردی و یرتجی جانورلری اودرقوردی اسد ه دکا قوردی یپرقلنوردی
انوکله کولکلنردی و یمش خاطری دلسه یره صنجا قوردی فی الحال بتوب یمش وردی
یردی و قتا لوردی یوردکن انوکله کلجی ادب سیلشردی و صو خاجتا ولسه انوکله
یری اوردی اول یردن صو چقوب روان اولوردی کیجه قرکوسنده دکا قوردی

چراق

چراق کبی شعله وردی و تچان بر دشمن ظاهر اولسه انوکله محاربه قلوردی پس
حق تعالی اکا دیدیکه یا موسی برق الوکدن عصای موسی ایله صاندیکه بالکلیه
برق ددیکتوردی عصای الندن اتدی نظر ایلدیکوردیکه اول عصا بر غایت
الو صورو یلان اولدی قرن اوزدنه سعی ادب تیز تیز یوردی اول اکی بداغی اکی چکا
اولدی اول چوکان بو ینسیله یلوسی اولدی و اکی کوزلری اودکب ینار دی اولو قیاله
اوغردی بر لقمه کبی یوردی آزوسیله الوغجلری دبندن کسوب اختر ددیدشلر
قتی اوازه اشدلوردی چون موسی عم اول عصای بو هیبت اوزره کوردی دوب
تجدی قچرکن حق تعالی اکوبا وتندی طرو وردی ندا اولندیکه یا موسی دول کرو
یرو کا کل پس موسی قتی قورقو یله دوندی حق تعالی بیردیکه طوت انی یا موسی صاغ
الوکله قورقمغل که بز آنی کرو اولکی سیرتنه دندرورز موسانک اکنده عبادن برکلک
واردی چون آنی طوتمغا امر اولندی موسی عم اول کوکلک یکینی النه طولدیکه آنی
طوتا بر فرشته کلب اکا دیدیکه یا موسی خبر وربکا که اکر الله تعالی دستور ویرسا
اول قورقوندغن یرنه کتوره اول کوکلک آنی منع ایدر بلامی موسی عم دیدیکه منع اتمز
لیکن بن ضعیفم و ضعیف نسندن یرد لمشم پس الینی اجوب الرو یوروردی اول یلان
چکاسندن طوتدی همان کرو بیاغی عصا ییدی الی اول اکی بداغندن همیشه طوتدغی
یرده دخی بویردیکه وَاضْمُمْ يَدَكَ إِلَى جَنَاحِكَ تَخْرُجْ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ آيَةً أُخْرَى
لِنُرِيَكَ مِنْ آيَاتِنَا الْكُبْرَى اذْهَبْ إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي وَيَسِّرْ لِي
أَمْرِي وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي يَفْقَهُوا قَوْلِي یعنی کروندا اولندیکه یا موسی الوکی قولتغک
التنه قوتاکه اول الوک چقاسنک آق نور اولوبن که اندن بر علت عیب اولمیه تاکه سکا
بر الو علامت بنوت کستروز ابن عباس ایدر موسی الینی یقاسندن اچرو قولتغی التنه
قودی الی آق نور اولدی شول آی و کنش نورکبی که قرکو کیجه منور قلور بو دخی بر الو
معجز اندی آنک رسالتنی تصدیقلمغیچون چون موسی عم بو علامتلری معاینه قلدی
رسالتنی یقین اولدی حق تعالی اکا امرادب بویردیکی یا موسی یور اول فرعونه وار
آنی بزوم قتومزه دعوت قل کلمهٔ توحیدله که تحقیق اول عصیاندن و سرکشلکدن
حدن تجاوز قلدی موسی آنی اشدب دیدیکه یارب بنم صدرمی چقیجون کیکدی ویر

ابن عباس ایدر موسینك مرادی بو ایدیكیم بنوم صدرمی قوی قیل كه سندن
غیردن قورقمیم زیرا موسی عم فرعونك شوكتندن ولشكری چوقلغندن قتی قورقب
كوكلی طارلنمشدی كندویا الكزدی قورقردیكه اكا مقاومت قلومیا تبلیغ رسالته قلمقدن
قاصر اوله بوندن اترو كوكل كینكلكن دلیدی تا بله كه الله تعالی دستور ویرسه هیچ بر
كمسه‌یه ضرر دكورمز بونی كندویا سندادنوب فرعونك شوكتندن ولشكری
چوقلغندن قورقمیا رسالتنی كوركلوا اداده ودخی دعا قلوب ددیكه بكا بویردغك
امری بنوم اوزریمه اسان قلیویركه فرعونه رسالتك ارشد درم ودخی دلومك باغنی
شیشی ویركه اشدنلر سوزمی فهم ادب كلیلر بو دل باغی قضیه‌سی بو ایدیكه موسی عم
اوغلنكن كه فرعون اوندن بسلنوردی فرعون بر كون آنی دیزینه الوب دوتردی
موسی عم انك صقالنه یاپشوب یوزنه شپله اوردی فرعون غضبه كلوب عورت
آسیه‌یه ددیكی بو بنم دشمنم دربن بونی اولدررم آسیه اكا ددیكه بو هنوز بر عقلسز
اوغلندر سندن تمیز یوق كر كسه بر تجربه ایت كور كه انانسین آسیه بویردیكه
بر طاسه اود قودیلر بر طاسه جواهر طولدردلر اكسن دخی كتوردب موسانك اوكنه
قودیلر موسی دلدیكه النی جواهره صونا جبریل عم ایرشوب موسانك النی طوتدی
اود طاسنه الیتدی موسی اندن بر پاره اود الوب اغزنه قودی اول وقت دلنك
اوجی كویندی دلی آغرقاولدی سوزی اكن اكلنمزدی اندن اوتری ددیكه دلوم
باغنی شیشی ویر سوزمی فهم ده‌لر ودخی بویوردیكه واجعل لی وزیرا من اهلی هرون
اخی اشدد به ازری واشركه فی امری كی نسبحك كثیرا ونذكرك كثیرا انك كنت
بنا بصیرا ودخی یا رب بنم اهلمدن قرداشم هرون معین قلیوركی بو اشده بكا
معاون اوله كه اول بندن دلده فصیحدر انوكله بنم ارقمم قوی قلیور بو تبلیغ رسالته
آنی بنمله شریك قلیور كل تا كه سكا چوق چوق نماز قلوب ویردكك نعمتلر مقابلسنده
سكا چوق حمد وثنالر قلالم وزكه سن بزوم امریمزه عالمسن هر احوالمزی كورسن
پس حق تعالی بویردیكه قال قد اوتیت سؤلك یا موسی ولقد مننا علیك مرة اخری
اذ اوحینا الی امك ما یوحی ان اقذفیه فی التابوت فاقذفیه فی الیم فلیلقه الیم
بالساحل یأخذه عدو لی وعدو له والقیت علیك محبة منی ولتصنع علی عینی

اذ تمشی اختك فتقول هل ادلكم علی من یكفله فرجعناك الی امك كی تقر عینها
ولا تحزن وقتلت نفسا فنجیناك من الغم وفتناك فتونا یعنی حق تعالی ندا قلوب
بویردیكه تحقیق جمیع دلكلرك سكا ویرلدی یا موسی بزم عطالرمز وانعاملرمز سكا شمدی
ویرلمدی بلكه بوندن اول دخی عطالرومز سكا ارشمشدر شول وقت كه سن دنیایه
كلدك اناك قورقدیكه سكا فرعوندن ضرر ارشه بز انك كوكلنه ایله الهام قلدق
ددك كه قورقمه آنی بر صندوغه قویغل اول صندوغی نیله بر قفل تا كه اول نیل
آنی سره الته كنارنه چقره آنی كوربا اول بزم دشمنمز وانك دشمنی اله آنی اوندن
تربیت قله پس موسانك اناسی آتلمشی بنوغله آنی اول صندوغه قوب یا تقارنی
واغزنی قیرله بركتدی اول نیله برقدی اول نیلدن بر بدقلو ارماغدیكه آیرلب
فرعونك تحت وسرایی یانندن كچردی اول صندوق اول طرفه كتدی فرعون عورت
آسیه‌یله اول صو كنارنده اوترمشلردی كوردلر تا كاه صو یوزنده بر صندوق كلور
فرعون قوللرینه خلایقلرینه بویردیكه آنی چقره لر چقروب قاتنه التدلر بویردی
صندوغك قپاغن اچدلر كوردلر اچنده بر اوغلان كه حسن خوبا چوق یوزلو فرعون
آنی كوردكلین محبتی دوشدی منكه حق تعالی خبر ویردی اول فرعونك كوكلنه سنك
اوزركه محبت بر قدق سنی اكا سوردردك تا كه سن بزم نظرمزده تربیت اولناسن
وقز قرداشك مریم یوریب اول وقتده سندن خبر الموق استردی كه حالك نه اولسر
كوردیكه كمسه طلب ادرلر كه سنی امزرمكا هر قنغی عورت كه كتوردلر انك كوكسنی
سكا قبول اتدرمدك اندن اتروكه سنی كر واناكه رجوع اتدوررز پس قز قرداشك
آنی كوربانلره ددیكه بن سزی دلالت قلیمی بر دایه‌یه كه اول انی كوكسنه قچوب
كركلو تربیت بر له امزره ددلر كه بلی تربیت قل دلالت ایله تا بز دخی آنی خوش طتاوز
واردی مریم اناسنی الدی كلدی بز سنی كیر واول انك ذیرنه رجوع اتدردك تا كه
انك كوزلری سنی كورمكله سوینخوش اوله غصلردن دفع اولنه ودخی سن اول
قبطی اولدردك بز سنی اول قتل غصسندن نجات ویرب قورتردق صوچكی عفو ادب
یرلغدق وسنی انواع سنلرله ابتلا قلوب كوردك وكل سندن سنی خالص قلوب
پاك ایلدك سنی دلو محنتلردن قورترب شعیب قاتنه مدینه كندردك اون ییل

قیونن کوتدوك صفورای سکا چفتلندردك اندن صکره سکز ییل دخی انده طروب
اهل اولاد حاصل اولدی اندن صکره تقدیر ادب وعده قلدیغمز تمام اولجق که سکا
رسالت تفویض اوده‌وز یعنی ییل تمام اولجق کلدك بز سنی اختیار قلوب کندو وجهموز اچون
رسالت ویردك تاکه بزوم ارادتمز ومحبتمز اوزره متصرف اولاسن وبزوم حجتلرمزی
قوللرمزه ارا سنده اقامت ایده سن بن سنی بنم طرفمدن حجت قلدم که سنوکله انلره خطاب
قلورم نتکه حق تعالی بویردی فَلَبِثْتَ سِنِينَ فِي أَهْلِ مَدْيَنَ ثُمَّ جِئْتَ عَلَى قَدَرٍ يَا
مُوسَى وَاصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِي اذْهَبْ أَنْتَ وَأَخُوكَ بِآيَاتِي وَلَا تَنِيَا فِي ذِكْرِي اذْهَبَا
إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَيِّنًا لَعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَى یعنی حق تعالی امر
ایلدیکه یا موسی وارسن دخی قرداشك هرون بنم حجتمله ولا یلمیله که بلادردم
سست ضعیف اولمك بنم وحیم ارشد دمکده ودوبن اکا ایری وقتی سیلمك بلکی اکا
آکیکوز دخی یمشق سیلك مدارایله دیرنك اولاکه اول سزوك کودکوزله اکوتلنه
یاخود اچنه بر قرقو دوشوب بزدن یکا یونله بو سزدن تنبیه وار انلره کم امر معروف
قلورلر ونهی منکر ادرلر کرکدر کم سزلری نصیحت قلدقلری کشیه لطفله اوله حشونتله
اولمیه زیره اول اکوت ویرن موسادن یکرك دکل واکوت ویردکی فرعوندن شرلو
دکل فرعون کبی طاغیه وکافره حق تعالی موسی وهرون کبی پیغامبرلرینی کونده ره اصم لینا که
اکا یمشق سویلك پس بزه خود فرض لازمدر که مؤمنه نصیحتمز لطفله اوله تاکه اول دخی
انصافه کلوب سوز قبول اده الله تعالی حضرتینه توجه قله اشلرنه ندامت قله پس کرده
حق تعالی خبر ویرب بویردیکه قَالَا رَبَّنَا إِنَّنَا نَخَافُ أَنْ يَفْرُطَ عَلَيْنَا أَوْ أَنْ يَطْغَى
قَالَ لَا تَخَافَا إِنَّنِي مَعَكُمَا أَسْمَعُ وَأَرَى فَأْتِيَاهُ فَقُولَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرْسِلْ مَعَنَا
بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَا تُعَذِّبْهُمْ قَدْ جِئْنَاكَ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكَ وَالسَّلَامُ عَلَى مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى
إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَى مَنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّى یعنی موسا یله هرون ددیلرکه
ای بزوم ربمز بدرستی بز قورقرزکه اول فرعون بزوم اوزرمزه قتل عقوبتله
یاشر ارشد دسکله افراط ادب حددن تجاوز اده حق تعالی بویردیکه قورقمك
بن سزوکلیم دعا کوزی اشدرم اجابت قلورم اول سزه نیجه قصد ادرسه بن کوردم
آنی سزدن منع ادرم هیچ قورقمك که بن سزدن غافل دکلم پس موسا یله هرون

کلدلر

کلدلر اول فرعونه ددلرکه بز سنك ربکدن سکا الچیوز بزی سندن یکا کندردیکه
سنوکله قومکی دعوت قلاوز انك قوللغنه تا سز انك برلکنه اقرار ادب تصدیق
اده سن وبزوم رسالتمزه انانسن ودخی اول بنی اسرائیل که حبس ادب قتی زحمتلو
اشلر اشلدرسن انلری قیو ویرب بزه اولشدورسن انلردن اول عذابی کوتره سن
تحقیق بز سکا حق تعالیدن انك برلکنه دلالتدار ایتله کلدك فرعون ددکه
اول آیتنه آیت دد موسی عم الندی جبنه صقوب کیرو چقردی شیله که کنش
کبی شعله ووردی ودخی ددیکه سلامتلق اولکمسه اوزره درکه هدایت
یولنه کرب حقه متابعت قلدی تحقیق بزه وحی اولنمیدی اول اللهدن که بدستی
عذابا ولمزا لاشولره اولورکه اولر الله تعالیدن اعراض ادب حق یلانلرلرکا
اینانمدلر چون بونلر اکا بو کلامی دکردی اول فرعون انلره جواب دکردکن حق تعالی
خبر ویرب بویردیکه قَالَ فَمَنْ رَبُّكُمَا يَا مُوسَى قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ
ثُمَّ هَدَى قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَى قَالَ عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَا يَضِلُّ
رَبِّي وَلَا يَنْسَى الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنْزَلَ
مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْ نَبَاتٍ شَتَّى یعنی فرعون سؤال ادب
ددیکه یا موسی سزی اول یکا وربین ربکز کمدر موسی ددیکه ربمز بزم اولدرکه
هر مخلوقه نه صورت اوزره یرادب کیرو انك صلاحی نیلدوکن اکا بلدردی
دلالت قلدی نسی اچسی وچفتیله جمع اولب اندن نسل اولادی وجغزینه
سبیله اولسر بلدردی ال ویردی طوتماغیچون قولق ویردی اشتمکیچون کوز ویردی
کورمکیچون دل ویردی سویلمکیچون ایاق ویردی یورمکیچون وآدم اوغلانینه
دیشلرین یرتدی چفتلندردی هر مصلحتلرن انلره بلدردی که سبب معیشت
نته اوله کرو قلان حیوانلره دخی کرو جنسلرندن دیشیلر یرتدی که انلردن دخی
جمع اولب نسللر اوریه هر بری بر مصلحتدن اوله پس فرعون کرو صوردیکه بو
بزدن الروکچن امتلرك حالی نه اولدی شول نسنیله که بزی شمدی اکا دعوت قلورسز
بدرستی اولر دخی کل قیامته انکار ادب پتاره طپرلردی موسی عم ددیکه انلرك
علملری بنم ربمز قتنده صقلنوب دفتر اولمشدر انوکله مجازات اولنلر موسی عم

بنوك علمني الله تعالى يه رد ادب اول بلوردي انوكچوندي هنوز اكا تورية
انيمشدي كه اكا علم حاصل اوليدي بلمدكندن اترواله ددي تورية اكا فرعون
هلاك اولدقدن صكره اندرلدي ودخي ديدي كه بنم ربم انلرك اعمالندن هيچ برني
ترك اتمز بلكه مؤمنلرك انتقامني كافرلردن آلي ويرب عمللريله جزا قلور ودخي بنم
ربم اولدر كه يريوزن سزه دوشك كبي دوشدي انك اچنده سزه يوللر قلدي كه هر
نه مكانه دلرسكوز واربانده ساكن اولناسز دخي سزه كوكدن صولر اندردي كه انوكله
دانلر واوتلر واغجلر ويميشلر بوتوره سزه غدا اولنه چون موسى كلامي تمام اولدي حق
تعالى خبر ويرب بويردي كه بز اول يغمورانكيچون اندردك كه انوكله بز يردن انواع
اوتلر بتوررز كه بر برينه بكزميه نه صورتده نه خاصيتده دخي بيردي كلوا وارعوا
انعامكم ان في ذلك لايات لاولي النهى منها خلقناكم وفيها نعيدكم ومنها نخرجكم
تارة اخرى ولقد اريناه اياتنا كلها فكذب وابى يعني حق تعالى بويردكه بز اول
اوتلري يردب درلو نكلر اوزره امر ايتدك كه اندن سز بيك قيونكز وصغركوز دوده
دخي صلي ويرك اوتلسونلر بد دستي بو ذكر اولنان نسنلرده نشانلر وعلامتلر وار حق
تعالينك وارلغنه وبرلكنه عقلي اولنلره حرامدن اجتناب ادنلره ومعاصيدن يغلنلره
ودخي بللك كم بز سزي اول يردن يرتدق وار قلدق بوندن صكره الدربكير وسيزي
اول يره چينه دفن ادسزز وقيامت كوننده بردخي سزي يردن كرو چقررز بدستي
تحقيق بز اول فرعونه كه موسايه ويردكمز معجزاتلري كوستردك اول كلسني بلنليوب
ايله زعم ايتدي كه سحردر بزم وحدانيتمزه اقرار ايتمكدن امتناع قلدي يانه كلمدي نتكه
حق تعالى بويردي قال اجئتنا لتخرجنا من ارضنا بسحرك يا موسى فلنأتينك
بسحر مثله فاجعل بيننا وبينك موعدا لا نخلفه نحن ولا انت مكانا سوى قال
موعدكم يوم الزينة وان يحشر الناس ضحى يعني فرعون موسايه ددي كه يا موسى سن
كلدكمي كه بزي بو مصر يردن چقرسن سحر كله سن بزه غالب اولب بو ملكي كيذ وكه دند
البته كرك كم بز دخي سكا سن كوستردكك كبي سحر كوستره وز ليكن سنوكله بزوم ارامزده
بر وقت معين قلكه اول وعده دن نه سن تجاوز ايده سن نه بز اده وز وعد موز بر مكانه
اوله كه د وزبر اوله هم مسافتي اراق اولميا الكه طرفدن كلن قومه دخي مسافتي

برابر

برابر اوله موسى عم ددي كه سزكله بزوم ارامزده وعده اول عيد كوزكوني اولسون
كه كلكز انده زينتلر طوتب جمع اولورسز تا كه اول ضحى وقتنده خلايق جمع اولالر كونك
روشنلغي وقتدر شبهه ارادن كيتورلور ودخي بويردي كه فتولى فرعون فجمع
كيده ثم اتى قال لهم موسى ويلكم لا تفتروا على الله كذبا فيسحتكم
بعذاب وقد خاب من افترى پس فرعون دونب واردي مكرلرن وسحره سني
جمع ادب اول وعده لري كوننده كلدي موسى عم انده حاضر اولدي اول جمع اولب
كلن بعضلر ددلر يتمش ايكي جادو ايدي بعضلر ددلر كه دورت يوز ايدي بعضلر
ددلر اون ايكي بيك ايدي هر برينك اليلري وعصالري واردي كه سحرله يلانلر كوستررلردي
موسى انلره ددي كه واي هلاك كلك سزه يا سحره الله تعالى اوزرنه افترا ادب
يلان دوزمك كه سزه عذاب اندرب صلوكزله هلاك ايليا هيچ صوكوكزده
بر خلف قلميه بد دستي نوميد اولدي لكنه ارشمدي شول كمسه كم الله تعالى يه
افترا قلوب يلان دزدي ودخي خبر ويرب بويردي كه فتنازعوا امرهم
بينهم واسروا النجوى قالوا ان هذان لساحران يريدان ان يخرجاكم من ارضكم
بسحرهما ويذهبا بطريقتكم المثلى فاجمعوا كيدكم ثم ائتوا صفا وقد افلح
اليوم من استعلى يعني اول سحرة فرعون بر برنك اراسنده مشاورت قلوب
مناظره قلدلر سرله سويلشدلر ددلر كه اكر موسى بزوم اوزرمزه غالب
كلسي اولورسه كركدركه بز اكا متابعت قلهوز اول جادولرك بعضلري
بر برنه سويلشوب ددلر كه بلي بو موسا ايله هرون ايكسي دخي ساحردر
دلرلركه سحرله سزي بويوردلركزدن چقرب ملككلركوزه مالك اوللر
سزي اول قومكوزك اشرافندن واول دينكوزدن كي طغرو دينيدر آيرلر
كندولره دوندورهلر پس سز جميع كيدلركوزي جمع ادوب كلمك قصد ادن
اولك كلوك اتفاق قله جمع اولك كه صكره اراكزده اختلاف واقع اولب
اشوكز فساده وارميا اندن اول موعد يرنه جمع اولب صف طوتك كه
هيبتله كورنه سز بد دستي افلح اول اولور كم غالب اوله قوت بوله ودخي
بويردي كه قالوا يا موسى اما ان تلقي واما ان نكون اول من القى قال بل القوا

فاذا حبالهم وعصيهم يخيل اليه من سحرهم انها تسعى فاوجس في نفسه
خيفة موسى قلنا لا تخف انك انت الاعلى والق ما في يمينك تلقف ما صنعوا
انما صنعوا كيد ساحر ولا يفلح الساحر حيث اتى يعنى اول ساحرلر ديلركه يا
موسى عصاكى سنمى بر غرسن يوقسه اول عصالرمزى بزمى برغلوم موسى عم
ددیکه بلکی اولا سز برقسکز کرك پس اول ساحرلر كل ايلرن عصالرن برقدلر
اما بر غجق وقتن خلقلك كوزن طوتديلر اندن برقدلر پس انلرك سحرلري موسايه
ايله خيال اولنديكه حركته كلوب سعي ايدرلر موسى دخي اول قوم دخي ايله ظن
ايتدلركه يريوزي طولو يلان اولدي هر طرفدن بر ميل قدر يري يلان طوتدي
حركتله سعي ادرلردي موسى اني كورب چندن بر ذقور قورقوجق اولدي ذيره طبع
بشريتد دانك كبي نسنه بر ز نفرت ايتمکجه اولمز مقابل ايدر موسانك قورقدغي
اول قوم اوزره ايديكه بو نسنلري كورب ايش انلرك اوزرنه ملتبس اوله
حقدن باطلي فرق ادميلر دخي موسايه متابعت قلميلر پس حق تعالى بويردكه
بز موسايه ددك كه قورقمغل يا موسى حقيقت نصرت وظفر سنكدر غالب
سنسن برق اول عصاكى كه صاغكده در تا كه اولرك افعالني هب يوده
بدرستي شول نسنكه اولرآنى اشلدلر كل ساحرلر مكريدر ساحرلر خود فلاح
بولمز هر نه يره كلورسه ودخي حق تعالى خبر ويرب بويرديكه فالقي السحرة سجدا
قالوا امنا برب هرون وموسى قال امنتم له قبل ان اذن لكم انه لكبيركم الذي
علمكم السحر فلاقطعن ايديكم وارجلكم من خلاف ولاصلبنكم في جذوع النخل
ولتعلمن اينا اشد عذابا وابقى يعنى چون موسى عصاسن برقدي ناكاه بر
الواژدها اولوب اول ساحرلرك قمو سحرلرن يوتديكه هيچ اثرلري قلمدي
اول ساحرلر چون اول حالي كوردلر بلدلركه موسانك امري حق كندولرك باطل
في الحال كل انده اخلاص ايله سجديه وارب ددلر بز ايمان كتورب تصديق ايتدك
موسا ايله هرون تكرسنه فرعون اني كورب ددیکه سز اول موسى يه ايمانمي كتوردكز
بن سزه دستور ويرمدن تحقيق اول موسى سزك رئيسكز ومعلمكزدر كه سزه سحر
اوكرتدي عزم حقیچون البته بن دخي سزك اللروكزي آيقلروكزي خلافدن كسم

واول خرمه

واول خرمه بدقلرنه اصا قويم كوره سز كه اول ايمانه كلدوكوكز اچون سزه
نم عذابمي قتي اولسر يوقسه ايماني ترك ايتدوكوكز اچون اول موسى
تنكرسي عذابمي قتر قدر چون فرعون بو كلامي قلدي اولر دخي جواب
ويردلرنكه حق تعالى بويردي قالوا لن نؤثرك على ما جاءنا من البينات
والذي فطرنا فاقض ما انت قاض انما تقضي هذه الحيوة الدنيا انا امنا
بربنا ليغفر لنا خطايانا وما اكرهتنا عليه من السحر والله خير وابقى يعنى اول
ساحرلر ددلركه بز يا فرعون سني اختيار قلمسردكولز شول دلالت اوزره كه بزه
ظاهر اولديكه موسانك الى نورا ولمغدي وعصاسي اژدها اولمغدي تا كه
كل بزوم سحرلرمزي يوتدي اكر بو موسانك اشي دخي سحر اوليدي بزوم بو ايلرومز
عصالرومز قنجا واريدي بعضلر ددلر كم چون انلر سجديا واردلر حق تعالى
حجابلرن كتورب طاموي اوچماغ انلره كستردي كندو مقاملرني كوزلريله مشاهده
قلدلر اندن اوترو بو كلامي ددلر ودخي ددلركه يا فرعون بز سني اختيار قلمزز
اول الله اوزرنه كم بزي يرتدي وارسن نه دلرسك اشله كه سنك حكمك همان
بو دنياده در تيز زماندن حكمك بوزلسر سن فنا اولسرسن بز تحقيق اول ربمزه
ايمان كتوردك تا كه بزوم خطالرومزي يرلغيا عفو ايليا ايرق سن بزوم اوزرمزه
اكراه ادب بو سحري اشلدردكلسن الله تعالى يكرككدرسندن ثواب ويرمكا
وانك عقابي باقيرقدرسنك عقابكدن زيره سنك عقابك منتها در انك
عقابنك نهايت يوقدر بوندن صكره حق تعالى مجرملر حالن بيان قلوب بيرديكه
انه من يأت ربه مجرما فان له جهنم لا يموت فيها ولا يحيى ومن يأته مؤمنا
قد عمل الصالحات فاولئك لهم الدرجات العلى جنات عدن تجري من تحتها
الانهار خالدين فيها وذلك جزاء من تزكى يعنى هر كمكه دنيادن آخرته
كسه شركله بدرستي انك ماواسي جهنم در عذابا چندن نه الوركه عذابدن
قرتله راحت اوله نه بر حيات حاصل اولوركه اندن كا منفعت حاصل اوله اما
شول كه آخرته كسه بو حالده كه مؤمن اوله عمل صالح اشلمش اوله مرتبه عاليه
انلركدر اول جنات عدن اچندكه انك كوشكلرنك التندن ادمقلر اقرانك

اهل اندر مخلد درکه زوال وفنا یوقدر بونلرکل عوض درشول کمسنلرک
کم کنا هدن وشرکدن کند ولری پاك قالدلر رسول علیه الصلوة والسلام د مشددر
که اوجماقده اول عالی مرتبده اولنلر اشغه مرتبلولر ایله کوررلر کم شمدی بیر
اهل کوکده یلدز کوردکبی بوندن صکره کیر وحق تعالی اول موسی نك بر قضیه سندن
دخی خبر ویردیکه وَلَقَدْ أَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي فَاضْرِبْ لَهُمْ
طَرِيقًا فِي الْبَحْرِ يَبَسًا لَا تَخَافُ دَرَكًا وَلَا تَخْشَى فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُودِهِ فَغَشِيَهُمْ
مِنَ الْيَمِّ مَا غَشِيَهُمْ وَأَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ وَمَا هَدَى یعنی حق تعالی ایدر
بز وحی ایلدك بویرد ق موسایه کم قولارموزی آل کیجه سیر ایله مصر یلاوندن
اول اینله وار عصا کله اودانلره قرو یول اچلسون که ایلکده کچلر قورقمغل
یا موسی اندن که فرعون سنك اردکدن ارشه سکا ضرر ایرکوره واندن دخی
قورقمغل که ایلکده دکیزسنی غرق ایلیا موسی حق تعالی دستوریله قومنی الوب
کیجه چون سیر ایلدی موسی کیدوکن اشدب فرعون لشکرنه بویردیکه موساتك
اردندن ارشلر فرعون دخی قومیله سیر ادبار دندن ارشدی موسی عم
عصا یله بر کز نیله اوردی اون اکی یول اچلدی صو طاغ کبی ولوب اکی یکا طوردی
ارا لقلری قرو یول اولدی موسی قومیله سلامت کچدلر اردنجه فرعون ارشدی
قومیله کوردلرکه دکز یارلمش یول اولمش اولردخی اوغردی اول یوللردن
که کچیدی تمام قومی کلکه صو یا کردلر هیچ برکمسه طشره قلمدی حق تعالی
بویردیکه اول طوردن صوانلرك اوزدلرنه یقلوب انلری قیلدی غرق ادب
هلاك ایلدی موسی قومیله نجات بولب قرتلدی چونکه اولر هدایت اوزره
ایدی اما فرعون قومنی ضلالته برقدی طریق هدایته ارشاد قلمدی اصلیله
هلاك اولدی ودخی حق تعالی بویردیکه يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ قَدْ أَنْجَيْنَاكُمْ مِنْ عَدُوِّكُمْ
وَوَاعَدْنَاكُمْ جَانِبَ الطُّورِ الْأَيْمَنَ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوَى كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ
مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِي وَمَنْ يَحْلِلْ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ
هَوَى وَإِنِّي لَغَفَّارٌ لِمَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَى یعنی حق تعالی
نعمتلرنی عد ادب بویردیکه یا بنی اسرائیل تحقیق بز سزی دشمنلرکزدن نجات

ویر

ویرب قرترد ق اول طورك صاغ طرفنده سزه وعده لر قلدق و دخی تیه اچنده
سزلك اوزرکوزه کوزنکبین وبلدرچین یغدرردق سزه کم اول پاك حلالدن
وردکمز رزقدن ییك اول نعمتی ییوب قوتکزی معصیته خرج اتمك وآنی
ذخیره قلوب ییدب قورت دشرمك که بنم نعمتومه کافر اوله سز انوکله بنم
غضبم سزه واجب اوله هرکمه که غضبم واجب اوله بد رستی اول هلاك
اولدی جهنمه اوچدی ودخی تحقیق بن غفارن یارلغرن شول کمسئه کم شرك
ترك ادب ایمانه کله بنم برلکومی تصدیق اده فرض قلدغم طاعتلری کرکی کبی
ادا قله واسم اوزدنه دایم اوله اولجیاد کن وعمل اصالحه کالجك علمه مشغول
اوله وکرنه اهل سنت جماعت طریقی اوزدنه طفره طوره وبوندن صکره
بیردیکه وَمَا أَعْجَلَكَ عَنْ قَوْمِكَ يَا مُوسَى قَالَ هُمْ أُولَاءِ عَلَى أَثَرِي وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ
رَبِّ لِتَرْضَى قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْ بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ فَرَجَعَ
مُوسَى إِلَى قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا قَالَ يَا قَوْمِ أَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعْدًا حَسَنًا
أَفَطَالَ عَلَيْكُمُ الْعَهْدُ أَمْ أَرَدْتُمْ أَنْ يَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِنْ رَبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُمْ
مَوْعِدِي سبب قضیه بویدیکه موسی عم حق تعالی دستوریله یتمش کشی
اختیار ادب طوره بله طوتا کیدی تاکه توریت الوب اول قوم اچنه کتوره لر
انك اچنده کی حکمیله عمله مشغول اوللر چون موسی سیر ادب اول قومیله طوره
یقین واردلر موسی عم انلری قیوب اکره وتعجیل الله طوره واردی حق تعالی یه
شوق غالب اولدغندن اول قومه بویردیکه اردنجه متابعت قلوب طوره طا
کللر حق تعالی موسی پیغامبره خطاب ادب بیردیکه یا موسی نه نسنه سنی تعجیل
اندردیکه قومکی قودك الروکلدك موسی عم جواب ویرب د دیکه یا رب
اولر دخی کل بنم ازومجه یقیندراوش کلورلر بن تعجیل ادبالرورك کلدکوم اندن
اتر ویدیکم بکا سندن زیاده رضا حاصل اوله حق تعالی بیردیکه یا موسی بز
سنك اولخلقکدن قرشوکله قویب کندوکك قوم که الت یوز بیك کشیدی مبتلا
قلدق اون اکی بیك کشیدن ارتوغ هپ بونغویه طپدلر سندن صکره سامری
اولری آزدردی دعوت ادب بزاغیا طپدردی موسی عم آنی اشدب دوندی

غضبله اول قومنه كلديكه ديكه يا قوم سزه اولدبكز كركاو وكرچك وعده قلمديمى
كه توريت اندوره سزه آني وثواب واشدب عمل ادسزبن اول وعد اوزرنه كتدك
كه سزه كتاب كتوردم بن قوقوكزدن آيرللى مدت چوغلديمى وازاديمى كه بو فتنيا كرفتار
اولدوكز يوقسه آيني دلدكوزكه براش استليا سزاول سببا وله انوكله حق تعالينك
غضبنه مستحق اولاسزنه اولدى سزه كم بنم وعدمه مخالفت قلدكوز انلرك جوابنده
حق تعالى بيرديكه قالوا ما اخلفنا موعدك بملكنا ولكنا حملنا اوزارا من زينة
القوم فقذفناها فكذلك القى السامري فاخرج لهم عجلا جسدا له خوار
فقالوا هذا الهكم واله موسى فنسي افلا يرون الا يرجع اليهم قولا ولا يملك لهم
ضرا ولا نفعا يعني اول قوم موسايه جواب ويرب ددلركم بز سنك وعده كه اختيار
منزله وقدرتمزله خلاف ايتمدك بلكه بزدن بيكا تكليف اولنوب اول فرعون قومنك
عورتلرنك زينتلرن بزه كتوردلر قصنيه بويديكم بني اسرائيل قوم كدرا وليجق يوردلر
عورتلري فرعون قومنك عورتلرنك زينتلرن عاريته الدلردكونه كدرزدي
چون اولر غرق اولدلر اول زينت غنيمت قلدي اول وقت مال غنيمت اولره حلال
دكلديكه بيلر اول سامري انلره ديكه وارك برچقور قزك اول مال غنيمت
انكا برغك موسى كلنجه موسى كلوب نيجه امرادرسه ايله اد وزبس اول قوم ددلر
كم يا موسى بز اول مال چقوراده انكا برقدق اول سامري دخي كندوده اولن زينتي
بله برقدي ابن عباس ايدر هرون امرايلدي اويقدلر اول مال لكل اوده برقدلر
سامري دخي بله برقدي اندن صكره اول جبرائيل آتي اياغي التندن الدغي برآوج
طپرقكه عمامسنده كزلويدي چقردي اول مال اوزرنه دوكدي انك اچندن
اول قومه بر بزاغو چقردي كه اوازويرب مولدي بعضلر ددلركم هرون كلدي
اوغردي كورديكه بو سامري التوندن بر بزاغو دوزيور ددديكه يا سامري بونه
سندركه دوزرسن سامري ديكه بوبر نسنه دركه دوزردن اصسي وارزيان
يوق بنوبچون دعا قل هرون ديكه اي چلبم بونك مرادي كوكلنده نيسا بوكا ويركل
پس سامري اول بزاغويه وكب تمام اد باول طپرغي انك اغزندن اچنه برغوب
ديكه بر بزاغو اول موله پس اول هرون دعاسيله اول بزاغو اوازله مولدي حقيقتده

بوبر

بو برفتنه ايديكه حق تعالى بني اسرائيل انوكله ابتلا قلدي اول سامري بني اسرائيله
ددديكم يا قوم اشبو سزك الهكز ومعبودكزدر موسانك معبودي دخي بودركه بونى
قوديكتدي يولن آزدب خطا ايتدي واردي استيوكتدي حق تعالى خبرويرب
ديكه كورمزميدي اول قوم كم اول بوزاغو انلره جواب ويرمزيا خود انلره اصي
وزيان دكورمنا لندن كلمز برجماددر اول نجين معبود اولسر ودخي بوديكه
ولقد قال لهم هرون من قبل يا قوم انما فتنتم به وان ربكم الرحمن
فاتبعوني واطيعوا امري قالوا لن نبرح عليه عاكفين حتى يرجع الينا موسى
يعني موسى دونب كلمزدن اول هرون ديكه يا قوم تحقيق سز مبتلا اولدوكز
فتنيه دشدوكز اول بزاغويله كه اول اله دكلدر بدرستي سزك ربكز اول الله در
كه رحمندر آني قوك بكا وبنوم ديمه متابعت قلوك كه حق عبادت الهكدر وبكا
مطيع اولك اول بزاغو عبادتني ترك ايلك كه اول باطلدر اول قوم ددلركه بزالبته
انكا عبادت اتمكدن زايل اولمزز انك عبادتنه قايم اولورز انكا دكن كه موسى
دونب بزه كله چون اولر هرونه مطيع اولمدلر هرون دخي اولردن عزلت ادب
اول اون ايكي بيك قوم اچنه وارديكه بوزاغويه طپمدلر چون موسى دونب
كلدي اول قومدن اوينمق ورقص اوروب شادلق ايتمك اوازه سن اشتدي اول
بوزاغونك چوره يا ننده اولبلسنده كه يمش كشيه ددديكه اشبو اوازلر اول
فتنه اوازسيدركه بو قومه واقع اولدي ودخي بيرديكه قال يا هرون ما منعك
اذ رايتهم ضلوا الا تتبعن افعصيت امري قال يبنؤم لا تاخذ بلحيتي ولا برأسي
اني خشيت ان تقول فرقت بين بني اسرائيل ولم ترقب قولي يعني موسى كلوب
قرداشي هرونك صاغ اليله صاچندن وصول اليله صقالندن دوتب ديكه
يا هرون چون كوردك كه بو قوم آزدلر ندن ارتو بنم آردمجه كلوب بولروك
ضلالتلرن بكا خبرويرمدك يا نيچون بولروكله مقاتله ايتمدك بلوردك كه
اكر بن بونده اولسم كورسم كه بولر شرك كتوردلر البته بن بولروكله مقاتله ادردم
اول كفرلري اوزره سن انلري كرقوب كستك اول كتدوكك اولره زجر اولردي اوله كه
اول فعللرندن دونلردي يوقسه سن بنوم امرمه مخالفتمي قلدك هرون

جواب ویرب دد دیکه یا ابن ام اوغلی بنوم صاچمی صقلومی طوتما که بدرستی بن انلرك
فعلنه انکار ایتمکا قورقدم که بنی اسرائیل اکی بلوك اولب مقاتله ایده لر بربرنی
هلاك ادب فساده وارلر و بولردن آیرلب سنك اردکجه وارمغه دخی قورقدم
که بولر بولك بولك اوللر مقاتله ادب بربرن هلاك ایده لرسن ایده سن که نیچون
بنم وصیتم طوتب اولری صقلیب طورمدك قورقدك کندك موسی چون بوکلامی
اشتدی قرداشنی قیوب اول سامریه عتابه باشلدی نتاکه حق تعالی خبر ویرب
بویردی قال فما خطبك یا سامری قال بصرت بما لم یبصروا به فقبضت قبضة
من اثر الرسول فنبذتها وکذلك سولت لی نفسی قال فاذهب فان لك فی الحیوة
ان تقول لا مساس وان لك موعدا لن تخلفه وانظر الی الهك الذی ظلت علیه
عاکفا لنحرقنه ثم لننسفنه فی الیم نسفا یعنی موسی دوب بوکز اول سامریه
عتاب ادب دد دیکه یا سامری مرادك و مقصودك بو اشده نیدیکه بونی بویله
اشلدك سامری دد دیکه بن کوردم شول جبریلکه بولر کورمدلر و بن آنی بلدم بولر
بلمدلر اول وقت جبریلك آتی ایاغی التندن بر قبضه طپراق الدم آنی اول بوزاغو
اغزنه بر قدم اواز ویرب مولدی بنم بونفسم آنی بکا خوش کستردی که اشلدم
اندن بوسنه ظاهر اولدی پس موسی ع م ددی اکا که وار امدی نیتمدن کیرو
نقدر که سن دیری اولاسن ایراق بر کمسیه قرشمیاسن و کمسه سکا قرشمیا و یقین
وارمیا پس اول سامری اندن صکره بریتیه دوشب وحشیلره قرشوب وسباع
قتشوب بهایمدن اولدی و دخی موسی ع م اکا ددیکه یا سامری سنك وعده
اولنمش وقتك وارکه انك اچنده عذاب اولنسرسن که البته سن اندن غایب
اولسرد کلسن قیامت کوننده اکا اوغرسرسن شیله کاملکه هیچ بر نقصان
اولمیسر و دخی نظر قیل اول بتنیه که سن آنی زعم ادرسن معبود دیو طورمشسن دایم
اولب اکا عبادت ادرسن حق تعالی عزت حقی بز آنی البته اوده کویندرب دکیزه
صوورسوزکرك که اثری قلمیا دوایتده ایله کلمشکه موسی ع م دوتب اول بوزاغوی
بغزلدی اندن قانی اقدی دیره اتله قانی اولمشدی بعضلر ددلرکه بغزلدی اندن
صکره قرمشی کیله اکلیوب براده قلدی اندن دکیزه صوردی دوتب اولقومه

دیکه

دد دیکه انما الهکم الله الذی لا اله الا هو وسع کل شیء علما کذلك نقص علیك
من انباء ما قد سبق وقد آتیناك من لدنا ذکرا من اعرض عنه فانه یحمل یوم القیمة
وزرا خالدین فیه وساء لهم یوم القیمة حملا یعنی موسی دد دیکه یا قوم تحقیق
سزوك الهکز و معبودکز اول الله در کم اندن اوتق معبود یوقدر الا اولدرکه انك علمی
دکل نسنادن بولدر هیچ بر معلوم اندن اکا خفی نسنه یوقدر بوکز حق تعالی دوب
اول رسولنه بیردیکه یا محمد بز سنکا اوزرکا حکایات قلوب سندن الروکچنلرك
قصیه لرندن اشبو نجلین خبر ورورز بوکله که بز و م قتمزدن سکا بز قرآن
اندردك تاکه اول قومك بوکلتملری اشدب عبرت الرانلر جلین عناد ادب
حقه منکر اولمیلرکه هلاك اوللرهکمسکم اول قرآن اشتدکدن صکره انك
حکمندن اعراض ایتسه اکا ایمان کتورمیوب انوکله عمل قلمغی ترك ایتسه بدرستی
کله اول قیامت کوننده ارقسنده اغر کناه یوکیله کره اول ودعذابنه بو حالده
که انك اچنده مخلد اوله وای نه یوز یوکدر اول یوك کم بو کلتور درلرکه اول قرآنه
انکار یوکیدر سبب در عذاب جهنمده دایم قلمغه نتاکه حق تعالی بیردی یوم
ینفخ فی الصور ونحشر المجرمین یومئذ زرقا یتخافتون بینهم ان لبثتم الا عشرا
نحن اعلم بما یقولون امثلهم طریقة ان لبثتم الا یوما یعنی بونلر اول شرك کفر
یوکیله جهنم عذابنه شول کونده مبتلا اولورلرکه اول کونده کم صور چالنه
دخی بز اول مشرکلری طپراقدن قالدرب جمع ادوز اول حالده که کوزلری چقر اولب
یوزلری قره اوله صوسزا ولور بربرنك اراسنده سرتله سیلیوب دیلرکه بز و م
دنیاده اکلندوکمز دکلدر الا اون کیجه بعضلر ددلرکم سکلن اکلندوکمز و بعضلر
ددلرکه اکی صورك اراسنده مدت قرق یلدر زیرا اول قرق یل اچنده اولردن
عذاب کتورلر اول عذابدن امین اولدقلری وقت بولره غایت قصه کلور رقبت
قورقولرن کورجك بو کلامی سیلشلر حق تعالی ایدر بز بلورز که بولر سرتله بر بریله
نه سیلشرلر اولرك اچندهکی عقللری و کی سوز بلجیلری دیرلرکه اکلندوکمز
اول اکی صور اراسنده الا بر کون انجق زیرا اولر قیامتده اول کونك شدتلرن
وخطرلرن کورجك اول دنیاده یا اکی صور اراسنده کوردکلری راحت کوزلرنه

آز کورنه بو کلامی انده قلالر ودخی بیوردیکه ويسئلونك عن الجبال فقل ينسفها
ربي نسفا فيذرها قاعا صفصفا لا ترى فيها عوجا ولا امتا يومئذ يتبعون
الداعي لا عوج له وخشعت الاصوات للرحمن فلا تسمع الا همسا يومئذ لا تنفع
الشفاعة الا من اذن له الرحمن ورضي له قولا یعنی ثقیف قبیلسندن بر کشی
کلوب رسوله صوردیکه قیامت کوننده بو طاغلر نیجه اولسر حق تعالی بو آیت
اندروب خبر ویردیکه یا محمد سندن صوررلرکه بو طاغلر نیجه اولسر سن خبر ویر
اینکم بنوم ربم بو طاغلری اصلیله یرندن قوپاروب کل هباء منثورا قلسر اول
طاغلرك یرلرن شیله دوز طبیجاق ییر قوسیرکه هیچ انده نبات اولمیه هیچ
انده بر چقور یا بر یوجه یر کورلمیا واول کوننده جمیع خلق بو حق تعالی حضرتنه
دعوت قلانك صوتنه متابعت قلوب ارض محشره جمع اوله یعنی اسرافیل صور
اغزنه قویوب چاله اندن بر اواز چقوب ایده که ای چورمش سکوکلر ای پر لنمش
درلر وای طاغلمش اتلر طوروب اول حضرت رحمانه کلوك واکا عرض اولنك اول
اواز اشدوب جمیع خلق باشلرن طبرقدن قلدروب الله تعالی حضرتنه عرضکاهه
جمع اولالر شیله که هیچ برکمسه انك دعوتنه اکرلك ادوب دخی بر نسنیه میل ادمیا
نه صاغنه کیده بله نه صولنه بلکه کل اکا متابعت قلالر و شوبن سرعتله جمیع
قورقودن اولوب اوازلری ساکن اوله وکندولری ذلیل حقیر اولالر همان شول محشرنك
یوردکلرنك ایقلری صوتن اشده له ابن عباس ایدر طودقلرنك حرکت اشده له دیللر
کلامن اشدلمیا ودخی حق تعالی بویردیکه هیچ برکمسنك برکمسیه شفاعتی اصی
قلاجق دکل الا شول کمسیه که حق تعالیدن دستور اوله اکا شفاعت اولنه
حق تعالی دخی انك قولندن راضی اولمش اوله که دلندن کلمهٔ توحید کلمش اوله
مؤمنلردن اوله بو آیت دلالت قلور کم مؤمندن غیریا هرکز شفاعت اولنمز
اولنورسه دخی قبول اولنمز ودخی حق تعالی خبر ویروب بویردیکه يعلم ما بين
ايديهم وما خلفهم ولا يحيطون به علما وعنت الوجوه للحي القيوم وقد
خاب من حمل ظلما ومن يعمل من الصالحات وهو مؤمن فلا يخاف ظلما ولا
هضما یعنی الله تعالی عالمدر اول دعوتنه متابعت قلوب تعجیله حضرته

کلنلرك

کلنلرك کندولردن الرونه عمل کندردکلرن دخی بلور وصوکلرندن دنیلن
نه خلف قویب کندوکلرن دخی بلور اما اول خلایق اوکلرندن صوکلرندن نه
اشلدلرنه قودلرانی تمام احاطه ادب بلمزلر واول قیامت کوننده نیجه یوزلر
کندولری ذلتله برغوب اکا سجده ایلیالرکه حی القیوم در تحقیق زیانکار
اولدی شول کمسلرکه الله شرك کتوردی اما اولرکه عمل صالح اشلدیلر
بو حاللرده که مؤمن اولدیلر حق تعالینك وحدانیتنه صدق له اعتقاد
قلدلر قورقماسونلر انلر اندن که کناهلری اوزره زیاده اولنه یا حسناتندن
نقص اولنه برکمسنك کناهی یوکی انك اوزرنه اورله یا خود اشلدوکی
عملیچون عقاب عذاب اولنه حق تعالی ذره قدر هیچ برکمسیه ظلم حیف
ایلمز بلکه کناهنه کوره جزا قلور عدلیله یا خود عفو ادوب باغشلر وفضلیله
اما حسناتنك برنه اون ثواب ویرر ودخی زیاده قلور عطاسیله ودخی بیوردی
که وكذلك انزلناه قرانا عربيا وصرفنا فيه من الوعيد لعلهم يتقون
او يحدث لهم ذكرا فتعالى الله الملك الحق ولا تعجل بالقرآن من قبل ان يقضى
اليك وحيه وقل رب زدني علما یعنی حق تعالی خبر ویررکه نتکم اشبو سوره ده
بیان ایلدك انجلین بو قرآنی سکا عرب دلی اوزره اندردك دوندر دوندر
انك اچنده وعیدلری ذکر ایلدك تا اوله که انلر اشدوب قورقالر اول غرکدن
اجتناب ادوب ایمانه کالر یا خود بو قرآن بولره یکی یکی عبرتلر و نصیحتلر ارشد ره
انلرانی اشدوب عبرت الالر اوکندولردن الروکی امتلرك عقابندن فکر
ادوب اوکله اوکتلنلر پس الله تعالی یوجه در الوردراندن که ملحدلر وشرك کلر
انك وصفندن سیلرلر ودخی بیوردیکه یا محمد قچان کم جبریل کلوب سکا قرآن
اندروب وحی استه سن انك قرأتنه تعجیل اتمکل تا اول جبریل وحیسندن فارغ
اولمایینجه وانی اصحابکه خبر ویرمکله یا انلرك اوزرنه املا قلوب یازدرمغله
بلکه ایت ای ربم بنوم علمومی بو قرآنده وانك معانیسنده زیاده قلی ویر بوندن
اترو قچان رسول عم بو آیتی اوقسه ایدردیکه ای چلبم بنوم ایمانمی ویقینمی
زیاده قلی ویر ودخی حق تعالی آدم پیغامبر قصه سندن خبر ویروب بیوردیکه

وَلَقَدْ عَهِدْنَا اِلَى آدَمَ مِنْ قَبْلُ فَنَسِيَ وَلَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْمًا وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰئِكَةِ اسْجُدُوا
لِآدَمَ فَسَجَدُوا اِلَّا اِبْلِيسَ اَبٰى فَقُلْنَا يَا آدَمُ اِنَّ هٰذَا عَدُوٌّ لَكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا
يُخْرِجَنَّكُمَا مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقٰى اِنَّ لَكَ اَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرٰى وَاَنَّكَ لَا تَظْمَؤُا
فِيهَا وَلَا تَضْحٰى يعنى حق تعالى بويردكه تحقيق بز آدمه دخى عهد ايلدك واكا
بويرب وصيت قلدقكه اول اغاجدن يميا بوسنك قومكدن اوكدن كه بنم عهدم
صدلر ايمانه كلمدلرنتكم بولر عهد صدلر آدم دخى عهد صقلمدى امرى اونتدى زيره
اول وقت اونتما غلة اشلنان نسنيچون دخى عتاب اولنردى هنوز اول مرفوع دكلدى
بزآنى اولنهى اولنان نسنده صبرادجى بولمدق واول امر اولنان نسنى صقليجى
بولمدق اول فعل اوزره انك نفسنى دولك كوردك كه اول اكا حسد ادن دشمنى
ابليسه مطيع اولدى كه اكا سجده قلوك جميع ملائكلر سجده قلدلر الا ابليس ابمدى
پس بز آدمه ددك كه يا آدم تحقيق اشبو ابليس سكا وسنك جفتك حوايه دخى
دشمندر صقنكم سزا يكوزى بو اوچماقدن چقرمسون تاكه سنك معيشتك
بو وسعتدن زايل اولوب مشقته وزحمته واقع اولاسن معيشتك كديمنله
وعرق جبينله اوله اكمك اكمك بچمك واوكتمك يغرب بشورمك زحمتنه اوغراسن
شمدى سكا بو جنت اچنده حاصل اولمشدركه هيچ اجقماسن ويا لنجق اولمياسن
ودخى صوسزلق اولميا ودخى استسى يوقكم سكا ارشوب سنى انجده زيره جنت اهل
دايم كولكلر اچنده راحتلقده اولورلر ودخى بيوردىكه فَوَسْوَسَ اِلَيْهِ الشَّيْطَانُ
قَالَ يَا آدَمُ هَلْ اَدُلُّكَ عَلٰى شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَا يَبْلٰى فَاَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا
سَوْآتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ وَعَصٰى آدَمُ رَبَّهُ فَغَوٰى ثُمَّ
اجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدٰى پس شيطان اول آدمه وسوسه قلوب ددىكه
يا آدم دلالت قلميايمى سنى بر اغج اوزرنه كه اكر سن انك يمشندن يياسن جنتده
مخلد اولب هركز چقمياسن ودخى بو ملكده باقى اولاسن كه هركز سكا فنا وهلاك
اولمق عارض اولميه پس آدمله حوا اول كلامه رغبت قلوبن اول اغجدن يديلر
همان دم كه اول لقمه بغزلرندن اچروكتدى اكنلرندن حله وباشلرندن تاجلرى
كتورلدى عريان قلوب عورتلرى آچلدى بوكز بتلدلر اول اكسى اوچماق اغجلرنك

بيراغندن

بيراغندن دلرلردىكه الوب كندولره ستراد نلر اول اغجار يقرو قاقوب انلره
بيراق ويرمزلردى پس آدم ربنه مخالفت قلوب عاصى اولدى خطا قلوب اشلميجك
اشى اشلدى حق تعالى نهى ايتدوكى نسنه يبوب انوكله جنتده مخلد اولمقدلدى
اول مراده ارشميوب نوميد قلدى عيشى فنا ده ويرب عزتدن ذلته ورحمتدن
زحمته اوغردى اندن صكره حق تعالى انى كزيرو احيا رادب ارندولدى وانى
عفو ادب توبه دن يكا هدايت ويردى ودخى حق تعالى خبر ويرب بيردىكه
قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَاِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ
هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقٰى وَمَنْ اَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَاِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ
الْقِيٰمَةِ اَعْمٰى قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي اَعْمٰى وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا يعنى حق تعالى آدمله
حوايه بويردىكه انوكزدخى اول اوچماقدن يره بو حالده كم بعضكوز بعضكزه
دشمن اوله تاكه بنوم قتمدن سزه هدايت ايرشه طريق حقده ثابت اوله سز هر
كمسه بنم اندردكم قرآن اوقسه انك اچنده كيه متابعت قلسه الله تعالى اكا
ضلالتدن هدايت ويره قيامت كوننده آنى يوز حسابدن صقليا بونده
اتروابن عباس دديكه حق تعالى قرآنه تابع اولنلرى دنياده ضال كمراه اولمقدن
وآخرتده شقى اولمقدن صقلر ودخى حق تعالى بويردىكه هركمسه كه بنم اندردكم
قرآنله عمل قلمقدن اعراض استه اكا ايمان كتوروب متابعت قلمسه بدرستى اكا
قتى طار دلك حاصل اولور شول وقتكه سنليه كرور اول سنله آنى شيله صقوب
قصركه ايكولرى بربرنه كچر قيامته دكن شول حال اوزره عذاب اولنور ويارن
قيامت كوننده بز آنى كوزسز قبرا اوزا اول وقت ديا كه اى بنوم رتبم بنى نيچون
كوزسز قبردك كه بن دنياده كوزلو ايدم حق تعالى انك جوابندن بيردىكه قَالَ
كَذٰلِكَ اَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيتَهَا وَكَذٰلِكَ الْيَوْمَ تُنْسٰى وَكَذٰلِكَ نَجْزِي مَنْ اَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ
بِآيَاتِ رَبِّهِ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ اَشَدُّ وَاَبْقٰى اَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ
يَمْشُونَ فِي مَسَاكِنِهِمْ اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيَاتٍ لِاُولِي النُّهٰى يعنى حق تعالى بيردىكه ايلدركه
ددسن اما چون بزوم ايتلرموز سكا كلدى سن آنى ترك ادب اكا متابعت قلمقدن اعراض
ايلدك بوكون اود اچنده سنى دخى كلى خيردن ترك ايتمك دخى انجلين در ودخى بتاكه قرآندن

اعراض ایدنه عذاب عقوبت قلورز انجلین شرك ادب ایمانه کلمینه و دینك آیتلرین
تصدیق ایتمیانه دخی جزا قلورز بدرستی آخرت عذابی دائم رقدر و قتی قدر شول
عذابدن که بز انلره دنیاده یا قبرده قلورز زوال اندر دکمز قران بولره بیان قلوب
بلدرمدمیکه بولردن اول نیجه قرنلری هلاك ایلدك بولر شمدی سفرده بانلرك
منزللرن و مسکنلرن یوردلر کورلر که نیجه خراب و یباب اولمشدر تحقیق اشبولرك
احوالن مشاهده قلمقده عقل اولنلره الو نشانلر واردکه انوکله عبرت الوب اوکتلنه
حقه عناد قلمغی ترك ایده و دخی بیوردیکه وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا
وَأَجَلٌ مُسَمًّى فَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ
غُرُوبِهَا وَمِنْ آنَاءِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَى یعنی حق تعالی بیوردیکه
اکر اول حکم سابق دکلمسه که ربنك علمنده و ارادتنده سبقت ایتمشدر بولره کیرن
عذاب تأخیر اولنمقده و اول قیامت کونی انلرك عذابلرنه اجل اولدغی دکلمسه
اول عذاب بولره دخی لازم اولیدی نیته کم کچن قرنلرده اول کافرلره لازم اولدی
پس یا محمد کرکدر که سن اول کافرلرك ازارنه و دکلری کلامه بر قچ کون صبر
ایده سن تا کدن که اجل تمام اوله عذابلری وقتی یته سن انلری بزه اصمرلغل سن
الله تعالی رضاسیچون نماز قل و اکا حمد و ثنا قل کون طغمزدن اول که اول
ندر ارته نمازدر دخی اول کون طولنمزدن اول کدین که اکندو نمازدر و دخی کیجه ساعتلر
که احتمال یتسو نمازدر و دخی اول کونك اطرافنده قیل که اویله نمازدر اویله
وقتنه اطراف دیواندن اتر و ذکر ایلدی که زوال وقتنده کونك نصف طرف
غروبه مایلدر و نصف طرف شرقدن یکادر اکر بو فریضه لری بو ذکر اولنان
اوقات اچنده ادا قلسی اولرسك اول دکلو ثوابلر ویره سکا که سن اندن راضی
اولاسن و دخی یارن سکا اولقدر شفاعت ویره که راضی اولاسن و دخی بیوردیکه
وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَى مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَوٰةِ الدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ
وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَى وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَوٰةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا لَا نَسْأَلُكَ رِزْقًا
نَحْنُ نَرْزُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَى بو آیتك سبب نزولی بودیکه ابو رافع ایدر
رسول الله بر قونوق کلدی بنی بر یهودیه کندردیکه وار بندن اون صتون

آلم

آلم یا خود او دخی ویره رجب آینه دکن کلدم رسولك خبرن اکا دکوردم اول یهودی
دیدیکه والله بن اکا اول وقته صترن نه او دخی ویرورن تا طوتسن المایجه کلدم
رسوله دخی انك خبرن دکوردم رسول دیدیکه والله اکر اول وقتی بکا صاتسه یا
او دخی ویرسه بن آنی اکا اوردم بدرستی بن کوکلرده دخی امینم و یرلرده دخی
یوردوا دینم اول دم موزده جی اکا طوتقوا اول وقت حق تعالی بو آیتی انذرب بویردیکه
یا محمد کوزلرکی مداد به نظر قلمغل شول نسنلره که بز آنی اول کافرلره ویردك انواع جنس دن
که انوکله تمتع ادرلر دنیا زینتیدر بقاسی بز آنی انلره انوکیچون ویردك که انوکله
انلری فتنه یه بر غوزقرشو بز انلرك اول نعمتلرن زیاده اتدوکمزجه انلرك دخی بزه
کفرلری و طغیانلری ارتر طغیان ارتدقچه بزدن اراقلقلری و عذابلرنك قتلقلری
زیاده اولور سنك ربنك سکا جنتده ویردکی رزقلر خیرلو رقدر و باقیدر اندن
که اولره دنیاده ویرلدی هر کمسه ایله ظن اتسه که الله تعالینك نعمتی همان ل
شول یا جکنده و ایچاجکنده در انك الله بلمکده علمی آزدر و معرفتی یوقدر پس
حق تعالی بو بیردیکه یا محمد بیورا هلوکه که نماز قلسونلر اول نماز اوزده صبر ایلك
که اول نماز منکر و یاوز اشلردن نهی ادب یغرنر سکا تکلیف ادب بویرمدق که
بزم خلقمزدن بر کمسیه رزق ور سن یا کندو نفسوکا رزق ویره سن سکا
در دخی و جمیع خلقه دخی رزق ورن رزاق بزوز بلکه سکا تکلیف قلدغمز عمل
سن آنی بر نه کتور که عاقبتی کورکلو اولیا الله تعالی قتنده محمود اولمق اهل تقوی
اچوندر و بوندن صکره بویردیکه وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِينَا بِآيَةٍ مِنْ رَبِّهِ أَوَلَمْ تَأْتِهِمْ
بَيِّنَةُ مَا فِي الصُّحُفِ الْأُولَى وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ مِنْ قَبْلِهِ لَقَالُوا رَبَّنَا
لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَذِلَّ وَنَخْزَى قُلْ كُلٌّ مُتَرَبِّصٌ
فَتَرَبَّصُوا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَى یعنی اول کافرلر
ددلرکم نیچون بو محمد بزه ربندن بر آیت کتورمز که دلردلمز بزی کندویه
متابعت قلدوره حال بودرکم رسول انلره نیجه آیتلر کتوردیکه انلر اکا التفات
قلمیب انکار قلدلر حق تعالی بولره دیکه بولره دلیل برهان کلمدیمی اول انجیل اچنده
دخی توریت اچنده دخی بولردن غیری کتابلرده که اولکچن امتلرك خبرلری بیان

اولندی انلر دخی افتتاح برله آیتلر استدلر چونکه اول آیتلر اولره کلدی کیروا
اکا ایمان کتورمدلر کورمزلرمیکم بزانلره نیجسی عذابلرن تعجیل ادوب هلاك ایلدك
بولر دخی ایمانه کلیسرلر دکل اکر اول دکلری آیتلر بولره اتسی دخی اولرسه بولرك
حاللری دخی همان انلرك حاللری کبی اولسر اکر بولری هلاك اتسوز عذابله رسول
کندرمدن وقرآن اندرمدن دیلرکه ای بزوم ربمز نیچون بزه رسول کندرمدك
که بزی دعوت قلیدی یا بزه نیچون برکتاب اندرمدك که بز سنك اول آیتلروکا
متابعت قلیدق اندن اوکدین بزی عذابله خور ورسوای قلمدك ایت یا محمد که
سزك کلکز وقایع رمضانه منتظردرکه خلاص بوله دیك امدی منتظر اولك طورك
تیز اولکه سزك کلکز بلاتسز تجنکه حق تعالی امری ارشا وقیامت قوپا طفر وبولسر
اهل کمدر وضلالتا اهل کمدر اول وقت معلوم اوله محقق بله سزکه نجات اهل
بوقسه بزمیوز سورة الانبیا علیهم الصلوة والسلام مکیة مائة واثنتا عشرة آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

اقترب للناس حسابهم وهم في غفلة معرضون ما يأتيهم من ذكر من ربهم
محدث الا استمعوه وهم يلعبون لاهية قلوبهم واسروا النجوى الذين ظلموا
هل هذا الا بشر مثلكم افتأتون السحر وانتم تبصرون بو آیتاول بعثه انکار
ادنلر حقنده نازل اولمشدرکه حق تعالی بیوردیکه بو خلقوك محاسبه سی وقتی یقین
کلدیکه اول قیامت کونیدر حال بودرکه بولر هنوز غفلت ایچنده درانك یرغندن
اعراض ادوب فارغ اولمشلردر هیچ بولره اول مولیلرندن یکی یکی بربری اردنجه
وعظ ونصایح کلمیا قرآندن الا بولر آنی اشیدرلر اوینه طوتجی اولبن که هرکز
اکا اعتبار ادوبانوکله متعظ اولمزلر بلکه کوکللری اندن غافل والله ذکرندن
اعراض ایتمشلر بو کلسیله اول ظالملر بربریله سرله سیلشوب دیرلرکه اشبو محمد دخی
دکلدر الا سزجلین برآدم اوغلی نیچون بزه فرشته دن کلمیادی بشردن رسول
کلدی سز حقیقت اشبونی بیلی طوررسز که سحردر طوروب کلوب کوره یوردکز
بو سحری قبولمی ادرسز حق تعالی بولره جواب ویروب بیوردیکه قال ربي يعلم
القول في السماء والارض وهو السميع العليم بل قالوا اضغاث احلام بل افتریه

بلهو

بل هو شاعر فليأتنا بآية كما ارسل الاولون ما آمنت قبلهم من قرية اهلكناها
افهم يؤمنون يعنی حق تعالی بیوردیکه ایت یا محمد اول قریش کافرلرینه که بنم ربم
بلور هرنه سوزکه سیلنه کرك کوکلرده اولسون کرك یرلرده هیچ برشنه انك
اوزرنه خفی کلمزدرکه سمیعدرنه درلرسه اشدر علیمدرنه اشلرلرسه
بلور بلکه اول مشرکلردن بعضسی دیرلرکه اول قرآن بر قرجشوق دوشلرکبی در
که اصلی یوق وبعضلر درلرکم اول بریلان سوزدرکه محمد کندودن دوزمشدر
وبعضلر درلرکه بلکه اول محمد شاعردر اولکتوردیکی خبر ویردکی شعردر اکر بو
محمد کرچکسه بیزه برآیت حجت کترسون نتاکه اندن اوکدین کوندرلن رسوللر
کتوردلر حق تعالی اولره جواب ویردی بویردیکه هیچ برکوی وبرشهر اهل
ایمان کتورمدیلر بولردن اوکدین اولکلان آیتلره کم اولره کلدی بز اول قوم
تکذیب ایلدیلرندن اوتروهلاك ایلدك قچان اول آیتلر بولره کلسه بولر اکا ایمانمی
کتوررلر بلکه بولر دخی انلرجلین انکار ادرلر اکر اول دکلری آیت کلسی دخی
اولورسه ودخی بیوردیکه وما ارسلنا قبلك الا رجالا نوحي اليهم فسئلوا اهل
الذكر ان كنتم لا تعلمون وما جعلناهم جسدا لا يأكلون الطعام وما كانوا
خالدين ثم صدقناهم الوعد فانجيناهم ومن نشاء واهلكنا المسرفين یعنی
چون کافرلر درلرکم بو محمد بزجلین آدم اوغلیدر حق تعالی انلرك جوابنده
بویردیکه یا محمد هیچ بزسندن الرو بررسول کوندرمدك الا اولر دخی بشردن
ادنلر دیکه بز انلره فرشته ایله وحی اندردك دیکل اول منکرلره که صورك کورك
اول انجیل وتوریة اهلنك عالملرنه که انلر انکار اتمیوب سزه خبر ویره لرکه
اولکلان رسوللر دخی کلی بشردندی هیچ بری ملك دکلدی اولر حقیقت
بونی بلور لر اکر سز بلمزسکز اکرچه اولر دخی محمدك بنوتنه انکار ادرلر لیکن رسولك
بشردن کلدوکنه انکارلری یوقدر ودخی حق تعالی بویردیکه بز اول رسوللری
یرمدقالا جسددن یرتدق هیچ بر جسد یوقدرکه اول طعام یمیا یا خود دنیاده
مخلد اوله بو دخی رد اتمك یوزندن جوابدر اول کافرلرك قولنه که درلردی
نه اولدی بو رسوله کم طعام یر سوقاقلرده یورر بوندن صکره حق تعالی بیردیکه

برا ولدسوللرمزه دشمنلركوزي هلاك اده وزدي بوقلدغمز وعدمز كيرجك لدك

دشمنلريني هلاك ايلدك انلري قرتردق دخي اول مؤمنلريكه انلره متابعت قلديلر

هلاك ايلدك اول مشركلريكه يلانله كند ونفسلريني اسرفا تدلر ودخي بيورديكه

لَقَدْ اَنْزَلْنَا اِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ اَفَلَا تَعْقِلُونَ وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَاَنْشَاْنَا

بَعْدَهَا قَوْمًا آخَرِينَ فَلَمَّا اَحَسُّوا بَاْسَنَا اِذَا هُمْ مِنْهَا يَرْكُضُونَ لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا

اِلَى مَا اُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسَاكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْئَلُونَ يعني حق تعالى بويرديكه يا قريش

قبيلسي تحقيق بز اندردك سزه بركتابكه انك اچنده سزه ذكر اولنمشدر شول

نسنلردنكه امر ونهيدن سزك اكا احتياجكز واردر هيچ برآني اشدوب فهم ايلمز مسز

كه اكليا سزايي نجه قريه اهلنك بيللرن اوروب هلاك ايلدك كه اولر كافر اولوب

ظالم اولمشلردي انلري هلاك اتدكمزدن برقوم دخي يرتدق انلرك يرلرنه خلف قلدق

چونكه اولر نظر اوروب بزوم عذابمزي كوردولر ناكاه اوشوبي قچمق اردنجه اولديلر

دنلدي اولره كم قاچمك كيرودونك شول نسنيه كه انوكله تنعم اده‌ب مترفه اولوردكوز

ودخي اول مسكنلر كوزه وارك اولا كه سزصورلسز اول دنياكوزدن دخي اول پيغمبرلركزي

قتل اتدوكوكزدن بوآيت نازل دراهل حضورا حقنده كه اوليمنده برقريه درانك

اهلني قتل عربدي حق تعالى پيغامبر كونددردي كه اولري الله تعالى دن يكا دعوت

قله اول قوم اني يلانلدلر دخي دپلديلر حق تعالى بخت نصري انلرك اوزرنه مسلط قلدي

تاكه انلرك بعضسين دپلدي وبعضسن اسير ايلدي چونكه بولرك اچنده قتل ظاهر

اولدي پشيمان اولوب قاچدلر دخي منهزم اولدلر فرشتهلر استهزا يوزندن انلره ددلركم

قاچمك كيرو مسكنلر وكزه ومالكزه وارك اولا كه سزك مالكزدن كمسلر اوله

كه سزدن ديالركه كمسه دلرسكوز ويرسزكمدن دلرسكوز منع اده سز ويره سز اهل

اموال واهل نعمت سز بوكلام ملائكه انلره استهزا وجهيله ديرلردي چونكه بخت نصر

انلره كلوب قلج يورتدي كوكدن ندا ايدجي ندا قلديكه يا پيغامبرلرو دپلجلر خراكوبولدكزمي

آني كوروب كناهلرنه اقرار ايلدلر بروقتده كه اصلا اولره منفعت يوق تاكه حق تعالى

خبر ويروب بويرديكه قَالُوا يَا وَيْلَنَا اِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوَيهُمْ حَتَّى

جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَامِدِينَ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ لَوْ اَرَدْنَا

اَنْ نَتَّخِذَ لَهْوًا لَاتَّخَذْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا اِنْ كُنَّا فَاعِلِينَ يعني دلرا ولكافرلر آيي واي بزوم

هلاككلكومزه كه تحقيق بزظالملردن اولدق چون حقه انكار اده‌ب رسولني اولدردك

هنوز دخي بواي واي بزه ده مكلري دعالري كسلمدن بز انلري قلجله بجدردك

نتكه شول اورغله تخل بجلوب دوكلور بز دخي انلري جانسز كوده قلوب يره دكد

بس بزبوكوكلري ويرلري عبث وباطل يره يرتمدق يا خود بواكنك اراسنده نه

وارسه بلكه بولري يرتمقده بونجه حكمتلر اسرار واردر بلمزاني الا اولركم حق تعالى

اولره بلدردي كه عارفلر وصديقلردر ودخي حق تعالى بيرديكه اكربز دلسوزكه

كندومزه اهل طوتنيدق كندو قتمزدغي حورلردن طوتنيدق ير يوزنده سزك قتكز

دغيلردن طوتمنيا يدق اكربز بواشي اشلرا وليدق بويله قلردق ولكن بزم شانمزه

بولايق دكلدر كه اهل ولاد طوتا وز بز بوكلسندن پاك منزه اوز ودخي بويرديكه

بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَاِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمُ الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ

وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ

يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ يعني حق تعالى بيرديكه قوترك ايله اول سوزي

كه انلر دولرا ول يلانلدر باطلدر بلكه بزحق باطل اوزره مسلط قلور زايمانله كفر

محوادرز دخي انلرك اول باطل سزلريكيم بزه ولد اطلاق ايدلربز اني كندو كلاممز له

نفي ادرزكه حقدرا ول حق آني هلاك ادوب محوادركه هيچ اثري قلمز پس انلرك باطل

كلاملري اوزره وعيد قلوب بويرديكه هلاككلك سزه يا قريش كافرلري شونيدن اتروكه

سز الله تعالى يه وصف ايلدكوز برصفتله كه اول انك شاننه لايق دكل اول منزهدر

اهلدن ولاددن دخي جميع يرده وكوكده نه وارسه كل آنك مخلوقدر قولريدر وانك

ملكدر كمسنك اكا اشتراك يوقدر ودخي اول ملائكه كه انك قربنده در اكا عبادت قلمقدن

عار اتمزلر واولنمزلر دخي يورلوب عاجز اولمزلر كيجه كندزده آني تنزيه تقديس اده‌ب

آري لرلر ضعيفا ولوب ملول اولمزلر ودخي بيرديكه اَمِ اتَّخَذُوا آلِهَةً مِنَ الْاَرْضِ

هُمْ يُنْشِرُونَ لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ اِلَّا اللّٰهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللّٰهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا

يَصِفُونَ لَا يُسْئَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْئَلُونَ يعني بولر آلهه مي طوتندلر اول طاشدن

اغاجدن كه بولريردن در تاكه بولرا ولمشلري ديركورلر بلكه بولر معبودلغه لايق

دکلر معبود لغه لایق اولدرکه الویردکور مکا و یوقدن وار قلمغا و انواع نعمتلر یله
انعام ارشد دب و هر نه احتیاج وارسه قادر اوله و اکر بو یرده کوکده الله دن غیری
بر معبود دخی اولسه یرلر و کوکلر قمو فنا ده وار دی اچند کیلر قمو هلاک اولوردی
زیره بر ملکده ایکی حاکم اولسه اتفاق البته ممکن اولمز مخالفت اولور تحقیکه اورتاده
مخالفت اوله بری برینک دلکن منع ادجی اولور و بو منع ادشمک سببله ملک ضبط اولنمز
خرابه وار ردیس بو کوکلر و یرلر قایم اولب بو افلاک اولکی وضع اوزره دوراتدکی
که تغییر تبدیل اولمز دلالت قلور کم خالق و حاکم مدبر بردر انک شریکی یوقدر
نیه دلرسه قادر دیس اول الله در اولکم منزهدر اهل اولاددن و اول شرکلر
وصف اتدوکی صفتلردن که اول عرشک خالقیدر اول الله قوللری اوزده و ملک
اچنده نیجه دلرسه حکم اتدکندن و نه دلرسه اشلدوکندن سوٴال ولنجق
دکل زیره دوکلنک خالقی و مالکی اولدر اما بو خلق هر فعالندن صورلسرلر زیره
بولر قوللردر مولانک حکم التنده مسخردر و دخی بیوردیکه اَمِ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ
آلِهَةً قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ هَذَا ذِكْرُ مَنْ مَعِيَ وَذِكْرُ مَنْ قَبْلِي بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ
فَهُمْ مُعْرِضُونَ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا
فَاعْبُدُونِ یعنی حق تعالی توبیخ ادوبن اول کافرلر حقنده بویردیکه یعنی بولر الله
دن غیری برکمسهٴ دخی اله می طوتندیلر که اندن ارتوق معبود حق یوقدر اکر
درلرسا که بر اله دخی واردر ایت یا محمد انلره که قنی کتوردک حجتوکز و دلیلکوز کورلم
اشبو قران که اندرلدی بونک اچنده در خبری شول کمسلرک که بنمله بنوم دینوم
اوزرنه در و بوندن الرو کچنلروک خبرلری دخی اچنده درکه انلر کله دنیاده نه اشلدیلر
و آخرته نه اشلنسر و دخی بکا قران اندی و بوندن الرو کلره توریت انجیل و زبور
و صحایف اندی کلک و لقران و الروکی کتابلره نظر ایدک کورک هیچ برنده وارمدر
بو لرمسنکه الله تعالی ولد طوتدی انلر دخی بلورلرکه حق تعالی اندن بریدر بلکه بو
عناد قلدقلری اندن درکه بولرک اکثری حق بلمزلکه اوردب انکار ادرلرکه بولر حقدن
اعراض ادجیلردر و دخی بلکه یا محمد بز سندن الرو هیچ بر رسول کندرمدک الا اندن
بکا دخی وحی ایلدک بنوکله که ایت اولقومکا بلدر بوندن ارتوق معبود یوقدر

الابنی

الابنی برلسونلر و بکا عبادت قلسونلر و دخی بیوردیکه وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ
وَلَدًا سُبْحَانَهُ بَلْ عِبَادٌ مُكْرَمُونَ لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ
يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَى وَهُمْ مِنْ خَشْيَتِهِ
مُشْفِقُونَ وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَهٌ مِنْ دُونِهِ فَذَلِكَ نَجْزِيهِ جَهَنَّمَ كَذَلِكَ نَجْزِي
الظَّالِمِينَ بو آیت اول بنی خزاعه حقنده نازل اولدیکه ردلر فرشتلر تنکرینک
قزلریدر حق تعالی انلرک قوللرن رد ادوبن و کندو ذاتنی تنزیه ادوبن بویردیکه
بو کافرلر درلرکه الله تعالی فرشتلری ولد طوتندی حق تعالی یوحیده منزهدر
اندن که کمسهٴ کندویه ولد طوتنه بلکه اول فرشتلر الله تعالینک کرام اولنمش
قوللریدرکه سوزده اندن تقدم ایتمزلر اول موطلری نه بویررسه آنی سیلرلر و نه
دلرسه آنی اشلرلر انک هیچ بر قولده و فعلده اصلا مخالفت قلمزلر حق تعالی
اولرک اشلدوکلرن و اشلیجکلرن دخی بلور و انلر بردلمزدن الرونه اولدوغنی
دخی بلور و یردلدقدن صکره دخی نه اولسر آنی دخی بلور اول فرشتلر و اول رسوللر
شفاعت قلمزلر الا شول کمسلره کم کلمهٴ توحید ایدب الله کندولردن راضی
قلدلر و بو فرشتلر کل انک جلالندن قورقوا چنده در آنک عقابندن امین
اولمزلر و هر کمسکم ایتسه بن معبودن الله دن غیری اول ولدر کم بز اکا جهنمله
جزا قلور زیلوکز اکا دکل بلکه هر ظالمه انجلین جزا قلورز که اول کندوی معبود
قلوب خلق کندو طاعتنه دعوت قلدی و دخی اولر یکم بزی قویب ایروغنی معبود
طوتنوب اکا عبادت قلدی بوندن صکره کرو حق تعالی بو کافرلری مصنوعاتنه
نظر قلمغا بویردیکه انوکله وحدانیتنه استدلال ادب تصدیق ده لر انکار قویانلر
ننکه بویردی اَوَلَمْ يَرَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا
وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ
بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَحْفُوظًا
وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ یعنی حق تعالی بویردیکه بلمزلرمی اول کافرلرکه بو کوکلر
و یرلر اکسی بر برنه بتشوکدی بز آنی هوا ایله بر برندن آیردق کوب ایدر حق تعالی
یرلری کوکلری بر بری اوزدنه اولشوق یرتدی اندن صکره سیله بویردیکه انلرک

اراسنه كروب بر بوندن ايردي ودخي حق تعالى بيوردي كه بز يرتدق كل نسنه‌يي
صودن اكا حيات ويردك زيره كل نسنك حياتي صو ايله در كه كوكدن انزاكر نباتدر
اكر اشجاردر وبعضنك دخي خلقتي صو ايله در بولرك اكا ايمانلري يوقميدر ودخي بو
ير يوزنده يوجه محكم طاغلر يرتدق يرلري انوكله محلدق تاكه حركت ايدب بولرك
معيشتنه ضرر ارشميا ودخي اول ير يوزنده وطاغلر اراسنده الو يوللر ايلدك تاكه
اولر هر مقصودلرنه ايرمكا انوكله رشد بولالر ودخي بز بو كوكلري سقف يرتدق كه
صقلمشدر اندن كه اشغا دوشه وشياطيندن دخي صقلودر كه شهابله اتلرلر اكا
چقمغه يول بولمزحال بودر كم بو كافرلر اول كوكده يردلنز آيتلردنكه يلدزلر درر وكو نله
آيدر ودخي بولردن غيري نسنلركه وار اعراض ايتمشلردر هيچ بر فكر اتمزلركه اندن
عبرت الالر انوكله استدلال ايدب حق تعالينك وارلغنه وقدرتنه وبرلكنه اكليالر
ودخي بيوردي كه وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ
يَسْبَحُونَ وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِنْ قَبْلِكَ الْخُلْدَ أَفَإِنْ مِتَّ فَهُمُ الْخَالِدُونَ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ
الْمَوْتِ وَنَبْلُوكُمْ بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ودخي بيوردي كه اول الله در
كم كيجايي كوندوزي يرتدي وآي ايله كونشي يرتدي كه هر بري كند وفلكنده سرعتله
سير ادب شول يوزجي صوده يوزركبي بولر كالديلرد حق تعالينك وحدانيتنه
ودخي يا محمد بو كافرلر درلركه بزه واجب بوا اولدي كه شمدن كيرو بز محمدك
الومنه كوز طوتب منتظر اولوز تاكه اول اوله بز اندن قرتلوز يا محمد هيچ بز
سندن الرو بر آدم دنياده بقا ويرمدك كه اول الومدن خلاص بوله بولر ايلمي
زعم ادرلركه سن اولسن اولر باقي اوله اول الومي طتميا بز هيچ بر نفس يرتمدق
كه اول الومدن قرتله البته كل آني طتسا كرك بز بولرك كلسني ابتلا قلورز
بلا ومحنتله وبو التق نعمتله صاغلغله وصيرولغله بايلغله ودرويشلكله
وسودكوكز نسنلرله ودخي سومدكوكز نسنلرله ابتلا يوندن تا كوروز اولر
سودكوكز نسنلرده شكر ننه اولورو اول خوش كلميناردده صبر كوزنته اولور
كه عاقبت دوب كلجك يروكز بزدن يكادر اكر شاكر رضا برا ولا لاسزا جرن
بلورسز واكركا فراولب صبر ترك ايده سز جزاسن بولرسز دخي بيوردي كه وَاِذَا

رَاكَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا أَهَذَا الَّذِي يَذْكُرُ آلِهَتَكُمْ وَهُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمَنِ
هُمْ كَافِرُونَ خُلِقَ الْإِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ سَأُرِيكُمْ آيَاتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ وَيَقُولُونَ
مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ بو آيت ابو جهل لعين حقنده نازل اولدي كه
رسول قتندن كچوب اكا استهزا قلوب كولدي ودي كه اشبو سزك آلهلروكزي
دله كتورب عيبا دن اشبو مدر حق تعالى بو آيتاندرب بويردي كه يا محمد
قچان اول كافرلر سني كورسلر طوتمزسني الا تسخيرله كولمكله وديرلر كه
اشبومدر اول كم سزك آلهلروكزي عيبله ذكر ايدن وانلره طعن ادن حال بودر
بو كافرلر الله تعالى‌يي تعظيم قلمقدن وآني ذكر ايلمكدن اعراض ايدلر وبو آدم
اوغلنلري عجلدن يرادلمشدر يعني اول آدم اول وقتكه يرادلدي جان بوزندن
كروب دماغنه واردي كوزن اچدي اوچماغك يمشلرنه نظر قلدي چون جان
قرنته اندي في الحال طعام ارزو ايلدي هنوز جان اياقلرنه ارشمدن تعجيل
قلدي كه طوره اول يمشلردن يكا يوريا مجاهد ايدر چون جان كروب باشنه
دي اولديد ديكه يا رب بنم يردلماغمي تعجيل قل كه كون طولمدن اوكدين تمام
اوله بعضلر درلركم من عجل ديدكي با لجقدن دمك اولور ودخي كافرلردن
بعضلر درلر ديكه يا محمد اكر كرچكسك ديكل بزوم اوزرمزه طاش يغدر رسول
حق تعالى بويردي كه تيز اوله كه سزه اول وعده قلدغم عذابلري كسترم وقت
اولمدن اوكدين اويا اول عذاب طلب ايتمك اول عذاب بدركوننده حق تعالى
انلره ايردي كه مجلس قلچ لشنده هلاك ايليوب باشلري اشاغه قيو بر قدلر
ودخي بعض كافرلر استعجال ادب قيامت طلب ادرلرديدرلردي كه اول وعده
اولنان قيامت كوني نه وقت اولسردر خبر ويا كر بو قولكرده كرچكسكز حق تعالى
خبر ويرب بويردي كه لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ لَا يَكُفُّونَ عَنْ وُجُوهِهِمُ النَّارَ
وَلَا عَنْ ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ بَلْ تَأْتِيهِمْ بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا
وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ يعني حق تعالى بيوردي كه اكر بلالردي بو كافرلر شول وقت كه
كوزلرندن يوزلرندن اود يالكي واردقلرندن زبانيلر چومقلر في منع ايتمكا طاقتلري
يتميا اول عذابلري اولردن بر كمسه نصرت ادب قورترمغا چاره سي اولميا اولر

هرکز اولکفرلري اوزره قايم اولميلردي وتعجيل ادب عذاب دلميلردي وقيامت
نه وقت در ديوب صورميلردي بلکه اول ايوب صوردقلري قيامت کوني اولسه
اکسزن خبرلري يوغکن کلسه اولري حيرته برغوب متحير قلسه شبله که آني کندولردن
رد اتمکا طاقتلري يتميا وانلره ايروق امان دخي ويرلميا که قصورلرنه تدارك ايده لر
وايمانه کلسي اولورلرسه ايمانلري دخي معتبر اولميه بوندن صکره حق تعالي استمالت
قلب اول رسولنه بويرديکه ولقد استهزئ برسل من قبلك فحاق بالذين سخروا منهم
ما كانوا به يستهزءون قل من يكلؤكم بالليل والنهار من الرحمن بل هم عن ذكر ربهم
معرضون ام لهم آلهة تمنعهم من دوننا لا يستطيعون نصر انفسهم ولا هم منا
يصحبون يعني يا محمد سن بو کافرلرك استهزاسنه ملول اولمغل که سندن اولکي
رسوللرمزي دخي استهزا قلدلر ارشدي اول استهزا قلنلرك کيروا ول استهزالرنك
جزاسي ايتا ولره کم سزي کيجه کندز صقلين کمدريا اول رحمانك عذابندن سزي
کم منع ادسر وکم قورترسر بلکه بولر اول قرآندن وانك مواعظندن اعراض ايتمشلردر
انوکله متعظ اولمزلر که قرتلدلر يوقسا بولرك بزدن غيري دخي الهلري ميوار در که
بولري بزوم عذابمزدن منع ايليه اول معبود طوتندقلري شول کمسلردر که کندو
نفسلريني منع ادب قورترمغا طاقتلري يتمزاوتا اول کندولره عبادت قلنلره قچان
نصرت ادب قورترهلر بولر هيچ بر وجهيله بزم عذابمزدن قورتلمزو بزدن اولره
هيچ خير اولمز استسردکل ودخي بويرديکه بل متعنا هؤلاء وآباءهم حتى طال
عليهم افلا يرون انا ناتي الارض ننقصها من اطرافها افهم الغالبون قل انما انذركم
بالوحي ولا يسمع الصم الدعاء اذا ما ينذرون يعني حق تعالي بويرديکه بلکه بز انلره
نعمتلر ويردك که انکله تمتع قلدلر وعمردن دخي مهلت ويردك کندولرنه دخي
اتالرنه تا که مدت عمرانلرك اوزدنه طويل اولدي انوکله مغرور اولب ضال اولدلر
کورمزلرمي بولر که بز بو يريوزنك اطرافني بتا نقص ادرز کافرلر مشرکلر اطرافن
نقص ادب مؤمنلر اطرافن زياده قلورز پس بولرمي غالب اولسه لر بزوم اوزرمزه
يوقسه بزمي غالب اولسه وز کرکدر که بز رسولمزي ظهوره کتوروب انوکله آز آز
بو مشرکلر ديارني فتح ادب اسلامه کتوراوز ايت يا محمد اول کافرلره بدرستي بن سزي

انذار ادر

انذار ادب قورقودرن شول وحيله که بکا انزال اولنور که اول قرآندر اما اولر
که صاغرلردر اول دعوتي اشتمزلر که حقدر چنکه انذار اولنلر اندن اعراض
ادرلر اشدب فکر ادب اعتبار قلمز ودخي بويرديکه ولئن مستهم نفحة
من عذاب ربك ليقولن يا ويلنا انا كنا ظالمين ونضع الموازين القسط ليوم
القيامة فلا تظلم نفس شيئا وان كان مثقال حبة من خردل اتينا بها وكفى
بنا حاسبين يعني حق تعالي ايد ذکر انلره يا محمد سنك ربك عذابندن
بر نصيب ارشيدي تحقيق انلر ديالر ديکه واي بزوم هلاکلکومزه بدرستي
بز ظالملردن اولدق که الله شرك کتوردك کندو نفسلرنه ويلله دعا قالردي
ندامتا ليله باشلرن د وکاردي اول شرکله اقرار قلدقدن صکره ودخي بز قور
قيامت کوننده اول عدل ترازوسن تا که هيچ بر نسنه انده بر ذره مقدار حيف
ظلم اولميا ثوابلرندن نقص اولب کناهلرندن زياده اولميه اکر بر خردل دانسي
وزن قدر دخي نسنه اولورسه بز آني ترازوده حاضر کتورسرز تا انکله مجازات
قلوز بزکا فيوز قوللرمزي حساب ادب عملرني عدّ ايتمکا وبوندن صکره
بيورديکه ولقد آتينا موسى وهارون الفرقان وضياء وذكرا للمتقين الذين
يخشون ربهم بالغيب وهم من الساعة مشفقون وهذا ذكر مبارك انزلناه
افانتم له منكرون يعني حق تعالي بويرديکه تحقيق بز موسا يله هرونه توريت
ويردك حقله باطلي فرق ادجي در ودخي ضيا در که طريق نجات روشن قلور
ودخي اول توريت وعظ تذکره در شول متقيلر اچون که کورمدن تنکرلرندن
قورقرلر ودخي اول قيامت کوني واقع اولمقدن وانك اهوالندن وعقبه لرندن
قورقرلر که سلامت قورتلوزمي يوقسه عذابه واقع اولاوزمي پس اشبو قرآن دخي
ذکردر وموعظه در شولره کم بنوکله متعظ اولالر ودخي مبارکدر انلره کم بوني مبارك
کوروب بونکله خير طلب ايليا يا مکه اهل سز بونك کبي کتابه انکار ومي درسز که کاملتا
قلهق دليل سعادتدر واندن اعراض اتمك دليل شقاوتدر ودخي بيورديکه ولقد آتينا
ابراهيم رشده من قبل وكنا به عالمين اذ قال لابيه وقومه ما هذه التماثيل التي
انتم لها عاكفون قالوا وجدنا آباءنا لها عابدين قال لقد كنتم انتم وآباؤكم

فی ضلال مبین قالوا اجئتنا بالحق ام انت من اللاعبین قال بل ربکم رب السموات والارض
الذی فطرهن وانا علی ذلکم من الشاهدین یعنی حق تعالی بویر دیکه بز ابرهیمه دخی
صلاح وطریق هدایت میسر قلمش ویردك اول وقتکه مغاره دن چقوب یلدزلره وآیه و کونشه
نظر قلوب سیلدیکنی بیانی انعام سوره سنده تحقیق اولندی پس بو طریق هدایت اکا
ویرلدیکه موسی ایله هرونه ویرلدن الرویدی وهم کندو بلوغتندن اوکدندی هنوز
حالت صبا وتده ایدی وبز بلوردك که اول صلاحه هدایته ابرهیم اهلدی ونبوته
لایقدی چون ابرهیم اتاسنه وقومنه دیدیکه بو صور اصنام ندرکه انلرك عبادتنه
قایم اولوب طورمشسز انلر اکا جواب ویروب دیدلرکه بز اتالرمزی دخی انلرك عبادتنه شیله بولدق
که بولره عبادت قلورلردی بز دخی انلره اقتدا ایدوب بولره عبادت ایدرز ابرهیم
دیدیکه اولره تحقیق سز دخی واول اتالرکوز دخی ظاهر خطا وضلالتده ایمشسز که
بولره عبث یره عبادت قلورمشسز اول قوم کرو دیدلرکه یا ابرهیم اشبو سوزکه سن بزه
سویلرسن جد له حقیقتا می سویلرسن یعنی اوین اویناو بزمی سویلرسن ابرهیم دیدیکه هزل
لعب ایله سویلمزن بلکه جد له سویلرن که سزك ربکز اول کوکلرك یرلرك ربدر که انلری
یراتدی بن دخی اشبو نسنلر اوزره طانقم که اله حق اولدر که عبادت اکا لایقدر اندن
غیری کمسنه عبادته مستحق دکلدر و دخی بیوردیکه وتالله لاکیدن اصنامکم
بعد ان تولوا مدبرین فجعلهم جذاذا الا کبیرا لهم لعلهم الیه یرجعون قالوا من فعل
هذا بالهتنا یا ابرهیم انه لمن الظالمین قالوا سمعنا فتی یذکرهم یقال له ابرهیم
قالوا فأتوا به علی اعین الناس لعلهم یشهدون سندی ایدر اول قومك یلده برجمع اولجق
کونلری واردیکه انی عید طوتمشلردی عادتلری بویدیکم چقوب اول عیدلرندن
دونسلر کلوب اول صنملری قتنه کیروب انلره سجده ایدرلردی اندن منزللرینه کدرلردی
چون اول بیراملری کونی اولدی ابرهیمك اتاسی آزر دیدیکه یا ابرهیم برکلوب بزم ایله
بو عید مزه بله چقسك بزوم دینمز دخی سکا خوش کلیدی ابرهیم اتاسی سوزندن صنمایوب
بر زیر بله واردی دخی کندو یی صیرویه اورب یول اوزرنه دوشدی یاتدی دیدیکه
بن خستیم ایاغومه سقم ارشدی یوریمزم چون اول قوم انی قودلر کچدلر صکلرنده
خلقك شول ضعیفلری که کدرلردی ابرهیم انلره ندا قلوب دیدیکه الله تعالینك

عظمتی

عظمتی حقی اول اصنامکوزه کوره سز بن دخی نه مکر ادم اندن صکره که سز اول
عیدکوزدن یکا دونب کدسز انلردن بعضیسی انك اول سوزن اشتدلرکیدلر ابرهیم
اندن قلقوب اول صنملر اونه واردی که اولر برالوا واچنده یدی اول اونك قپوسنه
قرشو اول الوپتلری طوردی انك چوره لرنده کچی پتلر دزلوب طورردی بر بندن
کچی تا اکی طرفدن قپویه کلنجه کوردی ابرهیم که اول قوم درلو درلو طعاملری
مهیا دوزب اول پتلرك الینده قومشلر شیله طورر یعنی اول طعام اول صنملری
نظرنده برکتلنه بولرکیرو دنوب کلجك یالرچون ابرهیم بولره انلرك الینده کی
طعامه نظر قلدی استهزا ایله الوب انلره دیدیکه نیچون یمزسز چون اولردن جواب
کلمدی دیدیکه نه اولدی سزه که سویلمزسز بشلدی بولری بالتیله پاره پاره قلدی
اوتدی همان اول الو پتی قودی انجق بالتی کتوروب اول پوتك بوینینه قویب طابنی
النه بغلیوقودی دوکلی اول پتلر یتمش اکی پوت ایدی کیمی التوندن کیمی کمشدن کیمی
دمودن کیمی قلیدن کیمی توجدن کیمی بنجدن کیمی اغجدن کیمی طاشدن اما اول الو
پتلری التوندن مرصع جواهرلر ایله اکی کوزی یرنه اکی یاقوت قومشلردی که چراق
کبی شعله ویرردی ابرهیم بو اشی انلره اندن اتروقلدی تا اوله که اول الهلرنك
عاجزلغین وضعیفلغین کوروب کندولری اولواقعدن قورترمغه چاره لری
اولمدی یروغی قنده قورترسرلر دیوب اول ابرهیمك دعوتنه اویلر وانك دینینه
کره لر وصورلر کورلرکه بواشی بو پتلره کیم قلدی چون اول قوم عیدلرندن
دونب پت خانلرنه کلدلر کوردلرکه جمیع صنملری پاره پاره اولمش دیدلرکه بزوم
بو الهلرمزه بواشی کیم اشلدیکه بونی اشلین مجرملردن وظالملردندر اول ابرهیمك
کلامن اشدنلر دیدلرکه بز اشتدك بر یکت که اکا ابرهیم دیرلر اول بو الهلری کوزی
عیب ایدوب سوکردی شیله زعم ایدرز که بواش اول ایتمش اوله بو خبر اول نمرود جباره
ایشدیلدی دخی انك جمله اشرفلرنه ایرشدی نمرود دیدیکه وارك انی شیله خلقه قرشو
کتورك اشکاره کورسونلر اولاکه انك اشلدکن کورمش کشی اولوب طانقلق ویرلر
اکرچه نمرود کافردی اما طانوقسز ایش اشلمکی کره کوررلردی چون واردلر ابرهیم طوتوب
کتوردلر تاکه حق تعالی خبر ویردی قالوا ءانت فعلت هذا بالهتنا یا ابرهیم

قال بل فعله كبيرهم هذا فسئلوهم ان كانوا ينطقون فرجعوا الى انفسهم فقالوا
انكم انتم الظالمون ثم نكسوا على رؤسهم لقد علمت ما هؤلاء ينطقون يعني ابرهيم
كوترب صوردلركه يا ابرهيم اشبو الهلرمزه بو اشي سنمي اشلدك ابرهيم انلره اقامت
حجت قلماغيچون ددیکه بو اشي بولره اشلمدي الا بو الولري اشلدي غيرت اوزره
كه عبادتكزده بو كچيلري انوكله شريك قلدكوز صورك بولره اكر سيلرلرسه سزه خبر
ويرلركم بوني بولره كم اشلدي بو قوم آني اشدب تفكره واردلركوكللرينده فكر ادب
عقلله نظر قلدلركه بز كورمز بو ابرهيمك سوزني الا حق كورز بيد رستي سز حقيقت
ظالملرسز كه سيلمز كمسلره عبادت قلورسز و الهلركوز حاضر طوررکن انلره صورمز
طورب بو يكيده صورر سز حق تعالى اولا بو كلام حق اولرك دللرينه اجرا قلدي دونب
كبروا ولا انز نسقا وت ارشدي كبر واو كفرلرينه دوندلرددلركه يا ابرهيم بلورسنكه بولر
سيلمزلر بر بولردن حال انتا صورلوم چون بولر بويله ددلر ابرهيم دخي جواب ويرب
ددي نتا كه حق تعالى بيوردي قال افتعبدون من دون الله ما لا ينفعكم شيئا ولا يضركم
اف لكم ولما تعبدون من دون الله افلا تعقلون قالوا حرقوه وانصروا الهتكم
ان كنتم فاعلين يعني ابرهيم انلره حجت ادب دديكه پس طپرمسز سز الله تعالىء قيوب
بر نسنيه كه هركز عبادتكزدن ا تو سزه بر منفعتي ارشمز و اكا عبادت ترك ادرسكز
سزه بر زيان ارشدرمك النددن كلمز اي عمرواريلق ويرلك سزه كم الله تعالىء قيوب
بر باطل و اصيسي وزيان يوق نسنيا عبادت قلورسز عقلوكز يوقمي كم بوني فكر ادب
اكليا سز اولحقه طپاسز كه دوكلي منفعت سزه اندندر و بلا و محنت دخي كلورسه
اندندر مخالفتكز مقابلسندن چون ابرهيم بو حجتله بولره الزام قلدي بولر جوابدن
عاجز قلوب ددلركم سز بوني اوده يا قوك اول الهلركوزه انوكله نصرت ادك اكر اكا
نصرت قلجلر ايسكز چون نمرود لعين بو كلامي سيلدي اول قومنك اشرفلري دخي بونك
اوزره فكرلرني جمع اتدلركه ابرهيم اوده ياقلريس ابرهيم طوتب براوده حبس اتدلر كوتي
آدلو بركويده قيون آغلي كبي بر بنيا ديا يدلر انك اچنه محكم ايري اودونلر جمع ايلديلر
انواع اغجلردن تا اكا ايرشديكه اولردن بركمسه حسته اولسه نذر ادردیکه صاغ
اولورسم ابرهيم يقماغيچون اودن جمع اديويرم واكر الورسه وصيت قلوردیکه

مالمدن

ما لمدن ابرهيم يقمغا اودن آليويره سز ودخي عورتلردن كمسلر اولوردیکم ايلك اكروب
صتردي ايچسنه اودن الوردي ابرهيم چون تاكه ديننده انوكله ثوابا شي اوله
بو رسمه تمام بر آي اودن جمع اتدلر اندن انك دورت طرفندن اودا وردلر شيله كه اود
يالكليوب يانديقجي طوتشوب يالكلر هوايه اتلدي تا حدي اشلكنوك شول
وجهله اولديكه اوزرنه قوش اوغرسا اوداستسندن كچميوب اوده دوشردي بو
رسمه اول اود تمام يدي كون يانديکا ترشدي كمسه انك قتنه ورمغا مجال بولمزلردي
متحير قلدلر بلمدلركه ابرهيم اول اوده نيجه اتالر ابليس لعين بولره منجنيق تعليم
قلي ويردي ددلر اندن قصد اتدلركه ابرهيم كوترب بنيادا اوزرنه قودلر الن
اياغن بغليوب اول منجنيق كفه سنده قودلر آني كورب جميع كوكلر ويرلر اهل
يركوكله صيحه اورب زاريلق قلدلر جنله انسدن ارتوغ ددلركه اي بزوم ربمز
سنك اول خليلك اوده آتلور حال بودر كه يريوزنده اندن غيري بر دخي سكا عبادت
ادر يوقدر دستور ويربزه كه اكا نصرت قلالوم حق تعالى اولره جواب ويرب بيردیکه
اول بنم خليلمدر اندن غيري بنم خليلم يوق وبن انك معبوديم كه انك دخي بندن
غيري معبودي يوق اكر اول ابرهيم سزدن مدد دليوب دلك قلسي اولرسه دستور
وارد اكا ياردم ايلك اكر اول بندن غيريدن معاونت طلب قلمزسه بن آني بلوردم
انك وليسي و دوستي بنم آني بنمله قوك سزاردن چقك چون دلدلركه ابرهيم اول
اوده آتلر صو خزينلرنه موكل اولن فرشته كلدي ددیکه يا ابرهيم اكر دلرسك بردن
صوقيو ويربا ودي صويندريم سيللر خزينلرنه موكل اولن فرشته كلوب ددیکه
يا ابرهيم اكر دلرسك يله امرده ين اول ودي توزكبي هوايه صوورسول ابرهيم انلره
جواب ويرديكه بنم سزدن بكا حاجتوم يوق الله تعالى بكا كافيدر بن اشوم اكا
تفويض اتشم كه كوردكلو وكيل اولدر پس آني منجنيقله چون كوترب اوده اتدلر هواده
كدركن جبريل قرشو كلدي دديكه يا ابرهيم هيچ حاجتك وارمي ابرهيم دديكه حاجتم
وار اما سكا دكل جبريل دديكه امدي نيكرن دله ابرهيم دديكه اول بنم حالمي بلدكي
همان بكا دلكدر چون ابرهيم دكلندن توجهني قطع ادب الله توجه قلدي حق
تعالى دن عنايت كل ارشدي نتاكم خبر ويرب بويرديكه قلنا يا نار كوني بردا وسلاما

علی ابرهیم وارادوا به کیدا فجعلناهم الاخسرین یعنی حق تعالی بویردیکه بز اوده خطاب
ادب بویردق که یا اود صوق ول وغل وسلامت ول وغل ابرهیم اوزره ابن عباس ایدر اکر
حق تعالی صوق اول وسلامت اول دمسه ابرهیم انك صوغندن هلاك اولوردی
ودخی ابرهیم اوزره صوق اول دمسه ابدا ایم نسیله صوق اولب قلسردی کعب ایدر
اود ابرهیمك الی ایاغنی باغندن ایرق نسناسن یقمادی وسدی ایدن فرشته‌لر ابرهیمك
اکی بازوسندن طتوب یر اوزرنه اوتردلر فی الحال انده بر طتلوبیکار چقدی چوره یانده
قزل کوللر ونرجیسلر وانواع چچکلر آچلدیلردی کون ابرهیم اول اود اچنده قالدی
حق تعالی جبریل وربدی اوجماق حریرلرندن بر کوکلك وبر دخی قالیچه الوب ابرهیمه
کتوردی کوکلکی اکا کیوردب قالیچه النده دوشدی ابرهیمله اتروب کلیجی اودب اکلردی
جبریل عم دیدیکه یا ابرهیم سنك ربك ایدرکه سن بلمزمسن یا ابرهیم اود بزم دوستمزه
ضرر دکورمز ابرهیم دخی ایدر دیکه هیچ بنم عمرم کونلرنده شول کونلردن کرکلورك
کونلر کورمدم که بن انده اول اچنده ایدم پس اول نمرود لعین صرحندن نظر ایدوب ابرهیم
اوزره مطلع اولدی کوردیکم ابرهیم بر روضه اچنده اوترر وبر فرشته دخی یاننده اوترر
چوره یانی اود طوتشوب اودونلری یقار ندا قلوب دیدیکه یا ابرهیم نه الو معبودك
وارمش که قدرتی سنوکله اود اراسنده حایل قلمش سنی بو حاله کتورمش که کوردم یا
ابرهیم قدرتك یتر می که اول اوددن چقاسن ابرهیم دیدیکه بلی چقرم نمرود دیدیکه
هیچ قورقمسنکه اکر اول اود اچنده طورسی اولورسك سکا زیان دکوره ابرهیم دیدیکه
یوق قورقمزم نمرود دیدیکه طورامدی اول اوددن چق ابرهیم طوروب یوریدی اول
اوددن طشره کلدی نمرود اکا دیدیکه یا ابرهیم اول یانکده اوترن کمدر که کوردم
سنکله اوتوردی ابرهیم دیدیکه جبریلدرکه کلدی بکا مونس اولدی نمرود دیدیکه
یا ابرهیم اول قدرتیکه سنك الهکدن کوردم دلرم که انوکچون قربانلر ایلیم سکا
بو کرامت قلدیغیچون اندن ابرو که سن اندن غیریا عبادت قلمقدن امتناع قلدك
الا اکا عبادت ایلدك وآنی بلدك بد دستی بز انکچون دورت بیك صغر قربان
ادین ابرهیم دیدیکه مادامکه سن شول دینك وکفرك اچنده اولاسن الله تعالی سندن
آنی قبول اتمز تا آنی ترك ادب بنم دینمه کلمیانجه نمرود دیدیکه بنم اکا قدرتم یتمزکه

ملكی

ملکی ترك ایلیم اما کرك که اول دکمی بغزلیم انوکیچون پس نمرود اول نمرود قربانلرنی
بغزلدی اندن صکره ابرهیمه زحمت ویرمکدن امتناع قلدی پس حق تعالی
خبرویردیکه اول نمرود قومیله دلدلرکه ابرهیمه کید ادهلر بر ضرر وارشدره لر بز
انلرك سعیلرن باطل قلوب خسران اچنده قلدق که بونجه قلدقلری خرجلر عبث
اولب زیانه واردی ومدقلری حاصل اولمدی عاقبت بز انلره سوری سکاك
لشکرن حواله قلدق که انلرن یدیلر قانلرن اچدلر اندن برسی اول نمرودك دماغنه
کردی هلاك ایلدی وبوندن صکره حق تعالی خبرویردیکه ونجیناه ولوطا
الی الارض التی بارکنا فیها للعالمین یعنی حق تعالی خبرویردکه بز اول ابرهیم
ودخی لوطی قرتردق نمروددن دخی قومسندن واول عراق یرندن انلری اول
موضع مبارکه کتوردك که شامدر انك برکتی کثیردر بو للغله انهارلری ویمشلری
وارمقلری بول ولمغله ودخی مبارکدر انوکله که پیغامبرلرك اکثری اندن کلندرلدی
کعب ایدر مبارك دیوانکچون تسمیه قلدیکم هیچ بر طتلو صو یوقدر الا آنك اصلی
اول صخره نك التنده درکه قدسده در پس چون اول نمرود ابرهیمدن اول کرامت
کوردلر خیله کسنلر ایمانه کلدلر لوط دخی اول وقت ایمانه کلدیکه ابرهیمك قرداشی
اوغلیدر ودخی ساره که عمسی قزیدر اول دخی ایمانه کلدی ابرهیم چقدی اول عراقدن
هجرت قلدی دتندن بکا لوطله ساره دخی بلیدیکه دینی الوب فجر دیدیکه بر امین نزده
ربنك عبادتنه مشغول اوله تا که کلوب حرانه قوندی حق تعالی دلدکی قدر انده
طوردی اندن هجرت ادب مصره واردی مصردن شامه واردی فلسطین یرنده سبعده
قوندی که شامك برتهسیدر لوط کلوب مؤتفکده قوندیکه سبعدن بر کونلك یردر
حق تعالی ولوطی اول مؤتفکه قومنه رسول کندردی ودخی بیوردیکه
ووهبنا له اسحق ویعقوب نافلة وکلا جعلنا صالحین وجعلناهم ائمة یهدون
بامرنا واوحینا الیهم فعل الخیرات واقام الصلوة وایتاء الزکوة وکانوا لنا
عابدین یعنی حق تعالی بویردیکه بز اول ابرهیمه فضلمز له اسحق عطا قلدق واسحاقه
یعقوب عطا قلدق که ابرهیمك اوغلی اوغلیدر اوغل اوغلی دخی دیدیه همان اوغلدر اندن
اتروبیوردیکه ابرهیمه اسحاقله یعقوب عطا قلدق وبولرك کلسی بز صالحلردن

قلدق ودخی انلری بز مقتدا قلدق که خلقی بزم امرمزله بزدن یکا دعوت قلالر
هدایت یولنی انلره کستره لر ودخی بز انلره وحی قلدق که شرایعله عمل ودب افعال
خیرات اشلیالر ودخی نماز قلوب زکوة ویره لر وکلسی بزه بیلیجی اولوب بزه عبادت
قلالر ودخی سوردیکه ولوطا آتیناه حکما وعلما ونجیناه من القریة التی کانت تعمل
الخبائث انهم کانوا قوم سوء فاسقین وادخلناه فی رحمتنا انه من الصالحین
ودخی حق تعالی بویردیکه یا محمد ذکر ایله خبر ویر قومکا اول لوطکه بز اکا حکم نبوت
ویردك که خصومات اراسنده حقله فصل ایلیه ودخی اکا علم ویردك که انوکله
عمل ایلیه ودخی قورتردق بز آنی اول سدوم قومندن که خبیث وفاسد ایشلره مشغول
اولمشلردی ارکك ارکك ایله دبرلرندن جمع اولورلردی ودخی درلو فسادلر اشلرلردی
هیچ منکرات یوغدیکیم انلر اشلمیلردی انلر قتی یاوز فاسق قومدی انلرك شرندن لوطی قورتردق
آنی بزوم رحمتمز دریاسنه کوردك که بدرستی اول صالحلردندی ودخی سوردیکه ونوحا
اذ نادی من قبل فاستجبنا له ونجیناه واهله من الکرب العظیم ونصرناه من القوم الذین
کذبوا بایاتنا انهم کانوا قوم سوء فاغرقناهم اجمعین یعنی یا محمد ذکر ایله اول نوح
دخی که ابرهیمدن ولوطدن اوکدین ندا قلوب ددیکه یا رب بو قومدن دیار قومه
هلاك ایله که ضال اولب قتی فساده وارورلر بز انك دعاسن قبول ودب انی ودخی واهلینی
دخی اول الو غصدن قورتردق که اکا زجر ادب دوکرلودی ونه در لسه سوزنی
یالانلرلردی وبز اکا معاونت قلوب اول قومك شرندن خلاص قلدق که اولر بزوم
آیتلرمزی یالانلدلر تحقیق اولر دخی قتی شرلو قومدی بزه انلری طوفان حواله قلوب
جمیعسن غرق ادب هلاك ایلدك بو سنك قومك دخی بو حالدن متنبه اولب غافل
اولمسونلرکه بزه عاصی ولنلره عادتمز بو یله جاری اولمشدرکه هلاك اده وزور دخی
سوردیکه وداود وسلیمان اذ یحکمان فی الحرث اذ نفشت فیه غنم القوم وکنا
لحکمهم شاهدین ففهمناها سلیمن وکلا آتینا حکما وعلما وسخرنا مع داود
الجبال یسبحن والطیر وکنا فاعلین یعنی ایکی کشی کلوب داوده وزدنه کوردلر بری
اکن اکندی بری قیون اکندی اول قیون اکنك قیونی کیجه بوشنوب اول اکن
اکنك ترلسنه کرب حاصلنی جمله یدی که نسنه قومدی داود اول کسنی اراسنده

ایله

ایله حکم ایلدیکه قیون الدی اکن اسنه ویردی زیانیچون اکسی چقوب کیدرکن
سلیمانه اوغردلر سلیمان اولره صوردیکه حکم ارا کرزه نیجه اولندی اولر خبر
ویردلر سلیمان ددیکه اکر بولرك بن حاکم اولسیدم دخی ایرقتی حکم اوردم واردلر
آنی داوده خبر ویردلر داود سلیمانی قغرب ددیکه سن نه حکم اوردك ارامزدغی
اتالق واوغللق حقی کرك کم بکا خبر ویره سن سلیمان ددیکه یا اتا قیون اکن
اسنه ویرردم که آنك سدیله وقوزسیله ویوکیله منفعتلنه واول قیون اسنی
اول اکن اسنك یرنه اول قدر که ینه یی تخم صاچوب اکیدی تا اول اکن شول
یندوکی مقدار اولنجه اولکونده بیندی اول اکنی اول وقت اسنه اصمرلیوب
قیونی دخی اسنه اصمرلیادم داود آنی اشدب ددیکه حکم اولدرکه سن حکم ایلدك
اول حکم اوزره امر ایلدی سلیمان بو حکم قلدقده اون بر یاشنده یدی حق تعالی
بوندن ار تر بویردیکه داود له سلیمان چونکه حکم ایلدلر اول اکن حقنده که
بر قومك قیونی آنی کیجه اوتلیوب بسنه قومدی بز اول کسنك حکمنه دخی
مطلع دق امابز سلیمانه الهام ادب اول قضیه نیجه حکم ایتمك کرك اوکن
بلدردك که انوکله حکم ایلدی بز او داوده وسلیمانه دخی حکم وعلم ویردك
وداوده طاغلری دخی مسخر قلدق وقوشلری دخی نجنکه داود رتبنی تسبیح ایدی
طاغلر وقوشلر دخی انوکله بله تسبیح ادرلردی داودهم طاغلرك واغجلرك
تسبیحن اشیدب فهم ادردی بعضلر ددلرکه قچان داود تسبیحنده سستر قاولسه
حق تعالی طاغلرك قوشلرك تسبیحن اکا اشتدوردی تا که آنی اشدب کیرو اچندل
بر نشاط شوق حاصل اولب تسبیحنه مشغول وله بوکلتی اشلین بزوزکه اکا
عطا قلدق دخی بویردیکه وعلمناه صنعة لبوس لکم لتحصنکم من بأسکم فهل
انتم شاکرون ولسلیمان الریح عاصفة تجری بامره الی الارض التی بارکنا فیها
وکنا بکل شیء عالمین ومن الشیاطین من یغوصون له ویعملون عملا دون ذلك
وکنا لهم حافظین یعنی بز بلدردك اول داوده درع صنعتن که سزه لباس اوله
کیاسز تا انوکله کندوکزی دشمن سلاحندن صقلیاسز سز بنم بو نعمتومه شاکر دکلمسز
بو خطاب داوده اهلنه یتشله وبعضلر ددلرکه بو مکه اهلنه خطابدر یعنی سز

بنم رسولمه مطیع اولمقلق نعمتنه شکر ادجی دکلمسز بس بو دمردن حلقه زره ادوب
کوکلك دوزمك حرب ایچون اول داوددن واقع اولدی اندن الرو تحته زره ادرلردی
بو حلقه زره هم بینجك درهم آلت سلاح صقلیوجدر ودخی بز سلیمانه مسخر قلدق بر
یل که قتی اسیجدر آنك امریله جاری اولورلر اول بیردن یکا که بز آنی مبارك قلدق یعنی
شامدن یکا تچنکه سلیمان آکا حکم ادیدی تختنی هواده کتورب اصحابیله ندیره دلسه
کدردی اندن دونب کیرو شامده منزلنه کلوردی بو کلسنده بز عالموز هیچ بر نسنه
یو قدرکه بز وم علمومزدن طشره اوله وهب ایدر سلیمانك عادتی بو یدی یکم تخجان
مجلسنه چقوب اتوردسه قوشلر کلوب انك اوزرنه طورورلردی وجن انس قموحاضر
اولب الینده طوررلردی سلیمان عم دایم غزا ادجی دی آز واقع اولوردی که اوترب
غزایه وارمیدی هیچ بو یرك اطرافنده بر ملك اشتمیدی الا واروب آنی کندو یه مطیع
قلوردی مقاتل ایدر شیاطین سلیمانه بر خالطو قشلر دیا لتوندن بر فرسنخ اچنده
ابرشمدن اول بساطك اورتاسنده سلیمان اچون بر منبر قورلردیا لتوندن سلیمان
انك اوزرنه اوتوردی چوره یاننده التوندن کمشدن اوچ بیك کرسی قونلمشدی
التون کرسیده پیغامبرلر اتوررلردی وکمش کرسیده عالملر اتوررلردی بولرك چوره سنده
آدمیلر اتوررلردی وآدمیلر چوره سنده جنیلر و شیاطین اتوررلردی قوشلر اوزرنده
قنتلریله کولکه قلورلردی تا که انك اوزرنه کون دشمیه وصبا یلی التنه کیروب
اول بساطی کتورردی صباحدن اکندو یه دکن بر آیلق یول کدردیا کندودن صباح
اولنجه بر آیلق یول کدردی ودخی حق تعالی ایدر بز سلیمانه شیاطینلردن دخی مسخر
قلدق شول کمسلری که انو ایچون دکیزه طلوب اول دکیز قعرندن انکا جوهرلر
چقادرلر و اندن زیاده دخی انوکچون چوق مصالح بتوررلر و بز انلرك اوزرنه
حافظز صقلرز که تا انلر سلیمانك حکمندن چقمیلر و انك امرنی فساده ورمیلر
ودخی حق تعالی بویردیکه وَاَیُّوبَ اِذْ نَادٰى رَبَّهُ اَنّ۪ى مَسَّنِىَ الضُّرُّ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرَّاحِم۪ينَ
فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِه۪ مِنْ ضُرٍّ وَاٰتَيْنَاهُ اَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا
وَذِكْرٰى لِلْعَابِد۪ينَ یعنی یا محمد ذکر ایله اول ایوبکم ربنه دعا قلوب تضرع قلدی
دیدیکه یا رب بکا وجع ضرر اوشدی سن عبادتکدن قالدم ارحم الراحمین

سنسن

سنسن ضعیفلری سن اسیرکرسن بز انك دعاسن قبول ایلدك اول ضرر وجع اندن دفع
ایلدك بیوردق اکا که ایاغك یره قوچون ایاغن یره قفدی اندن بر بکار چقدی
روان اولدی بیوردق اکا که اندن غسل ایلیه چون اندن غسل ایلدی ظاهر
اعضاسنده کی دردلری و اغرلری هب کندی طوربا اندن قرق آدم یر یوروی
بیوردق اکا که ایاغك یره بر کز دخی قوچون قفدی بر بکار دخی چقدی که
صوی غایت صوق ایدی اکا که اول صودن ایچه چونکه اچدی اچنده دخی
نقدر علت درد وارسه هب آرندی کامل صحت حاصل اولدی حسن تمام کیرو
یرنه کلدی اول هلاك اولن اهل و اولادنی احیا ادب اکا کیرو ویردك و اموالن
دخی کیرو ویردك و بر او لقدر دخی ویردك و روایتدر که حق تعالی اکا بر
فرشته کندردی کلدی دیدیکه یا ایوب حق تعالی سکا سلام قلدی اول بلا حسنه
صبر قلدغیکچون بو یردیکه اول خرمنك یرنه چقاسن ایوب طوروب خرمنی یرنه
واردی حق تعالی آنك خرمننه التوندن چکورکه یاغدردی اول چکورکدن
بری اچوب خرمان یرندن طشره چقدی ایوب اردنجه واروب سوردی کیرو
خرمن یرنه کتوردی اول فرشته اکا دیدیکه یا ایوب بو خرمانکدغی سکا یتمزمی
که آنی دخی سوروب کتوررسن ایوب ددیکه بو بنم ربمك برکاتندندر بن انك برکاتنه
طیمزن و بعض اهل تفسیر دیدلرکه حق تعالی اول ایوبه شول هلاك اولن قدر
اهلندن ما لندن کیرو ویردی اما اول هلاك اولنز کیرو دیرلوب رد اولنمدی
عکرمه ایدر ایوبه دنلدی که یا ایوب اول سنك هلاك آخرتده سکا واصله اولسر
اکر دلرسنك که انلری دنیاده سکا کیرو تعجیل ادلوم دلرسنك آخرتده اولشاسن
اما دنیاده اولقدر سکا کیرو اهل مال ویرلوم ایوب بو قولی اختیار قلدی دیکه
اول اهل آخرتده اوله دنیاده اولقدر اهل مال ویرله حق تعالی بیوردغی که
بز اکا اهلن ویردك اول آخرتده غنه اشارتدر و اول قدر دخی ویردك ددوکی
دنیاده ورلنه اشارتدر پس حق تعالی بیوردیکه بو کل ورد کمز ایوبه بزم قتمزدن
نعمتدر ودخی وعظ نصیحت و عبرتدر اول عابدلره کم بصیرت اهلیدر ودخی بیوردیکه
وَاِسْمٰع۪يلَ وَاِدْر۪يسَ وَذَا الْكِفْلِ كُلٌّ مِنَ الصَّابِر۪ينَ وَاَدْخَلْنَاهُمْ ف۪ى رَحْمَتِنَا اِنَّهُمْ

مِنَ الصَّالِحِينَ يعني يا محمد ذكر ايله خبر وير اسمعيلكه ابرهيم اوغليدر و ادريس
و ذوالكفلكه بونلر كلّ الله تعالى امرنه صابرلردر اما بو ذوالكفلده اختلاف
قلمشلردر كمي ديدي عطا ايدر بني اسرائيل پيغامبرلرندن بر پيغامبره الله تعالى
وحي ادوب بويرديكه وعدك يقين اولديكه سني قبض ايدهسز بو مملكتي و خلافتكي
بني اسرائيلدن بر كمسيه عرض ايله هر كمسه كم سكا بيون دوته كيجلرده سست
اولمايوب نماز قلمغه و كندز اروج دوته بميه و خلق اچنده حكم ايليه قاقما
مملكتكي و خلافتكي اكا اصمرله پس اول پيغمبر حق تعالى امريله خلقي جمع
ادوب بو امري عرض ايلدي بر يكت اورتدن طوردو كلوب اول بويروغي يرنه
كتورمكا كفيل اولدي هم اول عهدي وفا قلوب يرنه كتوردي الله تعالى
آني قبول ادبا كا نبوت ويردي ذوالكفل ديو اكا تسميه اولندي پس حق تعالى
بويرديكه بز اول اسمعيل و ادريس و ذوالكفل كاسن رحمتمزه ادخال اتدك
دنياده نبوت انعام قلدق آخرتده جنت اچنده الو ثوابلر و يوجه مرتبلر عطا
قلدق انوكچون كه اولر كل صالحلردندي و بوندن صكره كيرو بويرديكه
وَذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَىٰ فِي الظُّلُمَاتِ
أَنْ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ
وَكَذَٰلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِينَ يعني يا محمد ذكر ايله خبر وير اول صاحب حوتكه يونسدر
متى اوغلي چونكه قاقيوب كتدي ايلمي ظن اتديكه بز اونم اكا قدرتمز يتميه كيرو
منع اتمكا ابن عباسدن روايتدركه يونس قوميله مدتله فلسطينده ساكن اولمشلردي
بر پادشاه انلرك اوزرنه غزا قلدي اولراون اكي سبطدي طقوز بجق سبطين
اسير اتدلر اكي بجق سبطي قالدي حق تعالى شعيا پيغامبره وحي ايلديكه طور سير
ايدبا اول ملك خرقيايه وار ايت اكاكه اول قتنده غي پيغامبرلردن بر قويسني
كندرسون بد رستي بن اول قومك كوكلارنه بر قدرم كه بني اسرائيل انوكله بله
كندره لر شعيا طوروب خرقيا ملك قتنه كلدي اول خبري اكا دكوردي انك
مملكتنده اول وقت بش پيغامبر واردي خرقيا ديديكه قنغنسن صواب كورسن
شعيا ديديكه يونسي كندركه اول قويدر امين در خرقيا يونسي قعزدي بويردي

اكاكه چقاوره يونس عم اكا ديدكه الله تعالى سكا بويرديمي كه بني چقره سن
ديديكه يوق بني آدمله سكا اكدمي ديدي يوق يونس ديديكه بونده بندن غيري
دخي قوتلو پيغامبرلر وار بس خرقيا و شعيا اكا الحاح اتديلر كه چقا يونس غضب
ايدجي اولوبن انلرك ارسندن چقدي دروم دكيزنه كلدي كميه بندي اما عروة
ابن الزبير و سعيد ابن جبير ايدرلر يونس قومني قوودي ربنه غضب ادوب
كتدي شول وقتن كه اكا بويردي سن چوكت بن بو قومكا عذاب كوندرورم
يونس چقدي كتدي حق تعالى اول قومه عذاب كندردي اول قوم عذاب
كوروب ايمانه كلدلر حق تعالى عذابي اولردن كيرو دفع ايلدي يونس اشتدي
كه اول قومه عذاب كلمدي بلمديكه سبب نته اولدي وعده ما خلاف
اولدي بن يلاندن اولدم انلرك اچنده ديو اوتندوغندن ورمغا كره كوروب
دوندي غضبله كتدي كلدي كميه كردي حق تعالى بويرديكه اول يونس
ايله ظن اتديكه بز اكا عقوبتله حكم ايلمزز پس الله تعالى دكيزده بالغه
يوتدردي قرق كون بر روايتده يدي كون و بر روايتده اوچ كون و بعضلر
ديدلركه اول بالق التبيك يلق يول كتدي ير التنه بعضلر ديدلركه يدي
قت ير التنه دكن اندي اول بالق قرنندن ربنه توبه قلدي كندو نفسنه
ملامت قلوب حق تعالى يه تنزيه ادب ديديكه معبود يوقدر الا سنسن قمو
عيبدن و نقصدن منزه پاكسن بد رستي بن سكا مخالفت قلوب ظالملردن
اولدم اول كيجه قرنكوسنده و دكيز قرنكوسنده و بالق قرني قرنكوسنده ندا قلوب
ايدردي لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ حق تعالى اول بالغه
وحي ايلديكه طوتغل اول يونسي مشغله انك اتني يرتمه و سكوكلارني
اوتمه اول بالق آني يوتدي الوب دكيز اچنده مسكننه اندي چون دكيزك
دبنه اندي يونس انده بر حركت و بر صوت اشتديكه كوكلنده ديديكه اشبو
نه اوله الله تعالى اكا وحي قلديكه اول دكيزده كي حيوانلرك تسبيحلريدر يونس
دخي آني اشدوب بالق قرننده حق تعالى يه تسبيح قلدي فرشتلر دخي انك تسبيحن
اشتديلر ديدلركه اي بزم ربمز بر بلسوز اواز اشدورز بر بلسوز مكاندن

حق تعالی دیکه اول بنم قولم یونس دکه بکا عاصی اولدی بن آنی بالق قرننده
حبس ایلدم فرشتلر ددلرکم الهی اول صالح قولکمدر که هر کیجه کندزده انك
سندن یکا صالح عملری چقردی حق تعالی دیکه بلی اولدر فرشتلر انکا شفاعت
قلوب دلدیلر حق تعالی قبول دب بالغه بویردی آنی قرنندن دکیز کنارنه
برقدی اندن ارتو بویردیکه بزانك دعاسن قبول دب اکا نجات ویرب
اول ظلماتدن قورتردق بزه ایمان کتورن مؤمنلری دخی انجلین قورترورز
نیجانکه بزدن دعا قلوب مدد دلسلر بوندن صکره کیرو بویردیکه وَزَكَرِيَّا
إِذْ نَادَى رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا
لَهُ يَحْيَى وَأَصْلَحْنَا لَهُ زَوْجَهُ إِنَّهُمْ كَانُوا يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا
رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ وَالَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهَا
مِنْ رُوحِنَا وَجَعَلْنَاهَا وَابْنَهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ ودخی ذکر ایله یا محمد اول
زکریایی که ربنه دعا قلوب ددیکه ای بنم ربم بنی شنبله یالکوز قوماغل که
صکومده بر ولد قلمیا بکا بر وارث روزی قلکه بندن بنوم میراثیمی یاسن
باقیسن دکل ملکلری سن میراث یرسن زیره دکل ملکلر فنایه واردلر ملك اشی
سنسن کیرو کلی سکا قلور بز انك دعاسینی قبول دب یحیایی اکا اغول بغشلدق
عورتی عقیم کن اصلاح دب اوغلن طغرتدق ویرمز خلقلرن دخی اصلاح
دب یوخلقه مبتدل قلدق پس بو انبیا که بو سوره ده ذکر اولندیلر بولرك
کلسی خیراته مسارعت قلجیلرددی وخیر اشلر اشلمکده تأخیر قلمزلردی بزه
عبادت قلوب دعالر قلورلردی رحمتمز طمع ادجی اولبن وعذابلرمزدن قورقجی
اولبن ودخی دایم بزدن قورقجی اولوب امرمزه تسلیم اولوب تواضع قلجلردی
ودخی اول عمران قزی مریم که فرجنی حرامدن صقلادی بز اکا جبریل کندردك وار
کوکلکی یقاسندن اوردی انك اول ورمغیله بز انك رحمنده عیسایی احداث
ادب وجوده کتوردك انك نفسنی بز روح کبی قلدق صیر اولره اورسه شاغ
اولرلردی الولره اورسا دریا لورلردی پس بز اول مریمی دخی اوغلنی جمیع عالمه
دلالت ونشان قلدق بزم کمال قدرتمزه که اتاسز انا قرنندن اوغلن وجوده

كوريكا

کتورمکا قادرز قدرتمز بتر عجزمز یوق ودخی بیوردیکه إِنَّ هَٰذِهِ أُمَّتُكُمْ
أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ وَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ كُلٌّ إِلَيْنَا رَاجِعُونَ
فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعْيِهِ وَإِنَّا لَهُ كَاتِبُونَ وَحَرَامٌ
عَلَىٰ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ یعنی بد رستی اشبو ملتکوز و دینکوز
دین واحددر که اسلامدر بودین اسلام باطل قلمشدر کل دینلری دین حق
انجق بودر سزلرك کلکزك ربی وخالقی بنم بنی برلك بکا عبادت ایلك بولر
دینلرنده اختلاف دب امرلرن پراکنده قلدیلر بولك بولك اولبن هر بری بر
باطل دین طوتدیلر بر برنه لعنت ادوب بر برندن بیزارلك کوتردلر بلمزلرمی که
بولرك کلی دونب کلجك یرلری بزدن یکادرنه که قلدلر فعللرنه موافق کرو
جزا ایدسرز پس هر کمسکم صالح عملر اشلسا بو حالده کم اول مؤمن اولسه
انك اتدوکی سعینه انکار اولنوب ضایع اولنمز بلکه قبول اولنوب ماجور وثنا
اولوراولور تبلر حاصل ایدرکه بز انك قلدوغی عملی یازب صقلیجی یوز هیچ
بری ضایع اولمز اگر ذرّه قدر دخی اولرسه ودخی حرامدر اول قریه اهلنه کم بز
انلری هلاك اتمکله حکم ایلدك که انلرك عملری قبول اولنه قبول اولنمز اندن
ارتوکه بولر اول شرکلرندن وکفرلرندن توبه قلوب رجوع اتمزلر ودخی بیوردی
که حَتَّىٰ إِذَا فُتِحَتْ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُمْ مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ
الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ أَبْصَارُ الَّذِينَ كَفَرُوا يَا وَيْلَنَا قَدْ كُنَّا فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَٰذَا
بَلْ كُنَّا ظَالِمِينَ یعنی بو کافرلر کفرلرندن دنمزلر اکادکن که اول سد ذو القرنین
فتح اولنه یاجوج ماجوج انلر کلوب چقوب هر یوجه یردن سرعتله انلر شول
قودرت قوینی کورب یلدکنلین روایتدر حذیفه دنکه بویردی بز اتورب بر برمزله
مذاکره ادوب سویلشور ایدك رسول علیه الصلوة والسلام اوزرمزه چقا
کلدی ددیکه نه سویلشورسز بز ددك که یا رسول الله قیامت کونن سویلشورز که
نه وقتن قوپر رسول اعم بیردیکه اول قیامت قوپمزتا اول اون علامت ظاهر
اولمینجه اول اون علامت ذکر ایلدی که بری توتن قوپمقدر بری دجالدر بری
دابة الارض چقمقدر بری کونش مغربدن طوغمقدر بری عیسی انمکدر وبری

یأجوج مأجوج چقمقدر و دخی اوچ یرده یرا شغنه چکمکدر برمشرقده و بر
مغربده بر دخی جزیرهٔ عربده وآخر بودرکم یمندن برا ودچقا اول خلقی کل محشر یرینه
سره پس اول وعدهٔ حق یقین اولمشدرکه قیامتدر قوپمقدر چونکه اول قیامت
قوپه کوره سن اول کافرلری شول حالده که کوزلری شاخص اوله یعنی اول کونك
هولندن و شدتندن شویله کوزلری چرپا چوق اوله یومغه قودقلر که ناکاه
بولر کورمدن بر طرفدن بولری عذاب طوته اول کون کودب دیلر که ای وای بزم
هلاککه کلکومزه کم بز اشبو کوندن غافل اولدق بلکه ظالملردن اولدق که عبادتمزی
غیری محلنه قلدق عبادت الله کرکمش بلمدك پس بولره دنله اول وقت شویله
کم حق تعالی بویردی انکم وما تعبدون من دون الله حصب جهنم انتم لها
واردون لو کان هؤلاء آلهة ما وردوها وکل فيها خالدون لهم فيها زفير
وهم فيها لا يسمعون ان الذين سبقت لهم منا الحسنى اولئك عنها مبعدون
لا يسمعون حسيسها وهم في ما اشتهت انفسهم خالدون یعنی اول کافرلره دنله
که تحقیق سز و دخی اول صنملرکوز که الله تعالی‌یی قیوب انلره طپدکوز کلکوز اول
جهنمك طوتوغی واودنی‌سز که اکا کیرسز و انده ابدی اولسرسز اگر اشبو صنمکز
حقیقت معبود مستا انلره طپنلو کرکدیکم اول اوده کرمیلردی حال بودر که اول طپنلر
دخی و طپدقلری دخی کل اول اوده مخلد اولسرلر بولرك اول اودا چنده نفسلرنه
فتی شدت واقع اولمق واردر که هیچ بر نسنه‌یی اول عذابا چنده اشتمیلر یعنی اول
کمسلر که چقسرلر عاقبت چقلر و انلر که انده باقی قلسرلر که چقمزلر هر برینی اوددن
برتابوته قویلر اول تابوت برتابوته دخی قویلر آندخی و تاکیر و برتابوته قویلر اوددن
میخلرله میخلیلر اول اودا چنده آتلر شویله که اولر هیچ بر کمسه کورمیلر و بر
نسنه اشتمیلر شویله زعم ایده لر هر بری که کندودن ارتوق دخی هیچ بر کمسه
عذابده دکلدر الا اولر کم بزوم علممزده انلره سعادت سبقت ادب کلمهٔ توحید له
کلدی و کوکلیله تصدیق قلدی جنت اچون کوزکلو یراق ایلدلر انلر اول اوددن
اراق اولمشلردر هرگز اول اودك حرکت آوازه‌سنی و او دیالکلکلری کورلدوسن
اشتمیلر شول وقت که جنت اچنده منزللرنه قونلر اولر دخی اول نفسلری ایدزو

ایدبا و مدغی نسنالرده مخلد اولورلر و دخی بیوردیکه ولا يحزنهم الفزع الاكبر
وتتلقاهم الملائكة هذا يومكم الذي كنتم توعدون يوم نطوي السماء
كطي السجل للكتب كما بدأنا اول خلق نعيده وعدا علينا انا كنا فاعلين
یعنی اول حسنی سبقت ایدبا اهل جنتا ولنلری اول الوفزع غصیه برقمیاکه
اول صور چالنمقدر زیره اول وقتده جمیع یرکوك اهل فزعه واقع اولسر و بر
الوفزع دخی اولدر الومی بغزلیلر دخی ندا اولنه یا اوجماق اهل جنتده مخلد
سز الوم یوق و یا طامو اهل طامووده مخلد سز الوم یوق اول وقت جهنمك
کبنکن برغلرا غزینی مهرلیلر که ایرق ابدا آچلمسی یوق و کمسه اندن قورتلوب
خلاص بولمق ممکن دکل پس اول وقت فرشتلر اوجماق اهلنه قرشو کلوب دیالر
که اشبو سزك اول کونکوز بونکچون وعده لنوب طوررسزه امدی فزع اکبر
اول کونده درکم کوکلری دوررز شول کاتبلر دفتر دوردکبی اول یازلمش
مکتوبا و زره پس بو خلق نتاکم اول وجوده کتوردك انلری دخمندن عریان
نسنه سز محشره دخی یارلکرو جمع ایدوز عریان نسنه سز هیچ نسنیه مالك
دکل بو نسنه بزوم اوزرمزه واجب اولمشدر که البته بز انلری اعاده ایدب
طپرقدن کیرو قپارورز اول اندکلری عمللرك انلره مکافاتن قلورز ذکر اوزد
اکرچوق و دخی بویردیکه ولقد كتبنا في الزبور من بعد الذكر ان الارض يرثها
عبادي الصالحون ان في هذا لبلاغا لقوم عابدين وما ارسلناك الا رحمة
للعالمين تحقیق بز سطرادب یازدق اول زبوراچنده لوح محفوظدن یزدغمز
صکره که اول اوجماق یرلرن میراث بیوب یوردلنجق دکل الا بنم صالح قوللرم
یوردلنسرلرکه امت محمددر ابن عباس ایدر مراد بو یرلردن اول کافرلریرلریدرکه
مسلمانلر فتح ادبالورلر یوردلنورلر بو بر حکمدر الله تعالیدن دلالت قلوردین
اسلام ظاهر اولوب اهل اسلام عزتلری زیاده اولمغه بدرستی اشبو قرآنده کشی جنته حا
ومقاصدنه اولشجق نسنه وارکه اکا کفایت ایده اگر قرآنه متابعت ادب انوکله
عمل ادرسه و دخی بو قرآنده جمیع نسنیه کفایت قلجق وار شول قومه که انلر مؤمنلردر
الله تعالیه عبادت قلورلر که امت محمددن نماز و اوروج اهلی اولورلر و دخی یلکل که

يا محمد بز سنی کندرمدك الا جميع عالم اهلنه رحمت کندردك ابن عباس ايدر
رحمت عامدر ايمان كتوردنلره دخی كتورمينلره اما ايمان كتوردنلره هم دنياده رحمتدر
هم آخرتده واول ايمان كتورمينلره دنياده رحمتدركه حق تعالی انلردن عذابی تأخير
ايدوب صورت دونمكی ويرلره کچمكی واصليله هلاك اولمغی بولردن كتوردی كه
بعضسی هلاك اولورسه بعضسی يرنده خلف اوله اندن كرو نسل اوريه قيامته
دکين حق تعالی قوللری اکسك اولميه ودخی بيوردیكه قُلْ إِنَّمَا يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَٰهُكُمْ
إِلَٰهٌ وَاحِدٌ فَهَلْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُلْ آذَنتُكُمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ وَإِنْ أَدْرِي أَقَرِيبٌ
أَم بَعِيدٌ مَّا تُوعَدُونَ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ وَإِنْ أَدْرِي لَعَلَّهُ
فِتْنَةٌ لَّكُمْ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ قَالَ رَبِّ احْكُم بِالْحَقِّ وَرَبُّنَا الرَّحْمَٰنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ
يعنی حق تعالی بويردیكه ايت يا محمد بن دستی بكا ايله وحی اولندیكه تحقيق سزك
ربكز ومعبودكز اله واحددر آنك شريكی يوقدر سز اكا منقاد اولب حكمنه تسليم اولمز
بلكه واجبدر سزه اكا مطيع اولب آنی برليا سز وهر وقت عبادت تكرینك اكا قلاسز اكر اولر
بو سزه مطيع اولميوب اعراض ادرلرسه سن ايتكم بن سزه بلدردم سزكه بز وسز
ارامزده حرب اولسر شويله كه ارامزده هيچ صلح اولميا شونك كبی بلدرمك كه آنی
بلمكده سز دخی بز دخی برابرز بويله دكلكه اول سزكله حرب اتمكی بلوكز بن بلم سز بلميا
دخی اكسوين اوزركوزه وارور بلكه بز دخی سز دخی اول حرب بلمكده برابرز تا كه ايكی
طرفدن اول حرب اچون يراق اولنه بن بلمزم كه اول وعده اولنن قيامت كونی
يقينمدر يوقسه ايراق ودخی بن بلمزم اوله كه اول سزدن عذاب تأخير اولندوغی
سزه ابتلا اوله تا كه بو فعلوكز ظهوره كله حال بودر اول سزدن نه كلجكن بلور
شمديكی حالكوزه مغرور اولمك كه بو برقاچ كون تمتع ايدرسز تا مدت عمر
بشارشا اندن صكره كوره سزكه حال نته اوله چون بولر حكمه مطيع منقاد
اولمديلر رسول عم دديكه يا رب حكم ايله بولره بنم ارامده ارسال عذاب ايله كمرسنك
عذابك كلمكی بولره حقدر اندن اتروكه بولر سندن كلن حقی تكذيب ايتدلر وبكا
انا ايتدلر بزوم ربمز اسركيجیدر ودخی مستعاندركه عنايت اندن طلب اولنور بو
ظالملری قهر اتمكيچون شول كلامی اوزره كه الله تعالی يه وصف ايدرلر كذب وباطل الله

كه هركز

كه هركز انك شاننه لايق دكل سورة الحج مدنية وهی ثمان وسبعون اية

بسم الله الرحمن الرحيم

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ
كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَارَىٰ
وَمَا هُم بِسُكَارَىٰ وَلَٰكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ يعنی حق تعالی جميع قوللرینی اول
هول قيامتله حذر قلدروب بويردیكه ای آدم اوغلانلری قورقك حذر ايلك
اول ربكزك عقوبتلرندن اكا مطيع اولك تحقيق اول قيامت كوننك زلزلسی كی
الونسندر ديرو اول زلزله دن برلر جميع حركته كله يريوزنده يقلمدق بر عمارت
قلميه شهرلر ويران اوله طاغلر يرندن قوپوب پاره پاره اوله اول كونده كه سز اول
زلزلهٔ واول قيامت قوپدغن مشاهده قلاسز كوره سزكه اول اوغلان امزرن
عورتلر اوغلانجقلرن ترك ادوب برغلر انلرك قيسی قلميا وهر بوكلو عورت اول
هيبتدن يوكن برغا بو خلايقی كوره سز حق تعالی قورقسندن كل اسرك كبی عقللری
اولميه كندولری بلميلر بودكلكه خمر اچوب اسرمش اوللر وبو آيتلر دليل قلوركم
بو واقعه لر دنياده اولسر ديرو كيرو قوپدقدن صكره طاغلر اولمز اما اولركه ديرلر
بو هوللر قيامت كوننده اولسر اول وجه اوزره اول عورتلر اوغلانلرن برقمق
واوغلانلرن امزرنلر اوغلانلرن ترك اتمك اول كوننك تعظيميچون الوردمك اولور
كم اكر اول وقتده انك كبی عورتلر اولسيدی اول حال انلره واقع اوليدی پس اول
خلايق دخی اسرك كبی اولدغی اول قتی عذابلره واقع اولمق قورقسندن اولسر عمران
بن حصينی روايت قلوركم بو آيت بنی مصطلق غزاسنده نازل اولدیكيجه رسول الله
ندا قلوب قغردیكه جميع خلق چوره سنه جمع اولدلر بو آيتلری انلرك اوزرنه اوقدی
هيچ اول كيجكی اينی خلق چوق اغلشدقلرن كسسه كورمدی چون صباح اولدی آتلرينك
ايرلرن الملر چادرلرن قورمدلر هيچ چولمك اوريا آش بشورمك قپوسن ايديلر
كمی اغلمقده وكمی غصيه طالب تفكرده اتوروب قالمشدی رسول عم انلره دديكه يا اصحاب
هيچ بلورمسزكه اول كون نيجسی قتی كوندر ددلركه الله بلور وانك رسولی بلور رسول عم
ددیكه اول كوندر اول كم حق تعالی آدمه بويرسركه طور يا آدم بو اوغلانلركدن

طاموية كندرلحكن سيج كوندر آدم عم دياكه يا رب بولرك كلندن نقدر چقرين
حق تعالى بويره كه هر بيكندن طقوز يوز طقسان طقوزن طاموية كندر و برن
اوجماغه كندر بو امر اولنه الوكلوب ول مسلمانلر كل اغلشدلر ددلركه يا رسول الله بس
انده كم نجات بولر رسول عم ديكه بشارت اولسون سزه دبنكزا وزره طغوب طورك بدرستي
سز كله اكي مخلوق واركه انلر هيچ بر قوم اچنده اولميلر الا انلركلندن چوق اولرلركه اولر
يأجوج مأجوجدر بوندن صكره رسول عم ديكه بدرستي بن اومارم كه اهل جنتك
ثلثي سز اوله سز اصحاب آني اشدب تكبير اتدلر والله حمد وثنا قلدلر و رسول عم كير و بير ديكه
بن اومارن اهل جنتك نصف سز اوله سز كرو تكبير حمد اتدلر وكرو رسول عم ديكه بن
اومارن جنت اهلنك ثلثان سز اوله سز بدرستي جنت اهلي يوز يكرم صف اولسرلر سكساني
صفي انك بنم امتمدن اولسرلر د كلدر بنم امتم بو كافرلر اچنده الا اشول آق صغرك ارقسنده قره
بك كبي و دخي بويره ديكه بنم امتمدن يتمش بيك كشي حسابسز جنته كيررلر عمر رض ديكه
يا رسول الله انجق يتمش بيكمي كيرور رسول عم ديكه اول يتمش بيكوك هر بريله يتمش
بيك كشي دخي كيرور بويله ديجك عكاشه طوروكلوب ديكه يا رسول الله دعا قلكه
بن دخي اولردن اولم رسول عم ديكه سن انلردن سن انصاردن بر كشي دخي طوروب ديكه
بكا دخي دعا قل رسول عم ديكه عكاشه سندن اوكرتدي اول تمام اولدي و دخي
حق تعالى بويرديكه وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ كُتِبَ
عَلَيْهِ أَنَّهُ مَنْ تَوَلَّاهُ فَأَنَّهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ إِلَى عَذَابِ السَّعِيرِ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنْ كُنْتُمْ
فِي رَيْبٍ مِنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِنْ مُضْغَةٍ
مُخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِنُبَيِّنَ لَكُمْ وَنُقِرُّ فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ
طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ وَمِنْكُمْ مَنْ يُتَوَفَّى وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ إِلَى أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ
مِنْ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنْبَتَتْ
مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ بو آيت نضر بن حارث حقنده نازل اولديكه اول جدل اهليدي ايدردي
كه فرشتلر الله تعالى قزلريدر و قرآن كچن لرك دزمه حكايتدر قيامت يوقدر چريب
طبراق اولنلر كرو درلمز بونك كبي هرزه لر سيليوب مجادله قلوردي بس حق تعالى بويردي
كه بو آدم اوغلنلرندن كمسه واركم الله تعالى حقنده بلمدن جهلله منازعه قلوب

افترالر ادرلر متابعت قلوب هر شيطان مريده كم سركش اولوبن شرا وزره دايم مستمر
اولمشدر اايله حكم اولوب تقدير اولنمشدركه اول شيطان اوزره هر كمكه آني دوست
طوتب اكا متابعت قلسه بدرستي اول شيطان كرك كم آني ضال ايدب آذره دليل
اولب آني يليتا اول عذاب سعيره بس اول منكر بعثه حجت الزام ادب بويرديكه
اي آدم اوغلنلري اكر سز اول الولرديرلوب كيرو قوپماغنه شك وكمان ايدرسكوز
براكا نظر ايدك كم سزك اتاكوز آدمي بز طپراقدن يرتدق كه دكلي نسلك اصلي اولدر
اندن انك ذريتني طپرقدن صكره نطفدن يرتدق كه بر طمله صودر اتا صلبندن
سزوب چقوب انا رحمنه دوشر اندن اول نطفه بر پاره اويوشمش قانه دوندرك
اندن صكره اول قاني دخي بر پاره چينمش اته دوندرك بعضسي يرادلش مصور
وبعضسي هنوز دخي يرلمدق يعني اعضايرلوب بچه مصور اولنوب دخي جان
نفخ اولنمدق تا كه كمال قدرتمزي سزه اظهار ادب بيان قلەوز تا كه اول اقل يرمقدن
قدرتمزله استدلال ايده سز اول ولدكدن صكره كرو ير تمغه قدرتمز وارني و دخي
اول نطفه بز ارحام اچنده قرار طوتدورر ز دلدكمز قدرتا اجل مستمي تمام اولنجه اندن
انا كز قرنندن چقرب طفل حالنده دنيا يه كتوررز اندن سز كمال بلوغيته ايرشوب
قوت كسب ايده سز اما سزدن بعضكز اول مرتبه رجاله ايرمدن وفات ادرسز و بعضكز
يشايوب شول هرمه وضعفه ايرشور كه عقل متغير اولوب بلدوكن كيرو اوندر
نه دروكن بلمز اولور و دخي كوررسن شول يرلري كه قورمشدر يشا دورا اوت
يوقيكه بر آنك اوزرنه يغمور اندوررز ير حركته كلوب انواع اوتلري بتوررز
زياده اولب اوزره شويله كه كوزلر كورحك آني سونركو كالره سرور حاصل اولور
آنك هر صنفنك حسنندن و دخي بويرديكه ذَلِكَ بِأَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُحْيِي
الْمَوْتَى وَأَنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللّٰهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي
الْقُبُورِ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُنِيرٍ ثَانِيَ
عِطْفِهِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ لَهُ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَنُذِيقُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَذَابَ الْحَرِيقِ
ذَلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ يَدَاكَ وَأَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ يعني بو كل علامتلر و نشانلر اندن
اتروردركه تا بللو تحقيق الله تعالى حقدر و قول حقدر و انك قدرتي يتركه اولري

دری قلور و دخی اولدر و کل نسنیه قادردر عجزی یوق نه دلرسه اشلر مانع یوق
و دخی اول قیامت کلسردر که آنك کلمسنده شك و کمان یوق و اول کوندن الله تعالی سنلدن
یتالری کرو قوبارسر اما نضر بن حارث بلمدن جهله الله تعالی حقنده مجادله و منازعه
قلور بر بیان حجت یوق و بر کتاب یوق که انك ایله حقی باطلی بلدرب بیان قله کوشکلنوب
تکبرلك ادر تفرلد و غی نسنیه عناد قلوب اعراض ادرتا که حق تعالی یولندن خلقی
ضال ادوب آزدوره دین اسلامدن منع ایلیه حاصل ر انکا بو فعلك جزاسی خور
حقیر اولوب دنیاده نتکه بدر غزاسنده قلیج التنده هلاك ایلدوك انوکله دخی
قومز قیامت کوننده بز انکا طتدوروز اول کوینده و رجی عذابلری و دخی دنلور
انکا کم اشبو عذابلر کلی سکا شول نسنهدن اوترور که ایلیوکچه سندن الرو دیرب
دیرشورب کندر دك بدرستی الله تعالی قوللرنه ظلم ایدیجی دکلدر کناهسز کمسنیه عذاب
قله و دخی بیوردیکه وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ
أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ يَدْعُو مِنْ دُونِ
مَا لَا يَضُرُّهُ وَمَا لَا يَنْفَعُهُ ذَلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ يَدْعُو لَمَنْ ضَرُّهُ أَقْرَبُ مِنْ نَفْعِهِ
لَبِئْسَ الْمَوْلَى وَلَبِئْسَ الْعَشِيرُ بو آیت نزولنه سبب بو ایدیکه عربدن بر قوم هجرت ادب
برته لرندن مدینه یه کلدیلرچان اولردن برسی صحت بولسه و بوندلری کورکلو قولنلر
قولنلسا و عورتی اوغلان طغرسا دخی مالی چوغلسه ایدردیکه بو دین کورکلو
دیندر بو کا کرلدن چوق درلو خیرلره ارشدم دیوب کوکلی انك اوزدنه دولب مطمئن
اولوردی و اکر انکا خستلق واقع اولسه یا عورتی قیز طغورسه یوندی قولنی برقسه
و مالی دخی آز اولسه ایدردیکه بن اشبو دینه کرلدن هیچ بر خیره ارشمدم شردن
ارتوق بشیمان اولوب دیننده کرودونردی پس حق تعالی بو آیتی اندرب بیوردیکه
بو قومدن کمسلر وار که الله عبادتن ادرلر بر طرف و بر شك اوزره که ثباتی یوق
اکر انکا بر خیر ایرشرسا که بدنی صاغ اوله معیشتی بول اوله نفسی دلکی یرینه کله او
دین اوزره مطمئن اولوب کوکلی دولنور و اکر آنك بدننه بر بلا زحمت ایرشسا
معیشتی طار اولب مالی آزلسه کرو اول دیندن دونب اعراض ایدردی اول اوکلکی
کفرنه رجوع ایدردی دنیاده دخی زیانکار اولور که او مدیغی النه کرمز و آخرتده

دخی زیانکار اولور که دینی الدن کدب عذابده مخلد اولور و اول عبادت قلور
الله دن غیری بر کمسنیه که طپمیاسی اولورسه انکا ضرر ارشدرمکه لندن کلمز
و اکر عبادت قلوب طپنجی اولورسه منفعت ارشدرمکه لندن کلمز پس بونك
کبی نسنیه عبادت قلمق کیفتی ضلالتدر دو خیردن فتی بعید اولمقدر که طریق
رشدی قوری طریق ضلالته دو شدی عبادت قلور بر نسنیه که انك عبادتنك
ضرری انکا یقیندر قدر اضی سندن اصلا حودا صسی اولجق دکلدر نه یوز
معبوددر اولکه انکا طاپلور و نه یاوز مصاحبلردر که انلرکله قرشر بوندن صکره
حق تعالی مؤمنلردن خبر ویرب بیوردیکه إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ مَنْ كَانَ يَظُنُّ
أَنْ لَنْ يَنْصُرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ
هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدُهُ مَا يَغِيظُ یعنی بدرستی الله تعالی کورر شول کمسلریکه ایمان
کتوردیلر عمل صالح اشلدیلر اول جنتلره که انلرك کوشکلری و اغچلری التندن
ارمقلر اقرسن انکا انکار قلمغل که الله تعالی قادردر نه دلرسه اشلر هر کمسه
ایله ظن ادرسه که حق تعالی رسولنه نصرت و معاونت قلمز دنیاده آخرتده
و رسولنك وانك سقفندن بر ایب بغلیوب آوز تسون اوجنی بوینه برغوب
بوغلسون اولنجیه دکن اندن اول ایی بغازندن کسسون نظر ایلسون کورسون که
اولکیدجلسی انك قیمقلغینی دفع ایدب کدررمی روایت اولندیکه بو آیت اسدله
الطفان قوم حقنده نازل اولدیکه رسول انلری ایمانه دعوت قلدی انلر و کله بر
یهودلرا راسنده اندلشمق واردی رسول الله عداوت قلدلر دیر اول قوم ددلر کم بز
اسلامه کلمك ممکن دکلدر نره بز قورقارزکه اسلامه کلدکمزدن صکره اول محمد
نکرسی نصرت قلوب بردم ایتمیه آنك اشی الروکلمیه یهود له بزوم ارامزده اندمز دخی
صنمش اوله اول یهودلر بزه طعام ویرمیالر و کندولره قرشدرمیالر بزوم اشومز دشخار
اوله پس حق تعالی بو آیتی اندرب انلره جواب بیان قلدی بیوردی وَكَذَلِكَ
أَنْزَلْنَاهُ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَأَنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يُرِيدُ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا
وَالصَّابِئِينَ وَالنَّصَارَى وَالْمَجُوسَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

إنّ الله على كلّ شيءٍ شهيدٌ يعني حق تعالى بويرديكه بز شول اول اندردكمز آيتلر كبي
كرو آيتلر اندوردركه حق روشن قلوب واضح دجي آيتلردركه طريق حقي بيان قلور
تحقيق الله تعالى اول آيتلر يله كمه دلرسه هدايت ويرر آني كه دلمز ضلالتدن جندن
قور ودخي بيدرستي شولركه ايمان كتوردلر واولركم يهودي اولدلر ويلدزه طابجلر
وبوته طابجلر واوده طابجلر اولدلر ودخي اولركم مشركلر اولوب حق تعاليه شريك
اطلاق اتديلر اول صنملرنه معبود ديو طپديلر هر بري كندو دينلرنده ادعا قلدلركم
حق بزوم دينمزدر غيري باطلدر بيدرستي الله تعالى قيامت كوننده حكم ادب قطع
ايليه بو اهل اديان اراسنده وظهوره كتوره كم دين حق اسلامدر نتاكه دنياده
كلامنده خبر ويرب بيان قلدي بيدرستي الله تعالى هر نسنك اوزرنه حاضردر نطا
حق كمكدر وباطل كمو كدر بلور هر برنه خراسن قلور دخي بويوردديكه ألم تر أنّ الله
يسجد له من في السموات ومن في الأرض والشمس والقمر والنجوم والجبال والشجر
والدوابّ وكثيرٌ من الناس وكثيرٌ حقّ عليه العذاب ومن يهن الله فما له من
مكرمٍ إنّ الله يفعل ما يشاء يعني حق تعالى بويرديكه يا محمد سن بلمزمسن وكوكل
كوزيله كورمزمسن كه تحقيق الله تعاليه سجده قلور كوكلر ويرلر اهل ودخي
آي كون ويلدزلر وطاغلر واغجلر دخي يريوزنده ديرنن داتلر كلسيي الله سجده قلور
انكا تسبيح تقديس ايدلر وانكا مطيع مسخر اولمشلردر دلردلمز نتكم دخي بر آيتده
بويردي وإن من شيءٍ إلّا يسبّح بحمده ولكن لا تفقهون تسبيحهم يعني هيچ بر
نسنه يوقدر الا اول الله تسبيح حمد ادر ليكن سز آنلك تسبيحن فهم ايدمزسز
اكرچه بونده اختلاف قلمشلردر اما اهل سنت مذهبنه موافق كوركلو قول
بودر بو ذكر اولنلر كلسي الله تعاليه مطيع مسخردر ودخي خلقك چوقدخي مسبحدر
كه مؤمنلر ومسلمانلردر وبو خلقدن دخي چوقلر واركه انلرك اوزرنه عذاب
واجب اولمشدر اهانتله كه انلر كافرلردر پس شول كمسه كم الله تعالى اهانت
ادب ذلته برقمشدر هيچ بر كمسه يوقدر انكا كم آني كرامته ايرشدرب عزيز قلا
پس ارادت حق تعالينكدر كيمي دلرسه عزيز قلور كيمي دلرسه خور حقير قلور سعادت
شقاوت انك دلكنده در اندن غيرينك انده تصرفي يوقدر عاجزدر ودخي حق

تعالى

تعالى بويرديكه هذان خصمان اختصموا في ربّهم فالّذين كفروا قطّعت لهم ثياب
من نارٍ يصبّ من فوق رؤوسهم الحميم يصهر به ما في بطونهم والجلود ولهم
مقامع من حديدٍ كلّما أرادوا أن يخرجوا منها من غمٍّ أعيدوا فيها وذوقوا
عذاب الحريق يعني حق تعالى بويرديكه اهل كتاب له مؤمنلر مخاصمه قلدلر اهل
كتاب كه يهودلر ونصاريدر مؤمنلره ديدلركه بز الله قتنده قربت ومرتبه
بولمغه سزدن يكركوز زيره بز سزدن الرو كلدك وبزوم كتابمز سزك كتابكزدن
مقدمدر وبزوم رسوللرمز سزك رسوللكزدن اولكدر مؤمنلر دخي ديدلركه سزدن
بز حقلوزغز الله قتنده كرامت بولمغه كه بز محمده ايمان كتوردك كه بزوم رسولمزدر
وسزك رسوللكزه دخي ايمان كتوردك ودخي جميع الله تعالى اندردكي كتابلره
ايمان كتوردك سز دخي حقيقت بلورسزكه بزوم رسولمز حقدر وكتابمز حقدر
اما حسدكزدن انكار ادب كافر اولورسز پس مؤمنلرك مولى لري حقنده خصومتلر
بويدي كافرلرله الله تعالى بو اكي خصمك عاقبتلري نه اولسر بيان ادوب
بويرديكه انلركه كافر اولديلر انلره اوددن طونلر كيدرله سعيد ابن جبير
ايدر داريمش بقردن طونلر اوله وباشلرينك اوزرندن اول قينر صولري
دوكلركه غايت استي اولديغيچون انكا حميم اول حميمله اجلرنده نه وارسه
هبا ديه دوكله ودخي دريلري اوزلرنده ازله دشا انوك حرارتندن
كيرودوب في الحال اوكلكي لين اوله عذاب دخي كيرو تكرار اولنه اوكلكي لين
واول زبانيلرك اللرنده دموردن چوماقلر واركه انكا مقمع درلر غايت
استسندن شول قزل اودكبي در انوكله اول طامو اهلني باشره اوردلر
قتي عنفله خبرده كلمشدركه اكر اول چوماقلرك برني بو يريوزينه قوشلر
جميع يروملش جنله انى ديرلوب آني يرندن كتورميلردي پس قچان اول
عذاب اهل طارلعنوب دلسلركه اندن چقالر اول عذابلردن وغصه لردن
برز راحت اوللركه انوكله نفسلري طوتلمشدر اول چوماقلرله اورب كيرو
يرلرنه دوندرلرتاكه يتمش يللق يول قدر اول جهنمك قعرنه دوشه فرشتلر
انلره ديلركه طادك اول كويندرجي عذابلري كه سزه واجب اولمشدر بوندن

صكره اول مؤمنلر حالن بيان ايدب بويرديكه إِنَّ اللّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ
وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ يعني بدرستي الله تعالى كوردرشول كمسنلريكه ايمان
كتوروب صالح عمللر اشلديلر اول جنتلره كه انك كوشكلري واغجلري التندن ارمقلر
اقر ودخي اول اوجماق اهلي بزنه لر قوللرنده التون بلزكلرله ولؤلؤدن بلزكلرله
وطونلري دخي اهل جنتك ابريشيم اوله كه دنياده كيمك ارلره اول حرام اولمشدر
تاكه رسول عم بويردي هر كمسه كه دنياده حرير كيدي آخرتده كيمز واكرا وجماعنه
دخي كيرسه اهل جنت كيا اولكيما ودخي بويورديكه وَهُدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ
وَهُدُوا إِلَى صِرَاطِ الْحَمِيدِ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللّهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَاكِفُ فِيهِ وَالْبَادِ وَمَنْ يُرِدْ فِيهِ بِإِلْحَادٍ بِظُلْمٍ
نُذِقْهُ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ يعني بو مؤمنلر هدايت اولندلر ودلالت قلندلر اول
سوزلرك كوزكلوسنه كه كلمهٔ توحيددر ودخي لا اله الا الله والله اكبر
والحمد لله وسبحان الله ومكدر وقرآندر ودخي انلره هدايت وردي دين
اسلامه پس بو هدايت ويرلمك دكلدر مؤمنلره الا اول حميددن كه انك كلي
افعالي محموددر اما انلركه كافر اولدلر اولر بو مؤمنلري طريق اسلامدن منع
ادرلر واسلامه كلمك دليني اغوا ايله كرو دونددرلر ومسجد حرام طواف
اتمكدن دخي منع ادرلركه كندولره معبد بز اول مسجد حرام بو خلقه قبله قلدق
تاكه عبادتلريني اندن يكا متوجه اولوب قلالر وآني كندولره معبد طوتنلر اول
مسجدي تعظيم ادب حرمت اتمكده انده مقيم اولنله طشره دن كلنلر دخي برابردر وقبله
ادنب نماز قلمقده دخي برابردر ودخي هر كمسنك ارادتي ايله اولسه اول مكده ظلم
ادب شرك كتوره الله دن غيريه عبادت قله وفعلدن قولدن هر حرام ونهي اولنمش
سوزلري واشلري اشليه سويليه آون اوليا وانجن كسه وصوجسز آدميلره ظلم
اده يا خود اولدره بز اكا قيامت كوننده عذاب اليم برله عذاب قلورز كه قتي انجدر
ودخي بويورديكه وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنْ لَا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا وَطَهِّرْ
بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ

رِجَالًا وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ حق تعالى بويرديكه چون بز وطن
لندردق ابرهيم كعبه يرينه پس بو بيتك مكاننه دلندردك ديو ذكر ايلدوكي
اندن اترودركه طوفان وقتنده كعبه كوكا كتورلمشدي بناسي بلورسز اولمشدي چون
حق تعالى ابرهيمه امر ايلدي كه كعبه كير وبنا قله نه يره بنا قلجغن بلومدي كلبي
ايدر حق تعالى كعبه بيو كلكي قدر بر پاره بولت كوندردي كلدي اول كعبه يرنه
طوردي اول بولدك باشي واردي ابرهيمه سيليوب ديكه اشبو بنم مقداريجه
كعبه بنا قلغل ابرهيم دخي اول مقدار بنا قلدي پس حق تعالى بويرديكه چون
بز ابرهيم مكده دلندردك امر ايتدك كعبه بنا قلدي عهد ادب ابرهيم دردك كه
هيچ بر نسنيله بزه شرك كتورمه بزوم اول اومزي پاك ايت آرت شولر ايچون
كه طواف ايدرلر واولر ايچون كه انده مقيم اولرلر وانده ركوع سجود ادب نماز قلورلر
ودخي بو خلق اچنده ندا قلوب بو حجك فرضيتني بلدر ابرهيم ديكه يا رب بنم
اوازم بو كل خلقه ارشمز حق تعالى بويرديكه سندن چاغرب ندا قلمق بزدن
آني دوكلنه دكرمك پس ابرهيم كلوب اول مقام اوزرنه طوردي اول مقام بوجلوب
يقرو كتورلدي شويله كه بر يوجه طاغ كبي اولدي ابرهيم اكي بر معني اكي قلاغني
اچنه قيوب يوزني صاغنه صولنه دنب چاغردي ديكه يا آدم اوغلنلري بللك
كم سزك ربكز بر او بنيا دقلدي سزك اوزركوزه اكا حج اتمكي فرض قلدي اجابت
ادب ربكز حكمن برنه كتورك ابرهيمك اول دعوتنه اجابت ايدن لبيك اللهم
لبيك ديو جواب ويردلر شولر كم حج ادجك دركمي اتا بلندن كمي انا رحمندن اول
جواب ورنلر بز اهلندن اولدي شمدي اكثر حج ايدنلر انلردندر پس حق تعالى بويردي
كه يا ابرهيم سن ندا قل اعلام ايت بز سنك نداكي انده كلجك قومه ارشدوررز كالر
سكا كمي ارجقره وه اوزرنده يول چكوب ارقلمش كلالر هر ايراق يوللردن اول فرض
ادا قلوب حق تعالى امرن برنه كتورميكچون ودخي بويوردي لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ
وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللّهِ فِي أَيَّامٍ مَعْلُومَاتٍ عَلَى مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَكُلُوا مِنْهَا
وَأَطْعِمُوا الْبَائِسَ الْفَقِيرَ ثُمَّ لْيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلْيُوفُوا نُذُورَهُمْ وَلْيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ
الْعَتِيقِ يعني بيته كلنلر كندولرك منفعتلرينه حاضر اولرلركه اول عفوله مغفرتدر دخي

دنیا امرندن تجارتدر و حق تعالی رضاسی ولدغی اشلردر و دخی الله تعالینك آدلرنی
ذکر ایده لر اول ایام معلومات اچنده که عشر ذی الحجه در و دخی یوم نحر له اوچ كون
ایام تشریق در اول بهیمه اوزره شکر ادب ذکر ایده لر که قربانلردر دوه دن صغردن
وقیوندن پس حق تعالی اول قربانلردن بویرب دیکه اول قربانلر کزدن سزه
یك که سزه مباح قلدم و دخی طعام ایلندرك اول فقیرلری و محتاجلری که نسنلری یوقدر
فتی احتیاجلری واردر اندن صکره احرامدن چقوب کرلرك وکره نسنلری زایل ادب
کدرسونلر صاچلرن یولمکله و بیقلرن الدرمغله قلتوقلرن ارتمغله یورکن دوغمغله
طرنقلرن کسمکله وطونلرن کیمکله دخی اوندرلرکه ایام حجده یرنه کلمکده اول
نذرلرینه دخی وفا قلوب یرنه کتوررسونلر دخی اول بیت قدیم طواف اتسونلر مراد بوندن
اول اوچ طوافدرکه بری طواف قدومدر و رجق و بری طواف زیارتدرکه واجبدر
بیرام کوننده اولنور و بری دخی طواف وداعدرکه کیرو دونجك اولنور اما عتیق
دیو کعبه یه که تسمیه اولنمشدر انده خلاف قالدلر ابن عباس ایدر عتیق انکیچون
دنلدیکه الله تعالی آنی ازاد قلمشدر ظالملر و جبارلرالی ارشوب خراب اولمقدن
که هیچ جبارانك اوزرنه غالب اولمدی هرکز بعضلر ددلرکه اول عتیقدر بو وجهله
که هیچ برکمسه مخلوقدن مالك اولب حکم ایلمدی و دخی نوح طوفاننده غرقدن
ازاد اولندی که یوقارو سمایه کتورلدی و دخی بیوردلدیکه ذَٰلِكَ وَمَن يُعَظِّمْ
حُرُمَاتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَّهُ عِندَ رَبِّهِ وَأُحِلَّتْ لَكُمُ الْأَنْعَامُ إِلَّا مَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا
الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ حُنَفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ وَمَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ
فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ یعنی اشبو
ذکر اولنان کل اعمال حجدر هرکمسه که بو اعمال حجده اشلمکی حرام اولنان اشلری
ترك اتسه بو ایام حجه تعظیم قلسه و اول مناسك حجی یرنه کتورسه یارن قیامت
کوننده الله تعالی قتنده اکا خیرلودر تعظیم ترك ادب محرمات اشلمکدن و دخی سزه
حلال اولندی اول دوه دن صغردن وقیوندن یمك که بوغزلرسز الا شول نسنکم آنك
یمسی سزه حرام اولدیکتابله که اول میته در قاندر خنزیردر اوده کوینمش و صو یه
بوغلمش یا بوغزی ایپه طولشوب بوغلمش یا قیادن و یاردن اجوب اولمش یا خود بغرلندغی

وقتا اوزرنه الله دن غیرنك آدی اوقنمش اوله بو لرکلی رجس در نجس در اجتناب
ایدك و دخی سبب عذابدر قیامت کوننده و دخی اجتناب ایدك اول صنملره طپمقدن
و دخی اول یلاندن و بهتاندن سزلردن که بو لر شرك برابردر بو حالتده که اخلاص اهلندن
اوله سز محکوز الله رضاسیچون اوله مشرکلردن اولمیاسز هرکمسکم الله شرك
کتوردی کانه اول کمسه کوکدن اشغه یره دوشدی دوشرکن بر قوش آنی قپوب
الدی کتدی و ادب هلاك ایلدی یا خود آنی یل اوروب آلدی التوب براراق مکانه
براقدی یعنی مقصود بودرکم هرکمسکم الله شرك کتوره اول حقدن ارق اولمقلغی
شول اراقلق کبیدرکه کوکدن یره دوشدی آنی قوش قپدی یا یل صوروب الدی
براقلیمه براقدی هیچ برحالده اول کیرو کوکا چقمق نیجه بعید سه مشرك دخی
الله اولشمق شویله بعیددر و دخی نتا که کوکدن دوشن البته هلاك اولمغی قریبدر
خلاص اولمقدن مشرکلرك دخی نجاتندن هلاکی یقیندر قدر جهنمك قعرنه دوشمکله
یا خود طاموبلانلرینك قورصغنه دوشمکله نتاکه اول کوکدن دوشمکله یا قوش
قورصغنه دوشر یا یل آنی یرك قعرنه برغربوندن صکره دخی بیوردیکه ذَٰلِكَ
وَمَن يُعَظِّمْ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِن تَقْوَى الْقُلُوبِ لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى
ثُمَّ مَحِلُّهَا إِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيقِ یعنی اول نسنه کم ذکر اولندی اول رجسدن و یلاندن
سوزدن و بهتاندن یغلمق و شعایر الله تعظیم اتمك دلالتدر کوکل قورقوسنه
ابن عباس ایدر شعایر الله اول قربانلردر و هدیلردرکم سوره کدرلر و آنك اوزرنه
علامت قلورلر هدیدکی معلوم اولمغیچون و آنك تعظیم اولدرکم هدی کورکلو اوله
خود اولمیه و سمیز اوله ارق اولمیه و دخی بیوردیکه سزك اول هدیکزده اتمزدن
اوك بو نجه منفعتکز واردرکم سودن صغریز و نسلن الورسز و یوکن کسریز وارقا
بنرسز اکا دکن که آنی هدی اچون سوره سز چونکه هدیچون سوره سز اول
منفعتلردن بری سزه مباح اولمز اما بعضلردن مشلرکه منفعت اولدرکم اکا هدی آدی
واجب اولدقدن صکره ضرورت حالنده اکا بنالر و سودندن ایچالر اکادکن که
قربان یرنده نحر اولنه که انك نحر یری اول بیت العتیق قتنده درکه ارض حرمدر
و منی ده دخی کلسی قربان یریدر و دخی خلفلك احرام محل بیت عتیقدرکه انده طواف

زيارت قللر بحر كوننده ودخي بيورديكه ولكل امة جعلنا منسكا ليذكروا اسم الله
على ما رزقهم من بهيمة الانعام فالهكم اله واحد فله اسلموا وبشر المخبتين الذين
اذا ذكر الله وجلت قلوبهم والصابرين على ما اصابهم والمقيمي الصلوة ومما رزقناهم
ينفقون يعني حق تعالى ايدر هر مؤمنلر جماعتيچون كه سزدن اول روكچديلر بر قربان
بغزلمق يري قلدق كه اندن قان آقدلر اندن اترو كه اول الله تعالى نك آديني ذكر
ايديلر اول انلره رزق ايديويردكمز بهيمه اوزرنه كم دوه در صغر در دخي قيون در
بهيمة الانعام ديوانكچون ديديكه بهايمدن دخي بسنلر واركه اول انعامدن
دكلدر آت قتر كبي ودخي اشك كبي زيره بولري قربانيچون بغزلمق روا دكلدر
پس اول قربانكه بغزلرسز انك اوزرنه تسميه ايدك اول الله تعالى نك آديني
كه بردر انكا مطيع اولبا مرنه منقاد اولك ودخي يا محمد بشارت قل شول كمسنلره كم
الله تعاليننك عظمتني بلوب تواضع ايدجلردر وكوكللري حق تعاليه دونمشلردر
الله دن قورقبد قتي القلب اولبا خلاص‌صله عمل ايدجلردر قچانكم الله تعالى
اكلسه كوكللري قورقيا دوشر ودخي دنياده نقدركه انلره بلا ومحنت ومصيبت
ايرشا اولركا صبر ايدجيلردر ودخي وقتلو وقتيله نمازلرني اداقليجلردر ودخي بز
انلره رزق ايتدكموز نعمتلردن بزوم يولمزه انفاق ايدجلردر پس مؤمن عقل
اولنكركدركه بو صفتلري كندويه حاصل قله تاكه بو بشارت محتنده اولده
بله داخل اوله ودخي بيورديكه والبدن جعلناها لكم من شعائر الله لكم
فيها خير فاذكروا اسم الله عليها صواف فاذا وجبت جنوبها فكلوا منها
واطعموا القانع والمعتر كذلك سخرناها لكم لعلكم تشكرون لن ينال الله لحومها
ولا دماؤها ولكن يناله التقوى منكم كذلك سخرها لكم لتكبروا الله على ما
هديكم وبشر المحسنين يعني حق تعالى بيورديكه اول دوه لري وصغرلري ودخي
قيونلري سزه بو دينك علامتندن قلدق كه انلري قربان چول سورجك ور كشنده
درتا سز قانچوغزي آقه هديه كي معلوم اوله كمسنه بنميه ويوك اورميا سز كيچون
اول هديه ده دنياده منفعت وار وآخرتده اجر ثواب وار اول هديلركوزا وزرنه
الله تعالى آديني ذكر ايلك شول وقتكه نحر ايده سز بربري يانته صف ايدب

طورغرسز

طورغرسز اوچر اياقي اوزره وصول اللري دبزلرندن بغلو اوله ودخي طوررکن
كوكسلرندن بغزليا سز خالص الله اچون كه انك شريكي يوقدر قچنكه نحر اولندقدن
صكره انلرك يانلري يير اوزرنه دوشه سزه دخي مباحدركه اندن يياسز
دخي شولره كه اهل قناعتدر اولرنده اوترمشلردر جقوب كمسه دن نسنه
دلمزلر حق تعالى ويردوكنه راضي اولمشلردر انلر دخي طعاملندرك ودخي انلره
كم كندولرانده حاضر اولب كوزكورلر اما دلمزلر انلر دخي طعاملندرك اشبو
وصف ايتدكمز لين سزه اول بدنلري مسخر قلدق كه اروطوررکن نحر ايدرسزبزدن
سزه اول نعمتدرتاكه آنك شكرن يرنه كتوره سز كفران نعمت ايليا سز دخي بله
كه اول قربانلر وكزك حق تعاليه نه اتلري ايرشور نه قانلري ايرشور مراد
قربانلردن اتلري قانلري دكلدر بلكه مراد سزك كوكلوكزده كي تقويكز واخلاص‌صله
نيتكوزدر الله سزدن واصل اولن اولدركه هر فعلوكزدن مراد الله رضاسي اوله
انچق اشبو نجليتن ذكر اولندي حق تعالى سزه اول بدنلري مسخر قلدي تا سز دخي
اول الله تعظيم ادب ولوليا سز آنك اوزرنه كه سزه معالم دينكوز وحجكوز
اركانلرين ارشاد ادب سزه بلدردي خبر وبرامدي مشتله يا محمد اول محسنلره
كم خلاص‌صله موحد اولبن مولاسنك بيتني كوركلو طواف قلدلر جميع شرايطيني
رعايت قلوب حسن وجهله ادا قلدلر ودخي بيورديكه ان الله يدافع عن الذين
آمنوا ان الله لا يحب كل خوان كفور اذن للذين يقاتلون بانهم ظلموا وان الله
على نصرهم لقدير الذين اخرجوا من ديارهم بغير حق الا ان يقولوا ربنا الله
ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع وبيع وصلوات ومساجد
يذكر فيها اسم الله كثيرا ولينصرن الله من ينصره ان الله لقوي عزيز يعني حق
تعالى بيورديكه بدرستي الله تعالى كافرلرن شرلرن مؤمنلردن دفع ادر وانلري
منع ادب مؤمنلره ضرر ارشدرمز زيره الله تعالى هر خاينلري ونعمتلرنه كافر
اولنلري سومزكه الله خاين اولب كا شريك قتا وصنملره تقرب حاصل اتمكيچون قربانلر
ايده وانك اوزرنه الله دن غيرنك آدن ذكر ايده بو فعل قلنلر كل خايندركفوردر
كه الله قتنده دشمندر وتلمشدر واهل تفسير دمشلركم مكتنك مشركلري دسولك

اصحابنی انجدرلردی دایم زحمت ایدب کاه دوکرلردی کاه باشلرن یررلردی انلر کلوب
رسوله شکایت ایدرلردی رسول انلره دردیکه صبر ایدک هنوز بکا بولرکله قتاله
امر اولنمدی تا کادکن که رسول هجرت ایدب مدینیه واردی حق تعالی بو آیتی انده انزال ایدب
قتاله دستور ویردی بویردیکه دستور اولندی اول مومنلره کم اول کافرلرله قتال
ایده لر هر نرده بولورلرسه اولدورلر اندن اتروکه اول مؤمنلره ظلم ایلدلر انجد مکدن
حددن تجاوز قلدلر بددرستی الله تعالی اول مؤمنلره نصرت قلمغه قادردر عجزی
یوق ودخی اولرکم یوردلرندن ودیارلرندن سورلب حق سزیره چقدلر کندولرک هیچ
صوچلری اولب چقمدلر الا شوندن اتروکه دیدلر بزوم ربمز اول الله در که بردر
اکر الله تعالی بو بعضی قوللرک شرلرن کیرو بعضی قوللرله دفع ایتمسه انلره قلیچ اورب
جهاد قلمغله یا انلرک اوزرنه حدود اقامت تمکله نیجه رهبانلرک صومعلری
یقلیدی نیجه نصارانک ونیجه یهودک کنیسه لری ونیجه امت محمدک مسجدلری
یقلوب خراب اولیدی که انلرک اچنده الله عبادت اولنب آنک آدلری ذکر اولنور
نه عبادت ایدجی قلوردی نه عبادت ایدجک یرلر قلوردی بددرستی الله تعالی نصرت
قلور شول کمسیه که اول الله تعالینک دیننه و رسولنه یردم قلور زیره الله تعالی
قویدر غالبدر کیمی دیلرسه قوتله قهر ایدب هلاک ایدر ودخی بیوردی الَّذِينَ إِن مَّكَّنَّا
هُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَوٰةَ وَآتَوُا الزَّكَوٰةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنكَرِ وَلِلَّهِ
عَاقِبَةُ الْأُمُورِ وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودُ وَقَوْمُ إِبْرٰهِيمَ
وَقَوْمُ لُوطٍ وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ وَكُذِّبَ مُوسَىٰ فَأَمْلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ
نَكِيرِ یعنی حق تعالی بیوردی بز نصرت ایدرز شولره که مؤمنلردر اول دشمنلری کافرلر
اوزرنه انلری اولرک النده هلاک ایدب مؤمنلری بز کافرلری یورتلرنده قرار طوتدردق
دولندوررز تا که اول مؤمنلر نماز قلورلر وجمیع حقوق صلوتی رعایت ایدرلر ومال
حقن دخی رعایت ایدب زکوت ویررلر دخی بربرنه امر معروف ایدب یوز اشلردن نهی ایدرلر
زیره بلورلرکه جمیع اشلرک عاقبت وجمیع خلقک دونب وارجق یرلری الله دندر تکه
الله ملکندن غیری ملکلر کلی باطلدر جمیع امورده حکم آنکدر که اراده هیچ منازع
ومدعی یوقدر ودخی رسولنه خاطرن تسلی بویردیکه یا محمد اگر بو کافرلر سنی تکذیب

ایدب

ایدب یلنانلرسه کوکلکی ملول طوتمغل که بولردن اول ودخی بو عادت اوزریدی
نوح قومی نوحی یالنلدیلر عاد قومی هودی یالنلدیلر وثمود قومی صالحی یالنلدیلر وایکه
قومی لوطی یالانلدیلر ودخی مدین قومی شعیبی یالانلدیلر وفرعون قومی موسایی
تکذیب ایتدلر بن دخی مهلت ویربا ول کافرلرک عذابلرنی تاخیر ایتدم تا کادکن که
وعده تمام اولدی عاقبت انلری عقوبتله طوتب هلاک ایلدم کورنته انکار
ایلدم انلرک اول باطل فعللرنه عذاب کوندرمکله پس بو آیتده تهدید وتخویف
وار انلره کم رسوله مخالفت قلالر ودخی بیوردیکه وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ
ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَبِئْرٍ مُّعَطَّلَةٍ وَقَصْرٍ مَّشِيدٍ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ
فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ
وَلَٰكِن تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ یعنی حق تعالی بیوردیکه ای نیجه کویلری
شهرلری بز خراب ایدب هلاک ایلدک بو حالده که انلرک اهلی ظالملردی اولرینک
سقفنی یقوب انلری خالی واشوز قودق وای نیجه قیولری دخی اهلندن خالی قلوب
معطل ویران قودق وای نیجه یوجا کوشکلری که کرجله بنیاد اولنمشدی یقوب خراب ایلدک
که اهلنک هیچ بر اثری بلورمز روایتدر ضحاکدن که اشبو قیو حضرموتده در تحا صوره
شهرنده قضیه بویدیکم دورت بیک قوم کم صالحه ایمان کتوردیلر عذابدن قرتلدیلر
اول صالح پیغامبرله حضرموته کلدلر چون اول یره کلدلر انده صالح پیغامبر وفات
ایتدی اندن اترو حضرموت ددلر پس اول قوم اول شهر حاصورای مرتبت قلوب
اول قیو اوزرنده اوتردیلر برکشی کندولره امیر دکدیلر بر زمان انده طوردلر
نسللری اوریوب چوغلدلر شیطان انلره رخصت بولب اغوا قلدی جمیع اول قومی
بوته طپدلر الله تعالیه کافر اولدیلر حق تعالی انلره حنظلة بن صفوان پیغامبر
کوندردیکه بولرک اچنده حمالتی ایلردی انلره بویردیکه الله تعالیه قیوب بوته
طپمک انلر آنی یلانلیوب بازارا چنده اولدردلر حق تعالی انلری دخی هلاک ایلدی
اول قیولرنی معطل قلوب کوشکلرنی خراب قلدی پس حق تعالی بویردیکه یا محمد
بو مکه کافرلری هیچ بو یر یوزنده سیر ایدب یورمزلرمی که نظر ایده لر کوره لر اول
الوا امتلردن رسوللرن یالانلینلرک خرابلقلری وهلاکلکلری نته اولدی بنالری

نته یقلدی اسوز قلدي تا اولکجن قرنلرن خبر ویردکو کدن کوکلریله فهم ادهلر
یاقولقلریله اشده ب عبرت الالر بد دستی انلرك ظاهر کوزلري کورد کل بلکه اول
باطنده اولن کوکل کوزلري کورا ولمشدر زیره دینی امرنده زیان ادجی بو ظاهر کوز کورمك
دکل اول باطن کوزلری کورا ولمشدر که حقی کورمز اولکورلکله باطل ظلماتنده مهلکیه
دوشوب هلاك اولور ودخی بویردیکه وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللهُ وَعْدَهُ
وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ وَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ أَمْلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ
ثُمَّ أَخَذْتُهَا وَإِلَيَّ الْمَصِيرُ بو آیت نضر ابن حارث حقنده نازل ولدیکه کاوب رسول
قتنده ایدردي اکر اشبو دکوك کرجك حقسه بزوم اوزرمزه کوکدن طاش یغدر
حق تعالی خبر ویردیکه یا محمد سندن استعجال ادب عذاب دلرلر الله تعالی خود بولره
وعده قلدغی عذابده مخالفت قلسر دکل البته اول عذاب انلره کلسر اول وعده اولدي
که بدر کوننده جمیعی مؤمنلرك قلجلري النده هلاك ادب قیویه برقدر دی حقارتله
اما اخرنده واقع اولن عذابلرکه آنك نهایتی یوق زیره هر کون انك بنك بیك یل مقداردر
یعنی اول کافرلرکم اول عذابلري کوننی تعجیل ادب استرلر بلمزلرکه انك بر کوننك شدتی
وعذابنك ثقلتی واوزنلغی بو دنیاده سز عدا تدکوکزك بیك یلی قدردر ودخی بز انلره
دنیاده مهلت ویرب عذابلرني تأخیر قلدغمزکرك بر کول اولسون کرك بیك یل بزوم
قتمزده برابردر اکرچه انلره طویل کلور زیره بز قادرز هرنه وقت که عقابیله طوتق
دلیا وزایله طوتارزکه فوت اولمزاي نجه قریلره بز مهلت ویرب تأخیر قلدق که آنك
اهل ظالم اولمشلردي اندن دونب کیر وعقابله طوتدق هلاك ایلدك که دوکلنك
عاقبت دونب کلجك یرلري بزدن یکادر ودخی بویردیکه قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا أَنَا لَكُمْ
نَذِيرٌ مُبِينٌ فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ وَالَّذِينَ سَعَوْا
فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ یعنی حق تعالی بویردیکه ایت یا محمد اول
مکه کافرلرنه کم اي خلایق بن سزه بددستی حق تعالی دن آشکاره قورقدجین انك
خبرن سزه ارشدررم انجق پس شول کمسلرکم ایمان کتوردلر وصالح عملر اشلدلر مغفرت
انلره حاصلدر وابداد وکمزرزق جنت اچنده انلرکدر اما شولرکه بزوم آیتلرمزي ابطال
قلمانیجون سعی ادرلرکند وزعملرنجه ظن ادرلرکه بزي عاجز قللر بو خلق کرودیري

قلمقدن که هیچ بعث ولمیه نشور اولمیه لطا مواولمیه اوجماق ولمیا همان
شویله اولنکیر وطپراق اوله کدر بو دنیاده اشلنان اشلر ایوسي یا وزي عبث
اوله کیدن هیهات که بو بویله اولسر دکل بولرکه بو زعمده رکلسی اصحاب
جحیمدر دابدی عذاب اچنده معتمد رودخي بویردیکم وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ
مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَنَّى أَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ فَيَنْسَخُ اللهُ مَا يُلْقِي
الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللهُ آيَاتِهِ وَاللهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ لِيَجْعَلَ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ
فِتْنَةً لِلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ
بَعِيدٍ ابن عباس ومحمد بن کعب وبولردن غیري دخي مفسرلر بو آیتك سبب نزولنده
ایله بویردیکه چون رسول عم کوردي اول قومنی که اولکتوردکی حقدن اعرض
اتدلر مطیع اولمدلر اول نسنه اکا فتی مشقت کلدي کوکلنده تمنی قلدیکه الله تعالی
اکا نسنه ویره کم اول نسنه سبب اوله کنذ ویله قوم اراسنده یقنلق حاصل او
غایت انلرك ایمانه کلدکلرنه حریص اولدغیچون بر کون رسول اول قریشله بر
مجلسده اوتررلردي حق تعالی والنجم سورهسن اندردي رسول عم اول قومه اوزرنه
اول سورهءِ اوقدي تا اکا ارشدیکم اوقدي أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّى وَمَنَاةَ
الثَّالِثَةَ الْأُخْرَى شیطان لعین انك دلی اوزرنه ایله جاري قلدیکه اول تمنی
اتدکی وکوکلنده کچردکی نسنهءِ انك دلنه یورتدیکه دیکه تِلْكَ الْغَرَانِيقُ الْعُلَى
وَإِنَّ شَفَاعَتَهُنَّ لَتُرْتَجَى شفا که حدیث کتابدر ابن ایدر تلك الغرانیق العلی وان
شفاعتهن لترتجی بو عبارتلري رسول عم دمدي هرکه دمشدر دسه افترا اولر
دمش لعهدة علی الراوي چون قریش بو کلامي اشتدلر فرح ادب شاد اولدیلر
رسول عم اوقدي کجدی سورهءِ تمام آخر ایلدي سورهنك آخرنده سجده ایلدي
مسلمانلر کل سجده ایلدلر واول مسجد اچنده کم وارسه مؤمندن کافردن هیچ
بري قلمدي الا هب سجده قلدلر الا ولید بن مغیره وسعید بن عاص انلر غایت یشلو
پیرلردي سجده قلمغه الکلومدلر بطحادن آوجله طپراق الوب النلري اوزرنه کتورب
اکا سجده قلدلر طورب قریش اول فرح اوزرنه طاغلدلر ددلر که محمد بو کون بزوم
معبودلرمزي ایلکله آکدي بز دخي بلورزکه الدودن دیرکورن ویرب رزق

وردن الله در لیکن بوبزوم معبودلرمز دخی الله قتنده بزه شفاعتجیلرمزدر چون
محمد بزوم معبودلرمزه اول شفاعتدن نصیب ذکر ایلدی بز دخی شمدن کیرو انکلیونز
چون رسول اول کیجه خلوت اولدی جبریل کلدی دیدیکه یا محمد نیلدك بو خلقه اوزره
برسنه اوقدك که آنی بن سکا حق تعالیدن کتورمدم رسول عم آنی اشدب ملول
اولدی قتی قورقیه دشدیکه حق تعالیدن نه حکم نازل اوله دیو الله تعالی اول
حبیبنه تسلی قلوب کوکلن خوش قلمق ایچون بو آیتلری اندب بویردیکه یا محمد هیچ بز
سندن الروبر رسول کندرمدك که جبریل انوب اکا وحی ایلدی ودخی بر پیغامبر
کوندرمدك که اکا الهام اولنمش اوله الا هر بری کوکلنده برنسنه تمنی قلوب ارزو قلدی
که اولکا بویرلمش دکلدی شیطان اننك اولمرادینی اننك کوکلنه القا ایدیویردی پس
الله تعالی اول شیطانك قلدغی نسنه کیرو باطل ایدب کدررآنك یرنه کندو ایاتنی
محکم قلوب ثابت قلور که الله تعالی علیمدر بلورشیطان نه القا قلور و حکیمدر
حکمتیله قوللرینی نیجه دلرسه ابتلا قلور تا که اول شیطان القا قلدغی نسنه فتنه
ومحنت قله شولرو کیچون که کوکللرنده شك نفاق وار ودخی انلره کم کوکللری
قتی اولب حق قبول قلمقدن ایراق اولمشدر که اولر مشرکلردر تحقیق بو مشرکلر کی قتی
خلافاچنده در که هرکز وفاق یولنه کرمزلر ودخی بویردیکه ولیعلم الذین
اوتوا العلم انه الحق من ربك فیؤمنوا به فتخبت له قلوبهم وان الله لهادی الذین
آمنوا الی صراط مستقیم ولا یزال الذین کفروا فی مریة منه حتی تأتیهم الساعة
بغتة او یأتیهم عذاب یوم عقیم ودخی حق تعالی بونی بوندن اترو قلدیکه
اول توحید قرآن ویرلن قوللر بیلللرکه شول آیتلرکه الله تعالی آنی محکم قلدی اول
حقدر سنك ربك قتندن نازل اولمشدر اکا اعتقادلر و تصدیق قلرنی کورکلو
ادب دیلرکه اول الله دندر کوکللری اندن یکا ساکن اولب دولنه ترددلری
قلمیه زیره اول الله تعالی ارشاد ادرانلریکه ایمانلرینی و یقینلرینی اکا محکم قلدلر
اول طریق اسلام اوزرنه شیله ثابت اولب هیچ تزلزللری قلمزاما اولرکه کافرلردر آیم
شکدن و کماندن زایل اولمزلر شول نسنده که شیطان آنی رسول دلنه القا
قلدی سهوله دیرلرکه نه اولدی بو محمد که بزوم الهلرمزی خیرله آکمشکن

سوزندن پشیمان اولب کیرو دوندی بولر اول شکك اوزره دایم اولورلر تا که آکن
اکسزین الوم کیرو کله وقیامت قوپه یا خود انلره اول کون کله که اننك اچنده
انلره هیچ خیر کلمیه و غایت قتی کون اوله که فرشتلر انلره کله قتال ادب
هلاك ایده لر مقصود بوندن اول بدر کوندر که صنادید قریش کل اندہ
دپلندلر عذاب جهنمه واصل اولدیلر تخلید برله دخی بویردیکه الملك
یومئذ لله یحکم بینهم فالذین آمنوا وعملوا الصالحات فی جنات النعیم
والذین کفروا وکذبوا بآیاتنا فاولئك لهم عذاب مهین والذین هاجروا
فی سبیل الله ثم قتلوا او ماتوا لیرزقنهم الله رزقا حسنا وان الله لهو
خیر الرازقین لیدخلنهم مدخلا یرضونه وان الله لعلیم حلیم یعنی حق
تعالی بویردیکه جمیع حکم وسلطنت قیامت کوننده اول الله تعالینکدر که
شریك یوقدر ومنازع یوقدر که انوکله ملکده نزاع قله پس اول ملك
واحد بو خلق اراسنده حکم ایلیا بنوکله انلرکه ایمان کتوردب عمل صالح
اشلدلر اول جنات اچنده ابدی تنعم اولرکه اننك نعمتی دوکنمزدکل وانلر
که کافر اولدلر بزوم آیتلرمزی یالکنلدلر اولره لطمو اچنده قتی خور لعنله
عذابلر واردر ودخی انلرکم الله تعالی یولنده وطنلرینی و قوملرینی قبیللرینی
ترك ادوب کدهلر الله رضاسن حاصل قلمق ایچون غزا ایدهلر اندن اول حال
اچنده انلر دپلنسلر یا خود الوم ادوپ اولسلر الله تعالی کندو نیه واجب قلدیکه البته
انلری کوزدکلو رزقله رزقلنده که خیر الرازقین اولدر رزق حسن بوامکا
درلرکه هرکز منقطع اولمیه دکلدر اول الا اوجماق نعمتلری ودخی حق تعالی
وعده قلدیکه انلری برمکانه کوره تا انلر اول مکانه راضی اوللر اندن
اترو که هرنه ارزو ادرلرسه انده بوللر هیچ امکسوز زحمتسز پس الله تعالی
علیمدر انلرك نیتنی ید وکن بلور حلیمدر انلردن عقوبتنی رفع ادب رحمت
مغفرت قلور ودخی حق تعالی بویردیکه ذلك ومن عاقب بمثل ما عوقب به
ثم بغی علیه لینصرنه الله ان الله لعفو غفور ذلك بان الله یولج اللیل فی
النهار ویولج النهار فی اللیل وان الله سمیع بصیر ذلك بان الله هو الحق

وَاَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ يعني حق تعالى
بيورديكه يا محمد اول امردر اول كه آني سنك وزركا قصه ادي ويربخبر ويردك
هركيمكه اول مشركلرله مقاتله قلدي نتاكم اول مشركلر انلركله قلدي اول ظالملرك
فعلنه كوره جزا قلدلرنتكم اول ظالملر انلره قلدي اندن زياده اول مشركلر
ظلم ادوب اول مسلمانلري منزللرندن چقردلر الله تعالى وعده قلديكم البته
اول ظلم اولنان مسلمانلره نصرت ايليه كه اول الله مسلمانلرك يوزلقلرن
عفو ادب كناهلرن يرلغيجي در بو آيت مشركلردن برقوم حقنه اندرلديكم
انلر محرم آيندن اكى كيجه قلمشدي چقمغا مسلمانلرك اوزرنه كلدلركه قتال
ايده لر مسلمانلر انلروكله قتال اتمكى كره كوردلر اول شهر حرام چقمدن دلر
انلره كم اكى كون دخي صبرادوك كم بو شهر حرام چقا مشركلر امتناع ايدب
صبر اتمدلر انلر كله مقاتله قلدلر مسلمانلر اوزرنه بغي اتدلر مسلمانلر ثابت
اولوب طوردلر الله تعالى نصرت قلدي اول كافرلر اوزره كه مؤمنلر انلري
صدلر هلاك اتدلركه اول نصرته الله تعالى قادردر قدرت يترنه دلرسه اشلر
واول قدرتندن بري دخي بودركه كيجه‌ٔ كندوزه كوردكون ازون ادب كيجه‌ٔ
قصه ادروكندوزي دخي كيجه يه كوركيجه‌ٔ اوزن ادب كون قصه ادر دخي
اول الله تعالى سميعدر اول مشركلرك كلامني اشدر انلره مكافات قلور
وبصيردر مؤمنلرك حالن كورركه كافرلر انلره نيجه بغي ادربس حق تعالى مؤمنلره
نصرت قلوب كافرلره هزيمت ولدغي اندن اتوردركه بدرستي مؤمنلروك
ديني حقدر اول معبود حقه طپرلر واول كافرلر الله قيوب غيرنه طپرلر طپدقلري
باطلدر قندغي حق ظهوره كله باطل انده محو اولوربدرستي الله تعالى يوجادر
اندن كه كافرلر آنك شاننده سويلرلر ودخي كبير عظيمدر كل مخلوقدن ودخي
انك اوصاف وصف اولمقدن شويله كه كركدر ودخي بيورديكه اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ
اَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْاَرْضُ مُخْضَرَّةً اِنَّ اللّٰهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ
وَمَا فِي الْاَرْضِ وَاِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي الْاَرْضِ
وَالْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِاَمْرِهِ وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ اَنْ تَقَعَ عَلَى الْاَرْضِ اِلَّا بِاِذْنِهِ

ان الله

اِنَّ اللّٰهَ بِالنَّاسِ لَرَؤُفٌ رَحِيمٌ ودخي حق تعالى بيورديكه نظر اتمزمسن يا محمد
كه تحقيق اول الله تعالى در كه كوكدن صولر ياغدرب ير يوزني انكله يشل اولر
انواع اوتلر بتوب الوان زواهرله مزين اولور الله تعالى لطيفدركه قوللرني
قيودب يردن نباتلر ودانلر بتودب واغچلردن دخي انواع ثمرات برله قوللرنه
رزق ويرر ودخي كلنك كوكلندن نه كجدكن بلور قچنكه يغمور برزتأخير اولنه
كجرك ياغه انك كبي اولو پادشاه در وعظيم سلطاندركه جميع كوكلر ويرلر
اچنده نه وارسه انك ملكي ومملوكدركه اول كندو غني ومنزهدر بو قوللرندن
نه بولر اولماغله انك سلطنتي ارترنه اولماغله اكسلور وجميع افعالنده اول حميد
محموددر ودخي بلمزمسن كورمزمسن يا محمد كه بدرستي اول الله يريوزنده نه
وارسه سزه مسخر ومنقاد قلدي انوكله منفعتلنورسز ودكزاچنده كمي دخي
مسخر قلدي انك امريله صو اوزنده يوردانوكله دخي بونجه مقاصده ايرشرسز
وكوكلري اوزر دكزده قدرت برله صقلر طوتركه يريوزنه دوشميا سزالتنده هلاك
اولميا سزالا آنك دستوريله دوشب هلاك اولسر اول وقت كه قيامت كوني
اوله بني آدم قلميا بدرستي اول الله تعالى بو خلقه رؤف رحيمدر اسركر وقت
يتمدن هلاك اتمز ودخي بيورديكه وَهُوَ الَّذِي اَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ
اِنَّ الْاِنْسَانَ لَكَفُورٌ لِكُلِّ اُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ فَلَا يُنَازِعُنَّكَ
فِي الْاَمْرِ وَادْعُ اِلَى رَبِّكَ اِنَّكَ لَعَلَى هُدًى مُسْتَقِيمٍ وَاِنْ جَادَلُوكَ فَقُلِ اللّٰهُ اَعْلَمُ
بِمَا تَعْمَلُونَ اَللّٰهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ يعني اول الله در
اول كم سزي هيچ يوغكن وار قلدي هربركوزه براجل معين تقدير قلديتا اول
منقضي اولنجه دنياده حيات بولاسز قچن اول مدت اجل تمام اولسه سزي
كيرو اولدردر تراب التنده فنا قلور اندن صكره اول بعث كوننده كيرو اعاده
قلوب سزي وجوده كتوروب حيات ابدي ويرر اهل ايمانه جنت نعمت اچنده
واهل كفره نار محنت اچنده اما بو آدم اوغلنلري حق تعالينك بو نعمتلرنه كافر اولور
شكرلن يرنه كتورمزلر حق تعالى بويورديكه بزهر امته برشريعت قودق كه اولر
انوكله عمل ادهلر ودخي هربرنه برمعين موضع قربان قلدق كه انده قربانلرك

بغزلیلر وکوکالرنه الفتطو بحق مکان قلدقکه انوکله الفتطوترلر انلر
سنوکله امر دیایجه منازعه قلمسونلر بو آیت اول بدیل بن ورقه وبشر بن سفیان
ویزید بن خنیس حقنده نازل اولدیکه اولر اصحاب رسوله ددلرکه نه اولدی سزه
که کندو الوکزله بغزلیوب اولدردوکوکزك اتنی یمیرسز الله اولدردکنی یمزسز پس
حق تعالی بو آیت انده رب ددیکه یا محمد قوش بونلرکله منازعه قلمه همان اولری
دتکدن یکا ایمانه دعوت ایله که تحقیق سن طغرو هدایت طریقنده سنکه انده اعوجاج
یوقدر و اکر انلر سنکله مجادله قللر انلره ایت که الله تعالی کی یلجدرسنك نه
اشلدکوکزی پس اول الله تعالی سزك اراکزده حکم ایلیا قیامت کوننده حقله
شول نسنده که سز دنیاده اختلاف قلدکوز اول وقت حق انده ظاهر اوله بلسزکه
دین حق قنغدر اول بلمکده هرکز منفعت اولسر دکل ودخی بویر دیکه اَلَمْ تَعْلَمْ
اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِى السَّمَاۤءِ وَالْاَرْضِ اِنَّ ذٰلِكَ فِى كِتَابٍ اِنَّ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيرٌ وَيَعْبُدُونَ
مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ
وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ تَعْرِفُ فِى وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنْكَرَ يَكَادُونَ يَسْطُونَ
بِالَّذِينَ يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ اٰيَاتِنَا قُلْ اَفَاُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِنْ ذٰلِكُمُ النَّارُ وَعَدَهَا اللّٰهُ الَّذِينَ
كَفَرُوا وَبِئْسَ الْمَصِيرُ یعنی حق تعالی بویر دیکه بلمزمسن سن یا محمد که تحقیق الله تعالی
کوکلر یرلرا چنده نه وارسه بلور زیره بوکل لوح محفوظده مکتوبدرکه اندن
خارج نسنه یوقدر و بوکل بلمك دخی الله تعالی یه اساندر مشکل دکل پس بو
کافرلرك نه قلدغن اولمزمیکه اولر طپرلر عبادت قلورلر الله دن غیری برنسنیه
که اول حقده وغنه برحجت برهان اندرلمدی وانلر دخی آنی حقدغنی یا باطل
ادغنی بلوب اشلمزلر بلکه جهلله اشلرلر نکم اشلرلر و اکر بللردی اشلمیلردی اما
چون آنك بطلانی اولره بلدرلمیدی انلر اندن امتناع قلمدیلر ظالملردن اولدلر
که شرك کفر اوزره قایم طوردلر پس اول مشرکلره هیچ برمانع یوقدرکم انلری بزم
عذابمزدن قورتره لر زیره تحکم بزوم آیتلرمزکه حقی باطلی بیان ادجیدر انلروك
اوزلرنه اوقنسه اول انکارلرندن واول کلامزی خوش کورمدکلرندن یوزلرنده
عبوس ظاهر اولوریقین اولرکم اوقن یکا شرله الاوزدلر اول بزم آیتلرمزی

اوقینلرکه

اوقینلرکه محمد در اصحابیله انلره عنف ایدب قتی قتی قارندن دلرلرکه برضرر
ارشدره لر ایت یا محمد اولره کم بن سزه خبرویرینمی برنسنه دنکه اول سزه دخی
سزه خوش کلمیجدر دخی شرلوکدر اول قرآن اشدب سزه خوش کلمدوکندن
ددلرکه ایتا اولندر رسول خبرویردیکه اول اوددرکه آنی الله تعالی کافرلره وعده
قلمشدرنه یا وزدنوب ورجق یردر اول کمه اکا کرن ابدی خلاص بولمز تحنکه
کفرشرك اوزره اوله ودخی بویر دیکه يَا اَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاسْتَمِعُوا لَهُ
اِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوِ اجْتَمَعُوا لَهُ وَاِنْ يَسْلُبْهُمُ
الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ یعنی حق تعالی
بویر دیکه ای کافرلر اول پتلرکوز بزه تشبیه می اولندیکه سز آنی بزه شریك
قلدکوز اکا طپرسز امدی براشدك اول معبود ادنوب طپدغکوز صنملروك
حاللرنی وصفتلرنی که تحقیق اول طپدغکوز صنملرکوز الله عبادتنی قیوب اکر کلسی
جمع اولوب دیرلسی اولودسه برسکك یرتمق اللرندن کلمزکه برخورجه مخلوقدر
ابن عباس ایدر اول کافرپتلرنی زعفرانله طیب ادب اوزلرنه صودلردی حق
تعالی اندن دخی خبرویردیکه اول طپدغکوز پتلرکوز اوزنده کی زعفراندن
طیبدن اکر برسکك کلوب قونسه اول طیبدن کندویه نسنه چکوب الماغچون
اول صنملرکوز اول سککی کندولردن منع ایمکا قدرتلری یتمز پس شول نسنه که
برسکك آنك اوزرنه قنوب اول اوزرندکدن کندویه چکوب اله اول آنی
منع ادمیه قچان اول معبودلغه لایق اوله حال بودرکه اول قونب نسنه حکماً
طالب اولن دخی برضعیف سکك اول اوزرنه قونلن دخی برضعیف که سککا
کوجی یتمز زهی ظالملرکه مقدار شول اولنی کندویه معبود طوتنه اول معبود
قادری قویا که جمیع مخلوقك خالقی اولدر رازقی اولدر ودخی بویر دیکه
وَمَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهِ اِنَّ اللّٰهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ اَللّٰهُ يَصْطَفِى مِنَ الْمَلٰۤئِكَةِ رُسُلًا
وَمِنَ النَّاسِ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ
الْاُمُورُ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ یعنی حق تعالی بویر دیکه بوکافرلر الله تعالی یه تعظیم ادمدلر

شویله که کرکدي ودخي بلمدلر شویله که بلمك کرکدي تا که شریك قلدلر بر کمسیله که
برسککي منع اتمکا قوت یتمز بو نسنه اولردن قتي ظالمدر انصاف قدکل تحقیق الله
تعالی خود قوي قادردر کل مخلوق اوزره قهریله غالبدر اول الله اولکیم فرشتلردن
دخي اختیار قلوب کندویه رسالت برله قوللرنه رسول کندره جبریل ومیکائیل
وعزرائیل واسرافیل کبي دخي بولردن مقرب ملکلردن که وار وآدمدن دخي
اختیار قلور که قوللرنه رسول کندره ابرهیم وموسی وعیسی ومحمد کبي دخي بولردن
غیري رسوللر وانبیالر که وار الله تعالی سمیعدر اولرك قولن اشدر بصیردر رسوللردن
کیمي اختیار قلدغن بلور ورسالتنه کیم لایق ادکن بلور ودخي بولرنه اشلدکلرن ونه
اشلیجکلرن دخي بلور ودخي حال حیاتلرنده دنیاده حاللري نته ادوکن بلور والدکدن
صکره حاللري دخي نه اولجقدر بلور جمیع اشلرك عاقبتکا راجعدر اول بلور که
نه اولسردر پس اي ایمان کتورنلر اول معبودکزه عبادت قلوب نمازلر قلك اول نماز
اچنده رکوع سجود ادك اول ربکزه دخي انواع خیرات اشلك صلهٔ رحم ایدك
وکورکلو خلقلر برله احسانلر ایلك تا که سعادت بولب جنته یول بوله سز وصد مقام
اخروي سزه کل حاصل اوله ودخي بیوردي که وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ
اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ مِلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ هُوَ سَمَّاكُمُ الْمُسْلِمِينَ
مِنْ قَبْلُ وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ
وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ
یعني حق تعالی بویردیکه الله تعالی یولنده اجتهاد ادبانك دشمنلرنه قلیج اورك
خالص کرچك نیتله وارکوجکزي ول یوله صرف ایلك مطیع اولك الله عاصي اولمك
غزاي نفس دخي بله ترك اتمك که اولو غزا اولدر هیچ بر ملامت ادجیلرك ملامتندن
قورقمك اول الله درکه سزي دین اسلام ایچون اختیار قلوب ارندوردي هیچ سزك
اوزرکوزه دیندن حرج قومدي دکن اسلام واسع قلدي زیره هیچ بر مؤمن
بر نسنیله مبتلا اولمیه بو کناهلردن الا الله تعالی کیروکا اولکناهدن خلاص
اولجق نسنه قومشدر کمندن توبیله کمندن مظالم اشنه ردا تمکله کمندن
قصاصله کمندن انواع کفارتله هیچ دین اسلامده بر کناه یوقدر که قل اذه

عذابدن

عذابدن برخلاص اولجق یول بولمیه ودخي ضرورات وقتلرنده رخصتلر قومشدر
که انوکله عمل ادهلر خلاص بوللر سفرده نمازن قصر اتمك کبي واروجن یمك کبي
صو بولمسه تیمم قلمق کبي حالت مخمصده میته یمك کبي قیامه کوجي یتماین اوتورکن
نماز قلمق کبي پس سز متابعت قلوك اتکوز ابرهیم ملتنه کم اول دخي ملة محمدده داخلدر
اول الله تعالی هنوز قرآن انمزدن اوك دخي الروان کتبده سزك ادکزي اسلامله
تسمیه قلمشدر بو کتاب اچنده دخي بله که قرآندر تا که رسول قیامت کوننده
سزوك اوزرکوزه طانق اوله سزه تبلیغ رسالت قلدي سز دخي کیرو قلان
خلقلر اوزرنه طانق اولاسز که انلرك رسولي انلره تبلیغ رسالت قلدي
پس وقتیله نمازي اقامت ایدك ومالکزدن زکوت ویرك اعتماد کزي الله
محکم قلوك اکا توکل ادبانك دینني طوتك دیلك الله تعالی دن دینکوزي
هر ضرر ادجیلردن صقلیه اول دین اسلام اوزره سزي ثابت قله کتاب
سنت اوزره عمل قلمغی سزه اسان قله که اول سزك دوستکز وناصرکوز
وصقلیوجکزدر نه کورکلو مولیدر اول اکا قول اولب خدمت ادنلره ونه
کورکلو ناصردر اول اکا ایلوربنصرت دلینلره که لطف عامدر کریمدر

ورقه
۲۲۵